

## Teataja



Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

57. aastakäik

12. detsember 2014

Sisukord

## II Muud kui seadusandlikud aktid

## OTSUSED

2014/882/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 20. november 2013, Riigiabi nr SA 16237 (C58/02) (ex N118/02) kohta, mida Prantsusmaa on andnud ettevõttele SNCM (teatavaks tehtud numbri C(2013) 7066 all) <sup>(1)</sup> ..... 1

2014/883/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 11. veebruar 2014, meetme SA.35388 (13/C) (ex 13/NN ja ex 12/N) (Poola) kohta, millega muudetakse Gdynia-Kosakowo lennujaama (teatavaks tehtud numbri C(2014) 759 all) <sup>(1)</sup> ..... 51

2014/884/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 11. märts 2014, riigiabi nr SA.34445 (12/C) kohta, mida Taani andis seoses varade üleandmisega ettevõtjalt FIH ettevõtjale FSC (teatavaks tehtud numbri C(2014) 1280 all) <sup>(1)</sup> 89

2014/885/EL:

- ★ Komisjoni otsus, 29. aprill 2014, mis käsitleb riigiabi SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N), mida Kreeka on andnud Eurobanki grupile järgmisel kujul: Eurobank Ergasias S.A. rekapitaliseerimine ja ümberkorraldamine; ümberkorraldusabi Protoni pangale Nea Protoni asutamise ja kapitaliseerimise kaudu ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi teostatud New Proton Banki täiendava rekapitaliseerimise kaudu; Hellenic Postbanki kriisilahendus sildasutuse loomise teel (teatavaks tehtud numbri C(2014) 2933 all) <sup>(1)</sup> ..... 112

<sup>(1)</sup> EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.



## II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

## OTSUSED

## KOMISJONI OTSUS,

20. november 2013,

**Riigiabi nr SA 16237 (C58/02) (ex N118/02) kohta, mida Prantsusmaa on andnud ettevõttele SNCM**

(teatavaks tehtud numbri C(2013) 7066 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/882/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, <sup>(1)</sup> eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud artiklitele <sup>(2)</sup> ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

## I. MENETLUS

- (1) Prantsusmaa teatas 18. veebruaril 2002 komisjonile kavast anda ümberkorraldusabi ettevõttele *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (edaspidi „SNCM”); kava täiendati 3. juulil 2002 <sup>(3)</sup>. Kõnealune ümberkorralduskava võeti vastu pärast seda, kui Prantsuse ametiasutused olid 20. detsembril 2001 teatanud ettevõtja *Compagnie Générale Maritime et Financière* (edaspidi: „CGMF”) <sup>(4)</sup> poolt SNCMile päästmisabina tehtud 22,5 miljoni euro suurusest sularaha ettemaksest. Komisjon lubas 17. juuli 2002. aasta <sup>(5)</sup> (edaspidi „2002. aasta otsus”) anda SNCMile päästmisabi EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud abi esialgse uurimismenetluse raames. Kõnealune ümberkorraldusabi seisnes SNCMi rekapitalizeerimises 76 miljoni euro ulatuses ettevõtja CGMF kaudu.

<sup>(1)</sup> Alates 1. detsembrist 2009 muutusid EÜ asutamislepingu artiklid 87 ja 88 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliteks 107 ja 108. Mõlemal juhul on artiklid sisuliselt identsed. Käesoleva otsuse puhul võib viitamist Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitleda samasena viitamisele vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitele 87 ja 88. Euroopa Liidu toimimise lepinguga tehti terminoloogiasse teatavaid muudatusi: „ühendus” asendati „liiduga”, „ühisturg” „siseturuga” ja „Esimese Astme Kohus” „Üldkohtuga”. Käesolevas otsuses kasutatakse ELi toimimise lepingu mõisteid.

<sup>(2)</sup> ELT C 303, 13.12.2006, lk 53.

<sup>(3)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/61846 all.

<sup>(4)</sup> CGMF on 100 % Prantsuse riigi omanduses olev valdusettevõtte, kelle vahendusel teostab Prantsuse riik Vahemerele kõik mereveo, laevade seadistamise ja prahtimisega seotud toimingud.

<sup>(5)</sup> ELT C 148, 25.6.2003, lk 7.

- (2) Komisjon teatas 19. augusti 2002. aasta kirjaga Prantsuse ametiasutustele oma otsusest algatada nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999<sup>(6)</sup> artikliga 6 ette nähtud ametlik uurimismenetlus<sup>(7)</sup> kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 2.
- (3) Prantsuse ametiasutused edastasid 8. oktoobril 2002<sup>(8)</sup> komisjonile oma märkused 19. augusti 2002. aasta otsuse<sup>(9)</sup> kohta.
- (4) Prantsuse ametiasutuste taotlusel korraldati komisjoni talitustega töökoosolekud 24. oktoobril 2002, 3. detsembril 2002 ja 25. veebruaril 2003.
- (5) Menetluse algatamise raames esitas komisjonile oma märkused kaks ettevõtjat, nimelt *Corsica Ferries France* (edaspidi „CFF“) 8. jaanuaril 2003<sup>(10)</sup> ja kontsern Stef-TFE (edaspidi „STIM“) 7. jaanuaril 2003, samuti mitu Prantsusmaa haldusüksust 18. detsembril 2002 ning 9. ja 10. jaanuaril 2003. Komisjon edastas need märkused 13. ja 16. jaanuari ning 5. ja 21. veebruari 2003. aasta kirjaga Prantsusmaale märkuste esitamiseks.
- (6) Prantsuse ametiasutused esitasid komisjonile oma märkused ettevõtjate CFF ja STIM märkuste kohta 13. veebruaril<sup>(11)</sup> ja 27. mail 2003<sup>(12)</sup>.
- (7) Komisjoni talitused esitasid 16. jaanuaril 2003 taotluse lisateabe saamiseks, millele Prantsuse ametiasutused vastasid 21. veebruaril 2003.
- (8) Prantsuse ametiasutused esitasid 10. veebruari 2003. aasta kirjaga<sup>(13)</sup> argumendid, mille eesmärk oli näidata, et kõnealuse abikava puhul oli igas punktis kinni peetud ühenduse suunistest raskustes olevate äriühingute<sup>(14)</sup> päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (edaspidi „1999. aasta suunised“).
- (9) Komisjoni taotlusel esitasid Prantsuse ametiasutused 25. veebruaril 2003<sup>(15)</sup> koopia SNCMi ja kontserni STIM siduvast aktsionäride lepingust.
- (10) Komisjon kiitis otsusega 2004/166/EÜ<sup>(16)</sup> (edaspidi „2003. aasta otsus“) teatavatel tingimustel heaks SNCMi kahes jaos makstava ümberkorraldusabi andmise, millest esimene osa on 66 miljonit eurot ja teine osa kuni 10 miljonit eurot, sõltuvalt sellest, kui suur on pärast 2003. aasta otsuse vastuvõtmist põhivara võõrandamisest saadud puhastulu. Esimese osa maksmiseks anti luba 2003. aasta otsusega.
- (11) CFF esitas 13. oktoobril 2003 Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtule (edaspidi „Üldkohus“) taotluse 2003. aasta otsuse tühistamiseks (kohtuasi T-349/03).

<sup>(6)</sup> Nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, 22. märts 1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1). Kuna Prantsuse ametiasutused olid 11. septembril 2002 palunud parandada 19. augusti 2002. aasta otsuses teatavad fakte, võttis komisjon 27. novembril 2002 vastu otsuse, millega muudetakse 19. augusti 2002. aasta otsust (avaldatud: EÜT C 308, 11.12.2002, lk 29). Huvitatud isikutel paluti esitada oma märkused kõnealuse abikava kohta alates nimetatud kuupäevast.

<sup>(7)</sup> EÜT C 308, 11.12.2002, lk 29.

<sup>(8)</sup> 11. septembril 2002 palusid Prantsuse ametiasutused 19. augusti 2002. aasta otsuse kohta märkuste esitamiseks lisaega, millega komisjoni talitused nõustusid 17. septembril 2002.

<sup>(9)</sup> Registreeritud viitenumbri SG(2002) A/10050 all.

<sup>(10)</sup> Registreeritud 15. jaanuaril 2003 viitenumbri DG TREN A/10962 all.

<sup>(11)</sup> Registreeritud viitenumbri SG(2003) A/1691 all.

<sup>(12)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/21531 all.

<sup>(13)</sup> Registreeritud viitenumbri SG(2003) A/1546 all.

<sup>(14)</sup> EÜT C 288, 9.10.1999, lk 2.

<sup>(15)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/21701 all.

<sup>(16)</sup> Komisjoni otsus 2004/166/EÜ, 9. juuli 2003, abi kohta, mida Prantsusmaa kavatab eraldada Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) ümberkorraldamiseks (ELT L 61, 27.2.2004, lk 13).

- (12) Oma otsusega 2005/36/EÜ<sup>(17)</sup> (edaspidi „2004. aasta otsus”) nägi komisjon ette, et Prantsusmaa 23. juunil 2004 taotletud muudatused, nimelt laevade Aliso ja Asco ümbervahetamine nende laevade loetelus, mida SNCMi on lubatud kasutada pärast 2003. aasta otsuse vastuvõtmist, ning laeva Aliso müümine laeva Asco asemel, ei seadnud kahtluse alla 2003. aasta otsusega lubatud ümberkorraldusabi vastavust ühisturu nõuetele.
- (13) Komisjon kiitis 16. märtsi 2005. aasta otsusega (edaspidi „2005. aasta otsus”) <sup>(18)</sup> heaks ümberkorraldusabi teise osa maksmise 3,3 miljoni euro ulatuses, mille tulemusel kasvas lubatud ümberkorraldusabi kogusumma 69,3 miljonile eurole.
- (14) 15. juunil 2005 tühistas Üldkohus 2003. aasta otsuse kohtuasjas T-349/03 <sup>(19)</sup> miinimumiga piirduva abi ebaõige hindamise tõttu.
- (15) Prantsuse ametiasutused edastasid 25. oktoobril 2005 komisjonile teavet <sup>(20)</sup> ettevõtte finantsolukorra kohta alates ümberkorraldusabi projektist teatamisest 18. veebruaril 2002.
- (16) Prantsuse ametiasutused esitasid 17. novembril 2005 <sup>(21)</sup> teavet 2002. aasta ümberkorralduskava ajakohastamise ning SNCMi omakapitali taastamise kohta <sup>(22)</sup>.
- (17) Prantsuse ametiasutused edastasid 15. märtsil 2006 <sup>(23)</sup> komisjonile kokkuvõtliku teatise turu, äriplaani (tulude osa) ja eeldatava kasumiaruande kohta. Muud dokumendid esitati komisjoni talitustele 28. märtsil 2006 ja 7. aprillil 2006 <sup>(24)</sup>. Viimati nimetatud kirjaga kutsusid Prantsuse ametiasutused komisjoni muu hulgas üles arvesse võtma, et kuna osa 2002. aasta ümberkorraldusabist, eelkõige selle 53,48 miljoni euro suurune summa, on oma olemuselt „avaliku teenindamise hüvitamine”, ei saa seda liigitada ümberkorralduskava raames võetavaks meetmeks ning seda ei tuleks abina käsitada Altmarki kohtupraktika <sup>(25)</sup> alusel või siis tuleks see EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 alusel liigitada iseseisvaks ja ümberkorralduskavast sõltumatuks meetmeks.
- (18) 21. aprillil 2006 sai komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 <sup>(26)</sup> artikli 4 kohase teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtjad *Veolia Transport* (edaspidi „VT”) <sup>(27)</sup> ja *Butler Capital Partners* (edaspidi „BCP”) omandavad SNCMi <sup>(28)</sup> üle ühiskontrolli. Komisjon otsustas teavitatud toimingut mitte vaidlustada ja kinnitas selle oma 29. mai 2006. aasta otsusega <sup>(29)</sup> ühisturuga kokkusobivaks.
- (19) Prantsuse ametiasutused edastasid komisjonile 21. juunil 2006. aastal majandus-, rahandus- ja tööstusministri 26. mai 2006. aasta otsuse, <sup>(30)</sup> milles käsitleti Prantsusmaa riikliku raudtee-ettevõtja (edaspidi „SNCF”) otsustatud finantstehingute heakskiitmist, ja 26. mai 2006. aasta dekreedid nr 2006-606 SNCF-i ülekandmise kohta erasektoris.
- (20) 7. juunil 2006 <sup>(31)</sup> edastati komisjonile teave avaliku teenindamise delegerimise ja Korsika transporditeenusega seotud sotsiaalabi kohta.

<sup>(17)</sup> Komisjoni otsus 2005/36/EÜ, 8. september 2004, millega muudetakse otsust 2004/166/EÜ abi kohta, mida Prantsusmaa kavatses eraldada Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCF) ümberkorraldamiseks (ELT L 19, 21.1.2005, lk 70).

<sup>(18)</sup> ELT C 16, 21.1.2006, lk 20.

<sup>(19)</sup> Vt Üldkohtu 15. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas *Corsica Ferries France SAS vs. komisjon* (T-349/03, EKL 2005, lk II-2197).

<sup>(20)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/27546 all.

<sup>(21)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/30842 all.

<sup>(22)</sup> Lisateavet esitati 30. novembri 2005. aasta kirjaga (SG(2005) A/10782), 14. detsembri 2005. aasta kirjaga (SG(2005)A/11122) ja 30. detsembri 2005. aasta kirjaga (TREN A/10016).

<sup>(23)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/16904 all.

<sup>(24)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/19105 all.

<sup>(25)</sup> Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas *Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg vs. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (280/00, EKL 2003, I-7747).

<sup>(26)</sup> Nõukogu määrus (EÜ) nr 139/2004, 20. jaanuar 2004, kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

<sup>(27)</sup> *Veolia Transport* oli 100 % *Veolia Environnement*i tütarettevõtte. *Connexi* nime all osutas ta reisijateveoteenuseid omavalitsusüksustele (linnasise, linnadevaheline ja piirkondlik ühistransport) ning haldas sellega seoses maantee- ja raudteevõrgustikke ning vähemal määral mereveoteenuseid.

<sup>(28)</sup> ELT C 103, 29.4.2006, lk 28.

<sup>(29)</sup> ELT C 148, 24.6.2006, lk 42.

<sup>(30)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/25295 all.

<sup>(31)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/24111 all.

- (21) Komisjon teatas oma 13. septembri 2006. aasta kirjaga Prantsuse ametiasutustele oma otsusest algatada seoses SNCMi kasuks võetud uute meetmete ja ümberstruktureerimiskavaga, millest anti teada 2002. aastal, EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 2 ja määruse (EÜ) nr 659/1999 artikliga 6 ette nähtud ametlik uurimismenetlus<sup>(32)</sup> (edaspidi „2006. aasta otsus“).
- (22) Prantsusmaa esitas 2006. aasta otsuse järel 16. novembril 2006 komisjonile oma märkused<sup>(33)</sup>.
- (23) Kuna teatavad huvitatud isikud olid komisjonilt taotlenud oma märkuste esitamise tähtaja pikendamist ühe kuu võrra,<sup>(34)</sup> otsustas komisjon anda seda lisaega kõikidele huvitatud isikutele<sup>(35)</sup>.
- (24) Komisjon sai ettevõtjatel CFF<sup>(36)</sup> ja STIM<sup>(37)</sup> märkused, mille ta edastas Prantsuse ametiasutustele 20. veebruaril 2007. aasta kirjaga. Samuti esitas üks kolmas huvitatud isik oma märkused, mis samuti edastati Prantsuse ametiasutustele ning mille kõnealune kolmas isik võttis 28. mail 2008 tagasi.
- (25) Prantsuse ametiasutused esitasid 30. aprillil 2007<sup>(38)</sup> oma märkused kolmandate huvitatud isikute märkuste kohta.
- (26) 20. detsembril 2007 esitas CFF lisaks 15. juunil 2007 ja 30. novembril 2007 saadetud teabele komisjonile kaebuse SNCMi kohta. See kaebus on esitatud seoses 2007. aasta juunis Korsika territoriaalühenduse ja kontserni Compagnie Méridionale de Navigation-SNCMi vahel ajavahemikuks 2007–2013 alla kirjutatud uue avaliku teenindamise delegerimislepingu artikliga 3. CFFi arvates annaks nimetatud klausli rakendamine SNCMile 2007. aastaks uusi finantsvahendeid 10 miljoni euro ulatuses. Samuti oleks SNCMile avaliku teenindamise kohustuste alusel makstav hüvitis riigiabi ning pealegi ebaseaduslik, kuna sellest ei ole komisjonile teatatud.
- (27) Komisjon teavitas huvitatud isikuid oma otsusest pikendada kolmandate isikute märkuste esitamise tähtaega kuni 14. märtsini 2008.
- (28) Komisjon edastas 26. märtsil 2008 huvitatud kolmandate isikute märkused Prantsusmaale, kes esitas oma märkused 28. märtsil 2008, 10. aprillil 2008 ja 28. aprillil 2008.
- (29) Komisjon oli oma 8. juuli 2008. aasta otsuses seisukohal, et 2006. aasta uued meetmed ei kujuta endast riigiabi EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses ja et 2002. aastal teavitatud meetmed olid ühisturuga kokkusobivad.
- (30) Üldkohus tunnistas selle otsuse 11. septembril 2012<sup>(39)</sup> osaliselt kehtetuks. Üldkohus oli seisukohal, et 2006. aastal elluviidud meetmeid käsitlevates komisjoni järeldustes oli ilmseid hindamisvigu. Seoses 2002. aasta ümberkorraldusmeetmetega oli kohus seisukohal, et nende analüüs tuleks läbi vaadata, kuna kehtetuks tunnistatud otsus põhines asjaolul, et 2006. aasta meetmed ei sisaldanud abi.
- (31) Kehtetuks tunnistamata jääb ainult aastatel 1991–2001 SNCMile avaliku teenuse osutamise kohustuse hüvitamiseks antud 53,4 miljoni euro suuruse abi kokkusobivaks tunnistamine. Seega ei käsitleta käesolevas otsuses nimetatud punkti.

<sup>(32)</sup> Vt allmärkus nr 2.

<sup>(33)</sup> Registreeritud viitenumbri TREN A/37907 all.

<sup>(34)</sup> Kontsern Stef-TFE taotles tähtaja pikendamist 28. detsembril 2007 (A/20313) ja Corsica Ferries 27. detsembril 2006 (A/20056).

<sup>(35)</sup> 4. jaanuaril 2007 kontsernile Stef-TFE (D 2007 300067) ja kontsernile Corsica Ferries (D 2007 300068) saadetud kirjad.

<sup>(36)</sup> 11. jaanuari, 16. jaanuari ja 9. veebruari 2007. aasta kirjad, mis registreeriti vastavalt viitenumbrite TREN/A/21142, A/21669 ja A/23798 all.

<sup>(37)</sup> 13. veebruaril 2007 registreeritud viitenumbrite TREN/A/24473 ja TREN/A/23981 all.

<sup>(38)</sup> Registreerinud komisjoni talitused numbril TREN/A/30979 all. Prantsuse ametiasutused taotlesid 15. märtsi ja 19. aprilli 2007. aasta kirjadega, mis registreeriti viitenumbrite TREN/A/27002 ja A/29928 all, oma märkuste esitamiseks kaht ühekuulist lisatähtaega, mida komisjon neile ka andis.

<sup>(39)</sup> Vt ka Üldkohtu 11. septembri 2012. aasta otsus T-565/08 kohtuasjas Corsica Ferries France SAS vs. Euroopa Komisjon (edaspidi „11. septembri 2012. aasta otsus“).

- (32) Seetõttu peab komisjon vastu võtma veel ühe lõpliku otsuse. Otsida ei tuleks kehtetuks tunnistatud otsuse vastuvõtmise kuupäeva järgseid elemente. Pärast otsuse kehtetuks tunnistamist pidi komisjon ühelt poolt hindama, kas mõned kõne all olevad meetmed vastavad turumajanduses tegutseva erainvestori käitumisele ja teiselt poolt – tingimusel, et uuritud meetmed sisaldavad riigiabi –, kas täidetud on asjaomaste suuniste seatud kokkusobivustingimused. Nende kahe uurimise puhul saab komisjon vastavalt kohtupraktikale<sup>(40)</sup> võtta arvesse ainult teavet, mis oli tema valduses kehtetuks tunnistatud otsuse vastu võtmise kuupäeval ehk 8. juulil 2008<sup>(41)</sup>.
- (33) 13. novembril 2012 toimus koosolek, kus osalesid komisjon, Prantsuse ametiasutused ja SNCMi esindajad.
- (34) Prantsuse ametiasutused taotlesid 6. detsembri 2012. aasta ja 5. veebruari 2013. aasta kirjadega kaks korda otsust taasalgatada menetlus järgmistel põhjustel: täpsustades turumajanduses tegutseva teadliku erainvestori kriteeriume, oleks Üldkohus langetanud kohtupraktikas uuendusliku otsuse, mis oleks kaasa toonud vajaduse taasalgatada ärakuulamisemenetlus. Komisjon lükkas 15. jaanuari ja 13. veebruari 2013. aasta kirjadega need taotlused tagasi, rõhutades, et menetlust võib jätkata sellest täpsest hetkest, mil ebaseaduslik tegevus toimus, ja meenutades, et 2006. aasta algatamise otsuses ei olnud midagi ebaseaduslikku. Samas teavitas ta Prantsuse ametiasutusi, et neil oleks soovitatav saata komisjonile kõik täiendavad teabelemendid, olgu see arutelu, analüüsi või mis tahes muu dokumendi vormis, mida ametiasutused kohaseks peavad.
- (35) Prantsuse ametiasutused saatsid komisjonile 16. mail 2013. aastal teabekirja.
- (36) Ka SNCM taotles 19. juuni 2013. aasta kirjaga Prantsuse ametiasutustega sarnastel põhjustel ametliku uurimismenetluse taasalgamist. Komisjon lükkas selle taotluse 10. juuli 2013. aasta kirjaga tagasi. Samas teavitati SNCMi, et tal oleks soovitatav saata komisjonile kõik täiendavad teabelemendid, olgu see arutelu, analüüsi või mis tahes muu dokumendi vormis, mida ametiasutused kohaseks peavad.
- (37) SNCM saatis 27. augustil 2013 teabekirja ja uue aruande SNCMi müügi kohta.

## II. KIRJELDUS

### 2.1. KÄESOLEVA OTSUSEGA HÕLMATUD MEETMETEST KASUSAAJAD

- (38) Käesoleva otsusega hõlmatud meetmetest kasusaaja on SNCM, kellele kuulub merendussektoris mitu tütarettevõtet ning kes teostab reisijate, kerg- ja raskeveokite merevedu Prantsusmaa mandriosa ja Korsika, Itaalia (Sardiinia) ning Magribi riikide (Alžeeria ja Tuneesia) vahel.
- (39) SNCM on äriühing, mis loodi 1850. aastal asutatud ettevõtjate *Compagnie générale transatlantique* ja *Compagnie de navigation mixte* ühinemisel 1969. aastal. Varem *Compagnie générale transméiterranéenne*'i nime kandnud äriühingule anti 1976. aastal nimi *Société nationale maritime Corse-Méditerranée*, pärast seda kui *Société nationale des chemins de fer* (SNCF) oli selles äriühingus omandanud kapitaliosaluse. Prantsuse valitsus oli kõnealuse ettevõtja valinud Korsikaga territoriaalse järjepidevuse põhimõtte rakendamiseks, nimelt mereveotariifide ühtlustamiseks SNCFi raudteetranspordi tariifidega 31. märtsil 1976. aastal 25 aastaks sõlmitud kokkuleppe alusel. Prantsuse valitsus oli juba varasema, 23. detsembril 1948 sõlmitud kokkuleppega teinud ettevõtjale *Compagnie générale transatlantique* ülesandeks Korsika liinide teenindamise.
- (40) SNCMi rekapiitalseerimisest teatamise ajal 2002. aastal oli SNCFil selles 20 % ja CGMfil 80 % osalus. SNCMi kapitali avamisel 30. mail 2006 (vt käesoleva otsuse punkt 18) kuulusid äriühingutele BCP ja VT vastavalt 38 % ja 28 % SNCMi kapitalist, CGMFile jäi kapitaliosalusest kuni 25 % (9 % kapitalist on reserveeritud palgatöötajatele).

<sup>(40)</sup> Vt Euroopa Kohtu 9. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas *Alitalia vs. Euroopa Komisjon* (T-301/01, EKL 2008, II-1753), eelkõige punktid 137 ja 146.

<sup>(41)</sup> Vt ka Euroopa Kohtu 5. juuni 2012. aasta otsuse kohtuasjas *EDF vs. Euroopa Komisjon* (C-124/10 P) punktid 83–85 ja 104–105, seoses sellega, mida tuleks võtta arvesse tegemaks kindlaks, kas riik on käitunud turumajanduses tegutseva teadliku erainvestorina.



- (41) 2008. aastal olid SNCMi peamised tütarettevõtted *Compagnie Méridionale de Navigation* (edaspidi „CMN“),<sup>(42)</sup> *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (CGTH),<sup>(43)</sup> *Aliso Voyage*,<sup>(44)</sup> *Sud-Cargos*,<sup>(45)</sup> *Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement* (SARA),<sup>(46)</sup> *Ferrytour*<sup>(47)</sup> ja *Les Comptoirs du Sud*<sup>(48)</sup>.
- (42) Pärast kiirlaevade Aliso ja Asco<sup>(49)</sup> võõrandamist vastavalt 2004. aasta septembris ja 2005. aasta mais kuulub SNCMi laevastikku kümme laeva (viis praamlaeva,<sup>(50)</sup> neli reisi- ja kaubalaeva (last ja reisijad)<sup>(51)</sup> ning üks kiirlaev, mis väljuvad peamiselt Nice'ist,<sup>(52)</sup> millest seitse on eraomandis<sup>(53)</sup>.
- (43) Täielikkuse huvides tuleb meenutada, et regulaarseid mereveoteenuseid Prantsusmaa mandriosa ja Korsika sadamate vahel on alates 1948. aastast osutatud avaliku teenindamise raames ning SNCM ja CMN olid asjaomase kontsessiooni valdajad aastatel 1976–2001 esialgselt 25 aastaks sõlmitud raamlepingu alusel. Kooskõlas kehtivate ühenduse eeskirjadega<sup>(54)</sup> ning Korsika territoriaalühenduse korraldatud Euroopa riigihanke<sup>(55)</sup> tulemusel võitsid SNCM ja CMN ühiselt avaliku teenindamise delegeerimislepingu Korsika liinide<sup>(56)</sup> teenindamiseks lähtekohaga Marseildest, mille eest makstakse ajavahemikul 2002–2006 rahalist hüvitist.
- (44) Kõnealune avaliku teenindamise delegeerimisleping lõppes 2006. aasta lõpus ning pärast Euroopa tasandil uue riigihanke korraldamist<sup>(57)</sup> anti eespool nimetatud mereveoteenuse osutamise õigus rühmale SNCM-CMN alates 1. maist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 umbes 100 miljoni euro suuruse toetuse eest aastas.
- (45) Samal ajal on kõigile Toulonist ja Nice'ist väljuvaid Korsika liine teenindavatele ettevõtjatele pandud kohustused seoses ülesõitude sagedusega. Nendel liinidel saavad Korsika elanikud ning teised reisijad alates 2002. aastast kuni 2013. aastani komisjoni 2. juuli 2002. aasta<sup>(58)</sup> ja 24. aprilli 2007. aasta<sup>(59)</sup> otsuste alusel makstavat sotsiaalabi.

## 2.2. KONKURENTSIALANE TAUST

- (46) SNCM tegutseb peamiselt kahes eraldiseisvas valdkonnas: reisijate- ja kaubaveo valdkonnas. Ta teenindab ühelt poolt transpordiühendust Korsika ja Magribi riikidega Prantsusmaast lähtuvalt ning teiselt poolt kõrvaltegevusena transpordiühendust Itaalia ja Hispaaniaga.

<sup>(42)</sup> SNCMile kuulub otsene vähemusosalus 45 % ulatuses äriühingus CMN ja kaudne vähemusosalus ettevõtja *Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie* (CGTH) kaudu 24,1 % ulatuses. Alates 1992. aastast teostab tegelikku kontrolli kontsern Stef-TFE oma kuni 49 % osaluse kaudu ettevõttes *Compagnie Méridionale de Participations* (CMP). SNCM ja CMN olid avaliku teenindamise delegeerimislepingu raames partnerid ajavahemikul 2001–2006 ning võitsid ühiselt uue avaliku teenindamise delegeerimislepingu ajavahemikuks 2007–2012/2013.

<sup>(43)</sup> CGTH on täielikult SNCMile kuuluv valdusettevõtte.

<sup>(44)</sup> *Aliso Voyage* on SNCMi turustuskanal. Selle äriühingu moodustavad 17 bürood üle terve Prantsusmaa ning see haldab meretranspordi piletimüüki, millest 49,9 % moodustavad SNCMi piletid.

<sup>(45)</sup> 2003. aasta otsuse vastuvõtmise ajal kuulus SNCMile transpordikontserniga Delmas võrdne osalus Prantsuse merekaubaveo ettevõttes *Sud-Cargos*, mis oli spetsialiseerunud transpordiühendusele Marokoga. Seejärel võõrandati kõnealune osalus 2005. aasta lõpus 3,3 miljoni euro eest, nagu ilmneb Prantsuse ametiasutuste 28. märtsil 2006 edastatud 2005. aasta investeerimiskavast.

<sup>(46)</sup> Selle SNCMi laevade varustamise eest vastutava äriühingu täisomanik on SNCM.

<sup>(47)</sup> Täielikult SNCMile kuuluv täisühing *Ferrytour* tegeleb reiside korraldamisega. *Ferrytour* pakub reise mereteed pidi Korsikale, Sardiiniasse ja Tuneesiasse, kuid samuti lende paljudesse sihtkohtadesse. Kõrvaltegevusena pakub ta ka minikruise ja äriturismiteenuseid.

<sup>(48)</sup> 1996. aastal loodud ja täielikult SNCMile kuuluv tütarettevõtte *Comptoirs du Sud* haldab kõiki laevade pardal asuvaid poode.

<sup>(49)</sup> Vt allmärkus nr 16.

<sup>(50)</sup> Suur luksuslik praamlaev Napoléon Bonaparte (mahutavus 2 150 reisijat ja 708 sõidukit, võimsus 43 MW, kiirus 23,8 sõlme); uus Danielle Casanova, samuti suur luksuslik praamlaev, mis lasti vette 2002. aasta mais (mahutavus 2 204 reisijat ja 700 sõidukit, võimsus 37,8 MW, kiirus 23,8 sõlme); *Ille de Beauté* (mahutavus 1 554 reisijat ja 520 sõidukit, võimsus 37,8 MW, kiirus 21,5 sõlme), mis võeti kasutusse 1979. aastal ja renoveeriti aastatel 1989 ja 1990; *Méditerranée* (mahutavus 2 254 reisijat ja 800 sõidukit, võimsus 35,8 MW, kiirus 24 sõlme) ja *Corse* (mahutavus 2 150 reisijat ja 600 sõidukit, võimsus 27,56 MW, kiirus 23,5 sõlme)

<sup>(51)</sup> *Paglia Orba* (mahutavus 500 reisijat, 2 000 jooksvat meetrit kaupa ja 120 sõidukit, võimsus 19,7 MW, kiirus 19 sõlme); *Monte d'Oro* (mahutavus 508 reisijat, 1 615 meetrit kaupa ja 130 sõidukit, võimsus 14,8 MW, kiirus 19,5 sõlme); *Monte Cinto* (mahutavus 111 reisijat, 1 200 meetrit kaupa, võimsus 8,8 MW, kiirus 18 sõlme); alates 2003. aasta maist *Pascal Paoli* (mahutavus 594 reisijat, 2 300 meetrit kaupa ja 130 sõidukit, võimsus 37,8 MW, kiirus 23 sõlme).

<sup>(52)</sup> Kiirlaev *Liamone* (mahutavus 1 116 reisijat ja 250 sõidukit, võimsus 65 MW, kiirus 42 sõlme), mis sõidab ka Touloni.

<sup>(53)</sup> Kõik laevad, välja arvatud Danielle Casanova, Pascal Paoli ja Liamone, on võetud liisingusse.

<sup>(54)</sup> Nõukogu määrus (EMÜ) nr 3577/92, 7. detsember 1992, teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7).

<sup>(55)</sup> Avaliku teenindamise kohustuste järelevalveasutus alates 1991. aastast vastavalt Prantsusmaa 13. mai 1991. aasta seadusele nr 91–428.

<sup>(56)</sup> Avaliku teenindamise kohustuste järelevalveasutus alates 1991. aastast vastavalt Prantsusmaa 13. mai 1991. aasta seadusele nr 91–428. ELT S 2001/10 – 007–005.

<sup>(57)</sup> ELT 2006/S 100–107350.

<sup>(58)</sup> Komisjoni 2. juuli 2002. aasta otsusega (EÜT C 186, 6.8.2002, lk 3) lubatud riigiabi nr 781/2001.

<sup>(59)</sup> Komisjoni 24. aprilli 2007. aasta otsusega lubatud riigiabi nr 13/2007, avaldatud komisjoni veebisaidil: [http://ec.europa.eu/community\\_law/state\\_aids/transport\\_2007.htm](http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transport_2007.htm)



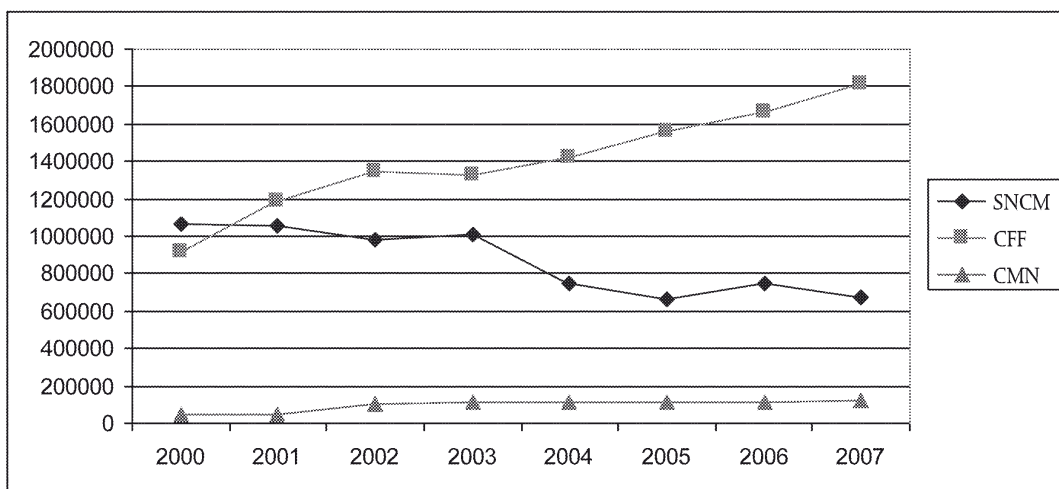
## 2.2.1. Transpordiühendus Korsikaga

### 2.2.1.1. Reisijatevedu

- (47) Reisijateveo vallas on Korsika transpordiühenduse turg suurel määral hooajalise iseloomuga. Seda turgu iseloomustab veoteenuse tihe kasutus kõrghooajal, mis võib olla kuni kümme korda suurem kui kõige vaiksemal kuul, mis nõuab ettevõtjatel nende kõrghooaegadega toimetulekuks suuremat laevastikku. Pool käibest saadakse juulis ja augustis. Peale selle on koormus isegi kõrghooaja siseselt jaotunud ebahühtlaselt sõltuvalt sõidusuunast: näiteks juulis väljuvad laevad mandrilt täislastis, tagasi tulles on need aga peaaegu tühjad. Seetõttu on laevade aastased keskmised täitvusemäärad suhteliselt madalad.
- (48) SNCM on esimene Korsikat Prantsusmaa mandriosaga ühendav ettevõtja. Üldjoontes toimub kaks kolmandikku tema tegevusest Marseille ja Korsika vahelisel suunal avaliku teenindamise delegerimise raames ja tegevuse viimase kolmandiku moodustavad transpordiühendused, millel on mõni muu lähte- või sihtkoht (Nice–Korsika, Toulon–Korsika, rahvusvahelised liinid Sardiiniasse või Magriibi riikidesse).
- (49) SNCM on oma põhitegevusalal olnud pikka aega monopoolses seisundis. Alates 1996. aastast on talle siiski hakatud pakkuma konkurentsi, mis on väga kiiresti arenenud. Seega on mandri ja Korsika vaheliste mereühenduste vallas praegu suurim ettevõtja äriühing CFF ning tema turuosa kasvab. Kuigi CFF on turul olnud alles alates 1996. aastast, on tema reisijateveoga seotud tegevus kasvanud aastatel 2000–2005 44 % aastas ning see kasv jätkub. 2008. aastal sõitis peaaegu [...] (\*) % mandri ja Korsika vahel liikuvatest merereisijatest CFFi laevaga, samas kui ainult [...] (\*) % sõidab SNCMi laevaga; ülejäänud reisijaid ehk [...] (\*) % veab CMN.
- (50) CFFi 2000. aastast alates saavutatud positsioon asjaomasel turul väljendub ka hooegade kaupa Korsika ja Prantsusmaa mandriosa vahel veetud reisijate arvus. Alltoodud graafikust ilmneb, et CFFi turuosa on kasvanud 45 %lt 2000. aastal 70 %le 2007. aastal ning SNCMi turuosa on samal ajavahemikul vähenenud 53 %lt 26 %le, kusjuures erinevus ületab üks miljon transporditud reisijat.

### Joonis

#### Hooajal (mai–september) Prantsusmaa mandriosa ja Korsika vahel veetud reisijate arv – aastad 2000–2007



Allikas: Korsika transpordi piirkondlik vaatluskeskus

- (51) SNCMi teised väiksemad konkurendid Korsika liinidel on *Compagnie Méridionale de Navigation* (CMN), Moby Lines, Happy Lines ja TRIS.

(\*) Konfidentsiaalne teave.

- (52) Alates 2006. aastast on SNCMi pakkumine ja turuosad Korsika liinidel vähenenud, seejuures on reisijakohtade pakkumine vähenenud 8 % (– 20 % Nice'ist väljuvatel sõitudel ja – 3 % Marseildest väljuvatel sõitudel).
- (53) Sellegipoolest ilmneb turuosa jätkuvast vähenemisest, et väga aeglaselt taastub reisijate usaldus, mida kahjustasid tugevalt 2004. ja 2005. aasta sotsiaalsetest konfliktidest põhjustatud streigid ja rahutused, eelkõige seoses ettevõtte erastamisega.
- (54) Reisijate mereveo turg mandri ja Korsika vahel on alates 1993. aastast kasvanud keskmiselt 4 %; see kasv peaks jätkuma, kusjuures 2008. aastaks (asjakohane aeg asjaolude uurimiseks) on kavandatud samuti [...] (\*) % kasv ning seejärel mõeldavam kasv järgmisteks aastateks. Siiski tundub, et uued ettevõtjad ei püüa kõnealusele turule siseneda. Korsika transpordiameti algatatud riigihankes avaliku teenindamise delegeerimise lepingu sõlmimiseks ajavahemikuks 2007–2013 Korsika teatavatest sadamatest väljuvate mereveoliinide teenindamiseks olid ainsad kandideerijad CFF ja SNCM-CMN, kuigi võimalik oli isegi asjaomase liini osaline teenindamine.
- (55) SNCMi peamise konkurendina on CFF oluliselt suurendanud oma reisijakohtade arvu 500 000 kohalt 4,5 miljonile kohale ajavahemikul 1999–2007 (kusjuures 30 % suurenes kohtade arv 2006. ja 2007. aasta vahel), mis on võimaldanud suurendada nii käivet (1,3 miljonilt 2005. aastal 1,6 miljonile 2007. aastal) kui ka turuosa. Seejuures on täituvusmäär CFFi puhul siiski struktuuriliselt madalam kui SNCMil, kõrvalekaldega 10 protsendipunkti 2007. aastal. SNCMi puhul oli 2007. aastal keskmine täituvusmäär 48 %, mis on asjaomase turu märkimisväärselt hooajalist iseloomu arvesse võttes normaalne (vt põhjendused eespool).

#### 2.2.1.2. Kaubavedu

- (56) Korsikaga toimuva kaubaveo puhul kuulus SNCMile 2005. aastal umbes 45 % Marseildest ja Toulonist Korsikale suunduvad kaubaveoturust.
- (57) Üldise kaubaveo puhul (saatjata kaubavedu) on SNCM ja CMN pooleldi monopoolses seisundis. Avaliku teenindamise delegeerimislepingu raames tagavad need kaks ettevõtjat Marseildest suunduvad sagedased sõidud kõikidesse Korsika sadamatesse.
- (58) Nende treileritega seoses, mis lastitakse parvlaevadele koos saatjaga ning mis moodustavad jooksvates meetrites mõõdetud üldisest kaubaveost kokku 24 %, on reisijateveoga tegelevate ettevõtjate vahel konkurents. SNCMi ja CMNi käes on ka suurem osa saatjaga toimuvast kaubaveost. Teistele ettevõtjatele, eelkõige CFFile kuulub sellest 10 % ehk 2 % koguturust.
- (59) Parvlaevadele koos saatjaga lastitud sõidukite<sup>(60)</sup> puhul (umbes 24 % üldisest kaubaveost 2003. aastal) kuulub SNCMile ja CMNile samuti suurem osa kõnealusest turust. Alates 2002. aastast on CFF siiski välja töötanud pakkumise ning talle kuulub ligikaudu 15 % turust.

#### 2.2.2. Transpordiühendus Magribi riikidega

- (60) Tuneesia ja Alžeeria on oluline turg ligikaudu viie miljoni eelkõige õhuteed kasutava reisijaga. Selles kontekstis kasutab mereveoteenust umbes 15 % reisijatevoost. Kui Alžeeria on 560 000 reisijaga suur mereveoturg, siis Tuneesia turuosa oma 250 000 reisijaga on väiksem.
- (61) Mereveoturg Prantsusmaalt Magribi riikidesse on oluliselt kasvanud, 2001. ja 2005. aasta vahel oli kasv 13 %. Võttes arvesse turismi väljavaadete kasvu sellesse piirkonda, nähti (asjaolude analüüsimise hetkel) ette meretranspordi umbes 4 % iga-aastast kasvu kuni 2010. aastani.
- (62) Alžeerias on SNCM turul suuruselt teine ettevõtja pärast Alžeeria riigiettevõtet *Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs* (ENTMV). SNCMi turuosa on kasvanud 24 %lt 2001. aastal 35 %le 2005. aastal.

<sup>(60)</sup> Juht saab sõidukite rühma ülesõidu vältel. Mõnel juhul laadib üks juht sõiduki enne väljumist peale ning teine laadib selle sihtkohas maha. Seda käsitatakse saatjaga veona, vastupidiselt ro-ro kaubaveole, mille puhul veetakse treilerit ilma vedukita.

- (63) Tuneesias on SNCM ettevõtja *Compagnie tunisienne de navigation* (CTN) järel suuruselt teine ettevõtja turul. Ehkki alates 2001. aastast on SNCM kaotanud oma turuosa CTNi kasuks, langes 44 %lt 39 %le 2004. aastal, võib 2005. aastal siiski täheldada mõningat kasvu (40 %).

### 2.3. KÄESOLEVA OTSUSEGA HÕLMATUD MEETMETE KIRJELDUS

#### 2.3.1. SNCMi rekapiitalseerimine 2002. aastal

- (64) Pärast komisjoni 17. juuli 2002. aasta otsust, millega lubatakse anda ettevõttele SNCM päästmisabi, <sup>(61)</sup> teatasid Prantsuse ametiasutused 18. veebruaril 2002 komisjonile kavast anda ettevõttele SNCM ümberkorraldusabi. See meede seisneb SNCMi rekapiitalseerimises emaettevõtte CGMF kaudu 76 miljoni euro ulatuses, millest 46 miljonit eurot moodustasid ümberkorralduskulud <sup>(62)</sup>. Selle kapitali suurendamise eesmärk oli tõsta SNCMi omakapital 30 miljonilt eurolt 106 miljonile eurole.
- (65) Kooskõlas 1999. aasta suunistega esitasid Prantsuse ametiasutused komisjonile SNCMi ümberkorralduskava, <sup>(63)</sup> milles käsitleti viit küsimust:
- i) ülesõitude arvu vähendamine ja laevade ümberpaigutamine eri liinide vahel (liinide arvu vähendamine Korsika suunal ja Magriibi riikidesse suunduvate liinide arvu suurendamine). Ümberkorralduskavaga nähti ette ülesõitude arvu vähendamine 4 138 ülesõidult (3 835 SNCMi ja 303 tema tütaretevõtte Corsica Marittima puhul) 3 410 ülesõidule 2003. aastal, kusjuures liinidel tehakse järgmised muudatused:
    - Marseille ja Korsika vaheliste liinide muutmise koostõlõas aastateks 2001–2006 sõlmitud avaliku teenindamise lepingus toodud tehniliste tingimustega;
    - Touloni ja Korsika vaheliste liinide sisuline sulgemine;
    - Nice'i ja Korsika vaheliste liinide arvu vähendamine;
    - Livorno–Bastia liini teenindamise lõpetamine asjaomase varustusega, tegelik sulgemine 2003. aastal;
    - Alžeeria ja Tuneesiaga transpordiühenduse tugevdamine laevadega Méditerranée, Ile de Beauté ja Corse ning Genua–Tunise liini sulgemine;
  - ii) laevastiku vähendamine nelja laeva võrra, mis pidi tooma sisse 21 miljonit eurot;
  - iii) teatava kinnisvara võõrandamine;
  - iv) tööjõu vähendamine <sup>(64)</sup> ligikaudu 12 %, mis pidi koos mõistliku palgapoliitikaga võimaldama vähendada meeskonnakulusid 61,8 miljonilt eurolt 2001. aastal keskmiselt 54,8 miljonile eurole aastatel 2003–2006 ja sadamamakse 50,3 miljonilt eurolt 2001. aastal 45,8 miljonile eurole samal ajavahemikul;
  - v) kahe tütaretevõtte, *Compagnie Maritime Toulonnaise* ja äriühingu *Corsica Marittima* tegevuse lõpetamine; järelejäänud tegevuse võtab üle SNCM.
- (66) Pärast komisjoni 19. augusti 2002. aasta otsuses esitatud märkusi kirjeldasid Prantsuse ametiasutused oma 31. jaanuari 2003. aasta kirjas muudatusi, mis tehti ümberkorralduskavas järgmiste punktide kohta:
- kohustused ja täpsustused palgapoliitikas;

<sup>(61)</sup> Vt allmärkus nr 5.

<sup>(62)</sup> See summa jagunes järgmiselt: 20,4 miljonit eurot tegeliku ümberkorralduskava jaoks, 1,8 miljonit eurot müügis olevate laevade seisma panemiseks, 14,8 miljonit eurot Liamone väärtuse vähendamiseks ja 9 miljonit eurot tegevuse ümberpaigutamiseks Magriibi riikidesse.

<sup>(63)</sup> Selle kava võttis 17. detsembril 2001 vastu SNCMi haldusnõukogu.

<sup>(64)</sup> Tööjõudu kavatseti vähendada vanusekriteeriumide alusel tavapäraselt või ennetähtaegselt pensionile jäämise (tegevuse ennetähtaegse lõpetamise), rotatsiooni ja tähtjaliste lepingute pikendamata jätmise kaudu. Siiski pidi tööjõu vähendamine põhjustama SNCMile kulu hinnanguliselt 20,4 miljoni euro ulatuses.

— vahetarbimisega seonduvate kulude vähendamise kava;

— võetud kohustus, mille kohaselt ei alusta SNCM oma konkurentidega Korsika liinil hinnasõda.

- (67) Viimase punkti kohta täpsustasid Prantsuse ametiasutused, et „SNCM võtab endale selle kohustuse tingimusteta, kuna leiab, et hinnasõda ei sobiks kokku ei tema strateegilise positsiooni ega huvidega, sest see põhjustaks tema tulude vähenemist, samuti ei oleks see kokkusobiv tema tavade ega oskusteabega”.
- (68) Prantsuse ametiasutused esitasid oma ümberkorralduskavas komisjonile üksikasjaliku finantsmudeli ajavahemikuks 2002–2007, tuginedes mitmete muutujatega seotud keskmistele eeldustele <sup>(65)</sup>. Muu hulgas näitavad finantsprognoosid, et alates 2003. aastast teenitakse taas jooksvat kasumit.

Tabel 1

## Finantsmudel ajavahemikuks 2002–2007

Miljonites eurodes	2000 realiseeri- tud	2001 realiseeri- tud	2002 kavanda- tud	2002 realiseeri- tud	2003 kavanda- tud	2004 kavanda- tud	2005 kavanda- tud	2006 kavanda- tud	2007 kavanda- tud
Käive	<b>204,9</b>	<b>204,1</b>	178	<b>205,8</b>	190,4	192,9	195,2	197,1	193,9
Tegevustoetused	<b>85,4</b>	<b>86,7</b>	74,5	77,7	69,9	68,8	68,4	67	68,5
Jooksev kasum/kahjum	<b>-14,7</b>	<b>-5,1</b>	1,2	<b>-5,8</b>	6,8	10,6	10,7	8,1	9
Netotulemus	<b>-6,2</b>	<b>-40,4</b>	23	<b>4,2</b>	12	14	1	3	3
Omavahendid	<b>67,5</b>	<b>29,7</b>	119	<b>33,8</b>	124	134	145	160	169
Rahalised netolaenuid (välja arvatud liisingud)	<b>135,8</b>	<b>134,5</b>	67,7	<b>144,8</b>	55,2	38,2	57,1	115,7	228,1
Finantsuhtarvud									
Kasum/kahjum/käive + toetused	<b>5 %</b>	<b>-2 %</b>	0 %	<b>-2 %</b>	3 %	4 %	4 %	3 %	3 %
Omavahendite/võlgnevuse bilanss	<b>50 %</b>	<b>22 %</b>	176 %	<b>23 %</b>	225 %	351 %	254 %	138 %	74 %

2000., 2001. ja 2002. aasta andmed SNCMi 2001. ja 2002. aasta aruandest.

- (69) Kapitalitoetus 76 miljoni euro ulatuses ning plaan teenida alates 2003. aastast taas kasumit pidid Prantsuse ametiasutuste arvates tõstma omakapitali 2001. aasta lõpuks ligikaudu 30 miljoni euro tasemelt lühiajalises perspektiivis tasemele 120 miljonit eurot (2003) ja seejärel ümberkorralduskava lõpuks (2006–2007) tasemele 160–170 miljonit eurot. See pidi võimaldama vähendada 145 miljoni euro suurust võlga 2002. aastal 40–55 miljonile eurole aastatel 2003–2005. Ümberkorralduskava viimasteks aastateks oli ettevõtte kavandanud võla suurenemise seoses ühe või kahe täies omanduses oleva laeva renoveerimisega.

<sup>(65)</sup> Näiteks liikluse maht, sisemajanduse koguprodukti eeldatav kasv (1,5 %), laenumäär (5,5 %), finantstoodete tootlus (4,5 %) ja lühiajaliste laenude määr (5 %).

- (70) Samuti esitasid Prantsuse ametiasutused oodatavate tulemuste tundlikkuse uuringu seoses eri laevaliine käsitlevate eeldustega. Sellel alusel näitasid eri simulatsioonid, et SNCM oleks pidanud kavandatud olukordades taas kasumisse jõudma.
- (71) Prantsuse ametiasutused nimetasid kõigepealt ka kaks alternatiivset meetodit, mille nad olid kõrvale jätnud, kuna need olid liiga kulukad.
- i) Esimene hindamismeetod seisnes kõikide ümberkorraldusmeetmete kulude kokkuliitmisel. Nii arvatati välja 90,9 miljoni euro suurune laenuvajadus, arvestades maha:
- aastatel 1991–2001 kumuleeritud kahjumi ehk 41,7 miljonit eurot. (Ehk 29 miljonit eurot, mis on komisjoni 30. oktoobri 2001. aasta otsusega 2002/149/EÜ (EÜT L 50, 21.2.2002, lk 66) kinnitatud summa; 6,1 miljonit eurot 2000. aasta alusel ja 6,6 miljonit eurot enne ümberkorralduskulude mahaarvamist 2001. aasta alusel);
  - amortisatsioonist tuleneva vahendite vähenemise samal ajavahemikul ehk 24 miljonit eurot (see punkt vähendab bilansi asjaomasel ajavahemikul 86 miljonilt eurot 62 miljonile eurole, kajastades amortiseerimisperioodi pikenemist 12 aastalt 20 aastale, asjaomase vahendi vähest kasutamist ja viimaste tarnitud laevade liisingusse võtmist);
  - selle ümberkorralduse ajal võõrandamisest saadud lisandväärtuse ehk 21 miljonit eurot, mis tuleneb laenuvajaduse vähenemisest; ning
  - ümberkorralduskulude kumulatiivse mõju, mis ulatub 46,2 miljoni euroni (vt allmärkus nr 58);
- ii) Teise hindamismeetodi puhul määratakse kindlaks, kui suures summas nõuavad pangad kogu laevastiku kohta omavahendeid, arvestades, et üldiselt nõuavad pangad laeva ostmise rahastamiseks, et omavahendid moodustaksid 20–25 % laeva maksumusest. Prantsuse ametiasutused tuginesid oma arvutustes laevastiku 843 miljoni euro suurusele omaaegsele soetusmaksumusele, mis andis nõutavate omavahendite suuruseks 157–196 miljonit eurot. Arvestades sellest maha 2001. aasta lõpus olemasoleva omakapitali, andis kõnealune lähenemisviis vajaliku rekapitalizeerimise suuruseks 101–140 miljonit eurot.
- (72) Meetodi puhul, mida Prantsuse ametiasutused kasutavad rekapitalizeerimise summa kindlaksmääramiseks, tugineakse rahastamisvajaduse arvutamisel Euroopa viie laevandusettevõtja omavahendite ja finantsvõla keskmisele suhtele 2000. aastal. Vaatamata nende ettevõtjate bilansierinevustele arvestasid Prantsuse ametiasutused kõnealuseks keskmiseks suhteks 79 %. Prantsuse ametiasutused leiavad, et ajavahemikuks 2002–2007 tehtud finantsprognoosid annavad omavahendite ja finantsvõla keskmiseks suhteks 77 %, kusjuures omavahendid ulatuvad 2007. aastaks 169 miljoni euroni. Omavahendite sellise taseme pidi saavutama 76 miljoni euro suuruse rekapitalizeerimise ning ümberkorralduskavas ettenähtud tegevuse eduka elluviimisega.

### 2.3.2. Pärast 2002. aasta rekapitalizeerimist rakendatud meetmed

#### 2.3.2.1. Sissejuhatav märkus

- (73) 2002. aasta rekapitalizeerimine ja ümberkorralduskava ei andnud oodatud tulemusi ning alates 2004. aastast on SNCMi majanduslik ja finantsolukord märgatavalt halvenenud. Sellele halvenemisele on kaasa aidanud nii ettevõttesisesed tegurid (sotsiaalsed konfliktid, tootlikkuseesmärkide ebapiisav ja hilinevunud elluviimine, turuosade kaotamine) kui ka SNCMist sõltumatud tegurid (sihtkoha Korsika vähenenud ligiõmbavus, CFFi poolne turuosa omandamine, riigipoolsed juhtimisvead)<sup>(66)</sup> ning kütusehinna tõus.
- (74) Nii oli SNCMi jooksev kahjum 2004. aastal 32,6 miljonit eurot ja 2005. aastal 25,8 miljonit eurot. Puhaskahjum oli 2004. aastal 29,7 miljonit eurot ja 2005. aastal 28,8 miljonit eurot.
- (75) SNCMi majandusliku ja finantsolukorra halvenemise tõttu pidid Prantsuse ametiasutused võõrandama aktsiaid odavamalt, kui oli ette nähtud 2002. aasta ümberkorralduskavaga ja nõutud 2003. aasta otsusega, ning algatama menetluse eraõiguslike partnerite leidmiseks.

<sup>(66)</sup> Vt allpool.

Tabel 2

## SNCMi võõrandatud aktsiate loetelu alates 2002. aastast

	Võõrandamise puhastulu	Kuupäev
2002. aasta teatistes kavandatud võõrandamised (tuhandetes eurodes)	25 165	
Aliso (Asco asemel, kooskõlas komisjoni 8. septembri 2004. aasta otsusega)	(315)	30.9.2004
Napoléon	6 396	6.5.2002
Monte Rotondo	591	31.7.2002
Liberté	10 088	27.1.2003
Kinnisvaraüksus Schuman	8 405	20.1.2003
Komisjoni 9. juuli.2003. aasta otsusega nõutud lisavõõrandamised (tuhandetes eurodes)	5 022	
SCI Espace Schuman	765,7	24.6.2003
Southern Trader	2 153	22.7.2003
Someca	1 423,9	30.4.2004
Amadeus	680	12.10.2004
CCM	— <sup>(1)</sup>	—
Pärast 2003. aasta juulikuu otsust tehtud lisavõõrandamised (tuhandetes eurodes)	12 600	
Asco	7 100	24.5.2005
Sud Cargos	4 300	15.9.2005
SNCMi kinnisvaraportfelli kuuluvate korterite müük (varem SNCMi töötajatele kuulunud korterid)	1 200	september 2003 kuni 2006
<b>KOKKU (tuhandetes eurodes)</b>	<b>42 385</b>	

<sup>(1)</sup> SNCM ei leidnud oma CCMis osaluse ülevõtjat.

### 2.3.2.2. Pärast 2002. aasta rekaptaliseerimist rakendatud meetmed

- (76) Eraõiguslike partnerite valikuprotsess toimus 26. jaanuarist 2005 kuni 2005. aasta septembrikuu lõpuni.
- (77) 26. jaanuaril ja 17. veebruaril 2005 teatas Prantsuse valitsus, et algatab menetluse SNCMi kapitalile eraõigusliku partneri leidmiseks, et tugevdada SNCMi finantsstruktuuri ja toetada teda tema arenguks vajalike muudatuste elluviimises.
- (78) Olles määranud valikuprotsessi kontrollima ühe sõltumatu isiku, volitas riigiosaluse amet nõustavat pank (,,HSBC") võimalike ülevõtjatega ühendust võtma.

- (79) Selle protsessi käigus võeti ühendust 72 tööstus- ja finantsinvestoriga, et määrata kindlaks sellise pakkumise finantstingimused, mille eesmärk oli tugevdada ettevõtte tööstusprojekti ning säilitada avaliku teenindamise nõuetekohane toimimine. Nende hulgas väljendasid oma huvi 23, kirjutati alla 15 konfidentsiaalsuskokkulepet ning saadeti 15 teabekirja. Kuus ettevõtjat tegi pakkumise esimeses voorus 5. aprillil 2005 ning kolm pakkumist (Connex, millest oli saanud Veolia Transdev (VT), Caravelle ja BCP) saadi teises voorus 17. juunil 2005, samuti ilmutati huvi vähemusosaluse vastu (Comanav). Kolmandaks vooruks 28. juulil 2005 laekus kolm pakkumist.
- (80) 14. septembril 2005 paluti kõigil ettevõtjail esitada kindel ja lõplik pakkumine enne 15. septembrit 2005. Kuna äriühing Connex oli pakkumisest loobunud, said riigitalitused nimetatud kuupäevaks kaks kindlat pakkumist kapitalitoetuseks ja kogu kapitali ülevõtmiseks kontsernidelt BCP ja Caravelle.
- (81) Prantsusmaa avaldas 27. septembril 2005 pressiteate, milles märkis, et nende kahe pakkumise põhjaliku läbivaatuse põhjal võeti vastu kontserni BCP pakkumine, kuna peale selle, et see oli kõige vastuvõetavam finantsilisest aspektist, vastas see ka kõige paremini ettevõtte, avaliku teenindamise ja tööhõivega seotud huvidele. BCP esialgses pakkumises pakuti negatiivset hinda 113 miljonit eurot ning selles oli negatiivne hind hinnatud kõige madalamaks.
- (82) Selles võimalike ülevõtjate esialgses pakkumises nähti selgesõnaliselt ette võimalus kohandada oma algset pakkumist tehtud audititele. Prantsuse ametiasutused märkisid, et algset negatiivset hinda suurendati pärast 16. detsembril 2005 tehtud auditeid objektiivsete asjaolude tõttu, mis mõjutavad seda õiguslikku ja majanduslikku konteksti, milles SNCM tegutseb, ning mis ilmsid pärast pakkumise esitamist 15. septembril 2005. Seega tõsteti negatiivne hind 200 miljonile eurole.
- (83) Prantsuse ametiasutuste ja tulevaste ülevõtjate – st kontserniga Connex liitunud BCP, millest seejärel sai Veolia tütarettevõtte Veolia Transdev – vahelised läbirääkimised võimaldasid vähendada seda summat 142,5 miljoni euroni, mida suurendas SNCMi pensionile jäänud töötajate vastastikuste kindlustusmaksetega seotud kulude osaline katmine (ehk 15,5 miljonit eurot).
- (84) Pärast avatud, läbipaistvat ja mittediskrimineerival alusel peetud valikuprotsessi jõudsid riik, BCP ja VT väga raskes sotsiaalses ja rahalises olukorras 13. oktoobril 2005 lõpuks kokkuleppele. VT on seega SNCMi tööstusettevõtja (osalus 28 %) ja BCP tema kontrolliv aktsionär 38 % osalusega. Riik on eelkõige palgatöötajate ees võtnud endale kohustuse jääda ettevõtte aktsionäriks 25 % osalusega<sup>(67)</sup>. BCP ja VT koostasid SNCMi jaoks ärikava, mis edastati 7. aprillil 2006 Euroopa Komisjonile.

a) Vastastikuse mõistmise memorandumi sisu

- (85) 16. mail 2006 kirjutasid osalised (BCP, VT ja CGMF) alla vastastikuse mõistmise memorandumile, mille kohaselt võõrandati 75 % SNCMi kapitalist eraõiguslikele ülevõtjatele.
- (86) Vastastikuse mõistmise memorandumi II jaos sätestatakse, et CGMF võtab endale kohustuse kiita heaks, allkirjastada ja täielikult vabastada SNCMi kapitali suurenemine kogusummas 142,5 miljonit eurot.
- (87) Peale kapitali suurendamise kohustub CGMF andma SNCMi käsutusse 38,5 miljonit eurot, mis kantakse jooksevkontole ettemakse vormis. See ettemakse jooksevkontole, mille SNCM kannab kolmanda osapoole (pank CIC) tinghoiukontole, on ette nähtud n-ö suuremeelsusega seotud kulude katmiseks, mis lisanduvad õiguslike ja lepinguliste sätete kohaldamisel nõutavatele summadele ülevõtjate rakendatava töötajate arvu vähendamise kava korral. Õiguslike ja lepinguliste sätete kohaldamise alusel makstavatele hüvitistele lisanduvaid hüvitisi makstakse individuaalselt ja isiklikult palgatöötajatele, kes on ettevõttest lahkunud ning kelle tööleping on katkestatud.

<sup>(67)</sup> SNCMi rekapitaliseerimise ja erastamise toimingute rakendamisega seotud sisemine protsess algas ametlikult 12. aprillil 2006 ning lõppes 31. mail 2006. Rõhutada tuleb, et 27. novembriks 2007 ei ole palgatöötajate kapitalis osalemise põhimõtet veel rakendada hakatud.



- (88) See mehhanism on ette nähtud 16. mai 2006. aasta võõrandamisprotokolli artikliga II.2, milles sätestatakse, et see konto on ette nähtud „võimalike vabatahtlike töölt lahkumiste või töölepingu katkestamisega seotud kulude rahastamiseks [...], mis lisanduvad igat liiki summadele, mida tööandja peab maksma õiguslike ja lepinguliste sätete kohaldamisel”. Rahaliste vahendite hoidja ülesanne on „vabastada vahendeid sedamööda, kuidas asjaomased palgatöötajad, keda kontserni SNCM siseselt teisele tööle ümber ei paigutata, äriühingust reaalselt lahkuvad, ning vabastada hoiule antud summa jääk oma volituste lõppemisel”. Kõnealune arve toimib vastastikuse mõistmise memorandumile lisatud tingdeponeerimise lepingu alusel. Tinghoiukontolt rahaliste vahendite maksmiseks peab SNCM esitama CGMFi esimehele nimelise loetelu isikutest, kelle tööleping on katkestatud ja kelle puhul taotletakse maksmist, ning netokulude igakuise seisu ehk asjaomastele töötajatele makstud kõigi toetuste ja kulude kogusumma. Samaaegselt teatab SNCM rahaliste vahendite hoidjale iga töötaja kohta lahti kirjutatud „täiendava reaalse igakuise kulu”, lisaks igat liiki summadele, mis tuleb tööandjale maksta õiguslike ja lepinguliste sätete kohaldamise alusel. Riigi n-õ suuremeelsusega seotud täiendavate meetmete kogusumma ei tohi ületada 38,5 miljonit eurot ja kui need täiendavad sotsiaalmeetmed ei jõua selle künniseni kolme aasta jooksul alates võõrandamisest, siis tuleb ülejääk riigile tagasi maksta.
- (89) Nende toimingute järel võõrandab CGMF vastastikuse mõistmise memorandumi III jaos kohaselt eraõiguslikele ülevõtjatele oma aktsiad, mis moodustavad 75 % ettevõtte aktsiakapitalist ja tinghoiukontol olevatest vahenditest, mis on mõeldud selleks, et rahastada seda osa sotsiaalkavast, mis läheb kaugemale lepingulistest ja õiguslikest kohustustest.
- (90) Vastastikuse mõistmise memorandumi III jaos nähakse ka ette, et BCP/VT suurendab lisakapitali 8,75 miljoni euro võrra, mis antakse SNCMi kasutada vastavalt tema rahavajadustele. Vastastikuse mõistmise memorandumi lõikes III.2.7 sätestatakse, et CGMFi aktsiate väärtus on mis tahes ajal võrdne nende algse nimiväärtusega, mida suurendatakse [...] (\*) % võrra nende vabaks lastud nimiväärtusest, mida korrutatakse näitajaga P/365, kus P on päevade arv alates aktsiate realiseerimise kuupäevast, millest on maha arvestatud kõik laekunud summad (näiteks dividendid). Kõnealust korda ei rakendata äriühingu tervendamise või juriidilise likvideerimise korral.
- (91) Vastastikuse mõistmise memorandum (jagu III.5) sisaldab SNCMi võõrandamise äramuutvat tingimust, mida ülevõtjad võivad samaaegselt rakendada ühe allnimetatud sündmuse korral, juhul kui need sündmused võiksid seada kahtluse alla ülevõtjate ärikavade usaldusväärsuse ja mõjutada äriühingu elujõu taastamist:
- avaliku teenindamise delegerimislepingu mittesõlmimine Korsika mereliinide teenindamiseks alates 1. jaanuarist 2007 algavaks ajavahemikuks või selle sõlmimine oluliselt halvematel tingimustel;
  - Euroopa Komisjoni, Üldkohtu või Euroopa Kohtu mis tahes negatiivne otsus, näiteks tegevuse keelamine või tingimuste esitamine, millel on äriühingu väärtusele oluline mõju, ning seda kuue aasta jooksul alates päevast, mil partnerid omandavad õigused ettevõttele.
- (92) Vastastikuse mõistmise memorandumi VII jaos sätestatakse, et CGMF võtab enda kanda osa SNCMi sotsiaalkohustustest seoses pensionile jäänud töötajate ravikindlustusmaksetega hinnanguliselt 15,5 miljoni euro ulatuses alates ettevõtte omandiõiguste ülevõtmise päevast.
- (93) Vastastikuse mõistmise memorandumi IV jaos täpsustatakse ettevõtte juhtimiskorda. Nähakse ette SNCMi juhtimisviisi muutmine, mille järel saab SNCMist juhatuse ja järelevalvenõukoguga aktsiaselts. Järelevalvenõukogu koosneb esialgu kümnest, hiljem neljateistkümnest liikmest. Järelevalvenõukogu eesistujaks määratakse ajutiselt riigi esindaja. Kui avaliku teenindamise delegerimisleping sõlmitakse SNCMiga, saab järelevalvenõukogu eesistujaks BCP esindaja. Juhatuse ülesanne on tagada SNCMi operatiivjuhtimine.
- (94) Prantsuse valitsus kiitis 26. mail 2006 heaks SNCMi võõrandamise ja eespool osutatud meetmed.
- b) Meetmed
- (95) Eeltoodud arvesse võttes sisaldab vastastikuse mõistmise memorandum kolme liiki riiklikke meetmeid, mis põhjendavad läbivaatamist seoses riigiabi valdkonda käsitlevate ELi eeskirjadega:

- SNCMi 75 % võõrandamine 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest (142,5 miljonit eurot kapitalitoetust ning vastastikuste sotsiaalkindlustusmaksete katmine 15,5 miljoni euro ulatuses);
- CGMFi ettemakse jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCMist koondatud töötajate jaoks;
- kapitali suurendamine 8,75 miljoni euro võrra, mille CGMF märkis ühiselt ja samaaegselt VT ja BCP tehtud 26,25 miljoni euro suuruse toetusega;
- võõrandamise äramuutev tingimus <sup>(68)</sup>.

#### 2.4. KÄESOLEVA OTSUSE REGULEERIMISALA

- (96) Käesolevas lõplikus otsuses käsitletakse meetmeid, mida Prantsusmaa on rakendanud SNCMi kasuks alates 18. veebruarist 2002, nimelt:
- CGMFi SNCMile 2002. aastal antud 76 miljoni euro suuruse kapitalitoetuse jääk summas 15,81 miljonit eurot;
  - CGMFi SNCMile määratud negatiivne müügihind 158 miljoni euro ulatuses;
  - CGMFi ettemakse jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCMist koondatud töötajate jaoks;
  - CGMFi poolne kapitali suurendamine 8,75 miljoni euro võrra.
- (97) Käesolev otsus ei puuduta SNCMi avaliku teenuse osutamise kohustuse eest makstavat kompensatsiooni aastate 1991–2001 eest, mille kokkusobivust kinnitati 11. septembri 2012. aasta otsusega <sup>(69)</sup>.
- (98) Selles ei käsitleta ka nende rahaliste hüvitiste läbivaatamist, mida SNCM sai või saab tulevikus avaliku teenindamise kohustuste alusel ajavahemikul 2007–2013 – neid käsitletakse eraldi menetluses <sup>(70)</sup>.
- (99) Lisaks tuleb tähele panna, et SNCM ja Prantsusmaa kaebasid 11. novembri 2012. aasta otsuse kahel korral kohtus edasi liidetud kohtuasjades C-533/12 P ja C-536/12 P. Käesolev otsus on võetud edasikaevatud otsuse täitmiseks vastu üksnes ulatuses, milles nimetatud otsusega tunnistati kehtetuks 8. juuli 2008. aasta otsus. Kõnealuses olukorras, kui edasikaebamiste läbivaatamine peaks viima 11. novembri 2012. aasta otsuse osalise või täieliku kehtetuks tunnistamiseni ning tooma kaasa mõnede nimetatud otsusega kehtetuks tunnistatud 8. juuli 2008. aasta otsuse osade taastamise, siis muutuks käesolev otsus nende otsuste edasikaebamiste tõttu kehtetuks niivõrd, kui võrd see puudutab nimetatud viisil taastatud meetmeid.

#### 2.5. PÕHJUSED, MIS VIISID AMETLIKU MENETLUSE ALGATAMISENI 2002. AASTAL JA SELLE PIKENDAMISENI 2006. AASTAL

##### 2.5.1. 2002. aasta ametliku uurimismenetluse algatamine

- (100) Oma 19. augusti 2002. aasta otsuses menetluse algatamise kohta tunnistas komisjon, et SNCM on küll raskustes olev äriühing, kuid väljendas kahtlusi selle kohta, kas teatatud meede on kokkusobiv sel ajal jõus olnud 1999. aasta suuniste punktis 3.2.2. nimetatud kriteeriumidega.
- (101) Komisjon väljendas teatavaid kahtlusi ümberkorralduskava suhtes, võttes arvesse, et ettevõtte kahjumi põhjuseid ei olnud analüüsitud. Eelkõige hõlmasid komisjoni küsimused kahjumi ja avaliku teenindamise kohustuste vahelisi seoseid, SNCMi laevade ostupoliitika mõju kasumiaruannetele ning ettevõtte tootlikkuse suurendamiseks kavandatavaid meetmeid.

<sup>(68)</sup> Seda tingimust analüüsitakse kapitali suurendamise uurimise raames, samas on see tingimus ise olulise väärtusega.

<sup>(69)</sup> Kohtuasi T 565/08 Corsica Ferries France SAS.

<sup>(70)</sup> 2. mai 2013. aasta otsus C(2013) 1926 (final).

- (102) Peale selle rõhutas komisjon, et ümberkorralduskavas on teatavaid lünki, eelkõige asjaolu, et vahetarbimise summa vähendamiseks puuduvad konkreetsete meetmed ning ei käsitleta SNCMi tulevast hinnapoliitikat.
- (103) Samuti olid komisjoni arvates küsitavad Prantsuse ametiasutuste poolt rekapitalizeerimise summa kindlaksmääramiseks kasutatud arvutamismeetodi asjakohasus ning teatavad finantssimulatsioonide koostamiseks kasutatud hüpoteesid.

#### 2.5.2. 2006. aasta ametliku uurimismenetluse laiendamine

- (104) Komisjon otsustas oma 13. septembri 2006. aasta otsusega laiendada 2002. aasta ametlikku uurimismenetlust SNCMi erasektorile võõrandamise raames ette nähtud meetmete.
- (105) Kui see summa loetakse EÜ asutamislepingu artikli 86 lõike 2 kohaseks riigiabi, siis on komisjon seisukohal, et seda tuleks hinnata ühenduse suuniste valguses raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (edaspidi „2004. aasta suunised“) <sup>(71)</sup>. Komisjon avaldas kahtlusi seoses sellega, kas juhul, kui ümberkorraldusabi suurus on 2002. aastal teatatud ja 2003. aastal heaks kiidetud summast tunduvalt väiksem, on asjakohane säilitada kõik 2003. aasta otsusega SNCMile määratud kompenseerivad meetmed.
- (106) Samuti väljendas komisjon kahtlust selliste 2003. aasta otsusega sätestatud tingimuste täitmise suhtes, mis käsitlevad hinnaliidri põhimõtet ja Korsikale tehtavate ülesõitude arvu.
- (107) Seoses SNCMi võõrandamise negatiivse hinnaga väljendas komisjon kahtlust, kas riigipoolne rekapitalizeerimine enne SNCMi võõrandamist on vastavuses turumajandusliku erainvestori põhimõttega. Eelkõige väljendas komisjon kahtlust nende likvideerimiskulude arvutamise paikapidavuse suhtes, mida riik peab aktsionärina SNCMi likvideerimise korral maksma.
- (108) Komisjon kahtles, kas 2004. aasta suunised võiksid põhjendada finantsmeetmete võtmist.
- (109) Muu hulgas oli komisjonil kahtlusi, kas 8,75 miljoni euro suurune teine rekapitalizeerimine oli vastavuses era- ja avaliku sektori investeeringute samaaegsuse põhimõttega ning aktsiate märkimise tingimuste samalaadsuse nõudega kohtupraktika tähenduses.
- (110) Lõpuks avaldas komisjon kahtlust selle üle, kas 38,5 miljoni euro ulatuses võetavad sotsiaalsed lisameetmed isikutoetuste maksmiseks võiksid anda ettevõtjale kaudse eelise. Samuti rõhutas komisjon vasturääkivuse ohtu, kui koondamisega seotud lisahüvitised arvestatakse teadliku investori kantavate riskide hulka.

### III. PRANTSUSE AMETIASUTUSTE SEISUKOHT SEOSSES ALGATAMISE OTSUSEGA

#### 3.1. 2002. AASTA REKAPITALISEERIMINE

- (111) 2002. aastal teavitatud ümberkorralduskava sisaldas kapitalitoetust summas 76 miljonit eurot, millest 53,48 miljonit oli mõeldud avalike teenuste osutamise hüvitamiseks. Kui võtta arvesse SNCMi teostatud varade võõrandamist, <sup>(72)</sup> siis ulatub tegelikult makstud abi 69 292 400 euroni. Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et kui 53,48 miljoni euro suurune summa loetakse kokkusobivaks abiks, siis ulatub 2002. aastal teavitatud ümberkorraldusabina käsitletav abisumma lõpuks 15,81 miljoni euroni.

#### 3.2. PÄRAST 2002. AASTA REKAPITALISEERIMIST RAKENDATUD MEETMED

- (112) Kõigepealt tuletab Prantsusmaa meelde, et aastatel 2004–2005 toimunud sotsiaalsete liikumiste tõsiduse ning SNCMi majandusliku ja finantsolukorra halvenemise tõttu algatas riik aktsionärina 2005. aasta jaanuaris erainvestorite valikumenetluse ning rakendas erakorralisi meetmeid (eelkõige laeva Asco ja ettevõttes Sud Cargos <sup>(73)</sup> osaluse võõrandamine).

<sup>(71)</sup> ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

<sup>(72)</sup> Vt tabel 2.

<sup>(73)</sup> Prantsuse ametiasutused olid 2002. aastal kaitsnud SNCMi osaluse strateegilist iseloomu ettevõttes Sud-Cargos. Kaubaveo arenemine (konteinervedude laialdasem kasutusele võtmine veeremilaevalaevade asemel), Delmase, Sud-Cargose teise aktsionäri ülevõtmine CMA CGM poolt ja Sud-Cargose majandusraskused on tegurid, mis selgitavad, et seda osalust ei käsitatud enam strateegilisena ning SNCM võis selle 2005. aastal võõrandada.

### 3.2.1. SNCMi negatiivne võõrandamishind

- (113) Kohaldades kõnealusel valdkonnas ühenduse kohtupraktikat, kutsuvad Prantsuse ametiasutused komisjoni üles võtma seisukoha, et SNCMi 158 miljoni euro suurune negatiivne võõrandamishind ei sisalda ühtegi meedet, mida saaks liigitada abina EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, kuna Prantsuse riik käitus turumajandusliku erainvestorina.
- (114) Kõigepealt osutab Prantsusmaa, et 158 miljoni euro suurune lõplik hind, mis oli väiksem sellest negatiivsest hinnast, mida ülevõtjad SNCMi auditeerimise põhjal algselt küsisid, on avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva hankemenetluse raames kontrolli võõrandamise üle peetud läbirääkimistel saavutatud tulemus ning et seetõttu on tõepoolest tegemist turuhinnaga.
- (115) Prantsusmaa leiab, et kuna SNCMile otsiti eraõiguslikku partnerit avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva hankemenetluse käigus, mille järel valiti välja parim pakkumine, on võõrandamishinna puhul tegemist turuhinnaga.
- (116) Prantsuse ametiasutuste arvates toimus võõrandamine 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest riigi jaoks kõige soodsamatel tingimustel kooskõlas sel ajal kehtinud ühenduse kohtupraktika ning komisjoni otsustuspraktikaga ega sisalda seega mingeid abile omaseid tunnuseid. Prantsusmaa leiab, et kõnealune negatiivne hind on madalam likvideerimiskuludest, mida riik oleks pidanud ettevõtte likvideerimise korral kandma.
- (117) Sellisele järeldusele jõuab Prantsusmaa nii Euroopa Ühenduste Kohtu praktikas (edaspidi Gröditzeri kohtupraktika) <sup>(74)</sup> kasutatud lähenemisviisi kui ka SNCMi tegelike likvideerimiskulude analüüsil põhinevat lähenemisviisi (ABXi otsus) <sup>(75)</sup> kohaldades.
- (118) Esimese meetodi puhul, mis põhineb Gröditzeri kohtupraktikal, väidab Prantsusmaa, et kõnealune kohtuotsus kinnitas komisjoni 8. juuli 1999. aasta otsuses esitatud hinnangut, mille kohaselt „*võetakse likvideerimiskuludena arvesse üksnes varade likvideerimisväärtust*” <sup>(76)</sup>.
- (119) Selles osas on CGMFi <sup>(77)</sup> ja Oddo-Hastingsi <sup>(78)</sup> aruannetes varade likvideerimisväärtus 30. septembril 2005 <sup>(79)</sup> hinnatud vähemalt 190,3 miljoni euro suuruseks.
- (120) Kuna riik on äriühingu aktsiakapitali omanikuna vastutav asjaomase äriühingu võlgade eest ainult selle äriühingu varade likvideerimisväärtuse ulatuses (Hytasa kohtupraktika), <sup>(80)</sup> kinnitab Prantsusmaa, et ettevõtte vähemalt 190,3 miljoni euro suuruseks hinnatud vara likvideerimisväärtus on selgelt suurem kui 158 miljoni euro suurune negatiivne võõrandamishind.
- (121) Teise meetodi kohta märgib Prantsusmaa, et see lähtub komisjoni otsusest, mis käsitleb riigiabi, mida Belgia andis ABX Logisticsile, milles komisjon uuris negatiivset võõrandamishinda, mille puhul, nagu käesoleval juhulgi, oli tegemist turuhinnaga, ja võrdles seda hinda kuludega, mida riik aktsionärina oleks sõltumatu kolmanda isiku hinnangul pidanud reaalselt kandma kokkuleppelise likvideerimise või pankrotimenetluse korral. Prantsusmaa arvates tunnistab komisjon kõnealusel otsuses eelkõige põhjendatult teatavad kulud, mis võivad tekkida seoses kreditoride poolse hagi esitamisega äriühingu juhatuse vastu võlgade ja kohustuste katmiseks või seoses oma tütarettevõtet likvideeriva kontserni teiste harude likvideerimisega.

<sup>(74)</sup> Euroopa Kohtu 28. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa Liitvabariik vs. komisjon (334/99, EKL, lk I-1139).

<sup>(75)</sup> Komisjoni otsus, 7. detsember 2005, riigiabi kohta, mida Belgia andis ABX Logisticsile (nr C 53/2003 (ex NN 62/2003)) (ELT L 383, 28.12.2006, lk 21).

<sup>(76)</sup> Komisjoni otsus, 8. juuli 1999, riigiabi kohta, mida Saksamaa andis ettevõtjale Gröditz Stahlwerke GmbH ja tema tütarettevõtjale Walzwrk Burg GmbH (EÜT L 292, 13.11.1999, lk 27).

<sup>(77)</sup> See aruanne esitati komisjonile 2006. aasta märtsis ning selle koostas CGMF koostöös firmaga Ernst & Young, kes on SNCMi ametlik audiitor (edaspidi „CGMFi aruanne”).

<sup>(78)</sup> Oddo Corporate Finance'i ja Paul Hastingsi büroo 29. märtsil 2006 koostatud aruanne (Oddo-Hastings aruanne) edastati komisjonile 7. aprillil 2006. See aruanne sisaldab riigiosaluste ameti (Agence des Participations de l'Etat) soovitud kriitilist ülevaadet, CGMFi aruandeid ja ühenduse tasemel vastuvõetavaks hinnatud likvideerimiskulude käsitlest.

<sup>(79)</sup> Võttes arvesse materiaalsel vara (161,9 miljonit eurot) ja finantsaktiivaid (32,7 miljonit eurot), klientidelt saadaolevaid summasid (0,8 miljonit eurot), muid saadaolevaid summasid (9,4 miljonit eurot) ja sularaha puudujääki – 14,5 miljonit eurot. Prantsusmaa täpsustas, et realistlikuma hindamise korral, milles võetakse arvesse hilisemaid finantsandmeid, oleks kõnealune likvideerimisväärtus 330 miljonit eurot.

<sup>(80)</sup> Euroopa Kohtu 14. septembri 1994. aasta otsus kohtuasjas Hispaania vs. komisjon (278/92, 279/92 ja 280/92, EKL, lk I-4103).

- (122) Tuginedes eespool osutatud CGMFi ja Oddo-Hastingsi aruannetele, leiavad Prantsuse ametiasutused, et kokku oleksid tegelikud kulud, mida Prantsuse Vabariik aktsionärina oleks pidanud kandma, jäänud 30. septembril 2005. aastal 312,1 miljoni euro ja 361 miljoni euro vahele, jagunedes järgmiselt:
- [70–80] (\*) miljonit eurot kokkuleppelisele sotsiaalkavale, mis koondab kokku kõik kulud, mis on seotud töölepingu katkemisega ja mis tavaliselt on ettevõtte kanda;
  - [30–40] (\*) miljonit eurot kokkuleppevälisele sotsiaalkavale, mis koondab kõik kulud, mis tulenevad SNCMi õiguslike ja seadusjärgsete kohustustega seonduvatest lisameetmetest koondamise vallas, ning kokkuleppelise sotsiaalkavaga seotud kaudsed kulud;
  - [200–210] (\*) ja [250–260] (\*) miljoni euro vahel täiendavateks koondamishüvitisteks, mille Üldkohus määrab riigi kanda lisaks kokkuleppelise sotsiaalkava ja kokkuleppevälise sotsiaalkava raames makstavatele hüvitistele, kohaldades Roueni apellatsioonikohtu praktikat seoses 22. märtsi 2005. aasta otsusega Aspocomp Group Oyj kohtuasjas.
- (123) Selle meetodi puhul võetakse eelkõige arvesse riski, et Prantsuse riiki oleks kohustatud katma võlgu ja kohustusi, kui Üldkohus oleks pidanud teda käsitama SNCMi *de facto* juhina. Prantsuse ametiasutused leiavad, et võlgade ja kohustuste katmiseks algatava menetluse riski ei saa kõrvale jätta, eelkõige arvestades ühte kassatsioonikohtus (*Cour de Cassation*) käsitatud pretsedenti Prantsusmaal<sup>(81)</sup>. Seega väitsid Prantsuse ametiasutused mitmetes komisjonile saadetud kirjades, et võimalus, et riiklik kohtunik kohustab riiki katma tema juhitava ettevõtte võlgu ja kohustusi, on vägagi tõenäoline, ning et seda võimalust tuleb võtta arvesse SNCMi võimaliku likvideerimise tegelike kulude arvestuses.
- (124) 30. septembril 2005 oleks SNCMi vara jääkväärtus (ehk 190,3 miljonit eurot) pärast eesõigusnõudega võlgade tagasimaksmist 36,5 miljonit eurot. Teiste kulude hulgas, mida riigi vastu algatatud võlgade ja kohustuste katmise menetluses arvesse võetakse, on eelkõige peamiste käitamislepingute lõpetamise kulud, laevade liisingutingimuste ülesütleemisega seotud kulud ning tagatiseta laenude maksmine, mille tulemusel kasvaks vara puudujääk 134,4 miljoni euroni. Prantsuse ametiasutused leiavad, et riiki oleks kohustatud katma sellest summast 85–100 %.
- (125) Samuti leiavad Prantsuse ametiasutused, et riigi sõltuvussuhte tõttu SNCMiga ja Prantsuse muust kohtupraktikast<sup>(82)</sup> lähtudes oleks kohtunik ettevõtte likvideerimise tõttu võinud anda korralduse töötajatele kahjutasu ja intresside maksmiseks. Nimetatud kohtupraktika põhjal leiavad Prantsuse ametiasutused, et oleks enam kui tõenäoline, et kohtunik oleks määranud kindlaks lisahüvitiste suuruse nende hüvitiste alusel, mida oleks makstud enne likvideerimist esitatud sotsiaalkava raames.
- (126) Selle lähenemisiivi kohaselt näitab nende tegelike kulude analüüs, mida riik oleks pidanud aktsionärina kandma, et SNCMi 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest müümise kulud on riigi jaoks väiksemad kui need tegelikud kulud, mida riik oleks pidanud kandma ettevõtte pankroti korral.
- (127) Kokkuvõttes leiavad Prantsuse ametiasutused, et seda summat ei peaks liigitama riigiabiiks.

### 3.2.2. Aktsionäride ühine kapitalipanus

- (128) Prantsusmaa leiab, et kõnealuse osaluse võtmisega käitus ta teadliku investorina, kuna esiteks oli riigi sekkumine ettevõtjatega BCP ja VT samaaegne ning viimaste panusest väiksem ning teiseks toob selline osalus kindlat kapitalitulu [...] (\*) % aastas, mis võtab riigilt ärikava rakendamise seotud riski. Prantsusmaa leiab, et nimetatud tasuvusmäär on erainvestorile<sup>(83)</sup> väga vastuvõetav. Prantsusmaa täpsustab siiski, et SNCMi saneerimise või pankroti korral või juhul, kui ülevõtjad kasutavad äramuutvat tingimust, ei maksta mingit tulu.

<sup>(81)</sup> Kassatsioonikohtu 6. veebruari 2001. aasta otsus nr 98-15129. Kohtuasi käsitleb riigiettevõtet BRGM (Bureau de Recherches Géologiques et Minières (geoloogiliste ja kaevandusuuringute büroo)), keda kohustati katma kogu oma tütarettevõtte Mines de Salsignes vara puudujäägi, põhjendusel, et *de facto* juhina oli BRGM käitunud ekslikult, kuna oli vaatamata sellele, et ta oli teadlik tegevuse väärtuse vähenemise tingimustest ja antud hoiatustest, lasknud ettevõttel tegevust jätkata.

<sup>(82)</sup> Kohtuasi Aspocomp Group Oyj; Roueni apellatsioonikohtu 22. märtsi 2005. aasta otsus.

<sup>(83)</sup> Võrdluseks, 31. oktoobril 2006 on võlakirja OAT (Obligation Assimilable du Trésor – sularaha vastu vahetatav võlakiri, mida emiteerib Prantsuse riik) tasuvusmäär 30, 10, 5 ja 2 aasta kohta vastavalt 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % ja 3,72 %.

### 3.2.3. Sotsiaalsed lisameetmed (isikutoetus)

- (129) Viidates komisjoni otsustuspraktikale, eelkõige seoses SFPga (*Société française de production*), <sup>(84)</sup> leiab Prantsusmaa, et kõnealuse rahastamise puhul on tegemist isikutoetusega, millest ettevõtja kasu ei saa. Seetõttu on riiklike vahendite abil sotsiaalsete lisameetmete võtmine koondatud isikute kasuks, ilma et need meetmed vähendaksid tööandja tavapäraseid kohustusi, hõlmatud liikmesriikide sotsiaalpoliitikaga ega kujuta endast riigiabi.

### 3.2.4. 2003. AASTA TÜHISTATUD OTSUSES SÄTESTATUD PIIRANGUTE KAOTAMINE

- (130) Prantsuse ametiasutused tuletavad meelde, et ajavahemikul 2003–2006 rakendati kõiki 2003. aasta otsuses sätestatud tingimusi ning peeti nendest tingimustest kinni. Teiseks leiavad Prantsuse ametiasutused, et need meetmed ei ole enam konkurentsimoonutuste vältimiseks vajalikud ning et nende säilitamine oleks vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega seoses ümberkorraldusabi suuruse piiramisega, mida nüüdsest on vähendatud 15,81 miljoni euroni. Eelkõige leiavad Prantsuse ametiasutused, et tuleks kaotada need tingimused, mis võiksid veel kohaldamist leida, nimelt tingimused, mis käsitlevad SNCMi laevastiku ajakohastamise keeldu, hinnaliidri põhimõtte järgimist tarifitseerimise küsimuses ning teatava ühenduse sageduse säilitamist.

## 3.3. JÄRELDUS

- (131) Kui komisjon peaks kõnealused uued meetmed tervikuna või osaliselt sellegipoolest riigiabiks liigitama, juhib Prantsusmaa komisjoni tähelepanu asjaolule, et need uued meetmed võimaldaksid SNCMi elujõulisust taastades säilitada konkurentsitingimused kõnealustel turgudel, eelkõige Korsika transpordiühendusega seonduval turul. See asjaolu on Prantsusmaa arvates üheks raskustes oleva äriühingu päästmist käsitlevate suuniste põhimõtteks, nagu seda on meelde tuletanud komisjon (komisjoni tühistatud otsuse põhjendus 283) ja Üldkohus oma 15. juuni 2005. aasta otsuses (põhjendus 117). Eelkõige tuletas Üldkohus meelde, et komisjon võis oma ulatuslikku kaalutusõigust kasutades hinnata, et ühe ettevõtja kohalolek oli vajalik selleks, et vältida asjaomastel turgudel tugevdatud oligopoolse struktuuri tekkimist.
- (132) Seoses SNCMile pandavate võimalike kompenseerivate meetmete kindlaksmääramisega soovib Prantsusmaa komisjonil võtta arvesse turu struktuuri. Seega oleks SNCMi võimsuse vähendamise tagajärjeks CFFi niigi domineeriva positsiooni tugevdamine Korsikaga transpordiühendusega <sup>(85)</sup> seotud turul.
- (133) Prantsuse ametiasutuste arvates on ümberkorralduskava oma ajakohastatud kujul vastavuses komisjoni 1999. ja 2004. aasta suunistes sätestatud kokkusobivuse kriteeriumidega. Samuti peaksid nende ametiasutuste sõnul võimaldama kõik SNCMi erastamisega seoses võetud meetmed alates 2009. aasta lõpust pikaajalises perspektiivis taastada SNCMi elujõulisuse ning piirduksid selliseks elujõulisuse taastamiseks vajaliku miinimumiga.

## IV. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

### 4.1. 2002. AASTA AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMIST KÄSITLEV OTSUS

#### 4.1.1. Ettevõtja Corsica Ferries (CFF) märkused

- (134) Vaidlustades kõigepealt selle, et SNCM on raskustes äriühing asjaomaste suuniste <sup>(86)</sup> tähenduses, seab CFF kahtluse alla SNCMi suutlikkuse jõuda kasumisse nendel liinidel, millele toetust ei maksta. Muu hulgas sedastab CFF, et vastupidiselt sellele, mida teatatakse ümberkorralduskavas, <sup>(87)</sup> teenindatakse endiselt Livorno liini.
- (135) Kulude vähendamise küsimuses väljendab CFF kahetsust selle üle, et tal ei ole juurdepääsu ümberkorralduskava teatavatele elementidele, mida tema esindajad olid kritiseerinud <sup>(88)</sup>.

<sup>(84)</sup> Komisjoni otsus, 17. juuli 2002, äriühingu Société Française de Production kohta, K(2002) 2593 (lõplik) (ELT C 71, 25.3.2003, lk 3).

<sup>(85)</sup> Prantsusmaa esitatud sõltumatu turu-uuringu kohaselt kuulub CFFile peaaegu 60 % reisijateveo turust, samas kui SNCMi turuosa on langenud 82 %lt 2000. aastal 33 %le 2005. aastal, samuti on CFFi osalus märkimisväärselt kasvanud kaubaveoturil, kus SNCM on praegu veel peamine vedaja tänu oma osalusele ettevõttes CMN.

<sup>(86)</sup> CFF tuletab meelde, et avaliku teenindamise delegerimislepinguga antakse ettevõtjale riiklikku toetust keskmiselt 64,3 miljonit eurot aastas, mis teeb viie aasta peale kokku 321,5 miljonit eurot. CFFi arvates tagab avaliku teenindamise delegerimislepingu artikkel 5 SNCMile 72,8 miljoni euro suuruse rahavoo. Muu hulgas rõhutab CFF, et SNCMi 2001. aasta kohta registreeritud 40,6 miljoni euro suurusest kahjumist tuleb 15 miljonit eurot kiirlaeva Liamone suhtes rakendatud väärtuse vähendamisest.

<sup>(87)</sup> Menetluse algatamist käsitlevas otsuses märgitakse, et muu hulgas nähakse ümberkorralduskavaga ette „Bastia–Livourne'i liini teenindamise lõpetamine asjaomase varustusega”.

<sup>(88)</sup> CFF kritiseerib järgmisi punkte: töötajate arvu tegelikult ei vähendata, SNCMi osalusi ei mobiliseerita ümberkorralduseks tehtavateks jõupingutusteks, arvesse ei võeta laevade lisandväärtust.



- (136) CFFi arvates on Prantsuse ametiasutuste arvutus, mille tulemusena saadi 76 miljoni euro suurune summa, täiesti fiktiivne, <sup>(89)</sup> samas kui Prantsuse ametiasutuste kindlaksmääratud omavahendite ja finantsvõlgade suhe 79 % tundub CFFile liialdatud <sup>(90)</sup>. SNCMi osaluste kohta märgib CFF, et mõni tütarettevõtte ei ole laevandusettevõtja tegevuse jaoks vajalik <sup>(91)</sup>.
- (137) Kokkuvõttes on CFFi arvates abikava eesmärk hiilida kõrvale merekabotaaži määrusest ning muuta mõttetuks Marseilist Korsikale suunduvate liinide teenindamiseks väljakuulutatud hankemenetlus. CFF rõhutab, et kavandatav abi ei pea võimaldama SNCMil esitada agressiivsemat äripakkumist. Ta teeb ettepaneku, et ümberkorraldusabi antaks ainult 2007. aastal ning ainult juhul, kui SNCM peaks kaotama järgmisel hankemenetlusel 2006. aastal, mis oleks CFFi arvates ainus asjade käik, mille korral kõnealune riiklik laevandusettevõtja tõepoolest raskustesse satuks.

#### 4.1.2. STIMi märkused

- (138) STIM, CMNi põhiaktsionär, väidab, et SNCMi osalusi CMNis peab analüüsima puhtalt finantsvaradena. STIMi arvates on CMN ja SNCM sõltumatud ettevõtjad ning konkureerivad omavahel nende liinide puhul, mis ei välju Marseilist, vaatamata sellele, et mõlemad on avaliku teenindamise delegeerimislepingu osalised.
- (139) Kirjas märgitakse, et STIM kohustub „välja ostma kas täielikult või osaliselt, eelistatavalt täielikult, kõik SNCMi osalused CMNis”, mille väärtus on tema hinnangul 15–17 miljonit eurot, kui komisjon peaks oma lõplikus otsuses sätestatavatel tingimustel hindama, et „selline võõrandamine on vajalik ümberkorralduskava tasakaalustatuse eesmärgil”.

#### 4.1.3. Kohalike ametiasutuste esindajate märkused

- (140) Marseille linnapea, Bouches-du-Rhône'i departemangu nõukogu eesistuja ja Provence-Alpes-Côte d'Azuri piirkondliku nõukogu eesistuja rõhutavad SNCMi majanduslikku tähtsust kõnealuse piirkonna majanduses.
- (141) Provence-Alpes-Côte d'Azuri piirkondliku nõukogu eesistuja lisab, et tema arvates on täidetud tingimused, mille korral tagab SNCMi ümberkorralduskava kõnealuse ettevõtja elujõulisuse.
- (142) Korsika assamblee täidesaatva nõukogu esimees esitas teabe nimetatud assamblee 18. detsembri 2002. aasta arutelu kohta, mille käigus võttis Korsika assamblee SNCMi ümberkorralduskava suhtes pooldava seisukoha.

#### 4.1.4. Korsika transpordiameti märkused

- (143) Korsika transpordiamet märgib, et kuna SNCM on praegu ainuke ettevõtja, kes on võimeline lepingu tingimusi reisijateveo vallas täitma, tooks selle ettevõtja kadumine „kohe kaasa teenuste märkimisväärse vähenemise”. Peale selle tuletab ta meelde SNCMi olulisust Korsika majanduse jaoks.

### 4.2. 2006. AASTA MENETLUSE LAIENDAMIST KÄSITLEV OTSUS

#### 4.2.1. Ettevõtja Corsica Ferries France (CFF) märkused

- (144) CFF rõhutab kõnealuste summade suurust, nende ebaproportsionaalsust SNCMi käibega võrreldes ning asjaolu, et neid maksti SNCMile enne seda, kui komisjon oli teinud teatavaks oma seisukoha nende liigitamise suhtes EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 alusel.
- (145) CFF juhib komisjoni tähelepanu asjaolule, et Prantsuse riigi SNCMile antaval toetusel on CFFi arengu seisukohalt strateegiline iseloom. Need meetmed, mille suhtes ei ole luba antud, võimaldavad SNCMil rakendada väga agressiivset hinnapoliitikat liinidel, kus CFF on juba kümme aastat tegutsenud ja kus ta esimest korda pärast turule sisenemist on hakanud oma turuosa kaotama.

<sup>(89)</sup> CFFi arvates vastab 76 miljoni euro suurune summa 500 miljonile Prantsuse frangile (FRF), mis tuleks ettevõtjale uueks ajavahe-  
mikuks 2002–2006 makstavast territoriaalse järjepidevuse dotatsioonist maha arvata.

<sup>(90)</sup> Võrreldes suhtarvudega, mida CFF ise kümnest laevandusettevõtjast koosneva valemiga võrdles, on vahemikus 23,69 % (Moby Lines) kuni 55,09 % (Grimaldi), jäädes CMNi puhul 49,7 % juurde.

<sup>(91)</sup> CFF nimetab 50 % osalust laevandusettevõttes Sud-Cargos, 13 % osalust lennutranspordi broneerimissüsteemidele spetsialiseerunud ettevõttes Amadeus, osalust ettevõttes CMN ja CGTH kinnisvara.



- (146) CFF ei pea ettevõtte võõrandamiseks algatatud hankemenetlust täielikult läbipaistvaks, kuna väljavalitud ettevõtja, nimelt BCP, ei juhi enam SNCMi tegevust, vaid on loovutanud oma koha kontsernile VT. Peale selle seab CFF ostjate jaoks palju soodsamateks muutunud finantstingimuste osas kahtluse alla investorite võrdse kohtlemise põhimõtte, mida oleks pidanud kogu toimingu juures järgima.
- (147) 158 miljoni euro suuruse negatiivse võõrandamishinna puhul kahtleb CFF, kas käesoleval juhul kohaldati teadliku turumajandusliku investori kriteeriumi. Ühest küljest kahtleb CFF, kas saab arvestada, et riik tegi kõnealuse toimingu paralleelselt asjaomaste eraettevõtjate märkimisväärse ja samaaegse sekkumisega võrreldavates tingimustes, võttes arvesse, et riik oli ettevõtte rekapiitalseerinud enne aktsionäride teostatud ühist rekapiitalseerimist ja uue ümberkorralduskava vastuvõtmist. Teisest küljest leiab CFF, et SNCMi tõsise finantsolukorra juures oleks teadlik investor sekkunud varem, et mitte lasta oma investeeringul<sup>(92)</sup> väärtust kaotada.
- (148) CFFi arvates ei ole viide ABX Logisticsi kohtuasjale asjakohane. Peale selle, et nimetatud kohtuasja asjaolud ei ole käesolevale juhtumile ülekantavad, rõhutab CFF selles kohtuasjas abisaaja olulist panust, mis ilmselt ei kehtiks SNCMi puhul. Samuti ei ole CFFi arvates võetud komisjoni 2006. aasta otsuses arvesse kulusid, mis on seotud hagide esitamise riskiga ettevõtte likvideerimise korral. Sellega seoses leiab CFF, et Prantsusmaa osutatud riiklik kohtupraktika ei ole käesoleval juhul SNCMi likvideerimisega seonduvate kulude põhjendamiseks kohaldatav. CFFi arvates ei viita kassatsioonikohus kohtuasjas Mines et produits chimiques de Salsignes (Salsignesi kaevandused ja keemiatooted) sugugi riigi otsesele vastutusele aktsionärina selle ettevõtte likvideerimise korral, mille aktsionäriks ta on, vaid pigem võimalusele esitada hagi sotsiaalsete võlgade maksmiseks avalik-õigusliku tööstus- ja äriastutuse vastu ning sellele, et asjaomase asutuse juhtidel ei ole võimalik riigipoolsele sekkumisele viidates oma kohustustest kõrvale hoida.
- (149) Seoses sellega, kas käesoleval juhul saab kohaldada Roueni apellatsioonikohtu praktikast Aspocompi kohtuasjas, väidab CFF, et kõnealuse kohtupraktika puhul kohustati emaettevõtet maksma oma tütarettevõtte töötajatele sotsiaalhüvitisi emaettevõtte kinnitatud lepingu mittetäitmise tõttu, mis on väga erinev SNCMi olukorrast. Seega puudub kindel oht, et CGMFi või riiki võiks pankroti korral kohustada koondamishüvitisi maksma. Muu hulgas kahtleb CFF muude sotsiaalkulude hinnangulistest summades, kuna need tunduvad erinevat vastavalt sellele, millisel eksperdiil on palutud need koostada.
- (150) CFFi arvates saab ühenduse Gröditzeri ja Hytasa kohtupraktika kohaldamisel käesoleva juhtumi suhtes üksnes järeldada, et riik ei käitunud erainvestorina, kuna nimetatud kohtupraktikast lähtuvalt oli riigipoolne kapitalitoetus seotud sellega, et ta müüb 75 % oma osalusest SNCMis, vähendades samaväärselt väljavaadet saada omapoolset kasu.
- (151) Viimaks leiab CFF, et likvideerimise ja rekapiitalseerimise kulude võrdlemisel peaks võtma arvesse vara väärtust, mis mõlemal juhul antakse üle ostjale. CFFi hinnangul kõigub ülevõtjatele võõrandatud vara väärtus 640 miljoni euro ja 755 miljoni euro vahel,<sup>(93)</sup> võttes arvesse SNCMi kasutatud laevastiku müügiväärtust, mis oli CFFi hinnangul 2006. aasta augustis 644–664 miljonit eurot.
- (152) Seoses sellega, et pärast 2002. aasta rekapiitalseerimist võetud meetmed liigitatakse ümberkorraldusabiks, leiab CFF, et kui SNCM vastas 2004. aasta suunistes esitatud raskustes oleva äriühingu tingimustele enne esimest, 142,5 miljoni euro ulatuses tehtud rekapiitalseerimist, on selline liigitamine ülimalt vaieldav ajavahemiku suhtes, mis eelneb teisele kapitali suurendamisele 8,75 miljoni euro võrra, arvestades, et ettevõtte omavahendid olid taastatud.

<sup>(92)</sup> Sellega seoses tuleb CFF meelde, et 2005. aasta teisel poolel oli Tribunal de commerce de Marseille (Marseille kaubanduskohus) algatanud hoiatava menetluse ning et pankrotistumist oleks võinud juba 2005. aasta sügisel ette näha, arvestades 2005. aastal 30 miljonile eurole hinnatud kahjumit.

<sup>(93)</sup> Sellega seoses leiab CFF, et laevade tegelikku väärtust, mida SNCM nimetas oma avaliku teenindamise delegerimislepingu raames esitatud pakkumises, oleks tulnud Oddo ja CGMFi aruannetes SNCMi varade hindamisel arvesse võtta.

- (153) Seoses ettevõtte elujõulisusega rõhutab CFF, et SNCMi võõrandamine on üksnes osaline ning see ei ole tühistamatu, arvestades ülevõtjatega kokkulepitud äramuutvaid tingimusi. Need asjaolud tekitavad tõsiseid kahtlusi ülevõtjate valmisolekus ja suutlikkuses SNCM ümber korraldada ning seetõttu seavad need asjaolud kahtluse alla ettevõtte kestva elujõulisuse väljavaated. Peale selle märgib CFF, et vastupidiselt 2004. aasta suunistes nõutule ei ole Prantsuse ametiasutused kavandanud nendest meetmetest loobumist, mis oleksid isegi pärast ümberkorraldamist struktuurse puudujäägiga<sup>(94)</sup>. Samuti väljendab CFF oma skeptilisust seoses kulude vähendamise kavaga, samas kui SNCMi laevastikku suurendatakse,<sup>(95)</sup> ning töötajate arvu vähendamise kavaga, pidades eelkõige silmas 2002. aasta sotsiaalkava ebaõnnestumist.
- (154) CFF väljendab kahtlust selle üle, kas uute abimeetmete puhul piirduakse mõistliku miinimumiga, kuna esiteks puudub selgus selles osas, mida need sotsiaalkulud hõlmavad, ja teiseks tekitab kahtlusi SNCMi aktsionäride üldkoosoleku 28. aprilli 2006. aasta protokollis sisu, millest ilmneb, et üht osa kõnealusest abist kasutatakse ettevõtte 2006. ja 2007. aasta tegevuskahjumi katmiseks. Samuti leiab CFF, et SNCMi ülevõtjad ei osale sisuliselt ettevõtte ümberkorraldamises.
- (155) Soovimatute konkurentsimoonutuste vältimiseks peab CFF vajalikuks uuendada ja täpsustada 2003. aastal SNCMile määratud kompenseerivaid meetmeid ning lisada neile uusi meetmeid, mis seonduksid SNCMi kohaloleku vähendamisega turul<sup>(96)</sup>. Samuti leiab CFF, et osa 2003. aasta otsusega SNCMile määratud meetmetest ei ole täidetud. SNCM olevat soetanud uusi laevu, rikkudes komisjoni 2003. aasta otsuse artiklit 2. Muu hulgas ei olevat SNCM võõrandanud oma osalust CCMis, rikkudes komisjoni otsuse artiklit 3. SNCM rakendavat alates 2003. aastast agressiivset hinnapoliitikat, pakkudes madalamaid hindu kui CFF, rikkudes sellega nimetatud otsuse artiklit 4 (kuni 30 % odavamad piletid samade või võrreldavate teenuste eest).
- (156) 8,75 miljoni euro suuruse teise rekapitalizeerimise kohta leiab CFF, et peale avaliku ja erasektori investeeringute samaaegsuse peab erasektori sekkumine riigi sekkumise kinnitamiseks olema märkimisväärse suurusega ning tehtud võrreldavates tingimustes. Kõnealusel juhul ei ole neid kahte tingimust täidetud. Esiteks ei ole märkimisväärne ülevõtjate osalus, mis on seotud üksnes esimese kapitali suurendamisega 142,5 miljoni euro võrra. Teiseks ei toimunud ülevõtjate sekkumine riigi sekkumisega võrreldavates tingimustes, eelkõige äramuutvate tingimuste ning CGMFi vähemusosaluse oodatava tasuvuse tõttu.
- (157) 38,5 miljoni euro suuruste sotsiaalmeetmete puhul vaidlustab CFF selle summa liigitamise isikutoetuseks. Kõnealusest summast saavad küll otseselt kasu SNCMi töötajad, kuid CFF rõhutab, et sel meetmel võib SNCMi jaoks olla kaudne positiivne mõju, eelkõige ettevõtte sisekliima paranemise näol.

#### 4.2.2. STIMi märkused

##### 4.2.2.1. Pärast 2002. aasta rekapitalizeerimist rakendatud meetmed

- (158) 158 miljoni euro suuruse negatiivse võõrandamishinna kohta leiab STIM, et selle hinna puhul ei ole tegemist avatud ja mittediskrimineeriva konkursimenetluse teel saadud turuhinnaga, kuna rekapitalizeerimine toimus teistsugustel tingimustel kui need tingimused, millest erainvestor peab tavaliselt juhinduma. STIM leiab, et ümberhinnatud arvestuslik netovara võimaldaks halvima hüpoteesi korral riigi jaoks ilma kuludeta likvideerimist või isegi likvideerimisest lisandväärtuse saamist, et võõrandamishind on võrreldes ettevõtte väärtusega (STIMi hinnangul 350 miljonit eurot) naeruväärne ning et riigiabi on ettevõtte vajadustega võrreldes ebaproportsionaalne.
- (159) Samuti juhib STIM komisjoni tähelepanu erasektorisse üleviimise äramuutva tingimuse liialdavale olemusele.
- (160) Lõpuks vaidlustab STIM selle, et negatiivse hinnaga müümist põhjendatakse sotsiaalselt raske likvideerimise eeldusega, mis tundub talle vähetõenäoline.

<sup>(94)</sup> CFFi arvates rõhutab Prantsusmaa Nice'i transpordiühenduse terviklikkuse olulisust, laevastiku säilitamist praegusel tasemel ja seda, et SNCMi osalemisel kontsernis CMN on eeldatavalt strateegiline iseloom.

<sup>(95)</sup> 1. jaanuaril 2007, kui lisandus Superfast X.

<sup>(96)</sup> CFF teeb ettepaneku piiritleda veomahud 2005. aasta tasemel kõikidel konkurentsi pakkuvatel turgudel (Nice, Tuneesia ja Alžeeria), loobuda mis tahes uute liinide avamisest ning teha kulude vähendamise eesmärgil muudatusi Marseille–Korsika liinidel reisi- ja kaubalaevade puhul.

- (161) 8,75 miljoni euro suuruse teise rekapitalizeerimise kohta leiab STIM, et see kapitalitoetus ei vasta turumajandusliku erainvestori põhimõttele, arvestades, et investeringult saadava tulu kohta ei ole piisavalt tagatise. STIM vaidlustab era- ja avaliku sektori investeeringu samaaegsusega seonduva argumendi, millega põhjendatakse selle toetuse juures riigiabi tunnuste puudumist. Selline samaaegsus, juhul kui seda on rakendatud, on vaid üks märk ega saa üksinda olla liigitamise kriteerium<sup>(97)</sup>. Viimaks kinnitab STIM, et kõnealuse toetuse andis Prantsuse valitsus ülevõtjatele tagatiseks selle kohta, et SNCMiga sõlmitakse Korsika transpordiühenduse kohta avaliku teenindamise delegeerimisleping.
- (162) 38,5 miljoni euro suuruse isikutoetuse kohta leiab STIM, et tegelikult on selle summa eesmärk anda SNCMile vahendeid viimaks ellu komisjonile esitatud ümberkorralduskava teatavad peamised aspektid, mida ei ole rakendatud, eelkõige seoses töötajate arvu vähendamisega.

#### 4.2.2.2. 2004. aasta suunistega kokkusobivus

- (163) STIM on seisukohal, et SNCMile antud abi puhul ei ole piiratud miinimumiga. SNCMi ja ülevõtjate panus ümberkorralduskavasse on ebapiisav, võrreldes 2004. aasta suunistes sätestatud tingimustega, ning ei ole tõendatud, et SNCMi olukord oleks olnud sedavõrd erakorraline, et sellega võiks põhjendada tema väiksemat panust. Samuti rõhutab STIM 2006. aastal antud abi ebaoproportsionaalset iseloomu, kuivõrd see võimaldas SNCMil luua reserve tulevase kahjumi katmiseks. Asjaolu, et SNCM ei ole kavandanud sellise vara võõrandamist, mis ei ole ettevõtte eksisteerimiseks hädavajalik, on vastuolus 2004. aasta suunistes sätestatud nõudmistega.
- (164) STIM leiab, et makstud summadega on rikutud 2004. aasta suunistega kehtestatud ühekordsuse põhimõtet. Ettevõtja finantsolukorra halvenemist ja sotsiaalseid konflikte ei saa käsitada erakorraliste, ettenägematute ja abi saavast ettevõtjast sõltumatute asjaoludena.
- (165) Seetõttu soovib STIM lisahüvitisi, mille suurus oleks pool osutatud abist ehk 98,25 miljonit eurot, võõrandades veel ühe laeva ning SNCMi otsesed ja kaudsed osalused CMNis. Sellega seoses kinnitab STIM, et kõnealused osalused ei ole strateegilised ümberkorraldusabi käsitlevate 2004. aasta suuniste tähenduses, kuna need ei ole „ettevõtte püsijäämiks hädavajalikud” ning tegemist ei ole varaga, mida ei võiks võõrandada.
- (166) Samuti väidab STIM, et väidetavaid koostoimeid SNCMi ja CMNi vahel ei ole olemas, kuna SNCMil ei ole CMNi juhtimises ega arendamises mingit tegelikku rolli. Lõpuks rõhutab STIM, et alates 15. märtsist 2006 ei kehti enam kahte ettevõtjat ühendav aktsionäride leping, kuna sellel kuupäeval ütles CMN lepingu üles ning seda on kinnitanud Pariisi apellatsioonikohus.

#### 4.2.3. SNCMi märkused

- (167) SNCM esitas komisjonile selgituse tema majanduslikust ja konkurentsialasest olukorrast, koos juriidilise arvamusega, milles hinnatakse likvideerimismenetluse raames riski, et Üldkohus käsitab riigi sekkumist erastamisele eelneval ajavahemikul sekkumisena ettevõtte *de facto* juhina.
- (168) SNCMi konsulteerinud õigusbüroo Baker & McKenzie jõuab järeldusele, et tuginedes äriühingu töötajaid puudutavatele dokumentidele, mis on liigitatud kirjavahetuse, sekkumiste ja kontrolliorganite protokollide kaupa, on riigil [...] (\*) otsust, (98) [...] (\*) organit (99) ja [...] (\*) juhtorganit (100). Peale selle rõhutatakse selles aruandes, et [...] (\*) SNCM (101). Viimaks kinnitatakse samas aruandes, et [...] (\*) SNCM.
- (169) Selle alusel teeb SNCMi ekspert järelduse, et Marseille kaubanduskohus oleks väga tõenäoliselt otsustanud, et riik oli asjaomase ettevõtte *de facto* juht.
- (170) Samuti ilmneb asjaoludest, eelkõige nendest, mis on esitatud kontrollikoja aruannetes, et Prantsuse riigile, SNCMi *de facto* juhile omistatavad juhtimisvead on seotud SNCMi vara puudujäägi tekkimisega. Muu hulgas tuuakse aruandes välja järgmised juhtimisvead: äriiline [...] (\*) valik. Riigi juhtimisvigadest põhjustatud kahjum ulatub [...] (\*) (\*).

<sup>(97)</sup> Euroopa Kohtu 8. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon (328/99 ja 399/00, EKL, lk I-4035).

<sup>(98)</sup> Selles aruandes esitatud asjaoludest ilmneb, et SNCMi haldusnõukogu [...] (\*) oma eelneva loa andmise õigust.

<sup>(99)</sup> Tuginedes kontrollikoja aruandele, märgitakse aruandes näiteks seda, et riik otsustas [...] (\*) oleks võimalik selle üle arutada.

<sup>(100)</sup> Selles aruandes esitatud asjaoludest ilmneb, et riik [...] (\*) tööstusprojekt.

<sup>(101)</sup> Riigil on näiteks [...] (\*) SNCMi suunised.

- (171) Sellega seoses on SNCMi eksperdi arvates väljaspool kahtlust see, et riiki kohustatakse võlgade ja kohustuste katmiseks algatatud menetluse raames vara puudujääki täielikult või osaliselt katma, võttes arvesse riigi tihedat seotust SNCMi juhtimisega, tema ilmseid juhtimisvigu ning tema finantsvahendite ulatust.
- (172) Asjaomase kohtupraktika alusel teeb SNCMi ekspert järelduse, et juhul, kui SNCM oleks likvideeritud, oleks riiki väga tõenäoliselt kohustatud võtma enda kanda kõik SNCMi sotsiaalvõlad. Seetõttu oleks jäetud riigi kui aktsionäri kanda tuvastatud vara puudujäägist (ehk 316,6–385,7 miljonist eurost) hinnanguliselt 85–100 % suurune osa. Seega käitus riik teadliku investorina, kui ta otsustas SNCMi erastada, olles eelnevalt selle omavahendeid 158 miljoni euro võrra suurendanud.

## V. PRANTSUSE AMETIASUTUSTE MÄRKUSED HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSTE KOHTA

### 5.1. PRANTSUSE AMETIASUTUSTE MÄRKUSED HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSTE KOHTA SEOSSES 2002. AASTA AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMIST KÄSITLEVA OTSUSEGA

#### 5.1.1. CFFi märkused

- (173) Prantsuse ametiasutused märkisid, et osa CFFi poolt SNCMi pakkumise kohta esitatud andmetest oli ebatäpne.
- (174) Vastupidiselt CFFi väidetele leiab riik, et ümberkorralduskava koostati viisil, mis võimaldab SNCMi elujõulisuse võimalikult kiiresti taastada ning luua tingimused selle püsimiseks keskpikas ja pikaajalises perspektiivis. Prantsuse ametiasutused täpsustavad, et suur osa kulude vähendamise kavast oli juba ellu viidud. Veetranspordivahendeid on vähendatud ning varade võõrandamise programmi viiakse ellu kooskõlas tööstusprojektiga. Transpordiliinid on uuesti avatud ja vahetarbimise vähendamise tegevuskava annab esimesi tulemusi. Järk-järgult rakendatakse tööstusprojekti tööhõivet käsitlevat osa. Peale selle jättis SNCM 2001. aastal reservi 21,3 miljonit eurot, mis oli ette nähtud ümberkorraldusmeetmete ja eelkõige töökohtade säilitamise kava rahastamiseks.
- (175) Seoses abisumma kindlaksmääramisega kinnitavad Prantsuse ametiasutused, et omavahendite ja koguvõlgnevuse suhtarv 0,79 on üsna tüüpiline enamiku laevandusettevõtjate bilansi puhul, välja arvatud erandolukorras. Suhtarv 0,497, millest CFF 2001. aastal seoses CMNiga teatas, on ebatäpne, kuna selles ei võeta arvesse bilansi varade kättesaadavust. Pärast selle vea parandamist on CMNi asjaomane suhtarv 0,557. Prantsuse ametiasutuste arvates jääb selline suhtarv CMNi puhul igal juhul ebapiisavaks ning seda näitab ilmekalt ka CMNi raske olukord seoses likviidsusega 2002. aastal. CMN pidi laenama STIMilt kuni 8 miljonit eurot, et rahastada pankade katmata sularaha puudujääki.

#### 5.1.2. STIMi märkused

- (176) Prantsuse ametiasutused jäävad seisukohale, et SNCMi osalust CMNi kapitalis ei saa käsitada puhtalt finantsvarana, nagu seda tundub kinnitavat STIM. Prantsusmaa kaitseb seisukohta, mille kohaselt on SNCMi osalustel CMNis vägagi strateegiline iseloom. Nende osaluste võõrandamine oleks Prantsusmaa arvates mitte üksnes tööstuslikust seisukohast põhjendamatu, vaid ka suur strateegiline viga.

#### 5.1.3. Kohalike ametiasutuste esindajate märkused

- (177) Prantsusmaa kiidab Provence-Alpes-Côte d'Azuri piirkondliku nõukogu eesistuja kirja sisu üldiselt heaks, kuid peab siiski vajalikuks märkida, et vastupidiselt sellele, mida on kinnitatud nimetatud kirja<sup>(102)</sup> punktis 2, ei ole Prantsusmaa mandriosa ja Korsika vahelise transpordiühendusega seotud pakkumine „nõudlusega võrreldes ülemääraselt suur” ning et SNCMi hinnapoliitika on vastavuses SNCMi võetud kohustustega mitte olla hinnasõja algataja ega hinnaliider.

### 5.2. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED SEOSSES 2006. AASTA OTSUSEGA

- (178) Üldiselt märgib Prantsusmaa, et suur osa STIMi ja CFFi märkustest sarnanevad nende märkustega, mille kõnealused äriühingud esitasid komisjonile 2003. aastal. Eelkõige rõhutavad nad, et CFFi märkused esitati kohtule selle hagi raames, millega taotleti komisjoni 9. juuli 2003. aasta otsuse tühistamist, ning nii komisjon kui ka Üldkohus on need väited suuremas osas juba tagasi lükanud.

<sup>(102)</sup> Provence-Alpes-Côte d'Azuri piirkondliku nõukogu 9. jaanuari 2003. aasta kirjas tsiteeritakse töepoolset turu-uuringut, mis esitati komisjonile teavitamise käigus ning mille kohta nõukogul oli ilmselt koopia, rõhutades järgmist tähelepanekut: „Pakkumine [Korsika ja Prantsusmaa mandriosa vahelise transpordiühenduse kohta] on nõudlusega võrreldes ülemääraselt suur. Laevade täitvussäär varieerub keskmiselt 20 %lt talvel 50 %ni suvel”.

### 5.2.1. Esimese ümberkorralduskavaga ja selle muudatustega ettenähtud meetmete ennetähtaegne rakendamine

- (179) Vastuseks üldisele märkusele seoses riigiabiks liigitatavate meetmete ennetähtaegse rakendamisega teatavad Prantsuse ametiasutused, et nimetatud rakendamist põhjendab kõnealuse menetluse eripära, nimelt selleks luba andva komisjoni 9. juuli 2003. aasta otsuse tühistamine 2005. aastal ning mitte Prantsuse ametiasutuste soovimatus tunnistada oma EÜ asutamislepingu järgseid kohustusi. Muu hulgas täpsustab Prantsusmaa, et on hoidnud komisjoni kogu aeg kursis vastavate arengutega ning alates 2005. aasta jaanuarist vastuvõetud eri meetmetega kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni vahelise lojaalse koostöö põhimõttega.
- (180) Viimati nimetatud meetmetega seoses leiavad Prantsuse ametiasutused, et kuna ükski nendest meetmetest ei ole riigiabi, ei ole EÜ asutamislepingu artikli 88 lõige 3 kokkuvõttes nende suhtes kohaldatav ning seetõttu ei ole mingit kohustust nende rakendamine peatada.

### 5.2.2. Pärast 2002. aasta rekapitalizeerimist rakendatud meetmed

- (181) Võõrandamisprotsessi kohta täpsustab Prantsusmaa, et juba selle protsessi alguses nägi ta ette traditsioonilised valikukriteeriumid, mis põhinevad peamiselt SNCMi väärtpaberite väärtuse hindamisel pakutud hinnal ning teiseks muudel parameetritel (tööstusprojekt, sotsiaalprojekt jne), sealhulgas summal, mida kandidaadid olid valmis äriühingusse rekapitalizeerimiseks investeerima. Prantsusmaa vaidlustab otsustavalt kolmandate isikute väite, mille kohaselt ei olnud müügiprotsess läbipaistev, ning tuletab meelde, et kõnealusel juhul läks riik isegi kaugemale nendest niigi suurtest ning siduvatest õiguslikest ja seadusjärgsetest kohustustest, mis on riiklike osaluste võõrandamise korral ette nähtud. Prantsusmaa tuletab meelde, et areng, mis toimus pärast BCP pakkumist võtta üle kõik SNCMi väärtpaberid, leidis aset väga rasketes rahalistes ja sotsiaalsetes tingimustes ning et VT liitumine BCP pakkumisega ei muutnud toimingut ärilisi ja rahalisi tingimusi (peale kapitali jagunemise).
- (182) Seoses 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinnaga tulevad Prantsuse ametiasutused meelde, et arvestades SNCMi finantsolukorda 30. septembril 2005, müüdi ettevõtte turuhinna eest ning et majanduslikult oli ettevõtte müümine selle likvideerimisest soodsam. Sellega seoses täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et erainvestori kriteeriumi kohaldamist likvideerimisele lähedal seisva ettevõtte võõrandamise korral ei tule käsitada mitte püüdena muuta „riiklik sekkumine tasuvaks”, vaid suurema kahjumi vältimiseks, mida aktsionär oleks kulukama likvideerimise korral kandnud.
- (183) Makstud hinnaga seoses vaidlustab Prantsusmaa väite, mille kohaselt võõrandati SNCM hinna eest, mis ei vastanud tema tegelikule väärtusele. Eelkõige lükkab Prantsusmaa ümber STIMi hinnangu, et ettevõtte väärtus oli ligemale 350 miljonit eurot, kuna selles hinnangus võetakse arvesse üksnes neid bilansi osad, mis väärtust arvestuslikest omavahenditest lähtuvalt tõstavad (eriamortisatsioon, laevade allesjäänud lisandväärtus jne), ilma et võetaks arvesse andmeid võlgade ja kohustuste kohta, mis seda väärtust vähendaksid. See puhtalt raamatupidamisalane arvutamismeetod ei vasta SNCMi sarnase laevandusettevõtja majanduslikule tegelikkusele, kellele makstav toetus kajastub bilansis, kuid kellel on seejuures ka piiratud tasuvus ning suured bilansivälised võlad ja kohustused.
- (184) Samuti lükkavad Prantsuse ametiasutused ümber CFFi väite, et nad on alahinnanud SNCMi laevastiku müügiväärtust, mis CFFi hinnangul jääb 406,5 ja 426,5 miljoni euro vahele. Prantsuse ametiasutused selgitavad, et CFFi arvutuses arvesse võetud laevad ei vasta 30. septembril 2005 SNCMile kuulunud laevadele. Laevade müügihinna suhtes allahindlusi kohaldamata jättes ei võeta arvesse seda konteksti, milles SNCMi varade võimalik pankrotimenetlus oleks toimunud, ning samuti ei ole selle müügiväärtuse arvutamisel aluseks võetud tähtaja, nimelt 2006. aasta augusti puhul tegemist SNCMi võimaliku likvideerimise tähtajaga, millele tuleks tugineda, sest asjaomane tähtaeg on 30. september 2005. Muu hulgas märgib Prantsusmaa, et CFFi esitatud arvutust kasutades oleks negatiivne hind kolm korda kõrgem Gröditzeri kohtupraktika kohaselt nõutavast varade likvideerimisväärtusest, mis oleks seega soodsam, kui Prantsuse ametiasutuste poolt komisjonile esitatud oletused.
- (185) CFFi väite peale, millega seatakse kahtluse alla Gröditzeri kohtupraktika kohaldamine, viidates asjaolule, et riigilt SNCMile antud kapitalitoetus oli seotud tema osaluse müügiga 75 % ulatuses, mis selle võrra vähendas saadava kasumi väljavaateid, tulevad Prantsuse ametiasutused meelde, et 158 miljoni euro suurune negatiivne võõrandamishind vastab kogu SNCMi kapitali võõrandamisele, mille järel tegi riik uue investeeringu 25 % ulatuses, millelt saadav kasum on [...] (\*) % aastas. Seega leiab Prantsusmaa, et investeeringult saadav kasum jääb tagama tema osalust ettevõtte aktsiakapitalis 25 % ulatuses, kuna sellel osalusel on kasumi saamiseks väga suur tagatis.



- (186) Samuti vaidlustab Prantsusmaa CFFi väite selle kohta, et ABXi lähenemisviis ei ole käesoleval juhul kohaldatav, tuginedes eelkõige SNCMi likvideerimise tegelike kulude analüüsile ning riskile, et ettevõtte võlgade ja kohustuste katmiseks algatatud menetluse raames oleks riiki võidud pidada nende eest vastutavaks, nagu see on ette nähtud Prantsuse ühismenetlustega ning nagu seda kinnitab riiklik kohtupraktika (Roueni apellatsioonikohtu 22. märtsi 2005. aasta otsus). Kuigi Prantsuse ametiasutused leiavad, et nende käitumist SNCMi juhina ei saa selle menetluse alusel liigitada ekslikuks, rõhutavad nad, et on väga suur risk, et juhtimisvea määratlemise paindlike kriteeriumide tõttu äriseadustiku artikli L. 651–2 tähenduses ning eespool nimetatud kohtupraktika alusel, mis on käesolevale juhtumile ülekantav, oleks riiklik kohus süüdistanud riiki SNCMi varade puudujäägis.
- (187) 8,75 miljoni euro suuruse rekapiitalseerimise puhul tuletab Prantsusmaa meelde, et vastupidiselt CFFi ja STIMI väidetele ei ole selle kapitalitoetuse puhul tegemist riigiabiga, kuna see investering oli erainvesteeringutega samaaegne, selle märkimise tingimused olid sarnased ning riigi poolt CGMFi kaudu saadud tasuvus oli keskmisest suurem.
- (188) Eelkõige täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et investorite võrdse kohtlemise põhimõtet ei saa seada kahtluse alla äramuutvate tingimuste olemasolu tõttu, kuivõrd viimased olid ette nähtud SNCMi 100 % võõrandamise korral ning mitte sellele järgnenud 35 miljoni euro suuruse rekapiitalseerimise raames.
- (189) Peale selle tuletab Prantsusmaa meelde, et tema investering oli ülevõtjate omast väiksem, kuna ülevõtjate investeringuga (26,25 miljonit eurot) tuleks võrrelda ainult 8,75 miljoni euro suurust summat. Esimest rekapiitalseerimist 142,5 miljoni euro ulatuses tuleks uurida üksnes likvideerimishinnaga võrdlemisel.
- (190) Viimaks vaidlustab Prantsusmaa STIMI väite selle kohta, et kõnealuse kapitalitoetuse näol oli tegemist eraõiguslikele ülevõtjatele antud tagatisega, et SNCMiga sõlmitakse avaliku teenindamise delegerimisleping Korsika liinide teenindamiseks. Prantsuse ametiasutused väidavad, et see kapitali suurendamine tehti teadlikult ja ettevõtte tootlikkusest sõltumatult ning et avaliku teenindamise delegerimislepingu sõlmimine SNCMiga ei võimaldaks suurendada sellelt investeeringult oodatavat kasumit.
- (191) Seoses sotsiaalmeetmetega 38,5 miljoni euro ulatuses kordab Prantsusmaa oma väidet, mille kohaselt on nende meetmete puhul tegemist isikutoetusega ning nende katmist riigi poolt ei saa käsitada ettevõtjale kaudse eelise andmisena, kuna need meetmed lisanduvad SNCMi kanda olevatele õiguslikele ja lepingulistele kohustustele. Peale selle tuletab Prantsusmaa meelde, et need meetmed ei võimalda palgatöötajate lahkumist, kellega seonduvad kulud jääksid kõnealuste meetmete puudumisel SNCMi kanda.
- (192) Vastupidiselt CFFi esitatud väitele täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et need 38,5 miljonit eurot ei vasta 2003. aasta sotsiaalkava raames ette nähtud töötajate arvu vähendamise elluviimisele, kuna see vähendamine on hilinemisele vaatamata juba tehtud. Seega täiendab uus sotsiaalkava 2003. aasta esimesi sotsiaalmeetmeid.

### 5.2.3. Suunistega kokkusobivus

- (193) Prantsusmaa leiab, et eeltoodud silmas pidades on analüüsitav abisumma 15,81 miljonit eurot.
- (194) Vastupidiselt CFFi väidetule leiavad Prantsuse ametiasutused seoses 2004. aasta suuniste punktiga 11, et ehkki esimene rekapiitalseerimine võimaldas SNCMil oma omavahendid taastada, jäi ta sellele vaatamata raskustes olevaks äriühinguks, kuna selle rekapiitalseerimise eesmärk oli tagada äriühingu tegevuse jätkumine.
- (195) Prantsusmaa lükkab ümber CFFi väited, mille kohaselt ei oleks ta pidanud võimaldama ettevõttele rohkem rahastamist, arvestades, et SNCM oleks võinud pangalaenu võtta. Sellega seoses täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et 24. augustil 2005 olid pangad keeldunud SNCMile uusi krediidiiline avamast ning et seetõttu oli ainus mõeldav alternatiiv ettevõtte erastamine või likvideerimine.
- (196) Prantsusmaa vaidlustab CFFi ja STIMI esitatud väited 2002. aasta ümberkorralduskava ebaõnnestumise kohta, mis vaatamata teatavale hilinemisele ellu viidi ning mis võimaldas eesmärgid saavutada 2005. aastal. SNCMi majandusliku ja finantsolukorra halvenemine ettevõttest sõltumatute tegurite tõttu nõudis 2002. aastal teatatud kava pikendamist ja uute meetmete võtmist.

- (197) Prantsusmaa leiab, et SNCMil on ümberkorraldamiseks head väljavaated ning et uute aktsionäride kavandatud meetmed, eelkõige sotsiaalkava rakendamine, transpordiühenduste ümberkorraldamine ja teatavate laevade uuendamine, võimaldavad ettevõtte elujõulisuse taastada. Sellega seoses märgib Prantsusmaa, et võttes arvesse avaliku teenindamise delegerimislepingust saadavat kasumit (umbes [50–70] (\*) % SNCMi käibest, kindlaksmääratud kulude suurus ning raskusi Marseille–Korsika liinil kasutatava kuue laeva ümberpaigutamisel, on avaliku teenindamise delegerimisleping ettevõtte strateegia ja selle elujõulisuse oluline element.
- (198) Abi miinimumiga piirdumise kohta leiab Prantsusmaa, et ta on vajalike ümberkorralduskulude puhul piirdunud rangelt miinimumiga, et võimaldada ümberkorraldused ellu viia. Sellega seoses tulevad Prantsuse ametiasutused meelde, et nii nagu komisjon oma 2003. aasta otsuses tunnistas, on ettevõtte ise omavahenditest ümberkorralduskavasse piisavalt panustanud, võõrandades vara 30,2 miljoni euro ulatuses. Samuti, arvestades SNCMi muid võõrandamisi 12,2 miljoni euro ulatuses, on ettevõtte omapoolne panus kokku 42,38 miljonit eurot. Prantsusmaa leiab, et see summa on tunduvalt suurem omavahenditest antavast panusest, mis on vajalik ümberkorraldusabi heakskiitmiseks, mille suurus oleks lõpuks 15,81 miljonit eurot, kui muude meetmete puhul ei oleks tegemist riigiabiga.

#### 5.2.4. Komisjoni 2003. aasta otsusega sätestatud tingimused ning võimalikud uued kompenseerivad meetmed

- (199) Vastupidiselt STIMI ja CFFi väidetele kinnitavad Prantsuse ametiasutused, et on kinni pidanud kõikidest 2003. aasta otsusega sätestatud tingimustest, mida Prantsusmaa peab kuni 2006. aasta lõpuni täitma, olles eelkõige hoidnud laevastikku 11 laeva suurusena ning kohaldanud konkurentidega võrreldes madalamaid hindu.
- (200) Muu hulgas leiab Prantsusmaa, et uue lõpliku otsuse raames tuleks SNCMile määratavaid kompenseerivaid meetmeid kohandada, kuna ümberkorraldusabi suurus on nüüdsest 69,3 miljoni euro asemel 15,81 miljonit eurot.
- (201) Sellega seoses vaidlustab Prantsusmaa STIMI märkused võimaluse kohta, mis puudutavad komisjoni võimalust määrata SNCMile kompenseeriva meetmena võõrandada oma osalus CMNis. Prantsusmaa vaidlustab STIMI esitatud väite, mille kohaselt on 2004. aasta suunistes seatud kahtluse alla 1999. aasta suuniste kohane strateegilise vara määratlus.
- (202) Nende CFFi osutatud meetmete kohta, mille abil saaks vähendada SNCMi turuosa, täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et nagu seda on muu hulgas sedastanud komisjon oma 2003. aasta otsuses (punkt 87), ei ole asjaomastel turgudel (Prantsusmaa – Korsika ja Magribi riigid) ülepakkumist ning et Korsika transpordiliinide ümberkorraldamine nii avaliku teenindamise delegerimislepingu raames kui ka väljaspool seda seaks ohtu ettevõtte elujõulisuse.
- (203) CFFi esitatud väite kohta, mille kohaselt tooks eespool kirjeldatud meetmete rakendamine SNCMi suhtes kaasa tõsise riski tõrjuda Prantsusmaa mandriosa ja Korsika vaheliselt turult välja tema peamine konkurent, nimelt CFF, väidavad Prantsuse ametiasutused, et arvestades asjaomase turu praegust jaotust, kus CFFile kuulub nüüdsest suurim turuosa, sõltub konkurentsitingimuste säilitamine SNCMi ümberkorralduskava rakendamise lubamisest ning SNCMi kohalolekust kõnealusel turul.

## VI. MEETMETE HINDAMINE

### 6.1. ABI OLEMASOLU EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKE 1 TÄHENDUSES

- (204) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 on sätestatud: „[k]ui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust”.
- (205) Riikliku meetme liigitamiseks riigiabina ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses peavad asutamislepingu kohaselt olema täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused: 1) kõnealuse meetmega antakse valikuline majanduslik eelis; 2) seda eelist rahastatakse riiklikest vahenditest; 3) see eelis moonutab või võib moonutada konkurentsi; 4) see eelis mõjutab liikmesriikidevahelist kaubavahetust<sup>(103)</sup>.

<sup>(103)</sup> Vt näiteks Euroopa Kohtu 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas Ministero dell'Economia e delle Finanze vs. Cassa di Risparmio di Firenze (222/04, EKL, lk I-289, punkt 129).



- (206) Komisjon sedastab, et SNCM sai täielikult riigi omanduses oleva CGMFi kaudu riiklikke vahendeid kokku 274,54 miljoni euro ulatuses <sup>(104)</sup>.
- (207) Kuna SNCM tegutseb meretranspordi valdkonnas, mis on avatud Euroopa-sisesele konkurentsile, võib SNCMi saadud võimalik majanduslik eelis moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikidevahelist kaubavahetust.
- (208) Asjaolu, et merekabotaaži turu suhtes koos Vahemere saartega ei kohaldatud kuni 1. jaanuarini 1999 ajutiselt määrust (EMÜ) nr 3577/92, ei võimalda põhimõtteliselt välistada, et avaliku teenindamise delegerimislepingu raames Vahemere saartega kabotaažühendusele makstud toetus võis mõjutada liikmesriikidevahelist kaubavahetust ja moonutada konkurentsi.
- (209) Igal juhul, isegi kui kabotaažliinidele makstud toetus ei pruukinud mõjutada kaubavahetust ega põhjustanud konkurentsimoonutusi enne 1. jaanuari 1999, on olukord pärast seda kuupäeva muutunud, kuna määruse (EÜ) nr 3577/92 põhjal on kabotaažiteenused nüüd avatud kõikidele ELi ettevõtjatele. Peale selle tuleb rõhutada, et SNCM ei osuta mitte üksnes kabotaažiteenust, vaid tegutseb ka rahvusvahelisel mereveoturul, mis on liberaliseeritud nõukogu määrusega (EMÜ) nr 4055/86 <sup>(105)</sup>.
- (210) Seetõttu leiab komisjon, et käesoleval juhul on täidetud ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud viimased kolm tingimust, mis on esitatud käesoleva otsuse punktis 205. Sellest lähtuvalt peab komisjon vastavalt 11. septembri 2012. aasta otsusele vaatama iga meetme kohta üksteise järel läbi valikulise majandusliku eelise olemasolu.

#### 6.1.1. Analüüsi ajaraamistik

- (211) Üldkohtu praktika <sup>(106)</sup> kohaselt peab komisjon pärast oma otsuse tühistamist tuginema uue analüüsi tegemisel üksnes teabele, mis tal oli tühistatud otsuse vastuvõtmise ajal, asjaomasel juhul 8. juulil 2008.
- (212) Seega ei võeta arvesse pärast 8. juulit 2008 aset leida võinud sündmusi. Turu ning abisaaja olukorra muutused ja arengud tuleb analüüsist kõrvale jätta. Samamoodi ei võta komisjon arvesse ümberkorraldamiskava täitmise perioodi pärast 2008. aasta juulit <sup>(107)</sup>.
- (213) Samuti ei ole komisjon kohustatud algatama asja uurimist uuesti ega isegi täiendama seda uue tehnilise ekspertiisiga <sup>(108)</sup>. Sellise akti tühistamine, millega lõpetatakse mitut etappi hõlmav haldusmenetlus, ei too ilmingimata kaasa terve menetluse tühistamist. Kui on nii nagu asjaomasel juhul, et uurimismeetmed küll võimaldavad abi kokkusobivust ammendavalt analüüsida, kuid komisjoni analüüs osutub ebatäielikuks ja sellest tulenevalt on otsus õigusvastane, võib asjaomase otsuse juba võetud uurimismeetmete põhjal uuesti teha <sup>(109)</sup>.
- (214) Kuna muu hulgas peab komisjon uue analüüsi tegemisel tuginema üksnes teabele, mis tal oli 2008. aasta juuli seisuga ja mille suhtes nii Prantsusmaa ametiasutused kui ka SNCM on juba võtnud seisukoha, ei ole vaja nendega uuesti konsulteerida <sup>(110)</sup>. Ka huvitatud kolmandate isikute õigus esitada märkusi tagati menetluse algatamise <sup>(111)</sup> otsuse avaldamisega *Euroopa Liidu Teatajas* ja ükski määruse (EÜ) nr 659/1999 säte ei kohusta pakkuma neile seda võimalust uuesti, kui algset ümberkorraldamiskava uurimise käigus <sup>(112)</sup> muudetakse.

<sup>(104)</sup> See summa sisaldab 2002. aastal teavitatud kapitalitoetuse lisamist 15,81 miljoni euro ulatuses ja avaliku teenindamise delegerimislepingu summat 53,48 miljonit eurot ning Prantsuse ametiasutuste 2006. aastal elluviidud kolme uut meetet: SNCMi 100 % võõrandamine negatiivse hinnaga 158 miljonit eurot, CGMFi teostatud kapitali suurendamine 8,75 miljonit euro võrra ning ettemakse jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCMi töötajate jaoks.

<sup>(105)</sup> Nõukogu määrus (EMÜ) nr 4055/86, 22. detsember 1986, teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta liikmesriikide ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelises mereveos (EÜT L 378, 31.12.1986, lk 1).

<sup>(106)</sup> Allmärkuses 40 viidatud otsus kohtuasjas Alitalia vs. komisjon.

<sup>(107)</sup> Eespool viidatud otsus kohtuasjas Alitalia vs. komisjon, punkt 137.

<sup>(108)</sup> Eespool viidatud otsus kohtuasjas Alitalia vs. komisjon, punktid 144 ja 159.

<sup>(109)</sup> Vt selle kohta eespool viidatud otsus kohtuasjas Alitalia vs. komisjon, punktid 99–101 ja 142.

<sup>(110)</sup> Eespool viidatud otsus kohtuasjas Alitalia vs. komisjon, punkt 174.

<sup>(111)</sup> Vt allmärkus nr 29.

<sup>(112)</sup> Vt allmärkus nr 110.

- (215) Käesolev otsus põhineb seega peamiselt ainult neil elementidel, mis olid teada 8. juulil 2008. Teise võimalusena näitab komisjon, et Prantsuse ametiasutuste 16. mai 2013. aasta kirja enne 8. juulit 2008 aset leidnud asjaolude kohta ja SNCMi 27. augustil 2013 esitatud teabe arvesse võtmine ei mõjuta tema järeldusi.

#### 6.1.2. SNCMi võõrandamine 158 miljoni euro suuruse negatiivse müügihinna eest

- (216) Käesoleval juhul peab komisjon uurima, kas riigi antud kapitalitoetusel suurusjärgus 158 miljonit eurot enne SNCMi võõrandamist eraõiguslikele ülevõtjatele, st kokkuvõttes ettevõtte negatiivse müügihinnaga samaväärse summa eest, puuduvad riigiabi tunnused.
- (217) Avatud, läbipaistev ja mittediskrimineeriv hankemenetlus, mille alusel riik pärast eelnevat rekapitalizeerimist (müügihinnast suuremas summas) ettevõtte võõrandab, ei võimalda tingimata välistada riigiabi olemasolu, millest võiks kasu saada nii erastatud ettevõtte kui ka selle ostja<sup>(113)</sup>.
- (218) Selleks et kindlaks teha, kas ettevõtja on riigi antud kapitalitoetusest saanud majandusliku eelise, kohaldab komisjon põhiliselt turumajanduses tegutseva erainvestori kriteeriumi (edaspidi „erainvestori kriteerium“), tingimusel, et kasusaaja ei pea tagasi maksma teisi riigiabisid ja et seda toetust võidakse analüüsida nimetatud kriteeriumi alusel. Erainvestori kriteerium tuleneb ELi toimimise lepingu artikli 345 kohasest avaliku ja erasektori võrdse kohtlemise põhimõttest. Selle põhimõtte kohaselt ei saa riigi poolt tavapärastele turutingimustele vastavatel tingimustel otseselt või kaudselt ettevõtja käsutusse antavat kapitali pidada riigiabiks<sup>(114)</sup>.
- (219) Sel eesmärgil saab komisjon eelkõige hinnata, kas vahendite andja käitus erainvestorina, kes järgib teatavat struktuuraset, üldist või valdkonnapõhist poliitikat ning juhendub investeeritud kapitali tasuvuse väljavaadetest pikaajalises perspektiivis. Sellise lähenemisviisi paikapidavust on Euroopa Kohtus mitmes kohtuasjas tunnustatud<sup>(115)</sup>.
- (220) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt käsitatakse riigiabina kapitalitoetust, mille riiklik investor annab siis, kui isegi pikaajalises perspektiivis puuduvad igasugused väljavaated kasumi saamiseks<sup>(116)</sup>.
- (221) Samuti sätestas Euroopa Kohus, et erainvestor, kes järgib teatavat struktuuraset, üldist või valdkonnapõhist poliitikat, mis juhendub pikaajalise tasuvuse väljavaadetest, ei saa endale pärast mitut järjestikust kahjumisse jäänud aastat mõistlikult võttes lubada kapitalitoetuse andmist, mis ei osutu majanduslikul alusel mitte üksnes varade likvideerimisest kulukamaks, vaid on peale selle ka seotud ettevõtte müügiga, mis võtab talt kõik väljavaated kasumi saamiseks isegi pikaajalises perspektiivis<sup>(117)</sup>.
- (222) Täpsemalt leidis Euroopa Kohus oma Gröditzeri kohtuasjas tehtud otsuses, et määratakse kindlaks, kas ettevõtte negatiivse müügihinna eest erastamisel on riigiabi tunnuseid: „tuleb hinnata, kas avaliku sektori juhtivate asutustega võrreldavate mõõtmetega erainvestorit oleks suudetud nimetatud ettevõtte müümise raames veenda tegema sama suuri kapitalitoetusi või oleks otsustatud selle ettevõtte likvideerimise kasuks“<sup>(118)</sup>.
- (223) Eelnimetatud arvestades peab komisjon selleks, et määrata kindlaks, millise abimeetmega on käesoleval juhul tegemist, „hindama, kas riigi valitud lahendus on tervikuna ning mis tahes muu lahenduse, sealhulgas mittesekumisega võrreldes vähem kulukas, millisel juhul saaks teha järelduse, et riik käitus erainvestorina“<sup>(119)</sup>.

<sup>(113)</sup> Euroopa Kohtu 28. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa Liitvabariik vs. komisjon (334/99, EKL, lk I-1139, punkt 142).

<sup>(114)</sup> Komisjoni teatis liikmesriikidele: EÜ asutamislepingu artiklite 92 ja 93 ning komisjoni direktiivi 80/723/EMÜ artikli 5 kohaldamine riigi osalusega äriühingute suhtes tootmissektoris, EÜT C 307, 13.11.1993, lk 3, punkt 11. Selles teatises käsitletakse tootmissektorit, kuid seda saab analoogia põhjal samal viisil kohaldada kõikide teiste majandussektorite suhtes.

<sup>(115)</sup> Vt eelkõige Esimese Astme Kohtu 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas Westdeutsche Landesbank Girozentrale vs. komisjon (233/99, EKL, lk II-435).

<sup>(116)</sup> Esimese Astme Kohtu 21. jaanuari 1999. aasta otsus kohtuasjas Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH et Lech-Stahlwerke GmbH vs. Euroopa Ühenduste Komisjon (2/96 ja 129/95, EKL, lk II-17, punkt 116).

<sup>(117)</sup> Vt allmärkus nr 80.

<sup>(118)</sup> Vt allmärkus nr 113.

<sup>(119)</sup> Komisjoni otsus 98/204/EÜ, 30. juuli 1997, millega kiidetakse tingimuslikult heaks Prantsusmaa poolt ettevõtjale GAN antud abi (EÜT L 78, 16.3.1998, lk 1).

(224) Ehk komisjon peab kontrollima, kas valik anda nii suurt kapitalitoetust osutub tõesti odavamaks kui likvideerimine.

6.1.2.1. *Likvideerimisega seotud kulude hindamine*

a) *Koondamise lisahüvitiste maksmise arvesse võtmine*

(225) Aktsionäridele tekkiva likvideerimiskulu arvutamisel on Prantsuse ametiasutused seisukohal, et suured ettevõtjate kontsernid ei saaks praegu tootmisrajatiste sulgemisel või tütarettevõtete likvideerimisel jätta tähelepanuta sotsiaalseid tagajärgi, mida sellised sulgemised või likvideerimised kaasa toovad. Seega rakendavad nad kõige sagedamini sotsiaalkavasid, mis võivad hõlmata meetmeid töötajate ümberõppeks, abi töökohtade leidmiseks, koondamishüvitisi, isegi kohaliku majandusstruktuuri tasandil võetavaid meetmeid, mis lähevad kaugemale seaduse ja kollektiivlepingutega sätestatust.

(226) Selles kontekstis leiavad Prantsuse ametiasutused, et 2005. aasta sotsiaalkava alusel, mis omakorda tugineb 2002. aasta sotsiaalkavale, tuleks hüvitisi arvestada vahemikus 90 000–100 000 (\*) kuni [120 000–130 000] (\*) eurot palgatöötaja kohta, mis on kokkuarvutatuna [200–210] (\*)–[250–260] (\*) miljonit eurot. Prantsuse ametiasutused täpsustavad, et eespool nimetatud vahemiku alampiiri puhul võetakse arvesse asjaolu, et võrdlusaluse sotsiaalkava kulusid suurendatakse pensionieale lähenevate töötajate väga suure osakaalu tõttu, kes lahkuvad töölt eriti soodsatel tingimustel. Muu hulgas võetakse arvesse ka asjaolu, et äriühingu likvideerimise ja kõikide töötajate koondamisega seotud olukord ei ole võrreldav olukorraga, mille puhul töötajate arvu kohandatakse, mis võimaldab tegevust jätkata nagu võrdlusaluse sotsiaalkava puhul.

(227) Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et isegi, kui kasutada Üldkohtu 15. septembri 2012. aasta otsuses kindlaks määratud analüüsimise tabelit, ei sisalda SNCMi üle kontrolliõiguse loovutamine 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest riigiabi elemente. Ametiasutuste arvates on komisjonil kogu vajalik teave selleks, et Üldkohtu kriitikale vastata.

(228) Komisjon käesoleval juhul selle analüüsiga nõus ei ole.

(229) Vastavalt Üldkohtu otsusele<sup>(120)</sup> on täiendavate koondamishüvitiste maksmine üldjuhul käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades õiguspärane ja otstarbekas praktika, selleks et soodustada rahulikumat sotsiaalset dialoogi ning säilitada äriühingu või kontserni maine. Era- ja avaliku sektori võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevalt on võimalus maksta täiendavaid koondamishüvitisi jäetud avalik-õigusliku ettevõtja likvideerimisel ka liikmesriikidele, kuigi nende kohustused *a priori* ei tohiks ületada seadusest ja kollektiivlepingust tulenevat ranget miinimumi. Siiski täpsustab kohus, et „nende täiendavate kulude kandmine ei tohiks õiguspärastel kaalutlustel toimuda eranditult sotsiaalsel või isegi poliitilisel eesmärgil, vastasel korral väljub see eraõigusliku investori testi raamist. Kui puudub igasugune, isegi pikas perspektiivis majanduslik otstarbekus, tuleb selliste kulude kandmist, mis ületavad kitsalt seadusest ja kollektiivlepingust tulenevaid kohustusi, lugeda seega riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses”<sup>(121)</sup>.

(230) Seoses Prantsuse ametiasutuste tõstatatud riigi maine argumendiga oli Üldkohus seisukohal, et „liikmesriigi kui turumajanduses globaalse investori maine kaitse ei saa väljaspool erilisi asjaolusid ja ilma eriti veenva põhjenduseta olla piisav põhjendus, et tõendada pikas perspektiivis majanduslikku otstarbekust kanda täiendavaid kulusid, nagu täiendavad koondamishüvitised”<sup>(122)</sup>. Sellised asjaolud käesoleval juhul aga puuduvad.

(231) Komisjon märgib, et Prantsuse ametiasutused ei ole suutnud määrata kindlaks Prantsuse riigi majandustegevuse – eelkõige geograafilisel ja valdkondlikul tasandil – avamise järel, mille suhtes tuleks hinnata kõnealuste meetmete majanduslikku otstarbekust pikaajalises perspektiivis, vaatamata sellele, et nad osutasid lõpuks oma 16. mai 2013. aasta kirjas, et riigi käitumist tuleks võrrelda mitmes valdkonnas tegutseva valdusettevõtja omaga, kes püüab oma kasumit maksimeerida ning kaitsta oma ülemaailmse tootja mainet, eelkõige oma personali haldamise valdkonnas.

(232) Seoses CGMFi mainega märgib komisjon, et tal ei olnud meretranspordi valdkonnas peale SNCMi ühtegi vara. Sellest lähtuvalt see argument ei saa teda puudutada.

<sup>(120)</sup> Kohtuotsus *Corsica Ferries France SAS vs. Euroopa Komisjon*, millele on juba viidatud allmärkuses nr 39, punktid 81–83.

<sup>(121)</sup> Vt eespool viidatud kohtuotsuse punkt 84.

<sup>(122)</sup> Vt eespool viidatud kohtuotsuse punkt 85.

- (233) Seoses riigi kui aktsionäri mainega märkisid Prantsuse ametiasutused sotsiaalsete konfliktide kõrgendatud ohtu riigi kontrollitavates ettevõtetes mitte ainult SNCMi tegevuse geograafilises läheduses, vaid ka ükskõik millises sektoris, ja eelkõige transpordisektoris. Komisjon märgib, et ühelt poolt ei ole Prantsuse ametiasutused tõestanud negatiivse mõju ülekandumise ohtu tõenäosust, ja on teiselt poolt seisukohal, et ametiasutused ei ole tõestanud ka seda, et lisahüvitiste maksmine oleks võimaldanud uute streikide toimumist ära hoida. Komisjon on arvamusel, et ainult sotsiaalsest põhjendusest ei piisa selleks, et jätta nende riigi makstud lisahüvitiste puhul kõrvale riigiabi olemasolu.
- (234) Lisaks on komisjon seisukohal, et Prantsuse ametiasutused ei ole esitanud piisavalt objektiivseid ja kontrollitavaid elemente näitamaks, et koondamise lisahüvitiste maksmine oleks sarnastes tingimustes sama sektori eraettevõtete hulgas levinud tava. Komisjon märgib, et lihtne viitamine piiratud hulga sotsiaalkavadele ei näita piisavalt levinud tava olemasolu kõnealuse juhtumiga võrreldavatel juhtudel, et Prantsuse ametiasutuste nimetatud sotsiaalkavad viitavad ümberkorralduskavadele ja mitte likvideerimiskavadele ning et suur hulk neist puudutavad sektoreid, millel ei ole esmapilgul transporditaristuga mitte midagi ühist, nt kosmeetika (Yves Saint-Laurent Haute couture), põllumajanduslikud toiduained (Danone) või elektroonika (Hewlett Packard). Lisaks on Prantsuse ametiasutuste 16. mai 2013. aasta kirjas loetletud sotsiaalkavadest kuus kava SNCMi erastamise järgsed kavad ja seega ei saa neid koondamise lisahüvitiste maksmise õigustamisel arvesse võtta.
- (235) SNCM esitas 27. augusti 2013. aasta kirjas uue viiest sotsiaalkavast koosneva loetelu. Komisjon on seisukohal, et see loetelu ei võimalda otsustada, et koondamise lisahüvitiste maksmine oleks sarnases olukorras sama sektori eraettevõtete hulgas levinud tava. Komisjon märgib kõigepealt, et kaks sotsiaalkava viiest puudutavad SNCMi, mille hulgas on ka käesoleva otsuse aluseks olev sotsiaalkava. Nimetatud kahte sotsiaalkava ei saa seega kasutada objektiivsete võrdluselementidena kahel põhjusel: esiteks ei saa SNCM tuua esile oma varasemaid tavasid kõnealuses valdkonnas selleks, et õigustada piisavalt selle tava levikut ning teiseks puudutab 2002. aasta sotsiaalkava ajavahemikku, mil SNCM oli veel riigiasutus, samas kui Üldkohus seadis võrdluskriteeriumiks sama sektori eraettevõtted. Sellega seoses märgib komisjon, et Marseille sadama sotsiaalkava ei saa arvesse võtta, kuna sadam oli 2004. aastal riigiasutus, mitte eraettevõtte. Seoses kahe viimasena nimetatud sotsiaalkavaga, nimelt Air Lib ja Eurostar, nendib komisjon, et tegemist on ümberkorralduskavadega, mitte likvideerimiskavadega. Samuti märgib komisjon, et nende kahe kava keskmise lisahüvitis on üle poole väiksem kui SNCMi valitud lisahüvitise keskmine.
- (236) Komisjon märgib, et Prantsuse ametiasutused ei ole väitnud, et Prantsuse riigi käitumine oleks olnud ajendatud mõistlikust tõenäosusest saada kaudset materiaalselt kasu, isegi pikaajalises perspektiivis, vältides sotsiaalse kliima edasist halvenemist ettevõttes, kuna likvideerimise stsenaariumi korral pidi ettevõtte kaduma. Teiste riigiettevõtete töötajate laiem kasu ei ole piisavalt tõendatud. Seda enam, et väga suurte lahkumishüvitiste maksmine ühe ettevõtte töötajatele muudab tõenäoliselt keeruliseks samale investorile kuuluvate teiste ettevõtete võimaliku ümberkorraldamise, isegi kui tegemist on globaalse investoriga, nagu Prantsuse ametiasutused väitsid. Lisaks ei esitanud Prantsuse ametiasutused arvuliselt neid võimalikke märkimisväärsed sotsiaalkulusid, mida nad koondamise lisahüvitiste maksmise põhjenduseks tõid.
- (237) Prantsuse ametiasutused väitsid ka, et likvideerimismenetlus oleks olnud SNCMi negatiivse hinnaga võõrandamisega võrreldes pikem protsess ja potentsiaalselt riskantsem riigi kui aktsionäri jaoks. Komisjon märgib, et Prantsuse ametiasutused ei esitanud selle riski kohta ühtegi tõendit ja nad ei selgitanud, miks oleks eraaktsionär võtnud arvesse likvideerimismenetluse kestust. Prantsuse ametiasutuste nimetatud *Frucona Kosice* <sup>(123)</sup> juhtum ei ole kõnealusel juhul asjakohane, kuna see puudutab eralaenuandja testi. Likvideerimismenetluse kestus on asjakohane, kui analüüsida, kas riik maksimeeris *Frucona Kosice* laenuandja rollis olles võlgade tasumist, kui nõustus osalise, aga kohese tasumisega, või siis, kui ta oleks oodanud ettevõtte likvideerimise tulemust. Käesoleval juhul on olukord teine, kuna riik on SNCMi aktsionäri rollis, mitte eralaenuandja rollis. Arvestades, et SNCMi likvideerimise puhul oleks varad olnud kohustuste katmiseks selgelt ebapiisavad ja nii ei oleks riik oma toetust tagasi saanud. Sellest lähtuvalt ei ole käesoleval juhul asjakohane rääkida likvideerimismenetluse kestusest.
- (238) Prantsuse ametiasutused ei tõestanud seega, et likvideerimise stsenaariumi korral oli põhjendatud, et riik võttis erainvestorina need lisahüvitised enda kanda.

<sup>(123)</sup> Kohtuasi C-73/11 P, *Frucona Kosice vs. Euroopa Komisjon*.

(239) Analüüsi käesolevas etapis peab komisjon nüüd määrama kindlaks SNCMi likvideerimisväärtuse, millest on maha arvestatud koondamise lisahüvitised.

b) SNCMi likvideerimisväärtus

(240) Netovara meetodi põhjal on vara puudujääk tuvastatud siis, kui tegeliku vara majanduslik väärtus (mis üldiselt on arvestuslikust netoväärtusest suurem) ei kata tegelike võlgade majanduslikku väärtust.

(241) Selleks et teha kindlaks vara puudujääk käesoleval juhul, kontrollis komisjon oma eksperdi abil, <sup>(124)</sup> nagu seda on alljärgnevalt selgitatud, et 30. septembril 2005 ei olnud SNCMi vara väärtus piisav selleks, et rahuldada eesõigusnõudega võlausaldajate ja eesõigusnõudeta võlausaldajate nõuded.

(242) Komisjon leiab, et netovara hindamine on meretranspordi valdkonna äriühingute väärtuse hindamiseks laialdaselt kasutatav meetod. Muu hulgas arvab komisjon, et see meetod on eriti kohane SNCMi olukorras, kuivõrd tema kontrollival aktsionäril on võõrandamise kõrval ainus valik likvideerimine.

(243) Muude hindamismeetodite, eelkõige diskonteeritud vabade rahavoogude meetodi kohta leiab komisjon, et võttes arvesse seda, et nende meetodite puhul eeldatakse äriühingu tegevuse jätkumist, mis aga SNCMi oletatava likvideerimise korral ei kehtiks, ei ole see meetod kõnealusel juhul asjakohane.

(244) Komisjon võtab SNCMi hindamise võrdluskupäevaks 30. septembri 2005, arvestades, et selleks tähtpäevaks oli tegelikult tehtud valik, kas nõustuda ülevõtmise pakkumisega või äriühing likvideerida, kuna 27. septembril 2005 oli otsustatud välja valida BCP pakkumine.

i) SNCMi vara väärtus

(245) Komisjon märgib eelkõige, et SNCMi aktsionär hindas koostöös Ernst & Youngi bürooga ettevõtte likvideerimisväärtust (eespool viidatud CGMFi aruanne) 30. septembril 2005, mille kohta tegid Oddo Corporate Finance ja Paul Hastingsi büroo uue arvestuse. Komisjon tuletab meelde, et eespool nimetatud Oddo-Hastingsi aruandes on SNCMi vara hinnatud 190,3 miljonile eurole.

(246) Laevadele spetsialiseerunud BRSi maakler hindas SNCMi omandis oleva laevastiku <sup>(125)</sup> müügi brutoväärtuse 30. septembril 2005 224 miljonile eurole, Oddo aruandes on SNCMi laevastiku väärtuse hind 150,7 miljonit eurot pärast allahindluse, <sup>(126)</sup> komisjonitasu <sup>(127)</sup> ja määramatusega seotud reservi (*aléa judiciaire*) <sup>(128)</sup> arvesse võtmist.

Tabel 3

Võimalused SNCMi vara hindamiseks 30. septembri 2005. aasta seisuga

	Vara väärtus, Oddo aruanne, miljonites eurodes	Vara väärtus, komisjoni ekspert, miljonites eurodes
<b>Immateriaalne põhivara</b>	—	—
<b>Materiaalne põhivara</b>		
<b>Omatav laevastik</b>	150,7	151,7

<sup>(124)</sup> Hankemenetluse tulemusel andis komisjon volituse sõltumatule eksperdile Moore Stephensile, Chartered Accountants, kelle lõpparuanne esitati 25. jaanuaril 2008.

<sup>(125)</sup> Tegemist on järgmise seitsme laevaga: Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro ja Monte Cino.

<sup>(126)</sup> Seda allahindlust, mis on suurusjärgus 52,2 miljonit eurot (ehk keskmiselt 25–30 % müügi brutoväärtusest), põhjendab muu hulgas SNCMi laevade spetsiifilisus, mis on kohandatud kõnealuse ettevõtja käitatavatele transpordiliinidele, laevade seisukord ja asjaolu, et turule viiakse kogu laevastik (eelkõige müüja positsiooni nõrkus). BRS tugines oma hindamises eelkõige eeldusele, et tavalistel turutingimustel müüakse täielikult korras ja ajakohastatud laevad, mis on korralikult hooldatud ja heas töökorras.

<sup>(127)</sup> Hinnanguliselt 4,6 miljonit eurot.

<sup>(128)</sup> Määramatusega seotud reservi moodustamist õigustab tõenäosus, et volitatud pankrotihaldur on sunnitud laevad väga kiiresti võõrandama ning turul tekib piiratud vastuvõtuvõimest tulenev ülepakkumine.

	Vara väärtus, Oddo aruanne, miljonites eurodes	Vara väärtus, komisjoni ekspert, miljonites eurodes
Kinnisvara <sup>(1)</sup>	11,2	11,2
<b>Finantsvara <sup>(2)</sup></b>	32,7	38,3
<b>Põhivara</b>	194,6	201,2
<b>Varud</b>	—	—
<i>Ettemaksed ja osamaksed</i>	—	—
<i>Klientidelt saadaolevad summad</i>	0,8	0,8
<i>Muud saadaolevad summad <sup>(3)</sup></i>	9,4	9,4
<i>Netovahendid</i>	– 14,5	—
<i>Viitvõlad ja ettemakstud tulud</i>	—	—
<b>Muu vara</b>	– 4,3	10,20
<b>Vara kokku</b>	190,3	211,4

Allikad: Oddo-Hastingsi aruanne ja komisjoni eksperdi aruanne.

<sup>(1)</sup> Kinnisvara (sealhulgas SNCMi peakontor) kohta täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et arvestatud likvideerimisväärtus põhineb kinnisvaraeksperti 2003. aasta novembris tehtud hindamisel, mida on hinnatõusu arvessevõtmiseks ajakohastatud + 20 % ulatuses.

<sup>(2)</sup> Finantspõhivarade puhul on peamiselt tegemist SNCMi osalustega ettevõtetes Sudcargos, Aliso, CGTH, CMN ja Ferrytour.

<sup>(3)</sup> See punkt hõlmab peamiselt nõudeid riigile, eelkõige avaliku teenindamise kohustuste hüvitamist 2005. aasta septembris ning töötajate sotsiaalkindlustusmaksete hüvitamist Assedici poolt 2004. eelarveaasta kohta.

- (247) Eespool esitatud tabelit analüüsid sedastab komisjon, et laevastik on peamine osa ettevõtte vara hindamisel. Sellega seoses otsustas komisjoni ekspert, olles võimaluse korral teostanud võrdleva analüüsi, et laevade müügi brutoväärtusele kohaldatud allahindlus ja menetluse määramatusega seotud reservi arvessevõtmine olid asjakohased. Selle alusel otsustas komisjoni ekspert, et tal puuduvad argumentid, mille toel vaidlustada riigi hinnang laevastiku väärtuse kohta.
- (248) Allahindluse kohta leiab komisjon, et selle tase on kooskõlas laevade pankrotimenetluse korral müümisel tehtavate allahindlustega. Komisjoni eksperdi sõnul võõrandas näiteks Belgia riiklik äriühing *Régie des Transports Maritimes*, kes teenindab Ostende-Ramsgate'i liini, 1997. aastal kaks praamlaeva hinnanguliselt 35–45 % allahindlusega. Hiljem võõrandas äriühing Festival Cruises kolm kruiisilaeva keskmiselt 20 % allahindlusega. Sarnastel juhtumitel kohaldatud allahindlused on seega vastavuses Prantsuse ametiasutuste käesoleval juhul kohaldatud allahindlustega.
- (249) Kuna turul ei ole ühtegi võrreldavat tehingut toimunud, leiab komisjon, et määramatusega seotud reservi põhjendused on kooskõlas küllalt spetsiifiliseks kasutuseks mõeldud laevade kitsa turuga.
- (250) Muu hulgas märgib komisjon, et tema sõltumatu ekspert hindas finantspõhivarad suuremaks, eelkõige SNCMi osaluse CMNis (21,8 miljonilt eurolt 28 miljonile eurole). Selle taustal, võttes arvesse pakkumist kõnealuse osaluse tagasiostmiseks 35,2 miljoni euro eest, mille Stef-TFE esitas komisjonile käesoleva uurimise raames, leiab komisjon, et SNCMi osaluse hindamine CMNis 28 miljonile eurole on äriühingu likvideerimise kontekstis mõistlik.
- (251) Vara hindamise muude punktide kohta ei esitanud komisjoni ekspert erilisi vastuväiteid. Ometi ei jätnud komisjoni ekspert aruandesse alles punkti „netovahendid“, kuna need on puudujäägis. Komisjon leiab, et tegelikult tuleks see punkt ümber liigitada SNCMi võlgadeks ja kohustusteks.



- (252) Tehtud kohandusi arvesse võttes hindab komisjon SNCMi vara 30. septembri 2005. aasta seisuga 211,4 miljonile eurole.
- ii) SNCMi võlgade ja kohustuste hindamine
- (253) Komisjon sedastab, et Prantsuse ametiasutused hindavad eesõigusnõudega võlgade suuruseks 153,8 miljonit eurot ja eesõigusnõudeta võlgade suuruseks 170,9 miljonit eurot (arvestamata koondamise lisahüvitisi).
- (254) Eelkõige seoses sotsiaalse iseloomuga võlgade ja kohustustega hindavad Prantsuse ametiasutused kokkuleppelise sotsiaalkava kuludeks [70–80] (\*) miljonit eurot. Kokkuleppelise sotsiaalkavaga seotud kulud määrati kindlaks individuaalsel alusel, võttes arvesse lepingu liiki (tähtajatu ja tähtajaline leping), kohaldatavat põhikirja ja kollektiivlepinguid (laevapersonal, sadamatöötajad ja juhtkond), töötaja tööstaazi, ametijärku ning töötasu. See summa katab ülesütlemissüvitised ([20–30] (\*) miljonit eurot), tasulise puhkuse hüvitised ([0–10] (\*) miljonit eurot), koondamise kokkuleppelised hüvitised ([30–40] (\*) miljonit eurot) ja Delalande'i tasu ([0–10] miljonit eurot) <sup>(129)</sup>.
- (255) Kokkuleppevälise sotsiaalkava kulude suuruseks hindavad Prantsuse ametiasutused [30–40] (\*) miljonit eurot. See sotsiaalkava koondab kõiki SNCMi õiguslike ja seadusjärgsete kohustustega seonduvaid lisameetmeid koondamise vallas <sup>(130)</sup> ning kokkuleppelise sotsiaalkavaga seotud kaudseid kulusid <sup>(131)</sup>.
- (256) Peamiste käitamislepingute lõpetamise kulud on eelkõige seotud SNCMi avaliku teenindamise kohustuste nõuetekohase täitmise tagamiseks antud 7,4 miljoni euro suuruse pangatagatisega, millele lisandub nimetatud kokkuleppes sätestatud rahatrahv, mille suurus on 2 % 63 miljoni euro suurusest alushüvitissummast 2005. aasta kohta ehk 1,2 miljonit eurot, juhul kui volitatud ettevõtja ei täida oma kohustusi.
- (257) Liisingusse võetud laevade võõrandamisega seotud netokohustuste <sup>(132)</sup> puhul rõhutavad Prantsuse ametiasutused, et teatavate eelduste alusel <sup>(133)</sup> hindas BRSi spetsialiseerunud maakler võõrandamise puhastulu pärast allahindluse, komisjonitasu ja tehingukulude mahaarvamist 30. septembri 2005. aasta seisuga 144,8 miljonile eurole. Kuna maksusäästud ja laenukohustused pankade ees ulatuvad 193,5 miljoni euroni, jääb seoses liisingusse võetud laevadega tagasi maksta 48,7 miljoni euro suurune laenukohustuste jääk pankade ees.

Tabel 4

## SNCMi võlgade ja kohustuste hinnangud 30. septembri 2005. aasta seisuga

	Võlgade ja kohustuste väärtus, Oddo aruanne, miljonites eurodes	Võlgade ja kohustuste väärtus, komisjoni ekspert, miljonites eurodes
<b>Eesõigusnõudega laenu, sealhulgas</b>		
<b>sotsiaal- ja maksuvõlad</b>	[20–30]*	[20–30]*
<b>Varaga tagatud finantskohustused <sup>(1)</sup></b>	15,9	15,9
<b>Kokkuleppelise sotsiaalkava maksumus</b>	[70–80]*	[70–80]*
<b>Pensionäride kindlustusmaksetega seotud kulu <sup>(2)</sup></b>	10,2	10,2

<sup>(129)</sup> Tegemist on tööseadustiku artiklis L.321–13 sätestatud kohustusega, mille kohaselt maksab tööandja hüvitist vähemalt 50aastase töötaja koondamisel.

<sup>(130)</sup> Tööturu taaselustamise kulu ([0–10]\* miljonit eurot), töötajate teisele tööle ümberpaigutamise kokkulepete kulu ([10–20]\* miljonit eurot), nõustamise ja teisele tööle ümberpaigutamise toetuse ehk nn liikuvuse kulu ([0–10]\* miljonit eurot).

<sup>(131)</sup> Töötajate koondamise kulu nende lepingute lõpetamise alusel, mille SNCM on sõlminud sidusettevõtetega ning likvideeritud tütarettevõtete töötajatega ([0–5]\* miljonit eurot), ning töölepingute lõpetamise ning nende ümberkvalifitseerimise taotlustega seotud kohtuvaidluste kulud ([0–10]\* miljonit eurot).

<sup>(132)</sup> 30. septembril 2005 kasutas SNCM kolme liisitud laeva: kiir-laev Liamone (majandushuviühingu Véronique Bail omanduses), Danielle Casanova (majandushuviühing Joliette Bail) ja Pascal Paoli (majandushuviühing Castellane Bail).

<sup>(133)</sup> Selle hindamise aluseks on järgmised eeldused:

SNCM lõpetab 30. septembril 2005 oma liisingulepingud, mis tähendab, et laevad lähevad tagasi nende omanikele (majandushuviühingutele) ning mingit renti ei maksta, optsoone ei saa kasutada, majandushuviühingute kreditor pangad võõrandavad laevad 30. septembril 2005; laevade müügist saadav puhastulu läheb eelkõige panga- ja maksuvõlgade hüvitamiseks.



	Võlgade ja kohustuste väärtus, Oddo aruanne, miljonites eurodes	Võlgade ja kohustuste väärtus, komisjoni ekspert, miljonites eurodes
<b>Likvideerimisprotsessi maksumus</b>	4,7	4,7
<b>Vahepealne tegevuskahjum <sup>(3)</sup></b>	26,5	26,5
<b>Eesõigusnõudega võlausaldajate nõuete rahuldamine</b>	153,8	153,8
<b>Tagatiseta laenud <sup>(4)</sup></b>	69,7	84,2
<b>Sotsiaalkava maksumus lisaks kokkulepitud ulatusele</b>	[30–40]*	[30–40]*
<b>Peamiste käitamislepingute lõpetamise kulu</b>	[10–20]*	[10–20]*
<b>Liisingusse võetud laevade võõrandamisega seonduv lisakulu</b>	48,7	48,7
<b>Eesõigusnõudeta võlausaldajate nõuete rahuldamine</b>	170,9	181,1

Allikad: Oddo-Hastingsi aruanne ja komisjoni eksperdi aruanne.

(1) Laevad Napoléon Bonaparte ja Paglia Orba on nende rahastamiseks võetud laenude tagatiseks.

(2) Selles punktis käsitletakse SNCMi võetud kohustust katta oma pensionäride eest üks osa täiendavatest vastastikutest kindlustusmaksetest.

(3) Kuni likvideerimise lõpetamiseni. Vahepealse kahjumi arvutamisel eeldatakse, et palka makstakse vaid ühe kuu kohta. Samuti sisaldab see eraomandis olevate laevade desarmeerimiskulu, mida ei arvestata maha varade väärtusest. See kulu vastab laevade kai ääres kuni laevade võõrandamiseni kinnipidamise kuludele.

(4) Tagatiseta laenud on jaotatud järgmisel viisil: riski- ja kulueraldised (3,3 miljonit eurot), seotud võlad/osalused (0,1 miljonit eurot), tarnevõlad (28,6 miljonit eurot), üldine esindatus (23 miljonit eurot), kontserni ja sidusettevõtete võlad (7,8 miljonit eurot), viitvõlad (6,9 miljonit eurot).

- (258) Komisjon märgib, et SNCMi nõuete ja kohustuste peamine osa on sotsiaalse iseloomuga nõuded ja kohustused. Kokkuleppelise sotsiaalkava kulude puhul kontrollis komisjoni ekspert pisteliselt kava kõigi koostisosade arvutamise valemitega ega tuvastanud ühtegi lahknevust ega viga. Seda kontrollimist arvesse võttes peab komisjon Prantsuse ametiasutuste kokkuleppelise sotsiaalkava alusel esitatud [70–80] (\*) miljoni euro suurust summat asjakohaseks.
- (259) Vahepealse tegevuskahjumi kohta leiab komisjon, et hinnang on ettevaatlik, arvestades õigusakte, eelkõige äriseadustiku artiklit L.622–10 ja 27. detsembri 1985. aasta dekreedid nr 85-1388 artiklit 119–2, mille alusel võiks pädev kaubanduskohus SNCMi kohustada avaliku teenindamise kohustuste tõttu oma tegevust jätkama kahe kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis on prokuratuuri nõudel pikendatav veel kahe kuu võrra.
- (260) Tagatiseta laenude kohta ei esitanud komisjoni ekspert erilisi märkusi. Komisjoni ekspert korrigeeris siiski varade jaos punkti „netovahendid“ muutumisega seonduvat summat 69,7 miljonilt eurolt 14,5 miljonile eurole. Komisjon leiab, et see korrigeerimine on kooskõlas SNCMi varade hindamises tehtud muudatustega.
- (261) Sotsiaalkava kokkuleppeväliste kulude (välja arvatud koondamise lisahüvitised) kohta leiab komisjoni ekspert, et kohtuvaidlustega seotud kulud, mille summaks esitasid Prantsuse ametiasutused [0–5] (\*) miljonit eurot, tuleks vähendada [0–10] (\*) miljonile eurole. Kuigi komisjon leiab selle punkti kohta, et ametiühingute organisatsioonid nõuavad kindlasti tähtajaliste lepingute muutmist tähtajatuteks lepinguteks, <sup>(134)</sup> on ta sellegipoolest seisukohal, et kõnealuses arvutuses tuleb arvesse võtta üksnes tähtajalise lepinguga töötajaid, kelle puhul on see oht peaaegu kindel (ehk 150 tähtajalist lepingut). Arvestades kuu brutotasuna [2 000–2 500] (\*) eurot, millele lisandub üheksa kuu hüvitis esimese [100–120] (\*) tähtajalise lepingu puhul ning kuue kuu hüvitis [50–70] (\*) järgmiste tähtajaliste lepingute puhul, on asjaomane summa suurusjärgus [0–10] (\*) miljonit eurot.

<sup>(134)</sup> Võttes arvesse tõsiasja, et SNCM on sageli tähtajalisi lepinguid uuesti sõlminud.

(262) Liisingusse võetud laevade võõrandamisega seotud netokohustuste kohta leiab komisjon, et arvutamise aluseks võetud eeldused on põhjendatud, eelkõige majandushuviühingute lepinguliste vorminõuete tõttu, mis piiravad SNCMi asendamist mis tahes kolmanda isikuga ja seavad maksusoodustused laevade Prantsuse lipu all kasutamise eeltingimuseks. Muu hulgas on põhjendatud ka see, et määramatusega seotud reservi ei kohaldata liisingu alusel kasutatavate laevade puhul, kuna need laevad võõrandavad majandushuviühingute kreditorpangad. Sellega seoses leiab komisjon, et tehingukulude arvessevõtmine ajavahemikul 30. septembrist 2005 kuni laeva tegeliku võõrandamiseni on põhjendatud.

(263) Eelnimetatud silmas pidades leiab komisjon, et 30. septembril 2005 ulatusid SNCMi eesõigusnõudega kohustused 153,8 miljoni euron ja eesõigusnõudeta kohustused 181,1 miljoni euron.

iii) Varade puudujäägi tuvastamine

(264) Eelnimetatud silmas pidades leiab komisjon, et 30. septembril 2005 ei olnud SNCMi vara väärtus (ehk 211,4 miljoni eurot) piisav eesõigusnõudega võlausaldajate nõuete (153,8 miljoni eurot) ja eesõigusnõudeta võlausaldajate nõuete (181,1 miljoni eurot) ehk kogusummas 334,9 miljoni euro rahuldamiseks. Varade puudujääk ulatub seega umbes 123,5 miljoni euron.

c) Võlgade ja kohustuste katmiseks esitatavate hagide arvessevõtmine

(265) Samuti vaatas komisjon läbi Prantsuse ametiasutuste ja SNCMi väite, mille kohaselt oleks riiki võidud suurima aktsionärina kohustada katma ettevõtte likvideerimise korral selle võlad ja kohustused. Üks huvitatud osapooltest, CFF, vaidlustas Prantsuse ametiasutuste nimetatud riikliku kohtupraktika kohaldamise käesoleval juhul. CFF on seisukohal, et Roueni apellatsioonikohtu kohtupraktika puhul kohtuasjas *Aspocom Group Oyj* mõistis Üldkohus Soome emaeetvõttelt välja hüvitiste maksmise oma Prantsuse likvideerimisel oleva tütaretevõtte töötajatele, kuna need hüvitised olid ette nähtud emaeetvõtte kinnitatud ettevõttelepingu alusel koostatud sotsiaalkavas, aga neid ei makstud kunagi välja.

(266) Prantsuse ametiasutused leidsid, et tegelikud kogukulud, mida riik oleks pidanud CGMFi kaudu aktsionärina kandma, jäid 30. septembril 2005 vahemikku 312,1–361 miljoni eurot. Nende arvates on selles hinnangus eelkõige arvesse võetud riski, et riiki oleks kohustatud katma võlgu ja kohustusi, kui Üldkohus oleks teda käsitanud SNCMi *de facto* juhina, samuti riski, et riiki oleks kohustatud maksma koondatud töötajatele koondamise lisahüvitisi. Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et neid riske peab arvesse võtma SNCMi võimaliku likvideerimise tegeliku kulu arvutamisel.

(267) Siinkohal tekib küsimus kõigi tegelike kulude hindamise kohta, mida Prantsusmaa oleks aktsionärina SNCMi pankrotimenetluse korral võib-olla pidanud kandma, et määrata kindlaks, kas teadlik eraaktsionär oleks, võttes arvesse ohtu, et teda kohustatakse kõnealuseid kulusid kandma, ning arvestades nende kulude ulatust, eelistanud oma tütaretevõtte 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinna eest kohe müüa või oleks ta pigem sellele riskile välja läinud.

(268) Prantsusmaa õiguses on pankrotimenetluses äriühingu volitatud pankrotihalduril päästmiskava lõpetamise, pankrotivara haldamise menetluse või pankrotimenetluse korral õigus algatada nn võlgade ja kohustuste katmise menetlus asjaomase äriühingu endiste juhtide vastutusele võtmiseks<sup>(135)</sup>.

(269) Likvideeritava äriühingu endiste juhtide vastu hagi esitamist võlgade ja kohustuste katmiseks põhjendab vajadus taastada asjaomase äriühingu vara, mis on üks volitatud pankrotihaldurile usaldatud ülesannetest.

(270) Prantsuse ametiasutused olid paljudes komisjonile saadetud kirjades seisukohal, et võimalus, et riiklik Üldkohus kohustab riiki katma tema juhitava ettevõtte võlgu ja kohustusi, on vägagi tõenäoline, ning et seda võimalust tuleb võtta arvesse SNCMi võimaliku likvideerimise tegelike kulude arvestamisel.

<sup>(135)</sup> 25. jaanuari 1985. aasta seadus nr 85–98 ettevõtete ümberkorraldamise ja juriidilise likvideerimise kohta, mis on äriseadustikus koodifitseeritud artiklis L621 ja sellele järgnevatel artiklites; 26. juuli 2005. aasta seadus nr 2005-845 ettevõtete päästmise, ümberkorraldamise ja likvideerimise kohta, mis on äriseadustikus koodifitseeritud artiklites 620-1 kuni 670-8.

- (271) SNCM esitas oma 28. veebruari 2008. aasta kirjaga Baker & McKenzie aruande, milles hinnatakse Prantsuse riigi vastu võlgade ja kohustuste katmiseks esitatud hagi juriidilisi tagajärgi. Selles aruandes tehakse järeldus, et asjaomast kohtuasja menetlev kaubanduskohus oleks väga tõenäoliselt käsitanud riiki ettevõtte juhina ning kohustanud teda katma täies ulatuses SNCMi sotsiaalvõlad.
- (272) Asjaomaste õigusaktidega nähakse ette, et likvideerimisele mineva äriühingu sotsiaalvõlad võib määrata selle endiste *de jure* või *de facto* juhtide kanda, tingimusel, et täidetud on neli kumulatiivset tingimust.
- i) Riigi tunnustamine pankrotimenetluses ettevõtte *de jure* või *de facto* juhina
- (273) SNCMi esitatud Baker & Mc Kenzie aruanne pakkus komisjonile analüüsi, milles jõuti järeldusele, et [...] (\*). Sisuliselt üritatakse ülalnimetatud aruandes näidata vastavalt asjaomasele kohtupraktikale, <sup>(136)</sup> et riik tegi korduvat [...] (\*). Eelkõige tegi riik selle aruande järgi [...] (\*) otsuseid. Lisaks selgus, et ettevõtte juhtorganid [...] (\*). Riik oleks [...] (\*).
- (274) Komisjon sedastab, et Prantsuse ametiasutused ei esitanud oma 28. märtsi 2008. aasta kirjaga kahtlusi [...] (\*). Oma 20. novembri 2006. aasta kirjaga märkisid Prantsuse ametiasutused ise, et Üldkohus [...] (\*) ettevõtte [...].
- (275) Sellegipoolest on komisjon seisukohal, et Prantsuse ametiasutuste 20. novembril 2006 riigiabimenetluse raames esitatud avaldus ei saa olla iseenesest piisav, et tõendada õiguslikult nõutaval määral, kas Üldkohus oleks käsitanud riiklikke ametiasutusi kõnealustest meetmetest kasu saava ettevõtte *de facto* juhtidena, ning eelkõige sellise võimaluse tõenäosuse määra.
- (276) Eelkõige ei ole vaidlusi tekitavaid otsuseid silmas pidades sugugi kindel, et riigi lõpliku otsuse tegemine oleks jätnud oluliselt kõrvale riigi oma osaluste juhtimisel kasutatud tava. Isegi Baker & Mc Kenzie aruandes tuletatakse meelde korduva poleemika olemasolu seoses riigi soovitava sekkumisastmega oma osaluste juhtimisse ja osutatakse [...] (\*) üldiselt väga suurele rollile.
- (277) Kuid riigi ja SNCMi esitatud riikliku kohtupraktika elemendid ei hõlma otseselt seda liiki olukorda. Peamised hõlmatud juhtumid puudutavad kohalikke omavalitsusi ja BRGMi 6. veebruari 2001. aasta otsus on seotud avalik-õigusliku tööstus- ja kaubandusametusega.
- (278) Igal juhul ei ole sugugi tõestatud, et avaliku võimuna tegutsevat riiki saaks pidada *de facto* juhiks.
- ii) Prantsuse riigi ettevõtte *de facto* juhina tehtud ühe või mitme juhtimisvea olemasolu seoses pankrotimenetluses oleva ettevõttega
- (279) Käesoleval juhul osutab komisjon tõsiasi, et SNCMi eksperdi aruandes on asjaolude mittetäieliku loetelu alusel nimetatud rida elemente, mis näitavad, et riik on [...] (\*) teinud juhtimisvigu.
- (280) Eelkõige on märgitud, et Prantsuse riik tegi vigu SNCMiga seotud investeeringute küsimuses [...] (\*). Samuti tegi riik mitu juhtimisviga SNCMi [...] (\*) planeerimise valdkonnas.
- (281) Prantsuse ametiasutused hindasid oma 30. aprilli 2007. aasta kirjas väga kõrgeks riski, et vastutus pannakse riigile, võttes arvesse kriteeriume juhtimisvea liigitamisel äriseadustiku artikli L.651–2 tähenduses.
- (282) Taas kord on komisjon seisukohal, et see 30. aprillil 2007 riigiabimenetluse raames esitatud avaldus ei saa olla iseenesest piisav, et tõendada õiguslikult nõutaval määral, kas Üldkohus oleks leidnud, et riiklikud ametiasutused on teinud väiksemaid vigu, ning eelkõige sellise võimaluse tõenäosuse määra. Seda enam, et Prantsuse ametiasutused vaidlustavad isegi juhtimisvigade olemasolu, mis on ometi vajalikud võlgade ja kohustuste katmiseks algatatud menetluse ellu viimiseks.

<sup>(136)</sup> Prantsuse kohtupraktika nõuab, et *de facto* juht oleks järjepidevalt võtnud positiivseid haldus- või juhtimismeetmeid.

(283) Mis veelgi tähtsam, võib täheldada, et SNCM ja Prantsuse ametiasutused toetavad suures osas väga vanu juhtimisotsuseid. Nii keskendutakse Baker &Mc Kenzie aruandes [...] (\*) teostatud kuni 2000. aastani. Selles viidatakse kõhklematult kontrollikoja aruannetele, mis käsitlevad eelarveaastaid 1993–1999. Väidetavad juhtimisvead olevat toimunud 1990ndate keskel. SNCMi võlausaldajaid teavitati nimetatud juhtimisviisist hetkel, mil nad talle laenu andsid. Seega nad nõustusid, vähemalt vaikimisi, sellist liiki juhtimisega seotud riskidega. Mitte miski ei osuta, et riigi vastutust võiks kasulikult viisil sellises olukorras võlgade ja kohustuste katmisel kohaldada.

(284) Peale selle peaksid väidetavad juhtimisvead olema põhjendatud avaliku võimu tehtud poliitiliste valikutega ning mitte miski ei osuta, et neid poliitilisi valikuid saaks pidada juhtimisvigadeks võlgade ja kohustuste katmist puudutava kohtupraktika tähenduses.

(285) Baker &Mc Kenzie aruandes jääb usaldusvärsusest puudu eelkõige seal, kus ollakse seisukohal, et SNCMi olukorra võib panna riigi välisteabevahetuse vigade arvele SNCMi olukorra kohta. Vaid sellest aruandest nähtub, et riik viitab olukorrale, mis oli juba hästi teada. Riigi käitumine ei sarnane seega juhtimisveale.

iii) Vara puudujäägi tuvastamine

(286) Käesoleval juhul konstateeris komisjon, et Oddo-Hastingsi aruandest ilmneb vara puudujääk suurusjärgus 134,4 miljonit eurot 30. septembri 2005. aasta seisuga, mis on arvatud samal viisil kui SNCMi vara väärtuse (190,3 miljonit eurot) ning võlgade ja kohustuste väärtuse (eesõigusnõudega ja eesõigusnõudeta võlad, mis on hinnatud vastavalt 153,8 miljonile eurole ja 170,9 miljonile eurole) vahe.

(287) Komisjon oli eelnevalt hinnanud SNCMi vara puudujäägi 30. septembri 2005. aasta seisuga 123,5 miljonile eurole (vt punkt 264).

iv) Põhjusliku seose olemasolu juhtimisvigade ja tuvastatud varade puudujäägi vahel

(288) Prantsuse ametiasutuste sõnul võib äriühingu juhi tunnistada vastutavaks äriseadustiku artikli L.624–3 alusel isegi siis, kui tema tehtud juhtimisviga on vaid üks vara puudujäägi tekkimise põhjustest, ning kõnealust juhti võib kohustada sotsiaalvõlgu täielikult või osaliselt katma isegi siis, kui tema vea tõttu on tekkinud vaid osa asjaomastest võlgadest<sup>(137)</sup>. Prantsuse ametiasutused leiavad, et Prantsuse riiki oleks kohustatud katma tuvastatud vara puudujäägist hinnanguliselt 85–100 % ehk vahemikus 114,3–134,4 miljonit eurot.

(289) See analüüs ei toetu ühelegi tugevale alusele. Kui väidetavad juhtimisvead põhinevad otsustel, mis tehti 1990ndate aastate keskel, ja need töid SNCMi jaoks kaasa vahetu lisakulu, siis on väga raske panna seda 2005. aasta ebapiisavate varade süüks, eelkõige on nende kahe kuupäeva vahel toimunud palju sündmusi.

(290) Lisaks näib tõesti, et võlgade ja kohustuste katmiseks eraldatud hüvitise summa ja juhtimisveast (isegi kui see leiaks tuvastamist) tuleneva võlgade ja kohustuste suurenemise summa vahel puudub automaatne seos, mis tähendab, et Üldkohus võib otsustada määrata juhilt välja summa, mis on tunduvalt väiksem täheldatud vara puudujäägist<sup>(138)</sup>.

(291) Vastupidiselt sellele, mida näikse arvavat Prantsuse ametiasutused (ja SNCM), ei osuta miski sellele, et võlgade ja kohustuste katmist käsitlev Üldkohus võiks pidada kõnealuseid otsuseid sedavõrd tõsisteks otsusteks, et need õigustaksid täheldatud võlgade ja kohustuste olulise osa riiklikesse kuludesse kirjutamist. Kui jätkata uuritud väidetega, siis on tegemist poliitilises raamistikus (mis on lisaks enamjaolt kümme aastat vana) tehtud protektsionistlike otsustega või hiljutisemate otsustega, mis on langetatud selleks, et säästa töötajaid kohustusest saavutada tootlikkuse kasv või püüda luua paremat sotsiaalset kliimat.

<sup>(137)</sup> Kassatsioonikohtu 30. novembri 1993. aasta otsus nr 91–20.554, tsiviilbülletään IV, nr 440, lk 319.

<sup>(138)</sup> Vt Baker &Mc Kenzie. aruande lk-d 46–48

v) Koondamise lisahüvitiste võimaliku maksmise kindlaksmääramine SNCMi pankrotimenetluse eeldusel

- (292) Lisaks vara puudujäägile oleks Üldkohus Prantsuse ametiasutuste sõnul asjaomast kohtupraktikat arvestades<sup>(139)</sup> kindlasti mõistnud riigi kanda ka koondamise lisahüvitised (ehk [200–210] (\*)–[250–260] (\*) miljonit eurot). Prantsuse ametiasutuste arvates ulatuvad tegelikud kulud, mida riik oleks aktsionärina pidanud kandma, kokku 212,1 miljonist eurost 361 miljoni euroni.
- (293) Prantsuse ametiasutused täpsustavad, et viimastes kohtuotsustes on Prantsusmaa kohtud kohustanud *de jure* või *de facto* juhti katma peale vara puudujäägi ka koondamise lisahüvitised, mille arvutamisel tuginetakse sotsiaalkavale, mille ettevõtte koostas enne likvideerimisele minemist.
- (294) Prantsuse ametiasutused osutavad eelkõige asjaolule, et Aspocompi kohtuasjas oli Prantsuse äriühing Aspocomp SAS, kes on Soome äriühingu Aspocomp Group Oyj 99 % tütarettevõtte, 18. jaanuaril 2002 alla kirjutanud ettevõtte lepingule, milles sätestatakse sotsiaalkava hüvitamise tingimused, mis puudutavad kokku 550 töötajast 210 töötajat. Selles lepingus on eelkõige sätestatud hüvitiste ja lisahüvitiste, samuti omal soovil töölt lahkumise korral antavate toetuste suurus. Pärast kontserni strateegia muutmist otsustas emaettevõtte Aspocomp Group Oyj 21. veebruaril 2002 oma tütarettevõtte Aspocomp SASi rahastamise lõpetada, mistõttu viimane pankrotistus. See otsus takistas tütarettevõttel *de facto* täitmast oma ettevõtte lepingu raames võetud kohustusi ning sundis teda koondama kõik teised töötajad.
- (295) Sellega seoses kinnitas Roueni apellatsioonikohus oma otsuses Evreux' töökohtu (*conseil des Prud'hommes*) otsust ning kohustas 99 % ulatuses oma tütarettevõtet kontrollivat äriühingut Aspocomp Group Oyj maksma: i) ettevõtte lepinguga seotud töötajatele selle ainsa ettevõtte lepinguga ette nähtud hüvitised ja lisahüvitised ning kahjutasu ilma tegeliku ja tõsise põhjusega koondamise eest; ii) Aspocompi pankrotiavalduse esitamise raames koondatud töötajatele samaväärseid hüvitisi, arvestades, et oma võetud kohustused täitmata jättes käitus emaettevõtte ebalojaalselt ja laiduväärselt.
- (296) Kuigi Prantsusmaa on osutanud oma teooria toetamiseks ka kassatsioonikohtu kaubanduskolleegiumi 19. aprilli 2005. aasta otsusele,<sup>(140)</sup> ei suuda komisjon leida sellest otsusest mitte midagi, mis oleks praeguse problemaatika puhul otsustava tähtsusega. Kassatsioonikohus piirdub vaid selle märkimisega, et apellatsioonikohus ei ole õiguslikult nõutaval määral iseloomustanud ema- ja tütarettevõtte vara segunemist. Igal juhul nendib komisjon, et Aspocompi kohtupraktikaga seotud asjaolud ei ole samad mis käesoleval juhul. Nimelt ei ole praegusel juhul CGMF jätnud täitmata oma kohust maksta koondamise lisahüvitised.
- (297) Võib täheldada, et nii SNCM kui ka Prantsuse ametiasutused näivad pidavat oluliseks asjaolu, et sotsiaalkava [...] (\*). On äärmiselt kaheldav, et [...] (\*) võiks pidada juhtimisveaks, mis võiks kaasa tuua riigi vastutuse töötajate ees [...] (\*). Isegi kui eeldada, juhul kui [...] (\*) riik oleks saanud võtta töötajate ees kohustusi ja anda neile õiguse riigi makstavale hüvitisele,<sup>(141)</sup> siis oleks sellise õiguse andmise enda näol tegemist olnud ettevõttele SNCM antud eelise ja seega riigiabiga, mille põhjused sarnanevad allpool kirjeldatud 38,5 miljoni euro suuruste isikutoetuste meetmete põhjustega. See meede oleks tõesti natuke rahustanud sotsiaalset kliimat ettevõttes.

vi) Järeldused võlgade ja kohustuste katmiseks esitatud hagi arvesse võtmise kohta

- (298) Õiguslikult nõutaval määral ei ole tõestatud, et Prantsuse ametiasutustelt oleks riikliku kohtupraktika raames piisava tõenäosuse määraga välja mõistetud võlgade ja kohustuste katmise kahjud ja intressid ning selline välja mõistmine oleks veelgi vähem ületanud negatiivse hinna, millega SNCM „müüdi“.

<sup>(139)</sup> Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM). Vt eelkõige Roueni apellatsioonikohtu kaks 22. märtsi 2005. aasta otsust – kohtuotsus nr RG 04/02549 (Aspocomp Group Oyj) ja kohtuotsus nr RG 01/02667 – 04/02675.

<sup>(140)</sup> Kassatsioonikohtu kaubanduskolleegium, 19. aprill 2005, Métaleurop.

<sup>(141)</sup> Või ta oleks võtnud sel juhul hüvitamise kohustuse seoses tulevase töökohtade kaotamisega.

- (299) Samuti tuleb arvesse võtta, et riigi tegevus, isegi kui oletada, et tegemist oli käesoleval juhul halva juhiga, oli suunatud tööstuse ja riiklike teenuste, sh SNCMi ja selle töötajate kaitsmisele, vältides eelkõige neile sellise arengu pealesurumist, mil oleks sotsiaalselt halvasti vastu võetud. Tegelikuses, isegi kui avaliku sektori üksuseid, sh riiki võib pidada teatud tingimustel ettevõtte *de facto* juhiks, siis ei osuta miski, et neis konkreetsetes tingimustes võiks riigi poliitiliste valikute puhul kasutada võlgade ja kohustuste katmiseks esitatud hagi. Käesoleval juhul ollakse väga kaugel Aspocompi kohtuasja asjaoludest, mis ei puudutanud ühelgi juhul praegust problemaatikat.
- (300) Komisjon on igal juhul seisukohal, et Prantsuse ametiasutused ei saa täna tuua varasemate sekkumiste mõjude leevendamiseks mõeldud riikliku sekkumise põhjenduseks varasemaid poliitilisi valikuid. Vastupidi, neid kahte sekkumist, st varasemad sekkumised ja uued riiklikud sekkumised, tuleb käsitleda kahe kumulatiivse konkurentsimoonusena. Riigi vastutuse aktsepteerimine võlgade ja kohustuste katmisel tähendaks, et riigile antakse võimalus tunnistada, et ta tegi ettevõtte juhtimisel vigu, mis õigustaks seda, et rahaline toetus ei ole riigiabi, mis tooks kaasa uue konkurentsimoonususe. Riik kasutaks seega omaenda juhtimisvigu selleks, et õigustada täiendavat rahalist toetust, mis oleks vastuolus üldpõhimõttega, mille alusel ei tohi oma vigu õigustuseks tuua <sup>(142)</sup>.
- (301) Lisaks oleks väga kunstlik lahutada riigi kui „halva juhi“ (isegi kui see asjaolu on kinnitust leidnud) ja riigi, kes tuleb päästma halvasti juhitud ettevõtet, käitumist. Samas ei kuulu juhtimisviga turumajanduses tegutseva teadliku erainvestori tavakäitumise hulka. Seega ei käi nimetatud käitumisega kokku ka sellest veast lahutamatu kohustuste enda peale võtmine.
- (302) Prantsuse ametiasutuste ja SNCMi esitatud teooriaga nõustumine võimaldaks muu hulgas riigil anda tahtlikult „juhtimisviga“ tehes ettevõttele tagatise, mis ei ole abi andmise korraga seoses sugugi vastuvõetav.
- (303) Käesoleval juhul tähendaks SNCMi ja Prantsuse ametiasutuste kaitstud teooria kohaselt riigi vastutuse kaasa toov käitumine tegelikult riigi käitumist avaliku võimuna ja mitte aktsionärina. Arvestades, et teadlik erainvestor ei oleks langetanud otsuseid poliitiliste ja riiklike kaalutluste põhjal, ei saa sellistest otsustest tulenevat võlgade ja kohustuste katmise riski turumajanduses tegutseva teadliku eraõigusliku investori testi puhul arvesse võtta <sup>(143)</sup>.
- (304) Prantsuse ametiasutused tuletavad meelde, et oma 7. detsembri 2005. aasta otsuses oli komisjonil kavas võtta arvesse asjaolu, et „teatavatel erandjuhtudel nähakse mõne riigi riiklike õigusaktidega ette kolmandatele isikutele võimaluse esitada nõudeid likvideeritud äriühingu aktsionäride vastu, eriti kui neid aktsionäre võib käsitleda kui [tekstist kustutatud] või kui nad on toime pannud juhtimisvigu“ <sup>(144)</sup>.
- (305) Komisjon meenutab siiski, et abi mõistet tuleb hinnata objektiivselt, ja märgib, et sama kohtuasjaga seotud algatamise otsuses täpsustati, et isegi väga vähetõenäolise stsenaariumi korral, mil kõik riikliku õiguse nõutavad tingimused vastutuse võtmiseks on täidetud, ei välistaks see siiski nende tütarettevõtte kasuks tehtud sekkumiste riigiabi iseloomu <sup>(145)</sup>.
- (306) Käesoleval juhul leiab komisjon, et Prantsuse ametiasutused ei ole piisavalt hajutanud komisjoni kahtlusi selle kohta, kas kõnealusele kohtupraktikale tuginedes oleks piisava kindlusega hakatud SNCMi aktsionäri käsitama vastutavana.
- (307) Neis tingimustes ja jättes kõrvale koondamise lisahüvitiste arvesse võtmise (vt punkt 225 ja edasi), jõuab komisjon järeldusele, et SNCMi likvideerimise kulud oleksid riigi jaoks olnud olematud. Komisjon on seisukohal, et riik ei saa aktsionärina võtta enda kanda likvideerimise kulusid, kuna aktsionäri vastutus on seotud tema poolt ettevõtte aktsiakapitali paigutatud osakapitali väärtusega.

<sup>(142)</sup> Vt ka otsuse 98/204/EÜ punkt 3.3.

<sup>(143)</sup> Vt näiteks Euroopa Kohtu 28. jaanuari 2003. aasta otsus, Saksamaa Liitvabariik vs. Euroopa Ühenduste Komisjon (Gröditzter) (C-334/99, EKL 2003, I-1139), punktid 133–141, ning üldkohtu 28. veebruari 2012. aasta otsus, Land Burgenland vs. Euroopa Komisjon (liidetud kohtuasjad T-268/08 ja T-281/08), punktid 152–159.

<sup>(144)</sup> Vt otsuse punkt 208.

<sup>(145)</sup> ELT C 142, 11.6.2005, lk 2, punkt 63.



## 6.1.2.2. Järeldus

- (308) Komisjon on seega seisukohal, et erainvestor oleks eelistanud odavamalt lahendust, st SNCMi likvideerimist. Komisjon jõuab sellest lähtuvalt järeldusele, et negatiivne hind 158 miljonit eurot on riigiabi.

## 6.1.3. CGMFi kapitalitoetus 8,75 miljoni euro ulatuses

- (309) Prantsuse ametiasutused on algatamisotsusele järgnenud märkustes seisukohal, et riigi 8,75 miljoni euro suurune rekapiitalseerimine tehti samaaegselt erainvestorite toetustega. Nad selgitavad, et samaaegsust toetab see, et riigi panus on väiksem ja suurem osa vahenditest tuli turult. Lisaks on nad seisukohal, et riigipoolse toetuse tasuvuse määra, mis on [...] (\*) % aastas, on erainvestori jaoks investeeritud kapitali puhul pikaajalises perspektiivis piisav. Prantsuse ametiasutused arvavad oma 16. mai 2013. aasta kirjas, et äramuutva tingimusega seotud riske tasakaalustab erainvestorite tagasiostuotsioon.
- (310) Riigi toetust tuleb praegu võrrelda erasektori ülevõtjate toetusega, milleks on 26,25 miljonit eurot. Aga nagu punktis 6.1.2 näidatud, siis ulatub riigi toetus 158 miljoni euroni, millele tuleb lisada 38,5 miljonit eurot isikutoetusi ja 15,81 miljonit eurot, mis maksti 2002. aastal sotsiaalkava raames, nagu näidatakse punktides 6.1.4 ja 6.1.5.
- (311) Kõik 2006. aasta meetmed on kirjas vastastikuse mõistmise memorandumis. Selle memorandumi osalised CGMF, BCP ja VT leppisid samas dokumendis kokku 158 miljoni euro suuruses toetuses, 38,5 miljoni euro suuruses ettemaks jooksevkontole ja 8,75 miljoni euro suuruse kapitali suurendamise realiseerimises. Käesoleval juhul on nende kolme meetme puhul tegemist ühe ja sama tehinguga ehk tehinguga, mille eesmärk on erastada SNCM. Nagu osutatakse 11. septembri 2012. aasta otsuse punktis 125, siis „see [8,75 miljoni euro suurune] kapitalisüst leiab aset nimelt kõikehõlmava müügilepingu alusel, mis tulenes ainsast tehingust, kus ülevõtjate kapitalisüstid on vastusooritus Prantsuse riigi suurte erinevas vormis kohustuste eest”. Seega tuleks neid kolme eesnimetatud meetet lugeda üldiselt riigi panuseks SNCMi vahenditesse ja neid tuleks võrrelda erainvestori toetusega, et hinnata selle sekkumise olulist või mitteolulist laadi.
- (312) Eelnenu valguses jõuab komisjon järeldusele, et eraaktsionäride toetust ei saa pidada märkimisväärseks, kuna see moodustab 10,6 % kogutoetusest.
- (313) Seega moodustavad nimetatud kolm meetet ühe ainsa erastamistehingu, nagu juba märgitud punktis 311. Komisjon on seisukohal, et riiklik ja eraõiguslik kapitalitoetus olid oletatavasti samaaegsed.
- (314) Mis puutub võrreldavates tingimustes tehtud toetuste kriteeriumidesse, siis märgib komisjon kõigepealt, et huvitatud osapooled CCF ja STIM seadsid kahtluse alla erasekkumise olulise laadi ja eelkõige riigi investeerimise ja erainvestorite võrreldavate tingimuste olemasolu, kuna olemas oli äramuutev tingimus.
- (315) Komisjon on seisukohal, et selle kapitali suurendamise tingimused üksi näitavad, et erainvestorite ja riiklike investorite riskid ei ole samad. Võõrandamise äramuutva tingimuse olemasolu ja tingimused üksi näitavad, et riskide osas ei ole erainvestorite ja riiklike investorite olukord sama juhul, kui äramuutvas tingimuses loetletud tingimused teoks saavad. Vastastikuse mõistmise memorandumi kohaselt on erainvestoritel võimalik komisjoni, Üldkohtu või Euroopa Kohtu negatiivse otsuse või avaliku teenuse delegerimislepingu mitte pikendamise puhul tagasi tõmbuda ja oma pakkumine tagasi võtta. See äramuutva tingimuse viimane osa on riigi jaoks seda enam karistuslikku laadi, et see puudutab SNCMi põhitegevust. SNCM on tõesti esimene Korsikat Prantsusmaa mandriosa osaga ühendav ettevõtja. Kaks kolmandikku tema tegevusest toimib süsteemselt avaliku teenuse delegerimise raames Marseille ja Korsika vahel. Seega kaitseb äramuutev tingimus erainvestoreid äririski vastu suurema osa SNCMI tegevuse puhul. See risk jääb nii vaid riigi kanda.
- (316) Samas toob eelnimetatud äramuutva tingimuse kasutamine kaasa ühelt poolt kohustuse hüvitada SNCMi ülevõtjate kogutoetus nende erainvestorite kasuks. Teiselt poolt valdaks CGMF taas 100 % SNCMi kapitalist, samas kui suureneks olulisel määral likvideerimise ja seega riiklike investeeringute märkimisväärse osa kaotamise oht.

- (317) Mis puutub eraaktionäride ostulubadusse, siis ei saa CGMF seda aktiveerida SNCMi pankrotivara haldamise või likvideerimise korral. See kinnitab, et raskuste korral ei saa seda võimalust aktiveerida ja riskid jäävad peamiselt CGMFi ehk riigi kanda. Komisjon on seisukohal, et seda ostulubadust ei saa käsitleda äramuutva tingimuse puhul kompenseeriva meetmena.
- (318) Komisjon ei saa muu hulgas nõustuda Prantsuse ametiasutuste argumendiga, et vastastikuse mõistmise memorandum sisaldas hulka tagatise riigi investeeringu kaitseks. Ülevõtjatele kohaldatavad kohustused ei sisalda ülevõtjate jaoks täiendavaid riske või piiranguid, mis asetaksid nad CGMFIGa sarnasesse olukorda. Nende eesmärk on ainult selle tagamine, et ajavahemikul, mil eraülevõtjad võivad äramuutvat tingimust kasutada, ei teeks nad SNCMis ühtegi juriidilist muudatust ja viiksid ellu vaid tegevust, mis on vajalik äriplaani ja sotsiaalpakti teostamiseks.
- (319) Lisaks, nagu on rõhutatud 11. septembri 2012. aasta otsuses, ei piisa eeldatava kasumi analüüsist selle kinnitamiseks, et riigi investeering on tehtud turutingimustes, kuna riiklike ja erainvestorite riskid ei ole võrdsel viisil jaotatud.
- (320) Isegi kui investeeringu samaväärsuse (*pari passu*) tingimus ei ole täidetud, võib meede ikkagi vastata turumajanduses tegutseva erainvestori põhimõttele. Siis tuleks aga näidata, et riigi käitumine vastas käitumisele, mille oleks sarnases olukorras valinud teadlik erainvestor, näiteks investeeringu tasuvuse eelanalüüsi kaudu. Prantsuse ametiasutused ei ole sellise eelanalüüsi kohta esitanud aga mitte ühtegi tõendit. Prantsuse ametiasutused jõudsid oma märkustes *ex post* järeldusele, et fikseeritud intressimäär [...] (\*) oleks erainvestori puhul kohane, võrreldes seda võlakirja OAT (*Obligation Assimilable du Trésor* – sularaha vastu vahetatav võlakiri, mida emiteerib Prantsuse riik) tasuvusmääraga, mille tasuvus jäi sel ajal 3,72 ja 3,95 % vahele. Aga nad ei ole esitanud ühtegi analüüsi, mis näitaks, et 10 % määr oleks olnud erainvestori jaoks vastuvõetav määr, arvestades riigi kantavaid riske, näiteks äramuutva tingimuse ja ettevõtte olukorraga seotud riskid.
- (321) [...] (\*) % määra kohaldatakse ainult 8,75 miljoni euro suuruse kapitali suhtes, aga nimetatud analüüsis oleks tulnud arvesse võtta vastastikuse mõistmise memorandumis kokkulepitud riigi kogutoetust. Arvestades, et 158 miljoni euro suuruse negatiivse hinnaga või 38,5 miljoni euro suuruse ettemaksuga jooksevkontole ei ole seotud mingit kasumlikkust, siis oleks riigi koguinvesteeringu kasumimäär SNCMisse erastamise hetkel 2006. aastal selgelt olnud väiksem kui võlakirja OAT tasuvusmäär. Turumajanduses tegutsev erainvestor ei oleks seonduvaid riske arvestades sellise määraga nõustunud.
- (322) Eelnimetatud silmas pidades leiab komisjon, et kohtupraktikaga sätestatud kriteeriumid riigiabi tunnuste välistamiseks kõnealuse meetme puhul ei ole täidetud. Seetõttu leiab komisjon, et riigi kapitalitoetus suurusjärgus 8,75 miljonit eurot annab SNCMile majandusliku eelise, kuna kõnealune toetus tehti samaaegselt eraettevõtjate kapitalitoetusega ELi kohtupraktika tähenduses võrreldamatutes tingimustes. Seega kujutab kõnealune meede ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses endast riigiabi.

#### 6.1.4. Isikutoetuse meetmed (38,5 miljonit eurot)

- (323) Prantsuse ametiasutuste arvates on kõnealuse rahastamise puhul tegemist isikutoetusega, millest ettevõtte kasu ei saa ja mis ei ole seega riigiabi. Huvitatud osapooled CCF ja STIM vaidlustasid selle meetme kvalifitseerimise isikutoetuseks, kuna nende arvates võib see meede tuua SNCMi jaoks kaasa kaudset positiivset mõju.
- (324) Komisjoni arvates ei saa asjaolu, et isikutoetuse vahetud saajad on töötajad, olla piisav, et tõendada, et nende tööandjale ei ole riigiabi antud. Üldkohus täpsustab tõesti, et „[...] ei saa asjaolu, et sotsiaalabi vahetud saajad on töötajad, olla piisav, et tõendada, et nende tööandjale ei ole riigiabi antud”<sup>(146)</sup>.

<sup>(146)</sup> 11. septembri 2012. aasta otsus, punkt 137.

- (325) 11. septembri 2012. aasta otsuse punktis 138 osutatakse samuti, et „[s]elleks et analüüsida, kas selline sotsiaalabi on käsitatav riigiabina EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, tuleb seega kindlaks teha, kas SNCM saab kaudse majandusliku eelise, mis võimaldab tal vabaneda kohustusest kanda kulu, mille ta oleks tavaliselt pidanud oma rahalistest vahenditest katma, ning seega takistab turujõudude tavapäraste tagajärgede tekkimist”.
- (326) Muu hulgas märgib komisjon, et vastastikuse mõistmise memorandumi järgi on selle meetme puhul tegemist riigi kohustusega oma erapartnerite ees „võimalike [mis tahes liiki] vabatahtlike töölt lahkumiste või töölepingu katkestamisega seotud kulude rahastamiseks [n-ö „suuremeelsusega seotud kulud”], mis lisanduvad igat liiki summadele, mida tööandja peab maksma [...]”. 11. septembri 2012. aasta otsuse punktis 145 sätestatakse, et nende isikutoetuse olemasolu „müügilepingus” näitab, et need toetused loovad eelise. Osalised kasutasid neid toetusi, kuna nad võisid sellest teatavat kasu saada.
- (327) Need toetused loovad sellest lähtudes SNCMi kasuks majanduseelise, võimaldades tal vältida mõnede töötajate võimalike ja tulevaste lahkumiste täielikke kulusid. Kui riik mõne ettevõtte sellistest kuludest vabastab, siis on tegemist selle ettevõtte jaoks eelise. Komisjon meenutab, et nende täiendavate sotsiaalmeetmete eesmärk on lihtsustada ettevõtte eesmärkide vajalike koondamiskavade elluviimist ja et need ei tulene õiguslikust kohustusest. Käesoleval juhul näitab sotsiaalsete liikumiste sagedus ettevõttes, et sotsiaalkava elluviimine selles ettevõttes tooks kaasa peaaegu süsteemsed streigid ja ametiühingute muu tegevuse. Kõnealused täiendavad sotsiaalmeetmed kujutavad endast ilma igasuguse kahtluseta eelist SNCMi jaoks.
- (328) Sellest lähtuvalt leiab komisjon, et see meede on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi.

#### 6.1.5. 2002. aasta ümberkorraldusabina makstud 15,81 miljonit eurot

- (329) 2006. aasta meetmed suurendavad oluliselt ümberkorralduskava abi summat, mida uuriti 2002. aastal esitatud kava raames, kus summa küündis 69,29 miljoni euroni, ja mida käsitletakse ümberkorralduskava ja tema kulude muutmisenä. Ajal, mil kaaluti erastamist, oli ümberkorralduskava endiselt käimas. Aga SNCM ei suutnud saavutada selle kava elujõulisuse taastamise eesmärke. Kohus täpsustas, et „selles osas tuleb nimelt märkida, et 2006. aasta otsus on sõnaselge asjaolu osas, et 2006. aasta kavast lähtuva ümberkorraldusabi tunnuste esinemise korral tuleks neid tunnuseid analüüsida koos 2002. aasta kavast lähtuva ümberkorraldusabiga [...]”<sup>(147)</sup>. Üldkohus rõhutab, et see analüüs tehti õigesti. Summa 69,29 miljonit eurot koosneb 2002. aastal ümberkorralduskava esimese osana eraldatud 66 miljonist eurost ja 2005. aastal teise osana eraldatud 3,29 miljonist eurost.
- (330) Sellest 2002. aasta ümberkorralduskavale eraldatud summast 53,4 miljonit puudutab tegelikkuses avaliku teenuse delegeerimist. Kõnealuse abi seaduslikkus kinnitati 11. septembri 2012. aasta otsusega, komisjon peab uurima ühiselt 2004. aasta suuniste valguses 2002. aasta ümberkorraldamise ajal ümberkorraldusabina makstud 15,81 miljoni euro ning 2006. aasta kõigi meetmete kokkusobivust.

### 6.2. 2002. JA 2006. AASTAL MAKSTUD ÜMBERKORRALDUSABI KOKKUSOBIVUSE UURIMINE

#### 6.2.1. Arvesse võetavad suunised

- (331) Komisjon märgib, et 2002. aasta ümberkorralduskava vaadati läbi 1999. aasta suuniste raames. Ta märgib samuti, et 2006. aasta uued meetmed, mis hõlmavad 2002. aasta kava, on 2004. aasta suuniste jõustumise järgsed meetmed ja neid viidi ellu enne, kui komisjon selleks loa andus.
- (332) Vastavalt 2004. aasta suunistes<sup>(148)</sup> sätestatud üleminekueeskirjadele kohaldatakse neid suuniseid, kui tegemist on ebaseadusliku abiga, mida on antud enne suuniste jõustumist.
- (333) Sellest lähtuvalt kujutavad 2006. aasta meetmed endast seega abi ja nad moodustavad osa 2002. aastal algatatud ümberkorraldusmeetmetest ning neid analüüsitakse koos nende meetmetega. Kogu selle abi kokkusobivust hinnatakse 2004. aasta suuniste raames.

<sup>(147)</sup> 11. septembri 2012. aasta otsuse punkt 150.

<sup>(148)</sup> 2004. aasta suuniste punktid 102–104.

### 6.2.2. Raskustes oleva äriühingu tunnused

- (334) Ümberkorraldusabi saamiseks peab ettevõtet olema võimalik liigitada raskustes olevaks äriühinguks suuniste tähenduses.
- (335) Käesoleval juhul tuletab komisjon meelde, et ta sedastas, et see tingimus oli täidetud nii komisjoni 17. juuli 2002. aasta otsuses SNCMi<sup>(149)</sup> antava päästmisabi kohta kui ka komisjoni 19. augusti 2002. aasta otsuses, millega algatatakse SNCMi 2001. aasta aruandele tuginedes ametlik uurimismenetlus rekaptaliseerimise kava suhtes.
- (336) Käesoleva otsuse vastuvõtmiseks kontrollis komisjon, kas SNCM täitis kõnealuse tingimuse ettevõtte 2002. aasta aruande põhjal. Omavahendid jäävad pärast kattevarade mahaarvamist<sup>(150)</sup> endiselt negatiivseks, moodustades – 26,5 miljonit eurot 2001. aastal (pärast – 30,7 miljonit eurot 2002. aastal). See tase kajastub ettevõtte aktsiakapitalist rohkem kui poole kaotamises, millest üle veerandi kadus teatamisele järgnenud viimase 12 kuu jooksul, kinnitades seega suuniste punkti 5 alapunktis a kirjeldatud tingimuse olemasolu.
- (337) Peale aktsiakapitali muutumise sedastab komisjon muu hulgas järgmist:
- aastatel 2001–2002 kasvas jooksev kahjum enne maksude mahaarvamist 5,1 miljonilt eurolt 2001. aastal 5,8 miljonile eurole 2002. aastal, seejuures sai 2002. aasta puhaskahjumit vähendada üksnes teatavate laevade müümise abil;
  - SNCMi omafinantseerimine, mis 2001. aasta lõpus ulatus 39,2 miljoni euroni, langes 2002. aasta lõpuks 35,7 miljonile eurole;
  - finantsvõlad, välja arvatud liisingud, kasvasid 2000. ja 2002. aasta vahel 135,8 miljonilt eurolt 144,8 miljonile eurole;
  - finantskulud (intressid ja muud sarnased kulud) kasvasid 7,0 miljonilt eurolt 2000. aastal 9,503 miljonile eurole 2002. aastal.
- (338) Muu hulgas kinnitasid Prantsuse ametiasutused komisjonile, et pangad keeldusid SNCMi edaspidi tema võlgnevuste tõttu raha laenamast, vaatamata sellele, et SNCM oli teinud ettepaneku anda tagatiseks oma viimased hüpoteekide ja muude sarnaste servituutidega koormamata laevad.
- (339) Avaliku teenindamise kohustuste delegeerimisleping ei avaldanud sellele analüüsile mingit mõju. Kuigi kõnealune leping pidi kahtlemata võimaldama SNCMil saavutada ümberkorralduskava õnnestumisega lõpuks tegevuskasumit, on sellegipoolest ilmne, et ettevõtte omavahendite terav puudus, kasvav laenukoormus ja ümberkorralduskava tegevusmeetmete kulu peaksid teatava aja jooksul põhjustama SNCMi maksejõuetust.
- (340) Kuna ümberkorraldusperiood hõlmas aastaid 2002–2006, siis tuleb kontrollida, kas SNCM täitis kõnealust tingimust vastaval perioodil ja eelkõige ajal, mil võeti vastu otsus riiklike vahendite uute toetuste kohta.
- (341) 2003. otsuses täheldati, et SNCM täitis eelarveaastatel 2001 ja 2002<sup>(151)</sup> selle kriteeriumi.
- (342) Praegu tuleks uurida, kas SNCM täitis endiselt seda tingimust eelarveaastatel 2003–2005 ehk viimasel tervel eelarveaastal enne 2006. aasta uute SNCMi erastamist puudutatavate meetmete elluviimist.

<sup>(149)</sup> Vt allmärkus nr 5.

<sup>(150)</sup> Kattevarad on maksunduseeskirjade kohaldamisel raamatupidamises kirjendatud kulud.

<sup>(151)</sup> Punktid 209–297.

- (343) Nagu punktides 73 ja edasi juba osutatud, halvenes SNCMi olukord oluliselt aastatel 2004–2005. Nii oli SNCMi jooksev kahjum 2004. aastal 32,6 miljonit eurot ja 2005. aastal 25,8 miljonit eurot. Puhaskahjum oli 2004. aastal 29,7 miljonit eurot ja 2005. aastal 28,8 miljonit eurot. 2005. aasta omakapital (–1,7 miljonit) langes 2004. aastaga võrreldes 25,5 miljoni euro võrra. See langus kajastub ettevõtte aktsiakapitalist rohkem kui poole kaotamises, millest üle veerandi kadus viimase 12 kuu jooksul, kinnitades seega 2004. aasta suuniste punkti 10 alapunkti a kirjeldatud piisava tingimuse olemasolu.
- (344) Eelnenu valguses on komisjon seisukohal, et SNCMi võib 2004. aasta suuniste tähenduses pidada raskustes olevaks ettevõtteks.

#### 6.2.2.1. Omapanus

- (345) Suuniste punktis 43 on sätestatud, et „[t]oetuse suurus ja intensiivsus peavad rangelt piirduma ettevõtetavaks ümberkorraldamiseks vajamineva miinimumiga, pidades silmas äriühingu, selle osanike või seda hõlmava kontserni olemasolevaid rahalisi vahendeid. Hindamisel võetakse arvesse igasugust varasemat päästmisabi. Abisaajatelt oodatakse omavahenditest tehtavat olulist makset ümberkorralduskava heaks, sealhulgas äriühingu säilimiseks ebaoluliste vara müügi või turutingimustes toimuva välisfinantseerimise kaudu. Makse on märk, et turg usub elujõulisuse taastamist. Makse peab olema tegelik ja ajakohane, välistades tulevase oodatava kasumi (nt rahavood) ning olema nii suur kui võimalik”.
- (346) Suuniste punktis 44 täpsustatakse, et „[k]omisjon peab tavaliselt kohaseks järgmisi rahalisi panuseid: väikeettevõtte puhul vähemalt 25 %, keskmise suurusega ettevõtete puhul vähemalt 40 % ja suureettevõtete puhul vähemalt 50 %. Liikmesriigi poolt tõestatud erakorraliste asjaolude ja eriliste raskuste puhul võib komisjon nõustuda väiksema panusega”.
- (347) Suuniste punktis 7 täpsustatakse samuti, et „on asjakohane kinnitada taas suurema selgusega põhimõtet, et [toetusesaaja oluline panus ümberkorraldusse] peab olema reaalne ega tohi hõlmata abi. Toetusesaaja panusel on kahene eesmärk: ühelt poolt näitab see, et turg (omanikud, kreditorid) usub, et mõistliku aja jooksul on võimalik elujõulisust taastada. Teisalt tagatakse sellega, et ümberkorraldusabi piirdub miinimumiga, mis on vajalik elujõulisuse taastamiseks, vältides samas konkurentsi moonutamist [...]”.
- (348) Ka kohtupraktika on rõhutanud, et omapanus peab näitama, et turud usuvad elujõulisuse taastatavusse<sup>(152)</sup>. Komisjon rõhutab, et kõnealune nõue on eriti asjakohane SNCMi puhul seoses tema olukorraga alates 2002. aastast. Komisjon meenutab, et 2002. aasta ümberkorralduse algsed meetmed ei andnud oodatud tulemusi. Mõningatest eesmärkidest ei peetud kinni ja teisi ei saavutatud (vt punkt 351). Kuna SNCM ei suutnud neid esimesi ümberkorraldusmeetmeid täielikult ellu viia, siis halvenes tema majanduslik ja rahaline olukord jätkuvalt alates 2004. aastast (vt punktid 73–75).
- (349) Ümberkorralduskulud ulatusid 2002. aastal 46 miljoni euroni. Seoses 2006. aasta meetmetega on komisjon seisukohal, et ümberkorraldusmeetmete kulud vastavad abi summale<sup>(153)</sup> ehk ulatuvad 202,55 miljoni euroni, millele tuleb lisada erasektori partnerite kapitali suurendamine 26,25 miljoni euro võrra, misjärel küündib kogusumma 274,8 miljoni euroni. Omapanus koosneb varade netovõõrandamise 42,385 miljonist eurost ja erasektori partnerite kapitali suurendamisest 26,25 miljoni euro võrra ehk kogu omapanus ulatub 68,635 miljoni euroni. Sellest lähtuvalt ja võttes arvesse 2006. aasta uusi meetmeid, ulatub omapanus 25 %, samas kui suuniste kohaselt peaks omapanus olema vähemalt 50 %. Komisjon täpsustab, et Prantsuse ametiasutused ei ole esitanud ei erakorralisi asjaolusid ega eriti keerulisi olukordi, et komisjon võiks aktsepteerida niivõrd väikest reaalselt omapanust. Igal juhul on komisjon seisukohal, et käesoleval juhul ei ole olemas erakorralisi asjaolusid, mis õigustaksid 2004. aasta suunistes nõutud omapanuse madalat taset.
- (350) Komisjon leiab seega, et SNCMi omapanus ümberkorraldusse on suuniste sätete seisukohast ebapiisav.

<sup>(152)</sup> Üldkohtu 7. detsembri 2010. aasta otsus kohtuasjas T-11/07: Frucona Košica vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punktid 244 ja 245.

<sup>(153)</sup> 2006. aasta meetmed seisnesid SNCMi erastamises.

#### 6.2.2.2. Pikaajalise elujõulisuse taastamine

(351) Algamise otsuses väljendas komisjon kahtlusi seoses SNCMi pikaajalise elujõulisuse taastamisega, seoses eelkõige järgmiste asjaoludega:

— SNCM ei plaaninud kogu oma kahjumliku tegevuse kaotamist;

— ümberkorralduskava edu oli tihedalt seotud avaliku teenindamise delegerimislepinguga Marseille ja Korsika vahel ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2012;

— 2002. aasta kavas ette nähtud laevapersonali vähendamise prognoosidest ei peetud kinni ja tootlikkuse 10 % suurendamist ei saavutatud;

— 400 täistöökoha kaotamine ja 2006. aasta kavas ette nähtud tootlikkuse suurendamise meetmed ei olnud piisavad, kuna need erinesid 2002. aasta kavast.

(352) Prantsuse ametiasutused vastasid, et aktsionäride vahetamine ja erastamiskava kolme meetme elluviimine oleks võimaldanud SNCMil oma tegevust nn tervetel alustel arendada ja seega ei olnud mõne tema tegevuse kahjumlikkuse puhul tegemist millegi parandamatuga.

(353) Komisjon nendib, et 2002. aasta ümberkorralduskavas ette nähtud meetmeid ei viidud lõpule, mis tõi kaasa ettevõtte tulemuste tõsise halvenemise aastatel 2004–2005. 2006. aastal ei võimaldanud käibe 20 miljoni euro suurune kasv ja avalike teenuste hüvitise 9 miljoni euro suurune kasv äritegevuse tulemi taastumist, kuna kütusehinna tõus ja tegevuskulude kasv olid prognoositust oluliselt suuremad. Komisjoni ekspert nentis, et ülevõtjate äriplaani elluviimist aeglustasid oluliselt mitmed sündmused<sup>(154)</sup> ja ta jõudis järeldusele, et kumuleeritud kahjum võib olla oluliselt suurem kui 2007. aastal algselt kavas oli.

(354) Sellest lähtuvalt on komisjon seisukohal, et Prantsuse ametiasutuste vastused ei ole neid kahtlusi summutanud. Elujõulisuse saavutamise sidumine avalike teenuste delegerimisega ajavahemikul 2007–2013 ja erastamiskava kolme meetme loomisega, mille õiguslikkus ja siseuruga kokkusobivus ei ole veel kinnitatud, oli tõesti riskantne. Ühe ettevõtte pikaajalise elujõulisuse saavutamise kava usaldusväärsus võib põhineda kõigel, niikaua kui väljavalitud hüpoteesid on realistlikud. Käesoleval juhul toetub kava õnnestumine aga peaaegu täielikult kahe hüpoteetilise sündmuse toimumisele, mille üle SNCMil ei ole kontrolli. Muu hulgas on komisjonil kahtlusi SNCMi tollaegset finantsolukorda silmas pidades tema suutlikkuse osas rahastada mõnede laevade vajalikku uuendamist. Samas tutvustasid Prantsuse ametiasutused seda laevade uuendamist kui elujõulisuse taastamise eesmärki saavutada aitavat aspekti.

(355) Komisjon on seega seisukohal, et täidetud ei ole suunistes nõutud pikaajalise elujõulisuse tagamise tingimus.

#### 6.2.2.3. Põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimine (tasakaalustusmeetmed)

(356) 2008. aasta kehtetuks tunnistatud otsuses nimetati nelja tasakaalustusmeetet:

— Itaalia ja Korsika vahelisi liine teenindanud tütaretevõtte Corsica Marittima (82 000 reisijat 2000. aastal) sulgemine, seega SNCMi kontserni lahkumine Itaalia ja Korsika vahelise transpordiühendusega seotud turult;

— SNCMi osaline lahkumine Touloni ja Korsika vahelistelt liinidelt; sellel turul oli 2002. aastal vähem kui 460 000 reisijat;

<sup>(154)</sup> Vt Stephensi aruanne – mereettevõtte SNCMi ümberkorralduse uuring, lk 85, punkt 3: avaliku teenuse delegerimislepingu elluviimine 2007. aasta jaanuari asemel juulis; arvukad vaidlused CFFiga.



- alates 2003. aastast reisijakohtade koguarvu ning SNCMi igal aastal tehtavate edasi-tagasi sõitude arvu vähendamine, eelkõige Nice'i ja Korsika vahelisel liinil;
- nelja laeva müümine.
- (357) Komisjon soovib meenutada, et Prantsuse ametiasutused pakkusid need meetmed välja seoses 15,81 miljoni euro suuruse abiga, see oli 2002. aastal eraldatud ümberkorraldusabi summa.
- (358) 2008. aasta otsuse 11. septembri 2012. aasta kohtuotsusega kehtetuks tunnistamise järel ulatub abi kogusumma edaspidi enam kui 210 miljoni euroni. Komisjon on seisukohal, et tema kahtlused ei ole hajutatud järgmistel põhjustel.
- (359) Seoses 2002. aasta ümberkorralduskavas ette nähtud nelja laeva müügiga märgib komisjon, et need võõrandamised on osaliselt ellu viidud Danielle Casanova loovutamise juunis 2002, reisi- ja kaubalaeva Paglia Orba ning reisi- ja kaubalaeva Pascal Paoli loovutamise 2003. aastal.
- (360) Seoses Corsica Marittima sulgemisega täpsustatakse suuniste punktis 40 eelkõige, et „[k]ompensatsioonimeetmete hindamise eesmärgil ei loeta tootmisvõimsuse või turuosa piiramiseks kustutamisi ja kahjumit tekitavast tegevusest loobumist, mis on igal juhul tarvilikud elujõulisuse taastamiseks”. Sellest lähtuvalt ei saa Corsica Marittima sulgemist lugeda tasakaalustusmeetmeks, kuna ta on olnud kahjumit tekitav tema loomisest saadik 1990. aastal, pigem on tegemist pikaajalise elujõulisuse tagamisel osaleva meetmega.
- (361) Sama argumentatsioon kehtib ka Nice'i ja Korsika vahelisel liini kohta. Komisjon märgib, et SNCMil on väike turuosa, Corsica Ferries France'i valduses oli 70 % turuosast<sup>(155)</sup>. Stephensi aruande järgi on Nice'ilt lahkuva liikluse järele suur nõudmine, eelkõige suveperioodil. Muu hulgas on ka väljaspool suveperioodi sellel liinil nõudmine olemas. Ometi ilmnes sellel liinil ajavahemikul 2004–2007 jooksev kahjum. Sellest tulenevalt ei saa seda meetet pidada kompensatsioonimeetmeks, samas aitab see kaasa pikaajalise elujõulisuse tagamisele.
- (362) Komisjon märgib samuti, et reisijateveoga seotud liiklus on märkimisväärselt kasvanud Korsika ja Touloni sadama vahel, kasvades vähem kui 200 000 reisijalt 1999. aastal peaaegu 1 miljoni reisijani 2007. aastal<sup>(156)</sup>. Sellest tulenevalt võib SNCMi peaaegu eemale jäämist kõnealuselt liinil pidada tasakaalustusmeetmeks. Komisjon märgib siiski, et Touloni ja Korsika vaheline liin on reisijate osas SNCMi kõige vähem olulisem liin.
- (363) Komisjon on siiski seisukohal, et isegi kui see meede kvalifitseeruks tasakaalustusmeetmeks, siis ei oleks see piisav. Suuniste punktis 40 sätestatakse, et „[m]eetmed peavad olema võrdelised abi moonutava mõjuga [...]”. Nagu juba meenutatud punktides 341 ja 342, nendib komisjon, et Prantsuse ametiasutused pakkusid need meetmed välja seoses 15,81 miljoni euro suuruse abiga, see oli 2002. aastal eraldatud ümberkorraldusabi summa. Aga kuna abi kogusumma ulatub edaspidi umbes 218 miljoni euroni, siis on komisjon arvamusel, et pakutud meetmed ei ole piisavad, võrreldes selle abi andmisega tekitatud konkurentsimoonutusega.
- (364) Sellest tulenevalt nendib komisjon, et kõnealuste meetmete liigitamisega, olgu siis tasakaalustusmeetmeteks või elujõulisuse tagamise meetmeteks, seotud kahtlused ei ole hajutatud. Igal juhul osutuvad pakutud meetmed äärmiselt ebapiisavaks.
- (365) Prantsuse ametiasutused tõstasid CFF puhul küsimuse monopoli tekke ohu kohta, kui SNCM kaob. Komisjon on seisukohal, et Prantsuse ametiasutused ei tõestanud piisavalt selle ohu olemasolu ja olulisust. Prantsusmaa mandri ja Korsika vaheline reisijate ja kaubavedu on konkurentsiga turg, mis on avatud kõigile Vahemeres tegutsevatele ettevõtetele. Seda turgu iseloomustab ka sisenemistõkete puudumine. Igal juhul ei ole CFFi positsioon piisav selleks, et põhjendada vaidlusaluste meetmetega konkurentsi moonutamist.

<sup>(155)</sup> Vt Stephensi aruanne – mereettevõtte SNCMi ümberkorralduse uuring, lk 96.

<sup>(156)</sup> Vt konkurentsiameti arvamus nr 12-A-05, 17.2.2012, punktid 124 ja 125.

- (366) Eelneva valguses jõuab komisjon järeldusele, et pakutud meetmed ei täida suuniste punktides 38–42 loetletud kriteeriume.

## VII. JÄRELDUS

### 7.1. PRANTSUSE AMETIASUTUSTE 2002. AASTAL TEATATUD KAPITALITOETUSE KOKKUSOBIMATUS JA TAGASINÕUDMINE NING PRANTSUSE AMETIASUTUSTE 2006. AASTAL ELLUVIIDUD KOLM UUT MEEDET

- (367) Prantsuse ametiasutuste 2002. aastal teavitatud kapitalitoetuse lisamine 15,81 miljoni euro ulatuses ning Prantsuse ametiasutuste 2006. aastal elluviidud kolm uut meetet – SNCMi 75 % võõrandamine negatiivse hinnaga 158 miljonit eurot, CGMFi poolne kapitali suurendamine 8,75 miljoni euro võrra ning ettemakse jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCMi töötajate jaoks – kujutavad endast ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 alusel abi. Abi on siseturuga kokkusobimatu.
- (368) Komisjon meenutab, et määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 kohaselt tuleb ebaseaduslik ja siseturuga kokkusobimatu abi abisaajalt tagasi nõuda.
- (369) Peale selle peavad Prantsuse ametiasutused kõnealuse laenu tagasimaksmisel lisama abisummale sissenõutavad intressid, mida arvestatakse alates kuupäevast, millal kõnealune abi ettevõtte käsutusse anti, kuni selle tegeliku tagasimaksmiseni, <sup>(157)</sup> vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 <sup>(158)</sup> V peatükile.

### 7.2. PÄÄSTMISABI KOKKUSOBIMATUS JA TAGASINÕUDMINE

- (370) Alates hetkest, mil ümberkorraldusabina teatavaks tehtud meetmed ei vasta suunistega ette nähtud kokkusobivustingimustele, tuleb seoses Prantsuse ametiasutuste SNCMile lubatud päästmisabiga, mida käsitletakse komisjoni 17. juuli 2002. aasta otsuses, teha sellest kokkusobimatuses järeldused ja nõuda selle tagasimaksmist.
- (371) Prantsuse ametiasutused edastasid 19. novembril 2002 komisjonile koopia SNCMi ja CGMFi vahelistest kokkulepetest sularaha ettemakse kohta ning tõendid CGMFit SNCMile tehtud ettemakse tagastamise kohta kahe ülekanadega 13. mail ja 14. juunil 2002,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

#### Artikkel 1

Kapitalitoetuse lisamine 15,81 miljoni euro ulatuses ning Prantsuse ametiasutuste 2006. aastal elluviidud kolm uut meetet – SNCMi 75 % võõrandamine negatiivse hinnaga 158 miljonit eurot, CGMFi poolne kapitali suurendamine 8,75 miljoni euro võrra ning ettemakse jooksevkontole 38,5 miljoni euro ulatuses SNCMi töötajate jaoks –, mille Prantsusmaa viis SNCMi kasuks ellu, rikkudes ELi toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, kujutavad endast ebaseaduslikku riigiabi, mis ei ole kokkusobiv siseturuga.

#### Artikkel 2

1. Prantsusmaa nõuab abisaajalt artiklis 1 osutatud abi tagasi.
2. Tagasimakstavatelt summadelt arvestatakse intressi alates kuupäevast, mil abi anti abisaaja käsutusse, kuni selle tegeliku tagastamise kuupäevani.
3. Intressi arvutatakse liitintressina vastavalt määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükile ja komisjoni määrusele (EÜ) nr 271/2008, <sup>(159)</sup> millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.

<sup>(157)</sup> Vt määruse (EÜ) nr 659/99 artikli 14 lõige 2.

<sup>(158)</sup> Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

<sup>(159)</sup> Komisjoni määrus (EÜ) nr 271/2008, 30. jaanuar 2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 82, 25.3.2008, lk 1).

*Artikkel 3*

1. Artiklis 1 osutatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.
2. Prantsusmaa tagab, et käesolev otsus viiakse ellu nelja kuu jooksul pärast otsusest teatamise kuupäeva.

*Artikkel 4*

1. Kahe kuu jooksul alates käesolevast otsusest teatamisest edastab Prantsusmaa komisjonile järgmise teabe:
  - a) abisaajatelt tagasi nõutav kogusumma (põhisumma ja intressid);
  - b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud meetmete ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;
  - c) dokumendid, mis kinnitavad, et abisaajale on tehtud kohustuseks abi tagasi maksta.
2. Prantsusmaa teavitab komisjoni järjekindlalt käesoleva otsuse rakendamiseks võetud riiklike meetmete elluviimisest, kuni artiklis 1 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Belgia esitab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Samuti esitab ta üksikasjaliku teabe abisaaja juba tagastatud abisummade ja intresside kohta.

*Artikkel 5*

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 20. november 2013

*Komisjoni nimel*  
*asepresident*  
Joaquín ALMUNIA

## LISA

## TEAVE SAADUD, SISSEŅUTAVATE JA JUBA SISSEŅUTUD SUMMADE KOHTA

Abisaaja nimetus	Meetmega antud abi kogusumma (*)	Tagastatav kogusumma (*) (põhiosa)	Juba tagastatud summa (*)	
			Põhiosa	Intressid

(\*) miljonites omavääringu ühikutes.

**KOMISJONI OTSUS,****11. veebruar 2014,****meetme SA.35388 (13/C) (ex 13/NN ja ex 12/N) (Poola) kohta, millega muudetakse Gdynia-Kosakowo lennujaama***(teatavaks tehtud numbri C(2014) 759 all)***(Ainult poolakeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)***(2014/883/EL)*

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool osutatud sätetele <sup>(1)</sup>

ning arvestades järgmist:

**1. MENETLUS**

- (1) 7. septembri 2012. aasta kirjaga teatas Poola õiguskindluse tagamiseks komisjonile kavatsustest rahastada Põhja-Poolas Gdynia lähedal asuva sõjaväelennuvälja muutmist tsiviillennuväljaks. Meede registreeriti riigiabi juhtumina SA.35388.
- (2) 7. novembri 2012. aasta ja 6. veebruari 2013. aasta kirjadega palus komisjon teatatud meetme kohta täiendavat teavet. Poola esitas nõutud teabe 7. detsembril 2012 ja 15. märtsil 2013. Komisjon ja Poola esindajad kohtusid 17. aprillil 2013. Kõnealusel kohtumisel kinnitas Poola, et teatatud toetus on juba tagasivõtmatault välja makstud.
- (3) 15. mai 2013. aasta kirjaga teatas komisjon Poolale, et kannab juhtumi teatamata jäetud juhtumite registrisse, sest enamik komisjonile teatatud toetusest oli juba tagasivõtmatault välja makstud. 16. mai 2013. aasta kirjaga esitas Poola lisateavet.
- (4) 10. juuli 2013. aasta kirjaga teatas komisjon Poolale oma otsusest algatada seoses toetusega, mille Gdynia linn (edaspidi „Gdynia”) ja Kosakowo omavalitsus (edaspidi „Kosakowo”) andsid äriühingule Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o. o. (edaspidi „Gdynia-Kosakowo Airport Ltd”), Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ettenähtud menetlus <sup>(2)</sup>. Poola esitas menetluse algatamise otsuse kohta oma märkused 6. augustil 2013.
- (5) Komisjoni menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* <sup>(3)</sup>. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama kõnealuse meetme kohta märkusi ühe kuu jooksul alates avaldamise kuupäevast.
- (6) Komisjon ei saanud huvitatud isikutelt märkusi. Poolale teatati sellest 9. oktoobri 2013. aasta kirjaga.

<sup>(1)</sup> ELT C 243, 23.8.2013, lk 25.

<sup>(2)</sup> Alates 1. detsembrist 2009 muutusid EÜ asutamislepingu artiklid 87 ja 88 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping”) artikliteks 107 ja 108. Sätted on sisuliselt identsed. Käesolevas otsuses tuleb viited Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral vastavalt viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88. Euroopa Liidu toimimise lepinguga tehti terminoloogiasse teatavaid muudatusi: „ühendus” asendati „liiduga” ja „ühisturg” „siseturuga”. Käesolevas otsuses kasutatakse läbivalt Euroopa Liidu toimimise lepingu terminoloogiat.

<sup>(3)</sup> Vt joonelalune märkus 1.

- (7) 30. oktoobri 2013. aasta kirjaga nõudis komisjon lisateavet. Poola esitas lisateavet 4. novembri 2013. aasta ja 15. novembri 2013. aasta kirjadega. Komisjon ja Poola esindajad kohtusid 26. novembril 2013. Poola esitas lisateavet 3. detsembri 2013. aasta ja 2. jaanuari 2014. aasta kirjadega.

## 2. MEETMETE JA MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSTE KIRJELDUS

### 2.1. UURIMISE TAUST

- (8) Juhtum käsitleb Pomorze (Pomorze vojevoodkonna) uue tsiviilennuvälja rahastamist Gdynia linna ja Kosakowo omavalitsuse piiril, 25 km kaugusel Gdanski lennujaamast<sup>(4)</sup>. Uus lennujaam kuulub äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd (edaspidi ka „lennujaama käitaja” või „Gdynia lennujaam”), kes hakkab lennujaama ka käitama. Lennujaama käitaja kuulub 100 % Gdynia ja Kosakowo omavalitsusele.
- (9) Investeeringuprojekti eesmärk on luua Kosakowos asuva sõjaväelennuvälja infrastruktuuri baasil Pomorzes teine lennujaam<sup>(5)</sup>. Uus lennujaam teenindaks peamiselt üldist lennuliiklust (nt eralennukid, purilennukid/kerged sportlennukid), odavlennuettevõtjaid ja tellimusreise. Teatamise ajal eeldati, et lennujaam alustab tööd 2014. aasta alguses. PricewaterhouseCoopersi (edaspidi „PWC”) 2012. aasta aruandes esitati reisijate liikluse kohta esimestel tegevusaastatel järgmine prognoos: ligikaudu [...] 2014. aastal, [...] 2017. aastal, [...] 2020. aastal ja ligikaudu [...] 2028. aastal.
- (10) Projekt algas aprillis 2005, kui mitu piirkondlikku omavalitsust, kaitseministeerium ja Gdanski lennujaama esindajad<sup>(6)</sup> allkirjastasid Kosakowo sõjaväelennuvälja infrastruktuuri baasil Pomorze uue lennujaama rajamise kavatsuste protokollid. Juulis 2007 asutas Gdynia ja Kosakowo kohalik omavalitsus äriühingu Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Detsembris 2009 õnnestus Gdynial ja Kosakowol saada transpordiministeeriumi nõusolek, et edaspidi vastutab uue lennujaama eest Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Selle põhjal võõrandas Poola valitsus vastavalt 9. septembril 2010. aasta lepingule 254 hektari suuruse sõjaväelennuvälja 30 aastaks Kosakowole; seejärel rentis Kosakowo maatüki samaks ajavahemikuks äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd.

### Investeeringuprojekt

- (11) Et praegust Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie) lennuvälja on varem kasutatud vaid sõjaväe tarbeks, peaks uue lennujaama käitaja suutma kasutada olemasolevat infrastruktuuri (nagu 2 500-meetrine lennurada, ruleerimisteed, perroom, navigatsiooniseadmed jne). Lennujaama muutmise projekti koguinvesteeringu nominaalkulukuks hinnatakse 164,9 miljonit zlotti (41,2 miljonit eurot)<sup>(7)</sup> ja reaalkulukuks 148,4 zlotti (37,1 miljonit eurot). Allpool tabelis on esitatud ülevaade lennujaama järkjärgulisest arengust, mis jagatakse nelja etappi. Poola arvates hõlmab investeeringu

<sup>(4)</sup> Vastavalt valitud teekonnale on Gdynia ja Gdanski lennujaama vahemaa autoga sõites 26–29 kilomeetrit; allikas: Google'i kaardid, Bingi kaardid. Gdanski lennujaam kuulub avaliku sektori asutuste asutatud äriühingule Gdansk Lech Wałęsa Airport Ltd, mis seda ka käitab. Äriühingu aktsiakapital jaguneb järgmiselt: Gdanski linn (32 %), Pomorze vojevoodkond (32 %), riigiettevõtte Poola Lennujaamad (31 %), Sopot linn (3 %) ja Gdynia linn (2 %). Gdanski Lech Wałęsa lennujaam (edaspidi „Gdanski lennujaam”) on Poola suuruselt kolmas lennujaam. 2012. aastal külastas seda 2,9 miljonit reisijat (2,7 miljonit regulaarlendudel ja 0,2 miljonit tellimuslendudel).

Gdanski lennujaamast pakuvad regulaarlennuteenuseid järgmised kaheksa lennuettevõtjat (jaanuar 2014): Wizzair (22 sihtkohta), Ryanair (7 sihtkohta), Eurolot (4 sihtkohta), LOT (2 sihtkohta), Lufthansa (2 sihtkohta), SAS (2 sihtkohta), Air Berlin (1 sihtkoht), Norwegian (1 sihtkoht). Alates uue terminali avamisest mais 2012 suudab Gdanski lennujaam teenindada viit miljonit reisijat aastas. Poola esitatud teabe kohaselt suurendab terminali laiendamise (kava järgi 2013–2015) lennujaama teenindamisvõimet seitsme miljoni reisijani. Investeeringut Gdanski lennujaama rahastati ka riigiabist (vt komisjoni 2008. aasta otsus riigiabi N 153/08 kohta – 1,7 miljonit eurot (ELT C 46, 25.2.2009, lk 7); komisjoni 2009. aasta otsus riigiabi N 472/08 kohta, mille tulemusena eraldas Poola Gdanski lennujaamale umbes 33 miljonit eurot (ELT C 79, 2.4.2009, lk 2)).

<sup>(5)</sup> Praegune Gdynia-Oksywie sõjaväelennuväli asub Gdynia linna ja Kosakowo omavalitsuse vahelisel piiril.

<sup>(6)</sup> Lepingule kirjutasi alla Pomorze ametiasutused, Gdanski, Gdynia ja Sopot linn, Kosakowo omavalitsus ning Poola valitsuse (Pomorze vojevoodkonna, kaitseministeeriumi ja transpordiministeeriumi) esindajad ja Gdanski lennujaam.

<sup>(7)</sup> Käesolevas otsuses kasutatakse vahetuskursi 1 euro = 4 zlotti, mis vastab 2010. aasta keskmisele nädalasele vahetuskursile. Allikas: Eurostat.



kogumaksumus ka avalikes huvides täidetavate ülesannetega seotud investeeringuid, <sup>(8)</sup> mis ulatuvad (kõigis neljas etapis) ühtekokku umbes [...] miljoni zlotini ([...] miljoni euron).

Tabel 1

**Gdynia-Kosakowo lennujaama investeeringute nominaalne kogukulu aastatel 2007–2030**

Investeeringiprojekt	Kulu (miljonit zlotti)	Kulu (miljonit eurot)
<b>I etapp: 2007-2011</b>	[...]	[...]
Ettevalmistustööd (nt asukoha ettevalmistamine, vanade hoonete ja puude eemaldamine) ja teostatavusuuringud, planeerimine		
<b>II etapp: 2012—2013</b>	[...]	[...]
— Terminal (valmib juunis 2013, alguses kasutatakse üdlenunduse jaoks)		
— Lennujaama haldus- ja tuletõrjehooned		
— Perrooni renoveerimine		
— Energiataristu, navigeerimistuled ja lennujaama piirdeaed		
— Lennujaama hooldus- ja turvaseadmed		
— Navigeerimisseadmete kohandamine		
— Juurdepääsuteed, tankla ja autoparkla		
<b>III etapp: 2014-2019</b>	[...]	[...]
— Suuremate lennukite (nt Boeing 737 või Airbus A320) teenindamiseks vajalikud investeeringud nagu ruleerimisteede pikendus, perroon ja lennujaama seadmed		
— Muud reisijate teenindamisega seotud investeeringud (nt autoparkla laiendus)		
<b>IV etapp: 2020-2030</b>	[...]	[...]
— Terminali laiendus		
— Lennujaama haldus- ja tuletõrjehooned laiendus		
— Perroonide, ruleerimisteede ja parklate laiendamine		
<b>Investeeringu kogukulu</b>	164,90	41,02

Allikas: Poola esitatud teave.

**Investeeringuprojekti rahastamine**

- (12) Investeeringuprojekti rahastatakse riiklike aktsionäride (st Gdynia ja Kosakowo) kapitalisüstitest. Kapitalisüstitid peaksid katma nii lennujaama investeeringukulud kui ka lennujaama tegevuskulud tegevuse esimeses etapis (st ajavahemikul kuni 2019. aasta lõpuni). Riiklikud aktsionärid ootavad, et lennujaama käitaja hakkaks tulu teenima ja suudaks sel moel 2020. aastal kogu tegevust rahastada omaenda tulust.
- (13) Enne komisjoni teavitamist projektist (st enne 7. septembrit 2012) nõustusid Gdynia lennujaama riiklikud aktsionärid panustama esimestel tegevusaastatel investeeringuprojekti teostamise ja lennujaama kahjumi katmisse kokku umbes 207,48 miljonit zlotti <sup>(9)</sup> (umbes 51,87 miljonit eurot). Gdynia tasuks aastatel 2007–2019 rahaliste sissemaksetena 142,48 miljonit zlotti (ligikaudu 35,62 miljonit eurot). Kosakowo tasus äriühingu asutamisel rahalise sissemaksena 0,1 miljonit zlotti (25 000 eurot). Aastatel 2011–2040 tasuks Kosakowo ka mitterahalise sissemaksena väärtuses 64,9 miljonit zlotti (ligikaudu 16,2 miljonit eurot), vahetades osa Gdynia lennujaama rendilepingu alusel tasutatavast aastast rendisummast lennujaama aktsiate vastu (vt tabel 2 allpool).

<sup>(8)</sup> Poola arvates hõlmavad avalike huvidega seotud investeeringud päästetöötajate, tolliametnike, lennujaama turvatöötajate, politseinike ja piirivalvurite jaoks ette nähtud hooned ja varustust, lennujaama piirdeaeda koos videojälgimisseadmetega jmt.

<sup>(9)</sup> Nominaalväärtuses.

Tabel 2

## Investeeringiprojekti rahastamine kapitali suurendamise teel

	Miljonit zlotti	Miljonit eurot
<b>Enne 18. juunit 2012</b>		
Gdynia su la rahasüstid	60,73	15,18
Kosakowo sularahasüstid	0,10	0,03
Kosakowo-poolne võla vahetamine omakapitali vastu	3,98	1,00
<b>Sissemaksete kogusumma enne 18 June 2012</b>	<b>64,81</b>	<b>16,20</b>
<b>Ette nähtud pärast 18. juunit 2012</b>		
<b>Gdynia sularahasiistid:</b>	<b>81,75</b>	<b>20,44</b>
millest:		
2013. aastal	29,90	7,48
2015. aastal	[...]	[...]
2016. aastal	[...]	[...]
2017. aastal	[...]	[...]
2018. aastal	[...]	[...]
2019. aastal	[...]	[...]
<b>Kosakowo-poolne võla vahetamine omakapitali vastu:</b>	<b>60,92</b>	<b>15,23</b>
millest:		
2013-2039. aastal (27*[...] zlotti)	[...]	[...]
2040. aastal	[...]	[...]
<b>Pärast 18. juunit 2012 ettenähtud sissemaksete kogusumma</b>	<b>142,67</b>	<b>35,67</b>
<b>Gdynia-Kosakowo Airport Ltd ettenähtud kogukapital</b>	<b>207,48</b>	<b>51,87</b>

Allikas: Poola esitatud teave.

## 2.2. AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED JA ESIALGNE HINNANG

(14) Menetluse algatamise otsuses tõstatati järgmised küsimused:

— esiteks, kas investeeringuprojekti riiklik rahastamine on kooskõlas turumajandusliku investeerimise põhimõttega, eelkõige seoses i) kõnealuse põhimõtte ajalise kohaldamisega ja selle rakendamise meetodikaga ning ii) sellega, kas Poola ametiasutuste korraldatud turumajandusliku investeerimise põhimõtte analüüs, mille tulemusena saadi positiivne nüüdispuhasväärtus, <sup>(10)</sup> tugineb realistlikele ja usaldusväärsetele eeldustele;

<sup>(10)</sup> Nüüdispuhasväärtus näitab, kas konkreetsest projektist saadav tulu ületab kapitali (alternatiiv)kulu. Projekti loetakse majanduslikult elujõuliseks investeeeringuks, kui selle nüüdispuhasväärtus on positiivne. Investeeeringud, mille tulu on väiksem kui kapitali (alternatiiv)kulu, ei ole majanduslikult elujõulised. Kapitali (alternatiiv)kulu iseloomustab diskontomäär.

— teiseks, kas Gdynia lennujaama tegevus- ja investeerimisabi saab lugeda siseturuga kokkusobivaks.

### **Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamine**

- (15) Esimese küsimuse puhul väljendas komisjon kahtlust, kas riigiabi olemasolu on võimalik hinnata turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringuga, mis viidi läbi 2012. aastal, st pärast seda, kui riiklikud aktsionärid olid lennujaama muutmise rahastamise otsuse lõplikult vastu võtnud. Seepärast oli komisjonil vastupidise stsenaariumi (mille kohaselt investeering pidi lõppema 2012. aastal) asjakohasuse suhtes kahtlusi.
- (16) Arvestades, et Gdynia lennujaam peab järgima samalaadset ärimudelit (keskendudes odavlennuettevõtjatele, tellimislendudele ja üldisele lennuliiklusele) kui olemasolev Gdanski lennujaam, mille teenindamisvõime ei ole ammen-  
datud ja millel on edasised laienemispilaanid ning mis asub vaid 25 km kaugusel, väljendas komisjon kahtlust, kas Gdynia lennujaama tuluproгноos põhineb realistlikel eeldustel, arvestades eelkõige lennujaamamaksude ja eeldatava reisijate liikluse taset. Eelkõige märkis komisjon, et Gdynia lennujaama äriplaanis nähti pärast allahindluste/hinnavähendite mahaarvamist ette Gdanski lennujaamas ja teistes Poola võrreldavates piirkondlikes lennujaamades kohaldatavatest kõrgemad reisijatasud.
- (17) Samuti väljendas komisjon kahtlust, kas äriplaanis võeti arvesse kõiki kavandatud stiimuleid (nagu turundustoetus, hinnavähendid või mis tahes muud lennuliinide arendamise toetused jne), mida tuleb anda otse Gdynia lennujaamale, selle aktsionäridele või muudele piirkondlikele asutustele, et motiveerida lennuettevõtjaid avama uusi liine kõnealusest lennujaamast.
- (18) Kuna ettevõtte kasvumäär ei ole tavaliselt kiirem kui selle riigi majanduse kasvutempo (st SKP kasvutempo), kus ettevõtte tegutseb, väljendas komisjon kahtlust, kas jääkväärtuse arvutamisel kasutatud käibe kasvumäär [...] on asjakohane <sup>(11)</sup>. Kõnealune kahtlus mõjutab otseselt investeerimisprojekti kasumlikkuse hinnangut, sest uue lennujaama omakapitali väärtus muutub projekti jääkväärtuse seisukohast positiivseks alles alates 2040. aastast (kumulatiivsed diskonteeritud rahavood prognoosiperioodil 2010–2040 on negatiivsed).
- (19) Seepärast leidis komisjon, et investeerimisprojekti riiklik rahastamine annab Gdynia lennujaama käitajale valikulised majanduslikud eelised. Riiklikku rahastamist finantseeriti riigi vahenditest ja see on seostatav riigiga. Veelgi enam, see moonutab või ähvardab moonutada liikmesriikidevahelist konkurentsi ja kaubandust. Kuna abi mõiste kõik kumulatiivsed kriteeriumid olid täidetud, leidis komisjon, et rahastamine riiklikest vahenditest on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi.

### **Abi kokkusobivus**

- (20) Teise küsimuse puhul väljendas komisjoni kahtlust, kas Gdynia investeerimis- ja tegevusabi saab lugeda siseturuga kokkusobivaks.
- (21) Investeerimisabi puhul kahtles komisjon, kas kõik 2005. aasta lennundussektori suunistes <sup>(12)</sup> lennujaamadele antava investeerimisabi kohta sätestatud kokkusobivuskriteeriumid on täidetud. Eelkõige kahtles komisjon, kas kõnealune investeering vastab ühist huvi pakkuvale selgelt määratletud eesmärgile, kas infrastruktuur on vajalik ja proportsionaalne ning kas selle investeeringu kasutamisega seotud ootused on keskpikas perspektiivis rahuldavad. Komisjon kahtles ka selles, kas mõju kaubanduse arengule on kokkusobiv ühiste huvidega.
- (22) Tegevusabi puhul, mida anti äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd tegevuskahjumi rahastamise vormis äriühingu esimestel tegevusaastatel, väljendas komisjon kahtlust, kas sellise abi suhtes kehtib Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis a sätestatud erand. Eelkõige väljendas komisjon kahtlust, kas tegevusabi saab lugeda kokkusobivaks vastavalt regionaalabi suunistele aastateks 2007–2013 <sup>(13)</sup>.

<sup>(11)</sup> Jääkväärtus on kõikide stabiilse kasvumäära korral edaspidi teenitud rahavoogude nüüdsväärtus (st lennujaama käitaja omakapitali väärtus esitatud äriplaani viimasel aastal).

<sup>(12)</sup> Komisjoni teatis „Ühenduse suunistes lennujaamade rahastamise ja piirkondlikest lennujaamadest opereerivate lennuettevõtjate riikliku stardiabi kohta” (ELT C 312, 9.12.2005, lk 1).

<sup>(13)</sup> Regionaalabi suunistes aastateks 2007–2013 (ELT C 54, 4.3.2006, lk 13).

### 3. POOLA MÄRKUSED

#### 3.1. TURUMAJANDUSLIKU INVESTEERIMISE PÕHIMÖTTE KOHALDAMINE JA ABI OLEMASOLU

- (23) Poola jääb endiselt seisukohale, et Gdynia lennujaama investeeringu rahastamine riigi vahenditest on kooskõlas turumajandusliku investeerimise põhimõttega ega kujuta endast seetõttu riigiabi. Sellega seoses viitab Poola investeeringu suhtes läbi viidud turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringutele aastatel 2010–2012. Poola väidab, et kõikide uuringute tulemusena selgus, et nüüdispuhasväärtus on positiivne ja sisemine tasuvuslävi<sup>(14)</sup> ületab kapitalikuludid.

##### 3.1.1. Otsustusprotsess ja turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringu meetodika usaldusvärsus

- (24) Poola selgitab, et Gdynia/Kosakowo sõjalennuvälja tsiviillennuväljaks muutmise arutelud ja ettevalmistused algasid 2005. aastal. Sel ajal olid kaasatud ka teised partnerid (näiteks Gdanski lennujaam). Samuti selgitab Poola, et 2007. aastal asutasid Gdynia ja Kosakowo äriühingu Gdynia-Kosakowo Airport Ltd, mis on seitsaadik vastutanud investeeringu eest.

- (25) Menetluse käigus esitas Poola kolm PWC korraldatud turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringut. Esimene uuring (kuupäevaga 16. juuli 2010, edaspidi „2010. aasta uuring“) viidi läbi juulis 2010. Seejärel esitas PWC kaks turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise kordusuuringut: esimese mais 2011 (kuupäevaga 13. mai 2011, edaspidi „2011. aasta kordusuuring“) ja teise juulis 2012 (kuupäevaga 13. juuli 2012, edaspidi „2012. aasta kordusuuring“). Uued uuringud hõlmavad reisijate liikluse uusi prognoose, muudatusi projekti ulatuses, muudatusi investeerimisnäitajates ning muudatusi meetodikas ja nüüdispuhasväärtuse arvutuse baassisendites (näiteks beetakordaja ja diskontomäär). Novembris 2013 esitas Poola lisateavet, viidates, et uued tuluallikad (st kütuse müük ja navigatsiooniteenuste osutamine) parandavad projekti nüüdispuhasväärtust. Menetluse algatamise otsuse vastuvõtmise ajal oli Poola esitanud vaid 2012. aasta uuringu.

- (26) Samuti selgitab Poola Gdynia ja Kosakowo Gdynia lennujaama investeerimise projekti ajakava. Sellega seoses rõhutab Poola, et investeerimisprotsessi võib jaotada kaheks projekti rakendamise faasiks.

i) *Esimene faas (2007–2009) hõlmas uue lennujaama muutmise ettevalmistustööid ja teostatavusuuringuid (seotud vastavalt tabelis 1 kirjeldatule I etapiga):*

- (27) Poola selgitab, et esimeses etapis tegi Gdynia ja Kosakowo asutatud äriühing ettevalmistustööid (nt valmistas ette investeeringu üldkava, lennujaama käitaja staatuse saamiseks vajalikud dokumendid, investeeringu keskkonnamõju aruande, planeerimisdokumendid jne).

- (28) Poola kinnitab, et esimeses etapis olulisi kapitaliinvesteeringuid ei tehtud ning et lennujaama käitaja rahastamine riiklikest vahenditest vastab vähese tähtsusega abi<sup>(15)</sup> eeskirjadele. Poola väidab, et äriühingusse enne 26. juunit 2009 tehtud kapitalisüstid ulatusid kokku 1,691 miljoni zlotini (umbes 423 000 eurot).

ii) *Teine faas (alates 2010. aastast) hõlmas lennujaama tegelikku muutmist (see on vastavalt tabelis 1 kirjeldatule seotud II–IV etapiga):*

- (29) Poola selgitas seejärel, et esimene ettevalmistav faas lõppes 2010. aastal, kui viidi lõpule nii üldkava<sup>(16)</sup> kui ka esimene turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimist käsitlev 2010. aasta uuring seoses Gdynia lennujaamaga. Poola juhib tähelepanu, et 2010. aasta uuring näitas, et kaks kohalikku asutust investeerivad turutingimustel (st see ei kujuta endast riigiabi), mistõttu aktsionärid suurendavad äriühingu aktsiakapitali 6,05 miljoni zlotini (umbes 1,5 miljoni euroni).

<sup>(14)</sup> Sisemine tasuvuslävi mõeldab tulu/kasumit, mida investor on investeeritud kapitalilt teeninud.

<sup>(15)</sup> Sel ajal kohaldatavad eeskirjad olid sätestatud komisjoni 15. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5).

<sup>(16)</sup> Investeeringuprojekti üldkavas määratleti lennujaama muutmiseks vajalikud eri meetmed.

- (30) 2010. aasta uuringus arvatati investeerimisprojekti nüüdispuhasväärtus ettevõtte vabade rahavoogude meetodil<sup>(17)</sup>. Kõnealune nüüdispuhasväärtuse arvutus tugineb eeldusele, et kõik investeerimiskavas ettenähtud kapitalisüstid tehakse investeerimisprojekti rakendamiseks<sup>(18)</sup>. Seda hindamismeetodit kasutatakse kõikide ettevõttes kapitali omavate isikute (nii aktsionäride kui ka võlakirjaomanike) rahavoogude arvutamiseks prognoosiperioodil. Seejärel arvatakse rahavoogude prognoosidest maha kapitali kaalutud keskmine hind,<sup>(19)</sup> et leida ettevõtte diskonteeritud rahavood prognoosiperioodil. Nüüd arvutatakse jääkväärtus, kasutades perpetuitedi kasvu meetodit (mis eeldab kõige viimase prognoosiperioodi vabade rahavoogude stabiilset kasvu). Nüüdispuhasväärtus põhineb ettevõtte diskonteeritud rahavoogude summal prognoosiperioodi kohta ja jääkväärtusel. Praegusel juhul kasutati 2010. aasta uuringus 2010.–2040. aasta perioodi rahavoogusid prognoosides kapitali kaalutud keskmist hinda [...] %<sup>(20)</sup>. Selle sisendi põhjal saadi uuringu tulemusena diskonteeritud rahavoogudeks ajavahemikul 2010–2040 miinus [...] miljonit zlotti ([...] miljonit eurot) ja (diskonteeritud) jääkväärtuseks umbes [...] miljonit zlotti ([...] miljonit eurot)<sup>(21)</sup>. Kogu projekti nüüdispuhasväärtus on seega hinnanguliselt [...] miljonit zlotti (või [...] miljonit eurot).
- (31) Järgmisel joonisel (vt joonis 1) kujutatakse prognoositavat kumulatiivset diskonteeritud rahavoogu prognoosiperioodil 2010–2040 vastavalt 2010. aasta uuringu arvutustele.

*Joonis 1*

**Kumulatiivne (reaalne) diskonteeritud rahavoog (zlottides)**

[...]

- (32) Poola selgitab, et 29. juulil 2010 suurendati äriühingu omakapitali 6,052 miljoni zlotini (ligikaudu 1,5 miljoni euron). Samal ajal lisab Poola, et kuigi turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringu kohaselt ei kujutanud investering endast riigiabi, hakkasid aktsionärid koostama komisjoni jaoks teadet, mis taheti esitada vaid õiguskindluse tagamiseks.
- (33) Poola jätkab selgitustega, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uus uuring korraldati 2011. aasta mais. Poola väidab, et selle uuringuga ajakohastati 2010. aasta uuringut, mis viidi läbi, pidades silmas investeerimiskava ettevalmistamist ja täpsemate andmete kättesaadavust, ajakava ja rahastamist. Poola selgitab, et ajavahemikul 2010. aasta uuringu ettevalmistamisest kuni 2011. aasta kordusuuringuni tehti järgmist:
- 11. märtsil 2011 allkirjastasid aktsionärid kokkuleppe, milles sätestati tsiviillennuvälja rajamise investeerimise rahastamistingimused. Selle kokkuleppe kohaselt lubas Gdynia panustada ajavahemikul 2011–2013 kokku 59 miljonit zlotti. Kosakowo omalt poolt lubas teha mitterahalise sisse makse, vahetades ajavahemikul 2011–2040 võla omakapitali vastu (nagu kirjeldatud tabelis 2);
  - samal päeval, 11. märtsil 2011 sõlmis Gdynia lennujaama rajamise eest vastutav äriühing Kosakowoga maa rendilepingu (milles määratleti renditava maa suurus, rendimaksude tingimused, maksuküsimused jne);
  - täpsustati ja ajakohastati investeerimiskavas nimetatud investeerimiskulusid.
- (34) Poola selgitab, et ka 2011. aasta kordusuuring andis tulemuseks positiivse nüüdispuhasväärtuse. Poola jätkab selgitustega, et lennujaama käitaja riiklikud aktsionärid tegid selle alusel edasisi kapitalisüste. Poola juhib tähelepanu sellele, et juulis 2011 suurendati äriühingu omakapitali 33,801 miljoni zlotini (8,45 miljoni euron) ning aprillil 2013 suurendati seda 64,810 miljoni zlotini (16,20 miljoni euron).

<sup>(17)</sup> Vabade rahavoogude meetodi abil arvutatakse igal aastal ettevõtte ärikasum, liites kulumi ja amortisatsiooni (kuna need on mitterahalised kulutused) ja lahutades investeerimisvajadused, käibekapitali ja maksude muutused (vt 2010. aasta uuringu tabel 5).

<sup>(18)</sup> Vabade rahavoogude meetodi arvutused põhinevad eeldatavatel rahavoogudel (äriühingusse ja äriühingust) prognoosiperioodil 2010–2040. Rahavood põhinevad äriplaanil ja selle aluseks olevatel eeldustel liikluse, maksude, tegevus- ja kapitalikulude kohta. Seega võetakse vabade rahavoogude meetodi arvutustes arvesse kõiki lennujaama muutmisega seoses kavandatud kapitalikuluseid.

<sup>(19)</sup> Kapitali kaalutud keskmine hind on määr, mida äriühing peab oma varade rahastamiseks maksma kõikidele väärtapaberioomanikele.

<sup>(20)</sup> See põhineb riskivabal määral [...] %, krediidiriski preemial [...] %, ettevõtte tulumaksu 19 % määral, beetakordajal [...], turumäära preemial [...] % ning laenu [...] % ja omakapitali [...] % struktuuril (vt 2010. aasta uuringu punkt 4.4, lk 21). Komisjon märgib, et Poola esitatud arvutused näivad viitavat, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus kasutati langusperioodi struktuuriga kapitali kaalutud keskmist hinda.

<sup>(21)</sup> Jääkväärtus põhineb eeldusel, et stabiilne kasv on [...] %.

- (35) 2011. aasta kordusuuringus arvatati diskonteeritud rahavood 2011.–2040. aasta prognoosiperioodi diskonteeritud rahavoogude alusel. Ajakohastatud diskonteeritud rahavood ulatusid (–[...]) miljoni zlotini (–[...]) miljoni euroni), viidates suurematele kuludele, samal ajal kui jääkväärtus vähenes [...] miljoni zlotini (ligikaudu [...] miljoni euroni). Seepärast vähendati nüüdispuhasväärtust [...] miljoni zlotini (või allapoole [...] miljonit eurot). Kapitali kaalutud keskmist hinda alandati [...] protsendini <sup>(22)</sup> ja jääkväärtuse arvutamiseks vähendati stabiilset kasvumäära [...] protsendilt [...] protsendini.
- (36) Poola väidab, et makromajandusliku olukorra (finantskriis ja majanduskasvu aeglustumine) muutumise tõttu tuli projekti 2012. aastal uuesti hinnata, mistõttu korraldati uus turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuring (täpsemalt 2012. aasta kordusuuring). Poola märgib, et 2012. aasta kordusuuringu jaoks tehti eelmiste uuringute eeldustes järgmised muudatused:
- vähendati Gdynia lennujaama reisijate liikluse prognoosi;
  - vähendati investeeringu ulatust, vähendades investeerimiskulusid [...] miljoni zloti ([...] miljoni euro) võrra;
  - jäeti kõrvale mõte ehitada peaterminal (koos sellega seotud teede ja parklate infrastruktuuri arendamisega). Selle asemel otsustati suurendada teises investeerimisfaasis üldise lennuterminali võimsust [...] % võrra;
  - pärast turusituatsiooni selgitamist tuli turvalisusega seotud investeerimiskulusid suurendada [...] miljoni zloti ([...] miljoni euro) võrra;
  - investeeringu vähendamise tulemusena lühenes investeeringu tagasimakseperiood (nominaalväärtuses [...] aasta võrra, [...] aastalt ja [...] kuult [...] aasta ja [...] kuuni).
- (37) Samuti väidab Poola, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte eelnevates uuringutes kasutatud meetodikat muudeti 2012. aasta kordusuuringu jaoks:
- rahastamise struktuuri ja laenu teenindamise maksumuse paremaks kajastamiseks asendati ettevõtte vabade rahavoogude meetod omakapitali vabade rahavoogude meetodiga <sup>(23)</sup>;
  - pärast finants(väärtpaperite) turul toimunud muudatusi ajakohastati intressimäära ja beetakordajat. Lisaks jäeti väljaspool Euroopat asuvad äriühingud võrdlusanalüüsist välja. Selle tulemusena saadi uus diskontomäär;
  - nüüdispuhasväärtuse arvutamiseks kasutatav diskontomäär saadi võrreldavate äriühingute analüüsi alusel: analüüs hõlmas nii lennujaamade käitajaid kui ka lennujaamades teenuseid osutavaid äriühinguid (kelle majandustulemused on tihedalt seotud lennujaamade käitajate tegevusnäitajatega) <sup>(24)</sup>;
  - eeldati, et projekti hakatakse rahastama peamiselt aktsionäride vahenditest ja alles seejärel välistest allikatest (käibekapitali laenudest) ja tegevustulust.

<sup>(22)</sup> Riskivaba määra suurendati [...] protsendini ja beetakordajat [...] -ni. Kapitali struktuuri muudeti laenu osa suurendamisega ([...] %) ja omakapitali osa vähendamisega ([...] %).

<sup>(23)</sup> Ettevõtte vabade rahavood = omakapitali vaba rahavoog + võetud krediit ja laenud – tagasimakstud krediit ja laenud – krediidi ja laenude intress. Ettevõtte vabade rahavoogudega võrreldes **diskonteeritakse** omakapitali vaba rahavoogu **omakapitali tootlusega**, mis ületab alati kapitali kaalutud keskmist hinda. Selle tulemusena näitab arvatud nüüdispuhasväärtus, milline osa investeeringu tasuvusest on aktsionäridele (omakapitali investeerijatele) kättesaadav. Omakapitali vaba rahavoo alusel arvatud nüüdispuhasväärtus ei kajasta seepärast investeeringu üldist tootlust, st tulu aktsionäridele ja tulu võlausaldajatele.

<sup>(24)</sup> Et kajastada lennujaamade käitajate ja lennujaamades teenuseid osutavate äriühingute levinuima rahastamisstruktuuri erinevusi, vähendati omakapitali tootlust enne keskmiste arvutamist.



- (38) 2012. aasta kordusuuringus arvatati diskonteeritud rahavood 2012.–2030. aasta prognoosiperioodi diskonteeritud rahavoogude alusel (st eelmises uuringus kasutatud prognoosiperioodi vähendati kümne aasta võrra). Ajakohastatud diskonteeritud rahavood ulatusid (–[...] miljoni) zlotini (ligikaudu (–[...]) miljoni euroni), samal ajal kui jääkväärtus kasvas oluliselt, tõustes [...] miljoni zlotini ([...] miljoni euroni). Seejärel arvati maha juba tehtud investeeringute kapitaliseeritud väärtus ([...] miljonit zlotit). 2012. aastal ajakohastatud nüüdispuhasväärtus ulatus [...] miljoni zlotini (ehk [...] miljoni euroni). Nüüdispuhasväärtuse arvutamiseks kasutati aktsiakapitali hinda [...] %<sup>(25)</sup> ning jääkväärtuse arvutamisel vähendati stabiilset kasvumäära veelgi, [...] protsendilt [...] protsendini.
- (39) Poola juhib tähelepanu, et 2012. aasta kordusuuringu tulemused olid siiski positiivsed ja aktsionärid tegid täiendavaid kapitalisüste. Poola märkis, et aprilliks 2013 oli äriühingu kapitali suurendatud 91,310 miljoni zlotini (22,8 miljoni euroni) ja 2013. aastal see ei muutunud, nagu on näidatud tabelis 3.

Tabel 3

## Gdynia ja Kosakowo poolne Gdynia lennujaama käitaja kapitali suurendamine

Riiklikku kohturegistrisse kandmise otsuse vastuvõtmise kuupäev	Kapitali suurendamise otsuse vastuvõtmise kuupäev	Aktsionäri nimi	Otsuse sisu	Aktsiate väärtus	Aktsiakapital	Kumulatiivne eelisaktsia kogu aktsiakapitali suurendamises kuni 2013. aasta lõpuni
				Miljonit zlotit	Miljonit zlotit	
28.8.2007	23.7.2007	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	0,030	0,030	0,03 %
28.8.2007	23.7.2007	Kosakowo	Uute aktsiate emissioon	0,020	0,050	0,05 %
4.3.2008	6.12.2007	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	0,120	0,170	0,19 %
4.3.2008	6.12.2007	Kosakowo	Uute aktsiate emissioon	0,080	0,250	0,27 %
11.9.2008	21.7.2008	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	0,500	0,750	0,82 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdynia	404 Gdynia omavalitsusele kuuluvat aktsiat tühistati ilma aktsionäri hüvitist maksmata	– 0,404	0,346	0,38 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	1,345	1,691	1,85 %
8.12.2010	29.7.2010	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	4,361	6,052	6,63 %
8.7.2011	7.6.2011	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	25,970	32,022	35,07 %
1.9.2011	26.7.2011	Kosakowo	Uute aktsiate emissioon	1,779	33,801	37,02 %
25.4.2012	5.4.2012	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	28,809	62,610	68,57 %
25.4.2012	5.4.2012	Kosakowo	Uute aktsiate emissioon	2,200	64,810	70,98 %
27.5.2013	8.4.2013	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	4,269	69,079	75,65 %
27.5.2013	8.4.2013	Kosakowo	Uute aktsiate emissioon	2,200	71,279	78,06 %
17.6.2013	25.4.2013	Gdynia	Uute aktsiate emissioon	20,031	91,310	100,00 %

Allikas: Poola esitatud teave.

<sup>(25)</sup> Riskivaba määra suurendati [...] protsendini ja beetakordajat [...] -ni.

- (40) Kokkuvõttes väidab Poola, et ehkki kohalikud asutused astusid Gdynia lennujaama rajamiseks esimesi samme juba 2005. aastal, hakkas projekt lõplikku kuju võtma alles üldkava koostamise ja esimese uuringu ajal, st 2010. aastal. Poola selgitab, et projekti algseid eeldusi muudeti välistingimuste muutumise tõttu olulisel määral. Poola väitel võtsid riiklikud aktsionärid oma lõppotsuse projekti rakendamise ja selle lõpliku kuju kohta vastu 2012. aastal. Samuti rõhutab Poola, et kõik kolm uuringut kinnitasid projekti elujõulisust ja näitasid, et turumajanduse tingimustes tegutsev investor oleks projekti ellu viinud.
- (41) Vastupidise stsenaariumi kohta väidab Poola, et riigi seaduste kohaselt oli Kosakowol õigus kasutada Gdynia lennujaama alust maad vaid uue tsiviillennujaama rajamiseks. Poola selgitab, et seoses sellega renditi lennujaama ala 30 aastaks Kosakowole. Poola sõnul kohustab rendileping Kosakowot maad rentima vaid tsiviillennujaama rajamise ja/või käitamise eest vastutavale äriühingule. Poola väitel oleks riik võinud maa tagasi võtta, kui Kosakowo ei oleks maad kuue kuu jooksul tsiviillennujaama rajamiseks välja rentinud, kui maad oleks kasutatud muuks otstarbeks või kui lennujaam ei oleks tegevust alustanud kolme aasta jooksul. Kuna stsenaarium võimaldas Gdynia lennujaama kasutada/rentida vaid lennunduse tarbeks, ei saanud seda vastupidise stsenaariumi jaoks kasutada.

### 3.1.2. 2012. aasta kordusuuringu peamiste eelduste usaldusväärsus

#### *Liiklusmahu ja tulu prognoosid*

- (42) Poola selgitab, et kavandatavad lennujaamamaksud põhinesid teiste lennujaamade kohaldatavatel teadaolevatel maksudel, et olemasolevat turgu mitte häirida, tagades samas reisijaliikluse prognoositava mahu alusel projekti kasumikkuse nõutaval tasemel. Poola sõnul ei erine lennujaamamaksud olulisel määral väiksemate lennujaamade kogutavatest standardsetest maksudest. Eelkõige kohaldavad Gdynia lennujaama turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus prognoositud maksudega sarnaseid tavapäraseid lennujaamamakse äsja Modlinis ja Lublinis avatud piirkondlikud lennujaamad.
- (43) Vastuseks komisjoni märkusele, et Gdynia lennujaama jaoks prognoositavad maksud (25 zlotti (5,25 eurot) iga lahkuva reisija kohta esimese kahe aasta jooksul ning seejärel 40 zlotti (10 eurot)) ületavad Gdanski lennujaamas kohaldatavaid diskonteeritud makse (24 zlotti (5 eurot) iga odavlennuettevõtja õhusõidukiga lahkuva reisija kohta vähemalt kaks korda nädalas teenindataval rahvusvahelisel liinil ja 12,5 zlotti (3,1 eurot) riigisisel liinil), ütleb Poola, et maksude tase äriplaanis iseloomustab kogu prognoosiperioodi (2014–2030) keskmist, võttes arvesse seda, et Gdanski lennujaama maksud peavad pikas perspektiivis kasvama, sest lennujaamas pakutavate teenuste tase paraneb.
- (44) Lisaks juhib Poola tähelepanu, et projekti kasumimarginaal, ajakohastatud (veidi suurem) lennuliikluse prognoos ja mõne tegevuskulu jagamine sõjaväega tähendab, et Gdynia lennujaam peaks suutma säilitada vähendatud reisijatasusid pikema aja vältel (vähendatud tasusid võiks kohaldada kuni 2021. aasta lõpuni), samal ajal kui nüüdispuhasväärtus riiklike aktsionäride jaoks püsib positiivne.
- (45) Samuti väidab Poola, et Pomorze (märtsis 2013) ajakohastatud liiklusprognoosis eeldatakse tihedamat liiklust kui 2012. aasta kordusuuringus. Viimaste näitajate kohaselt teenindaks Gdynia lennujaam 2030. aastal 1 149 978 reisijat, mitte 1 083 746 reisijat. Pomorze puhul tervikuna eeldatakse reisijate arvu kasvu 7,8 miljonilt reisijalt kuni 9 miljonini 2030. aastal.
- (46) Poola arvates kinnitavad need näitajad, et Gdanski lennujaam ja Gdynia lennujaam suudavad koos eksisteerida ja Pomorze turul ühiselt tegutseda. Poola leiab, et isegi kui Gdanski lennujaama laiendatakse kavandatud teenindamisvõimsuseni 7 miljonit reisijat, on Pomorzeli ruumi arendada lennuturgu veel ühe väikese piirkondliku lennujaama jaoks (teenindamisvõimsusega 1 miljon reisijat), mis täiendaks Gdanski lennujaamas osutatavaid teenuseid.

Tabel 4

**Gdynia lennujaama 2012. aasta kordusuuringu liiklusprognoside ning (märtsis 2013) ajakohastatud liiklusprognoside võrdlus**

Aasta	Äriline lennuliiklus		Äriline lennuliiklus		Üldlennundus	
	Reisijad (000)		Õhusõidukite käitamine		Õhusõidukite käitamine	
	2012. aasta kordusuuringu prognoos	Ajakohastatud prognoos	2012. aasta kordusuuringu prognoos	Ajakohastatud prognoos	2012. aasta kordusuuringu prognoos	Ajakohastatud prognoos
	<b>Kokku</b>	<b>Kokku</b>	<b>Kokku</b>	<b>Kokku</b>	<b>Kokku</b>	<b>Kokku</b>
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2025	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2026	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2027	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2028	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2029	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2030	1 083 746	1 149 978	[...]	[...]	[...]	[...]

Allikas: Poola esitatud teabe alusel.

*Tegevuskulud (stiimulid lennuettevõtjatele, lennujaama sõjaliste operatsioonidega seotud kulud)*

- (47) Poola selgitab, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus võetakse lennujaama turundus- ja reklaamimeetmeid arvesse järgmiste kulude hindamisel:
- i) tegevuskulud, mis prognoositakse kõikide Poola suurimate lennujaamade kättesaadavate raamatupidamisaruannete alusel,
  - ii) vastavalt liikidele muud kulud, mida Gdynia lennujaama puhul nähakse ette konservatiivselt kõrgel tasemel, võttes samuti arvesse asjaomaseid kulusid teistes lennujaamades.
- (48) Ühtlasi väidab Poola, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus eeldati, et kõik tegevuskulud kannab investor, võtmata seega arvesse tegevuskulude jagamist lennujaama sõjalise kasutajaga. Poola väidab, et eelduste kohaselt oleks jagatud infrastruktuuri tegevuskulude osa pidanud tsiviil- ja sõjaliste lendude arvu puhul olema [...]. Samuti selgitab Poola, et taastamis- ja remondikulud moodustavad [...]. Poola rõhutab, et lennujaama ühiskasutuse eeskirjade (mis ei ole veel lennujaama sõjalise kasutajaga kokku lepitud) vastuvõtmine võimaldab kolmandate isikute teenustega seotud kulusid ja palgakulusid vähendada vähemalt [...] ulatuses. Poola sõnul suurendaks kõnealuse teguri kaasamine turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringutesse projekti kasumiprognoozi.

*Pikaajaline kasvumäär*

- (49) Poola selgitab, et turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus kasutatud kasvumäär [...] % viitab nominaalsele jääkväärtusele.
- (50) Ühtlasi väidab Poola, et [...] % kasvumäär võrdub rahanduspoliitika nõukogu (Poola riigipanga otsuseid tegev organ) inflatsioonieesmärgiga Poolas. Poola märgib, et vastavalt Rahvusvahelise Valuutafondi viimasele prognoosile juulis 2013 on Poola SKP kasvumäär 2014. aastal 2,2 %, 2015. aastal 3 %, 2017. aastal 3,3 % ja 2018. aastal 3,8 %.

*Andmete ajakohastamine novembris 2013*

- (51) Novembris 2013 teatas Poola, et lennujaama käitaja oli saanud tolliameti ja energiainspektsiooni haldusotsuse, millega tal lubati müüa kütust õhusõidukitele otse. Lennujaama käitaja lootis saada kütuse müügist lisatulu ja parandada äriplaani majandustulemusi.
- (52) Poola sõnul nähti kõikides sinnamaani läbi viidud turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringutes ette kütuse müümine välise teenusepakkuja kaudu. Lennujaama käitaja teostatava kütusemüügi korral kasvaks äriühingu sellest tegevusest tulenev kasumimarginaal [...] zlotilt ([...] eurolt) liitri kohta (kui kütust müüb väliskäitaja) [...] zlotini ([...] euroni) (kui lennujaama käitaja müüb kütust otse).
- (53) Poola arvates parandaks see täiendav tulu 2012. aasta uuringu tulemust. Poola juhib tähelepanu, et sellega eeldatakse projekti nüüdispuhasväärtuse kasvu [...] miljonit zlotilt ([...] miljonilt eurolt) [...] miljoni zlotini ([...] miljoni euroni). Veel selgitab Poola, et sisemine tasuvuslävi suureneks [...] protsendilt [...] protsendini.
- (54) Poola väidab, et täiendav tulu võimaldaks hoida lennujaamamaksud pika aja jooksul lennuettevõtjate jaoks madalal.
- (55) Poola kinnitas, et usaldatavusel põhineva lähenemisviisi tõttu ei kaasanud lennujaam kütuse müüki turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringusse. Uuringute läbiviimise ajal ei olnud lennujaama käitajal nõutavaid lube ega tagatist, et tal õnnestub need hankida.
- (56) Lisaks kinnitas Poola, et äriühing kavatab pakkuda lennuettevõtjatele navigeerimisteenuseid (Poola aeronavigatsiooniteenuste ameti asemel). Poola juhib tähelepanu, et see võimaldaks vähendada lennuettevõtjate (praegu ametile) makstavat terminalitasu ja suurendada sellega Gdynia lennujaama atraktiivsust lennuettevõtjate jaoks. Tänu sellele suudaks lennujaama käitaja pakkuda lennuettevõtjatele naaberlennujaamadest konkurentsivõimelisemaid lennujaamamakse.

## 3.2. KOKKUSOBIVUSE HINDAMINE

## 3.2.1. Investeerimisabi

- (57) Poola sõnul on järgitud 2005. aasta lennundussektori suunistes sätestatud kokkusobivuskriteeriume.

*Vastavus ühise huvi selgelt määratletud eesmärgile*

- (58) Poola väidab, et Gdynia lennujaama rajamine Pomorze transpordisüsteemi osana aitab optimeerida olemasoleva infrastruktuuri kasutamist ja avaldab regionaalarengule positiivset mõju, suurendades eelkõige lennujaamas töökohade arvu ja lennundusturu tarneahelast saadavat tulu ning arendades turismi.
- (59) Poola viitab dokumendile „Regionaaltranspordi arengustrateegia Pomorzes aastatel 2007–2020”, mis põhineb piirkonna lennuliikluse prognoosidel ja milles tunnistatakse vajadust rajada Trójmiasto piirkonna elanike vajaduste rahuldamiseks tihedat koostööd tegev sõmlennujaam <sup>(26)</sup>.
- (60) Poola väitel on peamised argumendid sõlmjaama ehitamiseks Trójmiasto piirkonda järgmised: lennuliikluse elavdamine Poolas, võimaluste puudumine Gdanski lennujaama teenindamisvõime suurendamiseks ja linnastu laiumine ligi 60 km (või üle 100 km, kui võtta arvesse ka Tczewi ja Wejherowo linna) suurusel maa-alal. Poola väidab, et kuigi Gdanski lennujaam suudab praegu teenindada umbes viit miljonit reisijat, nähakse mõnes lennuliikluse prognoosis ette, et 2035. aastal võib lennujaama külastada üle kuue miljoni reisija. Ühelt poolt väitis Poola oma märkustes, et keskkonnast tingitud piirangud ja elamuarendus Gdanski lennujaama lähedal piiravad selle edasise laienemise väljavaateid. Teiselt poolt põhjendas Poola oma 6. detsembri 2012. aasta märkustes Gdanski lennujaama üldkavale viidates, et Gdanski lennujaama laiendamiseks piiranguid ei ole.
- (61) Poola väidab, et sõmlennujaama ehitamist Trójmiasto piirkonda nõuab ka lennuohutus, kusjuures Gdynia lennujaam on varulennujaam, hädaolukorras maandumiseks kasutatav lennujaam (Gdynia lennujaamas on võimalik maanduda umbes 80 % kordadest, kui pilvkate ja nähtavus ei võimalda maanduda Gdanski lennujaamas).
- (62) Viimaks väidab Poola, et Gdynia lennujaam vastab riiklikes ja piirkondlikes strateegiadokumentides Poola lennuinfrastruktuuri arendamise kohta kirja pandud eesmärkidele. Poola selgitab, et Gdynia lennujaama arendamisega loodetakse avaldada positiivset mõju Pomorze arengule ja olemasoleva sõjalise infrastruktuuri kasutamisele ning et see täiendab Gdanski lennujaama.

*Infrastruktuuri vajalikkus ja proportsionaalsus*

- (63) Poola väidab, et infrastruktuur on vajalik ja seatud eesmärgiga proportsionaalne, sest lennujaama tegevus on tagasihoidlik (1,55 % Poola lennundusturust 2030. aastal), reisijate liikluse prognoositud maht ületab Gdanski lennujaama laienemisvõimet, piirkond on turistidele atraktiivne ning Pomorze hakkab eelduste kohaselt kiiresti arenema.
- (64) Poola rõhutab Gdynia sõjaväelennuvälja strateegilist rolli piirkonnas ja märgib, et olemasoleva infrastruktuuri kasutamine viib investeerimiskulud miinimumini ja positiivse mõju regionaalsele arengule maksimumini.
- (65) Samuti juhib Poola tähelepanu, et kulud on viidud miinimumini ja investeringut on tõhustatud tehniliste lahenduste abil nagu näiteks üldise lennuterminali ehitamine nii üldise lennuliikluse kui ka reisijate jaoks, enamiku lennuteenuste (piirivalve, toll, politsei, tuletõrje, haldus) paigutamine samasse hoonesse ja olemasolevate hoonete kohandamine nende optimaalseks kasutamiseks. Lisaks jagatakse infrastruktuuri tegevuskulud sõjaväega.

<sup>(26)</sup> Trójmiasto on Pomorze kolme suuremat linna (Gdańsk, Gdynia ja Sopot) hõlmav linnastu. Trójmiasto piirkonnas on praegu kolm lennujaama: Lech Wałęsa lennujaam Gdanskis, sõjaväelennuväli Pruszcz Gdanskis ning sõjaväelennuväli Gdynia ja Kosakowo piiril (Gdynia-Oksywie).

*Kasutamise seotud rahuldavad väljavaated keskpikas perspektiivis*

- (66) Poola juhib tähelepanu, et Gdynia lennujaama kasutusvõimalused keskpikas perspektiivis on rahuldavad tänu Pomorze SKP kasvule, mis eelduste kohaselt ületab Poola ja ELi keskmist, piirkonna atraktiivsusele turistide jaoks, selle staatusele välisinvesteeringute sõmpunktina ja lennuliikluse prognoositavale kasvule.
- (67) Poola rõhutab, et kavandatud koostöö Gdanski lennujaamaga ja kahe lennujaama pakutavate teenuste vastastikune täiendus (Gdynia lennujaam hakkab teenindama peamiselt üldist lennuliiklust) tugevdavad Gdynia lennujaama väljavaateid keskpikas ja pikas perspektiivis.
- (68) Ühtlasi selgitab Poola, et lennujaam kavatses arendada lennujaama alal ka spetsiaalseid lennundusega seotud teenuseid, nagu lihtsate varuosade tootmine, lennukidetallide parandamine või teiste osade/toodete valmistamine, mille puhul on täpselt ajastatud varustamine oluline.
- (69) Poola viitab projekti atraktiivsuse kinnitamiseks kommertspangaga allkirjastatud kavatsuste protokollile, milles pank väljendab valmisolekut alustada läbirääkimisi Gdynia lennujaama investeeringu rahastamise kohta.

*Ühiste huvidega vastuolus olev mõju kaubanduse arengule*

- (70) Kuna Gdynia lennujaama turuosa on väike (hakkab teenindama aastas vähem kui miljonit reisijat), leiab Poola, et projekti mõju kaubandusele ei ole vastuolus ühiste huvidega. Lennuliikluse kasvu arvestades eeldab Poola, et Gdanski ja Gdynia lennujaam moodustavad koostööd tegeva lennunduskeskuse, mis teenindab Pomorze Trójmiasto piirkonda ja pakub vastastikku täiendavaid teenuseid.
- (71) Poola rõhutab, et Gdynia lennujaam ei konkureeri Gdanski lennujaamaga, kuna see keskendub üldlennunduse sektori teenuste (hooldus, remont ja ülevaatus teenused, lennuakadeemia) osutamisele ja koostööle Gdynia sadamaga.
- (72) Lisaks väidab Poola, et Gdynia lennujaama tellimus- ja odavlennud ei tule Gdanski lennujaama, vaid üldiselt suurema heaolu ja liikuvuse arvelt. Poola juhib tähelepanu, et Gdanski lennujaama kasvumäär ja tehtavate lennutoimingute laad osutavad, et käitatavate lendude arv väheneb varem või hiljem. Poola väidab, et kõnealused järeldused on esitatud projekti „Lech Wałęsa nimelise Gdanski lennujaama laiendamine” keskkonnamõju hinnangus.
- (73) Poola selgitab, et Gdynia lennujaama tehtav investeering võib vähendada Gdanski lennujaama tegevuse piiramisega kaasnevat finants- ja sotsiaalkulusid. Poola juhib tähelepanu, et liikluse osaline suunamine Gdanski lennujaamast Gdynia lennujaama võimaldab mõlema lennujaama võimsust paremini ära kasutada.

*Abi vajalikkus ja ergutav mõju*

- (74) Poola väidab, et ilma rahastamiseta riiklikest vahenditest ei oleks äriühing projekti ellu viinud. Poola märgib, et tagati vaid minimaalne abi ning et projekti kulusid vähendati ja optimeeriti olemasoleva sõjalise infrastruktuuri kasutamiseks.
- (75) Poola arvates on kapitalisüstid Gdynia lennujaama vajalikud ja viidud miinimumini, nagu näitab:

i) projekti sisemine tasuvuslavi [...] %, mis ületab vaid pisut diskontomäära (aktsiakapitali hinda), mis on [...] % (vastavalt 2012. aasta kordusuuringule);



ii) finantsproгноosides kirjeldatud vajadus võtta lennujaama tegevuse rahastamiseks käibekapitali laen, sest vastasel juhul võiks äriühing kaotada likviidsuse;

iii) asjaolu, et omakapitalist finantseerimine on madalam kapitalikulude kogusummast (rahastamine omakapitalist jääb alla [...] rahalistest kogukuludest prognoosiperioodil, sealhulgas kapitalikulud kokku).

(76) Lisaks selgitab Poola abimeetme proportsionaalsust, võrreldes selle riiklikku rahastamist (reaalselt umbes 148 miljonit zlotti) investeerimisega täiesti uude objekti (Lublina-Świdniku lennujaam, mille ehitamise netokulud olid umbes 420 miljonit zlotti), ning sõjaväelennuväljal põhineva investeeringuga (Varssavi-Modlini lennujaam, mille ehitamine on siamaani maksma läinud ligi 454 miljonit zlotti).

### 3.2.2. Tegevusabi

(77) Poola väidab, et projekt vastab regionaalabi suunistes tegevusabi suhtes sätestatud kokkusobivuskriteeriumidele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga a hõlmatud piirkonnas. Poola arvates võib projekti tegevusabi kohta väita järgmist:

i) see on mõeldud eelnevalt määratletud kulude rahastamiseks;

ii) see on viidud vajaliku miinimumini ja antud ajutiselt (tegevuskulude jaoks on abi antud sellises ulatuses ja ajavahemikuks, mis on vajalik lennujaama tegevuse alustamiseks, st kuni 2018. aasta lõpuni);

iii) väheneb järk-järgult [...] protsendilt kapitalikuludest 2013. aastal kuni [...] protsendini 2018. aastal;

iv) on mõeldud projekti regionaalarenguga seotud eesmärkide saavutamiseks ja olemasolevate piirangute leevendamiseks. Võttes arvesse abi summat seoses selle positiivse mõjuga Pomorze arengule, väidab Poola, et seda tuleb lugeda proportsionaalseks.

(78) Ühtlasi rõhutab Poola, et abi on mõeldud väikesele lennujaamale, mis suudab teenindada maksimaalselt miljon reisijat aastas, mis tähendab, et konkurentsi moonutamise ja ühiste huvide vastase mõju oht on minimaalne, eelkõige pidades silmas Gdynia ja Gdanski lennujaama kavandavat koostööd ja nende koostöö vastastikust täiendavust.

(79) Samuti juhib Poola tähelepanu, et koostöö, mille üle praegu lennujaama sõjalise kasutajaga läbirääkimisi peetakse, ja viimase osalemine lennujaama tegevuskuludes vähendavad äriühingu kahjumit ja tegevuskulusid.

## 4. KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED

(80) Pärast seda, kui komisjon avaldas otsuse algatada Gdynia ja Kosakowo poolt äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd antud abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 ettenähtud menetlus, ei ole talle kolmandatelt isikutelt märkusi laekunud.

## 5. HINNANG

### 5.1. RIIGIABI OLEMASOLU

(81) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt „on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

(82) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 esitatud kriteeriumid on kumulatiivsed. Et teha kindlaks, kas kõnealune meede kujutab endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peavad olema täidetud kõik eespool osutatud tingimused. Rahaline toetus peab eelkõige

i) olema saadud riigilt või riigi ressurssidest;

ii) soodustama teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist;

iii) kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi ja

iv) mõjutama liikmesriikide vahelist kaubandust.

#### 5.1.1. Majandustegevus ja ettevõtja mõiste

(83) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab komisjon kõigepealt määrama, kas Gdynia-Kosakowo Airport Ltd on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ettevõtja. Ettevõtja mõiste hõlmab mis tahes üksust, mis tegeleb majandustegevusega, olenemata tema õiguslikust staatusest ja tema rahastamise viisist<sup>(27)</sup>. Mis tahes tegevus, mis hõlmab kaupade või teenuste pakkumist konkreetsel turul, on majandustegevus<sup>(28)</sup>.

(84) Oma Leipzig-Halle lennujaama kohtuasjas kinnitas Euroopa Kohus, et lennujaama käitamine äriksel eesmärgil ja lennujaama infrastruktuuri ehitamine kujutavad endast majandustegevust<sup>(29)</sup>. Kui lennujaama käitaja tegeleb majandustegevusega, pakkudes tasu eest lennujaamateenuseid, olenemata oma õiguslikust staatusest või rahastamise viisist, on tegemist majandustegevusega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ning seetõttu saab asutamislepingu riigiabi käsitlevaid eeskirju kohaldada riigilt või riigi ressurssidest lennujaama käitajale antud eeliste suhtes<sup>(30)</sup>.

(85) Sellega seoses märgib komisjon, et lennujaama käitaja Gdynia-Kosakowo Airport Ltd peab käesoleva otsuse esemeks olevat infrastruktuuri käitama äriksel alustel. Kuna lennujaama käitaja võtab kasutajatelt infrastruktuuri kasutamise eest tasu, tuleb viimast lugeda äriksel kasutatavaks. Sellest tulenevalt kujutab infrastruktuuri kasutav üksus endast Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ettevõtjat.

(86) Siiski ei pruugi kogu lennujaama käitaja tegevus olla majanduslikku laadi<sup>(31)</sup>.

(87) Euroopa Kohus<sup>(32)</sup> on leidnud, et tegevust, mille eest vastutab tavaliselt riik seoses avaliku võimu teostamisega, ei käsitleta majandustegevusena ning selle suhtes ei kohaldata riigiabi eeskirju. Sellisteks tegevusvaldkondadeks on näiteks lennundusjulgestus, lennujuhtimine, politsei, toll jne. Rahastamine on ette nähtud vaid asjaomaste valdkondlike kulude hüvitamiseks ja nende valdkondade jaoks eraldatud vahendeid ei tohi mõne muu majandustegevuse jaoks kasutada<sup>(33)</sup>.

(88) Seepärast ei kujuta avalike huvidega seotud tegevuse või selle tegevusega otseselt seotud infrastruktuuri rahastamine endast üldiselt riigiabi<sup>(34)</sup>. Lennujaama puhul loetakse tegevust nagu lennujuhtimine, politsei, toll, tuletõrje,

<sup>(27)</sup> Kohtuasi C-35/96 komisjon vs. Itaalia [1998] EKL I-3851; C-41/90 Höfner ja Elser [1991] EKL I-1979; kohtuasi C-244/94 Fédération Française des Sociétés d'Assurances vs. Ministère de l'Agriculture et de la Pêche [1995] EKL I-4013; kohtuasi C-55/96 Job Centre [1997] EKL I-7119.

<sup>(28)</sup> Kohtuasi 118/85 komisjon vs. Itaalia [1987] EKL 2599; kohtuasi 35/96 komisjon vs. Itaalia [1998] EKL I-3851.

<sup>(29)</sup> Liidetud kohtuasjad T-455/08 Flughafen Leipzig-Halle GmbH ja Mitteldeutsche Flughafen AG vs. komisjon ja T-443/08 Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt vs. komisjon [2011] EKL II-01311, kinnitanud Euroopa Kohus, kohtuasi C-288/11 P Mitteldeutsche Flughafen ja Flughafen Leipzig-Halle vs. komisjon, [2012], EKLi veel avaldamata; vt ka kohtuasi T-128/89 Aéroports de Paris vs. komisjon [2000] EKL II-3929, kinnitanud Euroopa Kohus, kohtuasi C-82/01P, EKL 2002, I-9297 ning kohtuasi T-196/04 Ryanair vs. komisjon [2008] EKL II-3643.

<sup>(30)</sup> Kohtuasjad C-159/91 ja C-160/91, Poucet vs. AGV ja Pistre vs. Cancave [1993] EKL I-637.

<sup>(31)</sup> Kohtuasi C-364/92 SAT Flugesellschaft vs. Eurocontrol [1994] EKL I-43.

<sup>(32)</sup> Komisjoni otsus N 309/02, 19. märts 2003, Lennundusjulgestus – kulude hüvitamine pärast rünnakuid 11. septembril 2001.

<sup>(33)</sup> Kohtuasi C-343/95 Cali & Figli vs. Servizi ecologici porto di Genova [1997] EKL I-1547; komisjoni otsus N 309/02, 19. märts 2003; komisjoni otsus N 438/02, 16. oktoober 2002, Abi sadamavaldajatele ametiülesannete täitmiseks.

<sup>(34)</sup> Vt joonealune märkus 32.

tsiviillennunduse kaitsmiseks ebaseadusliku sekkumise eest vajalik tegevus ning selle jaoks vajaliku infrastruktuuri ja vahenditega seotud investeeringuid üldiselt mittemajanduslikeks<sup>(35)</sup>.

- (89) Kuid majandustegevusega tihedalt seotud mittemajandusliku tegevuse riiklik rahastamine ei tohi kaasa tuua lennuettevõtjate ja lennujaamade käitajate vahelist põhjendamatu diskrimineerimist. Väljakujunenud kohtupraktikas kinnitatakse, et kui avaliku sektori asutused vabastavad ettevõtjaid nende majandustegevusest tulenevate kulude tasumisest, on tegemist eelise<sup>(36)</sup>. Seega kui konkreetnes õigussüsteemis on tavapärane, et lennuettevõtjad või lennujaamade käitajad tasuvad teatavate teenuste kulud, samal ajal kui mõni avaliku sektori asutuste eest teenuseid osutav lennuettevõtja või lennujaamade käitaja ei pea neid kulusid tasuma, võivad viimased olla saanud eelise, isegi kui kõnealuseid teenuseid peetakse mittemajanduslikeks. Seepärast on vaja lennujaama käitaja suhtes kohaldatavat õigusraamistikku analüüsida, et hinnata, kas selle õigusraamistiku kohaselt peavad lennujaamade käitajad või lennuettevõtjad kandma kulusid, mis on seotud mõne olemuselt mittemajandusliku, kuid nende majandustegevusega kaasneva tegevusega.
- (90) Ehkki põhjenduses 88 sätestatud tegevusliike võib lugeda mittemajanduslikeks, leiab komisjon, et Poola õigus<sup>(37)</sup> kohustab lennujaamade käitajaid selle tegevuse jaoks vajalikke rajatise ja vahendeid rahastama oma vahenditest.
- (91) Seepärast leiab komisjon, et Gdynia lennujaama käitaja eespool osutatud rajatiste ja vahendite riiklik rahastamine vabastab ta kuludest, mis kaasnevad tema majandustegevusega (vt 5.1.3 jagu). Sel põhjusel leiab komisjon, et kõnealuste rajatiste ja vahendite jaoks eraldatud kapitali tuleb kõnealuse investeeringu kasumlikkuse arvutamisel arvesse võtta. Seda tehes kohaldab komisjon Poola poolt turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringutes nõuetekohaselt järgitud meetodit.

#### 5.1.2. Riigi vahendid ja seostatavus riigiga

- (92) Riigiabi mõistet kohaldatakse mis tahes riigi ressursside kaudu kas riigi enda või talle antud volituste piires tegutseva vahendusorgani poolt antud eelise suhtes<sup>(38)</sup>. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 kohaselt on kohalike omavalitsuste vahendid riigi vahendid<sup>(39)</sup>. Praegusel juhul pärineb äriühingusse Gdynia-Kosakowo Airport Ltd tehtud kapitalisüst kahelt kohalikult omavalitsuselt, Gdynialt ja Kosakowolt. Seepärast leiab komisjon, et nende kahe asjaomase omavalitsuse vahendid on riigi ressursid.
- (93) Seepärast on komisjon seisukohal, et riigi ressurssidest rahastatavad investeeringud on seostatavad riigiga.

#### 5.1.3. Majanduslik eelis

- (94) Komisjon leiab, et Poola väidab ühelt poolt, et kapitalisüstid on kooskõlas turumajandusliku investeerimise põhimõttega, pidades samas teiselt poolt abi siseturuga kokkusobivaks, kuna lennujaama käitaja ei oleks investeringut teinud ilma rahastamiseta riiklikest vahenditest.
- (95) Et määratleda, kas praegusel juhul annab kõnealune meede äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd eelise, mida ta ei oleks saanud tavalistel turutingimustel, peab komisjon võrdlema lennujaama käitaja riiklike aktsionäride käitumist turumajandusliku investori käitumisega, kes juhindub pikaajalisema kasumlikkuse väljavaadetest<sup>(40)</sup>.

<sup>(35)</sup> Vt eelkõige kohtuasi C-364/92 SAT/Eurocontrol [1994] EKL I-43, punkt 30, ja kohtuasi C-113/07 P Selex Sistemi Integrati vs. komisjon [2009] EKL I-2207, punkt 71.

<sup>(36)</sup> Vt muu hulgas kohtuasi C-172/03 Wolfgang Heiser vs. Finanzamt Innsbruck [2005] EKL I-01627, punkt 36 ja viidatud kohtuasjad.

<sup>(37)</sup> Lennundusseadus (*Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze* (JoL 2002, nr 130, artikkel 1112, muudetud)), vt muu hulgas artikleid 74 ja 84.

<sup>(38)</sup> Kohtuasi C-482/99 Prantsusmaa vs. komisjon [2002] EKL I-4397.

<sup>(39)</sup> 12. mai 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-267/08 ja T-279/08, Nord-Pas-de-Calais [2011] EKL II-01999, punkt 108.

<sup>(40)</sup> Kohtuasi C-305/89 Itaalia vs. komisjon („ALFA Romeo”) [1991] EKL I-1603; kohtuasi T-296/97 Alitalia vs. komisjon [2000] EKL II-3871.

- (96) Hinnangus tuleks kõrvale jätta kõik positiivsed mõjud lennujaama asukoha piirkonna majandusele, kuna kohus on selgitanud, et turumajandusliku investeerimise põhimõtet käsitleva uuringu kohaldamisel on asjakohane küsida, kas sarnastes tingimustes oleks erainvestor kõnealuse kapitali märkinud, võttes arvesse tulu saamise prognoositavust ja jättes kõrvale kõik sotsiaalsed, regionaalpoliitilised ja valdkondlikud kaalutlused <sup>(41)</sup>.
- (97) Poola väidab, et kõnealused meetmed ei anna Gdynia lennujaama käitajale eelist, sest need on kooskõlas turumajandusliku investeerimise põhimõttega. Nagu kirjeldatud punktis 3.1, esitas Poola selle kinnitamiseks kolm PWC läbiviidud turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringut <sup>(42)</sup>. Novembris 2013 lisas Poola, et uued tuluallikad suurendaksid projekti nüüdispuhasväärtust (st kütuse müük, navigatsiooniteenused). Menetluse algatamise otsuse ajal oli Poola esitanud vaid 2012. aasta uuringu.
- (98) Hoolimata sellest, et aktsionäride 2011. aasta kokkulepe kohustas Gdyniat ja Kosakowot tegema investeerimisprojekti rahastamiseks kuni 2040. aastani rahalisi ja mitterahalisi sissemaksid, väidab Poola, et kapitalisüstide siseturuga kokkusobivuse hindamisel on oluline vaid 2012. aasta uuring ja hilisem teave tuluvoogude kohta.
- (99) *Stardust Marine*'i kohtuasjas sedastas kohus, et „[...] uurimaks, kas riik oli tegutsenud kui arukas turumajanduslikult tegutsev investor, tuleb end viia selle ajastu konteksti, mille käigus finantsabimeetmed vastu võeti, et hinnata riigi tegevuse majanduslikku mõistlikkust, ja seega tuleb hoiduda mis tahes hilisemale olukorrale põhinevast hinnangust” <sup>(43)</sup>.
- (100) Lisaks sellele otsustas kohus EDFi kohtuasjas, et „[...] kui majandushinnangud koostatakse pärast selle eelise andmist, ei piisa asjaomase liikmesriigi tehtud investeeringu tegeliku kasumlikkuse tagantjärgi tuvastamisest või tegelikult kasutatud menetluse valiku hilisemast põhjendamisest, selleks et tõendada, et liikmesriik tegi enne eelise andmist või eelise andmise ajal niisuguse otsuse aktsionärina” <sup>(44)</sup>.
- (101) Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamiseks peab komisjon viima end selle ajastu konteksti, milles käigus võeti vastu otsused muuta endine sõjaväelennuväli tsiviilennuväljaks. Komisjon peab oma hinnangus samuti tuginema teabele ja eeldustele, mis olid riiklikele aktsionäridele kättesaadavad investeerimisprojekti rahastamise korraldust käsitleva otsuse vastuvõtmise ajal.
- (102) Komisjon peab 2010. aasta uuringut esimeseks asjakohaseks analüüsiks, mis võimaldab määrata, kas Gdynia ja Kosakowo omavalitsus tegutsesid erainvestorina. Riigi sekkumise turutingimustele vastavuse hindamisel tuleks tõepoolest aluseks võtta eelanalüüs, võttes arvesse investeerimisotsuse tegemise ajal kättesaadavat teavet ja andmeid.
- (103) Komisjoni arvates viidi kõnealuse investeerimisprojektiga seotud uuringud ja ettevalmistustööd läbi kuni 2010. aastani. Need hõlmasid investeerimisprojekti üldkava, keskkonnaaruannet, üldise lennuterminali projektidokumente, haldushoone ja tuletõrjehoone projektidokumente, spetsiaalseid lennundusdokumente ja muid uuringuid. 2010. aasta lõpuks ulatus nende uuringute maksumus [...] miljoni zlotini ([...] miljoni euron) <sup>(45)</sup>. See näitab, et investorid võtsid Gdynia lennujaama arendamise otsuse vastu enne 2010. aastat. Gdynia ja Kosakowo võtsid projekti rakendamiseks rea ettevalmistavaid meetmeid (vt põhjendus 10 eespool) ja selleks telliti eriuuringuid.

<sup>(41)</sup> Kohtuasi C-40/85 Belgia vs. komisjon [1986] EKL I-2321.

<sup>(42)</sup> Ehkki komisjon palus Poola ametiasutustel esitada arvutuste tegemiseks koostatud Exceli tabelid koos valemitega, esitasid Poola ametiasutused Exceli tabelid ilma valemitega.

<sup>(43)</sup> Vt joonealune märkus 38.

<sup>(44)</sup> Kohtuasi C-124/10P Euroopa Komisjon vs. Électricité de France (EDF) [2012], EKLis veel avaldamata, punkt 85.

<sup>(45)</sup> Vt 2012. aasta kordusuuringu punkt 4.7.5. Poola märkuste kohaselt oli Gdynia lennujaama tehtud kapitalisüstide summa 26. juunil 2009 ühtekokku 1,691 miljonit zlotit (ligikaudu 423 000 eurot). Projekti ettevalmistamisel läbiviidud uuringute rahastamiseks oli kasutatud vaid [...] miljonit zlotit (umbes [...] miljonit eurot).

- (104) Lisaks, Poola väitel viisid lennujaama käitaja riiklikud aktsionärid kõnealuse investeerimisprojekti ettevalmistused lõpule 2010. aastal. Samal aastal suurendasid riiklikud aktsionärid investeerimisprojekti elluviimiseks äriühingu aktsiakapitali 6,05 miljoni zlotini (ligikaudu 1,5 miljoni euroni). Suuremad investeeringud põhivarasse (nagu näiteks üldise lennuterminali ehitus) pidid kavakohaselt algama 2011. aastal, kuid algasid tegelikult 2012. aastal. Komisjon usub, et iga erainvestor oleks sel hetkel hinnanud projekti eeldatavat tulusust. Kui investeerimiskava ei oleks osutanud vastuvõetavale tulususele või kui see oleks põhinenud kaheldavatel eeldustel, ei oleks erainvestor kava rakendamist alustanud ega lisaks juba eespool põhjenduses nimetatud ettevalmistustöödele kulutatule sellesse rohkem raha panustanud.

a) Kapitalisüstid

- (105) Kapitalisüstidega seoses märgib komisjon, et esimese olulise kapitalisüsti kohta summas 4,4 miljonit zloti tehti otsus 29. juulil 2010 (ületas senist kapitali summas 1,7 miljonit zloti peaaegu neli korda), kohe pärast 2010. aasta uuringu lõpuleviimist 16. juulil 2010. Lisaks allkirjastati märtsis 2011 (veel enne turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimist käsitleva teise, 13. mai 2011. aasta kordusuuringu lõpuleviimist) kokkulepe edasiste kapitalisüstide kohta muutmisprojekti (nimetatud põhjenduses 33) rahastamiseks (kuni 2040. aastani). Pealegi sõlmiti samal ajal lennujaama sõjalise kasutajaga käitamiskokkulepe (7. märtsil 2011) ja äriühingu maa rendileping (11. märtsil 2011 (nimetatud eespool põhjenduses 33).

- (106) Ühtlasi rõhutab komisjon, et Poola kinnitas, et 29. juulil 2010 otsustatud kapitalisüst põhineb projektile antud majanduslikul hinnangul, mis sisaldus 2010. aasta uuringus. Seepärast on selge, et selles faasis olid riiklikud aktsionärid otsustanud osaleda kõnealuses investeerimisprojekti, mis oli kavas rakendada 30 aasta jooksul. Ehkki erainvestoril on võimalik oma investeerimiskava selle rakendamise käigus vastavalt muutuvatele oludele kohandada, on selge, et erainvestor oleks kõnealuse investeerimisprojekti asjaolusid hinnanud juba 2010. aastal, enne sellesse oluliste vahendite panustamist.

- (107) Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamist käsitleva esimese kordusuuringu läbiviimise ajaks 2011. aastal olid aktsionärid investeeringud äriühingusse juba 6,05 miljonit zloti (vt tabel 3). Äriühing oli lennujaama jaoks juba Kosakowolt maad rentinud (Gdynia-Kosakowo Airport Ltd ja Kosakowo vaheline rendileping allkirjastati 11. märtsil 2011) ning oli allkirjastanud ka lennujaama sõjalise kasutajaga käitamiskokkuleppe (7. märtsil 2011). Lisaks allkirjastasid aktsionärid 11. märtsil 2011 kokkuleppe äriühingu aktsiakapitali suurendamise kohta kuni 2040. aastani<sup>(46)</sup>. Ja turumajandusliku investeerimise põhimõtte teise kordusuuringu lõpetamise ajaks juulis 2012 olid riiklikud aktsionärid investeerinud kokku 64,810 miljonit zloti (st umbes 70 % kogu investeeritud kapitalist). Komisjon rõhutab, et 2011. ja 2012. aasta uuring kujutavad endast vaieldamatult algse investeerimiskava ajakohastamist, mille alusel võeti vastu esimene otsus sõjalennuvälja muutmise projektiga algust teha. Seega isegi kui suuremad kapitalisüstid tehti pärast esimest, 2010. aasta uuringut, ei saa neid vaadelda eraldiseisvana.

b) Kapitalikulud

- (108) 2012. aasta kordusuuringus jaotatakse põhivarasse tehtavad investeeringud neljaks etapiks. Investeerimisprojekti esimene etapp hõlmas projekteerimist, aga ka asukoha ettevalmistamist (puude ja põõsaste eemaldamine, mitme angaari lammutamine ja maapinna tasandamine). Need kulud tasuti 2011. aastal kogusummas [...] miljonit zloti ([...] eurot). Projekti teine etapp, mis hõlmas üldise lennuterminali, haldushoone ja tuletõrjehoone ehitamist, oli alanud juba 2012. aastal. Kapitalikulude mõttes on projekti teine etapp kõige olulisem, hõlmates [...] % nominaalsetest kapitalikuludest (edaspidi „kapitalikulud“) ajavahemikul 2012–2013. Poola esitatud teabe kohaselt ulatusid kapitalikulud 2012. aastal [...] miljoni zlotini (millest üle poole kulutati veel enne 2012. aasta kordusuuringu alustamist). Allpool olev graafik (joonis 2) kujutab nominaalseid kapitalikulusid investeerimisetappide kaupa vastavalt 2012. aasta uuringus esitatule.

<sup>(46)</sup> 11. märtsi 2011. aasta kokkuleppega nähakse ette Gdynia rahaline sissemakse kogusummas 59,048 miljonit zloti (14,8 miljonit eurot) ajavahemikus 2011–2013 ja Kosakowo mitterahaline sissemakse (iga-aastase renditasu vahetamine aktsiate vastu) ajavahemikul 2011–2040.

## Joonis 2

**Kapitalikulud etapi kaupa (2012. aasta kordusuuring)**

[...]

- (109) Seoses põhjendustega 103 ja 108 leiab komisjon, et 2011. ega 2012. aasta kordusuuringut ei viidud läbi muutmisprojekti rahastamise põhiotsuse vastuvõtmise ajal ega sel ajal riiklike aktsionäride käsutuses olnud teabe alusel. Pealegi ei saa komisjon riiklike aktsionäride 2010. ja 2011. aastal vastuvõetud otsuste põhjendamiseks võtta tagasiulatuvalt arvesse novembris 2013 esitatud teabe alusel kavandatud täiendavaid tuluallikaid.
- (110) Seepärast leiab komisjon, et hindamaks, kas Gdynia ja Kosakowo käitused turumajanduse tingimustes tegutseva aruka erainvestorina, peab ta oma hinnangus tuginema 2010. aasta uuringule, jättes kõrvale edasise arengu ja teabe, mida ei olnud kõnealuse investeerimisprojekti rakendamise otsuse tegemisel riiklike aktsionäride käsutuses.
- (111) Teisest küljest hinnati 2011. ja 2012. aasta kordusuuringus ainult 2010. aasta ja 2010. aasta uuringu alusel tehtud investeerimisprojekti alustamise algse otsuse muudatusi. 2012. aasta uuringus tunnistatakse tõepoolest, et hulk investeringuid (nagu üldine lennuterminal, haldushoone, elektrisüsteem) olid juba „rakendamise kaugemas faasis”. Kaks järgnevat uuringut näitavad, et aktsionärid juhindusid turul toimunud sündmustest ja kohandasid projekti mahtu vastavalt sellele (olenevalt investeringu liigist kas suurendasid või vähendasid seda). Kõnealused muudatused olid aga võrreldes üldise otsusega muuta sõjaväebaas tsiviillennujaamaks tähtsusetud. Allpool olev graafik (joonis 3) kujutab 2010., 2011. ja 2012. aasta uuringus esitatud kapitalikulusid (näidatud 2010. aasta reaalkuludena). Nagu näha, siis kuigi investeringute ajastust ja ulatust kohandati nii 2011. kui ka 2012. aastal, ei olnud need muudatused projekti kogumahuga võrreldes märkimisväärsed. 2010. aastal hinnati reaalseid kapitalikulusid umbes [...] miljonile zlotile ja see näitaja suurenes nii 2011. kui ka 2012. aastal [...] umbes [...] miljoni zlotini (st [...] % peaaegu 20aastase investeerimisperioodi jooksul).
- (112) Sisuliselt peab komisjon antud juhul hindama mitut samade riiklike aktsionäride poolt õigupoolest sama investeerimisprojekti elluviimiseks tehtud investeerimisotsust, mis tehti lühikese ajavahemiku jooksul, mille käigus ei toimunud ettenägematu sündmusi. Seepärast ei saa 2011. ja 2012. aasta kordusuuringud muuta investeerimisotsust, mis selle vastuvõtmise ajal ei olnud kooskõlas turumajandusliku investeerimise põhimõttega, mõistlikuks investeerimisotsuseks. Kordusuuringud võisid vaid näidata, et Poola ametiasutused käitused erainvestorina vaid sel juhul, kui nad pidid tõendama, et täiendavate vahendite investeerimise tulemusena võiks projekt anda tulu, millega on võimalik piisaval määral tagasi teenida juba investeeritud ja edaspidi investeeritavat kapitali (või mis teeniks selle kapitali nõutavas ulatuses tagasi isegi võimaluse korral, et varem saadud ebaseaduslik abi tuleb tagasi maksta).

## Joonis 3

**2010., 2011. ja 2012. aasta uuringus prognoositud kapitalikulud (2010. aasta reaalkuludena)**

[...]

*Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamine 2010. aasta uuringu alusel*

- (113) Poola esitatud 2010. aasta uuring põhines äriplaani, milles prognoositi omakapitali investeerijate tulevased rahavood ajavahemikul 2010–2040. Turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringu läbiviimise ajal eeldas Poola, et lennujaam hakkab üldist lennuliiklust haldama 2011. aastal, tellimuslende 2013. aastal ja odavlende 2015. aastal. Selle tulemusena oleks teenindatud reisijate arv kasvanud stabiilselt [...] reisijalt 2013. aastal kuni ligi [...] miljoni reisijani 2024. ja 1,753 miljoni reisijani 2040. aastal (nagu on näidatud allpool tabelis 5).



Tabel 5

**Gdynia lennujaama lennuliikluse prognoos 2010. aasta uuringus (tuhandetes)**

Reisijate arvu kujunemise prognoos (turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise test, 2010)										
Aasta	2013	2014	2015	2016	2020	2024	2028	2032	2036	2040
Reisijate arv	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 752 835

- (114) 2010. aasta uuringu kohaselt oleks äriühing hakanud amortisatsioonielset ärikasumit teenima alates 2018. aastast. Aastane diskonteeritud rahavoog oleks muutunud positiivseks 2020. aastal, nagu on näidatud allpool oleval joonisel (joonis 4). Seevastu kumulatiivne diskonteeritud rahavoog (st pärast eelmiste aastate rahavoogude liitmist igal aastal) on kogu ajavahemikul 2010–2040 prognooside kohaselt negatiivne (nagu näidatud joonisel 1). Teisisõnu ei piisa alates 2018. aastast teenida loodetavatest positiivsetest rahavoogudest varasemate investeerimisperioodide väga negatiivsete rahavoogude hüvitamiseks.

Joonis 4

**Diskonteeritud rahavood (tuhandetes zlotides) (2010. aasta uuring)**

[...]

Allikas: 2010. aasta uuringu alusel.

- (115) Eeldati, et pärast 2040. aastat kasvab lennujaama käitaja vaba rahavoog pidevalt ja stabiilselt [...] %. Selle eelduse põhjal arvutas ka Poola lennujaama käitaja jääkväärtuse 2040. aastal. Diskonteeritud jääkväärtus ulatub [...] miljoni zlotini.
- (116) 2010. aasta uuringu tulemusena saadi positiivseks omakapitali väärtuseks<sup>(47)</sup> [...] miljonit zlotit (st ligikaudu [...] miljonit eurot). Lisaks ületab investeerimisprojekti sisemine tasuvuslävi [...] % lennujaama käitaja prognoositud kapitalikulu ([...] %).
- (117) Komisjon märgib, et Gdynia lennujaama käitaja tulevaste rahavoogude põhiosa moodustab prognoositav tulu, mis oleneb reisijate arvust ja lennuettevõtjate makstud lennujaamatasude tasemest. Odav- ja tellimuslendude (reisijad, maandumine, parkimistasud) arvele langeb 2010. aasta uuringus [80–90] % kogu 2040. aasta tuludest ja keskmiselt [80–90] % terve hinnatud ajavahemiku, täpsemalt 2010.–2040. aasta kogukuludest. Komisjon märgib, et see on vastuolus Poola väitega, et Gdynia lennujaama tegevus täiendaks Gdanski lennujaama oma, sest Gdynia keskenduks üldisele lennundusele. Nagu eespool osutatud andmetest tegelikult näha, on odav- ja tellimuslennud enamiku prognoosi kaasatud aastate jooksul peamine tuluallikas. Ent nagu allpool selgitatud, tuleb suurem osa Gdanski lennujaama tulust samuti odav- ja tellimuslendudest (vt põhjendus 121).
- (118) Seoses reisijate ja lennuettevõtjate nõudlusega leiab komisjon, et Gdynia lennujaamal on sama mõjuala Gdanski lennujaamaga, mis asub Gdynia lennujaamast vaid 25 km kaugusel. Gdanski lennujaama teenindamisvõimsust suurendati 2012. aastal kuni viie miljoni reisijani ja edasine laiendamine kuni seitsme miljoni reisija teenindamiseks on kavandatud 2015. aastaks. Laiendamise ajakava oli avalikult teada juba 2010. aastal, st 2010. aasta uuringu ettevalmistamise ajal<sup>(48)</sup>. Veelgi enam, Gdanski lennujaama teenindamisvõimsuse suurendamisest riikliku rahastamise abil viie miljoni reisijani teatati 24. septembril 2008 riigiabi nr N 472/08 raames ka komisjonile ning komisjon kiitis selle heaks 5. veebruaril 2009. aastal<sup>(49)</sup>.
- (119) Poola teavitas komisjoni, et Gdanski lennujaama jaoks 2010. aastal koostatud üldkavas<sup>(50)</sup> nähakse ette lennuraja, perrooni ja lennujaama muu infrastruktuuri laiendamine, mille tulemusena suudaks Gdanski lennujaam teenindada tulevikus üle kümne miljoni reisija aastas.

<sup>(47)</sup> Kõnealune omakapitali väärtus hõlmab rahavoogude nüüdispuhasväärtust ajavahemikul 2012–2040 ja lennujaama käitaja 2040. aastaks arvatud diskonteeritud jääkväärtust.

<sup>(48)</sup> Vt nt komisjoni 3. juuni 2009. aasta otsus nr C(2009) 4445, millega anti ühenduse rahalist abi üleeuroopaliste transpordivõrkude valdkonnas.

<sup>(49)</sup> Vt joonealune märkus 4.

<sup>(50)</sup> Üldkava anti töösse veebruaris 2010 ja esitati novembris 2010.

- (120) Edasi märgib komisjon, et 2010. aastal teenindas Gdanski lennujaam 2,2 miljonit reisijat (st kasutas oma teenindamisvõimsusest 45 %, sealhulgas lisanduv võimsus). Gdanski lennujaama kohta esitatud prognooside kohaselt kasutatakse 2020. aastaks olemasolevast võimsusest vaid 50–60 %<sup>(51)</sup>. Kõnealustes prognoosides ei võeta arvesse Gdynia lennujaama tegevuse alustamist (st eeldatakse, et kogu mõjuala nõudluse rahuldab Gdanski lennujaam). Komisjon märgib, et Gdanski lennujaam suudab piirkonna nõudlust rahuldada pikka aega, st vähemalt kuni 2030. aastani, isegi reisijate liikluse dünaamilise kasvu puhul.
- (121) Nagu eespool näidatud, eeldatakse 2010. aasta uuringus, et enamik Gdynia lennujaama tulust (keskmiselt [80–90] % kogu ajavahemikul 2012–2040) tuleb odav- ja tellimuslendudest. Sellega seoses märgib komisjon, et ka Gdanski lennujaam teenindab peamiselt odav- ja tellimuslende. 2010. aastal reisis 72 % kõigist Gdanski lennujaamas teenindatud reisijatest odav- ja tellimuslendudega<sup>(52)</sup>.
- (122) Arvestades lähedust teisele olemasolevale ja ülekoormuseta lennujaamale, kes järgib sama ärimudelit ja kellel on pikas perspektiivist piisavalt ammendamata teenindamisvõimsust, leiab komisjon, et Gdynia lennujaama käitaja suutlikkus meelitada kohale liiklust ja reisijaid oleneb olulisel määral lennuettevõtjatele pakutavate lennujaamataste tasemest, eelkõige võrreldes oma lähimate konkurentide tasemega.
- (123) Sellega seoses märgib komisjon, et 2010. aasta uuringus nähakse tellimus- ja odavlendude puhul ette reisijatasu 25 zlotti (6,25 eurot) reisija kohta kuni 2014. aastani ja 40 zlotti (10 eurot) reisija kohta alates 2015. aastast (kuni 2040. aastani). Sama kategooria lendude maandumistasuks määrati 25 zlotti (6,25 eurot) tonni kohta kogu ajavahemiku jooksul (eelduste kohaselt oli keskmine maksimaalne stardimass 70 tonni), samal ajal kui parkimistasuks hinnati 4 zlotti (1,0 eurot) 24 tunniks tonni kohta (keskmine maksimaalne stardimass 70 tonni). 2010. aasta uuringu kohaselt määrati hinnad tasemel, mis oli 2010. aasta uuringu läbiviimise ajal võrreldav teiste piirkonna lennujaamade tasemega. Gdynia lennujaama hinnad määrati ka eeldusel, et Gdanski lennujaam ei konkureeri temaga.
- (124) Ühtlasi märgib komisjon, et Gdanski lennujaama alates 31. detsembrist 2008 kasutatud tariifide kavas kinnitatakse standardseks reisijatasuks 48 zlotti (12,0 eurot) reisija kohta, standardseks maandumistasuks rohkem kui kahetonnise lennuki puhul (st sealhulgas kõik tellimus- ja odavlennuettevõtjate õhusõidukid) 25 zlotti (6,25 eurot) tonni kohta ja parkimistasuks 4,5 zlotti (1,25 eurot) 24 tunniks tonni kohta.
- (125) Komisjon märgib aga, et Gdanski lennujaamas kohaldatav tariifide tase võimaldab muu hulgas odavlendude puhul ka mitmesuguseid allahindlusi ja hinnavähendeid. Gdanski lennujaam kohaldab vähendatud reisijatasu 24 zlotti (6 eurot) reisija kohta kõikidel uutel liinidel (alates 1. jaanuarist 2004) ja kõikide lendude sageduste suurendamisel, kui kasutatakse õhusõidukeid stardimassiga vahemikus 50–100 tonni (nt Airbus A320 ja Boeing 737 ning muud odavlennuettevõtjate kasutatavad õhusõidukid). Sellistel liinidel vähendatakse ka maandumistasu 50 % (st 12,5 zlotini tonni kohta). Parkimistasu tühistatakse täielikult, kui liin on käigus vähemalt kuus korda nädalas. Lisaks vähendatakse kõigepealt standardset reisijatasu kõikidel riigisisestel regulaarliinidel 23 zloti võrra. Seejärel kohaldatakse asjakohast allahindlust. Võttes arvesse Gdanski lennujaamas kohaldatavaid allahindlusi ja hinnavähendeid, leiab komisjon, et Gdynia lennujaama jaoks ettenähtud keskmised lennujaamatasud ületasid tunduvalt naaberlennujaamas kehtestatud tasusid.

<sup>(51)</sup> Reisijaliiklus (tuh reisijat aastas) Gdanski lennujaamas.

Reisijate tegelik arv

Aasta	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Reisijad	466	672	1 256	1 715	1 954	1 911	2 232	2 463	2 906

Reisijate arvu kujunemise prognoos

Aasta	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Reisijad	3 153	3 311	3 477	3 616	3 760	3 911	4 067	4 230

<sup>(52)</sup> Odavlennud 64,5 %, tellimuslennud 7,5 %. Nii 2009. kui ka 2011. aastal oli see näitaja 70 %.

- (126) Kõnealuseid lennujaamatasusid kohaldades ei suuda Gdynia uue turuletulijana kohale meelitada piisavalt palju lennuettevõtjaid, kui samal mõjualal tegutseb ammendamata teenindamisvõimsust omav lennuväli, mis kohaldab uutel liinidel madalamaid netotasusid ja suurendab lendude sagedust olemasolevatel liinidel. Samuti märgib komisjon, et Gdanski lennujaamatasude kavas nähakse ette soodustasude kohaldamine kuni 31. detsembrini 2028. Kuna 2010. aasta uuringus (mis põhineb lennujaama käitaja selleaegsel äriplaanil) käsitletakse lennujaamatasusid lennujaama käitaja peamise tuluallikana, peab komisjon seda lahendust tõendiks, et 2010. aasta uuring ei ole piisavalt veenev ega usaldusväärne näitamaks, et erainvestor oleks kõnealuse investeerimisprojekti ette võtnud.
- (127) Arvestades et nii Gdynia kui ka Gdanski lennujaam keskenduksid peamiselt odav- ja tellimuslendudele, et Gdanski lennujaam ei kasuta kogu oma võimsust, et selle tegelikud tasud on Gdynia äriplaanis kirjeldatutest madalamad, ning arvestades kahe lennujaama omavahelist lähedust, peab komisjon ekslikuks eeldust, et kahe lennujaama vahel puudub hinnakonkurents.
- (128) Ühtlasi märgib komisjon, et 2010. aasta uuringu koostamise ajal olid Bydgoszczi lennujaamas (asub Gdynia lennujaamast 196 kilomeetri ning 2 tunni ja 19 minuti autosõidu kaugusel) ja Szczecini lennujaamas (asub Gdynia lennujaamast 296 kilomeetri ning 4 tunni ja 24 minuti autosõidu kaugusel) kohaldatavad netotasud hulga madalamad<sup>(53)</sup>.
- (129) Eespool nimetatut silmas pidades on komisjoni arvates – võttes arvesse teise ülekoormuseta ja sama ärimudelit kasutava lennujaama lähedust – 2010. aasta uuringus osutatud lennujaamatasud, mis ületavad Gdanskis ja teistes lähikonnas asuvates piirkondlikes lennujaamades kohaldatavaid tasusid, ebarealistlikud. Lisaks põhinevad Gdynia lennujaama konkurentsiolukorda arvestades 2010. aasta uuringus esitatud liiklusprognosid komisjoni arvates ebarealistlikel eeldustel.
- (130) Tuleb märkida, et 2010. aasta uuring ei hõlmanud ei tundlikkuse analüüsi ega mingit muud tulemuse tõenäosust käsitlevat hinnangut (nagu halvim võimalik stsenaarium, ideaalne ja baasstsenaarium). Seepärast järeldeb komisjon, et 2010. aasta uuringus esitatud stsenaarium näib reisijateleikluse arengu ja tasude taseme puhul tuginevat ülemäära optimistlikele eeldustele.
- (131) Komisjon märgib, et odav- ja tellimuslendudega seotud reisijatasudest teenitava iga-aastase tulu vähendamine vaid [...] % võrra (prognoosiperioodil 2010–2040) toob riiklike aktsionäride jaoks kaasa negatiivse omakapitali väärtuse. Tulud võivad sel moel väheneda, kui tasud on eeldatust väiksemad ja/või liiklus hõredam. Sellega seoses väärib äramärkimist, et 2010. aasta uuringus kasutatud lennujaamatasud on juba [...] % võrra kõrgemad kui Gdanski lennujaamas<sup>(54)</sup>. Sellega seoses on väga ebatõenäoline, et Gdynia lennujaam suudaks lennuliiklust suurendada, ilma et teeks äriplaanis näidatud 40 zloti suurusest (10 euro suurusest) tasust olulist soodustust. See, et lennujaamatasude näiliselt tähtsusetu vähendamine (realistlike eelduste põhjal) mõjutab nüüdispuhasväärtust sedavõrd tugevalt, seab alge äriplaani usaldusväarsuse tõsise kahtluse alla.
- (132) Ehkki 2010. aasta uuring põhines sel ajal kättesaadavatel liiklusprognosidel ja hilisemat teavet ei tohiks turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringu hindamiseks otse kasutada, märgib komisjon siiski, et sellised prognoosid olid suures ulatuses ülemäära optimistlikud. 2010. ja 2012. aasta liiklusprognoside võrdlemisel ilmnevad tõepoolest olulised erinevused. Lisaks projekti alguse edasilükkumisele vähendati liiklusprognose

<sup>(53)</sup> Bydgoszczi lennujaam: standardtasu iga lahkuva reisija kohta on 30 zloti (7,5 eurot); standardne maandumistasu on 45 zloti/tonn (11,25 eurot) esimese kahe tonni maksimaalse stardimassi kohta, 40 zloti/tonn (10 eurot) 2–15 tonni maksimaalse stardimassi kohta, 35 zloti/tonn (8,75 eurot) 15–40 tonni maksimaalse stardimassi kohta, 30 zloti/tonn (7,5 eurot) 40–60 tonni maksimaalse stardimassi kohta, 25 zloti/tonn (6,25 eurot) 60–80 tonni maksimaalse stardimassi ja 20 zloti/tonn (5 eurot) iga tonni kohta 80 tonni ületava maksimaalse stardimassi puhul; standardtasu parkimise puhul on 8 zloti/tonn/24 h (2 eurot; esimesed neli tundi parkimist on tasuta). Allahindlused: reisijatasusid võidakse alandada 5 protsendist (kui lennuettevõtjal lahkub 100–300 reisijat Bydgoszczi lennujaamast igas kuus) kuni 50 protsendini (kui lennuettevõtjal lahkub üle 8 000 reisija Bydgoszczi lennujaamast igas kuus); maandumistasu – 50 % allahindlus uue liini toimimise esimese 12 kuu jooksul, 50 % maandumise puhul vahemikus 14.00–20.00; maandumis- ja parkimistasud: 10 % lennuettevõtja puhul, kes teeb 4–10 lendu kuus, 15 % 11–30 lennu puhul kuus, 20 % rohkem kui 31 lennu puhul kuus. Szczecini lennujaam: standardtasu iga lahkuva reisija kohta on 35 zloti (8,75 eurot); standardne maandumistasu on 70 zloti/tonn (17,5 eurot); standardne parkimistasu on 8 zloti/tonn/24 h (esimesed kaks tundi on tasuta). Allahindlused: alates 20 protsendist (kui lennuettevõtja pakub lahkuvatele reisijatele üle 800 koha nädalas) kuni 90 protsendini (kui pakutakse üle 1 300 koha).

<sup>(54)</sup> Reisijatasude arvutamine odavlennuettevõtjate puhul.

kogu „positiivse amortisatsioonieelse ärikasumi” perioodil igal aastal [...]lt [...] protsendini. Selline oluline korreerimine kõigest iga kahe aasta järel, ilma et olud oleksid märkimisväärselt muutunud, võimaldab algsete eelduste mõistlikkust kasulikult viisil kontrollida. Lisaks näitab see, et komisjonipoolne tundlikkuse kontroll (mis on võrdluses väheoluline) on eriti kõnekas ebarealistlike ootuste puhul, mis olid viinud järelduseni, et projekt tasub end ära.

Tabel 6

**2010. aasta uuringus ja 2012. aasta kordusuuringus kasutatud reisijate liikluse prognooside võrdlus**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Reisijate koguarv 2010. aasta turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Reisijate koguarv 2012. aasta turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus	—	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vahe		– 53	– 69	– 55	– 38	– 36	– 29	– 27	– 25
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reisijate koguarv 2010. aasta turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 343 234
Reisijate koguarv 2012. aasta turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringus	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083 746
Vahe	– 23	– 21	– 19	– 17	– 17	– 18	– 18	– 19	– 19

- (133) Edasised tundlikkuse testid näitavad, et kui üldine tulu oleks kogu prognoosiperioodi jooksul vaid [...] % aastas väiksem või kui tulu oleks [...] % väiksem ja tegevuskulud [...] % suuremad, ei tooks projekt enam kasumit. Seepärast on investeeringu kasumlikkus põhieelduste väikeste muutuste suhtes väga tundlik. Komisjoni arvates on sellised muutused järgnenud turumajanduse põhimõtte järgimise uuringutes tehtud muudatustega võrreldes väheolulised.
- (134) Komisjonipoolne tundlikkuse kontroll tundub seda mõistlikum, et vähem kui aasta pärast 2010. aasta uuringut said Poola ametiasutused ajakohastatud analüüsi, mille kohaselt projekti nüüdispuhasväärtus oleks märksa madalam ja ulatuks vaid [...] miljoni zlotini (umbes [...] eurot). Seepärast vähendati projekti nüüdispuhasväärtust mais 2011 algse projektiga võrreldes [...] % võrra.
- (135) Veelgi enam, komisjon leiab, et 2010. aasta uuringu positiivsed tulemused sõltuvad suurel määral samuti investeeringu jääkväärtusest äriplaanis käsitletud perioodi lõpul (st 2040. aastal). Äriühingu diskonteeritud rahavoog ajavahemikul 2010–2040 on tõepoolest negatiivne ja ulatub (–[...]) miljoni zlotini). Diskonteeritud jääkväärtus oli 30. juunil 2010 [...] miljonit zloti.
- (136) Jääkväärtus põhines eeldustel, et investeeringu rahavoo aastane kasvumäär ulatub pärast 2040. aastat [...] protsendini. Üldjuhul ei tohiks ettevõtja kasvumäär ületada selle majanduse kasvutempot, kus ta tegutseb (st SKP kasvu seisukohast). Jääkväärtus arvutatakse tõepoolest ajal, kui ettevõtte jõuab eelduste kohaselt küpsusfaasi ja kui kiire

kasvu ajajärk on ettevõtte jaoks seega läbi. Arvestades et majanduses osalevad eeldatavasti nii kiire kui ka stabiilse kasvuga ettevõtjad, eeldatakse, et küpsete ettevõtete kasvumäär on seega *madalam* kui majanduse keskmine kasvumäär tervikuna. Poola ei täpsustanud oma märkustes, millistel alustel ta valis pikaajaliseks kasvumääraks [...] %, kuid selgitas, et pikaajaline kasvumäär on nominaalne kasvumäär. IMFi teabe põhjal leidis komisjon, et Poola kohta 2010. aasta alguses kättesaadavate SKP reaalse kasvu prognooside kohaselt ulatus Poola majanduse nominaalne kasvumäär 5,6 protsendist 2011. aastal kuni 6,6 protsendini 2015. aastal. Kui inflatsioon on 2,5 %, on SKP eeldatav kasvumäär 4 %. Seega võib [...] % valik Gdynia lennujaama nominaalseks kasvumääraks näida esmapilgul kooskõlas sel ajal kättesaadava teabega ja üldise tavaga valida majanduse kasvutempot madalam kasvumäär. Kuid valides pikaajalise kasvumäära inflatsioonist kõrgemana (mis oli aprillis 2010 hinnanguliselt 2,5 %), eeldatakse äriplaanis, et lennujaama kasv jätkub igal aastal pärast 2040. aastat.

Tabel 7

**Aprillis 2010 SKP ja inflatsiooni kohta kättesaadavad IMFi andmed ja prognoosid**

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SKP kasv, % (püsihinnad)	1,70	2,70	3,20	3,90	4,00	4,00	4,00
SKP kasv, % (jooksevhinnad)	5,50	4,40	5,60	6,20	6,60	6,50	6,60
Inflatsioon, %	4,20	3,50	2,30	2,40	2,50	2,50	2,50

Allikas: Rahvusvaheline Valuutafond, World Economic Outlook Database, aprill 2010 (laaditud alla aadressilt <http://www.imf.org/external/data.htm>)

- (137) Lisaks märgib komisjon, et pidades silmas erakordselt pikka prognoosiperioodi ja jääkväärtuse arvutamist alles väga kaugeks kuupäevaks, on kõige kohasema kasvumäära määramine seda keerulisem ja ebakindlus seda suurem. SKP kasvu prognoositakse rohkem kui viieaastaseks perioodiks tõepoolest harva, samal ajal kui antud juhul pidi mudel prognoosima lennujaama mõistlikku kasvumäära pärast 30 aasta pikkust tegutsemist. See näitab, et arukas investor oleks teinud mitu tundlikkuse testi.
- (138) Sellega seoses väärrib märkimist, et algse äriplaani hilisemates versioonides vähendati stabiilset kasvumäära [...] protsendilt [...] protsendini. Poola ei ole vähendamist aga arusaadavalt selgitanud. Jääkväärtus on eeldatava pideva stabiilse kasvumäära funktsioon, kuid ühtlasi ka stabiilse kasvu perioodil prognoositava tulu funktsioon. Komisjon viis läbi hulga tundlikkuse teste, mis kinnitasid, et 2010. aasta uuringu järeldus on põhieelduste väikeste ja realistlike muudatuste suhtes väga tundlik. Esiteks on stabiilne kasvumäär, mille puhul 2010. aasta äriplaanis leitakse negatiivne nüüdispuhasväärtus, umbes [...] %. Kuid eeldades, et tulu on prognoositust ainult [...] % madalam, on stabiilne kasvumäär, mille puhul projekt muutub kahjumlikuks, [...] %.
- (139) Antud juhul jääkväärtuse arvutamiseks kasutatud stabiilse kasvumäära mudeli puhul tuleb prognoosida ka kuupäev, millal ettevõtte hakkab kasvama stabiilse määraga, mida ta suudab pidevalt säilitada. 2010. aasta uuringus määrati kõnealune kuupäev 2040. aastasse, mis tähendab 30aastast prognoosiperioodi (2010–2040). 2012. aasta kordusuuringus vähendati prognoosiperioodi 18 aastani (2012–2030) ja jääkväärtus arvutati seepärast 2030. aasta kohta. Kui sama ajakava rakendada 2010. aasta uuringu puhul, muutub nüüdispuhasväärtus negatiivseks.
- (140) Samuti märgib komisjon, et 2012. aasta kordusuuringus nimetatakse spetsiaalselt, et arukas investor oleks arvestanud asjaoluga, et projekt nõuab enne kasumisse jõudmist eriti kaua aega (vt 2012. aasta kordusuuringu punkt 4.10.1.2, milles sedastatakse, et „Nüüdispuhasväärtuse positiivne tulemus tõendab, et investeerimine Gdynia-Kosakowo lennujaama võib olla potentsiaalsetele investoritele põnev ettevõtmine. Kuid enne otsustamist peavad investorid arvesse võtma ka infrastruktuuri investeerimise projektidele iseloomulikke pikka investeerimisperioodi”).
- (141) Komisjon märgib, et 2010. aastal, kui viidi läbi esimene turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuring, võeti äriplaanis ja nüüdispuhasväärtuse arvutustes arvesse kõiki kapitalikuluseid, sealhulgas avalike huvidega seotud kohustusi (tuletõrjehingid, turvateenistus, toll jne). Komisjon märgib, et selline lähenemine tundub korrektne, arvestades et sellised kulud on loomuldas seotud lennujaama ehituse ja käitamisega (ja lisanduvad seetõttu projekti kuludele).

- (142) Ent komisjon on projekti kasumlikkust hinnanud ka 2010. aasta uuringu alusel ilma avaliku huvidega seotud ülesannetest tulenevate kapitalikuludeta.
- (143) Poola esitatud teave ei võimalda täpselt määratleda, millised kapitali- ja tegevuskulude osad on avalike huvidega vahetult seostatavad. Komisjon märgib, et 2012. aasta kordusuuringus on Poola avalike huvidega seotud investeringud osadeks lahutanud, kuid 2010. aasta uuringus seda ei tehtud. Komisjon arvutas aga nüüdispuhasväärtuse uuesti, jättes kõrvale hulga kapitalikulude määratletavaid osi, mis on selgesti seotud avalike huvidega seotud tegevusega. Eelkõige jättis komisjon nüüdispuhasväärtuse uuesti arvutamisel kõrvale järgmised kapitalikulud: „tule-tõrjeautod ja -varustus“, „lennujaama piirdeaed ja seire“ ning „lennujaama turvateenistuse varustus“ summas [...] miljonit zlotti (nominaalväärtus kokku)
- (144) 2010. aasta uuringus kasvab diskonteeritud rahavoog avalike huvidega seotud kulude väljajätmise tulemusena ligikaudu (–[...]) miljoni zlotini (või teisisõnu vähendatakse prognoositavat diskonteeritud kahjumit ajavahemikul 2010–2040 [...] miljoni zloti võrra (–[...]) miljonilt zlotilt (–[...]) miljoni zlotini. Arvestades et jääkväärtust ei muudeta (ja see võrdub [...] miljoni zlotiga), suureneb projekti nüüdispuhasväärtus [...] miljonilt zlotilt [...] miljoni zlotini (st see suureneb [...] miljonilt eurolt ligikaudu [...] miljoni euron).
- (145) Tundlikkuse katseid tehti veel ja need näitavad, et nüüdispuhasväärtus muutub negatiivseks järgmiste muutuste korral: kogutulu vähenemine [...] % võrra, lennujaamatasudest saadud tulu vähenemine [...] % võrra või kogutulu vähenemine [...] % võrra kulude puhul, mis ületavad [...] % (kõik aasta lõikes). Pidades silmas lennujaamatasudega seotud äärmiselt ebarealistlike prognoose ([...] % kõrgemad kui Gdanski lennujaamas)<sup>(55)</sup> ja ülemäära optimistlike liiklusprognoose ([...] % prognooside korrigeerimine [...] % võrra madalamaks kui alguses ette nähtud), näitavad sellised tundlikkuse testid, et pisut realistlikumad eeldused võimaldavad järeldada, et projekt ei oleks kasumlik.
- (146) Kui jätta määratletavad avalike huvidega seotud kulutused 2010. aasta uuringust kõrvale, näitavad tundlikkuse testid, et nüüdispuhasväärtus muutuks negatiivseks, kui odavlennuettevõtjate lennujaamatasudest prognoositavat tulu (vähendamata tellimuslendudele kohaldatavaid lennujaamatasusid) vähendatakse [...] % võrra aastas, säilitades äriplaanis prognoositud tellimuslendude tulud, kogu muu tulu, tegevuskulud ja kapitalikulud (arvestades et odavlendudest hakatakse tulu teenima 2017. aastal ja see kasvab aja jooksul järk-järgult).
- (147) Lisaks tasub meenutada, et projekt on kasumlik ainult tänu jääkväärtusele (st lennujaama väärtusele 2040. aastal, eeldades et rahavoog kasvab igal aastal pidevalt [...] %). Kuni 2040. aastani on projekti rahavood negatiivsed.
- (148) Seega isegi kui projekti kasumlikkust hinnatakse 2010. aasta uuringu põhjal ilma avalike huvidega seotud kapitalikuludeta, ei ole võimalik selgesti järeldada, et erainvestor oleks kõnealuse investeeringu teinud.

#### *Kokkuvõte ja järeldused*

- (149) Gdynia lennujaama muutmine nõuab märkimisväärsed investeeringuid ja selle rahavood on pikka aega negatiivsed. Äriplaanist on tõepoolest näha, et prognoosiperioodil 2010–2040 on kumulatiivne diskonteeritud rahavoog negatiivne (–[...]) miljonit zloti ehk –[...]) miljonit eurot). Äriplaani kohaselt annab projekt positiivse tulemuse ainult tänu 2040. aastaks ja sealt edasi arvatud diskonteeritud jääkväärtusele [...] miljonit zloti, eeldusel et lennujaam kasvab igal aastal ja sealt edasi nominaalmääruga [...] %). Hoolimata sellise pikaajalise projektiga kaasnevast olulisest ebaselgusest, ei sisalda äriplaani tundlikkuse analüüsi ja erineb seega analüüsist, mida arukas investor oleks sellise projekti puhul teinud.
- (150) Lisaks järeldati komisjoni analüüsis, et äriplaani tugineb reale optimistlikele ja ebarealistlikele eeldustele, arvestades lähedal asuvat Gdanski lennujaama, millel on sama ärimudel, ammendamata teenindamisvõimsus ja laienemisplaanid. Mitu tundlikkuse katsed näitavad, et projekti nüüdispuhasväärtus muutub eelduste väikeste ja realistlike muutuste tulemusena negatiivseks.

<sup>(55)</sup> Vt joonealune märkus 54.



- (151) Eespool toodud silmas pidades leiab komisjon, et erainvestor ei oleks 2010. aasta uuringu alusel otsustanud investeerimisprojekti alustada. Seepärast annab Gdynia ja Kosakowo omavalitsuste otsus lennujaama käitajale majandusliku eelise, mida ta tavalistel turutingimustel ei oleks saanud.

Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamine 2011. aasta kordusuuringu ja 2012. aasta kordusuuringu alusel

- (152) Seoses 2011. ja 2012. aastal läbiviidud turumajandusliku investeerimise põhimõtte kordusuuringutega (ja vahenditega, mis Poola väitel nende uuringute põhjal lennujaama käitajasse paigutati) leiab komisjon, et kõnealuseid kapitalisüste lubati juba 11. märtsil 2011. aastal allkirjastatud aktsionäride kokkuleppes (vt põhjendus 33 eespool), st enne 2011. ja 2012. aasta turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgmise uuringute läbiviimist. Kui kordusuuringud 2011. ja 2012. aastal läbi viidi, olid aktsionäride investeerimisotsused seega juba tehtud, ehkki need viidi ellu alles hiljem. Lisaks leiab komisjon, et pärast 2011. ja 2012. aasta kordusuuringut tehtud kapitalisüste ei saa pidada eraldi vastu võetud autonoomseteks investeerimisotsusteks, sest need käsitlevad sama investeerimisprojekti, mida riiklikud aktsionärid hakkasid hiljemalt 2010. aastal ellu viima, ning need kujutavad endast vaid algse projekti kohandusi või muudatusi.

- (153) Nagu juba nimetatud, leiab komisjon seepärast, et uuringutes saab näidata Poola käitumist erainvestorina üksnes juhul, kui uuringutes tõendatakse, et täiendavate vahendite investeerimine võimaldaks projektil teenida juba investeeritud ja edaspidi investeeritavalt kapitalilt nõuetekohast tulu (või mis teeniks kõnealuselt kapitalilt nõutavat tulu isegi, kui võtta arvesse võimalust, et varem saadud ebaseaduslik abi tuleb tagasi maksta).

- (154) Kuid vaatamata sellele tunduvad uuringud allpool kirjeldatud põhjustel ebaseadusväärsed.

Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamine 2011. aasta kordusuuringu alusel

- (155) Turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgmise uuringut korrati esimest korda mais 2011. Ehkki pärast kõnealust uuringut tehtud kapitalisüste lubati enne maid 2011 (vt põhjendus 33 eespool), on komisjon samuti hinnanud, kas selles majandusuuringus sisalduva teabe põhjal võib järeldada, et kapitalisüstid kajastasid turumajanduse tingimustes tegutseva erainvestori käitumist. 2011. aasta kordusuuringus jäeti projekti tulu samaks, kuid kapitalikuludid suurendati (vt joonis 3, mis iseloomustab 2010. aasta reaalselt kumulatiivset investeerimiskulu). Ühtlasi võetakse uuringus arvesse eelmisi kapitalisüste ja juba tehtud kapitaliinvesteeringuid. Kapitali kaalutud keskmist hinda alandati pisut ([...] protsendilt [...] protsendini) ja pikaajalist kasvumäära vähendati [...] protsendilt [...] protsendini. Kordusuuringute tulemusena saadi hulga väiksem nüüdispuhasväärtus [...] miljonit zlotti (umbes [...] eurot). Selle põhjuseks olid suuremad kulud (diskonteeritud rahavoog ajavahemikul 2011–2030 ulatuks –[...] miljoni zlotini) ja jääkväärtus väheneks pisut [...] miljoni zlotini.

- (156) Seepärast leiab komisjon, et Gdynia ja Kosakowo omavalitsuse otsus rahastada Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie) sõjaväelennuvälja muutmist tsiviillennuväljaks ei ole 2011. aasta kordusuuringu kohaselt kooskõlas ka turumajandusliku investeerimise põhimõttega ning annab seega majandusliku eelise, mida lennujaama käitaja ei oleks tavalistel turutingimustel saanud.

Turumajandusliku investeerimise põhimõtte kohaldamine 2012. aasta kordusuuringu alusel

- (157) Poola leiab, et komisjon peaks hindama turumajandusliku investeerimise põhimõtte kokkusobivust siseturuga 2012. aasta kordusuuringu alusel. Ehkki pärast kõnealust uuringut tehtud kapitalisüste lubati enne maid 2011 (vt põhjendus 33 eespool), on komisjon sellele väitele vastamiseks samuti hinnanud, kas selles majandusuuringus sisalduva teabe põhjal võib järeldada, et kapitalisüstid kajastasid turumajanduse tingimustes tegutseva erainvestori käitumist.

- (158) Komisjon märgib, et 2012. aasta kordusuuringus võetakse arvesse eelnevaid kapitalisüste ja juba tehtud kapitalikulutusi. 2012. aasta uuring näitab, et äriühingu Gdynia-Kosakowo Airport Ltd rahastamine toob aktsionäride jaoks kaasa positiivse omakapitali väärtuse [...] miljonit zlotti (ligikaudu [...] miljonit eurot). Lisaks ületab investeerimisprojekti sisemine tasuvuslävi [...] % lennujaama käitaja prognoositud kapitalikulu ([...] %).

- (159) 2012. aasta kordusuuringus võrreldi äriühingu omakapitali väärtust edasiste investeeringutega olukorras, kus uus lennujaam hakkab tegutsema („baasstsenaarium“), äriühingu omakapitali väärtusega ilma edasiste investeeringuteta olukorras, kus investeerimisprojekt lõpetatakse juunis 2012 („vastupidine stsenaarium“) <sup>(56)</sup>.
- (160) Sellega seoses on komisjon juba leidnud, et pärast 2010. aastat tehtud kapitalisüste ei saa käsitleda 2010. aastal tehtud algsest investeerimisotsusest eraldi. 2010. aastal oleks korrektne vastupidine stsenaarium olnud projekti rakendamist mitte alustada. Poola väitel võimaldas rendileping Kosakowol kasutada maad vaid tsiviillennujaama tarbeks. Komisjon märgib, et erainvestor ei oleks sellist lepingut üldse sõlminud, kui uue tsiviillennujaama väljaarendamise kavad selles piirkonnas ei oleks sisaldanud reaalselt väljavaadet selliselt investeeringult tulu teenida. 2012. aasta kordusuuringus määratletud vastupidist stsenaariumi moonutab seepärast varasem otsus, mis iseenesest aga ei kajastanud erainvestori käitumist. Teisisõnu oleks 2010. ja 2012. aastal korrektne vastupidine stsenaarium olnud selline, kus tsiviillennujaama rajamise projekti ei oleks ellu viidud, samal ajal kui kõik kapitalisüstid ja Poola korraldatud turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgimise uuringud käsitlesid sama investeerimisprojekti rakendamist.
- (161) Igal juhul leiab komisjon, et Poola esitatud 2012. aasta kordusuuringus sisalduv baasstsenaarium põhineb äriplaanil, mis eeldab ajavahemikul 2012–2030 (st kiire kasvu perioodil) omakapitali investeerijatele edasisi rahavooge <sup>(57)</sup>. Edasiste rahavoogude prognoosimisel on lähtutud eeldusest, et lennujaam alustab tegevust 2013. aastal. 2012. aasta kordusuuringu läbiviimise ajal lootis Poola, et lennujaam teenindab 2014. aastal ligikaudu [...] reisijat ja laiendab 2020. aastal oma tegevust järk-järgult [...] reisijani ning 2028. aastal umbes [...] reisijani (vt reisijate arvu kujunemise prognoos allpool tabelis 8).

Tabel 8

**Gdynia lennujaama reisijate liikluse prognoosid (tuhandetes)**

Reisijate arvu kujunemise prognoos										
Aasta	2013	2014	2015	2017	2018	2019	2020	2023	2026	2030
Kokku	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083,7

- (162) 2012. aasta kordusuuringu kohaselt eeldatakse, et pärast 2030. aastat jätkub lennujaama käitaja kasv stabiilsel määral [...]. Selle eelduse põhjal arvutas Poola lennujaama käitaja jääkväärtuse 2030. aastal.
- (163) Komisjon märgib, et nagu ka 2010. aasta uuringus, moodustab Gdynia lennujaama käitaja tulevaste rahavoogude põhiosa lennundustegevusest prognoositav tulu, mis on olemas reisijate arvust ja lennuettevõtjate makstavate lennujaamatasude tasemest.
- (164) Reisijate hulga prognoosiga seoses väidab Poola, et koos Poola SKP kasvu ja piirkonna arenguga kasvab aja jooksul nõudlus ka reisilendude järele. Seepärast on Poola arvamisel, et liikluse kohta esitatud prognoosid on konservatiivsed ning et tegelik liiklus võib kujuneda prognoositust tihedamaks. Poola arvates nähakse märtsis 2013 ajakohastatud liiklusprognoosis ette suuremat liiklustihedust kui 2012. aasta kordusuuringus.
- (165) Poola väidab, et äriplaan kohaselt teenindab Gdynia alla [...] % piirkonna reisijate liiklusest. Veelgi enam, Poola arvates on Pomorze lennundusturul ruumi veel ühele väikesele lennujaamale, kes täiendaks Gdanski lennujaama pakutavaid teenuseid.
- (166) Reisijate nõudlusega seoses leiab komisjon, et põhjendustes 118–129 esitatud argumendid Gdynia konkureerimise kohta lennuettevõtjate ja reisijate nimel Gdanski lennujaamaga kehtivad ka 2012. aasta kordusuuringu hindamise puhul.

<sup>(56)</sup> Kuna turumajandusliku investeerimise põhimõtte kordusuuring viidi läbi juunis 2012, põhineb analüüs sellel ajal.

<sup>(57)</sup> Omakapitali investeerimist käsitlevate otsuste hindamisel kasutatakse meetodina laialdaselt äriühingu omakapitali väärtuse hindamist. Omakapitali väärtus on äriühingu väärtus selle omanike või aktsionäride jaoks. Selle arutamiseks liidetakse kõik tulevased omakapitali investeerijatele kättesaadavad rahavood, mida diskonteeritakse asjakohase tulumääraga. Diskontomäärana kasutatakse üldiselt aktsiakapitali hinda, mis kajastab rahavoogude riske.

- (167) Eelkõige leiab komisjon, et 2012. aasta kordusuuringus nimetatud lennujaamatasude tase oli sama mis 2010. aasta uuringus. Poola sõnul ei erine 2012. aasta kordusuuringus kasutatud tasud oluliselt teistes Poola väikestes lennujaamades kehtivatest standardtasudest. Poola selgitab, et äriplaanis on esitatud kogu äriplaanis käsitletud ajavahemiku (st 2014–2040) keskmine tasude tase ning eelduste kohaselt tuleb Gdanski lennujaamas tasusid pikas perspektiivis tõsta, sest teenuste kvaliteet selles lennujaamas paraneb.
- (168) Kuna Gdanski, Bydgoszczi ja Szczecini lennujaamas kohaldati 2012. ja 2010. aastal samu tasusid (sealhulgas samad allahindlused), kattub komisjoni Gdynia lennujaama tasude tasemeid käsitlev hinnang 2012. aasta kordusuuringus 2010. aasta uuringu hinnanguga (vt põhjendused 122–129).
- (169) Komisjon leiab, et kasumlikkuse väljavaatetest juhitud turumajanduse tingimustes tegutsev investor ei oleks kõnealust projekti hõlmavas investeerimisotsuses tuginenud tasude tasemele, mis ületab tunduvalt teistes Poola piirkondlikes lennujaamades, <sup>(58)</sup> eelkõige Gdanski lennujaamas kohaldatavaid netotasusid.
- (170) Ühtlasi märgib komisjon, et Poola korraldatud stressitest näitab, et kui reisijatasu alandatakse [...] zlotini, muutub omakapitali väärtus negatiivseks. Sellega seoses märgib komisjon, et teiste Poola piirkondlike lennujaamade (nt Gdansk, Bydgoszcz, Szczecin, Lublin) lennujaamatasudega võrreldavate vähendatud tasude puhul muutuks omakapitali väärtus negatiivseks.
- (171) Lisaks leiab komisjon, et turumajanduse tingimustes tegutsev investor ei kehtestaks kõrgemaid tasusid eeldusel, et Gdanski lennujaama tasud tõusevad pikema perioodi jooksul. Sellega seoses märgib komisjon, et Gdanski lennujaamas kohaldatavate tasude kavas nähakse ette soodustuste pakkumine kuni 2028. aastani (st vaid kahe aasta võrra lühema ajavahemiku jooksul kui 2012. aasta kordusuuringus käsitletud ajavahemik). Seega isegi kui Gdanski lennujaamas tasud pärast 2028. aastat tõuseksid, leiab komisjon, et äriplaani perioodiks (st kuni 2030. aastani) prognoositavad keskmised lennujaamatasud on kõrgemad kui keskmine tase konkureerivas lennujaamas.
- (172) Poola kinnitas, et 2012. aasta kordusuuringus võetakse arvesse lennuväljal sõjaväelise tegevusega seotud tegevuskulusid. Eeldatakse, et need kulud hüvitab riik. Ühtlasi kinnitas Poola, et Gdynia lennujaam ja sõjaline kasutaja ei ole kulude (nii tegevus- kui ka investeerimiskulude) jagamise kohta ametlikku kokkulepet veel saavutanud.
- (173) Komisjoni arvates tugineks turumajanduse tingimustes tegutsev investor oma hinnangutes ainult investeerimisotsuse ajal prognoositavatele tulemustele. Seepärast leiab komisjon, et hinnates investeringu kooskõllalisust turumajandusliku investeerimise põhimõttega, ei tohiks arvesse võtta kulude võimalikku vähenemist, mis tuleneb nende jagamisest sõjaväelise kasutajaga (ega mõju lennujaama üldkuludele ja tuludele). Õigupoolest ei esitata 2012. aasta kordusuuringus ka arvilist hinnangut selle kohta, mil määral lennujaama käitajal õnnestuks sellega seoses kuludelt säästa.
- (174) Nii nagu 2010. aasta uuringu puhul, on projekti diskonteeritud rahavood ajavahemikul 2012–2030 negatiivsed, nagu näidatud joonisel 5. Lennujaama rahavood muutuvad positiivseks kõigepealt 2020. aastal, kuid pikk investeerimisperiood tähendab, et diskonteeritud kumulatiivne rahavoog püsib prognoosisperioodil negatiivne.

<sup>(58)</sup> Lisaks Gdanski, Bydgoszczi ja Szczecini lennujaama tasudele analüüsis komisjon ka detsembris 2012 avatud piirkondliku Lublini lennujaama tasusid. Lublini lennujaamas on standardtasu iga lahkuva reisija kohta 34 zloti (8,5 eurot); standardne maandumistasu on 36 zloti/tonn; standardne parkimistasu on 15 zloti/tonn/24 h (esimesed neli tundi parkimist on tasuta). Kui lennuettevõtja avab Lublini lennujaamas oma esinduse, jääb tasu iga lahkuva reisija kohta esimese viie hooaja (2,5 aasta) vältel vahemikku 4,21 zloti (1,05 eurot) ja 5,76 zloti (1,44 eurot); parkimis- ja maandumistasu suhtes kohaldatakse 99 % soodustust. Pärast viit hooaega tehakse soodustusi uutele liinidele. Reisija-, maandumis- ja parkimistasu puhul jääb soodustus vahemikku 95 protsendist liini toimimise esimese aasta jooksul kuni 25–65 protsendini viiendal aastal (olenevalt reisijate arvust). Pärast viiendat aastat kohaldatakse 60 % soodustust, kui lennuettevõtja teenindab rohkem kui 250 000 Lublini lennujaamast lahkuvat reisijat.

## Joonis 5

**Kumulatiivne (reaalne) diskonteeritud rahavoog zlottides 2012. aasta kordusuuringus.**

[...]

- (175) Seepärast leiab komisjon, et Gdynia ja Kosakowo omavalitsuse otsus rahastada Gdynia sõjaväelennuvälja muutmist tsiviillennuväljaks ei ole 2012. aasta kordusuuringu kohaselt kooskõlas ka turumajandusliku investeerimise põhimõttega ning annab seega majandusliku eelise, mida lennujaama käitaja ei oleks tavalistel turutingimustel saanud.

## Andmete ajakohastamine novembris 2013

- (176) Samuti arvab komisjon, et hinnates investeringu kooskõla turumajandusliku investeerimise põhimõttega, ei tohiks arvesse võtta investeerimiskava muudatusi, mis on tehtud eesmärgiga teenida lennujaamas (väliskäitaja vahendusega) kütuse müümisest ja navigatsiooniteenuste pakkumisest lisatulu. Poola kinnitas, et kõnealuseid võimalikke täiendavaid tuluallikaid Gdynia lennujaama 2010. aasta uuringusse, 2011. aasta kordusuuringusse ega 2012. aasta kordusuuringusse ei kaasatud, sest uuringute koostamise ajal ei olnud ei riiklikud aktsionärid ega äriühing kindlad, et neil õnnestub saada kõik selliste teenuste osutamiseks vajalikud load ja kontsessioonid. Kuna nõutavaid lube ja kontsessioone ei olnud turumajandusliku investeerimise põhimõtte järgmise uuringu läbiviimise ajal võimalik hankida, ei saa komisjon neid tagantjärele arvesse võtta.

## Kokkuvõtte

- (177) Komisjoni arvates ei ole rahastamine riiklikest vahenditest, mille Gdynia ja Kosakowo kohalik omavalitsus võimaldas lennujaama käitajale, turumajandusliku investeerimise põhimõttega kooskõlas. Seepärast leiab komisjon, et kõnealune meede annab äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd majandusliku eelise, mida ta tavalistel turutingimustel ei oleks saanud.

## 5.1.4. Valikulisus

- (178) Et meedet määratletak riigiabina, peab ta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt soodustama „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist”. Antud juhul märgib komisjon, et kapitalistid puudutavad vaid äriühingut Gdynia-Kosakowo Airport Ltd. Seepärast on need Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses valikulised.

## 5.1.5. Konkurentsi moonutamine ja mõju kaubandusele

- (179) Liikmesriigi antav abi kahjustab liidusisest kaubandust, kui see parandab ettevõtja seisundit võrreldes tema konkurentidega siseturul<sup>(59)</sup>. Kõnealuse meetmega antav majanduslik eelis tugevdab lennujaama käitaja majanduslikku seisundit, sest lennujaama käitaja saab alustada äritegevust ilma investeerimis- ja tegevuskulusid tasumata.
- (180) Nagu on hinnatud punktis 5.1.1, on lennujaama käitamine majandustegevus. Ühelt poolt on olemas konkurents lennujaamade vahel lennuettevõtjate ja asjaomase lennuliikluse (reisijate- ja kaubavedu) ligimeelitamiseks ja teiselt poolt lennujaamade käitajate vahel, kes võivad omavahel konkureerida konkreetse lennujaama käitamise õiguse nimel. Veelgi enam, komisjon rõhutab eriti odavlennuettevõtjate puhul, et erinevatel mõjualadel ja erinevates liikmesriikides asuvad lennujaamad võivad omavahel konkureerida ka nende lennuettevõtjate nimel. Komisjon märgib, et Gdynia lennujaam teenindab kuni 2020. aastani ligikaudu [...] 000 reisijat ja 2030. aastal kuni üks miljon reisijat.
- (181) Nagu on osutatud 2005. aasta lennundussektori suuniste punktis 40, ei ole isegi väikeseid lennujaamu võimalik Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 reguleerimisalast välja jätta. Pidades silmas prognoositavat liiklust Gdynia lennujaamas ja selle lähedust Gdanski lennujaamale (maksimaalselt 25 km kaugusel), leiab komisjon, et liikmesriikidevahelisele konkurentstile ja kaubandusele võidakse mõju avaldada.

<sup>(59)</sup> Kohtuasi T-214/95 Het Vlaamse Gewest vs. komisjon [1998] EKL II-717.

- (182) Põhjendustes 179–181 esitatud argumentide alusel tugevdab Gdynia lennujaama käitajale antud majanduslik eelis tema seisundit konkurentide ees liidu lennundusteenuste pakkujate turul. Seepärast moonutab uuritav riiklik abi konkurentsi või ähvardab seda moonutada ning mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust.

#### 5.1.6. Kokkuvõte

- (183) Pidades silmas põhjendustes 83–182 esitatud argumente, leiab komisjon, et äriühingusse Gdynia-Kosakowo Airport Ltd tehtud kapitalisüstitid kujutavad endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Kuna rahastamine oli äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd juba kättesaadavaks tehtud, leiab komisjon samuti, et Poola ei ole järginud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud keeldu<sup>(60)</sup>.

### 5.2. ABI KOKKUSOBIVUS

- (184) Komisjon on uurinud, kas kõnealust abi saab pidada kokkusobivaks siseturuga. Nagu eespool kirjeldatud, hõlmab abi Gdynia lennujaama rajamisega seotud investeerimiskulude rahastamist ja tegevuskulude rahastamist lennujaama esimestel tegevusaastatel (st kuni 2019. aastani, sealhulgas nii 2010. kui ka 2012. aasta kordusuuringu kohaselt).
- (185) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikega 3 nähakse ette mitu erandit lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud üldeeskirjast, et riigiabi ei ole siseturuga kokkusobiv. Kõnealust abi saab hinnata vaid Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 alusel, milles sätestatakse, et: „abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega,“ võib pidada siseturuga kokkusobivaks. Sellega seoses sätestatakse 2005. aasta lennundussektori suunistes raamistik, mille abil on võimalik hinnata, kas lennujaamade käitajatele antavat abi saab lugeda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt siseturuga kokkusobivaks. Selles nimetatakse mitut kriteeriumi, mida komisjon peab arvesse võtma.

#### 5.2.1. Investeerimisabi

- (186) Lennujaama infrastruktuuri rahastamiseks antav riigiabi on kokkusobiv Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga c, kui see vastab 2005. aasta lennundussektori suuniste punktis 61 sätestatud tingimustele:
- i) infrastruktuuri ehitamine ja käitamine vastavad selgelt määratletud üldisest huvist lähtuval eesmärgile (piirkondlik areng, juurdepääs jne);
  - ii) infrastruktuur on vajalik ja proportsionaalne kindlaksmääratud eesmärgiga;
  - iii) infrastruktuur pakub piisavaid kasutamise väljavaateid keskmiseks tähtjaks, eelkõige võrreldes olemasoleva infrastruktuuri kasutamisega;
  - iv) juurdepääs infrastruktuurile on avatud kõigile võimalikele kasutajatele võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning
  - v) kaubavahetuse arengut ei mõjutata määral, mis oleks vastuolus liidu huvidega.
- (187) Peale selle peab lennujaamadele antav riigiabi – nagu mis tahes muu riigiabi meede – olema siseturuga kokkusobivuse tagamiseks ergutava mõjuga ning vajalik ja proportsionaalne taotletava õiguspärase eesmärgiga.
- (188) Poola arvates vastab Gdynia lennuvälja muutmise projekti riiklik rahastamine kõikidele 2005. aasta lennundussektori suunistes investeerimisabile esitatavatele kriteeriumidele.

<sup>(60)</sup> Kohtuasi T 109/01 Fleuren Compost vs. komisjon [2004] EKL II-127.

- i) *Infrastruktuuri ehitamine ja käitamine vastavad selgelt määratletud üldisest huvist lähtuval eesmärgile (piirkondlik areng, juurdepääs jne)*
- (189) Komisjon märgib, et Pomorzet teenindab tõhusalt juba Gdanski lennujaam, mis asub kavandatavast uuest lennujaamast vaid 25 km kaugusel.
- (190) Gdanski lennujaam asub Trójmiasto ringtee lähedal, mis kuulub Gdyniast, Sopotist ja Gdanskist mööduva kiirtee S6 juurde ning tagab suurele osale Pomorze elanikest hõlpsa juurdepääsu lennujaamale. Uue lennujaama ehitamine iseenesest ei parandaks ühendust märkimisväärselt isegi Gdynia elanike jaoks, sest nii Gdynia kui ka Gdanski lennujaam asuvad Gdynia keskusest umbes 20–25 minutilise autosõidu kaugusel.
- (191) Samuti märgib komisjon, et praegu liidu struktuurifondide kaasfinantseerimisel ehitatav Trójmiasto raudteeühendus võimaldab nii Gdanski kui ka Gdynia elanikel sõita kesklinnast Gdanski lennujaama umbes 25 minutiga. Trójmiasto raudtee tagab ka teistele Pomorze piirkondade elanikele otsese või ümberistumisega ühenduse Gdanski lennujaamaga.
- (192) Ühtlasi märgib komisjon, et Gdanski lennujaam suudab praegu teenindada viit miljonit reisijat aastas, samas kui tegelik reisijate liiklus oli 2010–2013. aastal järgmine: 2010 – 2,2 miljonit, 2011 – 2,5 miljonit, 2012 – 2,9 miljonit, 2013 – 2,8 miljonit. Samuti märgib komisjon, et praegu on käimas Gdanski lennujaama laiendustööd seitsme miljoni reisija teenindamiseks aastas. Investeering plaanitakse lõpule viia 2015. aastal.
- (193) Pealegi on Poola poolt Pomorze kohta esitatud ja 2012. aasta kordusuuringu koostamiseks kasutatud liiklusprognoosi kohaselt piirkonna kogunõudlus [...] reisijat aastas [...].

Tabel 9

**Pomorze liiklusprognoos (miljonites)**

2013	2015	2017	2019	2020	2023	2026	2027	2028	2030
2,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		7,7

- (194) Ühtlasi märgib komisjon, et Poola esitatud teabe kohaselt nähakse Gdanski lennujaama üldkavas ette lennujaama edasine laiendamine rohkem kui kümne miljoni reisija teenindamiseks aastas. Reisijate liiklusest olenevalt otsustakse Gdanski lennujaama teenindamisvõimsuse laiendamine üle seitsme miljoni seepärast edaspidi.
- (195) Poola sõnul näitab (märtsis 2013 koostatud) ajakohastatud prognoos, et mõjuala nõudlus kujuneb eeldatavasti suuremaks kui liiklusprognoosid 2012. aastal. Muudetud prognooside kohaselt on 2030. aastal nõudlus mõjualal umbes üheksa miljonit reisijat. Isegi see prognoos näitab, et Gdanski lennujaamast üksinda ilma edasiste investeeringuteta piisab piirkonna nõudluse rahuldamiseks vähemalt kuni 2025. aastani (põhjenduses 45 kirjeldatud kohandatud liiklusprognooside kohaselt).
- (196) Pealegi on Poola esitatud teabe kohaselt Gdanski lennujaama lennuraja läbilaskevõime 40–44 lendu tunnis, samal ajal kui praegune tegelik kasutus on keskmiselt 4,7 lendu tunnis.
- (197) Poola esitatud teabe alusel (vt põhjendused 192–196 eespool) märgib komisjon, et Gdanski lennujaama teenindamisvõimest kasutatakse järgmistel aastatel ära vaid 50–60 %. Selle tulemusena suudab Gdanski lennujaam isegi reisijate arvu kiire kasvu korral Pomorzes lennuettevõtjate ja reisijate nõudlust pikka aega rahuldada.
- (198) Veel märgib komisjon, et Gdanski lennujaam pakub lende rohkem kui 40 sihtkohta kodu- ja välismaal (nii otse sihtkohta kui ka sõmlennujaamadesse nagu näiteks Frankfurt, München, Varssavi ja Kopenhaagen).



- (199) Nagu osutatud põhjenduses 60, väidab Poola ühelt poolt, et Gdanski lennujaama laiendamise võimalused on planeerimise ja keskkonnaga seotud põhjustel piiratud. Teisest küljest väidab ta aga, et võimalused Gdanski lennujaama teenindamisvõimsust suurendada on piiramatud. Kuna teenindamisvõimsuse laiendamise piiranguid käsitlevad argumendid on vastuolulised ega ole nagunii põhjendatud, leiab komisjon, et ta ei saa oma hinnangut nendele rajada.
- (200) Pidades silmas Gdanski lennujaama ammandamata võimsust, mida ei kasutata pikema perioodil täielikult ära, ning plaani selle lennujaama teenindamisvõimsust vajaduse korral veelgi suurendada, ei usu komisjon, et teise lennujaama rajamine Pomorzes soodustaks piirkonna arengut. Lisaks märgib komisjon, et Pomorze ühendus maailmaga on tänu Gdanski lennujaamale juba niigi hea ning et uus lennujaam ei paranda ühendust piirkonnaga.
- (201) Ühtlasi märgib komisjon, et Gdynia lennujaama ärimudel osutab, et ta konkureeriks odav- ja tellimuslendude ning üldiselt lennundusturul reisijate nimel Gdanski lennujaamaga. Lisaks ei õigusta uue lennujaama rajamine varulennujaamana, hädaolukorras maandamiseks kasutatava lennujaamana Gdynia lennujaama tehtavate investeeringute mahtu.
- (202) Eespool toodud silmas pidades leiab komisjon, et investeerimine Gdynia lennujaama toob lihtsalt kaasa infrastruktuuri dubleerimise piirkonnas, mis ei vasta ühise huvi selgelt määratletud eesmärgile.
- ii) *Infrastruktuur on vajalik ja proportsionaalne kindlaksmääratud eesmärgiga*
- (203) Nagu osutatud põhjendustes 189–202, leiab komisjon, et Gdanski lennujaam teenindab Gdynia lennujaama mõjuala tõhusalt nii praegu kui ka edaspidi. Lisaks järgivad mõlemad lennujaamad sarnast ärimudelit ja keskenduvad peamiselt odav- ja tellimuslendudele.
- (204) Ühise huvi selgelt määratletud eesmärgi puudumisel leiab komisjon, et infrastruktuuri ei saa lugeda ühisest huvist lähtuva eesmärgi suhtes vajalikuks ega proportsionaalseks (vt põhjendus 202 eespool).
- iii) *Infrastruktuur pakub piisavaid kasutamise väljavaateid keskmiseks tähtjaks, eelkõige võrreldes olemasoleva infrastruktuuriga*
- (205) Nagu punktis i osutatud, asub Gdynia lennujaam olemasolevast Gdanski lennujaamast vaid 25 km kaugusel ning neil kahel lennujaamal on sama mõjuala ja ärimudel.
- (206) Praegu kasutatakse Gdanski lennujaama teenindamisvõimsusest ära alla 60 %. Praegu tehtavaid investeeringuid arvesse võttes suudab Gdanski lennujaam teenindada piirkonda olenevalt kasutatud prognoosidest kuni vähemalt 2025.–2028. aastani ning lennujaama on võimalik edaspidi laiendada.
- (207) Ühtlasi märgib komisjon, et Gdynia lennujaama äriplaan näitab, et lennujaam teeniks umbes [80–90] % tulust odav- ja tellimuslennuettevõtjate teenindamisest. See tähendab, et ta keskenduks turgudele, kus toimub Gdanski lennujaama äritegevuse põhiosa.
- (208) Sellega seoses märgib komisjon ka, et Poola ei esitanud tõendeid võimaliku koostöö kohta lennujaamade vahel.
- (209) Plaanidest teenida tulu muust lennundus- ja mittelennundustegevusest (tootmine ja teenused) ei piisaks iseenesest ka Gdynia lennujaama käitamisega seotud suurte tegevuskulude katmiseks.
- (210) Seepärast leiab komisjon, et Gdynia lennujaama kasutamise seotud väljavaated ei ole keskpikas perspektiivis rahuldavad.

iv) *Juurdepääs infrastruktuurile on avatud kõigile võimalikele kasutajatele võrdselt ja mittediskrimineerivalt*

- (211) Poola kinnitas, et kõik võimalikud kasutajad saavad juurdepääsu lennujaama infrastruktuurile võrdsel ja mittediskrimineerivatel alustel ilma äriiselt põhjendamatu diskrimineerimiseta.

v) *Kaubavahetuse arengut ei mõjutata määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega*

- (212) Komisjon märgib, et Poola ei ole esitanud tõendeid, et Gdynia ja Gdanski lennujaam moodustavad koos lennundus-alase koostöövõrgustiku. Loogika ütleb, et need kaks lennujaama peaksid tegelikult samade reisijate nimel konkureerima.
- (213) Lisaks märgib komisjon, et Gdynia lennujaam (mille tulust ligikaudu [80–90] % teenitakse odav- ja tellimuslendudele) ja investeeringu maht (nt terminal, mis suudab teenindada 0,5 miljonit reisijat aastas ja mida edaspidi laiendatakse) ei põhjenda piisavalt väidet, et Gdynia lennujaam keskenduks üldisele lennuliiklusele ja osutaks teenuseid ainult või peamiselt üldlennunduse sektorile.
- (214) Võttes arvesse eespool osutatut ja asjaolu, et mõlemad lennujaamad keskendusid odav- ja tellimuslendudele, leiab komisjon, et abi on suunatud lennujaamale, mis konkureeriks otseselt teise lennujaamaga samal mõjualal, ilma et tekiks nõudlus lennujaama teenuste järele, mida olemasolev lennujaam ei suudaks pakkuda.
- (215) Seepärast leiab komisjon, et kõnealune abi mõjutaks kaubandust ulatuses, mis on vastuolus ühiste huvidega. Kõnealust järeldust toetab ühisest huvist lähtuva eesmärgi puudumine, mille saavutamiseks abi oleks mõeldud.

vi) *Abi vajalikkus ja ergutav mõju*

- (216) Poola esitatud andmete põhjal leiab komisjon, et investeerimiskulud võivad olla madalamad kui teiste võrreldavate piirkondlike lennujaamade ehitamiseks Poolas. Seda peamiselt tänu sõjalennuvälja olemasoleva infrastruktuuri kasutamisele. Veelgi enam, Poola väidab, et ilma abita lennujaama käitaja investeeringut ei teeks.
- (217) Edasi märgib komisjon, et seda liiki investeeringu tagasiteenimiseni jõudmiseks vajalik pikk periood tähendab, et abisaaja motiveerimiseks investeeringuga jätkama võib olla vaja riiklikku rahastamist. Lisaks, kuna investeeringu prognoositavat kasumlikkust ei ole võimalik määrata (vt põhjendus 177) ja turumajanduse tingimustes tegutsev investor sellise projektiga ei tegeleks, on tõepoolest tõenäoline, et abi motiveeriks lennujaama käitajat tegutsema.
- (218) Kuid ühise huvi selgelt määratletud eesmärgi puudumisel järeldab komisjon, et abi ei saa pidada selle eesmärgi suhtes vajalikuks ja proportsionaalseks.
- (219) Seepärast leiab komisjon, et Gdynia ja Kosakowo investeerimisabi äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd ei ole kooskõlas 2005. aasta lennundussektori suunistega ja seda ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks.

### 5.2.2. Tegevusabi

- (220) Komisjon on seisukohal, et äriühingu Gdynia Airport Ltd. tegevuskulude rahastamise puhul on tegemist tegevus-abiga, mis vähendab lennujaama käitaja jooksvaid kulusid. Euroopa Kohtu praktika kohaselt on selline tegevusabi siseturuga põhimõtteliselt kokkusobimatu. Vastavalt 2005. aasta lennundussektori suunistele võib lennujaamadele antud tegevusabi lugeda siseturuga kokkusobivaks vaid erandlikel juhtudel ja rangetel tingimustel ebasoodsas olukorras olevates piirkondades.
- (221) Komisjon märgib, et Gdynia lennujaam asub ebasoodsas olukorras olevas piirkonnas, mille suhtes kehtib Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis a sätestatud erand, mis tähendab, et komisjon peab hindama, kas kõnealust tegevusabi saab lugeda regionaalabi suuniste alusel kokkusobivaks siseturuga.

- (222) Regionaalabi suuniste punkti 76 kohaselt võib tegevusabi anda piirkondades, mille suhtes kehtib Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis a osutatud erand, tingimusel et on täidetud järgmised kumulatiivsed kriteeriumid: i) abi andmine on õigustatud regionaalarengu ja abi olemuse seisukohast ning ii) abi määr on proportsionaalne puudustega, mille leevendamiseks abi antakse.
- (223) Poola arvates on tegevusabi regionaalabi suuniste punktiga 76 kokkusobiv (vt põhjendused 77–79).
- (224) Kuna Gdanski lennujaam teenindab juba Pomorzet ja uus lennujaam ei paranda ühendust selle piirkonnaga, ei saa komisjon järeldada, et abi aitaks kaasa regionaalarengule.
- (225) Seepärast leiab komisjon, et tegevusabi ei saa lugeda proportsionaalseks puudustega, mida selle abil tahetakse leevendada, sest Pomorze ei näi kannatavat kehva ühenduse all.
- (226) Veelgi enam, komisjon leiab, et hinnatud tegevusabi on eraldatud varem määratletud kulude rahastamiseks. Kuid pidades silmas komisjoni hinnangut Gdynia lennujaama äriplaanile ning punktis 5.1.3 esitatud tulu ja kulude prognoositavale tasemele, ei ole võimalik järeldada, et abi piirduks vajaliku miinimumiga, seda antaks ülemineku- perioodil ja see oleks vähenev. Eelkõige ei ole lennujaama käitaja prognoositava kasumlikkusega seotud ebaselguse (vt abi olemasolu käsitlev punkt) tõttu võimalik tagada, et abi antakse üleminekuperioodil ja et see on vähenev.
- (227) Igal juhul leiab komisjon, et tegevusabi andmine investeerimisprojekti käitamise tagamiseks, mille jooksul saadakse kasu siseturuga kokkusobimatust investeerimisabist, on oma olemuselt siseturuga kokkusobimatu.
- (228) Seepärast leiab komisjon, et Gdynia ja Kosakowo poolt äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd antud tegevusabi ei ole kokkusobiv regionaalabi suunistes sätestatud kriteeriumidega.

### 5.2.3. Järeldus abi kokkusobivuse kohta

- (229) Seega teeb komisjon järelduse, et äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd antud riigiabi ei ole siseturuga kokkusobiv.
- (230) Komisjon ei ole tuvastanud ühtki teist siseturuga kokkusobivust käsitlevat sätet, mille alusel saaks kõnealust abi lugeda aluslepinguga kokkusobivaks. Samuti ei ole Poola viidanud ühelegi siseturuga kokkusobivust käsitlevale sättele ega esitanud mõjuvaid argumente, mis võimaldaksid komisjonil lugeda kõnealust abi siseturuga kokkusobivaks.
- (231) Investeerimis- ja tegevusabi, mida Poola on andnud või kavatab anda äriühingule Gdynia-Kosakowo Airport Ltd, on siseturuga kokkusobimatu. Poola on riigiabi andnud ebaseaduslikult, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3.

## 6. SISSEŅÜDMINE

- (232) Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võib komisjon juhul, kui ta leiab, et abi ei ole siseturuga kokkusobiv, otsustada, et liikmesriik peab sellise abi andmise lõpetama või seda muutma<sup>(61)</sup>. Samuti on Euroopa Kohus korduvalt sedastanud, et riigi kohustus tühistada abi, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, on ette nähtud selleks, et taastada varasem olukord<sup>(62)</sup>. Sellega seoses on Euroopa Kohus sedastanud, et kõnealune eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on ebaseadusliku abina saanud summad tagasi maksnud ja seega loobunud eelistest, mis tal turul konkurentide ees olid, ja on taastatud abi andmisele eelnenud olukord<sup>(63)</sup>.

<sup>(61)</sup> Kohtuasi C-70/72 komisjon vs. Saksamaa, punkt 13.

<sup>(62)</sup> Liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92 Hispaania vs. komisjon, punkt 75.

<sup>(63)</sup> Kohtuasi C-75/97 Belgia vs. komisjon, punktid 64–65.

(233) Kohtupraktika põhjal sätestati nõukogu määruse (EÜ) nr 659/99<sup>(64)</sup> artiklis 14, et „kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada”.

(234) Seepärast tuleb eespool nimetatud riigiabi Poola ametiasutustele juba välja makstud ulatuses tagastada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

#### Artikkel 1

1. Riigiabi, mida Poola andis äriühingule Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o.o. ebaseaduslikult vahemikus 28. augustist 2007 kuni 17. juunini 2013 kapitalisüstidena summas 91,714000 zlotti, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, on siseturuga kokkusobimatu.

2. Riigiabi, mida Poola kavatses anda äriühingule Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o.o. pärast 17. juunit 2013 Gdynia-Kosakowo sõjaväelennuvälja muutmiseks tsiviilennuväljaks, on siseturuga kokkusobimatu. Seepärast ei tohi seda riigiabi anda.

#### Artikkel 2

1. Poola nõuab artikli 1 lõikes 1 osutatud abi abisaajalt tagasi.

2. Tagasinõutavatel summadelt arvestatakse intressi alates teises alapunktis osutatud kuupäevadest kuni summade tegeliku tagasisaamiseni.

Kuupäevad, millal tagasinõutavad summad anti abisaaja käsutusse, on järgmised:

- a) 28. august 2007, summa 50 000 zlotti;
- b) 4. märts 2008, summa 200 000 zlotti;
- c) 11. september 2008, summa 500 000 zlotti;
- d) 28. juuli 2009, summa 1 345 000 zlotti;
- e) 8. detsember 2010, summa 4 361 000 zlotti;
- f) 8. juuli 2011, summa 25 970 000 zlotti;
- g) 1. september 2011, summa 1 779 000 zlotti;
- h) 25. aprill 2012, summa 31 009 000 zlotti;
- i) 27. mai 2013, summa 6 469 000 zlotti;
- j) 17. juuni 2013, summa 20 031 000 zlotti.

<sup>(64)</sup> Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1).

3. Intressi arvutatakse liitintressina kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükiga <sup>(65)</sup>.
4. Poola tühistab alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest kõik artikli 1 lõikes 2 osutatud abi veel tegemata maksed.

*Artikkel 3*

1. Artikli 1 lõikes 1 osutatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.
2. Poola tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul alates otsuse teatavakstegemise kuupäevast.

*Artikkel 4*

1. Kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist esitab Poola komisjonile järgmise teabe:
  - a) abisaajalt tagasi nõutav kogusumma (põhisumma ja intress);
  - b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjalik kirjeldus;
  - c) dokumendid, mis kinnitavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.
2. Poola teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmete rakendamisest, kuni artikli 1 lõikes 1 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Poola esitab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjalikud andmed abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intressi kohta.

*Artikkel 5*

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel, 11. veebruar 2014

*Komisjoni nimel*  
*asepresident*  
Joaquín ALMUNIA

---

<sup>(65)</sup> Komisjoni määrus (EÜ) nr 794/2004, 21. aprill 2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

## LISA

**Teave antud, tagasimakstava ja juba tagasi makstud riigiabi summade kohta**

Abisaaja	Saadud abi kogusumma (*)	Tagasimakstava abi kogusumma (*) (põhisumma)	Juba tagasi makstud kogusumma (*)	
			Põhisumma	Tagasimakstav intress

(\*) Miljonit kohalikus vääringus.



**KOMISJONI OTSUS,****11. märts 2014,****riigiabi nr SA.34445 (12/C) kohta, mida Taani andis seoses varade üleandmisega ettevõtjalt FIH ettevõtjale FSC***(teatavaks tehtud numbri C(2014) 1280 all)***(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2014/884/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkuseid vastavalt eespool viidatud sätetele<sup>(1)</sup> ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

**1. MENETLUS**

- (1) Taani andis 30. juunil 2009. aastal riigi rahastatud kapitalisüste käsitleva Taani seaduse<sup>(2)</sup> alusel 1,9 miljardit Taani krooni esimese taseme hübriidkapitalina ettevõtjale FIH Erhvervsbank A/S, sealhulgas tema tütarettevõtjatele (edaspidi „FIH“).
- (2) Taani andis 6. märtsil 2012. aastal teada ettevõtja FIH kasuks võetud meetmete paketist. Komisjon kiitis 29. juuni 2012. aasta otsusega (edaspidi „menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlev otsus“)<sup>(3)</sup> need meetmed<sup>(4)</sup> ajutiselt heaks, leides, et need on kokkusobivad siseturuga.
- (3) Samal ajal algatas komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse, sest valitsesid kahtlused seoses meetmete sobivusega, abi piirdumisega minimaalselt vajaliku abiga ja panga oma panusega, pidades silmas eelkõige asjaolu, et langenud väärtusega varadega seotud meetmete eest, mis ettevõtja FIH kasuks võeti, oli ette nähtud madal tasumäär.
- (4) Ettevõtja FIH maksis 2. juulil 2012. aastal tagasi 1,9 miljardi Taani krooni suuruse kapitali, mille ta oli saanud riigi rahastatud kapitalisüste käsitleva Taani seaduse<sup>(5)</sup> alusel 2009. aastal.
- (5) Kooskõlas menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsusega esitas Taani 4. jaanuaril 2013. aastal restruktureerimiskava,<sup>(6)</sup> mida hiljem muudeti. 24. juunil 2013. aastal esitas Taani lõpliku ajakohastatud restruktureerimiskava (edaspidi „restruktureerimiskava“).
- (6) Taani esitas 3. veebruaril 2014. aastal tingimuste nimekirja, mis sisaldas ettevõtja FIH restruktureerimise tingimusi, mida Taani on lubanud rakendada (edaspidi „kohustused“).

<sup>(1)</sup> ELT C 359, 21.11.2012, lk 1.

<sup>(2)</sup> Riigi rahastatud kapitalisüste käsitlev seadus (*lov om statsligt kapitalindsud*) tähendab 3. veebruari 2009. aasta seadust nr 67 ja selle alusel antud määruseid. Komisjon kiitis selle seaduse heaks oma 3. veebruari 2009. aasta otsusega (ELT C 50, 3.3.2009, lk 4).

<sup>(3)</sup> Komisjoni 29. juuni 2012. aasta otsus seoses juhtumiga SA.34445 (2012/C) (*ex* 2012/N) (ELT C 359, 21.11.2012, lk 1).

<sup>(4)</sup> Neid abimeetmeid on üksikasjalikult kirjeldatud menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse põhjendustes 10–23.

<sup>(5)</sup> Vt põhjendus 1.

<sup>(6)</sup> Hiljem kava muudeti.

- (7) Taani ametiasutused esitasid ajavahemikul 30. juunist 2012 kuni 3. veebruarini 2014 täiendavat teavet.
- (8) Olukorra kiireloomulisuse tõttu on Taani nõus sellega, et käesolev otsus võetakse vastu inglise keeles <sup>(7)</sup>.

## 2. KIRJELDUS

### 2.1. ABISAAJA

- (9) Ettevõtja FIH on piiratud vastutusega äriühing, kelle suhtes kohaldatakse Taani pangandusvaldkonna õigusakte ja kelle üle teostab järelevalvet Taani finantsjärelevalve amet (edaspidi „FSA“). Ettevõtja asutati 1958. aastal ja tema peakontor asub Taanis Kopenhaagenis. Ettevõtja FIH kuulub täielikult ettevõtjale FIH Holding A/S (edaspidi „FIH Holding“).
- (10) Ettevõtja FIH Group koosneb ettevõtjatest FIH Holding ja FIH Erhvervsbank ning täielikult viimati nimetatud ettevõtjale kuuluvatest tütarettevõtjatest. Need tütarettevõtjad on FIH Partners A/S (kes tegutseb ärirahanduse valdkonnas), FIH Kapital Bank A/S (edaspidi „FIH Kapital Bank“), <sup>(8)</sup> FIH Realkredit A/S, mis on hüpoteekkrediidiasutus, ning FIH Leasing and Finans A/S. Ettevõtja FIH on tegev kolmes segmendis: pangandus, <sup>(9)</sup> turud <sup>(10)</sup> ja ärirahandus <sup>(11)</sup>.
- (11) Alates 31. detsembrist 2012 kuulus ettevõtja FIH Holding Taani tööturu täiendava kogumispensioni fondile, kelle valduses oli 48,8 % ettevõtja FIH Holding aktsiatest, ettevõtjale PF I A/S, <sup>(12)</sup> kelle valduses oli 48,8 % aktsiatest, ning nõukogule ja juhtivtöötajatele, kelle valduses oli 2,3 % aktsiatest, samal ajal kui ettevõtjale FIH Holding endale kuulus 0,1 % aktsiatest.
- (12) 2011. aasta lõpus oli ettevõtja FIH Group bilanss 84,16 miljardit Taani krooni (11,28 miljardit eurot) ning tema koguomavahendite suhtarv <sup>(13)</sup> oli 17,8 %, mis 31. detsembriks 2012 suurenes 21,2 %-ni. 31. detsembril 2012 oli ettevõtja FIH bilanss 60,76 miljardit Taani krooni (8,1 miljardit eurot) <sup>(14)</sup> ja riskiga kaalutud vara oli 29,84 miljardit Taani krooni (3,98 miljardit eurot).
- (13) Ettevõtja FIH näol on tegemist fokuseeritud nišipangaga, kes on spetsialiseerunud keskmise tähtajaga rahastamisele ning samuti riskijuhtimisega seotud nõustamisteenuste ja ärirahanduse teenuste osutamisele Taani äriühingutele, kelle bilansimaht on suurem kui 10 miljonit Taani krooni (1,34 miljonit eurot). Algselt hõlmas ettevõtja FIH tegevus pangandussektoris kolme segmenti: kinnisvarakrediidi pakkumine, omandamiste rahastamine ja korporatiivpangandus.
- (14) Ettevõtja FIH oli menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal käibekapitali <sup>(15)</sup> poolest suuruselt Taani kuues pank, kes pakkus kontserni tasandil teenuseid rohkem kui 2 000 pangakliendile. Ettevõtja FIH turuosa panga- ja hüpoteeklaenu turul oli tol ajal hinnanguliselt 1,7 %. VKEdele antavate laenu ja korporatiivlaenu turul oli ettevõtja turuosa 2,5 %. 2012. aasta juunis oli ettevõtja FIH turuosa korporatiivlaenu koguturul 2,1 % (nii pankade kui ka hüpoteeklaenupankade hulgas).

<sup>(7)</sup> Keelenõude täitmata jätmise luba, 10. detsember 2013.

<sup>(8)</sup> See ettevõtja ühines ettevõtjaga FIH Erhvervsbank A/S 23. augustil 2013, jätkates tegevust eraldiseisva ettevõtjana.

<sup>(9)</sup> Algselt oli pank tegev järgmistes segmentides: 1) korporatiivpangandus – vastav üksus vastutas ettevõtja FIH laenuandmistevõime eest, eelkõige VKEdele laenu andmise eest; 2) omandamiste rahastamine – vastav üksus pakkus struktureeritud rahastamist ühinemiste ja omandamiste puhul Skandinaavia turul ning 3) kinnisvarakrediidi pakkumine – vastav üksus pakkus kinnisvarainvestoritele kapitali- ja nõustamisteenuseid. Nagu on selgitatud põhjenduses 40, ei tegele ettevõtja FIH enam kinnisvarakrediidi pakkumisega.

<sup>(10)</sup> Turgude segmendis osutatakse finantsvaldkonda hõlmavaid nõustamisteenuseid suurtele ja keskmise suurusega ettevõtjatele näiteks seoses riskijuhtimisega, kohustuste juhtimisega ja kapitali struktuuriga. Turgude segmendi üksus vastutab ka kauplemis- ja klientidele suunatud tegevuste eest intressi-, valuuta- ja võlakirjade turgudel.

<sup>(11)</sup> Ärirahanduse segmendis osutatakse finantsvaldkonda hõlmavaid nõustamisteenuseid ühinemiste ja omandamiste, erastamise ja kapitalisüstide jne küsimustes.

<sup>(12)</sup> Ettevõtja PF I A/S on järgmiste ettevõtjate valdusettevõtja: FIH Holding of PFA Pension's, Folksam Ömsesidig Livsförsäkring/Folksam Ömsesidig Sakförsäkring's ja C.P. Dyvig & Co A/S.

<sup>(13)</sup> Restruktureerimiskavas kasutatakse mõistet „maksevõime suhtarv“. Kuid mõiste „maksevõime suhtarv“ tähendab finantsaruandluses pärast maksustamist ja kulumise arvutamist alles jääva kasumi suhet ettevõtja kõikidesse kohustustesse. Seega mõõdetakse selle suhtarvuga ettevõtja suutlikkust maksta tagasi oma võlgu. Selle abil mõõdetakse, kui suure osa moodustab ettevõtja tulu pärast maksustamist (mitterahaline kulum välja arvatud) võrreldes ettevõtja kõigi võlakohustustega. Samuti aitab see suhtarv hinnata seda, kui tõenäoline on, et ettevõtja võlakohustused kuhjuvad. Seega, kui restruktureerimiskavas kasutatakse mõistet „maksevõime suhtarv“, siis käesolevas otsuses viidatakse koguomavahendite suhtarvule, st panga koguomavahendite suhtele tema riskiga kaalutud koguvahendite suhtes.

<sup>(14)</sup> Vahetuskurss 31. detsembril 2012: 1 euro = 7,4610 Taani krooni (EKP).

<sup>(15)</sup> Käibekapital on määratletud hoiuste, väljastatud võlakirjade, allutatud laenu ja omakapitali summana.

- (15) Viimastel aastatel on ettevõtja FIH Group tulemused olnud kehvad. 25. juunil 2009. aastal taotles ettevõtja toetust Taani rekapiitalseerimiskavast<sup>(16)</sup> ning 30. juunil 2009. aastal sai ettevõtja riigi rahastatud kapitalisüsti esimese taseme hübriidkapitalina summas 1,9 miljardit Taani krooni, mis vormistati laenuuna. Selle laenu kupongiintress oli 11,46 % aastas. Ettevõtja FIH Group maksustamiseelne kahjum 2009. aastal oli 148 miljonit Taani krooni (19,9 miljonit eurot).
- (16) Kuigi 2010. aastal oli ettevõtja FIH Group maksustamiseelne kasum 316 miljonit Taani krooni (42,5 miljonit eurot), tulenes see kasum peamiselt ühekordsetest positiivsetest turuväärtusel põhinevatest korrigeerimistest, mis hõlmasid ka kaudse osalusega seotud realiseerimata kasumit. 2011. aastal oli ettevõtja FIH Group maksustamiseelne kahjum 1,27 miljardit Taani krooni (170 miljonit eurot), mis tulenes laenudega seotud varade väärtuse langusest ja negatiivsetest turuväärtusel põhinevatest korrigeerimistest. 31. detsembril 2012. aastal oli ettevõtja maksustamiseelne kahjum 47 miljonit Taani krooni (6,4 miljonit eurot). Prognoositakse, et 2013. aasta lõpu seisuga on maksustamiseelne kasum 95 miljonit Taani krooni (12,8 miljonit eurot). 2013. aasta III kvartalis oli puhaskasum jätkuvalt tegevusest enne maksustamist 23,2 miljonit Taani krooni (3,09 miljonit eurot). 2012. aastal oli ettevõtja FIH maksustamisjärgne tegevuskahjum kokku 20,1 miljonit Taani krooni (2,71 miljonit eurot).
- (17) 2009. ja 2010. aastal alandas reitinguagentuur Moody's ettevõtja FIH reitingut tasemelt A2 tasemele Baa3. 2010. aastal nõustusid ettevõtja FIH omanikud (Islandi finantsjärelevalve amet ja Islandi keskpank)<sup>(17)</sup> müüma oma osaluse ettevõtjas FIH selle praegustele omanikele. Loodeti, et uute omanikega paraneb märkimisväärselt ka ettevõtja FIH krediidireiting, sest ettevõtja Kaupthing Bank hf kuulumine omanikeriingi oli olnud üks peamisi murekohti reitinguagentuuri Moody's jaoks seoses ettevõtjaga FIH. Kuid peamiselt ettevõtjast FIH tulenevate asjaolude tõttu – valitsuse garanteeritud võlakirjade refinantseerimise küsimused, krediidikvaliteet ja kinnisvarasektoriga seotud riskid – alandas Moody's 2011. aastal ettevõtja FIH reitingut tasemele B1 ja märkis, et reitingu väljavaated on negatiivsed.
- (18) Reitingu alandamine 2011. aastal oli kooskõlas ettevõtja FIH valitsuse garantiiga hõlmamata võlakirjade turuhinnaga tol ajal: ettevõtja FIH 2–4-aastaste laenude intressivahe oli 600–700 baaspunkti kõrgem kui samaväärse maksetähtajaga, kuid EURIBORiga seotud intressimäär vahetustehingu puhul.

## 2.2. ABIMEETMETE VÕTMISE PÕHJUSTANUD SÜNDMUSED

- (19) 2011. ja 2012. aastal valmistus ettevõtja FIH raskusteks seoses laenudega, mille tähtaeg saabus 2012. ja 2013. aastal. Tekkinud rahastamisraskused tulenesid peamiselt ettevõtja FIH krediidireitingu langusest ja kapitalituru tingimustes toimunud muutustest<sup>(18)</sup>. 2009. aasta juulis oli ettevõtja FIH juba saanud likviidsusabi valitsuse garantiina kogusummas 50 miljardit Taani krooni (6,31 miljardit eurot), mille ettevõtja oli täiel määral ära kasutanud. Lisaks oli ettevõtja saanud Taani tagatisskeemi raames riigilt kapitalisüsti summas 1,9 miljardit Taani krooni (255 miljonit eurot) esimese taseme hübriidkapitalina. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli ettevõtjal FIH valitsuse garanteeritud võlakirju summas 41,7 miljardit Taani krooni (5,56 miljardit eurot), mis moodustas 49,94 % panga bilansist.
- (20) Kuna nende riigi garanteeritud võlakirjade lunastustähtpäev pidi saabuma 2012. ja 2013. aastal, oli ettevõtja FIH peagi silmitsi seismas rahastamisprobleemidega. FSA 2011. aasta teises pooles antud hinnangu kohaselt valitses suhteliselt suur risk, et ettevõtja FIH ei suuda järgneva 12–18 kuu jooksul täita likviidsusnõudeid, sest eeldatavasti ei oleks ettevõtja suutnud saada avatud turgudelt rahastamist.
- (21) Nende esilekerkivate likviidsusprobleemide lahendamiseks pidi ettevõtja FIH vähendama olulisel määral oma bilansimahtu.

## 2.3. ABIMEETMED

- (22) Selleks et lahendada ettevõtja FIH eeldatavaid likviidsusprobleeme, tegi Taani 2012. aasta juulis ettepaneku võtta langenuid väärtusega varadega seotud keerukas meede, et anda ettevõtja FIH probleemsed kinnisvara rahastamisega seotud varad üle ettevõtja FIH Holding uuele tütar-ettevõtjale (edaspidi „Newco“). Samal ajal võttis Taani kohustuse võimaldada ettevõtjale Newco vajaduse korral rahastamist ja rekapiitalseerimist.

<sup>(16)</sup> Vt joonealune märkus nr 2.

<sup>(17)</sup> 2010. aastal pani ettevõtja FIH Group eelmine omanik Icelandic Kaupthing Bank hf äriühingu müüki, kusjuures ettevõtja Icelandic Kaupthing Bank hf suhtes algatati 2008. aastal likvideerimismenetlus.

<sup>(18)</sup> Vt põhjendus 17.

- (23) Kõnealusel meetmed<sup>(19)</sup> hõlmasid kaheetapilist aktsiate ostu lepingut<sup>(20)</sup> ja mitut lisalepingut, mille kohaselt ettevõtja FIH Group varad summas umbes 17,1 miljardit Taani krooni (2,3 miljardit eurot või 28 % ettevõtja FIH koguvaradest üleandmise ajal) anti üle ettevõtjale Newco. Seejärel ostis Taani finantsstabiilsusettevõtja (edaspidi „FSC“)<sup>(21)</sup> ära ettevõtja Newco<sup>(22)</sup> ning pärast seda kavatseti ettevõtja Newco likvideerida nõuetekohasel viisil Taani heakskiidetud likvideerimiskava<sup>(23)</sup> alusel vastavalt kava põhimõtetele<sup>(24)</sup>. Likvideerimisprotsess peaks eeldatavalt kestma kuni 31. detsembrini 2016, kuid võib kesta ka kuni 31. detsembrini 2019. Ettevõtja FSC suutis rahastada peaaegu kogu 2 miljardi Taani krooni suurust ettevõtja Newco ostuks vaja minevat summat 1,9 miljardi Taani krooni suuruse esimese taseme hübrüidkapitali laenu (mille riik oli 2009. aastal ettevõtjale FIH<sup>(25)</sup> andnud) ennetähtaegse tagasimaksmise kaudu. FSA kiitis heaks riigi kapitalisüsti tagasimakse 2. juulil 2012, tuginedes maksevõime- ja likviidsusanalüüsile, mis hõlmas varade üleandmise meetet<sup>(26)</sup>.
- (24) Esimeses etapis toimus ettevõtjate FIH Erhvervsbank ja FIH Kapital Bank varade ja kohustuste jaotumine ettevõtjasse Newco, mis kujutas endast ettevõtjale FIH Holding kuuluvat uut tütar-ettevõtjat. Ettevõtjale Newco üle antud varad olid kinnisvaralaenu ja väärtpaberid summas 15,2 miljardit Taani krooni (2,1 miljardit eurot) ning tuletisinstrumendid summas 1,6 miljardit Taani krooni (215 miljonit eurot). Ettevõtja Newco esialgsed kohustused hõlmasid kahte laenu (laen nr 1 ja laen nr 2) ja omakapitali summas 2 miljardit Taani krooni.
- (25) Laen nr 1 oli kahjumit kattev laen ettevõtjalt FIH ettevõtjale Newco summas 1,65 miljardit Taani krooni (221 miljonit eurot). Ettevõtja Newco maksab selle laenu ettevõtjale FIH tagasi alles siis, kui ettevõtjasse Newco üle antud varade likvideerimise protsessi tulemusel saadakse tulu, mis on suurem ostuhinnast 2 miljardit Taani krooni (268 miljonit eurot), mille tasus ettevõtja FSC. Laenu nr 1 eest peab ettevõtja Newco maksma hüvitiseks Taani valitsuse viieaastase võlakirja intressimäära pluss 1,15 %<sup>(27)</sup>.
- (26) Laen nr 2 oli laen ettevõtjalt FIH Erhvervsbank ettevõtjale Newco summas ligikaudu 13,45 miljardit Taani krooni (1,8 miljardit eurot). Laenu nr 2 eest peab ettevõtja Newco maksma ettevõtjale FIH hüvitiseks Taani pankadevahelise rahaturu kolme kuu intressimäära CIBOR pluss 1,12 %. Laenu nr 2 tähtpäev on kooskõlas nende laenude tähtpäevadega, mille ettevõtja FIH oli varem väljastanud riigi garantii alusel. Laenu nr 2 ja nende nimetatud teiste laenude tähtaeg saabus seega täiel määral 2013. aasta keskel ning lepingus lepiti kokku, et kui ettevõtja Newco on tagastanud laenu ettevõtjale FIH, siis ettevõtja FIH maksab tagasi seni veel tagastamata laenu, mida valitsus oli garanteerinud. Kuna laenu nr 2 tingliku väärtuse on ettevõtja Newco ettevõtjale FIH tagasi maksanud, on ettevõtja FSC võimaldanud ettevõtjale Newco rahastamist summas, mis oli vajalik ettevõtja Newco varade refinantseerimiseks.
- (27) Teises etapis, mis viidi ellu kohe pärast esimese etapi lõpetamist, ostis ettevõtja FSC ettevõtjalt FIH Holding kõik ettevõtja Newco aktsiad. Hind, mille ettevõtja FSC ettevõtjale FIH Holding algselt ettevõtja Newco eest maksis,<sup>(28)</sup> kujutas endast omakapitali (netoväärtuses) 1. jaanuari 2012. aasta seisuga, st hind oli 2 miljardit Taani krooni.
- (28) Ettevõtja FIH Holding sai seejärel kasutada laekunud raha selleks, et viivitamatult tagasi maksta osa valitsuse garanteeritud võlast. Samal ajal asendati varade üleandmise tulemusel kinnisvaralaenu laenudega valitsuse rahastatud äriühingule, vähendades sel moel ettevõtja FIH riskiga kaalutud varasid umbes 10 miljardi Taani krooni võrra<sup>(29)</sup>.

<sup>(19)</sup> Vt joonealune märkus nr 4. Meetmeid on põhjalikumalt kirjeldatud käesoleva otsuse põhjendustes 22–30.

<sup>(20)</sup> Ettevõtjate FIH ja FSC vaheline tehingu sõlmimist käsitlev memorandum, 2. juuli 2012.

<sup>(21)</sup> Ettevõtja FSC on Taani riigile kuuluv ettevõtja, mis kannab hoolt erinevate meetmete eest, mis hõlmavad riigi ressursside andmist finantseerimisasutustele finantskriisi kontekstis.

<sup>(22)</sup> Ettevõtja Newco on pärast seda, kui ta omandati ettevõtja FSC poolt, nimetatud ümber ettevõtjaks FS Property Finance A/S, kuid tema asukoht on jätkuvalt sama, mis ettevõtja FIH peakontoril.

<sup>(23)</sup> Vt 30. septembri 2010. aasta otsus N 407/10 (ELT C 312, 17.11.2010, lk 7); 7. detsembri 2010. aasta otsus SA.31938 (N 537/10) (ELT C 117, 15.4.2011, lk 1); 28. juuni 2011. aasta otsus SA.33001 (11/N) – A osa (ELT C 237, 13.8.2011, lk 1); 1. augusti 2011. aasta otsus SA.33001 (11/N) – B osa (ELT C 271, 14.9.2011, lk 1); 9. detsembri 2011. aasta otsus SA.33757 (11/N) (ELT C 22, 27.1.2012, lk 2); 17. veebruari 2012. aasta otsus SA.34227 (12/N) (ELT C 128, 3.5.2012, lk 1) ning samuti 6. oktoobri 2011. aasta otsus SA.33639 (11/N) – päästmisabi ettevõtjale Max Bank (ELT C 343, 23.11.2011, lk 10).

<sup>(24)</sup> Kava eesmärk oli raskustes olevate pankade väärtuse säilitamine kontrollitud likvideerimise abil nii, et kontsern jätkaks tegevust, selle asemel, et nende pankade suhtes alustataks pankrotimenetlust. Algne kava nägi ette, et raskustes oleva panga aktsionärid ja allutatud võlakirjade omanikud jäetakse täielikult välja. Varad ja allesolevad kohustused antakse üle ettevõtjale FSC kui riigipoolsele likvideerimisettevõtjale. Müüvad varad müüakse investoritele ja ülejäänud varad likvideeritakse järk-järgult. Müügist ja varade järkjärgulisest likvideerimisest saadud tulu kasutatakse võlausaldajatele hüvitise maksmiseks (kõrgema järgu võlakirjade omanikud ja hoiustajad).

<sup>(25)</sup> Vt põhjendused 1 ja 4.

<sup>(26)</sup> Kinnitatud FSA 18. aprilli 2013. aasta kirjaga, mis edastati komisjonile 29. aprilli 2013. aasta e-kirjaga.

<sup>(27)</sup> Lepingu kohaselt peab ettevõtja Newco maksma Taani valitsuse kahe-, kolme- või viieaastaste võlakirjade puhul kehtivat intressimäära pluss 1,15 % olenevalt sellest, millise lõpptähtaja ettevõtja FIH valib. *De facto* on sellest saanud viieaastaste võlakirjade intressimäär.

<sup>(28)</sup> Ostuhind hõlmab kindlaksmääratud summat 2 miljardit Taani krooni ja muutuvat summat, mis sõltub ettevõtja Newco lõplikust müügihinnast ja mida on kirjeldatud põhjenduses 30.

<sup>(29)</sup> Kinnitatud Taani järelevalveameti FSA 18. aprilli 2009. aasta kirjaga, vt ka joonealune märkus nr 26.

- (29) Lisaks aktsiate ostu lepingule hõlmasid meetmed mitut kõrvalkõkkulepet ettevõtjate FIH Holding ja FSC vahel:
- a) ettevõtja FIH Holding andis 1. juulil 2012<sup>(30)</sup> ettevõtjale FSC piiramatu kahjumigarantii, millega tagati, et ettevõtja Newco likvideerimisel saab ettevõtja FSC tagasi kogu summa, mida ta rahastamiseks kasutas, ja kogu kapitali, mille ta ettevõtjale Newco oli andnud. Hüvitis selle garantii eest on arvatud aktsiate ostu lepingus sisalduvasse muutuvasse ostuhinda;
  - b) ettevõtja FSC võttis 1. juulil 2012 kohustuse võimaldada ettevõtjale Newco rahastamist, kui on saabunud laenu nr 2 tähtpäev (2013. aasta kesksuvis). Ettevõtja Newco maksab ettevõtjale FSC intressi, mis on samaväärne ELI baasmääraga pluss 100 baaspunkti. Selle kohustuse täitmiseks on ettevõtja FSC andnud ettevõtjale Newco 13 miljardit Taani krooni (1,64 miljardit eurot) laenu, mille eest ta ei saa mingit laenutasu;
  - c) ettevõtja FSC on võtnud kohustuse rahastada ettevõtjat Newco ja see ettevõtja rekapitalizeerida, kui see peaks osutama vajalikuks enne lõplikku likvideerimisprotsessi.
- (30) Ettevõtjaga Newco seotud kriisi lahendamise korral on ettevõtjal FSC lepingu kohaselt õigus tagasi nõuda vähemalt oma esialgne investering summas 2 miljardit Taani krooni, millest on maha arvatud ettevõtjate FIH ja FSC poolt tehinguga seoses kantud kulud. Kui likvideerimisprotsessi tulemusel saadav tulu on väiksem kui ostusummana tasutud 2 miljardit Taani krooni, katab ettevõtja FIH erinevuse vastavalt kahjumi katmiseks mõeldud laenuga nr 1 ja garantiiga. Kui likvideerimisprotsessi tulemusel saadav tulu on suurem kui 1,5 miljardit Taani krooni, makstakse ettevõtjale FSC lisaks 2 miljardile Taani kroonile, mida tal on õigus minimaalselt saada, veel täiendavalt 25 % 1,5 miljardit Taani krooni ületavast summast. Mis tahes ülejäänud seda summat ületav summa makstakse ettevõtjale FIH Holding. Praktikas näeb see välja nii, et kui lõpptulu on alla 1,5 miljardi Taani krooni, saab ettevõtja FSC 2 miljardit Taani krooni. Kui näiteks lõpptulu on 1,9 miljardit Taani krooni, saab ettevõtja FSC 2,1 miljardit Taani krooni.

#### 2.4. AMETLIK UURIMISMENETLUS

- (31) Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses väljendas komisjon kahtlust, kas meetmed on proportsionaalsed, kas abi piirdus minimaalse vajaliku abiga, kas ettevõtja FIH Group oma panus oli piisav ja kas konkurentsimoontusi oli piisavalt piiratud.
- (32) Need kahtlused tulenesid meetmete ülimalt keerukusest, st meetmed tundusid olevat ettevõtja FIH tulevaste likviidsusprobleemide lahendamiseks põhjendamatult keerukad. Eelkõige ei olnud selge, kas erinevad kõrvalkõkkulepped ja hüvitise arvutamise valemi komponentide omavahelised seosed olid vajalikud, piisavad ja sihipärased 2008. aasta pangandusteatis<sup>(31)</sup> seisukohast.
- (33) Peale selle kavatses ettevõtja FIH menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal agressiivselt siseneda interneti jaehoiuste turule, soovides saavutada hinnaliidri positsiooni. See sisenemine interneti jaehoiuste turule oli peamine komponent ettevõtja FIH strateegias, mille abil sooviti lahendada oma rahastamisprobleeme.
- (34) Peale selle tundus, et kavandatav tasu, mida tuli üleantud varade ja kohustuste eest maksta ettevõtjale FSC, ei olnud siiski tõenäoliselt kooskõlas langenud väärtustega varade teatis<sup>(32)</sup> punktis 21 osutatud hüvitismääraga, sest selle punkti kohaselt peaksid pangad kandma langenud väärtusega varadega seotud kahjumist võimalikult suure osa. Punktiga 21 nähakse riigile ette mis tahes vormis toetusmeetmete eest makstav asjakohane hüvitis, millega tagatakse aktsionäride võrdväärne vastutus ja kulude jagamine sõltumata sellest, milline mudel valiti.

<sup>(30)</sup> Põhimõtteliselt on tegemist kokkuleppega, milles kirjeldatakse paljusid aktsiate ostmise lepingu ja selle kõrvalkõkkulepete üksikasju ning mis allkirjastati 1. märtsil 2012, kusjuures lõplikud tehingu sõlmimist käsitlevad dokumendid allkirjastati 1. juulil 2012.

<sup>(31)</sup> Komisjoni teatis — Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras (ELT C 270, 25.10.2008, lk 8).

<sup>(32)</sup> Komisjoni teatis langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris (ELT C 72, 26.3.2009, lk 1).



### 3. RESTRUKTUREERIMINE

#### 3.1. RESTRUKTUREERIMISKAVA

- (35) Taani esitas 24. juunil 2013. aastal lõpliku ajakohastatud restruktureerimiskava ettevõtja FIH Group kohta ajavahemikuks 2012–2016. Kava sisaldab positiivset ja negatiivset stsenaariumi <sup>(33)</sup> eesmärgiga näidata, et ettevõtja FIH on suutlik taastama oma pikaajalise elujõulisuse, et koormus on jagatud piisavalt ja et on võetud asjakohaseid meetmeid konkurentsimoonutuste küsimuse lahendamiseks.
- (36) Restruktureerimiskava põhineb eeldustel, mis on seotud sisemajanduse koguprodukti (edaspidi „SKP“) kasvu arenguga vastavalt Rahvusvahelise Valuutafondi (edaspidi „IMF“) prognoosidele, ning lühiajalise ja keskpika perioodi intressimäära muutuste arenguga vastavalt Taani ettevõtjate ja majanduskasvu ministeeriumi prognoosidele lühiajalise intressimäära arengu kohta kuni aastani 2014. Kava kohaselt peaks SKP kasv alates 2013. aastast tagasihoidlikult taastuma.
- (37) Positiivse stsenaariumi kohaselt <sup>(34)</sup> peaks ettevõtja FIH tulemused kuni 2016. aastani järjest paranema. Kontserni tasandil peaks normaliseeritud omakapitalilt teenitav maksustamiselne kasum <sup>(35)</sup> olema 31. detsembril 2013. aastal 10,3 % ja 31. detsembril 2016. aastal 11,2 % <sup>(36)</sup>.
- (38) Negatiivne stsenaarium <sup>(37)</sup> põhineb vähem soodsatel turueeldustel. Nende hulka kuuluvad muu hulgas pankade rahastamise turutingimuste halvenemine nii mahu kui ka hinna mõttes, väiksem nõudlus laenude ja nõustamisteenuste järele, ebasoodne areng valuutakurside muutustes, intressimäärades jne, ning varade väärtuse langusega seotud kulude jäämine kõrgemale ajaloolistest tasemetest kogu majandustsükli jooksul. Ettevõtja FIH prognooside kohaselt peaks nende sündmuste tulemusel olema normaliseeritud omakapitalilt teenitav maksustamiselne kasum 31. detsembril 2013. aastal 0,9 % ja 31. detsembril 2016. aastal 2,0 %.
- (39) Mõlemal juhul on omakapitali investeringute tulusus suhteliselt väike ning see tuleneb peamiselt dividendide maksmise keelust ja kupongimaksete keelust, mis on ette nähtud riigiabi uurimise raames võetud Taani kohustustes. Nende kohustuste tulemusena jätab ettevõtja FIH Group kasumi kuni restruktureerimisperioodi ja meetmete rakendamise lõpuni jaotamata.
- (40) Algselt hõlmas ettevõtja FIH tegevus pangandussektoris kolme segmenti: kinnisvarakrediidi pakkumine, omandamiste rahastamine ja korporatiivpangandus. Kinnisvarakrediidi pakkumise segmendis ettevõtja FIH restruktureerimise tulemuste tegevust ei jätkatud, sest selle segmendiga seotud laenud müüdi 2012. aastal ettevõtjale FSC. Lisaks likvideeritakse järk-järgult omandamiste rahastamise segmendiga seotud laenud. Seega on korporatiivpangandus ainus segment, milles ettevõtja tegevust jätkab. Alates 2013. aasta märtsist oli täiskohaga töötajate arv vähenenud 214-le.
- (41) Restruktureerimiskava kohaselt vähenes bilansimaht 31. detsembriks 2013. aastaks 27,68 miljardi Taani kroonini (3,74 miljardit eurot). 31. detsembril 2016. aastal peaks ettevõtja FIH prognooside kohaselt olema koguomavahendite suhtarv 19,6 %.
- (42) Seaduse kohaselt nõutav likviidsuskordaja, <sup>(38)</sup> mis 31. detsembril 2012. aastal oli 214 %, peaks 31. detsembril 2013. aastal olema 239,7 %.
- (43) Restruktureerimisperioodil peaks koguomavahendite suhtarv ulatuma 19,6 %ni ja seaduse kohaselt nõutav likviidsuskordaja 175 %ni ning seega peaksid regulatiivsed nõuded olema märkimisväärsel määral täidetud.

<sup>(33)</sup> Koos erinevate alamstsenaariumidega.

<sup>(34)</sup> Alamstsenaarium, mille kohaselt langenud väärtusega varadega seotud kulud on väiksemad.

<sup>(35)</sup> Arvutatud sellise omakapitali mahu põhjal, mille esimese taseme omavahendite määr on 16 %, võttes arvesse panga riskipositsioone. Eeldatakse, et kasumile/kahjumile ei avaldu mingit mõju.

<sup>(36)</sup> Tuleb märkida, et kui eeldada, et puhaskulude kasv on 2013. aastal 310,25 miljonit Taani krooni langenud väärtusega varade teatise kohase makse tõttu + intress + 61,7 miljonit Taani krooni haldustasude hüvitamiseks (vt lisaks põhjendus 117 jj), siis on panga puhaskasumi ja -kahjumi näitaja tõenäoliselt 2013. aastal mõlema stsenaariumi puhul negatiivne. Ettevõtja FIH on selle mõju suuresti tasakaalustanud 2013. aasta detsembris võetud likviidsuse juhtimise meetme kaudu. 2016. aastal oleks mõju tühine, sest näitajatele viidatakse kui normaliseeritud omakapitali investeringute tulususele.

<sup>(37)</sup> Alamstsenaarium, mille kohaselt langenud väärtusega varadega seotud kulud on suured.

<sup>(38)</sup> Seaduse kohaselt nõutav likviidsuskordaja on määratletud kui praegune seaduse kohaselt nõutav likviidsuspositsioon protsendina seaduse kohaselt nõutavast likviidsusnõudest. Seaduse kohase nõude täitmiseks peab kordaja olema 100 % ning kui kordaja on 214 %, siis on seadusekohane nõue täidetud enam kui kahekordselt.



- (44) N-ö normaliseeritud omakapitalilt teenitav maksustamiseelne kasum<sup>(39)</sup> peaks restruktureerimiskava positiivse stsenaariumi<sup>(40)</sup> kohaselt olema 31. detsembril 2013. aastal 9 % ja 31. detsembril 2016. aastal 10,1 %. Negatiivse stsenaariumi<sup>(41)</sup> korral on need näitajad vastavalt 0,9 % ja 4,7 %.
- (45) Panga olukord on märkimisväärselt paranenud alates 2011. aasta keskpaigast, mil FSA eeldas, et ettevõtja FIH seisab peagi silmitsi suure likviidsusvajadusega, mida ta ei suuda rahuldada. Ettevõtja FIH lunastas ülejäänud valitsuse garanteeritud lunastamata võlakirjad ning refinantseerimisprobleem oli seega 13. juuniks 2013 lahendatud. Peale selle tagastas ettevõtja FIH 2. juulil 2013. aastal valitsuselt saadud esimese taseme hübriidkapitali.
- (46) Praegu ei ole ettevõtjal FIH mingeid probleeme ei regulatiivsete solventsusnõuete ega likviidsusnõuete täitmisega.

### 3.2. MEETMED, MILLE TAANI VÕTTIS KOMISJONI TÕSTATATUD PROBLEEMIDE KÄSITLEMISEKS

- (47) Selleks et käsitleda komisjoni poolt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses tõstatatud probleeme, on Taani ja ettevõtja FIH Group võtnud mitmeid meetmeid.
- (48) Ettevõtja FIH on teinud ühekordse makse ettevõtjale FSC summas 310,25 miljonit Taani krooni (39,12 miljonit eurot) väärtuspäevaga 4. detsember 2013<sup>(42)</sup>.
- (49) Ettevõtja FIH maksis ettevõtjale Newco 61,7 miljonit Taani krooni (väärtuspäev 18. detsember 2013), kusjuures see summa kujutas endast 2012. aastaks sõlmitud halduslepingu alusel saadud tasude osalist tagasimakset, ning vähendas tagasiulatavalt haldustasusid ja riskide maandamise tasusid – mida ettevõtjalt Newco küsiti 2013. aasta eest – 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist.
- (50) Ettevõtja FIH vähendas oma koguvarasid 109,3 miljardilt Taani kroonilt (14,67 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2010) 60,80 miljardile Taani kroonile (8,16 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2012), mis tähendas 44 % vähenemist.
- (51) Ettevõtja FIH vähendas ka oma laenuportfelli 58,0 miljardilt Taani kroonilt (7,79 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2010) 16,2 miljardile Taani kroonile (2,17 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2012), st kokku 41,8 miljardi Taani krooni võrra, mis tähendab 72 % vähenemist.
- (52) Peale selle vähendas ettevõtja FIH märkimisväärselt riske turgudel<sup>(43)</sup>.
- (53) Ettevõtja FIH vähendas oma täisajaga töötajate arvu 356-lt töötajalt 31. detsembril 2010. aastal 214-le töötajale 31. märtsil 2013. aastal, mis tähendab 41 % vähenemist.
- (54) Peale selle on ettevõtja FIH vähendanud oma geograafilist haaret, sest suletud on kaks tema neljast piirkondlikust kontorist.

### 3.3. TAANI KAVANDATUD KOHUSTUSED

- (55) Pidades silmas komisjoni poolt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses tõstatatud probleeme ning selleks, et tagada kooskõla vähenenud väärtusega varade teatisega, eelkõige seoses varade üleandmise meetmete eest nõuetekohase hüvitise maksmisega, on Taani teinud ettepaneku täiendavate, põhjendustes 55–62 osutatud kohustuste võtmiseks.

<sup>(39)</sup> Vt joonealune märkus nr 35.

<sup>(40)</sup> Positiivse stsenaariumi puhul eeldatakse, et keskmised rahastamiskulud on väiksemad ning turgude ja äriahanduse segmendist saadakse suuremat tulu.

<sup>(41)</sup> Negatiivse stsenaariumi puhul eeldatakse märkimisväärsed negatiivsed arenguid makromajanduse tasandil, kusjuures eeldatakse nii krediitindõudluse vähenemist kui ka langenud väärtusega varadega seotud ajalooliselt suuri kulusid (kuigi need peaksid eelduste kohaselt restruktureerimisperioodil vähenema).

<sup>(42)</sup> 4. detsembril 2013 kandis ettevõtja FIH ettevõtjale FSC 310,25 miljonit Taani krooni (summa kanti deposiiti 30. septembril 2013). Lisaks kandis ettevõtja FIH üle 6 575 342 Taani krooni.

<sup>(43)</sup> Näiteks riskiväärtuse vähendamine 50 miljonilt Taani kroonilt (6,71 miljonit eurot) 31. detsembril 2011. aastal 35 miljonile Taani kroonile (4,7 miljonit eurot) 22. aprillil 2013.

- (56) Ettevõtja FIH maksab alates 30. septembrist 2014 ettevõtjale FSC igal aastal 12,1 miljonit Taani krooni (1,61 miljonit eurot) ning teeb seda kuni tehingu lõpliku arveldamiseni, kusjuures viimase perioodi eest tehakse arvelduspäeval (milleks võib olla mis tahes kuupäev kuni 31. detsembrini 2019) tegelik/tegelik-meetodi <sup>(44)</sup> kohane ajaga proportsionaalne makse.
- (57) Ettevõtja FIH vähendab ettevõtjalt FSC küsitavaid haldustasusid või teeb ettevõtjale FSC ühekordse makse, mille nüüdisväärtuseks on tasude vähendamise summa või 143,2 miljoni Taani krooni (19,09 miljonit eurot) suuruse maksega samaväärne summa.
- (58) Selle tulemuse saavutamiseks on ettevõtja FIH maksnud ettevõtjale Newco 61,7 miljonit Taani krooni, mis kujutab endast nende tasude osalist tagasimakset, mille ettevõtja FIH sai ettevõtjalt Newco 2012. aastaks sõlmitud halduslepingu alusel. Samuti on ettevõtja FIH vähendanud 2013. aasta eest ettevõtjalt Newco küsitavaid haldustasusid ja riskide maandamise tasusid 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist.
- (59) Peale selle vähendab ettevõtja FIH alates 1. jaanuarist 2014 ettevõtjalt Newco küsitavaid haldustasusid ja riskide maandamise aastatasusid 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist.
- (60) Ettevõtja FIH maksab ettevõtjale FSC täiendavat aastatasu summas 47,2 miljonit Taani krooni (6,29 miljonit eurot) juhul, kui FSA muudab oma õiguslikku seisukohta seoses kapitalinõuetega valdusettevõtja tasandil, nii et ettevõtja FIH laenuandmisvõime ei oleks piiratud ettevõtja FIH Holding kapitalipositsiooniga.
- (61) Kohustustega nähakse ühtlasi ette ettevõtja FIH eemaldumine teatavatest ärivaldkondadest (kinnisvarakrediit, investeerimine börsivälistes ettevõtetesse ja eravara haldamine) ning samuti käitumuslikud piirangud – sealhulgas hinnaliidri positsiooni taotlemise keeld hoiuste turul, agressiivsete äritavade kasutamise keeld ja omandamiste keeld – ja ka ettevõtja FIH Realkredit A/S (ettevõtja FIH Group hüpoteeklaenude pank) likvideerimine. Ettevõtja FIH Realkredit A/S likvideeriti 2013. aastal.
- (62) Kohustuste täielik nimekiri <sup>(45)</sup> on esitatud lisas.

#### 4. TAANI AMETIASUTUSTE SEISUKOHT

- (63) Kui Taani andis komisjonile meetmetest teada, oli Taani esialgne seisukoht <sup>(46)</sup> selline, et varade üleandmine ettevõtjale Newco hõlmas riigiabi nimetatud ettevõtjale, kuid et mis tahes selline abi on kokkusobiv siseturuga vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile b.
- (64) Samas teatises väitis Taani, et ettevõtja FIH Group ei olnud saanud riigiabi, sest ettevõtja FSC maksaks ettevõtja Newco eest turuhinda. Kuigi Taani ei põhjendanud seda väidet kvantitatiivselt – viitamata asjaomastele turuandmetele või selgitamata tehingukulude põhjendusi –, rõhutas ta järgmist:
- a) kehtestatud olid menetlused, mille abil määrata kindlaks varade üleandmise turuhind;
  - b) esialgset rahastamist ja garantiisid pakkus ettevõtja FIH Group;
  - c) ettevõtja FIH Group peab tasuma kõik tehingu- ja likvideerimiskulud ning
  - d) ettevõtja FIH Group võttis täiendavaid kohustusi seoses varade üleandmisega, eelkõige kohustuse esitada äriplaani.

<sup>(44)</sup> Osutatud on intressipäevade arvutamise meetodile, mille kohaselt võetakse aluseks viimase perioodi tegelik päevade arv (eelmisest maksekuupäevast järgmiseni), mis jagatakse kahe järjestikuse 30. septembri vahele tegelikult jäävate päevade arvuga.

<sup>(45)</sup> Koondatud n-õ tingimuste nimekirja.

<sup>(46)</sup> Süsteemi SANI kaudu edastatud teatis nr 6783, 2. märts 2012; ettevõtja FIH teatis komisjonile – lõplik, punkt 3.

- (65) Kõike seda arvesse võttes jõudis Taani järeldusele, et ettevõtja FIH ei saaks eelist. Juhuks kui komisjon peaks selles küsimuses jõudma teistsugusele järeldusele, andis Taani teada, et mis tahes abi ettevõtjale FIH võib tunnistada kokkusobivaks siseturuga, sest tehing päädis ettevõtja FIH restruktureerimisega, mis on kooskõlas restruktureerimisteesisega <sup>(47)</sup>.
- (66) Lisaks esialgsele teatisele esitas Taani 20. märtsil 2012. aastal <sup>(48)</sup> ettekande, milles ta rõhutas, et ettevõtja FIH ei olnud taotlenud meetmete võtmist ning et ajal, mil ettevõtja FIH nõustus nende meetmetega, oli tal ka muid finantsvõimenduse vähendamise alternatiive, mis toetab väidet, et tehing sõlmiti turutingimustel. Lisaks väitis Taani, et varade arvustusliku väärtuse esialgne allahindlus 1,4 miljardi Taani krooni ulatuses ja täiendav allahindlus riskiga korrigeerimisel summas 1,3 miljardit Taani krooni on kooskõlas turuhinnaga. Peale selle korrigeeritakse kogu teenitud kahjumit ostulepingusse lisatud muutuva ostuhinna arvutamise valemiga, nii et tõhus eelnev korrigeerimismehhanism tagab turutingimustele vastava hinnastamise. Taani ei kirjeldanud põhjalikumalt kavandatud allahindluse ja riskiga korrigeerimise summat ega selgitanud põhjuseid, miks nende kasutamise korral saadaks turuhind.
- (67) Komisjoniga toimunud edasise teabevahetuse käigus <sup>(49)</sup> väitis Taani, et ettevõtja FSC maksimaalne kahjum oleks 1,05 miljardit Taani krooni, st seega ühelt poolt kahjumit katva 1,65 miljardi Taani krooni suuruse laenu ning teiselt poolt bilansilise väärtuse allahindluse summa ja ettevõtja FSC esialgse riskiga korrigeerimise summa (2,7 miljardit Taani krooni) vahe. Lisaks väitis Taani, et riigi jaoks väheneb ettevõtjale FIH antud riigi garantiiga laenude risk märkimisväärselt ning et ettevõtja FIH maksab riigile tagasi eelmise kapitalisüsti summas 1,9 miljardit Taani krooni.
- (68) Taani andis komisjonile 23. aprillil 2012. aastal esitatud memorandumiga <sup>(50)</sup> teada, et ta ei kavatses praegu esitada komisjonile täiendavaid argumente seoses turumajandusliku investori põhimõtte kasutamisega. Samas esitas Taani mõningad selgitused selle kohta, milliseid hinna määramise meetodeid kasutas ettevõtja FSC õigusnõustaja.
- (69) Seejärel väitis Taani 16. mail 2012. aastal, et ettevõtjad FIH Holding ja FSC olid tehingutingimused kokku leppinud tavapära riski ja kasumi jagamist käsitlevatest äriilistest kaalutlustest lähtuvalt ning et tehing oli toimunud turutingimustel. Seda väidet kinnitas ettevõtja FSC raamatupidamisteenuse osutaja KPMG <sup>(51)</sup>.
- (70) Taani esitas 7. juunil 2012. aastal KPMG aruande, milles meetmete hindamiseks kaaluti kõiki mõjutavaid elemente korraga. KPMG ei näinud põhjust järeldada, nagu ei vastaks lepingu tingimused ettevõtja FSC riskidele, viidates suurele tagatisele, pandikirjade võimalikule kasutamisele, kahjumit katvale laenule ja ettevõtjale FSC ette nähtud 25 %-le edukustasule.
- (71) 11. septembril 2012. aastal menetluse algatamisega seoses esitatud vastuses ei vaidlustanud Taani otseselt komisjoni seisukohta, et meetmed kujutasid endast riigiabi, vaid ta viitas oma 29. märtsi 2012. aasta argumentidele, <sup>(52)</sup> väites, et varade mis tahes üleandmise turuväärtusest suurema tasu eest kompenseeriks ettevõtja FIH Holding kahjumit katva laenuga ja hinnakorrigeerimise garantiiga. Peale selle osutas Taani riskimarginaali suurenemisele pikendamisel ja oodatust kõrgemale lunastusmääradele, mis Taani arvates olid näited, mis pidanuks kinnitama seda seisukohta, kuid samas jättis Taani sõnaselgelt kordamata, et kohaldada tuleks turumajandusliku ettevõtja põhimõtet <sup>(53)</sup>.
- (72) Selle asemel väitis Taani, et meetmed on kokkusobivad siseturuga, ja esitas argumentid eesmärgiga näidata, et need meetmed on asjakohased, et abi andmisel piirduti minimaalse vajaliku abiga ja et konkurentsi moonutamine on piiratud <sup>(54)</sup>.

<sup>(47)</sup> Komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta (ELT C 195, 19.8.2009, lk 9).

<sup>(48)</sup> Varade üleandmine ettevõtjalt FIH ettevõtjale FSC; Taani esitas ettekande komisjonile 20. märtsil 2012.

<sup>(49)</sup> Taani 29. märtsi 2012. aasta e-kiri komisjonile.

<sup>(50)</sup> Taani 23. aprilli 2012. aasta vastused komisjoni 4. aprilli 2012. aasta küsimustikule seoses ettevõtja FIH Holding aktsiate ostuga ettevõtja FSC poolt.

<sup>(51)</sup> „Avaldus – FIH Erhvervsbank“, kuupäev puudub, esitatud komisjonile 16. mail 2012.

<sup>(52)</sup> Vt joonealune märkus nr 49 ja põhjendus 67.

<sup>(53)</sup> Mõiste „turumajandusliku investori põhimõte“ on käesolevas otsuses võrdväärne mõistega „turumajandusliku ettevõtja põhimõte“. Viimati nimetatud mõiste võeti kasutusele eesmärgiga hõlmata investorite ja teiste turuosaliste (näiteks laenuandjate, võlausaldajate jt) olukorda.

<sup>(54)</sup> 11. septembril 2012. aastal edastatud teave; punktid 2, 3 ja 4.

- (73) Samuti tuletasid Taani ametiasutused meelde oma seisukohta, mis esitati 23. aprilli 2012. aasta teates – nimelt, et meetmed võeti ettevõtjate FIH ja FSC vahel peetud läbirääkimiste tulemusel<sup>(55)</sup> –, ning nad väitsid, et nende meetmete teatav keerukus on tingitud mõningatest pangandusteatises<sup>(56)</sup> sisalduvatest juhistest,<sup>(57)</sup> nõustumata sealjuures seisukohaga, nagu võiks selline keerukus muuta need meetmed ebasobivaks.
- (74) Kui komisjon andis Taanile teada meetmete turuväärtust ja tegelikku majanduslikku väärtust käsitlevast eksperdi-hinnangust, vaidlustas Taani tulemused ning esitas ajavahemikul 7. veebruarist 2013 kuni 11. septembrini 2013 mitu küsimust ja selgitust.
- (75) Taani märkis, et abi andmisel piirduti minimaalse vajaliku abiga,<sup>(58)</sup> sest Taani eeldas, et üleandmise väärtus ei ületa tegelikku majanduslikku väärtust, kuid lisas, et seda asjaolu on võimalik kindlaks teha vaid väärtuse lõpliku hindamisega komisjoni poolt.
- (76) Lisaks väärtuse hindamist käsitlevatele aspektidele märkis Taani, et üleandmine avaldas positiivset mõju ettevõtja FIH õiguslikule positsioonile kooskõlas restruktureerimiskavas sisalduva eesmärgiga taastada pikaajaline elujõulisus.
- (77) Peale selle väitis Taani, et ettevõtja FIH hoiuste hankimise strateegia on riigiabimeetmest sõltumatu ega lähtu soovist saada hinnaliidri rolli, kuid on ettevõtja rahastamisstrateegia oluline osa. Sellest olenemata on Taani komisjoni kahtluste kõrvaldamiseks võtnud kohustuse, et ettevõtja FIH järgib hinnaliidri positsiooni taotlemise keeldu.

## 5. HINDAMINE

### 5.1. RIIGIABI OLEMASOLU

- (78) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on riigiabi igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (79) Komisjon leiab, et ettevõtja FIH kasuks võetud meetmeid, mida on kirjeldatud punktis 2.3, tuleks kaaluda koos ühe pakatina. Meetmed on ühe tehingu osa, sest nende elemendid on omavahel seotud (kronoloogiliselt ja ülesehituse poolest) ning need meetmed on välja töötatud koos eesmärgiga käsitleda ettevõtja FIH rahastamisprobleemi.

#### 5.1.1. Riigi ressurssid

- (80) Punktis 2.3 kirjeldatud meetmed hõlmavad riigi ressursse, sest neid meetmeid rahastab otseselt ettevõtja FSC, kelle näol on tegemist riigi omandisse kuuluva ettevõtjaga (Taani majandusministeeriumi kaudu) ja kes vastutab erinevate meetmete võimaldamise eest Taani pankadele finantskriisi kontekstis<sup>(59)</sup>. Esiteks annab ettevõtja FSC 2 miljardit Taani krooni rahas ettevõtja Newco aktsiate ostmise lepingu eest. Teiseks on ettevõtja FSC võtnud kohustuse rahastada ettevõtja Newco varasid, kuni ettevõtja FIH maksab tagasi riigi garanteeritud laenu. See kohustus võib olla suurem kui 13 miljardit Taani krooni. Kolmandaks loobub ettevõtja FSC intressisummast, et maksta ettevõtjalt FIH Holding saadud garantii eest.

#### 5.1.2. Eelise olemasolu

- (81) Punktis 2.3 kirjeldatud meetmetega antakse eelis, sest nende tulemusel võimaldatakse ettevõtja FIH varade toetamist, parandades seega kontserni omavahendite suhtarvu ning andes samas pangale võimaluse oma rahastamisprobleemide paremaks lahendamiseks.
- (82) Taani ametiasutused on väitnud, et meetmete puhul järgitakse turumajandusliku ettevõtja põhimõtet ja seega ei kujuta need meetmed endast ettevõtjale FIH Group antavat riigiabi.

<sup>(55)</sup> 11. septembril 2012. aastal edastatud teave, lk 5.

<sup>(56)</sup> Vt joonealune märkus nr 31.

<sup>(57)</sup> 11. septembril 2012. aastal edastatud teave; punkt 2, lk 5.

<sup>(58)</sup> 11. septembril 2012. aastal edastatud teave, lk 6-7.

<sup>(59)</sup> Ettevõtja FSC tegevus on reguleeritud finantsstabiilsuse seaduse ja finantstegevuse seadusega ning nende alusel väljastatud määrustega. Lisaks kohaldatakse ettevõtja FSC suhtes riigile kuuluvaid ettevõtjaid käsitlevaid erisätteid. Seoses muude ettevõtja FSC poolt varem võetud meetmetega leiti komisjoni 10. oktoobri 2008. aasta otsuses NN 51/08, et need võib omistada Taani riigile („Tagatisskeem Taani pankadele”) (ELT C 273, 28.10.2008, lk 2).

- (83) Sellepärast hindab komisjon, kas ettevõtja FIH Group kasuks võetud meetmed vastavad turumajandusliku ettevõtja põhimõttele. Selle hindamise käigus tehakse kindlaks, kas turumajanduslik ettevõtja oleks ajal, mil tehti otsus riigi ressursside kättesaadavaks tegemise kohta, osalenud selles tehingus avalik-õigusliku investoriga samadel tingimustel. Tegemist ei ole riigiabi andmisega, kui riigi ressursid tehti kättesaadavaks turutingimustel.
- (84) Sellega seoses leiab komisjon ettevõtjat FIH Group käsitleva konkreetse juhtumi puhul, et on oluline uurida, i) kas algselt oli olemas erainvestor, kes soovis rahastada meetmeid liikmesriigiga samadel tingimustel; ii) kui jah, siis milline oli tema nõutud investeerimistulu võrreldes riigi saadud tuluga, ning iii) milline oleks erainvestori huvi puudumisel oodatav tulu<sup>(60)</sup> ja meetmetest saadava potentsiaalse tulu jaotus riigi jaoks võrreldes selle tuluga, mida sooviks saada turumajanduslik investor, kui ta peaks võtma meetmed tavapärasel turumajanduslikel tingimustel. Kui riik nõustub nende või veelgi paremate tingimustega, võib järeldada, et meetmed võeti turutingimustel. Eriti oluline on kontrollida, kas tehingu kui terviku tulemusel tekib positiivne rahavoog, sest ükski erainvestor, kelle eesmärk on maksimeerida oma kasumit, ei sõlmiks kahjumlikku tehingut.
- (85) Kõige otsesem tõend selle kohta, et tehing on kooskõlas turumajandusliku ettevõtja põhimõttega, on see, kui tehingu tingimused ei oleks lihtsalt vastuvõetavad hüpoteetilisele turumajanduslikule investorile, vaid kui tõepoolest oleks olemas selline investor, kes osaleks samas investeringus riigiga samadel tingimustel. Teiste investorite olemasolu on võrdlusalus, mille põhjal komisjon saab hinnata turumajandusliku ettevõtja põhimõtte kohaldatavust.
- (86) Ajal, mil Taani võimaldas meetmete võtmist, ei olnud turuosalisi, kes oleksid olnud valmis võimaldama ettevõtjale FIH meetmeid, mis oleksid samalaadsed riigi kontrolli all olevate äriühingute võimaldatud meetmetega. Eelkõige ei väljendanud soovi investeerida ettevõtjasse FIH ei omanikud ega ükski kolmas isik. Komisjonil ei ole alust arvata, et neil tingimustel sooviks mõni turumajanduslik ettevõtja meetmetes osaleda. Erahuvi puudumine on märk panga finantsraskustest ja nõrgast positsioonist.
- (87) Kui puudub investor, kes oleks nõus investeerima riigiga samadel tingimustel, võib meede ikkagi mitte hõlmata riigiabi, kui erainvestor oleks võimaldanud samalaadsetel tingimustel samasugust rahastamist, küsides selle eest vähemalt sama suurt tasu, nagu sai riik. See hinnang peaks põhimõtteliselt põhinema äriplaanil, võttes arvesse olemasolevat teavet ja prognoositavat arengut ajal, mil riigi rahastamist pakuti, ning hinnangu andmisel ei tohiks tugineda mis tahes analüüsile, mis põhineb hilisemal olukorral.
- (88) Peale selle on üks olukord, kus turumajandusliku ettevõtja põhimõtet on kõige raskem kohaldada – see on olukord, kus ettevõtja on juba saanud riigiabi. Antud juhul oli ettevõtja FIH juba saanud abi rekapiitaliseerimise näol 30. juunil 2009. aastal ning selle summa maksis ta tagasi 2. juulil 2012. aastal. Rekapiitaliseerimiseks kasutatud hübriidväärtpaberite eest tasuti hüvitist [...] (\*) %. Samuti osales ettevõtja FIH Taani tagatisskeemis. Kuigi need asjaolud ei välista turumajandusliku investorini põhimõtte kohaldamist antud juhtumi puhul, viitavad need ettevõtja FIH raskustele ja mõjutaksid erainvestori soovi meetmetesse investeerida. Varasem abi juba moonutab majandus-tingimusi, jättes mulje, et riigi toetus on jätkuv. Hindamise käigus on komisjon võtnud arvesse selliste eeliste asendamist uutega.
- (89) FSA leidis, et ettevõtja FIH oli ebastabiilses olukorras, sest valitses märkimisväärne risk, et ettevõtja FIH ei suuda täita oma seaduses sätestatud likviidsusnõudeid, kui saabub tema valitsuse garanteeritud laenu tähtaeg. See olukord oleks võinud seega viia selleni, et ettevõtja FIH oleks kaotanud oma panganduslitsentsi<sup>(61)</sup>. Seega toetab FSA seisukoht komisjoni hinnangut, mille kohaselt ei oleks turumajanduslik ettevõtja tõenäoliselt ettevõtjasse FIH investeerinud. Kuigi võib väita, et FSA aruanne ei olnud avalik, oleks turumajanduslikul ettevõtjal olnud juurdepääs ettevõtja FIH valitsuse garanteeritud laenu tähtaega käsitlevale teabele, mis oleks võimaldanud tal jõuda samale järeldusele.
- (90) Tegelikult erainvestori puudumisel peab komisjon turumajandusliku ettevõtja põhimõtte kohaldatavuse kontrollimiseks hindama, kas ettevõtjale FIH võimaldatud meetmetega kaasnev kogukasum on võrdne selle oodatud tuluga, mida hüpoteetiline erainvestor nõuaks investeringu tegemiseks, või suurem sellest oodatud tulust. Meetmetega

<sup>(60)</sup> Meetmetest oodatav tulu arvutatakse tulevaste rahavoogude alusel, mida on diskonteeritud nüüdispuhasväärtuse saamiseks. Vt põhjendused 91 ja 92.

(\*) Konfidentsiaalne teave.

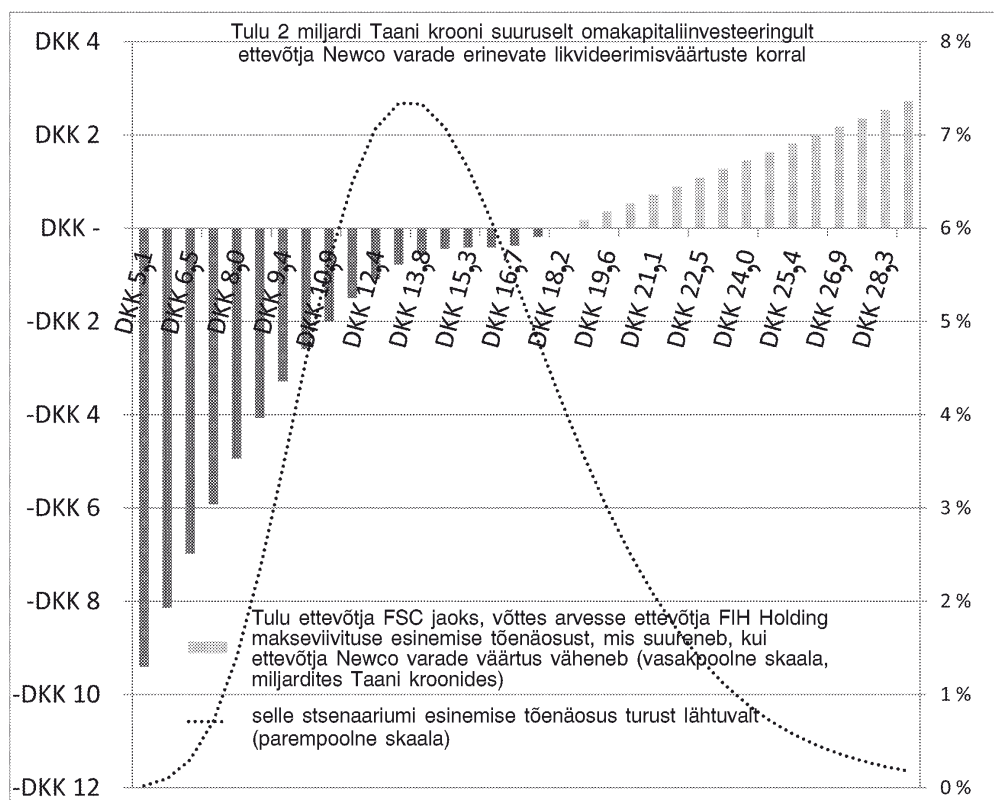
<sup>(61)</sup> FSA 16. mai 2012. aasta teatis komisjonile ettevõtja FIH Erhvervsbank A/S kohta.

kaasnev oodatud tulu sõltub rahavoogudest tulevikus saadavast tulust, mis tuleb selle nüüdispuhasväärtuse saamiseks diskonteerida tänasesse päeva, kasutades sobivat diskontomäära.

- (91) Ekspertiarvamusele tuginedes hindas komisjon ettevõtja Newco varade turuväärtust ja modelleeris oodatava tulu ettevõtja FSC jaoks ettevõtja Newco varade likvideerimisväärtuste kogu jaotuse ulatuses. Seda tehes on komisjon arvesse võtnud kõiki aktsiate ostmise lepingu elemente, näiteks likvideerimise puhaskväärtust, ettevõtjate FSC ja FIH Group saadud tulu ja kantud kulusid ning ostuhinna korrigeerimist, mis hõlmas kahjumit katvat laenu. Jaotusmudeli kasutamine on vajalik selleks, et arvutada nüüdispuhasväärtus nii 25 %-lisest edukustasust tuleneva kasu puhul kui ka negatiivsete mõjude puhul, mis tulenevad suurest varade kaotusest ettevõtjas Newco koos ettevõtja FIH Holding makseviituse riskiga, kui selline stsenaarium peaks teoks saama <sup>(62)</sup>.

Joonis 1

### Meetme nüüdispuhasväärtus ettevõtja FSC jaoks



- (92) Joonisel 1 on näha aktsiate ostu lepingu nüüdispuhasväärtus ettevõtja Newco varade erinevate likvideerimisväärtuste korral (alates 5,1 miljardist Taani kroonist kuni 28,3 miljardi Taani kroonini). Iga stsenaariumi esinemise tõenäosus on esitatud katkendliku joonega parempoolse skaala ulatuses (0,1% – 7,5%). Kõige tõenäolisema stsenaariumi korral on tulu natuke negatiivne.

<sup>(62)</sup> Seda nähtust tuntakse finantsturgudel kui korrelatsiooniriski. Ekspertinõuande põhjal eeldas komisjon, et keskmine eeldatav kumulatiivne oodatav kahjum on 16%. Kuid see jagati lineaarselt negatiivse tulu peale laiali, nii et 91% suurust kahjumiprognnoosi kohaldati erakorralisel juhul, kui varade portfelli väärtus oleks langenud kõigest 5,1 miljardi Taani kroonini, ning kahjumit ei eeldatud, kui varadelt oleks teenitud kasumit.



- (93) Nagu jooniselt 1 nähtub, on aktsiate ostu lepingu nüüdispuhasväärtuse üldine tõenäosusega kaalutud keskmine samuti negatiivne. Eksperdiarvutustest nähtub, et nüüdispuhasväärtus ulatub 726 miljoni Taani kroonini. Selle tulemusel teenitakse aktsiate ostu lepingu alusel kasumi asemel kahju. Turumajanduslik ettevõtja oleks nõudnud samalaadse 2 miljardi Taani krooni suuruse investeeringu puhul omakapitali eest vähemalt 10 % aastast hüvitist, <sup>(63)</sup> mis oleks moodustanud umbes 1,33 miljardit Taani krooni ettevõtja Newco seitsmeaastase eksisteerimisperioodi jooksul. Sellepärast jäeldab komisjon, et ükski turumajanduslik ettevõtja ei oleks soovinud investeerida aktsiate ostu lepingus ette nähtud tingimustega samaväärsetel tingimustel. Sellest tulenevalt ei ole meetmed kooskõlas turumajandusliku ettevõtja põhimõttega <sup>(64)</sup>.
- (94) Tuleb märkida, et põhjendustes 91–93 esitatud arvutustes võttis komisjon arvesse Taani poolt 7. veebruaril 2013 ja 11. märtsil 2013 esitatud teavet ning samuti hiljem esitatud teavet, <sup>(65)</sup> milles Taani esitas varem avaldamata elemente, näiteks muutuva ostuhinna komponentide spetsiifilise tõlgenduse, ettevõtjalt FIH ettevõtjale Newco üleandmiseks ette nähtud laenude andmete viitekuupäeva, portfelli krediitkvaliteedi arengu ajavahemikul detsembrist 2011 kuni septembrini 2012 ning üksikasjalikuma analüüsi portfelli mittesiduvate krediitdiliinide kohta.
- (95) Peale selle ei leidnud Taani argumentides <sup>(66)</sup> esitatud arvutused kontrolli käigus kinnitust. Esiteks ei ole eelnev allahindlus ja riskikaitse põhjendatud väärtuse hindamist käsitleva sõltumatu aruandega <sup>(67)</sup>. Peale selle, kui kaaluda võimalust, et ettevõtja FIH Group ei ole suuteline täitma juba antud järelgarantiisid, ei ole mingit põhjust, miks ettevõtja Newco kahjum ei võiks olla suurem kui 2,7 miljardit Taani krooni, ning sel juhul oleks ettevõtja FSC (ja seega ka Taani valitsus) lepingust tulenevalt kohustatud rekapiitalseerima ettevõtja Newco enne selle lõplikku likvideerimist. Sellepärast jäeldab komisjon, et väide, nagu piirduks investeeringuga kaasnev mis tahes kahju 1,05 miljardi Taani krooniga, ei ole põhjendatud.
- (96) Asjaolu, et meetmete tingimused lepiti kokku ettevõtjate FSC ja FIH Holding vaheliste läbirääkimiste käigus, ei tähenda ilmingimata seda, et meetmed viidi ellu turutingimustel. Kui Taani kavatses anda märkimisväärses summas täiendavat abi suurte likviidsusprobleemidega silmitsi seisvale pangale, siis see asjaolu iseenesest ei välistaks läbirääkimisi ametiasutuste ja selle panga vahel tehingu konkreetsete punktide üle. Toimunud läbirääkimiste kahepoolse aspekti tõttu puudusid läbirääkimistel avatud mittediskrimineerivale pakkumismenetlusele omased ja samalaadsete turutehingutega võrreldavad tunnused. Seega ei ole meetmed automaatselt kooskõlas turutingimustega pelgalt sellepärast, et toimusid läbirääkimised.
- (97) Seoses KPMG 7. juuni 2012. aasta aruandega nõustub komisjon, et meetmete keerukuse tõttu tuleks nende tingimusi hinnata tervikuna, sest puuduvad üksikud sätted, mida saaks siduda iga individuaalse elemendi eest makstava hüvitisega. Kuid KPMG aruandes sisalduvas analüüsis jäeti tähelepanuta selliste veelgi negatiivsemate stsenaariumide esinemise võimalus, mille kohaselt ettevõtja FIH Holding ei pruugi suuta täita oma kohustusi. Peale selle ei käsitletud analüüsis investeeritud 2 miljardi Taani krooni eest makstavat hüvitist. Nagu on märgitud põhjenduses 95, ei saa rääkida vastavusest turumajanduslikule käitumisele, kui kapitali eest ei maksta iga-aastast

<sup>(63)</sup> Tõenduseks märgib komisjon, et kriisiolukorras võib rekapiitalseerimisturgudel makstavate hüvitiste tase olla hõlpsalt üle 15 % (investeeringupanga J.P. Morgan 27. oktoobri 2008. aasta Euroopa krediidiuuring ning investeeringupanga Merrill Lynch andmed eurodes nomineeritud esimese taseme laenude kohta investeerimisjärgu krediitdireitinguga institutsioonidele). Ettevõtja FIH suutis hankida rekapiitalseerimist ainult Taani valitsuselt 2009. aastal ja pidi selleks tasuma kupongiintressi 11,45 %. Peale selle, 2012. aasta märtsi alguses, st samal ajal, kui allkirjastati aktsiate ostu leping, noteeriti turul ettevõtja FIH kõrgema nõudeõiguse järguga võlg (näiteks ISIN XS0259416757, mille aastane kupongiintress oli 4,91 % ja lõpptähtaeg 2021) nimiväärtusega 67 %, mis tähendas suuremat tootlust kui 10,5 %. Seega on loogiline eeldada, et omakapitali puhul – mille krediitdipositsioon oli palju madalama nõudeõigusega – nõuaks turumajanduslik investor palju suuremat tulu.

<sup>(64)</sup> Turukäitumise nõuete mittejärgimine tehakse kindlaks, ilma et oleks vaja võtta arvesse muid tehingu sõlmimise elemente, näiteks tasu, mida ettevõtja Newco maksab oma algse rahastamise eest, ja kahjumit katvat laenu, samuti ettevõtjale FIH varahalduse ja riskide maandamise eest makstavaid haldustasusid, mida on võetud arvesse punktis 5.2 abi kogusumma puhul.

<sup>(65)</sup> Kokkuvõtteks esitatud Taani 24. juuni 2013. aasta kahes teatises ning 29. augustil 2013 ja 11. septembril 2013 edastatud täiendavaid selgitusi sisaldavates teatises.

<sup>(66)</sup> Vt põhjendused 66 ja 67.

<sup>(67)</sup> Esitatud üheleheküljelises dokumendis „Brev vedr FIH nedskrivning” nimetatakse ettevõtja FSC heaks töötavat – ja seega mittesõltumatut – väärtuse hindamise rühma, kes jäeldas, et 3,2 miljardi Taani krooni suurune mahakandmine on vajalik rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite eeskirjade kohaselt. Peale selle on 1,3 miljardi Taani krooni suurust riskikorrigeerimist põhjendatud tagatise vähendamise 10 %, kuid seda ei ole eraldi selgitatud. Asjaolu, et hindamisrühm ei olnud sõltumatu, leidis kinnitust Taani poolt 11. märtsil 2013. aastal esitatud teabega, kus selgitatakse ettevõtja FSC hindamisprotsessi põhjalikult.

hüvitist ja kui võtta arvesse, et seitsmeaastase investeerimisperioodi jooksul pakuti vaid 25 % edukustasu mis tahes vara kasvu eest ning seda nii eraldiseisvalt kui ka kogu hüvitismudeli ühe parameetrina <sup>(68)</sup>.

- (98) Sellega seoses märgib komisjon, et eelmise esimese taseme hübriidkapitali kaudu toimunud rekapiitalseerimise puhul <sup>(69)</sup> pidi ettevõtja FIH tasuma aastas kupongiintressi [...] %. Peale selle noteeriti 2012. aasta märtsi alguses ettevõtja FIH kõrgema nõudeõiguse järguga võlad turul eeldatava tootlusega, mis oli suurem kui 10 %. Sellepärast on põhjendatud komisjoni seisukoht, et hüvitis kapitali eest peaks olema vähemalt 10 %. Turumajanduslik ettevõtja nõuaks tõenäoliselt sellest suuremat hüvitist, pidades silmas konkreetseid riske, mis on seotud koondumisega, ja ettevõtja Newco kinnisvaraportfelli halba kvaliteeti <sup>(70)</sup> ning samuti asjaolu, et osalus omakapitalis on madalama nõudeõiguse järguga. Sellepärast on hüvitis 6,5 %, <sup>(71)</sup> millest Taani teada andis, ilmselgelt ebapiisav. Samuti tuleks märkida, et tehingu tulemusel on oodatav tulu negatiivne.
- (99) Komisjon järeltab, et ettevõtja FIH kasuks võetud meetmed ei ole kooskõlas turumajandusliku ettevõtja põhimõttega.

### 5.1.3. Valikulisus

- (100) Meetmete kasutamine hõlmab ainult ettevõtjaid FIH Group ja Newco. Sellepärast on meede valikuline.

### 5.1.4. Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

- (101) Meetmetega aidati ettevõtjal FIH tugevdada oma kapitali- ja likviidsuspositsiooni võrreldes tema konkurentidega, kes ei saa abi samalaadsete meetmete kaudu. Sellepärast võimaldati meetmega ettevõtjal FIH parandada oma turupositsiooni. Seega võib meetmetega kaasneda konkurentsi moonutamine.
- (102) Võttes arvesse pangandusturu lõimumist Euroopa tasandil, tajuvad ettevõtjale FIH antud eelist konkurendid nii Taanis (kus tegutsevad teiste liikmesriikide pangad) kui ka teistes liikmesriikides. Sellepärast tuleb meetmeid vaadelda selliste meetmetena, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

## 5.2. ABI SUURUS

- (103) Meetmetega kaasneva abi kogusuurus <sup>(72)</sup> on arvutuste kohaselt umbes 2,25 miljardit Taani krooni (umbes 300 miljonit eurot). Abi suuruse kindlaksmääramiseks on komisjon arvesse võtnud järgmist:
- aktsiate ostu lepingus sisalduva valemi kohast hüvitist (0,73 miljardit Taani krooni) <sup>(73)</sup>;
  - omakapitaliinvesteeringu eest ette nähtud hüvitisest loobumist (1,33 miljardit Taani krooni) <sup>(74)</sup>;
  - ettevõtja Newco poolt laenu nr 1 eest tasutud ülemääraste intressimakseid, kahjumit katvat laenu ja esialgset rahastamist (0,33 miljardit Taani krooni) ning
  - ülemääraseid haldustasusid (0,14 miljardit Taani krooni).
- (104) Riski maandava tegurina leidis komisjon, et ennetähtaegselt tagastatud valitsuse garantiid summas 0,28 miljardit Taani krooni tuleks abi kogusummast maha arvata.
- (105) Nagu on märgitud punktis 5.1, kasutas komisjon kõigi intresside ning muude rahavoogude, tasude ja antud garantiide hindamisel holistilist lähenemisviisi, võttes arvesse järgmist:

<sup>(68)</sup> Otsese omakapitaliinvesteeringuga kaasneks 100 % osalemine omakapitalilt saadavas tulus. Komisjon on seisukohal, et selle omakapitaliinvesteeringu tootluse vähendamine 25 %-le ei ole piisav hüvitis ettevõtja FIH Holding jaoks, mis korvaks omakapitaliinvesteeringutelt saadava kahju, sest ettevõtjate FIH ja FIH Holding krediitdivõime on nõrk. Lisaks soovib komisjon põhjalikult hinnata omakapitaliinvesteeringu edukustasu, sest enamik alusvarast ettevõtjas Newco on kinnisvaralaenu, millest saadav tulu piirdub intresside ja põhisummaga. Seega ei pruugi tõenäosus, et ettevõtja Newco likvideerimisväärtus on üle 25 miljardi Taani krooni, nagu kirjeldatud põhjenduses 91 esitatud mudelis, olla mitte väga väike, vaid isegi täiesti välistatud. Sellepärast kaasneks osalusprotsendi suurendamisega (näiteks 50 %) riigiabi suuruse alahindamine kasutatud mudelis.

<sup>(69)</sup> Vt joonealust märkust 5.

<sup>(70)</sup> 2. aprillil 2013 Taani esitatud teabes rõhutatakse, et kui viitekuupäev on 2012. aasta juunis, siis on umbes 25 % varadest maksetähtaja ületanud ja veel 25 % varadest on madal reiting. Ekspertiaruandes (ettevõtja FIH juhtumiga seotud nõustamisteenused – 20. detsember 2012) leiab see väide veelgi enam kinnitust, sest seal öeldakse, et vaid 6,3 %-l portfelist on ettevõtja FIH krediidikvaliteedireiting 7 või kõrgem, mis vastab investeerimisjärgu krediidireitingule. Seega kui üle 90 % portfelist on saanud investeerimisjärgu krediidireitingust madalama reitingu ja 25 % varade puhul on maksetähtaeg realselt ületatud, leiab komisjon, et omakapitaliinvesteering sellisesse portfelli on riskantne ja selle eest tuleb maksta kõrget hüvitist.

<sup>(71)</sup> Edastati 11. märtsi 2013. aasta teatistes ja korrati 24. juuni 2013. aasta kokkuvõtva teatise 1. lisas.

<sup>(72)</sup> Sisaldus 1. märtsi 2012. aasta aktsiate ostu lepingus ja järgnevas 2. juuli 2012. aasta tehingu sõlmimise kokkulepetes.

<sup>(73)</sup> Vt põhjendus 97.

<sup>(74)</sup> Vt joonealune märkus 73.

- a) Taani muret selle üle, et komisjon ei pööra piisavalt tähelepanu meetmete kõikide aspektidega seotud tegelikule majanduslikule olukorrale, näiteks kahjumit katvale laenule, ning
  - b) asjaolu, et mitte kõiki tehinguga seotud elemente ei saa seostada konkreetse muutujaga hüvitise arvutamise valemis.
- (106) Kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega on komisjon tuginenud välisekspertide antud hindamisalastele nõuannetele <sup>(75)</sup>.

### 5.3. KOKKUSOBIVUS SISETURUGA

#### 5.3.1. Abi siseturuga kokkusobivuse õiguslik alus

- (107) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis b on sätestatud, et riigiabi võib pidada siseturuga kokkusobivaks, kui see on mõeldud „liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks”. Võttes arvesse praegu valitsevaid asjaolusid ning samuti menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal finantsturgudel valitsenud olukorda, leiab komisjon, et meetmeid võib hinnata selle sätte alusel.
- (108) Komisjon nõustub, et finantskriisi tõttu on tekkinud erandlik olukord, kus ühe panga pankrott võib õonestada usaldust finantssüsteemi kui terviku vastu ning seda nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Nii võib juhtuda isegi väikese panga puhul, mis ei ole otsestes raskustes, vaid finantsjärelevalvet tegevate asutuste kõrgendatud tähelepanu all, nagu see on ettevõtja FIH puhul. Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal hinnastati selle panga 2–4 aasta võlg intressiga, mis oli EURIBORist 600–700 baaspunkti kõrgem. Selline hinnastamise tase on ilmselge märk peatsetest raskustest. Sellisel juhul võib finantsstabiilsust ähvardavate ohtude vältimiseks osutada vajalikuks varajane sekkumine eesmärgiga ära hoida asjaomase institutsiooni muutumine ebastabiilseks. See kehtib eelkõige sellise väikese majanduse puhul, nagu seda on Taani, kus vastaspool ei tee enamasti vahet individuaalsete pankade vahel ning seega muutub ühe panga ebaõnnestumise tagajärjel tekkinud usalduse puudus usaldamatuseks kogu sektori vastu. Seega, kui hinnatakse käesoleva otsusega hõlmatud kõigi meetmete kokkusobivust siseturuga, on õiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt b.
- (109) Kui komisjon hindab konkreetset seda, kas ettevõtja FSC varade üleandmine on kokkusobiv siseturuga, siis lähtub ta meetmete hindamisel langenud väärtusega varade teatisest.
- (110) Seejärel hindab komisjon restruktureerimise põhjal seda, kas restruktureerimismeetmed on kokkusobivad siseturuga.

#### 5.3.2. Meetmete kokkusobivus langenud väärtusega varade teatisega

- (111) Langenud väärtusega varade teatises on sätestatud põhimõtted, mis käsitlevad langenud väärtusega varade hindamist ja üleandmist ning meetmete kokkusobivust ELi toimimise lepinguga. Tuleb hinnata, kas abi andmisel piirduti minimaalselt vajaliku abiga ning kas panga ja tema aktsionäride enda panus on piisav.
- (112) Langenud väärtustega varade teatise punkti 21 kohaselt peaksid pangad kandma langenud väärtusega varadega seotud kahjumist võimalikult suure osa. Punktiga 21 nähakse riigile ette mis tahes vormis toetusmeetme eest makstav asjakohane hüvitis, millega tagatakse aktsionäride võrdväärne vastutus ja kulude jagamine sõltumata sellest, milline mudel valiti.
- (113) Algselt nähti meetmetega ette hüvitis, mis oli võrdne Taani valitsuse kantud rahastamiskuludega, millele oli likviidsuse pakkumise eest lisatud pelgalt 100 baaspunkti. Omakapitaliinvesteeringu eest ei olnud ette nähtud mingit hüvitist peale osalise (25 %) edukastu juhul, kui kriisilahendamisega teenitakse hinnakorrigeerimise mehhanismi kaudu puhastulu. Peale selle, negatiivse stsenaariumi korral, kus ettevõtja Newco varade portfell halveneks märkimisväärselt, maksaks ettevõtjale FSC hüvitist ettevõtja FIH Holding, kes nende tingimuste korral ei suudaks tõenäoliselt oma kohustusi täita. Nagu on märgitud menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse põhjendustes 66–73, tundus seega ebatõenäoline, et hüvitisest ja äriühingu enda panusest piisaks, et abi oleks kokkusobiv siseturuga vastavalt langenud väärtusega varade teatises esitatud juhistele.

<sup>(75)</sup> Lõpparuanne – ettevõtja FIH juhtumiga seotud nõustamisteenused – II etapp – juhtum SA.34445 – Taani, 19. september 2013.

- (114) Kooskõlas langenud väärtusega varade teatise punktiga 39 on komisjon seega põhjalikult analüüsinud meetmete turuväärtust. Kasutades väliseksperdi abi, hindas komisjon ettevõtja Newco varade portfelist saadava tulu tõenäosuslikku jaotamist ja arvutas välja mõju tõenäolistele lõplikele varade likvideerimisväärtusele aktsiate ostu lepingu abil.
- (115) Hindamise käigus tuvastas komisjon eeliseid, mis tulenesid omakapitaliinvesteeringu eest ette nähtud hüvitisest loobumisest ja ettevõtja FIH Holding krediidikvaliteediga seotud potentsiaalsest kahjumist, kahjumit katva laenu eest makstavast ülemäärastest intressist, ülemäärastest riskimarginaalidest seoses ettevõtja FIH poolt ettevõtjale Newco võimaldatud rahastamisega ning ülemäärastest haldustasudest ja riskide maandamise tasudest. Lisaks leidis komisjon riske maandavaid tegureid, näiteks valitsuse garantiide ennetähtaegne tagastamine. Kokku anti meetmetega riigiabi 2,25 miljardi Taani krooni ulatuses.
- (116) Võttes arvesse langenud väärtusega varade teatise punkte 40 ja 41, hinnati üleandmisväärtuse ja tegeliku majandusliku väärtuse vahelist erinevust, tehes samad arvutused, nagu turuväärtuse hindamisel, kuid kohandades arvutusi kahes kohas. Esiteks, tulu jaotamisel lähtuti varade portfelli tegelikust majanduslikust väärtusest, mitte turuväärtusest. Teiseks, omakapitali eest nõutav hüvitis põhines meetmetega võimaldatud tegelikul puhaskapitalitoetusel. Pärast FSA avaldust leidis komisjon, et meetmetega võimaldatud kapitalitoetus oli kokku 375 miljonit Taani krooni <sup>(76)</sup> ning et sellele vastav üleandmisväärtus oli 254 miljonit Taani krooni suurem tegelikust majanduslikust väärtusest, <sup>(77)</sup> mis tuli hüvitada ja tagasi nõuda. Lisaks tuleb tagasi nõuda 143,2 miljonit Taani krooni ulatuses ülemääraseid tasusid.
- (117) Ettemaks summas 254 miljonit Taani krooni (väärtuspäev 1. märts 2012) on vähendanud meetmetega võimaldatud puhaskapitalitoetust 375 miljonilt Taani kroonilt 121 miljonile Taani kroonile. Seega oleksid meetmed langenud väärtusega varade teatisega kooskõlas, kui lisaks ülemääraste haldustasude tagasinõudmisele <sup>(78)</sup> makstaks ühekordset hüvitist summas 310,25 miljonit Taani krooni <sup>(79)</sup> (väärtuspäev 30. september 2013) pluss igal aastal 12,1 miljonit Taani krooni (mis vastab iga-aastasele 10 %-lisele hüvitisele võimaldatud kapitalitoetuse eest).
- (118) Taani on kinnitanud, et lisaks meetmeid käsitleva tehingu sõlmimise dokumentides esitatud kõikide kokkulepete täitmisele maksis ettevõtja FIH need summad <sup>(80)</sup>.
- (119) Taani lubab, et ettevõtja FIH ei maksa dividende kuni ettevõtja Newco varad on aktsiate ostu lepingu alusel lõplikult arveldatud, et leevendada ettevõtja FSC jaoks krediidiriski, millega ettevõtja FIH Holding silmitsi seisab.
- (120) Kokkuvõttes on meetmed tervikuna proportsionaalsed, abi andmisel on piiratud minimaalse vajaliku abiga ja meetmetega on ette nähtud piisav panus ettevõtjalt FIH. Lisaks, kuna meetmetega on ette nähtud 310,25 miljonit Taani krooni pluss intresside tasumine <sup>(81)</sup> ettevõtjale FSC ning samuti täiendavad kohustused seoses hüvitise ja tasudega, <sup>(82)</sup> on saadav hüvitis kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega.

<sup>(76)</sup> Komisjon nõustus, et kuigi FSA sõnul oli ettevõtjale FIH Erhvervsbank A/S antud kapitalitoetus 847 miljonit Taani krooni (samaaastase riskiga kaalutud varaga väärtuses 10,5 miljardit Taani krooni), vähendas ettevõtja FIH Holding antud piiramatut kahjumigarantii märkimisväärselt kontserni riskiga kaalutud laenuandmisvõimele avalduvat mõju. Selleks et kõrvaldada komisjoni kahtlused, lisas Taani kohustuse suurendada ettevõtja FIH poolt ettevõtjale FSC makstava hüvitise summat, kui FSA peaks muutma oma õiguslikku seisukohta seoses kapitalinõuetega valdusettevõtja tasandil, nii et ettevõtja FIH laenuandmisvõime ei oleks enam piiratud ettevõtja FIH Holding kapitalipositsiooniga.

<sup>(77)</sup> Komisjoni analüüsi kinnitati eksperdiaruandes, milles võeti arvesse kõiki Taani poolt kuni 24. juunini 2013 teabevahetuse käigus edastatud andmeid, sealhulgas nimetatud kuupäeval esitatud kokkuvõtvat teatist, ning samuti 29. augustil 2013 esitatud selgitusi.

<sup>(78)</sup> Ülemäärased haldustasud on meetmete rakendamise perioodil hinnanguliselt kokku 143,2 miljonit Taani krooni. Taani leevendab seda olukorda, makstes ettevõtjale Newco tagasi 61,7 miljonit Taani krooni kui seni ülemäärastel teenitud tulu ning vähendades tulevase haldustasusid 0,05 %-le tagasimaksmata tinglikust väärtusest, mis on kooskõlas turupraktikaga.

<sup>(79)</sup> 310,25 miljonit Taani krooni on arvutatud järgmiselt: 254 miljonit Taani krooni + 1,5 x 37,5 miljonit Taani krooni. Meetmega pakutav kapitalitoetus on 375 miljonit Taani krooni, mille eest kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega makstakse aastast hüvitist 10 %. Peale selle eeldatakse, et portfelli üleandmisväärtus on 254 miljonit Taani krooni ja see on tegelik majanduslik väärtus, mis tuleb kooskõlas langenud väärtusega varade teatise punktiga 41 tagasi saada. Kuid 254 miljonit Taani krooni tagasimaksmisel väheneb kapitalitoetuse puhasmõju 121 miljonile Taani kroonile. Seega selleks, et hüvitis oleks kokkusobiv siseturuga, peab ettevõtja FIH maksuma 375 miljonit Taani krooni suuruselt kapitalitoetuselt hüvitist 10 % aastas, kuni üleandmisväärtuse ja tegeliku majandusliku väärtuse vaheline n-õ üleandmisega seotud delta on kõrvaldatud. Kuna see juhtub alles 1,5 aastat pärast meetmete rakendamist, on vajalik makse summas 254 miljonit Taani krooni + 1,5 x 37,5 miljonit Taani krooni ja iga-aastane makse summas 12,1 miljonit Taani krooni, mis kujutab endast 10 % ülejäänud puhaskapitalitoetusest.

<sup>(80)</sup> Vt põhjendus 48.

<sup>(81)</sup> Tegelikult tehti tagasimaksed alles väärtuspäevaga 4. detsember 2013, nii et oli saabunud täiendava, perioodi 1. oktoobrist 2013 kuni 4. detsembrini 2013 hõlmava kogunenud intressi maksmise tähtaeg. Taani on kinnitanud, et ettevõtja FIH on teinud selle summa katmiseks täiendava makse summas 6,575 miljonit Taani krooni lisaks summale 310,25 miljonit Taani krooni.

<sup>(82)</sup> Vt joonealune märkus 78.

### 5.3.3. Abi kokkusobivus restruktureerimisteadise ja 2011. aasta pikendusteadisega <sup>(83)</sup>

(121) Restruktureerimisteadises on sätestatud, et selleks, et finantseerimisasutuse restruktureerimine oleks kooskõlas siseturuga vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile b, peab see restruktureerimine praeguse finantskriisi kontekstis vastama järgmistele tingimustele: i) restruktureerimine peaks aitama taastada panga elujõulisuse või tagada nõuetekohase likvideerimise; ii) restruktureerimisega tuleks tagada, et abi antakse ainult vajalikus minimaalses ulatuses ja abisaaja annaks omalt poolt piisava panuse (kulude jagamine), ning iii) restruktureerimine peaks hõlmama piisavaid meetmeid, millega oleks piiratud konkurentsi moonutamine.

#### i. Elujõulisus

- (122) Restruktureerimisteadise kohaselt peab liikmesriik esitama põhjaliku restruktureerimiskava, milles on näidatud, kuidas abisaaja pikaajaline elujõulisus taastatakse riigibita mõistliku aja jooksul ja maksimaalselt viie aasta jooksul. Pikaajaline elujõulisus saavutatakse siis, kui pank suudab turul konkureerida kapitali saamiseks omal käel, täites samas asjakohaseid regulatiivseid nõudeid. Selleks et pank saaks sellega hakkama, peab ta suutma katta kõik oma kulud ja pakkuda asjakohast omakapitali investeeringute tulusust, võttes arvesse panga riskiprofiili. Elujõulisuse taastamine peaks toimuma peamiselt sisemiste meetmete kaudu ja põhinema usaldusväärset restruktureerimiskaval.
- (123) Restruktureerimiskavast, mille Taani esitas seoses ettevõtjaga FIH ja mis hõlmab perioodi kuni 31. detsembrini 2016, ilmneb, et elujõulisus suudetakse selle restruktureerimisperioodi lõpuks taastada. Pank peaks prognooside kohaselt jääma kasumlikuks ja parandama oma aastanäitajaid eelkõige ajavahemikul 2013–2016, kusjuures uuest äritegevusest saadav omakapitali investeeringute tulusus on piisav. Negatiivse stsenaariumi puhul teeniks pank ikkagi kasumit, kusjuures puhaskasum kasvaks 51 miljonilt Taani kroonilt (6,8 miljonit eurot) 2013. aastal 122 miljonile Taani kroonile (16,27 miljonit eurot) 2016. aastal.
- (124) Restruktureerimiskava kohaselt on 31. detsembriks 2016 ettevõtja FIH koguomavahendite suhtarv 19,6 % ja seaduse kohaselt nõutavaks likviidsuskordajaks prognoositakse siis 160 %. Kõik need näitajad on märkimisväärselt kõrgemad regulatiivsetest miinimumnõuetest. Kontsern paistab seega olevat hästi kapitaliseeritud ja omavat mugavat likviidsuspositsiooni.
- (125) Pärast meetmete võtmist – eelkõige pärast laenude üleandmist – suutis ettevõtja FIH mitte ainult lunastada 2013. aastal õigel ajal valitsuse garanteeritud võlakirjad, vaid maksta ka 2. juulil 2013. aastal tagasi valitsuselt saadud hübriidkapitali.
- (126) Meetmetega on õnnestunud parandada ettevõtja FIH likviidsusprofiili ning ettevõtja suutis saavutada seaduse kohaselt nõutava likviidsuskordaja 214 % alates 31. detsembrist 2012 ja peaks saavutama likviidsuskordaja 239,7 % alates 31. detsembrist 2013, <sup>(84)</sup> ületades seega regulatiivsetes likviidsusnõuetes ette nähtud künniseid märkimisväärselt.
- (127) Eelkõige on likvideeritud varem ettevõtjat FIH ähvardanud likviidsuspuudujääk varade üleandmise abil, kasutades selleks 13 miljardit Taani krooni, mille ettevõtja FSC andis ettevõtja Newco käsutusse. Lisaks on ettevõtja FSC võtnud kohustuse vajaduse korral rekapiitalseerida ettevõtja Newco meetmete rakendamise ajal <sup>(85)</sup>. Selle tulemusel on mis tahes kohe lahendamist vajavad rekapiitalseerimisega seotud probleemid ettevõtja FIH jaoks ennetavalt lahendatud.
- (128) Kokkuvõttes võib öelda, et kuna nii kasumlikkus kui ka likviidsus on tagatud ja kapitalibaas tundub olevat piisav, on ettevõtja FIH positsioon hea, et saavutada pikaajaline elujõulisus omal käel.
- (129) Kui negatiivse stsenaariumi korral on maksustamiselne kasum normaliseeritud omakapitalilt 31. detsembril 2013. aastal prognooside kohaselt 0,9 % ja 31. detsembril 2016. aastal 2,0 %, <sup>(86)</sup> on positiivse stsenaariumi korral tulu normaliseeritud omakapitalilt prognooside kohaselt aastatel 2013 ja 2016 vastavalt 10,3 % ja 11,2 %.

<sup>(83)</sup> Komisjoni teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta alates 1. jaanuarist 2012 pankade kasuks finantskriisi kontekstis võetavate toetusmeetmete suhtes (ELT C 356, 6.12.2011, lk 7).

<sup>(84)</sup> Vt põhjendus 37 jj.

<sup>(85)</sup> Nii võib juhtuda, kui varade väärtus langeb veelgi. Kui see peaks juhtuma, võib ettevõtja Newco omakapital muutuda negatiivseks, pärast mida võib ettevõtja Newco olla äriõiguse tavasätete kohaselt sunnitud esitama pankrotiavalduse. Sellise olukorra tekkimine hoitakse ära rekapiitalseerimist käsitleva sättega, mis tähendab, et ettevõtja Newco saab ettevõtjalt FSC vajaduse korral uue kapitalisüsti, mille ettevõtja FSC saab ettevõtjalt FIH Holding tagasi ainult tehingu lõpliku arveldamise korral (ajavahemikul 31. detsembrist 2016 kuni 31. detsembrini 2019).

<sup>(86)</sup> Vt põhjendus 38.



- (130) Komisjon ei kasuta tavaliselt näitajat „normaliseeritud omakapital”, sest selle kasutamisel saadakse tulemuseks tavaliselt suurem omakapitali investeeringute tulusus kui siis, kui arvutustes lähtutaks tegelikust omakapitalist. Kuid antud juhul on Taani võtnud kohustuse, et ettevõtjad FIH Holding ja FIH hoiavad akumuleeritud kasumi kõrgel tasemel, et tagada paremini asjakohased maksed ettevõtjale FSC. Tuleb märkida, et kui ettevõtja Newco teenib ettevõtja FIH poolt planeeritud märkimisväärselt vähem tulu, siis katavad ettevõtjad FIH (kahjumit katva laenu kaudu) ja FIH Holding (ettevõtjale FSC antud garantii kaudu) kulud eesmärgiga tagada hüvitise maksmine ettevõtjale FIH riigiabieeskirjades sätestatud tasemel. Jaotamata kasumi kogumine tõstab siiski omakapitali suhteliselt kõrgele tasemele (8,4 miljardit Taani krooni positiivse stsenaariumi korral ja 7,3 miljardit Taani krooni negatiivse stsenaariumi korral), mis vähendab omakapitali investeeringute tulususe määra. Ettevõtja FIH ei suuda seda protsessi muuta, välja arvatud juhul, kui ta teenib kahjumit (mida ei prognoosita ja mida ka ei soovita). Sellepärast eelistatakse antud juhtumi puhul kasutada näitajat „normaliseeritud omakapital”, et anda komisjonile võimalus nõuetekohaselt hinnata panga kasumlikkust, jättes arvesse võtmata jaotamata kasumi kogumise.
- (131) Peale selle väljub ettevõtja FIH suhteliselt riskantsest ärivaldkonnast, st omandamiste rahastamise segmendist, ning sellega väheneb tema äritegevuse riskisus ja tema ärimudel viiakse kindlamale alusele. Lisaks tundub, et kuna ettevõtja FIH koguomavahendite suhtarv on restruktureerimisperioodi lõpus 20,8 %, <sup>(87)</sup> on ettevõtja FIH tema ärimudelit silmas pidades ülekapitaliseeritud <sup>(88)</sup> ning seega varasemast vähem avatud tururiskidele, mis võivad ohustada tema tegevuse jätkuvust.
- (132) Sellepärast leiab komisjon, et restruktureerimiskava on sobiv vahend ettevõtja FIH pikaajalise elujõulisuse taastamiseks.

#### ii. Kulude jagamine

- (133) Ettevõtja FIH on võtnud kohustuse mitte maksta restruktureerimisetapis dividende ning maksta tagasi varasem riigi võimaldatud rekapiitaliseerimine summas 1,9 miljardit Taani krooni. Lisaks ei tee ettevõtja FIH mingeid kupongi-makseid sellistesse hübriidinstrumentidesse või mis tahes muudesse instrumentidesse investeerinud investoritele, mille puhul finantseerimisasutustel on õigus otsustada kupongimaksete kasuks või kasutada ostuoptiooni, olenemata nende õiguslikust liigitusest, sealhulgas allutatud võlakirjadesse investeerinud investoritele, kui ei eksisteeri seadusest tulenevat kohustust maksete tegemiseks.
- (134) Peale selle on langenud väärtusega varasid käsitlevate meetmete eest kindlaks määratud nõuetekohasel tasemel hüvitis, nagu on selgitatud ka punktis 5.4.1.
- (135) Sellepärast leiab komisjon, et restruktureerimiskavas on piisavalt arvesse võetud kulude jagamise nõuet.

#### iii. Konkurentsi moonutamine

- (136) Restruktureerimiskavaga nähakse ette, et ettevõtja FIH peab loobuma teatavatest tegevusvaldkondadest (kinnisvarakrediit, investeerimine börsivälistes ettevõtetesse ja eravara haldamine). Eelkõige on ettevõtjasse Newco üle antud 15,4 miljardi Taani krooni ulatuses kinnisvarakrediidiga seotud varasid (25 % 2012. aasta bilansimahust).
- (137) Tingimuste muudetud nimekiri sisaldab ka hinnaliidri positsiooni taotlemise keeldu hoiuste turul, kui ettevõtja FIH turuosa muutub suuremaks kui 5 %. See kohustus võimaldab ettevõtjal FIH veelgi parandada oma rahastamispositsiooni hoiuste suurema ligimeelitamise kaudu turul, kuid samas kehtestatakse künnis, mis aitab ära hoida ülemäära tegevust. Lisaks kehtestatakse agressiivsete äritavade kasutamise keeld, mille abil kaitstakse konkurentide ülemääraselt agressiivse turukäitumise eest. Tuleb märkida, et ükski turuosaline ei esitanud märkuseid ettevõtja FIH hoiuste hinnastamise poliitika kohta pärast seda, kui komisjon algatas selles küsimuses menetluse.
- (138) Peale selle väljub ettevõtja FIH oma investeeringutest börsivälistes ettevõtetesse investeerivatesse fondidesse ja muudest omakapitaliinvesteeringutest ning kaotab alates 31. detsembrist 2014 oma struktuurist hüpoteekide üksuse. Seega jäävad ka need tegevusvaldkonnad konkurentidele ja ettevõtja FIH kohalolu turul väheneb vastavalt.

<sup>(87)</sup> Pärast ühekordset makset summas 310,25 miljonit Taani krooni on suhtarv 19,6 %.

<sup>(88)</sup> Ülekapitaliseerimine tuleneb ainult asjaolust, et ettevõtja FIH peab restruktureerimisperioodil koguma kasumit ega tohi seega maksta kogu selle perioodi jooksul dividende eesmärgiga hoida suurt kapitalipuhvrit. Selle näol on tegemist ettevaatusabinõuga, mille eesmärk on tagada langenud väärtusega varadega seotud meetmete eest nõuetekohase ja täieliku hüvitise maksmine, sest ettevõtjad FIH ja FIH Holding on garanteerinud lõppmakse riigile.



- (139) Lisaks likvideeritakse äriühing FIH Realkredit<sup>(89)</sup> ja lõpetatakse kogu äritegevus omandamiste rahastamise segmendis. 2012. aasta lõpu andmetele tuginedes oli ettevõtjal FIH Realkredit ikka veel varasid umbes 300 miljoni Taani krooni (40,3 miljoni euro) ulatuses, seega oli tema osatähtsus ettevõtjas FIH Group väike.
- (140) Peale selle on ettevõtja FIH juba vähendanud oma koguvarasid 109,3 miljardilt Taani kroonilt (14,67 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2010) 60,80 miljardi Taani kroonini (8,16 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2012), mis tähendab 44 % vähenemist.
- (141) Kõigi nende kohustuste tulemusel on piisavalt leevendatud konkurentsimoonutusi, sest loobutakse ettevõtja FIH jaoks potentsiaalselt kasumlikest ärivõimalustest ja need jäetakse konkurentidele.

#### 5.4. JÄRELDUSED JA AMETLIKU UURIMISMENETLUSE LÕPETAMINE

- (142) Komisjon väljendas oma menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses kahtlusi selle üle, kas kavandatavad meetmed olid sihipärased, nagu on nõutud 2008. aasta pangandusteatises<sup>(90)</sup>. Eelkõige ei olnud selles etapis selge, kas investorite arvates on ettevõtja FIH täielikult vabastatud tema halvimatest varadest ja kas investorid oleksid vastuvõetavatel tingimustel nõus pakkuma rahastamist. Ettevõtja FIH restruktureerimiskavast nähtub, et pangal on piisav kapitalipuhver ka negatiivse stsenaariumi korral ning et tõenäoliselt suudab pank ebasoodsate makromajanduslike suundumuste korral elujõuliseks jääda.
- (143) Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses kahtles komisjon eelkõige meetmete keerukust silmas pidades ka selles, kas meetmete puhul piirduti minimaalse vajaliku abiga ja nõuti piisavat panust ettevõtjalt<sup>(91)</sup>.
- (144) Pärast kõigi elementide ja nendevaheliste seoste põhjalikku hindamist leiab komisjon, et hüvitis, mida ettevõtja FIH tasub meetmete eest, kujutab endast ettevõtja piisavat oma panust ja on kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega. Komisjon kiidab heaks ühekordse makse (310,25 miljonit Taani krooni) ettevõtjale FSC ja sellega seoses võetud kohustused. Peale selle märgib komisjon, et meetmete abil on suudetud parandada panga likviidsusprofiili ning pank jääb restruktureerimiskava kohaselt kõikide stsenaariumide puhul likviidseks ja elujõuliseks.
- (145) Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses väljendas komisjon kahtlust, kas on täidetud nõue, et konkurentsi moonutamine peab olema piiratud. Ettevõtja FIH suhtes on nüüd kehtestatud kupongimaksete keeld, dividendide maksmise keeld, hinnaliidri positsiooni taotlemise keeld (sealhulgas hoiuste turul) ja agressiivsete äritavade kasutamise keeld ning samuti on talle ette nähtud kohustus loovutada teatavad tegevusvaldkonnad.
- (146) Kokkuvõttes märgib komisjon, et Taani esitatud restruktureerimiskavas käsitletakse nõuetekohaselt elujõulisuse, kulude jagamise ja konkurentsi moonutamise küsimusi ning sellest tulenevalt on restruktureerimiskava kooskõlas restruktureerimisteatises ja langenud väärtusega varade teatises esitatud nõuetega.
- (147) Eespool toodud hinnangu põhjal leiab komisjon, et meetmed on sihipärased, abi andmisel on piiratud minimaalse vajaliku abiga ja konkurentsi moonutamine on piiratud. Seega on kõrvaldatud komisjoni kahtlused – mis algselt tõstatati menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses – seoses sellega, kas meetmed on kokkusobivad siseturuga.

#### Järeldus

- (148) Teatise alusel ja Taani esitatud kohustusi silmas pidades jõuti järeldusele, et abimeetmed on kokkusobivad siseturuga. Meetmete sobivus, panga elujõulisus ja oma panus ning konkurentsi moonutamist piiravad meetmed tunduvad olevat piisavad. Sellest tulenevalt tuleks meetmed heaks kiita ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt ning avatud menetlus tuleks lõpetada,

<sup>(89)</sup> Vt põhjendus 10.

<sup>(90)</sup> Vt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse punkt 2.1.

<sup>(91)</sup> Vt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse punkt 2.2.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Varade üleandmine ettevõtjalt FIH Group Taani finantsstabiilsusettevõtjale koos kõrvalkõkkulepete sõlmimisega kujutab endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Võttes arvesse restruktureerimiskava ja lisas esitatud kohustusi, on kõnealune riigiabi kokkusobiv siseturuga.

*Artikkel 2*

Käesolev otsus on adresseeritud Taani Kuningriigile.

Brüssel, 11. märts 2014

*Komisjoni nimel*  
*asepresident*  
Joaquín ALMUNIA

\_\_\_\_\_

LISA

**TINGIMUSTE NIMEKIRI (JUHTUM SA.34445) — TAANI — ETTEVÕTJA FIH RESTRUKTUREERIMISKAVA****1. Taust**

Taani Kuningriik kohustub tagama, et 24. juunil 2013. aastal esitatud, ettevõtjat FIH käsitlev restruktureerimiskava rakendatakse nõuetekohaselt ja täiel määral. Käesolevas dokumendis (edaspidi „kohustuste nimekiri“) kehtestatakse tingimused (edaspidi „kohustused“) ettevõtja FIH Erhvervsbank A/S ja tema tütaretevõtjate (edaspidi „FIH“) restruktureerimiseks ning Taani Kuningriik on nõustunud neid tingimusi rakendama.

**2. Mõisted**

Käesolevas dokumendis tähendab ainsuse kasutamine mitmust (ja vastupidi) ja mõisteid kasutatakse järgmises tähenduses:

Mõiste	Tähendus
Kohustused	käesolevas tingimuste nimekirjas esitatud tegevused ettevõtja FIH restruktureerimiseks
Otsus	ettevõtja FIH restruktureerimist käsitlev Euroopa Komisjoni otsus, mille raames käesolevad kohustused on võetud ja mille juurde käesolev tingimuste nimekiri kuulub
Restruktureerimisperiood	punktis 3.2 täpsustatud periood
Restruktureerimiskava	ettevõtja FIH poolt Euroopa Komisjonile Taani Kuningriigi kaudu 24. juunil 2013. aastal esitatud plaan, nagu seda on muudetud ja täiendatud kirjavahetuse teel
Ettevõtja FIH või FIH Group	ettevõtja FIH Erhvervsbank A/S, sealhulgas tema tütaretevõtjad
Ettevõtja FIH Holding	ettevõtja FIH Holding A/S
Ettevõtja FIH Holding Group	ettevõtja FIH Holding A/S, sealhulgas otsesed ja kaudsed tütaretevõtjad
Ettevõtja FS Property Finance A/S	täielikult finantsstabiilsusettevõtjale FSC kuuluv tütaretevõtja, kellele on otsuses viidatud ka kui ettevõtjale Newco
Omandamiste rahastamine	eraldiseisev ja suunitletud äriüksus, mille töötajad on keskendunud ainult rahastamislahenduste pakkumisele seoses ühinemiste ja omandamistega ning mida turustati spetsiifiliselt olemasolevatele ja potentsiaalsetele klientidele

**3. Üldine**

3.1. Taani Kuningriik kohustub tagama, et kohustusi järgitakse restruktureerimiskava rakendamise ajal täiel määral.

3.2. Restruktureerimisperiood lõpeb 31. detsembril 2016. aastal. Kohustusi kohaldatakse restruktureerimisperioodi jooksul, välja arvatud juhul, kui on märgitud teisiti.

**4. Äriühingu struktuuriga seotud meetmed****4.1. Omandamiste rahastamine**

Ettevõtja FIH lõpetab kogu äritegevuse omandamiste rahastamise segmendis 30. juuniks 2014. Olemasoleva portfelli likvideerimise peab olema algust tehtud 30. juuniks 2014.

#### 4.2. Tegevuse lõpetamine kinnisvarakrediidi segmendis

Ettevõtja FIH on taandunud kinnisvarainvesteeringute segmendist<sup>(1)</sup> ja lõpetanud tegevuse selles segmendis 31. detsembriks 2013. Selles segmendis tegevust uuesti ei alustata, mis tähendab eelkõige seda, et ei anta uusi laene (kapitali) kinnisvarasse investeerimiseks Taanis, Rootsis, Saksamaal või mis tahes muus riigis<sup>(2)</sup>.

#### 4.3. Börsivälisesse ettevõtetesse investeerimise segmendist väljumine

Ettevõtja FIH väljub investeeringutest börsivälisesse ettevõtetesse investeerivatesse fondidesse ja muudest omakapitaliinvesteeringutest seadusega lubatud piirides esimesel võimalusel ja hiljemalt 31. detsembril 2016. Kui väljumine ei ole selleks kuupäevaks võimalik, siis toimub investeeringutest väljumine järk-järgult, st et eelkõige ei tohi enam toimuda investeeringute rahastamist või investeerimislepingute uuendamist<sup>(3)</sup>. Lisaks ei tohi alates otsuse kuupäevast teha ühtegi uut investeeringut börsivälisesse ettevõtetesse ega ühtegi muud investeeringut (kui välja arvata joonealuses märkuses nr 3 esitatud erandid).

#### 4.4. Hüpoteegipank

Ettevõtja FIH kaotab oma struktuurist 2014. aasta lõpuks hüpoteevide üksuse ega tegutse sellest hetkest alates enam hüpoteegipangana.

### 5. Käitumuslikud meetmed ja äriühingu üldjuhtimine

#### 5.1. Omandamiskeeld. Ettevõtja FIH ei omanda ühtegi osa ega aktsiat üheski ettevõtjas. See kehtib nii ettevõtjate kohta, kes on vormistatud juriidiliselt äriühinguna, kui ka varade kogumite kohta, mis moodustavad ettevõtte.

Tegevused, mis ei ole hõlmatud omandamiskeeluga. See keeld ei kehti omandamiste suhtes, mis on erandkorras vajalikud finantsstabiilsuse säilitamiseks või töhusa konkurentsi huvides, tingimusel et komisjon on need omandamised eelnevalt heaks kiitnud. Samuti ei kehti see keeld omandamiste suhtes, mis toimuvad tavapärase pangandustegevuse käigus olemasolevate nõuete haldamise raames seoses raskustes olevate ettevõtjatega, ega ettevõtja FIH Holding Group sees toimuva võõrandamise ja restruktureerimise suhtes.

Erandid, mille puhul komisjoni heakskiit ei ole vajalik. Ettevõtja FIH võib omandada osasid või aktsiaid äriühingutes, kui tema poolt mis tahes omandamise eest tasutud ostuhind on väiksem kui 0,01 % ettevõtja FIH bilansist komisjoni otsuse kuupäeva seisuga ning kui need ettevõtja FIH poolt kõigi selliste omandamiste eest kogu restruktureerimisperioodil tasutud kumulatiivsed müügihinnad on väiksemad kui 0,025 % ettevõtja FIH bilansist komisjoni otsuse kuupäeva seisuga.

#### 5.2. Agressiivsete äritavade kasutamise keeld. Ettevõtja FIH peab vältima agressiivsete äritavade kasutamist kogu restruktureerimiskava rakendamise perioodil.

#### 5.3. Hoiused. Ettevõtja FIH ei tohi pakkuda deposiitoodete eest soodsamaid hindu (eelkõige – kuid mitte ainult – ettevõtjasse FIH Direct Bank paigutatud jaehoiuste eest) kui kaks paremini hinnastatud konkurenti antud turul.

Seda piirangut ei kohaldata, kui ettevõtja FIH turuosa kogu hoiuste turul on alla 5 %<sup>(4)</sup>.

#### 5.4. Reklaam. Ettevõtja FIH ei tohi kasutada abimeetme saamist või nende meetmete abil saadud mis tahes eeliseid reklaami eesmärgil. Peale selle peavad ettevõtja iga-aastased reklaamikulud olema alla 1 miljoni euro.

#### 5.5. Kupongimaksete keeld. Ettevõtja FIH hoidub restruktureerimisperioodi jooksul tegemast mis tahes makseid kapitaliinstrumentidesse, välja arvatud juhul, kui need maksed tulenevad seaduslikest kohustustest, ning ei tohi kasutada nende instrumentide puhul ostuoptsiooni ega osta neid instrumente tagasi ilma komisjoni eelneva loata. Riigile kuuluvate kapitaliinstrumentidega seotud kupongimaksed on lubatud, välja arvatud juhul, kui selliste maksete tulemusel tuleks teha kupongimakseid ka teistele investoritele, kellele vastasel juhul ei oleks maksete tegemine kohustuslik. Seda kohustust mitte maksta kupongimakseid restruktureerimisperioodi jooksul ei kohaldata värskest väljastatud instrumentides suhtes (st instrumentide suhtes, mis anti välja pärast restruktureerimiskava lõplikku heakskiitmist komisjoni poolt), tingimusel et selliste värskest väljastatud instrumentide eest makstavate kupongimaksetega ei tekitata seaduslikku kohustust maksta kupongimakseid nende ettevõtja FIH võlakirjade pealt, mis on juba välja antud komisjoni restruktureerimisotsuse vastuvõtmise ajal.

<sup>(1)</sup> Määratletud kui laenuid, mis anti kaupluste, büroode, korterelamute, ladude, näidiste saalide, tehaste või samalaadsete rajatiste rahastamise raames ning mis anti ettevõtjale, kelle peamine äritegevus ei toimu neis rajatistes, või ettevõtjale, kes on spetsialiseerunud kinnisvaraarendusele.

<sup>(2)</sup> Ei kohaldata järgmistel juhtudel: a) kui ettevõtja FIH Holding, ettevõtja FIH või mis tahes muu praegune või tulevane ettevõtja FIH Holding Group üksus ostab tagasi ettevõtja FSPF A/S (alternatiivina ettevõtja FSPF A/S laenuportfelli või osa sellest), b) kui ettevõtja FIH on lepinguliselt / seadusest tulenevalt kohustatud andma sellist laenu või kui laenu antakse ettevõtja FIH või FSPF võlausaldajate jaoks seoses restruktureerimise / refinantseerimise / rekapiitalseerimise / lepingutingimuste muutmist käsitlevate lahendustega, või c) kui tegemist on nõustamisteenustega, mis ei ole seotud laenuandmisega.

<sup>(3)</sup> Ei kohaldata tavapärase pangandustegevuse käigus (näiteks kui ettevõtja FIH soetab osaluse restruktureerimise kaudu või sarnaselt võlausaldajatega) või kui ettevõtja FIH on seadusest tulenevalt kohustatud tegema sellise investeeringu.

<sup>(4)</sup> Ettevõtja FIH turuosa põhineb Taani keskpanga mitmepoolseid finantseerimisasutusi käsitleval statistikal ([www.statistikbanken.dk/DNMIN](http://www.statistikbanken.dk/DNMIN)). Aluseks on võetud Taani residentide hoiuste kogumaht Taani mitmepoolsete finantseerimisasutuste sektoris võrreldes Taani residentide hoiuste mahuga ettevõtjas FIH.

- 5.6. Dividendide maksmise keeld. Kõik ettevõtjale FIH Holding makstavad dividendid jäetakse välja maksmata kuni aktsiate ostu lepingu arveldamiseni või kuni restruktureerimisperioodi lõpuni, olenevalt sellest, kumb tähtaeg on pikem. Seega ei jaota ettevõtja FIH Holding rahalisi vahendeid oma aktsionäridele dividendide vms näol kuni ostuhinnalepingu lõpliku arveldamiseni. Selleks et hoida tulud ettevõtjas FIH Holding Group, ei maksa ettevõtja FIH dividende teistele üksustele peale ettevõtja FIH Holding.
- 5.7. Ettevõtjale FIH Holding omandiga seoses seatud keelud. Ettevõtja FIH Holding ei pandi oma osalust ettevõtjas FIH. Tehingud seotud osapooltega tuleb teha turutingimustel. Vastu ei tohi võtta ühtegi otsust, mis mõjutaks ettevõtja FIH Holding krediitvõimet või likviidsust ja seaks ohtu tema võime maksta vajaduse korral negatiivset muutuvat ostuhinda.
- Ettevõtjal FIH Holding on lubatud tegeleda äritegevusega ainult ettevõtja FIH valdusettevõtjana ning mis tahes aktsionäri-laene tagasi ei maksta.
- 5.8. Hübriidkapitaliinstrumentide või muude kapitaliinstrumentide tagasiost Seoses selliste hübriidkapitaliinstrumentide või muude kapitaliinstrumentide tagasiostuga, mis on ettevõtjal FIH olemas 2. märtsil 2012. aastal, peab ettevõtja FIH kinni esimese taseme ja teise taseme kapitaliga seotud tehingutest, nagu on ette nähtud 8. oktoobri 2008. aasta dokumendis MEMO/09/441 <sup>(5)</sup>. Igal juhul peab ettevõtja FIH konsulteerima komisjoniga enne seda, kui annab turul teada esimese ja teise taseme kapitaliga seotud tehingutest.

## 6. Kapitalitoetus

Ettevõtja FIH hüvitab meetmed kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega. Konkreetsemalt, lisaks ühekordsele maksele summas 310,25 miljonit Taani krooni + 37,5 miljonit Taani krooni  $\times N/365$ , kus N on päevade arv, mis jääb 30. septembri 2013 ja lõpliku maksekuupäeva vahele (mis Taani ametiasutuste sõnul on juba kätte jõudnud, st väärtuspäev oli 4. detsember 2013), teeb ettevõtja FIH järgmist:

- igal aastal alates 2014. aastast kuni 2020. aastani või aastani, mis järgneb ostuhinnalepingu lõplikule arveldamisele, olenevalt sellest, kumb on varasem, maksab aastas 12,1 miljonit Taani krooni väärtuspäevaga 30. september (või kui vastaval aastal ei ole 30. september tööpäev, siis on väärtuspäev sellele järgnev tööpäev). Lõplik tasu makstakse ostuhinnalepingu arveldamise kuupäeval ning seda vähendatakse proportsionaalselt ajaga (tegelik/tegelik-meetodi alusel) perioodi puhul, mis jääb elviimase makse (30. september) ja ostuhinnalepingu arveldamise kuupäeva vahele, ning samuti esimese perioodi puhul, mis kestab 4. detsembrist 2013 kuni 30. septembrini 2014;
- vähendab tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2013 ettevõtjalt FS Property Finance A/S küsitavaid haldustasusid ja riskide maandamise tasusid 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist aasta kohta;
- maksab ettevõtjale FSC aastatasu summas 47,2 miljonit Taani krooni, kui FSA muudab oma õiguslikku seisukohta seoses kapitalinõuetega valdusettevõtja tasandil, nii et ettevõtja FIH Holding kapitalipositsioon ei piira enam ettevõtja FIH laenuvõimet. Kohaldatakse samasuguseid väärtuspäevi ja tähtaegu, nagu on märgitud esimeses taandes <sup>(6)</sup>.

## 7. Aruandlus

- 7.1. Taani Kuningriik peab tagama, et tehakse pidevalt järelevalvet restruktureerimiskava ja käesolevas tingimuste nimekirjas sisalduvate kõigi kohustuste täieliku ja nõuetekohase rakendamise üle.
- 7.2. Taani Kuningriik annab kaks korda aastas komisjonile teada restruktureerimiskavaga ja eespool nimetatud kohustustega seotud arengutest kuni restruktureerimisperioodi lõpuni.
- 7.3. Kolme kuu jooksul alates tehingu lõplikust arveldamisest esitab Taani Kuningriik aruande, mille on koostanud ettevõttevälise sertifitseeritud raamatupidaja tehingu arveldamise korrektsuse kohta.

<sup>(5)</sup> [http://europa.eu/rapid/press-release\\_MEMO-09-441\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-09-441_en.htm)

<sup>(6)</sup> Tuleb märkida, et ettevõtja FIH on juba i) teinud ühekordse makse summas 310,25 miljonit Taani krooni + 37,5 miljonit Taani krooni  $\times N/365$ , kus N on nende päevade arv, mis jäävad 30. septembri 2013 ja lõpliku maksekuupäeva vahele, kusjuures lõplik maksekuupäev on Taani ametiasutuste sõnul juba saanud (väärtuspäev 4. detsember 2013), ning ii) maksnud ettevõtjale FS Property Finance A/S 61,7 miljonit Taani krooni, mis kujutab endast 2012. aasta halduskokkuleppe alusel saadud tasude osalist tagasimakset, kusjuures makse on Taani ametiasutuste sõnul juba tehtud (väärtuskuupäev 18. detsember 2013).

**KOMISJONI OTSUS,****29. aprill 2014,**

**mis käsitleb riigiabi SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N), mida Kreeka on andnud Eurobanki grupile järgmisel kujul: Eurobank Ergasias S.A. rekaptaliseerimine ja ümberkorraldamine; ümberkorraldusabi Protoni pangale Nea Protoni asutamise ja kapitaliseerimise kaudu ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi teostatud New Proton Banki täiendava rekaptaliseerimise kaudu; Hellenic Postbanki kriisilahendus sildasutuse loomise teel**

(teatavaks tehtud numbri C(2014) 2933 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/885/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud liikmesriike ja muid huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt osutatud sätetele <sup>(1)</sup>

ning arvestades järgmist:

**1. MENETLUS****1.1. EUROBANKI GRUPIGA <sup>(2)</sup> („EUROBANK“) <sup>(3)</sup> SEOTUD MENETLUSED**

- (1) 19. novembri 2008. aasta otsusega kiitis komisjon heaks meetmed Kreeka krediidasutuste toetamiseks (edaspidi „Kreeka pankade toetuskaava“), mille eesmärk oli tagada Kreeka finantsüsteemi stabiilsus. Kreeka pankade toetuskaava võimaldas anda abi vastavalt selle kolmele põhimeetmele: rekaptaliseerimine, tagatised ja riigivõlakirjad <sup>(4)</sup>. 2009. aasta mais suurendas Kreeka rekaptaliseerimismeetme raames EFG Eurobank Ergasias S.A. kapitali <sup>(5)</sup>.
- (2) 19. novembri 2008. aasta otsuse põhjenduses 14 on öeldud, et komisjonile tuleb teatada rekaptaliseerimismeetmega hõlmatud abisaajaid käsitlevast ümberkorralduskavast.
- (3) 2. augustil 2010 esitasid Kreeka ametiasutused komisjonile Eurobanki grupi ümberkorralduskava. Komisjon registreeris kava ja selle ajakohastatud versioonid, samuti Kreeka ametiasutuste esitatud täiendava teabe, juhtumina SA.30342 (PN 26/2010) ja seejärel SA.32789 (2011/PN).

<sup>(1)</sup> Komisjoni otsus, 27. juuli 2012, riigiabi nr SA. 34825 (2012/C) (ex 2012/NN) kohta „EFG Europanga rekaptaliseerimine Kreeka Finantsstabiilsuse Fondi poolt“ (ELT C 359, 21.11.2012, lk 31); komisjoni otsus, 26. juuli 2012, riigiabi nr SA. 34488 (2012/C) (ex 2012/NN) kohta „Abi Nea Proton Bankile Nea Proton Banki asutamise ja kapitaliseerimise teel ning ametliku uurimismenetluse algatamine“ (ELT C 357, 20.11.2012, lk 26); komisjoni otsus, 6. mai 2013, riigiabi nr SA. 31155 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2010/NN) kohta „State aid to Hellenic Postbank S.A. through the creation and the capitalisation of the bridge bank New Hellenic Postbank S.A.“ (riigiabi TT Hellenic Postbankile sildasutuse New TT Hellenic Postbank S.A. loomise ja kapitaliseerimise teel) (ELT C 190, 29.6.2013, lk 70).

<sup>(2)</sup> Eurobank Ergasias S.A ja selle kõik tütarettevõtjad (nii Kreekas kui ka väljaspool Kreekat asuvad tütarettevõtjad ja filiaalid, nii pangad kui ka muud asutused).

<sup>(3)</sup> Eurobanki all peetakse silmas Eurobanki gruppi.

<sup>(4)</sup> Komisjoni otsus, 19. november 2008, riigiabi nr 560/208 kohta „Support Measures for the Credit Institutions in Greece“ (meetmed Kreeka krediidasutuste toetamiseks) (ELT C 125, 5.6.2009., lk 6). Kava tähistati numbriga SA.26678 (N 560/08). Seejärel kava pikendati ja muudeti joonealuses märkuses nr 6 kirjeldatud viisil.

<sup>(5)</sup> 29. juuni 2012. aasta iga-aastasel üldkoosolekul otsustati muuta ärinimi EFG Eurobank Ergasias S.A. ärinimeks Eurobank Ergasias S.A..



- (4) Eurobank on saanud Kreeka pankade toetuskava raames korduvalt oma võlainstrumentidele riigitagatise ning riigivõlakirju<sup>(6)</sup>. Samuti sai pank riigi tagatud erakorralist likviidsusabi (edaspidi „riigi tagatud likviidsusabi“).
- (5) 20. aprillil 2012 edastas Kreeka finantsstabiilsuse fond pangale kohustuste võtmise kinnituse vormis lubaduse osaleda panga aktsiakapitali suurendamises. 28. mail 2012 võimaldas fond pangale ajutise rekaptaliseerimise summas 3 970 miljonit eurot (edaspidi „esimene ajutine rekaptaliseerimine“).
- (6) 2012. aasta mais teatasid Kreeka ametiasutused komisjonile kohustuste võtmise kinnitusest, mille finantsstabiilsuse fond oli pangale andnud. Komisjon registreeris selle teatamata abina (riigiabi SA.34825 (2012/NN)), kuna meede oli juba ellu viidud.
- (7) 27. juulil 2012 algatas komisjon ametliku uurimismenetluse seoses esimese ajutise rekaptaliseerimisega (edaspidi „Eurobanki uurimise algatamise otsus“)<sup>(7)</sup>.
- (8) 2012. aasta detsembris võimaldas fond pangale teise ajutise rekaptaliseerimise summas 1 341 miljonit eurot (edaspidi „teine ajutine rekaptaliseerimine“). 21. detsembril 2012 andis fond pangale ka kohustuste võtmise kinnituse lubadusega osaleda panga aktsiakapitali suurendamises ja konverteeritavate kapitaliinstrumentide emiteerimises kogusummas kuni 528 miljonit eurot<sup>(8)</sup>. Kreeka ametiasutused teatasid meetmetest komisjonile 27. detsembril 2012.
- (9) 2013. aasta mais osales fond 2012. aasta detsembris kokku lepitud panga aktsiakapitali suurendamises. Esimene ja teine rekaptaliseerimine konverteeriti omakapitaliks ning pangale eraldati täiendavat kapitali summas 528 miljonit eurot (edaspidi „2013. aasta kevadine rekaptaliseerimine“).
- (10) 19. detsembril 2013 esitasid Kreeka ametiasutused komisjonile teabe 2013. aasta kevadise rekaptaliseerimise kohta.

<sup>(6)</sup> 2. septembril 2009 teatas Kreeka mitmest toetusmeetmete muudatusest ning nende pikendamisest 31. detsembrini 2009. See kiideti heaks 18. septembril 2009 (vt komisjoni 18. septembri 2009. aasta otsus riigiabi nr 504/09 kohta „Prolongation and amendment of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete pikendamine ja muutmise) (ELT C 264, 6.11.2009, lk 3). 25. jaanuaril 2010 kiitis komisjon heaks toetusmeetmete teistkordse pikendamise 30. juunini 2010 (vt komisjoni 25. jaanuari 2010. aasta otsus riigiabi nr 690/09 kohta „Prolongation and amendment of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete pikendamine) (ELT C 57, 9.3.2010, lk 4). 30. juunil 2010 kiitis komisjon heaks toetusmeetmete mitmed muudatused ja pikendamise 31. detsembrini 2010 (vt komisjoni 30. jaanuari 2010. aasta otsus riigiabi nr 260/210 kohta „Extension of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete pikendamine) (ELT C 238, 3.9.2010, lk 1). 21. detsembril 2010 kiitis komisjon heaks toetusmeetmete pikendamise 30. juunini 2011 (vt komisjoni 21. detsembri 2010. aasta otsus riigiabi nr SA 31998 (2010/N) kohta „Fourth extension of the Support measures for the credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete neljas pikendamine) (ELT C 53, 19.2.2011, lk 1). 4. aprillil 2011 kiitis komisjon heaks muudatusetepaneku (vt komisjoni 4. aprilli 2011. aasta otsus riigiabi nr SA.32767 (11/N) kohta „Amendment to the Support Measures for the Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete muutmise) (ELT C 164, 2.6.2011, lk 5). 27. juunil 2011 kiitis komisjon heaks toetusmeetmete pikendamise 31. detsembrini 2011 (vt komisjoni 27. juuni 2011. aasta otsus riigiabi nr SA.33153 (2011/N) kohta „Fifth prolongation of the Support measures for the credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete viies pikendamine) (ELT C 274, 17.9.2011, lk 3). 6. veebruaril 2012 kiitis komisjon heaks toetusmeetmete pikendamise 30. juunini 2012 (vt komisjoni 6. veebruari 2012. aasta otsus riigiabi nr SA.34149 (2011/N) kohta „Sixth prolongation of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete kuues pikendamine) (ELT C 101, 4.4.2012, lk 1). 6. juulil 2012 kiitis komisjon heaks toetusmeetmete pikendamise 31. detsembrini 2012 (vt komisjoni 6. juuli 2012. aasta otsus riigiabi nr SA.35002 (12/N) kohta – Kreeka „Prolongation of the Support Scheme for Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud toetusmeetmete pikendamine) (ELT C 77, 15.3.2013, lk 12). 22. jaanuaril 2013 kiitis komisjon heaks tagatisskeemi ja võlakirjade kava pikendamise 30. juunini 2013 (vt komisjoni 22. jaanuari 2013. aasta otsus riigiabi nr SA.35999 (12/N) kohta – Kreeka „Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud tagatisskeemi ja võlakirjade kava pikendamine) (ELT C 162, 7.6.2013, lk 3). 25. juulil 2013 kiitis komisjon heaks tagatisskeemi ja võlakirjade kava pikendamise 31. detsembrini 2013 (vt komisjoni 25. juuli 2013. aasta otsus riigiabi nr SA.36956 (2013/N) kohta – Kreeka „Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud tagatisskeemi ja võlakirjade kava pikendamine) (ELTs veel avaldamata). 14. jaanuaril 2014 kiitis komisjon heaks tagatisskeemi ja võlakirjade kava pikendamise 30. juunini 2014 (vt komisjoni 14. jaanuari 2014. aasta otsus riigiabi nr SA. 37958 (2013/N) kohta – Kreeka „Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece“ (Kreeka krediitiasutustele võimaldatud tagatisskeemi ja võlakirjade kava pikendamine) (ELTs veel avaldamata).

<sup>(7)</sup> Vt komisjoni 27. juuli 2012. aasta otsus riigiabi nr SA. 34825 (2012/C) kohta „EFG Europanga rekaptaliseerimine Kreeka Finantsstabiilsuse Fondi poolt“ (ELT C 359, 21.11.2012, lk 31).

<sup>(8)</sup> Fondi 24. detsembri 2012. aasta pressiteade, veebis kättesaadav aadressil [http://www.hfsf.gr/files/press\\_release\\_20121224\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf)



- (11) 31. märtsil 2014 edastas fond pangale kohustuste võtmise kinnituse vormis lubaduse osaleda panga aktsiakapitali suurendamises.
- (12) 16. aprillil 2014 esitasid Kreeka ametiasutused komisjonile panga lõpliku ümberkorralduskava (edaspidi „ümberkorralduskava“). Samuti teatasid nad komisjonile fondi võetud kohustusest osaleda täielikult panga tulevases rekapiitalseerimises. Samal kuupäeval anti ka teavet riigi tagatud likviidsusabi kohta. Märkiti, et sooviti jätkata pangale likviidsustoetuse ja võlainstrumentidele riiklike tagatiste andmist ning Kreeka pankade toetuskava<sup>(9)</sup> raames riigivõlakirjade eraldamist.
- (13) Komisjon pidas mitmeid koosolekuid ja videokonverentse ning vahetas e-kirju Kreeka ametiasutuste ja panga esindajatega.
- (14) Kreeka nõustub asjaoluga, et erandkorras on käesolev otsus võetud vastu üksnes inglise keeles.

## 1.2. OMANDATUD ETTEVÕTJATEGA SEOTUD MENETLUS

### 1.2.1. Nea Proton Bankiga seotud menetlus

- (15) 26. juulil 2012 võttis komisjon vastu otsuse riigiabi nr SA. 34488 (2012/C) kohta „Abi Nea Proton Bankile Nea Proton Banki asutamise ja kapitaliseerimise teel“<sup>(10)</sup> (edaspidi „Nea Protoni uurimise algatamise otsus“). Nimetatud otsusega algatas komisjon ametliku uurimismenetluse seoses järgmisega: i) kriisilahenduskava raames Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondist ja Kreeka finantsstabiilsuse fondist 1 121,6 miljoni euro eraldamine, et katta Proton Banki vara ja kohustuste rahastamise puudujääk, mis oli kantud üle ettevõttele Nea Proton Bank; ii) Kreeka finantsstabiilsuse fondist 250 miljoni euro suuruse algkapitali eraldamine ettevõtjale Nea Proton Bank; iii) Kreeka finantsstabiilsuse fondist täiendava 300 miljoni euro suuruse kapitalisüsti tegemine ettevõtjasse Nea Proton Bank, mis toimus enne Nea Protoni uurimise algatamise otsuse vastuvõtmist. Komisjon kutsus Kreekat esitama märkusi ja andma igasugust teavet, mis aitaks abimeetmeid hinnata. Nea Protoni uurimise algatamise otsuse punktis 1 kirjeldati üksikasjalikult menetluse algatamist seoses Proton Bankiga, sealhulgas ettevõtte Proton Bank kriisilahendust, Nea Proton Banki asutamist, rahastamispuudujäägi katmist ja Kreeka finantsstabiilsuse fondist Nea Proton Banki kantud algkapitali.
- (16) 1. augustil 2012 tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond Nea Proton Banki täiendava aktsiakapitali sissemakse summas 230 miljonit eurot.
- (17) 5. septembril 2012 esitas Kreeka Nea Protoni uurimise algatamise otsuse kohta oma märkused, mille olid koostanud Kreeka keskpang ja Kreeka finantsstabiilsuse fond.
- (18) 31. detsembril 2012 suurendas Kreeka finantsstabiilsuse fond ettevõtjas Nea Proton Bank täiendavalt aktsiakapitali summas 35 miljonit eurot.
- (19) 2013. aasta mais käivitas Kreeka finantsstabiilsuse fond Nea Proton Banki müümise protsessi.
- (20) 12. juulil 2013 teatasid Kreeka ametiasutused komisjonile Eurobanki kavatsusest omandada Nea Proton Bank. Komisjon vastas 15. juulil 2013.
- (21) 15. juulil 2013 allkirjastas Eurobank finantsstabiilsuse fondiga siduva lepingu, eesmärgiga omandada 100 % Nea Proton Banki aktsiatest ja hääleõigustest. Ostuhind oli 1 euro ning fond võttis kohustuse rekapiitalseerida Nea Proton Bank müügi eelselt rahasummas 395 miljonit.
- (22) 29. juulil 2013 teatasid Kreeka ametiasutused komisjonile asjaomasest 395 miljoni euro suurusest kapitalisüstitist Nea Proton Banki.

<sup>(9)</sup> Teatis registreeriti numbri SA.34825 (2014/NN) all.

<sup>(10)</sup> ELT C 357, 20.11.2012, lk 26.

### 1.2.2. New TT Bankiga seotud menetlus

- (23) 6. mail 2013 võttis komisjon vastu otsuse riigiabi nr SA. 31155 (2013/C) kohta State aid to TT Hellenic Postbank S.A. through the creation and the capitalisation of the bridge bank „New TT Hellenic Postbank S.A.” (riigiabi TT Hellenic Postbankile sildasutuse New TT Hellenic Postbank S.A. asutamise ja kapitaliseerimise teel) (edaspidi „New TT uurimise algatamise otsus”) <sup>(11)</sup>. Nimetatud otsusega algatas komisjon ametliku uurimismenetluse seoses järgmisega: i) 500 miljoni euro suurune kapitalisüüst finantsstabiilsuse fondi vahenditest panka New TT Hellenic Postbank S.A. (edaspidi „New TT Bank”); ii) Hellenic Postbank S.A. (edaspidi „TT Bank”) tegevuse üleviimisest New TT Banki tekkinud 4,1 miljardi <sup>(12)</sup> suuruse rahastamispuudujäägi <sup>(13)</sup> katmine; iii) Kreeka riigi 224,96 miljoni euro suurune kapitalisüüst eelisaktiade kujul TT Banki Kreeka pankade toetuskava raames; iv) Kreeka hoiuste ja investeeringute tagamise fondist 0,68 miljardi euro eraldamine, millega toetati ettevõttest T Bank S.A. (edaspidi „T Bank”) TT Banki üle kantud vara. Komisjon kutsus Kreekat esitama märkusi ja andma igasugust teavet, mis aitaks ümberkorraldusabi hinnata. New TT uurimise algatamise otsuse punktis 1 kirjeldatakse üksikasjalikult T Banki kriisilahendust, mis hõlmas TT Banki müüki, samuti ettevõtja TT Bank kriisilahendust, mille raames asutati New TT Bank.
- (24) 2013. aasta juunis käivitas Kreeka finantsstabiilsuse fond New TT Banki müümise protsessi.
- (25) 15. juulil 2013 teatasid Kreeka ametiasutused komisjonile finantsstabiilsuse fondi otsusest müüa New TT Bank Eurobankile ning põhjendasid otsust.
- (26) 15. juulil 2013 allkirjastas Eurobank finantsstabiilsuse fondiga siduva lepingu, eesmärgiga omandada 100 % New TT Banki aktsiastest ja hääleõigusest.
- (27) 19. juulil 2013 esitas Kreeka märkused New TT uurimise algatamise otsuse kohta.

## 2. KIRJELDUS

### 2.1. EUROBANK JA SELLE RASKUSED

#### 2.1.1. Kreeka pangandussektori üldine taust

- (28) Ajavahemikus 2008–2012 langes Kreeka reaalne sisemajanduse koguprodukt (SKP) 20 %, nagu on osutatud tabelis 1. Selle tulemusel tekkisid Kreeka pankadel järjest suuremad makseviivitused Kreeka majapidamistele ja äriühingutele laenamisel <sup>(14)</sup>. See mõjutas kahjulikult Kreeka pankade varade tootlust ja suurendas kapitalivajadust.

Tabel 1

#### Kreeka SKP reaalkasv 2008–2013

Kreeka	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SKP reaalkasv %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 6,4	–4 (prognoos)

Allikas: Eurostat, kättesaadav veebiaadressil <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (29) Lisaks võttis Kreeka veebruaris 2012 kasutusele erasektori võlakirjade vahetamise, mida tuntakse erasektori kaasamise programmina. Kreeka pangad osalesid nimetatud programmis, mille raames pakkus Kreeka valitsus olemasolevatele erasektori võlakirjaomanikele uusi väärtpabereid (sealhulgas uusi Kreeka riigivõlakirju, SKPga seotud

<sup>(11)</sup> ELT C 190, 29.6.2013, lk 70.

<sup>(12)</sup> Rahastamispuudujääk hinnati hiljem ümber ning Kreeka keskpanga kriisilahenduskomisjoni otsuse 11/1/21.5.2013 kohaselt on lõppsumma 3 732,6 miljonit eurot.

<sup>(13)</sup> Rahastamispuudujääk kajastab uude panka üle kantud vara väärtuse ja kohustuste nimiväärtuse vahet.

<sup>(14)</sup> Euroopa Komisjoni majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat, „The Second Economic Adjustment Programme for Greece – March 2012” (Kreeka teine majanduslik kohandamiskava, 2012. aasta märts), lk 17, veebis kättesaadav aadressil [http://ec.europa.eu/economy\\_finance/publications/occasional\\_paper/2012/pdf/ocp94\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf)

väärtpabereid ja erasektori kaasamise programmi võlakirju (nominaalse diskontomääraga 53,5 % ja pikemate tähtaegadega), <sup>(15)</sup> mille oli väljastanud Euroopa Finantsstabiilsuse Fond vastutasuks Kreeka riigivõlakirjade eest. Kreeka ametiasutused kuulutasid võlakirjade vahetustehingute tulemused välja 9. märtsil 2012 <sup>(16)</sup>. Vahetustehing tõi võlakirjaomanikele kaasa tohtuid kahjumeid (Kreeka keskpanga hinnangul moodustasid Kreeka pankade kahjumid keskmiselt 78 % vanade Kreeka riigivõlakirjade nominaalsummast) ning kapitalivajadused, mis kanti tagasiulatavalt Kreeka pankade 2011. aasta raamatupidamise aastaaruannetesse.

Tabel 2

**Kreeka suurimate pankade kogukahjumid seoses erasektori kaasamise programmiga (eurodes)**

Pangad	Kreeka riigivõlakirjade nominaalsumma	Riigiga seotud laenude nominaalsumma	Nominaalsumma kokku	Erasektori kaasamise seotud kahjum Kreeka riigivõlakirjadest	Erasektori kaasamise programmi kahjum riigiga seotud laenudest	Erasektori kaasamise programmi kahjum kokku (bruto)	Erasektori kaasamise programmi kahjum kokku (bruto) / Core Tier 1 <sup>(1)</sup> (%)	Erasektori kaasamise programmi kahjum kokku (bruto) / koguvara (%)
Kreeka rahvuspank	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Postbank (TT Bank)	4 197	175	4 372	3 306	138	3 444	618,3	24,8
Nea Proton Bank	934	0	934	216	0	216	378,8	12,6

Allikas: „Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector” (Kreeka pangandussektori rekapiitalseerimise ja ümberkorraldamise aruanne), Kreeka keskpank, detsember 2012, lk 14.

<sup>(1)</sup> Panga Core Tier 1 (esimese taseme omavahendid) on omakapitali suhtarv, mida järelevalve teostaja kontrollib kapitalinõuete direktiivi raames.

- (30) Et Kreeka pankadel olid erasektori kaasamise programmi ja jätkuva majanduslanguse tingimustes tohtud kapitali puudujäägid, eraldati 11. märtsil 2012 Kreeka valitsuse, Euroopa Liidu, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Euroopa Keskpanga sõlmitud Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumil alusel vahendeid nimetatud pankade rekapiitalseerimiseks. Kreeka ametiasutuste hinnangul moodustasid Eurobanki rekapiitalseerimise vajadused ja kriisilahenduse kulud nimetatud programmi raames kokku 50 miljardit eurot <sup>(17)</sup>. Summa arvutamisel võeti aluseks Kreeka keskpanga tehtud stressitest ajavahemikuks 2011. aasta detsembrist kuni 2014. aasta detsembrini (edaspidi „2012. aasta stressitest”), milles oli võetud arvesse Blackrocki koostatud laenukahjumite prognoosi <sup>(18)</sup>. Vahendid Kreeka pankade rekapiitalseerimiseks tehti kättesaadavaks Kreeka finantsstabiilsuse fondi kaudu. Tabelis 3 on esitatud kokkuvõtte Kreeka suurimate pankade kapitalivajaduste arvutusest, nagu need tulenevad 2012. aasta stressitestist.

Tabel 3

**2012. aasta stressitest. Kreeka suurimate pankade kapitalivajadus (mln eurodes)**

Pangad	Võrdlusalus Core Tier 1 (2011. aasta detsember)	Erasektori kaasamise programmi kahjum kokku (bruto) (2011. a dets.)	Erasektori kaasamise programmi eraldised (2011. a juuni)	Kumulatiivne brutokahjum Krediidiriski prognoos	Laenukahjumid reservid (2011. a dets.)	Sisemine kapitalitootlus	Võrdlusalus Core Tier 1 (2014. aasta dets.)	Kapitalivajadused
NBG	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756

<sup>(15)</sup> Vt dokumendi „Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector” (Kreeka pangandussektori rekapiitalseerimise ja ümberkorraldamise aruanne) II jagu „The restructuring of the Greek Sovereign Debt” (Kreeka riigivõla ümberkorraldamine), Kreeka keskpank, detsember 2012. Kättesaadav veebiaadressil [http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoeis/Report\\_on\\_the\\_recapitalisation\\_and\\_restructuring.pdf](http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoeis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf)

<sup>(16)</sup> Rahandusministri 9. märtsi 2012. aasta pressiteade, kättesaadav veebiaadressil <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>

<sup>(17)</sup> Vt joonealune märkus 14, lk 106.

<sup>(18)</sup> Vt joonealune märkus 15.

Pangad	Võrdlusalus Core Tier 1 (2011. aasta detsember)	Erasektori kaasamise programmi kahjum kokku (bruto) (2011. a dets.)	Erasektori kaasamise programmi eraldised (2011. a juuni)	Kumulatiivne brutokahjum Krediidiriski prognoos	Laenukahjumi reservid (2011. a dets.)	Sisemine kapitalitootlus	Võrdlusalus Core Tier 1 (2014. aasta dets.)	Kapitalivajadused
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Postbank (TT Bank)	557	- 3 444	566	- 1 482	1 284	- 315	903	3 737
Nea Proton Bank	57	- 216	48	- 482	368	34	115	305

Allikas: „Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector” (Kreeka pangandussektori rekapiitalseerimise ja ümberkorraldamise aruanne), Kreeka keskpang, detsember 2012, lk 8.

- (31) 2012. aasta Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumi kohaselt antakse elujõulise kapitali kaasamise kava esitanud pankadele võimalus taotleda ja saada riigiabi viisil, millega säilitatakse erasektori stiimulid kapitalisüsteide tegemiseks ning minimeeritakse maksumaksjate koormat<sup>(19)</sup>. Kreeka keskpang pidas elujõuliseks üksnes nelja suurimat panka (Eurobank, Kreeka rahvuspank, Piraeus Bank ja Alpha Bank)<sup>(20)</sup>. Esimesed vahendid rekapiitalseerimiseks saadi fondist 2012. aasta mais.
- (32) Majanduslanguse ja poliitilise ebakindluse tingimustes kahanesid ajavahemikus 2009. aasta lõpust kuni 2012. aasta juunini Kreeka pankade kohalikud hoiused kokku 37%. Hoiuste säilitamiseks olid pangad sunnitud tagama kõrgemad intressimäärad. Hoiusekulud kasvasid ning sellest tulenevalt langesid pankade netointressimarginaalid. Kreeka pangad kaotasid juurdepääsu hulgrahastamise turgudele, sattusid täielikult sõltuvusse eurosüsteemi<sup>(21)</sup> rahalistest vahenditest, millest suurem osa eraldati erakorralise likviidsusabina Kreeka keskpangast. 2012. aasta teisel poolaastal said pangad väga suuri abisummasid.
- (33) Pärast 2012. aasta juunis toimunud valimisi hakkasid hoiusereservid taas kasvama. Kreeka pankade rahastamine eurosüsteemist hakkas alates 31. detsembrist 2012 vähenema.
- (34) 3. detsembril 2012 käivitas Kreeka erasektori kaasamise programmi raames saadud Kreeka uute riigivõlakirjade tagasiosuprogrammi – hindadega, mis moodustasid 30,2–40,1% võlakirjade nimiväärtusest<sup>(22)</sup>. Kreeka pangad osalesid selles tagasiosuprogrammis, mis kujundas välja nende edasised kahjumid bilansis, kuna erasektori kaasamise programmi käigus kirjendatud arvestuslik kahjum (st erinevus turu- ja nimiväärtuse vahel) muutus lõplikuks ja tagasipöördumatuks<sup>(23)</sup>.
- (35) 2012. aasta detsembris said Kreeka neli suurimat panka Kreeka finantsstabiilsuse fondist teist korda vahendeid rekapiitalseerimise vajadusteks.
- (36) 2013. aasta sügisel algatas Kreeka keskpang uue stressitesti, eesmärgiga hinnata Kreeka pankade kapitalipositsiooni tugevust nii alus- kui ka kõige halvemate stsenaariumide korral.
- (37) 2013. aasta juulis nimetas Kreeka keskpang nõustaja, kelle ülesanne oli viia läbi diagnostiline uuring kõigi Kreeka pankade laenuportfellide kohta. Nõustaja koostas kõigi Kreeka pankade kohalike laenuportfellide, aga ka välisfiliaalide ja tütarettevõtjate Kreeka jaoks riskiga seotud laenude krediitkahju prognoosid kolme ja poole aasta ja laenude kestuse perspektiivis. Krediitkahju prognoosimiseks tehtud analüüsid põhinesid kahel makromajanduslikul stsenaariumil – baasstsenaariumil ja ebasoodsal stsenaariumil. Välismaiste laenuportfellide krediitkahju prognoosis Kreeka keskpang nõustaja esitatud teatavate sisendite abil.

<sup>(19)</sup> Vt joonealune märkus 14, lk 104.

<sup>(20)</sup> Vt joonealune märkus 15.

<sup>(21)</sup> Eurosüsteemi ehk euroala keskse pangasüsteemi moodustavad Euroopa Keskpang ja riikide keskpangad.

<sup>(22)</sup> Rahandusministri 3. detsembril 2012. aasta pressiteade, kättesaadav veebiaadressil <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>. Asjaomane omaenda võla tagasiost palju väiksema hinnaga tõi kaasa Kreeka võlgade olulise vähenemise.

<sup>(23)</sup> Kui tagasiostu ei oleks korraldatud, oleks asjaomaste võlakirjade turuväärtus tõusnud vastavalt turuparameetrite, nagu intressimäärad ja Kreeka kohustuste täitmata jätmise tõenäosus, arengule.

- (38) Lähtuvalt nõustaja esitatud hinnangust krediitkajuhju prognoosi kohta viis Kreeka keskpang läbi kapitalivajaduste hindamise, toetudes teise nõustaja tehnilisele toele.
- (39) 2013. aasta stressitesti raames koostatud kapitalivajaduste hinnangu põhikomponendid olid järgmised: i) pankade laenuportfellide krediitrisi prognoosid konsolideeritud alusel<sup>(24)</sup> Kreeka riski ja välismaise riski kohta, olemasolevad laenureservid (neto); pankade prognoositav tegevuskasum ajavahemikul 2013. aasta juunist kuni 2016. aasta detsembrini, mis põhineb Kreeka keskpangale 2013. aasta neljandas kvartalis esitatud ümberkorralduskavade konservatiivsel korrigeerimisel. Tabelis 4 on esitatud kokkuvõtte Kreeka suurimate pankade kapitalivajaduste arvutusest konsolideeritud alusel 2013. aasta stressitesti baasstsenaariumi kohaselt.

Tabel 4

**2013. aasta stressitest. Kreeka pankade kapitalivajadused konsolideeritud alusel baasstsenaariumi kohaselt (mln eurodes)**

Pangad	Võrdlusalus Core Tier 1 (2013. aasta juuni) (1)	Laenukahjumi reservid (juuni 2013) (2)	Krediitrisi prognoos, Kreeka risk (3)	Krediitrisi prognoos, välismaine risk <sup>(1)</sup> (4)	Sisemine kapitalitootlus (5)	Stressitesti Core Tier 1 määr (detsember 2016) (6)	Kapitalivajadused (7) = (6)-(1)-(2)-(3)-(4)-(5)
Kreeka rahvuspank <sup>(2)</sup>	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank <sup>(3)</sup>	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	- 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	- 237	0	- 26	31	169

Allikas: 2013. aasta stressitest Kreeka pangandussektori kohta, Kreeka keskpang, 2014. aasta märts, lk 42.

<sup>(1)</sup> Krediitkajuhju prognoosil põhinev välismaise riski mõju arvutati välja välismaiste maksude tasumise järgselt ja võttes arvesse Kreeka poolt sel ajal komisjonile seoses investeringutest väljumisega teatatud kavandatud kohustusi.

<sup>(2)</sup> Kreeka rahvuspanka laenukahjumi *pro forma* reservid juunis 2013 FBB ja Probanki eeskirjade kohaselt.

<sup>(3)</sup> Eurobanki laenukahjumi reservid juunis 2013 New Hellenic Postbanki ja New Proton Banki (mille pank omandas augustis 2013) eeskirjade kohaselt.

- (40) 6. märtsil 2013 avalikustas Kreeka keskpang 2013. aasta stressitesti tulemused ning palus pankadel esitada hiljemalt 2014. aasta aprilli keskpaigaks kapitali kaasamise kavade, mis võimaldavad katta baasstsenaariumi kohased kapitalivajadused.

**2.1.2. Eurobanki majandustegevus**

- (41) Eurobank pakub peamiselt Kreekas ning Ida- ja Kagu-Euroopas (Küpros, Rumeenia, Bulgaaria, Serbia ja Ukraina) universaalseid pangandusteenuseid. Kodumajapidamistele ja äri sektorile pakutakse laiaulatuslikke panga- ja finants-tooteid ja -teenuseid. Pank tegutseb jaemüügi-, äri- ja erapangandus-, vara valitsemise, kindlustus-, riigikassaga seotud, kapitali- ja muude teenuste turgudel. Eurobanki grupp on asutatud juriidilise isikuna Kreekas, selle aktsiad on noteeritud Ateena börsil. 31. detsembril 2012 töötas pangas kokku 17 427 inimest – umbes pool neist Ida- ja Kagu-Euroopas ja teine pool Kreekas<sup>(25)</sup>.
- (42) Eurobank osales erasektori kaasamise programmis, vahetades Kreeka riigivõlakirju ja riigiga seotud laene nominaalväärtuses 7 336 miljonit eurot. Selle erasektori kaasamise programmi kulud olid kokku 5 781 miljonit eurot enne maksude mahaarvamist ning see kirjendati täielikult 2011. aasta raamatupidamiskontodele<sup>(26)</sup>. 2012. aasta detsembril tagasiostuprogrammi ajal müüs Eurobank erasektori kaasamise programmi raames saadud Kreeka uusi riigivõlakirju nende nominaalväärtusest oluliselt madalama hinnaga. Müügiga sai selgeks Kreeka uute riigivõlakirjadega tekitatud kahjum.

<sup>(24)</sup> Sealhulgas oodatav kahjum Kreeka uutelt laenudelt ajavahemikus 2013. aasta juunist kuni 2016. aasta detsembrini.

<sup>(25)</sup> <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=323&mid=347&lang=en>

<sup>(26)</sup> Vt tabel 2.

- (43) Tabelis 5 on näidatud panga põhiandmed 2010. aasta detsembri, 2011. aasta detsembri, 2012. aasta detsembri ja 2013. aasta detsembri seisuga (koondandmed).

Tabel 5

## Eurobanki põhiandmed 2010, 2011, 2012 ja 2013

Kasum ja kahjum (mln eurot)	2010	2011	2012	2013 (sealhulgas New TT Bank ja Nea Proton Bank alates nende omandamise kuupäe- vast)
Netointressitulu	2 103	2 965	1 461	1 294
Tegevustulu kokku	2 730	2 226	1 755	1 587
Tegevuskulud kokku	- 1 280	- 1 123	- 1 052	- 1 071
Maksueelne tulu	1 450	1 103	703	516
Krediidiriskist tulenev kahjum	- 1 273	- 1 328	- 1 655	- 1 920
Erasektori kaasamise programmi kahjum		- 6 012	- 363	
Muu kahjum		- 737	- 373	- 522
Puhaskasum/-kahjum	84	- 5 496	- 1 440	- 1 157
Valikulised koguselised näitajad (mln eurot)	31. detsember 2010	31. detsember 2011	31. detsember 2012	31. detsember 2013 (sh New TT Bank ja Nea Proton Bank)
Klientidele antud laenud ja tehtud ette- maksed kokku	53 412	48 094	43 171	45 610
Hoiused kokku	41 173	32 459	30 752	41 535
Vara kokku	87 188	76 822	67 653	77 586
Omakapital kokku <sup>(1)</sup>	6 094	875	- 685	4 523

Allikad: 2013: Finantstulemused 2013 – Konsolideeritud finantsaruanded, lk 3 ja 4: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EN%20Consol%20AR%202013.pdf>; 2012 ja 2011: Finantstulemused 2012 – Konsolideeritud finantsaruanded, lk 3 ja 4: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Annual%20Report%202012.pdf>; 2010: EFG Eurobanki pressiteade, 2011. aasta kogutulemused, lk 5–6: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Annual%20Report%20AQ2011.pdf>

<sup>(1)</sup> Omakapitali arvnäitajad hõlmavad 2010., 2011. ja 2012. aasta kohta 2009. aastal Kreeka antud eelisaktiaid, kuid ei hõlma kahte ajutist panga rekapitalizeerimist 2012. aastal summas 5 311 miljonit eurot. 31. detsembri 2013. aasta omakapitali arvnäitaja hõlmab 2013. aasta mai rekapitalizeerimist (mille ajal konverteeriti kaks ajutist rekapitalizeerimist tavaaktiateks).

- (44) Tabelist 5 nähtub, et lisaks erasektori kaasamise programmiga seotud 2011. aastal kirjendatud tohutule kahjumile (5 781 miljonit eurot) <sup>(27)</sup> kandis Eurobank kahju seoses tulude langusega (muu hulgas kõrgemate hoiusekulude

<sup>(27)</sup> Vt tabel 2.



tõttu) ning Kreeka ja välismaiste laenuportfellide väärtuse langusest põhjustatud üha märkimisväärsemate kahjumitega. Panga likviidsuspositsioon sai oluliselt kannatada hoiuste väljavoolu tõttu, selle laenude ja hoiuste suhtarv oli 2011. aasta 31. detsembril 148 % ning samal ajal rahastati 42 % bilansist eurostüestmist.

- (45) Pärast 2013. aasta stressitesti, mille tulemused avalikustati 6. märtsil 2014, hindas Kreeka keskpank Eurobanki kapitalivajaduse 2 945 miljonile eurole baasstsenaariumi realiseerumise korral. Summa puhul ei ole võetud arvesse leevendusmeetmeid, teiste sõnadega, on juba eeldatud, et pank viib kõnealuseid meetmeid ellu investeringutest väljumise näol ning et need peaksid aitama kapitalivajadust vähendada.
- (46) 2 945 miljoni euro suuruse kapitalivajaduse rahuldamiseks pakkus Eurobank tõhustatud leevendusmeetmeid, mis kaasavad paraku üksnes veidi enam kapitali, kui Kreeka keskpank kapitalivajaduse arvutamisel eeldas. Leevendusmeetmed hõlmavad täiendava vara müüki ([...] (\*) müük, [...] % tütaretevõtjast kindlustusettevõtja müüki ning kinnisaraturu osaluse vähendamist 20 protsendile hiljemalt [...])<sup>(28)</sup>.
- (47) Et tõhustatud leevendusmeetmed võimaldavad rahuldada üksnes minimaalse osa kapitalivajadusest, otsustati 12. aprilli 2014. aasta aktsionäride erakorralisel koosolekul suurendada kapitali 2 864 miljoni euro võrra. See toimub eelismärkimisõigusega aktsiate emissiooni vormis (ehk kapitali suurendatakse nii, et tühistatakse eelismärkimisõigus) pakkumisena rahvusvahelistele investoritele ja avaliku pakkumisena Kreekas. Kui erainvestorite nõudlus on kogu kapitali suurendamise vajaduse rahuldamiseks ebapiisav, hüvitab Kreeka finantsstabiilsuse fond vahe sellega, et märgib järelejäänud uued aktsiad (mis konverteeritakse enne panga olemasolevatest allutatud kapitaliinstrumentidest aktsiatesse).

## 2.2. EUROBANKI-POOLNE KREEKA PANGANDUSTEGEVUSE OMANDAMINE

- (48) 15. juulil 2013 allkirjastas Eurobank Kreeka finantsstabiilsuse fondiga kaks siduvat lepingut, eesmärgiga omandada 100 % Nea Proton Banki ja New TT Banki aktsiatest ja hääleõigustest.

### 2.2.1. Nea Proton Banki omandamine

#### *Proton Banki ja Nea Proton Banki kriisilahendus*

- (49) 9. oktoobril 2011 alustas Kreeka keskpank Proton Banki kriisilahendust. Kreeka keskpank võttis Proton Banki tegevusloa tagasi ning määras selle likvideerimisele<sup>(29)</sup>.
- (50) Kreeka keskpanga ettepanekul ja rahandusministri otsuse kohaselt<sup>(30)</sup> asutati ajutise krediidasutusena Nea Proton Bank, millele kanti üle Proton Banki kõik hoiused (jae-, panga- ja valitsemissektori hoiused), filiaalivõrk ja valitud vara (laenud ja väärtpaberiportfellid). Omakapitali investeringud, allutatud laenud ja suure riskiga laenud jäid Proton Bankile. Kreeka finantsstabiilsuse fond suunas Nea Proton Banki algkapitalina 250 miljonit eurot<sup>(31)</sup> ning oli panga ainuaktsionär. Nea Proton Banki algbilansi maht oli umbes 3 miljardit eurot.
- (51) 2011. aasta lõpus moodustasid Nea Proton Banki riskiga kaalutud varad<sup>(32)</sup> 1,2 miljardit eurot.

#### *Eurobanki-oolne Nea Proton Banki omandamine*

- (52) Kreeka pankade kriisilahenduse seaduses on sätestatud Kreeka finantsstabiilsuse fondi kohustus võõrandada oma aktsiad ajutises krediidasutus kahe aasta jooksul alates ministri otsuse kuupäevast, millega asjaomane ajutine krediidasutus asutati<sup>(33)</sup>. Asjaomase kohustuse tõttu ja Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandum kohaselt müüs finantsstabiilsuse fond oma aktsiad Nea Proton Bankis. Fondi finantsnõustaja võttis ühendust suure hulga võimalike investoritega (sealhulgas Kreeka pankade, välispankade ja sponsoritega), kuid lõpliku pakkumise tegi neist vaid kaks – Eurobank ja üks Ameerika Ühendriikide riskifond. Fondi pakkumiskutse tingimustega oli kooskõlas üksnes Eurobanki esitatud pakkumus, mis hinnati seega kehtivaks.

(\*) Konfidentsiaalne informatsioon.

<sup>(28)</sup> Esialgne kapitali kaasamise kava ei olnud nii ambitsioonikas. Näiteks kavatses Eurobank jätta alles olulise osaluse [...] ning võttis kohustuse võõrandada üksnes [...] % tütaretevõtjast kindlustusettevõtjast.

<sup>(29)</sup> Kreeka keskpanga krediidi- ja kindlustuskomisjoni otsus 20/3/9.10.2011.

<sup>(30)</sup> Rahandusministri otsus 9250/9.10.2011, millega asutati ajutine krediidasutus Nea Proton Bank S.A. (Kreeka valitsuse ametlik väljaanne FEK, B' 2246/2011).

<sup>(31)</sup> Algkapitali väljamakse tehti vastavalt ministri 9. oktoobri 2011. aasta otsusele kahes osas – 9. oktoobril 2011 maksti välja 220 miljonit eurot ja 3. veebruaril 2012 30 miljonit eurot. Vt Kreeka finantsstabiilsuse fondi majandusaasta aruanne 1.1.2012–31.12.2012, august 2013, kättesaadav veebiaadressil [http://www.hfsf.gr/files/hfsf\\_annual\\_report\\_2012\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf)

<sup>(32)</sup> Riskiga kaalutud varade näitaja on reguleeriv koondnäitaja, millega mõõdetakse rahandusinstituutide riskipositsiooni ning järelevalvajad kasutavad seda rahandusinstituutide kapitali adekvaatsuse kontrollimiseks.

<sup>(33)</sup> Vt seaduse 3601/2007 artikli 63E lõige 9.

- (53) 31. mai 2013. aasta seisuga oli Nea Proton Banki riskiga kaalutud vara 811 miljonit eurot ning regulatiivne kapital – 203 miljonit eurot. Samal kuupäeval vajas Nea Proton Bank rekaptaliseerimist kogusummas 276 miljonit eurot, et saavutada esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu 9 %. Eurobank maksis sularahas 1 euro, et omandada 100 % Nea Proton Banki aktsiakapitalist ja hääleõigustest. Pank palus fondil rekaptaliseerida Nea Proton Banki 395 miljoni euroga, mis lisaks 276 miljonile eurole, mida on vaja Nea Proton Banki kapitali adekvaatsuse määra taastamiseks 9 protsendile, võimaldaks saada täiendavad eraldised summas 119 miljonit eurot, et katta täiendavad laenu- ja maksueelsed kahjumid kuni aastani 2016. Müügingimuste kohaselt võttis fond kohustuse hüvitada Nea Proton Banki kapitalivajaduse enne tehingu toimumist 395 miljoni euro suuruses rahasummas.

### 2.2.2. New TT Banki omandamine

#### *TT Banki ja New TT Banki kriisilahendus*

- (54) 18. jaanuaril 2013 alustas Kreeka keskpank TT Banki kriisilahendust. Kreeka keskpank tühistas TT Banki tegevusloa ning määras panga likvideerimisele <sup>(34)</sup>.
- (55) Kreeka keskpanga ettepanekul ja rahandusministri otsuse kohaselt <sup>(35)</sup> asutati ajutise krediidiasutusena New TT Bank, kuhu kanti üle TT Banki hoiused (rahalised, lühiajalised riigikassa võlakirjad, nõuetekohaselt teenindatavad laenud, jaehoiused, keskrahastamisvahendid ja Kreeka riigivõlakirjad) <sup>(36)</sup> summas 10,8 miljardit eurot. TT Banki jäi puhasvara kokku summas 1,2 miljardit eurot: omakapitali investeeringud, viivislaenud, TT tulumaksu vara ja kohustised ning lõivud ja mis tahes maksud. Kreeka finantsstabiilsuse fond suunas New TT Banki algkapitalina 500 miljonit eurot ning oli panga ainuaktsionär. New TT Banki algbilansimaht oli pärast kapitalisüsti umbes 15,1 miljardit eurot.

#### *Eurobanki-poolne New TT Banki omandamine*

- (56) Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumi kohustuste kohaselt müüs finantsstabiilsuse fond oma aktsiad New TT Bankis. Sellega täideti ka kohustus võõrandada oma aktsiad ajutises krediidiasutuses kahe aasta jooksul alates viimase asutamise kuupäevast. Fondi finantsnõustaja võttis ühendust suure hulga võimalike investoritega, sealhulgas Kreeka pankade, välispankade ja sponsoritega. Lõpliku pakkumise tegid vaid Kreeka neli suurimat panka, millest eelistati Eurobanki pakkumist.
- (57) Eurobank nõustus maksma New TT Banki ostmiseks kokku 681 miljonit eurot uute emiteeritud tavaaktsiate kujul. Märkimist käsitleva lepingu kohaselt kuulus panga esialgne makse täiendavale korrigeerimisele vastavalt vara puhasväärtuse hindamise tulemustele <sup>(37)</sup>.
- (58) Seepärast anti 26. augusti 2013. aasta aktsionäride erakorralisel koosolekul heakskiit kapitali suurendamisele 425 625 000 euro võrra seeläbi, et väljastatakse uusi tavaaktsiaid <sup>(38)</sup> summas 1 418 750 000 eurot nominaalväärtusega 0,3 eurot aktsia ja pakkumishinnaga 0,48 eurot aktsia. Finantsstabiilsuse fond suurendas kapitali täielikult üksnes mitterahaliste sissemaksete vormis. See hõlmas kõiki New TT Banki aktsiaid, mis fondi valduses olid ning mille koguväärtus oli 681 miljonit eurot. Pärast tehingut kasvas fondi aktsiaosalus pangas 93,5 protsendilt 95,2 protsendile.

### 2.3. ABIMEETMED

- (59) Eurobanki suhtes kohaldati kapitalitoetusi A, B1, B2, B3, B4 ja C ning likviidsustoetusi L1 ja L2. Proton Banki ja Nea Proton Banki suhtes kohaldati järgmisi meetmeid: Pr1, Pr2 Pr3, NP1, NP2 ja NP3. T Banki, TT panga ja New TT panga suhtes kohaldati meetmeid T, TT, NTT1 ja NTT2.

<sup>(34)</sup> Kreeka keskpanga kriisilahenduskomisjoni otsus 7/3/18.1.2013.

<sup>(35)</sup> Rahandusministri otsus 2124/B95/18.1.2013, millega asutati ajutine krediidiasutus New TT Hellenic Postbank S.A (Kreeka valitsuse ametlik väljaanne FEK, B' 74/2013).

<sup>(36)</sup> Ministri otsuse 2124/B95/2013 1. lisa artikli 1 lõige 13.

<sup>(37)</sup> New TT Banki vara puhasväärtuse hindamise viis 30. augustil 2013 läbi äriühing Deloitte ning 15. novembril 2013 tegi fond pangale rahalise väljamakse summas 54,9 miljonit eurot, nagu on märgitud fondi tegevusaruandes ajavahemiku juuli–detsember 2013 kohta, lk 2, kättesaadav veebiaadressil [http://www.hfsf.gr/files/HFSF\\_activities\\_Jul\\_2013\\_Dec\\_2013\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf)

<sup>(38)</sup> Finantsstabiilsuse fondi omandatud lõplik aktsiate arv määrati kindlaks panga aktsiate kogusega kaalutud keskmise hinna põhjal Ateena börsil kümne tööpäeva jooksul enne erakorralise üldkoosoleku toimumise kuupäeva (aktsiate miinimumarv oli 1 418 750 000). Vt joonealune märkus 31.

### 2.3.1. Kreeka pankade toetuskava raames Eurobanki kasuks võetud abimeetmed

- (60) Eurobank sai Kreeka pankade toetuskava raames abi mitmel kujul: rekapiitalseerimine, tagatised ja riigivõlakirjad.

#### 2.3.1.1. Tagatisena ja riigivõlakirjadena antud riigi likviidsustoetus (meede L1)

- (61) Pank on saanud ja saab ka edaspidi abi tagatismeetmete ja riigivõlakirjade näol. Käesolevas otsuses kirjeldatakse nimetatud abi kui „meedet L1”. 30. novembri 2013. aasta seisuga<sup>(39)</sup> oli pank saanud tagatise kokku umbes 13,9 miljardit eurot. Sel kuupäeval ei olnud pangal laenatud riigivõlakirju. 15. aprillil 2011 oli pank saanud riigivõlakirju summas 1 737 miljonit eurot, samuti Kreeka pankade toetuskava raames riigitagatise summas 13,6 miljardit eurot.
- (62) Panga ümberkorralduskavas, mille Kreeka ametiasutused esitasid komisjonile 16. märtsil 2014, teatasid ametiasutused kavatsusest jätkata ümberkorraldusperioodil kava raames riigitagatiste andmist ja riigivõlakirjade väljastamist.

#### 2.3.1.2. Kreeka pankade toetuskava rekapiitalseerimismeetme raames teostatud riigipoolne rekapiitalseerimine

- (63) 2009. aasta mais sai Eurobank Kreeka pankade toetuskava rekapiitalseerimismeetme raames 950 miljoni euro<sup>(40)</sup> suuruse kapitalisüsti. Kapitalisüst moodustas sel ajal 2 % panga riskiga kaalutud varast.
- (64) Rekapiitalseerimine toimus Kreeka märgitud eelisaktsiate kaudu kupongiintressiga 10 % ja kehtivusajaga viis aastat. 2010. aastal pikendati eelisaktsiate kehtivusaega ning suurendati hüvitise määra. Alates sellest ajast kehtis tingimus, et kui eelisaktsiad ei olnud viie aasta jooksul pärast väljastamist tagasi makstud ega nende tagasimaksmise kohta aktsionäride üldkoosolekul otsust vastu võetud, suurendab Kreeka rahandusminister kupongiintressi 2 % aastas kumulatiivselt (st kupongiintress 12 % kuuendal aastal, 14 % seitsmendal aastal jne).

### 2.3.2. Riigi tagatud erakorraline likviidsusabi (meede L2)

- (65) Erakorraline likviidsusabi on erakorraline meede, mis võimaldab ajutiste likviidsusprobleemidega maksejõulisel finantsasutusel saada rahalisi vahendeid eurosüsteemist, ilma et selline toiming oleks ühtse rahapoliitika osa. Nimetatud asutuste makstav intress erakorralise likviidsusabi eest on [...] baaspunkti kõrgem intressist, mida tuleb maksta keskpanga tavalise refinantseerimise eest.
- (66) Kreeka erakorralise likviidsusabi programmi eest vastutab Kreeka keskpank, mis tähendab seda, et ta kannab erakorralise likviidsusabi andmisega seotud mis tahes kulud ja riskid<sup>(41)</sup>. Kreeka riik andis Kreeka keskpangale riigitagatise, mis kehtib Kreeka keskpanga tagatud erakorralise likviidsusabi suhtes tervikuna. Seaduse 3943/2011 artikli 50 lõike 7 vastuvõtmine, millega muudeti seaduse 2362/1995 artikli 65 lõiget 1, võimaldas rahandusministril anda riigi nimel Kreeka keskpangale tagatise, et säilitada Kreeka keskpanga nõuded krediidasutuste vastu. Erakorralist likviidsusabi saanud pangad peavad maksma riigile tagatistasu [...] baaspunkti.
- (67) 31. detsembril 2011 sai Eurobank 14,95 miljardit eurot riigi tagatud erakorralist likviidsusabi<sup>(42)</sup> ning 31. detsembril 2012 – 12 miljardit riigi tagatud erakorralist likviidsusabi.

### 2.3.3. Kreeka finantsstabiilsuse fondi kaudu Eurobanki suhtes kohaldatud abimeetmed

- (68) Alates 2012. aastast võttis finantsstabiilsuse fond Eurobanki suhtes mitmeid kapitalitoetusega seotud meetmeid. Tabelis 6 on antud nimetatud abimeetmete ülevaade.

<sup>(39)</sup> Rahandusministri 13. detsembri 2013. aasta aruande kohaselt tagatismeetmete ja riigivõlakirjade tulemuslikkuse kohta.

<sup>(40)</sup> 950 miljonit eurot, kulud maha arvatud. Summa oli 950 125 000 eurot. Vt Eurobanki majandusaasta aruanne lõppseisuga 31. detsember 2009, lk 6, kättesaadav veebiaadressil <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/REPORTSITE%202009Final1.pdf>

<sup>(41)</sup> Kreeka keskpanga 7. novembri 2011. aasta kirja kohaselt kehtivad tagatised erakorralise likviidsusabi suhtes tervikuna.

<sup>(42)</sup> Kreeka keskpanga 7. aprillil 2014 esitatud teave.

Tabel 6

**Kreeka finantsstabiilsuse fondi kaudu panga kasuks võetud kapitalitoetusega seotud meetmed**

	Esimene ajutine rekapitalizeerimine, mai 2012 (mln eurot)	Teine ajutine rekapitalizeerimine, detsember 2012 (mln eurot)	Kohustuste võtmise kinnitus, detsember 2012 (mln eurot)	2013. aasta kevade rekapitalizeerimine, mai 2013 (mln eurot)	Rekapitalizeerimiskohustus, aprill 2014 (mln eurot)
Meede	B1	B2	B3	B4	C
Summa (mln eurot)	3 970	1 341	528	5 839	2 864

*2.3.3.1. Esimene ajutine rekapitalizeerimine (meede B1)*

- (69) Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjendustes 15–32 esitati üksikasjalik kirjeldus 2012. aasta esimese ajutise rekapitalizeerimise kohta (meede B1). Käesolevas punktis käsitletakse asjaomase meetme tausta ja põhiomadusi.
- (70) 20. aprillil 2012 edastas finantsstabiilsuse fond Eurobankile kohustuste võtmise kinnituse vormis lubaduse osaleda panga aktsiakapitali suurendamises kuni 4,2 miljardi euro eest.
- (71) Meetme B1 raames kandis Kreeka finantsstabiilsuse fond kooskõlas fondi asutamise seaduses nr 3864/2010 ajutist rekapitalizeerimist käsitlevate sätetega pangale 28. mail 2012 üle 3,97 miljardi euro eest Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi võlakirju. Pangale kanti üle Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ujuva intressimääraga võlakirjad kehtivusajaga kuus ja kümme aastat ning väljastamiskuupäevaga 19. aprillil 2012. Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 48 oli komisjon juba märkinud, et 28. mail 2012. aastal toimunud ajutine rekapitalizeerimine on kohustuste võtmise kinnituses võetud kohustuse täitmine ja seega sama abimeetme jätk. Nii kohustuste võtmise kinnituse kui ka esimese ajutise rekapitalizeerimise raames ette nähtud summad oli arvutanud välja Kreeka keskpank, et tagada 31. detsembriks 2011 (ajutise rekapitalizeerimise tagasiulatava kirjendamise kuupäev panga arvepidamises) panga omavahendite suhtarvuks 8 %. Nagu on näha tabelist 3, kattis meede B1 üksnes piiratud osa 2012. aasta stressitesti käigus kindlaksmääratud kapitali koguvajadusest. Pank oli kavandanud suurendada kapitali tulevase kapitali suurendamise raames, ajutise rekapitalizeerimise eesmärk oli üksnes säilitada panga abikõlblikkus Euroopa Keskpangast rahaliste vahendite saamiseks seni, kuni kapitali suurendamine aset leiab.
- (72) Alates esimese ajutise rekapitalizeerimise kuupäevast kuni esimese ajutise rekapitalizeerimise tavaaktiatsesse ja muudesse konverteeritavatesse finantsinstrumentidesse konverteerimise kuupäevani kehtisid Eurobanki ja Kreeka finantsstabiilsuse fondi vahel sõlmitud eelmärkimise lepingu tingimused, mille kohaselt pidi Eurobank tasuma Kreeka finantsstabiilsuse fondile aastatasu, mis moodustas 1 % Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi võlakirjade nominaalväärtusest, ning igasugused kupongimaksud ja selle perioodi eest Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi võlakirjadelt kogunenud intress loeti Kreeka finantsstabiilsuse fondi täiendavaks kapitalitoetuseks <sup>(43)</sup>.

*2.3.3.2. Teine ajutine rekapitalizeerimine (meede B2)*

- (73) 2012. aasta sügisel registreeris Eurobank järjekordse kahjumi. Panga kapital langes taas alla miinimumi, mis oli nõutav abikõlblikkuse säilitamiseks Euroopa Keskpanga võimaldatava refinantseerimise jaoks.
- (74) Seega tekkis vajadus teise ajutise rekapitalizeerimise järele. 21. detsembril 2012 teostas finantsstabiilsuse fond teise ajutise rekapitalizeerimise summas 1 341 miljonit eurot (meede B2), mis toimus taas fondi võlakirjade ülekandmise näol pangale.

*2.3.3.3. 21. detsembri 2012. aasta kohustuste võtmise kinnitus (meede B3)*

- (75) Lisaks teisele ajutisele rekapitalizeerimisele esitas fond 21. detsembril 2012 pangale kohustuste võtmise kinnituse lubadusega osaleda panga aktsiakapitali suurendamises ja konverteeritavate instrumentide väljalaskmises kogusummas kuni 528 miljonit eurot (meede B3).
- (76) Kaks ajutist rekapitalizeerimist (meetmed B1 ja B2) ja 2012. aasta detsembris eraldatud täiendav summa (meede B3) tähendas seda, et fond oli rahuldanud 2012. aasta stressitestiga kindlaks määratud kogu kapitalivajaduse (5 839 miljonit eurot) <sup>(44)</sup>.

<sup>(43)</sup> Eelmärkimise lepingus on sätestatud, et pangale makstav tegeliku riski tasu hõlmab Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi võlakirju ja mis tahes kupongimakseid, samuti intressi, mis on kogunenud alates võlakirjade väljastamisest kuni ettemakse konverteerimiseni osakapitaliks ja muudeks konverteeritavateks finantsinstrumentideks vastavalt lepingus ette nähtud sätetele.

<sup>(44)</sup> Vt tabel 3.

#### 2.3.3.4. 2013. aasta kevadine rekapitalizeerimine (meede B4)

- (77) 30. aprillil 2013 kiideti aktsionäride üldkoosolekul heaks Eurobanki osakapitali suurendamine summas 5 839 miljonit eurot (edaspidi „2013. aasta kevadine rekapitalizeerimine“). Seejärel väljastas pank 3 789 317 357 uut aktsiat nominaalväärtusega 0,30 ning hinnaga 1,54 eurot aktsia eest.
- (78) Sama päeva aktsionäride üldkoosolekul otsustati ka, et Kreeka finantsstabiilsuse fond tagab kogu kapitali mitterahalises vormis Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi võlakirjade kujul.
- (79) Seejärel eraldas fond 2013. aasta mais pangale 5 839 miljonit eurot tavaaktsiatena (meede B4). Summa on võrdne meetmete B1, B2 ja B3 summaga.
- (80) 2013. aasta kevade rekapitalizeerimise käigus konverteeriti esimene ja teine ajutine rekapitalizeerimine (meetmed B1 ja B2) püsivaks rekapitalizeerimiseks ning täideti täiendava finantsabi andmise kohustus (meede B3).
- (81) Uute aktsiate hinnaks sätestati 50 % väärtpaberituru kogusega kaalutud keskmisest arvestusperioodil 50 kauplemispäeva enne pakkumishinna kindlaksmääramist. 30. aprillil 2012 aktsionäride üldkoosolekul<sup>(45)</sup> otsustatud pöördaktsiatükelduse tulemusel kehtestati uute aktsiate hinnaks 1,54 eurot aktsia eest.
- (82) Vahetult pärast 2013. aasta kevade rekapitalizeerimist sai finantsstabiilsuse fondist Eurobanki peaaaktsionär osalusega 98,56 %. Pärast seda, kui pank läbis järgmise kohustiste juhtimise perioodi, langes osakaal 93,55 protsendile (2013. aasta juunis, vt punkt 2.4.5). 2013. aasta augustis väljastas pank fondile uued aktsiad New TT Banki ostmiseks, mis kasvatas fondi osakaalu 95,23 protsendile<sup>(46)</sup>.

#### 2.3.3.5. 2014. aasta rekapitalizeerimise kohustus (meede C)

- (83) 6. märtsil 2014 esitas Kreeka keskpank 2013. aasta teisel poolaastal läbi viidud stressitesti tulemused. Kreeka keskpank märkis, et baasstsenaariumi kohaselt on ajavahemikus 2014–2016 panga kapitalivajadus 2 945 miljonit eurot.
- (84) 31. märtsil 2014 saatis finantsstabiilsuse fond Eurobankile kirja, milles teatas oma kavatsusest ja suutlikkusest toetada igasugust kapitali suurendamist, mis viiakse ellu finantsstabiilsuse fondi reguleeriva seaduse 3864/2010 (muudetud 30. märtsil 2014) alusel ning kooskõlas stressitesti käigus kindlaks määratud kapitalivajadusega. Fondi reguleerivas seaduses on sätestatud, et kui märkimisperioodi lõpus on erainvestorite nõudlus fondi üldnõukogus kahe hindamise teel kindlaks määratud hinna juures ebapiisav, peab fond märkima kõik ülejäänud aktsiad (mis konverteeritakse enne panga olemasolevatest allutatud kapitaliinstrumentidest aktsiatesse vastavalt artiklile 6a).
- (85) 12. aprillil 2014 kiideti aktsionäride erakorralisel koosolekul heaks aktsiakapitali suurendamine summas 2 864 miljonit eurot (vastavalt finantsstabiilsuse fondi reguleerivale seadusele) ning märgiti, et pakkumishind ei tohi olla madalam nominaalväärtusest 0,3 eurot aktsia eest, samuti fondi kehtestatavast miinimumhinnast<sup>(47)</sup>.
- (86) Kreeka finantsstabiilsuse fondi reguleeriva seadusega kooskõlas nimetas fond kaks sõltumatut nõuandjat, kelle ülesanne oli määrata kindlaks panga väärtus. 10. aprillil 2014 lõpetasid nõuandjad oma töö ning kumbki esitas panga väärtusvahemiku. Mõlemad väärtusvahemikud langevad märkimisväärses osas kokku. Nimetatud kahele hinnangule tuginedes määras fondi üldnõukogu 14. aprillil 2014 kindlaks panga poolt investoritele pakutavate uute aktsiate miinimumhinna ja hinna aktsiaemissiooni toetamiseks juhul, kui see on nõutav<sup>(48)</sup>. 15. aprillil 2014 kiitis üldnõukogu heaks investorite konsortsiumi tehtud pakkumise märkida 1,3 miljardi euro eest uusi aktsiaid hinnaga 0,3 eurot aktsia (edaspidi „põhiinvestor“<sup>(49)</sup> <sup>(50)</sup>).

<sup>(45)</sup> Eurobanki 30. aprilli 2013. aasta teadaanne panga aktsionäride 30. aprilli 2013. aasta erakorralise üldkoosoleku otsuste kohta, kättesaadav veebiaadressil [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ%20ΕΓΣ%2030%204%202013\\_ENG\(FINAL\).pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ%20ΕΓΣ%2030%204%202013_ENG(FINAL).pdf)

<sup>(46)</sup> Vt põhjendus 57.

<sup>(47)</sup> [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EGM\\_12042014\\_RESOLUTIONSVOTING\\_RESULTS\\_ENG\(FINAL\).pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EGM_12042014_RESOLUTIONSVOTING_RESULTS_ENG(FINAL).pdf)

<sup>(48)</sup> [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press\\_Release\\_Capital\\_increase\\_ENG\\_\(04042014\)\\_FINAL.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Capital_increase_ENG_(04042014)_FINAL.pdf)

<sup>(49)</sup> [http://www.hfsf.gr/files/press\\_release\\_20140415\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/press_release_20140415_en.pdf)

<sup>(50)</sup> [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press\\_Release\\_Commitment\\_Letter\\_ENG.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Commitment_Letter_ENG.pdf)

- (87) 24. aprillil 2014 teatas Eurobank ostukorralduste aktsepteerimise protsessi alustamisest hinnaga 0,30 kuni 0,33 eurot <sup>(51)</sup>. Kui on olemas piisav nõudlus kogu 2 864 miljoni euro ulatuses ja kõrgema hinnaga kui 0,30 eurot, peab põhiinvestor kohandama oma hinna kõrgema hinnaga või oma korraldused tühistama – sel juhul makstakse talle hüvitist. Kui erainvestorite nõudlus (sealhulgas põhiinvestori nõudlus) on kogu 2 864 miljoni euro katmiseks hinnaga 0,30 eurot ebapiisav, eelistatakse jaotamisel põhiinvestorit. Kui hinnaga 0,30 eurot on nõudlus (sealhulgas põhiinvestori nõudlus) on ebapiisav, konverteeritakse allutatud laenud uutesse aktsiatesse. Nagu on nähtud ette fondi reguleeriva seadusega, märgib fond kõik pärast allutatud laenu konverteerimist märkimata aktsiad sama hinnaga, s.o 0,30 eurot aktsia.

#### 2.3.4. Omandatud ettevõtjate kasuks võetud abimeetmed

##### 2.3.4.1. Proton Banki ja Nea Proton Banki kasuks võetud abimeetmed

- (88) Alates 2008. aastast võeti seoses ettevõtjatega Proton Bank ja Nea Proton Bank mitmeid abimeetmeid. Tabelis 7 on antud nimetatud abimeetmete ülevaade.

Tabel 7

#### Ülevaade Protoni ja Nea Proton Banki kasuks võetud finantsabimeetmetest

Abisaaja	Meede	Abi olemus	Abi andev üksus	Väljamakse kuupäev	Summa (mln eurodes)
Proton Banki tegevus	Pr1	Rekapitalizeerimisena antud kapital: Kreeka riigi eelisaktsiad	Riik	mai 2009	80
	Pr2	Kreeka riigiväärtpaberid riigivõlakirjade meetme raames	Riik	aprill 2009	78
	Pr3	Riigi tagatis Kreeka tagatismeetme raames väljastatud võlakirjadele	Riik	juuli 2010	149,4
Nea Proton Banki tegevus	NP1 Rahastamispuudujääk Proton Bankist Nea Proton Banki ülekandmisel	Proton Bankist Nea Proton Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi rahastamine (1. osa)	Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fond	9.10.2011	862
		Proton Bankist Nea Proton Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi rahastamine pärast rahastamispuudujäägi väljaarvutamist (2. osa)	Kreeka finantsstabiilsuse fond	14.5.2012	259,6
		<b>NP1 kogusumma</b>			<b>1 121,6</b>
	NP2 Aktsia-kapitali paigutus ettevõtjasse Nea Proton Bank 2011. ja 2012. aastal	Algkapital	Kreeka finantsstabiilsuse fond	9.10.2011	220
		Algkapital	Kreeka finantsstabiilsuse fond	3.2.2012	30
		<i>Algkapital kokku</i>			250
		Täiendav osakapital	Kreeka finantsstabiilsuse fond	1.8.2012	230
		Täiendav osakapital	Kreeka finantsstabiilsuse fond	31.12.2012	35
		<i>Täiendav kapital kokku</i>			265
	<b>NP2 kogusumma</b>			<b>515</b>	
NP3 Rekapitalizeerimine enne müüki Eurobankile	Osakapital	Kreeka finantsstabiilsuse fond	28.8.2013	395	

<sup>(51)</sup> [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/PRICE\\_RANGE\\_ENG\\_FINAL.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/PRICE_RANGE_ENG_FINAL.pdf)



#### 2.3.4.1.1. Proton Banki suhtes võetud abimeetmed

##### i) Proton Banki riigipoolne rekapitaliseerimine (meede Pr1)

- (89) 2009. aasta mais tegi Kreeka riik ettevõtjasse Proton Bank 80 miljoni euro suuruse kapitalisüsti, mis sel ajal võrdus umbes 4,6 protsendiga selle riskiga kaalutud varast. Kapitalisüst tehti Kreeka pankade toetuskavva kuuluva rekapitaliseerimismeetme raames. Rekapitaliseerimine toimus eelisaktiatsiate vormis.

##### ii) Proton Bankile antud riigi likviidsustoetus (meetmed Pr2 ja Pr3)

- (90) Proton Bank sai abi ka tagatiste ja riigivõlakirjade kujul Kreeka pankade toetuskava raames. 2009. aasta aprillis sai Proton Bank Kreeka riigiväärtpabereid summas 78 miljonit eurot (meede Pr2) ning 2010. aasta juulis riigi tagatise väljastatud võlakirjadele nominaalväärtusega 149,4 miljonit eurot (meede Pr3). Riigi tagatud võlakirjad kanti kindlaksmääratud päeval üle Nea Proton Banki, kuid tühistati 5. jaanuaril 2012. Kreeka riigiväärtpaberid kaotasid kehtivuse 2011. aasta detsembris ning neid ei pikendatud.

#### 2.3.4.1.2. Nea Proton Banki suhtes võetud abimeetmed

##### i) Nea Proton Banki 1 121,6 miljoni euro suuruse rahastamispuudujäägi katmine (meede NP1)

- (91) Proton Banki kriisilahenduse raames tegid Kreeka ametiasutused kindlaks Nea Proton Banki rahastamispuudujäägi. Kooskõlas Kreeka keskpanga 9. oktoobri 2011. aasta otsusega maksti Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskava alusel Nea Proton Bankile 2011. aasta detsembris 862 miljonit eurot. Pärast seda, kui Kreeka keskpang oli 19. jaanuaril 2012 hinnanud rahastamispuudujäägi 1 121,6 miljonile eurole, tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond<sup>(52)</sup> 9. aprilli 2012. aasta Kreeka keskpanga otsuse kohaselt<sup>(53)</sup> 14. mail 2012 järelejäanud väljamakse summas 259,6 miljonit eurot. Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi kriisilahenduskavaga seega kaeti rahastamispuudujääk.

##### ii) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2011. ja 2012. aasta kapitalisüstid ettevõtjale Nea Proton Bank (meede NP2)

- (92) Kreeka finantsstabiilsuse fond andis Nea Proton Bankile riigiabi esialgse aktsiakapitali näol (lihtaktsiatena) summas 250 miljonit eurot, mis maksti välja kahes osas – 9. oktoobril 2011 ja 3. veebruaril 2012.
- (93) 16. juulil 2012 esitatud Nea Proton Banki ajakohastatud ümberkorralduskava kohaselt, mis oli hilisem versioon Nea Protoni uurimise algatamise otsuse tegemise ajal komisjonile teatatud kavadest, oli Nea Proton Banki täiendav kapitalivajadus 300 miljonit eurot. Täiendavat kapitali läks osaliselt vaja seetõttu, et Nea Proton Bank oli erasektori kaasamise programmi tulemusel kahju kandnud (Kreeka riigivõlakirjadega seotud 2011. aasta väärtuse langus summas 146,5 miljonit eurot ning täiendav väärtuse langus summas 22 miljonit eurot lisati 2012. aasta esimese kvartali tulemustele). Nea Proton Bank vajas täiendavat kapitali ka seetõttu, et ajavahemikuks 2011–2016 prognoositud kulud olid kasvanud, võrreldes Nea Proton Banki asutamisel eeldatud tasemetega.
- (94) 16. juulil 2012 esitatud Nea Proton Banki ajakohastatud ümberkorralduskava kohaselt pidi hinnangulise kapitalivajaduse kohane sissemakse toimuma 2012. aastal 285 miljoni euro ning 2014. aastal 15 miljoni euro suuruse kapitalisüsti vormis. Lõpuks tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond Nea Proton Bankile 230 miljoni euro suuruse sissemakse 1. augustil 2012 ning 35 miljoni euro suuruse sissemakse 31. detsembril 2012.

##### iii) Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüstid Nea Proton Bankile enne selle müümist Eurobankile (meede NP3)

- (95) Kreeka finantsstabiilsuse fond oli 15. juuli 2013. aasta müügilepingus juba võtnud kohustuse eraldada Nea Proton Bankile 395 miljonit eurot<sup>(54)</sup>. 28. augustil 2013 tegi fond sissemakse summas 395 miljonit eurot.

#### 2.3.4.2. New TT Banki suhtes võetud abimeetmed

- (96) T Bank, TT Bank ja New TT Bank said alates 2008. aastast mitmeid kordi abi. Tabelis 8 on antud nimetatud abimeetmete ülevaade.

<sup>(52)</sup> Järelejäanud väljamakse tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond, kuna vastavalt seaduse 4051/2012 artikli 9 lõikele 12 asendas viimane alates 29. veebruarist 2012 Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi rahastamispuudujäägi katmise ülesandes.

<sup>(53)</sup> Kreeka keskpanga kriisilahenduskomisjoni otsus 2/3/9.4.2012.

<sup>(54)</sup> Vt põhjendus 53.

Tabel 8

## Ülevaade T Banki ja TT Banki kasuks võetud abimeetmetest

Abisaaja	Meede	Kirjeldus	Abi andev üksus	Kuupäev	Riigiabi summa (mln eurodes)
T Bankist TT Banki üle kantud tegevusvaldkonnad <sup>(1)</sup>	T	T Bankist TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi rahastamine (1. osa)	Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fond	Detsember 2011	450
		T Bankist TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi rahastamine pärast rahastamispuudujäägi väljaarvutamist (2. osa)	Kreeka finantsstabiilsuse fond	14.2.2013	227
		<b>T kogusumma</b>			<b>677</b>
TT Bank	TT Kapitali-süst	Rekapitalizeerimisena antud kapital: Kreeka riigi eelisaktiivid	Riik	Mai 2009	224,96
New TT Bank (sildasutus)	NTT1 Rahastamispuudujääk TT Bankist New TT Banki ülekandmisel	TT Bankist New TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi rahastamine (1. osa)	Kreeka finantsstabiilsuse fond	29.1.2013	2 730,8
		TT Bankist New TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi rahastamine pärast rahastamispuudujäägi väljaarvutamist (2. osa)	Kreeka finantsstabiilsuse fond	14.6.2013	1 001,7
	<b>NTT1 kogusumma</b>				<b>3 732,6</b>
	NTT2 Esialgse aktsiakapitali paigutus	New TT Banki esialgne aktsiakapital	Kreeka finantsstabiilsuse fond	29.1.2013	500

<sup>(1)</sup> Komisjoni 16. mai 2012. aasta otsusega riigiabi SA. 34115 (12/NN) kohta „Greece, Resolution of T-bank” (Kreeka, T-Banki kriisilahendus) (otsus T Banki kohta, ELT C 284, 20.9.2012, lk 6) ning New TT Bankiga seotud menetluse algatamise otsusega hinnati meede riigiabiks, mida anti TT Banki üle kantud T Banki tegevusvaldkondadele.

## 2.3.4.2.1. T Banki suhtes võetud abimeede

Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskavast 677 miljoni euro eraldamine T Bankile (meede T)

- (97) T Banki tegevuse üleviimisest TT Banki tekkinud rahastamispuudujäägi (uude panka üle kantud vara õiglase väärtuse ja kohustuste õiglase väärtuse vahe) katmine toimus Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi kriisilahenduskava raames. Kreeka keskpanga 17. detsembri 2011. aasta otsuse kohaselt eraldati Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskavast 450 miljonit eurot, <sup>(55)</sup> mis moodustas umbes kolmveerandi hinnangulisest rahastamispuudujäägist. Pärast seda, kui Kreeka keskpank oli hinnanud rahastamispuudujäägi ligikaudu 677 miljonile eurole, tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond <sup>(56)</sup> Kreeka keskpanga 9. aprilli 2012. aasta otsuse kohaselt <sup>(57)</sup> 14. veebruaril 2013 New TT Bankile järelejäänud sissemake summas 227 miljonit eurot <sup>(58)</sup>.

<sup>(55)</sup> Esialgne hinnanguline rahastamispuudujääk oli Kreeka keskpanga krediidi- ja kindlustuskomisjoni otsuse 26/2/17.12.2011 kohaselt 700 miljonit eurot.

<sup>(56)</sup> Vt joonealune märkus 53.

<sup>(57)</sup> Kreeka keskpanga kriisilahenduskomisjoni otsus 2/1/9.4.2012.

<sup>(58)</sup> Kreeka finantsstabiilsuse fondist New TT Bankile eraldatud 227 miljoni euro suhtes nähti Kreeka keskpanga kriisilahenduskomisjoni 3. mai 2012. aasta otsusega ette, et kooskõlas seaduse 4051/2012 artikli 9 lõikega 12 oli Kreeka finantsstabiilsuse fond kohustatud maksma Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi asemel välja mitte üksnes uute, vaid ka varem võetud kohustuste alusel, mis ei olnud seaduse 4051/2012 jõustumise hetkeks, s.o 29. veebruariks 2012, täidetud. Seepärast esitas Kreeka finantsstabiilsuse fond riiginõukogule taotluse Kreeka keskpanga vastav otsus tühistada. Sel põhjusel võttis New TT Bank Kreeka finantsstabiilsuse fondi ees 11. veebruari 2013. aasta kirjaga kohustuse, et kui kohus teeb otsuse viimase kasuks, tagastab New TT Bank fondile 227 miljonit eurot. Vt joonealune märkus 31 lk 6 ja 48.

#### 2.3.4.2.2. TT Banki suhtes võetud abimeede

##### i) TT Banki riigipoolne rekapiitalseerimine (meede TT)

- (98) 2009. aasta mais sai TT Bank kapitalisüsti summas 224,96 miljonit eurot, mis võrdub umbes 2,9 protsendiga selle tolleaegsest riskiga kaalutud keskmisest. TT Bank sai Kreekalt kapitalisüsti Kreeka pankade toetuskava rekapiitalseerimisemeetme raames. Kapitalisüst toimus eelisaktsiate vormis.

#### 2.3.4.2.3. New TT Banki suhtes võetud abimeetmed

##### i) New TT Banki 3 732,6 miljoni euro suuruse rahastamispuudujäägi katmine (meede NTT1)

- (99) TT Bankist New TT Banki üle kantud vara väärtuse ja kohustuste nominaalväärtuse vahest tekkinud New TT Banki rahastamispuudujäägi rahastamine Kreeka finantsstabiilsuse fondist. Kreeka keskpanga 18. jaanuari 2013. aasta otsuse kohaselt eraldati Kreeka finantsstabiilsuse fondist 29. jaanuaril 2013. aastal 2 730,8 miljonit eurot, <sup>(59)</sup> mis moodustas umbes kolmveerandi hinnangulisest rahastamispuudujäägist. Pärast seda, kui Kreeka keskpang oli hinnanud rahastamispuudujäägi 3 732,6 miljonile eurole, <sup>(60)</sup> tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond Kreeka keskpanga 21. mai 2013. aasta otsuse kohaselt 14. juunil 2013 New TT Bankile järelejäanud väljamakse summas 1 001,7 miljonit eurot.

##### ii) Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüstid New TT Bankile (meede NTT2)

- (100) Kreeka finantsstabiilsuse fond kui New TT Banki ainuaktsionär andis viimasele riigiabi algkapitali näol (lihtaktsiatena) summas 500 miljonit eurot.

### 2.4. ÜBERKORRALDUSKAVA JA UUS ÄRIMUDEL

- (101) 16. aprillil 2014 esitas Kreeka Eurobanki ümberkorralduskava, milles on selgitatud, mil moel kavatseb pank kui Nea Proton Banki ja New TT Banki omandamise tulemusel tekkinud kombineeritud üksus taastada oma pikaajalise elujõulisuse.

#### 2.4.1. Sisemaised tehingud

- (102) Ümberkorralduskava raames keskendus Eurobank oma põhipangateenustele Kreekas. Kui 2010. aastal moodustasid panga rahvusvahelised tehingud umbes 26 % laenudest, <sup>(61)</sup> oli nimetatud osakaal 2012. aastaks langenud juba 20 protsendile ning peaks 2018. aastaks langema [...] protsendile <sup>(62)</sup>.
- (103) Panga jaoks on kõige olulisem taastada ümberkorraldusperioodi lõpuks (31. detsember 2018) Kreeka pangatehingute kasumlikkus ja elujõulisus. Seepärast sisaldab ümberkorralduskava rida meetmeid, mille eesmärk on tõhustada panga tegevust ja tõsta netointressimarginaale, aga ka meetmeid selle kapitalipositsiooni ja bilansi ülesehituse parandamiseks.
- (104) Mis puutub tegevuse tõhususse, siis algatas Eurobank juba enne New TT Banki ja Nea Proton Banki omandamist laiaulatusliku ratsionaliseerimisprogrammi. Alates 2010. aastast on pank vähendanud oma füüsilist jalajälge Kreekas. Kui võtta aluseks Eurobank kui eraldiseisev üksus (st arvestamata omandatud üksusi TT New Bank ja Nea Proton Bank), on viimane vähendanud oma filiaale 564lt 2008. aastal [...]le 2014. aastal. Samuti on vähendatud töötajate arvu Kreekas (2008. aastal 10 142, 2012. aastal 9 037) <sup>(63)</sup>.
- (105) Ümberkorralduskava kehtivusaja lõpuks kavatseb Eurobank vähendada nii filiaalide arvu (645lt 31. detsembril 2012 [...]le 31. detsembril 2018) kui ka töötajate arvu (12 430 lt [...]le *pro forma* ehk võttes arvesse Nea Proton Banki ja New TT Banki) <sup>(64)</sup>.

<sup>(59)</sup> Esialgne hinnanguline rahastamispuudujääk oli Kreeka keskpanga kriisilahenduskomisjoni otsuse 7/1/18.1.2013 kohaselt 4 096 miljonit eurot.

<sup>(60)</sup> Kreeka keskpanga f kriisilahenduskomisjoni otsus 11/1/21.5.2013.

<sup>(61)</sup> EFG Eurobank, aastaaruanne 2010, lk 9, kättesaadav veebiaadressil <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank%20FIN%20AR%202010%20en.pdf>

<sup>(62)</sup> Ümberkorralduskava lk 50, põhineb netolaenuudel.

<sup>(63)</sup> Ümberkorralduskava lk 62–63.

<sup>(64)</sup> Ümberkorralduskava lk 64 (2012. aasta *pro forma* näitajad).

- (106) Filiaalide ja personali tõhusama töö tagamine aitab vähendada Kreeka kombineeritud pangandustegevuse kogukulusid [...] % – kui 2013. aastal oli see 913 miljonit eurot aastas, <sup>(65)</sup> siis 2018. aastaks loodetakse seda vähendada [...] miljonile eurole aastas <sup>(66)</sup>. Selle tulemusel langeb panga Kreeka turu teenuste loodetav kulude ja tulude suhe ümberkorraldusperioodi lõpuks alla [...] %. 2012. aastal oli see 60 %.
- (107) Ümberkorralduskavas kirjeldatakse ühtlasi Eurobanki meetmeid oma rahastamiskulude tõhustamiseks, mis on panga elujõulisuse taastamise põhitegur. Pank loodab maksta madalamaid hoiuseintresse, mis tulenevad stabiilse-  
mast keskkonnast, eeskätt Kreeka majanduse eeldatavast stabiliseerumisest ja taastumisest. Arvatakse, et alates 2014. aastast hakkab Kreeka majandus taas kasvama. Hoiusemarginaalid (tähtajaliste, nõudmiseni hoiuste ja hoiu-  
seintresside keskmine) peaksid Kreekas langema 2012. aasta 223 baaspunktilt [...] baaspunktile 2018. aastal <sup>(67)</sup>. Marginaalide langus saavutatakse peamiselt tähtajaliste hoiuste oluliselt madalamate intressimääradega. Samamoodi väheneks panga sõltumine erakorralisest likviidsusabist ja eurosüsteemist laiemalt 42,9 protsendilt grupi tasandi koguvarast 2012. aastal [...] protsendile 2018. aastal <sup>(68)</sup>.
- (108) Ümberkorralduskavas prognoositakse ka Eurobanki-poolset bilansi tugevdamist. Panga Kreeka laenude ja hoiuste suhtarv netonäitajana langeb 2018. aastaks [...] protsendile (2012. aastal oli see 160 %, 2013. aastal 115 %), <sup>(69)</sup> samas kui kapitali adekvaatsus paraneb – grupi tasandil on 2018. aastaks esimese taseme omavahendite määr [...] % <sup>(70)</sup> (enne esimest ajutist rekapiitalseerimist täheldatud negatiivse omakapitali asemel).
- (109) Panga järgmine strateegiline prioriteet on viivislaenude haldamine. Lisaks tõhustatud krediitdiprotsessidele nii laenude päritolu kui ka viivislaenude ümberkorraldamise tähenduses keskendutakse ümberkorralduskavas langenud väärtusega riskipositsioonide käsitlemisele uue parandusmeetmete osakonna loomise abil. Asjaomase osakonna ülesanne on korraldada langenud väärtusega riskipositsioonid ümber. Osakonnas kasutatakse 30–50 parandus-  
meetmetega tegeleva kliendihalduri <sup>(71)</sup> oskusteadmisi. 2015. aastaks kasvab viivislaenude osakaal grupi tasandil [...] protsendile (Kreeka siseturul 2015. aastal [...] protsendile) <sup>(72)</sup> ning seejärel hakkab langema, saavutades ümberkorraldusperioodi lõpuks loodetud määra [...] % <sup>(73)</sup> (enne võlgade mahakandmist Kreekas 30 %) Tänu Kreeka majanduse taastumisele väheneb panga Kreeka kontorite laenude väärtuse langus 1 652 miljonilt eurolt 2013. aastal [...] miljonile eurole 2018. aastal <sup>(74)</sup>.
- (110) Tegevuse tõhustamine, netointressimarginaalide vähendamine ja riskikulude kahanemine võimaldavad pangal saavutada alates 2015. aastast Kreekas kasumlikkus. Panga prognooside kohaselt on selle konsolideeritud kahjum 2014. aastal [...] miljonit eurot ning 2015. aastal [...] miljonit eurot, kasum aga 2016., 2017. ja 2018. aastal vastavalt [...] miljonit, [...] miljonit ja [...] miljonit eurot <sup>(75)</sup>. Selle konsolideeritud omakapitali investeeringute tulusus saavutab 2018. aastal [...] % <sup>(76)</sup>. Nimetatud kasumlikkus tekib peamiselt Kreeka turul (omakapitali investeeringute tulusus on ümberkorraldusperioodi lõpus seejuures [...] %, samas kui [...] ja [...] näitavad madalamat kasumlikkust (vastavalt [...] % ja [...] %).

#### 2.4.2. Rahvusvaheline pangandustegevus

- (111) Eurobank on juba alustanud oma rahvusvahelise filiaalivõrgu finantsvõimenduse vähendamist ja ümberkorraldamist. Juba on müüdnud tütarettevõtjad Türgis (Eurobank Tefken) ja Poolas (EFG Poland). Ülejäänud rahvusvahelise filiaalivõrgu kaubanduslik puudujääk, s.o kindla tütarettevõtja hoiuste ja laenude jäägi summade vahe, on vähenenud 1,7 miljardilt eurolt 2010. aastal 0,8 miljardile ning tegevuskulud on vähenenud 9 % võrra (2010–2012) <sup>(77)</sup>.

<sup>(65)</sup> Panga näitajad pärinevad 10. septembrist 2013.

<sup>(66)</sup> Ümberkorralduskava lk 64.

<sup>(67)</sup> Ümberkorralduskava lk 61.

<sup>(68)</sup> Ümberkorralduskavale lisatud finantsprognoosid, millest teatati komisjonile 16. aprillil 2014.

<sup>(69)</sup> Ümberkorralduskava lk 76.

<sup>(70)</sup> Vt joonealune märkus 69.

<sup>(71)</sup> Ümberkorralduskava lk 62.

<sup>(72)</sup> Ümberkorralduskava lk 51.

<sup>(73)</sup> Vt joonealune märkus 68.

<sup>(74)</sup> Vt joonealune märkus 72.

<sup>(75)</sup> Kreeka turu puhastulemus on alates 2015. aastast positiivne, tootes aastatel 2015, 2016, 2017 ja 2018 kasumit vastavalt 20 miljonit, 304 miljonit, 471 miljonit ja 554 miljonit eurot.

<sup>(76)</sup> Vt joonealune märkus 68.

<sup>(77)</sup> 9. mail 2013 panga esitatud arvanded.

- (112) Pank jätkab oma rahvusvahelise filiaalivõrgu finantsvõimenduse vähendamist ja ümberkorraldamist. Eeskätt on pank võtnud kohustuse vähendada 30. juuniks 2017 oma rahvusvahelise vara portfelli maht 8,77 miljardile eurole. Veel on võetud kohustus vähendada nimetatud portfelli 3,5 miljardile eurole juhul, kui Kreeka finantsstabiilsuse fond peaks tegema rohkem kui ühe miljardi suuruse sissemakse tulevase aktsiakapitali suurendamise raames.
- (113) Ümberkorralduskavas oli üks panga käsitletud valikuid asjaomase eesmärgi täitmiseks oma teenuste mahamüümine [...] <sup>(78)</sup>.
- (114) 31. detsembri 2012. aasta seisuga moodustasid võõrandamised panga välisvarast [...] %. Seega on välisvara suurus 31. detsembri 2018. aasta seisuga [...] miljardit eurot ning rahvusvaheline filiaalivõrk keskendub [...]le ja [...]le.
- (115) Ümberkorralduskavas tõsteti esile vajadust vähendada välismaiste tütarettevõtjate rahalist sõltuvust Kreeka peakontorist ning säilitada ka edaspidi panga kapitalipositsioon.
- (116) Sel eesmärgil kavatakse pank viia ellu ulatusliku rahvusvahelise filiaalivõrgu kulude kärpimise programmi, [...]. Näiteks [...] suletakse [...] filiaali ning alates 31. detsembrist 2012 vähendatakse töötajate arvu [...] võrra, samuti müüakse [...] asuv tütarettevõtja <sup>(79)</sup>.
- (117) Pank vähendab oma välismaistele tütarettevõtjatele eraldatavaid koguvahendeid 2 miljardilt eurolt 2012. aastal [...]le 2018. aastal, <sup>(80)</sup> kusjuures omakapitali investeeringute tulusus saavutab [...] % ja [...] % vastavalt [...] ja [...].

#### 2.4.3. Pangandusväline tegevus: kindlustus- ja kinnisvaraharu müük

- (118) Eurobank on langetanud oma osaluse kinnisvaraga tegelevas tütarettevõtjas Eurobank Properties alla 35 protsendile aktsiakapitali suurendamise kaudu. See tõi kaasa positiivse mõju panga esimese taseme põhiomavahenditele <sup>(81)</sup>. Pank võõrandab asjaomase tütarettevõtja täielikult 31. detsembriks 2018.
- (119) Ühtlasi kavatakse pank müüa oma kindlustusega tegelevad tütarettevõtjad hiljemalt [...].

#### 2.4.4. Erakapitali hankimine ning aktsionäride ja allutatud võlausaldajate vahendid

- (120) Eurobank suutis hankida turult kapitali, tänu millele vähendati panga vajavat riigiabi.
- (121) 2013. aasta kevadise rekapiitalseerimise raames toimus oluline aktsionäride osaluse vähenemine, kuna Kreeka finantsstabiilsuse fond omandas 98,56 % panga aktsiatest ning senistele aktsionäridele jäi üksnes 1,44 % aktsiakapitalist. Sellega saavutas fond panga üle 2013. aasta juunis täieliku kontrolli. Alates 2008. aastast ei makstud kordagi välja rahalisi dividende.
- (122) 2012. aasta veebruaris tegi Eurobank pakkumise hübriidvahendite tagasiostmiseks erainvestoritelt hinnaga, mis moodustas 40–50 % nende nominaalväärtusest. Tagasiostuhind määrati kindlaks instrumentide turuväärtuse alusel ning see sisaldas maksimaalselt 10 % suurust lisatasu, et motiveerida investoreid tagasiostutehingus osalema. Pakkumine võeti vastu ligikaudu 50 % ulatuses instrumentide nominaalväärtusest, mis tegi panga tuluks pärast tehingukulude arvessevõtmist 248 miljonit eurot <sup>(82)</sup>.
- (123) 2013. aasta mais teatas Eurobank järgmisest kohustuste juhtimise toimingust. Pank pakkus võlausaldajatele võimaluse konverteerida 662 miljonit eurot moodustavad madalamad esimese ja teise taseme omavahendid tavaaktsiastesse (nimiväärtuses). Kehtestatud konverteerimishind oli võrdne Kreeka finantsstabiilsuse fondi poolt 2013. aasta

<sup>(78)</sup> Pank ei võtnud kohustust seoses asjaomase võõrandamisprogrammi elluviimisega ning jättis endale lisa kohaselt vabaduse valida üleüldise eesmärgi saavutamiseks teistsugune strateegia.

<sup>(79)</sup> Vt joonealune märkus 68.

<sup>(80)</sup> Vt joonealune märkus 68.

<sup>(81)</sup> Eurobanki 19. juuni 2013. aasta teadanne, kättesaadav veebiaadressil [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EuproVeryFinalEnglish\\_190613.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EuproVeryFinalEnglish_190613.pdf)

<sup>(82)</sup> Olemasolevate esimese taseme omavahendite ja madalama – teise – taseme väärtpaberite kohta pakkumiste tulemusi käsitlev 20. veebruari 2013 teade on kättesaadav veebiaadressil [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Harper%20-%20Final%20Results%20Press%20Release%20\\_Eng.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Harper%20-%20Final%20Results%20Press%20Release%20_Eng.pdf)

kevade rekapitalizeerimise käigus makstud märkimishinnaga<sup>(83)</sup>. Nõustumise määr oli 48 %. Et madalama – esimese ja teise – taseme omavahendite omanikud konverteerisid oma väärtpaberid madalama tasemega allutatud instrumentideks ja mitte rahaks, suudeti suurendada kapitali 317 miljonile eurole.

- (124) Pärast kahte tagasiostu vähenes allutatud ja hübriidlaenu summa 1 045 miljonilt eurolt 31. detsembri 2011. aasta seisuga 283 miljonile eurole 31. detsembri 2013. aasta seisuga<sup>(84)</sup>.

#### 2.5. KREEKA AMETIASUTUSTE VÕETUD KOHUSTUSED

- (125) Kreeka võttis kohustuse, et Eurobank ja selle filiaalid viivad ellu 16. aprillil 2014 esitatud ümberkorralduskava ning veel mõned sellega seotud täiendavad kohustused. Käesolevas punktis esitatakse asjaomaste lisas loetletud kohustuste kokkuvõte.
- (126) Esmalt võttis Kreeka kohustuse, et pank korraldab ümber oma äritegevuse Kreeka turul, kehtestades filiaalide ja töötajate maksimaalse arvu, aga ka maksimaalsed kogukulud 31. detsembriks 2017<sup>(85)</sup>.
- (127) Ühtlasi võttis Kreeka kohustuse, et Eurobank vähendab Kreeka hoiuste kulusid ning saavutab hiljemalt 31. detsembriks 2017 kooskõla laenu netosumma ja hoiuste maksimaalse suhtarvuga<sup>(86)</sup>.
- (128) Mis puutub panga välismaistesse tütarettevõtjatesse, võttis Kreeka kohustuse, et Eurobank ei anna täiendavat kapitalitoetust, kui ei ole täidetud vastavad eeltingimused. Samuti võeti kohustus, et pank vähendab 30. juuniks 2018 märkimisväärselt rahvusvahelise vara finantsvõimendust<sup>(87)</sup>.
- (129) Kreeka võttis kohustuse, et pank loobub oma kindlustustegevusest, kinnisvaraga tegelevast tütarettevõtjast, teatud arvust väärtpaberitest ja vähendab oma erakapitali portfelli suurust. Lisaks ei osta pank investimisjärguta väärtpabereid, v.a mõned erandid<sup>(88)</sup>.
- (130) Kreeka võttis ka mitmed kohustused panga üldise juhtimise valdkonnas. Lubati kärpida panga töötajate ja juhtide tasustamist, et viia pank vastavusse Kreeka ühingujuhtimise seadustega ning kehtestada tõhus ja piisav organisatsiooniline struktuur<sup>(89)</sup>.
- (131) Samuti võttis Kreeka kohustuse tugevdada panga krediitpoliitikat, et hoida ära mis tahes diskrimineerimine krediitdiprotssis mis tahes etapis ning tagada, et laenu andmise ja ümberkorraldamise otsuste eesmärk oleks panga kasumlikkuse suurendamine. Võeti kohustus parandada panga krediitrisiki järelevalvet ja laenu ümberkorraldamist<sup>(90)</sup>.
- (132) Paljud kohustused hõlmavad panga tehinguid seotud laenuvõtjatega. Kohustuste eesmärk on tagada, et pank ei kalduks oma töötajatele, juhtidele ja aktsionäridele, aga ka avalikule sektorile, erakondadele ja meediaettevõtetele laenu andmisel või selliseid laenu ümber korraldades kõrvale headest pangandustavadest<sup>(91)</sup>.
- (133) Lõpuks võttis Kreeka kohustuse kehtestada panga suhtes täiendavad piirangud, s.o kupongimaksete ja dividendide maksmise keelu, ostu- ja reklaamikeelu<sup>(92)</sup>.
- (134) Kohustuste täitmist kontrollib kuni 31. detsembrini 2018 järelevalve eest vastutav usaldusisik.

<sup>(83)</sup> Kohustuste juhtimise toiming, kättesaadav veebiaadressil [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press%20Release\\_Offer%20Results\\_ENGLISH.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press%20Release_Offer%20Results_ENGLISH.pdf) and Report of the Hellenic Financial Stability Fund for the period January - June 2013, available online at: [http://www.hfsf.gr/files/HFSF\\_activities\\_Jan\\_2013\\_Jun\\_2013\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf)

<sup>(84)</sup> Vt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded 2011 ja 2013.

<sup>(85)</sup> Vt lisa II peatükis esitatud kohustused.

<sup>(86)</sup> Vt joonealune märkus 85.

<sup>(87)</sup> Vt joonealune märkus 85.

<sup>(88)</sup> Vt joonealune märkus 85.

<sup>(89)</sup> Vt lisa III peatüki A jaos esitatud kohustused.

<sup>(90)</sup> Vt joonealune märkus 89.

<sup>(91)</sup> Vt joonealune märkus 89.

<sup>(92)</sup> Vt lisa III peatüki C jaos esitatud kohustused.



- (135) Eurobanki kapitali kõnealuse suurendamise raames ning arvestades selle toetamist Kreeka finantsstabiilsuse fondist võttis Kreeka eraldi kohustuse viia ellu Kreeka finantsstabiilsuse fondi käsitleva seaduse artiklis 6a ette nähtud meetmed 30. märtsil 2014 muudetud kujul. Asjaomaste sätetega nähakse ette, et enne igasugust kapitalisüsti Kreeka finantsstabiilsuse fondist tuleb krediidasutuse kapitalipuudujäägi järelejäänud summa kanda vajaduse korral üle asjaomase asutuse kapitaliinstrumentide ja muude allutatud kohustuste omanikele.

### 3. AMETLIKE UURIMISMENETLUSTE ALGATAMISE PÕHJUSED

#### 3.1. ESIMISE AJUTISE REKAPITALISEERIMISE SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (136) 27. juulil 2012 algatas komisjon ametliku uurimismenetluse, et kontrollida, kas Kreeka finantsstabiilsuse fondi esimese ajutise rekupitaliseerimise raames (meede B1) olid täidetud 2008. aasta pangandusteate (93) tingimused meetme asjakohasuse, vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta.
- (137) Et abi andmine toimus pärast eelnevat rekupitaliseerimist ja likviidsusabi, ning võttes arvesse päästmisperioodi pikkust, väljendas komisjon meetme asjakohasust silmas pidades kahtlust, kas pank võttis kõik vajalikud meetmed selleks, et hoida ära edaspidist abivajadust (94). Lisaks ei olnud komisjonile selge, kes kontrollib panka pärast seda, kui esimene ajutine rekupitaliseerimine asendatakse püsiva rekupitaliseerimisega, (95) kuna panga üle oleks võinud saada kontrolli nii riik kui ka erasektori vähemusaktsionärid. Komisjon märkis, et ta sooviks veenduda mõlemal juhul, et panga juhtimise ja eelkõige selle laenuandmisprotsessi kvaliteet ei halveneks.
- (138) Mis puutub esimese ajutise rekupitaliseerimise vajadusse, avaldas komisjon Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 66 kahtlust selle üle, kas olid võetud kõik meetmed panga edaspidise abivajaduse vältimiseks tulevikus. Et ajutise rekupitaliseerimise perioodi kestus oli ebakindel, ei saanud komisjon teha järeldust selle kohta, kas see oli piisav ning kas see vastab riigiabi eeskirjades sätestatud abi eest makstava tasu ja koormuse jagamise tingimustele. Kuna lisaks sellele ei olnud esimese ajutise rekupitaliseerimise püsivaks rekupitaliseerimiseks konverteerimise tingimused Eurobanki uurimise algatamise otsuse vastuvõtmise ajal veel teada, ei saanud komisjon asjaomaseid tingimusi hinnata.
- (139) Mis puutub meetme proportsionaalsusesse, siis väljendas komisjon kahtlust seoses sellega, kas kaitsemeetmed (kupongimaksete ja dividendide maksmise keeld, reklaamikeeld, ostmise ja tagasiostmise keeld, nagu on kirjeldatud Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 71) olid esimese ajutise rekupitaliseerimise seisukohast piisavad. Komisjon sätestas Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 72, et võis esineda konkurentsimoontusi, mis olid põhjustatud eeskirjade puudumisest, mis oleksid takistanud Kreeka finantsstabiilsuse fondil kõigi nelja Kreeka suurima panga tegevust kooskõlastada (Eurobank, Alpha Bank, NBG ja Piraeus), ning piisavate kaitsemeetmete puudumisest, mis oleksid hoidnud ära tundliku äriteabe jagamise asjaomaste pankade vahel. Seepärast tegi komisjon ettepaneku nimetada ametisse järelevalve eest vastutav usaldusisik, kes oleks pangas füüsiliselt kohal.

#### 3.2. NEA PROTON BANKI SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (140) 26. juulil 2012 algatas komisjon ametliku uurimismenetluse, et kontrollida, kas Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskava raames eraldatud 1 122 miljonit eurot (meede NP1) ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüsti 250 miljonit eurot ja kapitalisüstitid kogusummas 300 miljonit eurot (meede NP2) Nea Proton Bankile on kooskõlas 2008. aasta pangandusteate üld- ja vastavuskriteeriumidega, rekupitaliseerimise teatisega (96) ja ümberkorraldamist käsitleva teatisega (97) (pikaajalise elujõulisuse taastamine, koormuse jagamine ning abi piiramine vajaliku miinimumiga, konkurentsimoontuste piiramine).

(93) Komisjoni teatis „Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras“ (ELT C 270, 25.10.2008, lk 8).

(94) Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjendus 59.

(95) Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjendus 63.

(96) Komisjoni teatis „Finantsasutuste rekupitaliseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoontuste vastu“ (ELT C 10, 15.1.2009, lk 2).

(97) Komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismetmete hindamise kohta (ELT C 195, 19.8.2009, lk 9).

- (141) Abi asjakohasuse kohta on komisjon sätestanud, et meetmed olid asjakohased päästmisabina.
- (142) Meetmete vajalikkuse kohta märkis komisjon, et Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskava kohane sekkumine oli vajalik nii summa seisukohast kui ka vormiliselt, samas kui Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüstid olid vajalikud üksnes vormiliselt. Mis puutub Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüstidesse, siis väljendas komisjon Nea Proton Bankiga seotud menetluse algatamise otsuse põhjenduses 59 kahtlust selle kohta, kas Nea Proton Bank oleks olnud suuteline taastama oma pikaajalise elujõulisuse iseseisva üksusena ning kas eraldiseisva pangana ümberkorraldamine oli odavaim valik. Lisaks märkis komisjon Nea Proton Bankiga seotud menetluse algatamise otsuse põhjendustes 60 ja 61, et Nea Proton Banki suutmatust tasuda piisaval määral Kreeka finantsstabiilsuse fondi poolse rekapiitalseerimise eest tekitas kahtlusi panga põhimõttelises elujõulisuses ning tingis sellest lähtuvalt vajaduse põhjaliku ümberkorraldamise järele.
- (143) Abi proportsionaalsuse kohta leidis komisjon, et see olid proportsionaalne päästmisabina.
- (144) Mis puutub Nea Proton Banki pikaajalise elujõulisuse taastamise, väljendas komisjon Nea Protoni uurimise algatamise otsuse põhjenduses 65 kahtlust, kas on võimalik muuta pank elujõuliseks iseseisva üksusena.
- (145) Võttes arvesse piisava hüvitamise puudumist, avaldas komisjon kahtlust, kas väljapakutud ümberkorraldamiskava on nõutavaks põhjalikuks ümberkorraldamiseks piisav.

### 3.3. NEW TT BANKI SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (146) 6. mail 2013 algatas komisjon ametliku uurimismenetluse, et kontrollida, kas T Banki tegevuse üleviimisest TT Banki tekkinud rahastamispuudujäägi katmine summas 4,1 miljardi eurot (meede NTT1), Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüst New TT Bankile summas 500 miljonit eurot (meede NTT2), Kreeka pankade toetuskava raames 224,96 miljoni euro suurune eelisaktsiate kujul tehtud kapitalisüst TT Bankile (meede TT) ning Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskavast 0,68 miljardi euro eraldamine T Banki varade toetuseks, mis kanti üle TT Banki (meede T), on kooskõlas 2008. aasta pangandusteatisel üld- ja vastavuskriteeriumidega, rekapiitalseerimise teatisega ja ümberkorraldamist käsitleva teatisega (pikaajalise elujõulisuse taastamine, koormuse jagamine ning abi piiramine vajaliku miinimumiga, konkurentsimoonutuste piiramine).
- (147) Komisjoni arvates on mõlemad meetmed, NTT2 ja NTT1, asjakohased ja vajalikud päästmisabina. Mis puudutab meetme NTT2 vajalikkust (summa suurus), siis avaldab komisjon kahtlust New TT Banki pikaajalise elujõulisuse suhtes eraldiseisva üksusena, kuna ümberkorraldamine eraldiseisva üksusena ei pruugi olla ainus ja odavaim valik<sup>(98)</sup>. Mis puutub mõlema meetme hüvitamise, on komisjon sätestanud, et rahastamispuudujäägi katmine kujutas lõplikku kulu, millega ei tasaarveldata põhjaliku ümberkorraldamise vajaduse tekitanud edasisi tulusid<sup>(99)</sup>.
- (148) Mõlema meetme proportsionaalsuse kohta leidis komisjon, et meetmed NTT2 ja NTT1 olid proportsionaalsed lühiajalise päästmisabina, kuid New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 79 nõudis komisjon kiiret meetmete võtmist negatiivse ülekanduva mõju piiramiseks.
- (149) Mis puutub meetme T siseturuga kokkusobivusse, siis oli komisjon oma 16. mai 2012. aasta otsuses T Banki kriisilahenduse kohta<sup>(100)</sup> selle päästmisabina ajutiselt juba heaks kiitnud, kuid ei saanud anda lõplikku heakskiitu T Bankist TT Banki üle kantud tegevusvaldkondadele eraldatud abile. New TT uurimise algatamise otsusega<sup>(101)</sup> pikendas komisjon meetme lubamist päästmisabina seni, kuni komisjon võtab vastu lõpliku otsuse TT Banki ajakohastatud ümberkorraldamiskava kohta..

<sup>(98)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendus 73.

<sup>(99)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendused 75 ja 77.

<sup>(100)</sup> Komisjoni 16. mai 2012. aasta otsus riigiabi nr SA.34115 (12/NN) kohta „Resolution of T Bank” (T Banki kriisilahendus), ELT C 284, 20.9.2012, lk 6).

<sup>(101)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendus 83.

- (150) Mis puutub nimetatud meetmete kokkusobivusse ümberkorraldamist käsitleva teatisega, avaldas komisjon kahtlust, kas New TT Bank suudab iseseisva üksusena taastada oma pikaajalise elujõulisuse. Skeptilisus tulenes piiratud hulgal väljapakutud meetmetest, mille New TT Bank pidi võtma kasumi teenimiseks tulevikus, vabatahtlikult ennetähtaegselt pensionile jäämise kava ebamäärasusest (ajastus ja töötajate nõustumise määr), edasiste personalikulude vähendamise meetmete puudumisest, filiaalivõrgu ratsionaliseerimise meetmete puudumisest pärast T Banki omandamist ning sellega kaasnenud ebaõnnestumisest võimaliku sünergia ärakasutamisel <sup>(102)</sup>.
- (151) New TT uurimise algatamise otsuse põhjendustes 90 ja 91 väljendas komisjon muret selle üle, kas olemasolevate hoiuste intressimarginaalide märkimisväärne vähendamine ja uute laenude laenumarginaalide tõstmine oleks olnud võimalik ilma, et New TT Bank kaotaks oluliselt kliente ning tegeleks riskantse laenamiseega. Lisaks avaldas komisjon kahtlust, kas New TT Bank suudab plaani kohaselt kahekordistada ärielaenuportfelli ning – seoses eksporditeadmiste puudumisega – saavutada kavandatud tugevat netointressitulu kasvumäära.
- (152) Seepärast võttis komisjon New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 95 seisukoha, et TT Banki reintegreerimine suuremasse elujõulisesse finantsettevõttesse suurendaks New TT Banki elujõulisuse väljavaateid, võimaldades ratsionaliseerida kulusid, hinnata ümber hoised ja uued laenud ning pakkuda suuremat tootevalikut.
- (153) Et New TT Bank säilitas varem TT Bankis (sealhulgas T Bankis) arendatud majandustegevuse, algatas komisjon ametliku uurimismenetluse, et teha kindlaks, kas meetmed T ja TT kujutasid pikaajalist lahendust New TT Banki elujõulisuse saavutamiseks, ning kutsus huvitatud isikuid esitama märkusi.
- (154) Koormuse jagamise kohta oli komisjon seisukohal, et eraldiseisva üksusena ümberkorraldamine võimendas ümberkorralduskulusid, mistõttu avaldas komisjon kahtlust, kas riigiabi piirdus miinimumiga. Lisaks märkis komisjon, et olgugi et aktsionäride ja allutatud laenude omanike vahel oli koormus piisavalt ja tõenäoliselt maksimaalselt teostataval määral jagatud, tõi hüvitise puudumine kaasa põhjaliku ümberkorraldamise vajaduse nii elujõulisuse tagamise kui ka konkurentsimoonutuste piiramise meetmete näol. Samuti märkis komisjon, et madalamat hüvitamise määra õigustas asjaolu, et suur osa kahjumist tekkis võla kustutamisest riigi kasuks <sup>(103)</sup>.
- (155) Mis puutub konkurentsimoonutustesse, siis märkis komisjon, et New TT Banki põhjaliku ümberkorraldamise ja turuosa vähendamise tingisid TT Bankile eraldatud märkimisväärne abisumma, tegevusvaldkondade ülekandmine T Banki ning hüvitamise puudumine. Lisaks sellele, kuna kahjum oli peamiselt põhjustatud Kreeka riigivõlakirjade hoidmisest, märkis komisjon, et TT Bankis oli asjaomaseid võlakirju nimetatud panga suuruse mõistes proportsionaalselt hoiul rohkem kui muudes Kreeka pankades, mistõttu kajastas see asjatut riskeerimist <sup>(104)</sup>. Lõpuks märkis komisjon, et kuigi New TT Bank tegutses turul peaaegu samaväärselt kui TT Bank varem, oleks konkurentsimoonutusi piiranud viimase suhteline väiksus ja välisturu puudumine. Komisjon avaldas kahtlust seoses sellega, kas oli võetud piisavalt meetmeid põhjendamatute konkurentsimoonutuste piiramiseks ning väljendas seisukohta, et vajalik võib olla hinnaliidrina tegutsemise keelu või muude toimimisalaste meetmete kehtestamine <sup>(105)</sup>.

#### 4. MÄRKUSED HUVITATUD ISIKUTELT ESIMESE AJUTISE REKAPITALISEERIMISE SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

##### KREEKA KESKPANGA MÄRKUSED

- (156) 3. jaanuaril 2013 esitas üks Kreeka pank komisjonile märkused Eurobanki uurimise algatamise otsuse kohta. Nimetatud Kreeka panga arvates kujutas Kreeka pankade rekapiitaliseerimine Kreeka finantsstabiilsuse fondist põhimõtteliselt tervitatavat sammu tervema ja elujõulisema pangandussüsteemi poole ning pank ei väljendanud vastu-seisu Eurobanki rekapiitaliseerimisele.
- (157) Olles avaldanud täielikku toetust Kreeka pankade rekapiitaliseerimisele Kreeka finantsstabiilsuse fondist, selgitas asjaomane pank, et konkurentsi moonutamise minimeerimiseks ja diskrimineerimise ärahoidmiseks loodetakse, et rekapiitaliseerimine Kreeka finantsstabiilsuse fondist on avatud kõigile Kreeka turul sarnastel tingimustel tegutsevatele Kreeka pankadele.

<sup>(102)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendused 88 ja 89.

<sup>(103)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendus 103.

<sup>(104)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendus 104.

<sup>(105)</sup> New TT uurimise algatamise otsuse põhjendus 107.

## 5. KREEKA MÄRKUSED AMETLIKE UURIMISMENETLUSTE ALGATAMISE KOHTA

### 5.1. KREEKA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED ESIMISE AJUTISE REKAPITALISEERIMISE SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

- (158) 5. septembril 2012 esitasid Kreeka ametiasutused Eurobanki uurimise algatamise otsuse kohta oma märkused, mille olid koostanud Kreeka keskpang ja Kreeka finantsstabiilsuse fond.

#### 5.1.1. Kreeka keskpanga koostatud märkused

- (159) Esimese ajutise rekapiitalseerimise asjakohasuse kohta märkis Kreeka keskpang, et Kreeka finantsstabiilsuse fondist 2012. aasta mais Kreeka nelja suurima panga rekapiitalseerimiseks eraldatud 18 miljardi euro suurune kapital oli väiksem kui lõplik summa, mida pangad vajasis esimese taseme omavahendite 10 % suhtarvu saavutamiseks ja säilitamiseks 2012. aasta juunis ning esimese taseme omavahendite 7 % suhtarvu saavutamiseks ja säilitamiseks kolmeaastase ebasoodsa stressistsenaariumi korral. Samuti märkis komisjon, et esimene rekapiitalseerimine oli ajutine, kuna rekapiitalseerimisprotsessi sai lõpule viia nimetatud nelja panga aktsiakapitali suurendamisega.
- (160) Samuti märkis Kreeka keskpang, et Kreeka suurimate pankade rekapiitalseerimine on osa Kreeka pangandussektori pikemaajalisest ümberkorraldamisest. Keskpang osutas, et erakätesse jääva panga korral jääb selle juhtimine tõenäoliselt samaks, aga kui pang lähleb riigi (st Kreeka finantsstabiilsuse fondi) omandisse, võib fond nimetada ametisse uue juhatuse, mille tegevusele annab igal juhul hinnangu Kreeka keskpang. Kreeka keskpanga sõnul hindab viimane korrapäraselt üldjuhtimise raamistikku, juhtimise korrektsust ja iga panga riskiprofiili, et tagada liigsete riskide ärahoidmine. Samuti juhiti tähelepanu asjaolule, et Kreeka finantsstabiilsuse fond oli juba nimetanud esindajaid rekapiitalseeritud pankade juhatusse.
- (161) Mis puutub esimese ajutise rekapiitalseerimise vajalikkusesse, siis märkis Kreeka keskpang, et panga rekapiitalseerimine oli piiratud määraga, mis kindlustas tol ajal kehtivate miinimumkapitalinõuete (8 %) täitmise. Samuti sedastati, et enne rekapiitalseerimist kulunud pikem aeg oli tingitud Kreeka tegevuskeskkonna järsust halvenemisest ja erasektori kaasamise programmi tagajärgedest, kogu projekti keerukusest ja vajadusest maksimeerida erainvestorite osalemist kapitali suurendamises.
- (162) Seoses esimese ajutise rekapiitalseerimise proportsionaalsusega rõhutas Kreeka keskpang, et komisjonile esitatava ümberkorralduskava täielik elluviimine on tagatud asjaoluga, et Kreeka finantsstabiilsuse fondi hääleõiguste peatamine lõpetatakse juhul, kui muu hulgas rikutakse oluliselt ümberkorralduskava. Ühtlasi märkis Kreeka keskpang, et panga raskused ei olnud põhjustatud ei panga juhtkonna poolsest riskide alahindamisest ega agressiivsest müügitegevusest.

#### 5.1.2. Kreeka finantsstabiilsuse fondi koostatud märkused

- (163) Mis puutub esimese ajutise rekapiitalseerimise asjakohasusse, siis sätestas Kreeka finantsstabiilsuse fond riigi võimaliku sekkumise küsimuses (juhul, kui riik eraldab finantsstabiilsuse fondi kaudu suuri abisummasid ja fondil on sellest tulenevalt täielikud hääleõigused), et finantsstabiilsuse fondi rahastatavaid panku ei käsitleta avaliku sektori üksustena ega riigi kontrolli all olevana ning et pärast püsivat rekapiitalseerimist finantsstabiilsuse fondist ei ole need riigi kontrolli all. Kreeka finantsstabiilsuse fond väitis, et fond on täiesti iseseisev eraõiguslik juriidiline üksus, kes on oma otsustes sõltumatu. Kreeka finantsstabiilsuse fond ei kuulu valitsuse kontrolli alla vastavalt kõnealust fondi käsitleva seaduse artikli 16C lõikele 2, mille kohaselt ei ole fondist kapitalitoetust saanud krediidasutused laiema avaliku sektori osad. Samuti viidati Kreeka finantsstabiilsuse fondi juhtimisstruktuurile.
- (164) Kreeka finantsstabiilsuse fondi sekkumise kohta panga juhtimisse märkis fond, et kavatseb austada panga sõltumatust ega kavatseb sekkuda igapäevajuhtimisse, arvestades, et fondi roll on määratletud Kreeka finantsstabiilsuse fondi käsitlevas seaduses. Fondi kohaselt ei toimu mingit riigi sekkumist ega kooskõlastamist ning Eurobanki otsused seoses laenuprotsessiga (sh tagatiste, hinnastamise ja laenuvõtjate maksejõulisusega) tehakse ärikriteeriumide alusel.

- (165) Kreeka finantsstabiilsuse fond juhtis tähelepanu asjaolule, et Kreeka finantsstabiilsuse fondi käsitlevas seaduses ja aktsiate märkimise eellepingus on sätestatud asjakohased tagatised, mis takistavad olemasolevatel erainvestoritel võtta liigseid riske. Välja toodi järgmised tegurid: i) Kreeka finantsstabiilsuse fondi esindajate nimetamine sõltumatu mittejuhtivate liikmetena panga juhtkonda ja nende osalemine komisjonides, ii) Kreeka finantsstabiilsuse fondi teostatav panga hoolikas analüüsimine ning iii) asjaolu, et pärast lõplikku rekapiitalseerimist piiratakse selle hääleõigust vaid seni, kuni Eurobank tegutseb kooskõlas ümberkorralduskava tingimustega.
- (166) Esimese ajutise rekapiitalseerimise vajalikkusega ja eeskätt abihüvitise tasemega seoses märkis Kreeka finantsstabiilsuse fond, et hüvitis oli lepitud kokku komisjoni, Euroopa Keskpanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi esindajatega. Kokku lepitud hüvitistaseme puhul võeti arvesse asjaolu, et esimene ajutine rekapiitalseerimine konverteeritakse püsivaks rekapiitalseerimiseks hiljemalt 30. septembriks 2012 ehk tähtajaks, mis oli sätestatud 2012. aasta märtsis komisjoni, Euroopa Keskpanga, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Kreeka ametiasutuste vahel sõlmitud Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumis.
- (167) Esimese ajutise rekapiitalseerimise proportsionaalsuse kohta märkis Kreeka finantsstabiilsuse fond, et võetud meetmed, nagu need, millele on osutatud käesoleva otsuse põhjenduses (165), kujutavad piisavaid tagatisi märkimisväärselt eraldatud abisummade ja pika päästmisperioodi seisukohast. Lisaks märkis Kreeka finantsstabiilsuse fond, et kehtivad asjakohased meetmed tagamaks, et finantsstabiilsuse fondi osalusega pangad ei jagaks omavahel tundlikku äriteavet. Need hõlmavad näiteks finantsstabiilsuse fondi eri esindajate nimetamist asjaomastesse pankadesse, nimetatud esindajate volitamist spetsiaalselt selleks, et nad hoiaksid ära esindajate vahelise teabevoolu, samuti asjaomastele ametnikele selgete sisejuhiste andmist, millega keelatakse pankade tundliku äriteabe levitamine. Ühtlasi märkis finantsstabiilsuse fond, et ta ei kasuta pankadega seotud õigusi viisil, mis võib takistada, piirata, moonutada või oluliselt vähendada või tõkestada tõhusat konkurentsi. Lõpuks rõhutas finantsstabiilsuse fond, et fondi juhatuse liikmete ja töötajate suhtes kehtivad ranged konfidentsiaalsuseeskirjad ja usaldussuhtest tulenevad kohustused, samuti ärisaladust käsitlevad sätted.

## 5.2. KREEKA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED NEA PROTON BANKI SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

- (168) 5. septembril 2012 esitasid Kreeka ametiasutused Nea Proton Bankiga seotud menetluse algatamise otsuse kohta oma märkused, mille olid koostanud Kreeka keskpang ja Kreeka finantsstabiilsuse fond.

### 5.2.1. Kreeka keskpanga koostatud märkused

- (169) Kreeka keskpanga väite kohaselt ei saa Nea Proton Bank ega Kreeka finantsstabiilsuse fondi omandis olev ajutine krediitdiasutus esitada iseseisvalt pikemaajalist äriplaani. Lisaks märkis Kreeka keskpang, et ta teostab hoolikat järelevalvet finantsstabiilsuse fondi poolt Nea Proton Banki kohta koostatud ja komisjonile esitatud äriplaani üle, et tagada Nea Proton Banki müümine seaduses sätestatud ajavahemikus.
- (170) Mis puutub kasumlikkuse kasvu määra, siis juhtis Kreeka keskpang tähelepanu asjaolule, et suurimat kasvu ennustati 2013. aastaks (kui loodeti, et netointressitulu kasvab 55,3 miljonile eurole võrreldes 22,7 miljoni euroga 2012. aastal) ning et see pidi peamiselt tekkima koguintressikulude vähendamisest ning olema kahe teguri tulemus: paremate tingimustega kõrge tootlusega tähtajaliste hoiuste pikendamine ning aktiivsete hoiuste koguarvu vähendamine 30 % võrra 2012. aasta esimesel poolaastal. Lisaks rõhutas Kreeka keskpang asjaolu, et alates 2013. aastast on netointressituru näitajad liikunud suhteliselt sujuvalt ning ei põhjusta kahtlusi Nea Proton Banki suutlikkuse suhtes saavutada püstitatud eesmärgid.

### 5.2.2. Kreeka finantsstabiilsuse fondi koostatud märkused

- (171) Nea Proton Banki suhtes võetud meetmete vajalikkuse kohta märkis Kreeka finantsstabiilsuse fond, et igasuguste kriisilahendusmeetmete üle otsustav pädev asutus on Kreeka keskpang ning et finantsstabiilsuse fond tegi regulatiivsete eesmärkide täitmiseks vajaliku minimaalse kapitalisüsti.
- (172) Nea Proton Banki pikaajalise elujõulisuse taastamise küsimuses viitas finantsstabiilsuse fond kriisilahendusmeetmete raamistikule, mille alusel oli finantsstabiilsuse fond sunnitud müüma Nea Proton Banki kahe aasta jooksul, ning nõustus komisjoniga, et Nea Proton Bank võiks moodustada osa laiemast ja elujõulisest üksusest. Olgugi et Nea Proton Banki ümberkorraldamiskava põhines eraldiseisvuse mudelil, selgitas finantsstabiilsuse fond, et tema

eesmärk on hõlbustada panga müüki seeläbi, et suurendatakse viimase atraktiivsust investorite jaoks ja parandatakse lõpptulemusi. Finantsstabiilsuse fondi arvamuse kohaselt ei võimaldanud kapitalisüstid Nea Proton Bankil mitte ainult täita minimaalset kapitali adekvaatsuse määra, vaid parandasid ka selle finantspositsiooni ja atraktiivsust mis tahes tulevaseks ühinemiseks muude väikepankadega. Finantsstabiilsuse fond märkis ka, et täiendav kapitalisüst oli vajalik erasektori kaasamise programmiga seotud väärtuse langusest tekkinud kahju ja kasvanud laenukulude katmisega.

- (173) Fondi hinnangul oli Nea Proton Bank optimeerinud oma rahastamiskulusid ja suurendanud usaldust hoiustajate silmis. 2012. aastal vähenes Nea Proton Banki sõltuvus eurosüsteemist ja pank parandas oma likviidsuspositsiooni. Täiendav kapitalisüst aitas langetada hoiuste intressimäärasid ja parandada intressimarginaale. Nea Proton Bank oli juba hinnanud oma laenuportfelli osaliselt ümber ja kasutanud riskipõhist hinnastamist intressimääradega, mis olid selgelt kõrgemad kui rahastamiskulu. Lisaks toimuks netointressitulu kavandatud kasvumäära saavutamine konservatiivse suurenemise kaudu äriettevõtete turul ja portfelli kvaliteedi parandamise abil.
- (174) Finantsstabiilsuse fondi väite kohaselt vähendas Nea Proton Bank 2012. aastal märkimisväärselt tegevuskulusid, selle kaks ainsat tütarettevõtjat peatasid tegevuse, oluliselt vähendati osalemist kindlustusmaaklerite turul ning lõpetati oma arvel kauplemine.
- (175) Lõpuks märkis finantsstabiilsuse fond, et konkurentsi moonutamine on piiratud, kuna Nea Proton Banki osakaal Kreeka pangandussüsteemi varades on väike ja pank ei kaalu agressiivse hoiusepoliitika kasutamist.

### 5.3. KREEKA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED NEW TT BANKI SUHTES AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE KOHTA

- (176) 19. juulil 2013 esitas Kreeka rahandusministeerium märkused New TT uurimise algatamise otsuse kohta.
- (177) Mis puutub meetme NTT1 vajalikkusesse, lisas rahandusministeerium, et New TT Banki üle kantud vara ja kohustuste täpne väärtus määrati kindlaks välisaudiitorite aruande alusel vastavalt seaduse 3601/2007 artikli 63E lõikele 6.
- (178) Meetme NTT2 vajalikkusega seoses ütles rahandusministeerium, et Kreeka teine kohandamiskava (teine läbivaatamine, mai 2013) sisaldab nõuet, mille kohaselt tuli New TT Bank müüa kolmandale isikule hiljemalt 15. juuliks 2013.
- (179) Meetmete NTT1 ja NTT2 hüvitamise kohta märkis rahandusministeerium, et Kreeka finantsstabiilsuse fond, kes katab Kreeka hoiuste ja investeeringute tagamise fondi asemel rahastamispuudujäägi kuni 31. detsembrini 2013, saab TT Banki valdusesse jäänud varade likvideerimise korral teiste tagatiseta võlausaldajate ees kõrgema nõudeõiguse järguga võlad ning üksnes töötajate hüvitusnõudeid (50 % ulatuses) eelistatakse Kreeka finantsstabiilsuse fondi omadele. Seetõttu märkis rahandusministeerium, et asjaomase vara likvideerimise tulemist saab peamiselt kasu Kreeka finantsstabiilsuse fond, mis vähendab riigi kantavat kulu.
- (180) New TT Banki pikaajalise elujõulisuse taastamise kohta märkis rahandusministeerium, et New TT Bank kui ajutine krediitiasutus tuli müüa kahe aasta jooksul alates selle asutamisest, kooskõlas seaduse 3601/2007 artikliga 63E. New TT Banki müük pidi kooskõlas Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumiga olema toimunud 15. juuliks 2013, et oleks tagatud selle tegevuse pikaajaline elujõulisus.

## 6. OMANDATUD ETTEVÕTJATEGA SEOTUD ABI HINDAMINE

### 6.1. NEA PROTON BANKIGA SEOTUD ABI HINDAMINE

#### 6.1.1. Abi olemasolu ja suurus

- (181) Komisjon peab tegema kindlaks riigiabi olemasolu aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Asjaomase sätte kohaselt on igasugune EÜ liikmesriikide poolt või riigi ressurssidest ükskõik misugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, kokkuvõttes sobimatult, kui võrd, kui võrd see mõjutab liikmesriikide vahelist kaubandust.



6.1.1.1. *Abi olemasolu Kreeka pankade toetuskava raames võetud meetmete (meetmed Pr1, Pr2 ja Pr 3) puhul*

- (182) Kreeka pankade toetuskava<sup>(106)</sup> hõlmas järgmisi meetmeid: 2009. aasta mai 80 miljoni euro suurune kapitalisüst Kreeka riigilt Proton Bankile (meede Pr1), 2009. aasta aprillis Proton Bankile antud Kreeka riigiväärtpaberid summas 78 miljonit eurot (meede Pr2) ja 2010. aasta juulis väljastatud riigi tagatud võlakirjad nominaalväärtusega 149,4 miljonit eurot (meede Pr3). Otsuses, millega kava heaks kiideti, järeldas komisjon, et kava raames võetud meetmed kujutavad riigiabi.
- (183) Nagu on sedastatud põhjenduses 38 Nea Protoni uurimise algatamise otsuse kohta, võttis Nea Proton Bank üle Proton Banki majandustegevuse. Nea Proton Bank sai meetmetest Pr1, Pr2 ja Pr3 kasu, kuna need aitasid kaasa kõnealusesse pankasse üle kantud majandustegevuse stabiliseerimisele ja paremale järjepidevusele. Vastasel korral oleks see majandustegevus lakanud. Seepärast leiab komisjon, et Nea Proton Bank sai kasu üle kantud majandustegevusest.

6.1.1.2. *Abi olemasolu Nea Proton Banki rahastamispuudujäägi katmisel (meede NP1)*

- (184) Nea Protoni uurimise algatamise otsuse põhjendustes 31–37 on komisjon juba sätestanud, et meede NP1 ning Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi kriisilahenduskava kohane sekkumine ja rahastamispuudujäägi katmine finantsstabiilsuse fondist kujutab riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Sama otsuse põhjenduses 38 sätestas komisjon, et meetmest sai majanduslikku kasu Nea Proton Bank, kes säilitas Proton Banki majandustegevuse, mis jätkus tänu saadud abile.

6.1.1.3. *Abi olemasolu Kreeka finantsstabiilsuse fondist Nea Proton Banki kantud algkapitali ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2012. aasta täiendava kapitalisüsti puhul (meede NP2)*

- (185) Nea Protoni uurimise algatamise otsuse põhjendustes 41–43 on komisjon juba sätestanud, et Kreeka finantsstabiilsuse fondist tehtud kapitalisüst 250 miljonit eurot ja täiendavad, 300 miljoni euroni ulatuvad kapitalisüstid, mis nähti ette kõnealuse otsuse vastuvõtmise ajal, kujutasid endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Nagu on osutatud käesoleva otsuse põhjenduses (93), tegi finantsstabiilsuse fond võimalikule täiendavale 300 miljoni euro suurusele kapitalissemaksele lisaks 2012. aastal 265 miljoni euro suuruse sissemakse, mis teeb rekapitalizeerimise jaoks eraldatud abisummaks 2011. ja 2012. aasta peale kokku 515 miljonit eurot (meede NP2).

6.1.1.4. *Abi olemasolu Kreeka finantsstabiilsuse fondist Nea Proton Banki tehtud kapitalisüsti puhul enne selle müüki Eurobankile (meede NP3)*

- (186) Komisjoni leiab, et Kreeka finantsstabiilsuse fondist Nea Proton Banki tehtud 395 miljoni euro suurune kapitalisüst enne nimetatud panga müüki Eurobankile kujutab endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (187) Kapitalisüsti tegi Kreeka finantsstabiilsuse fond kui Kreeka riigi asutatud ja rahastatud üksus pankade toetamiseks ning seega on see tehtud riigi vahenditest. Lisaks on meede oma olemuselt valikuline, kuna kapitalisüstist sai kasu üksnes Nea Proton Bank.
- (188) Lisaks anti meetmega Nea Proton Bankile selge eelis, kuna see võimaldas panga majandustegevuse säilitada. Ilma kapitalisüstita oleks suure kapitalipuudujäägiga Nea Proton Bank pankrotistunud. Sellistes tingimustes ei oleks olnud võimalik Nea Proton Banki müüa ega seda suurema üksusega ühendada. Lisaks ei ole rekapitalizeerimine kooskõlas turutingimustes tegutseva investori põhimõttega. Tegelikult võimaldas 395 miljoni suurune rekapitalizeerimine müüa Nea Proton Banki ühe euro eest. Erainvestor ei oleks läinud rekapitalizeerimise teed ning oleks lasknud Nea Proton Bankil pankrotistuda ning seega säästnud 395 miljonit eurot.
- (189) Nea Proton Bank konkureerib muude pankadega, sealhulgas välismaiste pankade Kreeka tütaretevõtjatega ning sellistega, kes olid huvitatud Kreeka turule sisenemisest. Seega mõjutab kapitalisüst liikmesriikide vahelist kaubandust ja võimalik, et moonutab konkurentsi.
- (190) Seepärast järeldab komisjon, et 395 miljoni euro suurune kapitalisüst Nea Proton Banki kujutab riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

<sup>(106)</sup> Vt joonealused märkused 4 ja 6.

## Abisaaja seoses meetmega NP3

- (191) Nagu põhjenduses (188) juba selgitatud, käsitleb komisjon 395 miljoni euro suuruse kapitalisüsti saajana Nea Proton Banki, kuna abi võimaldas viimasel jätkata oma majandustegevust Eurobanki grupi liikmena.
- (192) Lahendamaks küsimust, kas Nea Proton Banki müügiga kaasnes riigiabi Eurobankile, peab komisjon 2008. aasta pangandusteate punkti 49 kohaselt hindama teatavate tingimuste täitmist. Selleks tuleb hinnata järgmist: i) kas müügiprotsess oli avatud ja mittediskrimineeriv, ii) kas müük toimus turutingimustel ning iii) kas finantsasutus või valitsus püüdis saavutada asjaomaste varade ja kohustuste võimalikult kõrget müügihinda.
- (193) Eurobank omandas Nea Proton Banki aktsiad tänu sellele, et ta esitas mittediskrimineeriva ja muudele pankadele ja finantsasutustele avatud hankemenetluse raames ainsa kehtiva pakkumuse. Kreeka finantsstabiilsuse fondi finantsnõustaja võttis ühendust mitmete pankade, finantsasutuste ja sponsoritega, kuid neist vaid neli näitasid üles huvi Nea Proton Banki ostmise vastu ning vaid kaks, Eurobank ja üks riskifond,<sup>(107)</sup> esitasid lõpliku pakkumuse. Eurobanki pakkumus oli ainus, mis vastas finantsstabiilsuse fondi pakkumiskutse tingimustele.
- (194) Et finantsnõustaja võttis ühendust paljude pankadega ja oli juba varakult kehtestanud pakkumuste suhtes nõuded ja ajakava kvalifitseerumiseks, leiab komisjon, et hange oli avatud ja mittediskrimineeriv. Seepärast järeltab komisjon, et hankemenetlus võimaldab välistada ostjale abi andmise.
- (195) Eurobank maksis tasu ühe euro ning finantsstabiilsuse fond võttis kohustuse rekapitalizeerida Nea Proton Bank enne selle müüki. Negatiivne hind (st võttes arvesse Nea Proton Banki rekapitalizeerimist vahetult enne müüki) ei takista müügihinda kajastamast ettevõtte turuväärtust,<sup>(108)</sup> kuna Nea Proton Banki netokapital oli selgelt negatiivne ja oli teada, et kahjum jätkub. Komisjonil ei ole põhjust uskuda, et tehtud pakkumus ja makstud hind ei kajastanud ettevõtja turuväärtust. Selle tulemusel järeltab komisjon kooskõlas 2008. aasta pangandusteate punktiga 49, ümberkorraldamist käsitleva teatise punktiga 20 ja omaenda otsustuspraktikaga,<sup>(109)</sup> et müügihind kujutas turuhinda ja et abi Eurobankile võib välistada.

## 6.1.1.5. Järeldus abi olemasolu ja kogusumma kohta

- (196) Põhjenduste 182–190 alusel leiab komisjon, et meetmete Pr1, Pr2 ja Pr3, NP1, NP2 ja NP3 puhul on täidetud aluslepingu 107 lõike 1 tingimused ning need kujutavad seega riigiabi. Meetmete Pr1, Pr2 ja Pr3 kohta järeltab komisjon, et kuna need aitasid kaasa Proton Banki majandustegevuse säilimisele, mis kanti hiljem üle Nea Proton Banki, võib väita, et nendest sai kasu ka Nea Proton Bank, kes nimetatud majandustegevuse üle võttis. Nagu on juba osutatud põhjenduses 184, on meetme NP1 abisaaja Nea Proton Bank, kes jätkas Proton Bankist üle kantud tegevusvaldkondadega. Lisaks sai Nea Proton Bank abi meetmetest NO2 ja NP3.
- (197) Seepärast järeltab komisjon, et nagu on osutatud tabelis 9, on Nea Proton Bank saanud oma tegevuseks riigiabi 2 111,6 miljoni euro suuruse kapitalitoetuse vormis (meetmed Pr1, NP1, NP2 ja NP3) ning lisaks riigi tagatise summas 149,4 miljonit eurot (meede Pr3) ja Kreeka riigiväärtpabereid summas 78 miljonit eurot (meede Pr2).

<sup>(107)</sup> Riskifondi pakkumus ei vastanud finantsstabiilsuse fondi pakkumiskutse tingimustele. Riskifondi pakkumuse eeltingimuseks oli seatud hoolekohustuse täitmise analüüs, mis nõudis lisaega, kuid selline nõudmine ei olnud kooskõlas Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumis sätestatud tähtajaga. Lisaks nõuti olulisi kinnitusi ja tagatise ning riskifond seadis täiendavale kapitalile 25 miljoni euro suuruse turukapitalisatsiooni, mida ta oli valmis vajaduse korral ja üheks aastaks sisse maksma.

<sup>(108)</sup> Vt ka komisjoni 28. novembri 2012. aasta otsuse (riigiabi nr SA. 34053 (12/N) kohta „Recapitalisation and Restructuring of Banco de Valencia S.A. – Spain” (Hispaania poolne Banco de Valencia S.A. rekapitalizeerimine ja ümberkorraldamine, ELT C 75, 14.3.2013, lk 1) põhjendus 82.

<sup>(109)</sup> Vt komisjoni 25. jaanuari 2010. aasta otsuse (riigiabi nr NN 19/2009 kohta – Restructuring aid to Dunfermline Building Society (ümberkorraldusabi Dunfermline Building Society'le, ELT C 101, 20.4.2010, lk 7) põhjendus 47; komisjoni 25. oktoobri 2010. aasta otsuse (riigiabi nr N 560/2009 kohta – Aid for the liquidation of Fionia bank (likvideerimisabi Fionia pangale, ELT C 76, 26.3.2011, lk 3) põhjendus 55; komisjoni 8. novembri 2010. aasta otsuse (riigiabi nr 392/2010 kohta – Restructuring of CajaSur (CajaSuri ümberkorraldamine, ELT C 357, 30.12.2010, lk 12) põhjendus 52.

Tabel 9

## Ülevaade Proton Banki ja Nea Proton Banki saadud koguabist

Abisaaja	Meede	Abi olemus	Abisumma (mln eurodes)
Proton Banki tegevus	Pr1	Rekapitalizeerimine	80
Nea Proton Banki tegevus	NP1	Proton Bankist ettevõtjasse Nea Proton Bank ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi katmine	1 121,6
	NP2	Rekapitalizeerimine	515
	NP3	Rekapitalizeerimine	395
<b>Finantsabi kokku</b>			<b>2 111,6</b>
Abisaaja	Meede	Abi olemus	
Proton Banki tegevus	Pr2	Obligatsioonilaen	78
	Pr3	Tagatis	149,4
<b>Likviidsusabi kokku</b>			<b>227,4</b>

## 6.1.2. Kokkusobivuse hindamise õiguslik alus

- (198) Aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktiga b volitatakse komisjoni tegema kindlaks, kas siseturuga on kokkusobiv abi, mis on antud mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks.
- (199) Komisjon on möönnud, et ülemaailmne finantskriis või tekitada mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire ning et abimeetmed pankadele võivad selle häire kõrvaldada. Seda kinnitati ka 2008. aasta pangandusteatises, rekapitalizeerimisteatises ja ümberkorraldamisteatises. Komisjon on seisukohal, et tingimused riigiabi heakskiitmiseks aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel on täidetud, sest finantsturgudel on taas täheldatud pingeid. Komisjon kinnitas oma seisukohta pikendusteatisega (110) vastuvõtmisega 2011. aastal ja pangandusteatisega (111) vastuvõtmisega 2013. aastal.
- (200) Seoses Kreeka majandusega on komisjon oma otsustes Kreeka pankade toetuskava heakskiitmise ja pikendamise kohta, aga ka Kreeka riigi poolt eraldi pankadele antud riigiabi (112) heakskiitmise raames tunnistanud, et Kreeka majandust valitseb tõsise häire oht ning et riigi toetus pankadele on häire kõrvaldamiseks sobiv. Seega peaks abimeetmete hindamise õiguslik alus olema aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkt b.
- (201) Aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel on kokkusobiv abi, mis vastab järgmistele kokkusobivuse üldkriteeriumidele:
- a) *asjakohasus*: Abi peab olema hästi määratletud, et saavutada majanduses tõsise tõrke kõrvaldamist käsitlevat eesmärki. Kõnealust eesmärki ei saavutata, kui meede ei ole tõrke kõrvaldamiseks asjakohane;

(110) Komisjoni teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta alates 1. jaanuarist 2012 pankade kasuks finantskriisi kontekstis võetavate toetusmeetmete suhtes (ELT C 356, 6.12.2011, lk 7).

(111) Komisjoni teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta alates 1. augustist 2013 finantskriisi kontekstis pankade kasuks võetavate toetusmeetmete suhtes („Pangandusteatis”) (ELT C 216, 30.7.2013, lk 1).

(112) Vt joonealune märkus 9 ja 11.

- b) *vajalikkus*: Abimeede peab oma suuruse ja vormi poolest olema eesmärgi saavutamiseks vajalik. Seega peab ta olema eesmärgi saavutamiseks minimaalse vajaliku suurusega ning võtma tõrke kõrvaldamiseks kõige asjakohasema vormi;
- c) *proportsionaalsus*: Meetmete positiivset mõju tuleb hoida konkurentsimoonutuste suhtes asjakohaselt tasakaalus, et moonutused oleksid piiratud meetmete eesmärkide saavutamiseks vajaliku miinimumiga.

- (202) Finantskriisi ajal koostas komisjon eri abimeetmete kokkusobivuse kriteeriumid. Abimeetmete hindamise põhimõtted kehtestati esmalt 2008. aasta pangandusteatises.
- (203) Rekapitalizeerimisteatises<sup>(113)</sup> sätestati edasised juhised riigipoolsete kapitalisüstide puhul nõutavate hüvitamise tasemete kohta.
- (204) Ümberkorraldamist käsitlevas teatises<sup>(114)</sup> selgitas komisjon lõpuks ümberkorralduskavade hindamise meetodit. Eurobanki ümberkorralduskava hindamisel ümberkorraldamist käsitleva teatise kohaselt võtab komisjon arvesse kõiki tabelis 7 osutatud meetmeid.

### 6.1.3. Abimeetmete kokkusobivuse hindamine 2008. aasta pangandusteatises ja rekapitalizeerimisteatises alusel

#### 6.1.3.1. Meetmete Pr1, Pr2 ja Pr3 kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatisega

- (205) Meetmed Pr1, Pr2 ja Pr3 võeti Kreeka pankade toetuskava alusel. Kavaga hõlmatud meetmed on juba hinnatud siseturuga kokkusobivaks komisjoni 19. novembri 2008. aasta otsuses.

#### 6.1.3.2. Abimeetmete NP1 ja NP2 kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatises ja rekapitalizeerimisteatisesega

- (206) Komisjon kiitis meetmed NP1 ja NP2 heaks päästmisabina Nea Protoni uurimise algatamise otsuses. Nagu on märgitud põhjenduses (142), väljendas komisjon sellest hoolimata muret meetme NP2 abisumma vajalikkuse ning selle üle, kas Nea Proton Bank on suuteline oma pikkajalise elujõulisuse iseseisva üksusena taastama ning kahtles, kas iseseisvuse säilitamine on odavam olevasolev võimalus. Nimetatud mured lahendati Nea Proton Banki müümisega Eurobankile 15. juulil 2013. Et Nea Proton Banki müük Eurobankile toimus avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil, käsitletakse Eurobanki makstud tasu turuhinnana. Seepärast oli riigipoolne aktsiakapitali sissemakse enne müüki müügi õnnestumise seisukohast vajalik. Nea Proton Banki ühendamine Eurobanki tegevusega lahendab Nea Proton Banki pikaajalise elujõulisuse küsimuse komisjonile panga esitatud ümberkorraldamiskava silmas pidades.

#### 6.1.3.3. Abimeetme NP3 kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatises ja rekapitalizeerimisteatisesega

##### 6.1.3.3.1. Asjakohasus

- (207) Meetme NP3 (Kreeka finantsstabiilsuse fondist Nea Proton Banki tehtud 395 miljoni euro suurune kapitalisüst enne panga müüki Eurobankile) kohta leiab komisjon, et meede on asjakohane, kuna aitas säilitada Nea Proton Banki majandustegevuse. Kreeka finantsstabiilsuse fondi abita ei oleks Nea Proton Bank suutnud majandustegevust jätkata, kuna panga omakapital oli Eurobankile müügi ajal negatiivne ja kahjumi tootmine jätkus. Ilma eelneva rekapitalizeerimiseta ei oleks ükski pank Nea Proton Banki ostmud. Seega tagati meetmega Kreekas finantsstabiilsus. Seepärast leiab komisjon, et meede oli asjakohane päästmisabina.

##### 6.1.3.3.2. Vajalikkus

- (208) 2008. aasta pangandusteatises kohaselt peab abimeede oma summa ja vormi poolest olema eesmärgi saavutamiseks vajalik. Kapitalisüst peab olema eesmärgi saavutamiseks minimaalse vajaliku suurusega.

<sup>(113)</sup> Vt joonealune märkus 96.

<sup>(114)</sup> Vt joonealune märkus 97.

- (209) Kreeka keskpang osutas oma 19. juuli 2013. aasta kirjas, et kui Nea Proton Bank oleks likvideeritud, oleks see mõjutanud teisi panku, tekitanud uue süsteemse kriisi ja õõnestanud pärast rekaptaliseerimist alles taastatud usaldusväärset pangandussüsteemi vastu. Komisjoni arvamusel toetavad loetletud finantsstabiilsustegurid meetme NP3 vajalikkust.
- (210) Mis puutub sekkumise ulatusse, siis määrati 395 miljoni euro suurune summa kindlaks avatud ja mittediskrimineeriva hankemenetluse käigus. Eurobank teostas Nea Proton Banki kohta põhjaliku analüüsi. Eurobanki pakkumine, mis sisaldas Nea Proton Banki 395 miljoni euro suuruse rekaptaliseerimise nõuet enne panga müüki, oli arvatud nii, et see vastaks minimaalsele kapitali adekvaatsuse määrale 9 % ja võimaldaks täiendava 119 miljoni euro suurust makset, mis kataks tõenäolised jätkuvad laenukahjumid ja maksueelsed kahjud kuni aastani 2016. Komisjoni järelduse kohaselt oli 395 miljoni euro suurune abi vajalik.
- (211) Mis puutub abi hüvitamise, siis müügihinda 1 euro arvesse võttes ei nõua finantsstabiilsuse fond raha tagasi. Eraldi on seega vastav toetusele. Nagu on märgitud rekaptaliseerimiseatse punktis 44, on rekaptaliseerimise ebapiisav hüvitamine vastuvõetav üksnes raskustes pankade puhul, kes ei ole suutelised midagi hüvitama. Komisjoni arvamusel kehtib see ka Nea Proton Banki puhul. Hüvitamise puudumine tekitab vajaduse põhjaliku ümberkorraldamise järele kooskõlas rekaptaliseerimiseatsega.
- (212) Kokkuvõttes on meede vajalik päästmisabina nii oma summa kui ka vormi poolest, et saavutada Kreeka pangandussüsteemis ja majanduses tervikuna tekkinud häire piiramise eesmärk.

#### 6.1.3.3. Proportsionaalsus

- (213) Komisjon märgib, et pärast Eurobanki ja Nea Proton Banki ühinemist (esimene omandas viimase) kanti Nea Proton Banki majandustegevus üle Eurobanki. Asjaolu, et tänu abile säilitati omandatud panga majandustegevus, põhjustab teoorias konkurentsi moonutamist. Komisjon märgib siiski ära Nea Proton Banki väiksuse ja müügiotsust, mille raames oli konkurentidel võimalik esitada Nea Proton Banki ostupakkumine. Lisaks integreeriti Nea Proton Banki majandustegevus Eurobanki tegevusse vahetult pärast ülekanmist ning eraldi või konkureeriv majandustegevus ei jätkunud. Seepärast järeldab komisjon, et abi ei tekitanud konkurentsimoontusi.

#### 6.1.3.4. Järeldus abimeetme NP3 kokkusobivuse kohta 2008. aasta pangandusteatisest ja rekaptaliseerimiseatsega

- (214) Käesolevaga järeldab komisjon, et meede NP3 on asjakohane, vajalik ja kavandatud eesmärgi seisukohast proportsionaalne, võttes arvesse Nea Proton Banki majandustegevuse neelanud Eurobanki puhul ette nähtud põhjalikku ümberkorraldamist.

#### 6.1.4. Abimeetmete kokkusobivus ümberkorraldamiseatsega

- (215) Nea Proton Banki uurimise algatamise otsuse põhjendustes 60, 61, 78 ja 79 märkis komisjon meetmete NP1 ja NP2 kohta, et Nea Proton Bank ei oleks ilmselt võimeline saadud riigiabi eest hüvitist maksma ning rõhutas, et see tingib põhjaliku ümberkorraldamise vajaduse. Põhjenduses 211 märkis komisjon seoses meetme NP3 hüvitamisega, et kuna Nea Proton Banki müügihinnaks oli määratud 1 euro, ei nõua finantsstabiilsuse fond tagasi vahetult enne müüki sisse makstud 395 miljonit eurot (meede NP3). Lisaks ei nõua Kreeka tagasi pangale 2009. aasta mais väljastatud eelisaktsiaid, kuna nendega seotud omakapitali investeeringud jäid likvideeritud Proton Banki. Seega järeldab komisjon, et hüvitamise puudumine tingib põhjaliku ümberkorraldamise vajaduse nii elujõulisuse kui ka konkurentsimoontusi piiravate meetmete näol.

##### 6.1.4.1. Nea Proton Banki tegevuse pikaajaline elujõulisus müügi kontekstis

- (216) Ümberkorraldamiseatse punktis 21 on sätestatud, et kui raskustes olev krediidiasutus ei suuda usaldusväärselt taastada oma pikaajalist elujõulisust, tuleb kaaluda krediidiasutuse nõuetekohast likvideerimist või enampakkumisel müümist. Riigid võivad seejuures elujõuetute osalejate turult lahkumist toetada ning võimaldada seda finantsstabiilsuse säilitamise huvides teha sobiva ajavahemiku jooksul.

- (217) Nea Protoni uurimise algatamise otsuses väljendas komisjon tõsist kahtlust selle üle, kas Nea Proton Bank on suuteline oma pikaajalise elujõulisuse iseseisva üksusena taastama ning juhtis tähelepanu sünergiale, mida oleks võimalik saavutada panga integreerimisel suuremasse finantsüksusesse.
- (218) Selle kohta on ümberkorraldamisteatise punktis 17 sätestatud, et pikaajalise elujõulisuse taastamisele võib kaasa aidata raskustes oleva panga müümine muule finantsasutusele, kui ostja on elujõuline ja võimeline raskustes oleva panga edukalt üle võtma ning suudab aidata taastada turu usaldust. Lisaks tuli Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumi kohaselt saavutada pangandussektori ulatuslikum konsolideerumine ning finantsstabiilsuse fond oli kohustatud müüma Nea Proton Banki hiljemalt 15. juulil 2013.
- (219) Nagu on ümberkorraldamiskava alusel sätestatud punktis 7.5.2, võib Eurobanki käsitleda elujõulise üksusena. Seepärast võimaldab Nea Proton Banki majandustegevuse ülekandmine Eurobanki taastada selle elujõulisuse. Lisaks tingib asjaolu, et Nea Proton Bank on täielikult liidetud Eurobankiga ja on turult iseseisva konkurendina kadunud, põhjaliku ümberkorraldamise, nagu on nõutav riigiabi ebapiisava hüvitamise korral.

#### 6.1.4.2. Omaosalus ja kulude jagamine

- (220) Nea Protoni uurimise algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust selle üle, kas ümberkorraldamiskulude puhul piirdatakse miinimumiga. Kahtlused tulenesid tähelepanekust, et Nea Proton Bank ei suuda oma pikaajalist elujõulisust iseseisva üksusena suurte kuludeta taastada. Nea Proton Banki ühendamine Eurobankiga kui suurema ja sissetöötatud IT-taristu ja riskijuhtimisstruktuuriga üksusega lahendab nimetatud mureküsimuse. Müük Eurobankile aitas viia ümberkorraldamiskulud miinimumini.
- (221) Mis puutub aktsionäride ja allutatud laenude omanike ümberkorraldamiskuludes osalemisse, on komisjon juba Nea Proton Banki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 77 sätestanud, et aktsionäre ega allutatud laenude omanikke Nea Proton Banki üle ei kantud, vaid nad jäid likvideerimisel olevasse Proton Banki. Seepärast märkis komisjon, et aktsionäride ja allutatud laenude omanike vahel oli koormus piisavalt jagatud.

#### 6.1.4.3. Konkurentsimoontuste piiramise meetmed

- (222) Konkurentsimoontuste piiramise meetmete kohta on ümberkorraldamisteatise punktis 30 öeldud, et komisjon lähtub selliste meetmete vajaduse hindamisel asjaomaste pankade tegevuse eeldatavast mahust, ulatusest ja liigist pärast usaldusväärse ümberkorraldamiskava rakendamist. Selliste meetmete olemus ja vorm sõltuvad kahest kriteeriumist: esiteks abisumma suurusest ja selle andmise tingimustest ning teiseks selle turu või nende turgude iseloomust, kus abi saanud pank tegutseb.
- (223) Seoses antud abi suurusega märgib komisjon, et kapitali vormis anti abi kogusummas 2 111,6 miljonit eurot (Pr1, NP1, NP2, NP3) ning lisaks riigi likviidsustoetust summas 149,4 miljonit eurot (Pr3) ja Kreeka riigiväärtpabereid väärtuses 78 miljonit eurot (Pr2). Meede Pr1 moodustas tol ajal 4,6 % Proton Banki riskiga kaalutud varast. Meede NP1 ehk Proton Banki majandustegevuse ülekandmisega Nea Proton Banki seotud rahastamispuudujäägi katmine moodustas umbes 36 % Proton Banki riskiga kaalutud varast 2010. aasta lõpus või 84 % Nea Proton Banki riskiga kaalutud varast selle asutamise hetkel. Finantsstabiilsuse fondi esialgne sissemaks Nea Proton Banki algkapitali (NP2 meetme osa), moodustas umbes 18,8 % nimetatud panga riskiga kaalutud varast selle asutamise hetkel. Meetme NP2 juurde kuuluvad täiendavad kapitalissemaksud moodustasid (31. detsembri 2012. aasta seisuga) <sup>(115)</sup> umbes 34,2 % Nea Proton Banki riskiga kaalutud varast. Nagu on sätestatud New Protoni uurimise algatamise otsuse põhjenduses 80, moodustasid meetmed NP1 ja NP2 rohkem kui 50 % Proton Banki riskiga kaalutud varast või rohkem kui 130 % Nea Proton Banki riskiga kaalutud varast. Enne Eurobankile müümist tehtud osakapitali sissemaksed (s.o meede NP3) moodustasid (31. mai 2013. aasta seisuga) umbes 48,7 % Nea Proton Banki riskiga kaalutud varast. Selline abisumma koos hüvitamise puudumisega nõuab abisaaja turuosa ulatuslikku vähendamist.

<sup>(115)</sup> Pikendatud perioodi (9. oktoober 2011 kuni 31. detsember 2012) majandusaasta aruanne, mille kohaselt oli riskiga kaalutud vara 31. detsembri 2012. aasta seisuga 775,62 miljonit eurot.



- (224) Mis puudutab turgu, kus Nea Proton Bank tegutseb, on Nea Proton Banki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 82 juhitud tähelepanu, et Proton Bank oli väga väike pank (mille turuosa moodustas Kreeka pankade koguvaradest umbes 1 %) ning sellest tulenevalt olid ka Proton Bankist Nea Proton Banki üle kantud vara ja kohustused Kreeka pangandussüsteemi mahuga võrreldes väga väikesed. Seepärast jäeldas komisjon, et olenemata väga suurest abisummast võib Nea Proton Bankile antud abist põhjustatud konkurentsimoontusi pidada piiratuks.
- (225) Lisaks toimus Nea Proton Banki majandustegevuse pakkumine konkurentidele avatud enampakkumise kaudu. Pärast müüki lakkas Nea Proton Bank konkureerimast iseseisva üksusena, kuna ta ühendati täielikult Eurobankiga.
- (226) Komisjon jäeldab, et arvestades Nea Proton Banki väiksust, avatud müügi protsessi ning asjaolu, et nimetatud pank ei konkureeri enam iseseisva üksusena, ei esine väga suurest abisummast ja hüvitamise puudumisest olenemata põhjendamatu konkurentsi moonutamist.

#### 6.1.4.4. Järeldus kokkusobivuse kohta ümberkorraldamisteatiseiga

- (227) Võttes arvesse eespool põhjendustes 216–226 ülalpoolesitatud analüüsi, jäeldab komisjon, et Nea Proton Banki müük ja ühendamine Eurobankiga tagavad Nea Proton Banki pikaajalise elujõulisuse, et abi puhul on piiratud minimaalselt vajalikuga ning ei esine põhjendamatu konkurentsi moonutamist.
- (228) Kõik tabelis 7 loetletud abimeetmed tuleks seega lugeda kokkusobivaks siseturuga.

## 6.2. NEW TT BANKIGA SEOTUD ABI HINDAMINE

### 6.2.1. Abi olemasolu ja suurus

- (229) Komisjon peab hindama, kas meetmed kujutavad endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

#### 6.2.1.1. Abi olemasolu T Banki üle kantud vara ja kohustuste rahastamispuudujäägi katmise puhul (meede T)

- (230) T Banki uurimise algatamise otsuse põhjendustes 26–32 on komisjon juba sätestanud, et meede T, T Banki üle kantud vara ja kohustuste rahastamispuudujäägi katmine Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fondi ja finantsstabiilsuse fondi kriisilahenduskavast, kujutab riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Sama otsuse põhjenduses 33 nimetas komisjon riigiabi saajaks TT Banki, millesse kanti üle T Banki majandustegevus, mis jätkus just tänu laekunud abile.

#### 6.2.1.2. Abi olemasolu TT Banki rekapitalizeerimise meetme raames toimunud rekapitalizeerimise puhul (meede TT)

- (231) Kreeka riigi 224,96 miljoni euro suurune kapitalisüst TT Bankile (meede TT) tehti Kreeka pankade toetuskavasse<sup>(116)</sup> kuuluva rekapitalizeerimismeetme raames. Kava heakskiitmise otsuses jäeldas komisjon, et kava raames võetud meetmed kujutavad riigiabi. Seega kujutas meede TT abi TT Bankile.
- (232) Nagu märkis komisjon New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 98, säilitas New TT Bank ettevõtjas TT Bank (sealhulgas T Bankis) arendatud majandustegevuse.

#### 6.2.1.3. Abi olemasolu New TT Banki rahastamispuudujäägi katmise puhul (meede NTT1)

- (233) New TT uurimise algatamise otsuse põhjendustes 53–57 on komisjon juba sätestanud, et meede NTT1, finantsstabiilsuse fondi sekkumine eesmärgiga katta New TT Banki rahastamispuudujääk, kujutab endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Sama otsuse põhjenduses 54 sätestas komisjon, et meetmest sai majanduslikku kasu New TT Bank, kes säilitas TT Banki majandustegevuse, mis jätkus just tänu laekunud abile.

<sup>(116)</sup> Vt joonealune märkus 4.

6.2.1.4. *Abi olemasolu esialgse algkapitali sissemakse puhul (meede NTT2)*

- (234) New TT uurimise algatamise otsuse põhjendustes 49–52 on komisjon juba sätestanud, et meede NTT2, Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüst New TT Bankile summas 500 miljonit eurot, kujutab endast New TT Bankile antud riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.2.1.5. *Abi andmine Eurobankile kui New TT Banki ostjale*

- (235) Eurobank omandas New TT Banki aktsiad avatud ja mittediskrimineeriva hankemenetluse teel. Kreeka ametiasutuste 15. juulil 2013 esitatud teabe kohaselt võttis fondi finantsnõustaja ühendust mitmete võimalike Kreeka ja välispankadega ja investoritega, kuid lõpliku pakkumuse tegi vaid neli suurimat panka. Asjaolu, et finantsnõustaja võttis ühendust mitmete pankadega, võimaldab komisjonil järeldada, et hankemenetlus oli avatud ja mittediskrimineeriv. Eurobanki pakkumus hinnati parimaks tänu pakutud hinnale ja tasu liigile.
- (236) Täpsemalt nõustus Eurobank tasuma finantsstabiilsuse fondile kokku 681 miljonit eurot uute emiteeritud tavaaktisiatena. Suuruselt teine pakkumus kujutas rahalist pakkumust summas 500 miljonit eurot. Seega oli see 26,58 % madalam kui Eurobanki pakkumus. Kreeka keskpanga 8. juuli 2013. aasta kirja kohaselt ei olnud võimalik kaaluda ühtki kohaliku panga rahalist pakkumust põhjusel, et need sõltusid eurosüsteemi rahastamisest, ning veelgi vähem juhul, kui saadi erakorralist likviidsusabi. Seega ei olnud suuruselt teine pakkumus kooskõlas Kreeka keskpanga nõuetega.
- (237) Samuti tuleb märkida, et müügilepingu kohaselt sai finantsstabiilsuse fond Eurobankilt 1 418,75 miljoni euro väärtuses uusi emiteeritud tavaaktisid müügihinnaga 0,48 eurot aktsia<sup>(117)</sup>. Fondi aktsiasalus Eurobankis kasvas 93,55 protsendilt 95,23 protsendile.
- (238) Seega järeldab komisjon, et omandamine ei kujuta abi andmist ostjale.

6.2.1.6. *Järeldus abi olemasolu kohta*

- (239) Eespool kirjeldatud arvesse võttes leiab komisjon, et meetmed T, TT, NTT1 ja NTT2 kujutavad riigiabi. Meetme T kohta järeldab komisjon, et abi anti T Banki tegevusvaldkondadele, mis kanti üle TT Banki ja hiljem New TT Banki. Meetme TT kohta järeldab komisjon, et abi anti TT Banki tegevusvaldkondadele, mis kanti üle New TT Banki. Meetmetest NTT1 ja NTT2 sai kasu New TT Bank.
- (240) Seega järeldab komisjon, et T Banki tegevusvaldkondadele, mis säilitati TT Bankis ja hiljem New TT Bankis, eraldati rekapiitalseerimiseks abi summas 677 miljonit eurot, ning TT Banki tegevusvaldkondadele, mis säilitati New TT Bankis, eraldati kapitalitoetuse vormis riigiabi summas 4 457,96 miljonit eurot (meetmed TT, NTT1 ja NTT2).

Tabel 10

## Ülevaade T Banki, TT Banki ja New TT Banki saadud koguabist

Abisaaja	Meede	Kirjeldus	Abisumma (mln eurodes)
T Banki tegevusvaldkonnad	T	T Bankist TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi katmine	677
TT Banki tegevusvaldkonnad	TT	Rekapitaliseerimine	224,96
New TT Banki tegevusvaldkonnad	NTT1	TT Bankist New TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi katmine	3 732,6
	NTT2	Algkapital	500

<sup>(117)</sup> Lõplik aktsiate arv määrati kindlaks panga aktsiate kogusega kaalutud keskmise hinna põhjal Ateena börsil kümne tööpäeva jooksul enne aktsionäride erakorralise üldkoosoleku toimumise kuupäeva (aktsiate miinimumarv oli 1 418 750 000). Vt joonealune märkus 31, lk 14 ja 56. Et kogusega kaalutud keskmine oli asjaomasel perioodil kõrgem kui 0,48 eurot, sai finantsstabiilsuse fond minimaalselt aktsiaid (s.o väärtusega 1 418,75 miljonit eurot pakkumishinnaga 0,48 eurot aktsia).  $0,48 \times 1\,418,75$  miljonit eurot = 681 miljonit eurot, st tasu, mille Eurobank Kreeka finantsstabiilsuse fondile maksis.

### 6.2.2. Kokkusobivuse hindamise õiguslik alus

- (241) Aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktiga b volitatakse komisjoni tegema kindlaks, kas siseturuga on kokkusobiv abi, mis on antud mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks.
- (242) Nagu on selgitatud põhjendustes 199 ja 200, tuleb Kreeka pankade suhtes võetud abimeetmete hindamiseks võtta aluseks aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkt b.
- (243) Nagu on selgitatud põhjenduses 201, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel kokkusobiv abi, mis vastab kokkusobivuse, s.o ajakohasuse, vajalikkuse ja proportsionaalsuse üldkriteeriumidele.
- (244) Abimeetmete hindamise põhimõtted kehtestati esmalt 2008. aasta pangandusteatises.
- (245) Rekapitalizeerimisteatises <sup>(118)</sup> sätestati edasised juhised riigi kapitalisüstide puhul nõutavate hüvitise tasemete kohta.
- (246) Ümberkorraldamisteatises <sup>(119)</sup> selgitas komisjon lõpuks ümberkorralduskavade hindamise meetodit. Eurobanki ümberkorralduskava hindamisel ümberkorraldamisteatise kohaselt võtab komisjon arvesse kõiki tabelis 8 osutatud meetmeid.

### 6.2.3. Abimeetmete kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatise ja rekapitalizeerimisteatisega

#### 6.2.3.1. Abimeetme T kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatise ja rekapitalizeerimisteatisega

- (247) Meetme T kohta on komisjon T Banki uurimise algatamise otsuses leidnud, et selle puhul on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b nõuded täidetud, ning otsustanud, et meede on siseturuga kokkusobiv finantsstabiilsuse kaalutlustel kuue kuu jooksul alates asjaomase otsuse kuupäevast. Kreeka ametiasutused ei ole esitanud TT Banki ajakohastatud ümberkorralduskava, milles oleks arvesse võetud T Banki tegevuse integreerimist TT Banki enne nimetatud pooleaastase ajavahemiku lõppu. New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 83 leidis komisjon siiski, et tegevusetus oli mõistetav seetõttu, et vahepeal oli võetud vastu otsus TT Banki kriisilahenduse kohta. Kuna Kreeka ametiasutused esitasid 2013. aasta jaanuaris TT Banki ümberkorraldamise kava ning 2013. aasta märtsis selle ajakohastatud versiooni ning mõlemas neist käsitletakse T Bankist TT Banki üle kantud tegevusvaldkondi, kiitis komisjon oma New TT uurimise algatamise otsuses meetme T heaks päästmisabina seni, kuni võetakse vastu lõplik otsus meetmete T, TT, NTT1 ja NTT2 kohta.

#### 6.2.3.2. Abimeetme TT kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatisega

- (248) Oma 19. novembri 2008. aasta otsuses <sup>(120)</sup> on komisjon juba järeldanud, et 2009. aasta mais Kreeka pankade toetuskava rekapitalizeerimismeetme raames võetud meede TT on 2008. aasta pangandusteatise seisukohast kokkusobiv päästmisabi. 19. novembri 2008. aasta otsuses ei viidatud rekapitalizeerimisteatisele, kuna viimast ei olnud selleks ajaks veel vastu võetud.

#### 6.2.3.3. Abimeetmete NTT1 ja NTT2 kokkusobivus 2008. aasta pangandusteatise ja rekapitalizeerimisteatisega

- (249) Komisjon on New TT uurimise algatamise otsuses meetmed NTT1 ja NTT2 päästmisabina ajutiselt juba heaks kiitnud.

### 6.2.4. Abimeetmete T, TT, NTT1 ja NTT2 kokkusobivus ümberkorraldamisteatisega

#### 6.2.4.1. Abi ebapiisav hüvitamine: võetakse arvesse ümberkorraldamisteatise hindamise raames.

- (250) T Banki käsitleva otsuse põhjenduses 45 märkis komisjon, et Kreeka hoiuste ja investeringute tagamise fond ja Kreeka finantsstabiilsuse fond ei nõua tõenäoliselt raha tagasimaksmist ning et T Bankist TT Banki ülekandmisel tekkinud rahastamispuudujäägi katmine sarnaneb seega toetusele. Pealegi, nagu on järeldatud New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 101, võib Kreeka finantsstabiilsuse fond loota 500 miljoni euro suurusest algkapitali

<sup>(118)</sup> Vt joonealune märkus 96.

<sup>(119)</sup> Vt joonealune märkus 97.

<sup>(120)</sup> Vt joonealune märkus 2.

sissemaksest (meede NTT2) vaid osa tagasisaamist. Lisaks märkis komisjon, et TT Bankist New TT Banki ülekandmisest tekkinud rahastamispuudujäägi katmist (meede NTT1) Kreeka finantsstabiilsuse fondile ei hüvitata ning on väga väike tõenäosus, et finantsstabiilsuse fond saab midagi tagasi 3,7 miljardist eurost. Lõpuks märgib komisjon, et riigibi väga tõenäoliselt ei korva meetmest TT midagi, kuna 2009. aasta mais väljastatud eelisaktsiatega seotud omakapitali investeeringud jäid likvideeritud TT Banki.

- (251) Nagu on osutatud New TT uurimise algatamise otsuse põhjendustes 77 ja 102, tingib hüvitamise puudumine põhjaliku ümberkorraldamise vajaduse nii elujõulisuse kui ka konkurentsimoonusi piiravate meetmete näol.

#### 6.2.4.2. New TT Banki tegevuse pikaajaline elujõulisus müügi kontekstis

- (252) Ümberkorraldamisteatise punktis 21 on sätestatud, et kui raskustes olev krediidiasutus ei suuda usaldusväärselt taastada oma pikaajalist elujõulisust, tuleb kaaluda krediidiasutuse nõuetekohast likvideerimist või enampakkumisel müüki.
- (253) New TT uurimise algatamise otsuse punktis 3.2.4.1 väljendas komisjon tõsist kahtlust selle üle, kas New TT Bank suudab taastada oma pikaajalise elujõulisuse iseseisva üksusena ning kas New TT Bank suudab saavutada kavandatud tulude kasvu. Lisaks juhiti tähelepanu asjaolule, et New TT Bank oli võtnud üksnes piiratud hulgal meetmeid kasumi teenimiseks ning liialt vähe meetmeid personalikulude vähendamiseks ja filiaalivõrgu ratsionaliseerimiseks. Samuti viidati sünergiale, mida oleks võimalik saavutada New TT Banki integreerimisel suuremasse finantsüksusesse.
- (254) Selle kohta on ümberkorraldamisteatise punktis 17 sätestatud, et pikaajalise elujõulisuse taastamisele võib kaasa aidata raskustes oleva panga müümine muule finantsasutusele, kui ostja on elujõuline ja võimeline raskustes oleva panga edukalt üle võtma ning suudab aidata taastada turu usaldust. Seda enam, et Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumi kohaselt oli New TT Banki müük esmatähtsiks tegevus, võttes arvesse üldsuse huve ja finantsstabiilsuse ning finantsstabiilsuse fondi varade kaitsmise kaalutlusi.
- (255) Nagu on ümberkorraldamiskava alusel sätestatud punktis 7.5.2, võib Eurobanki käsitleda elujõulise üksusena. Seepärast võimaldab New TT Banki majandustegevuse ülekandmine Eurobanki taastada selle elujõulisuse. Seega lõpetab New TT Bank tegutsemise iseseisva konkurendina. New TT Banki ja Eurobanki reaalne ühinemine toimus 14. aprillil 2014. Hellenic Postbanki nimega filiaalivõrku vähendatakse (Eurobank kavatses jätta Hellenic Postbanki nime osale filiaalidele alles, T Banki nimi kaotatakse ja filiaalivõrk suletakse pea täielikult), tehingute arveldusosakond ja muud peakontori ülesanded integreeritakse täielikult Eurobankiga. Komisjoni järelduse kohaselt tagatakse ümberkorralduskavaga ebapiisava hüvitamise tõttu nõutav põhjalik ümberkorraldamine.

#### 6.2.4.3. Omaosalus ja kulude jagamine

- (256) New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 99 komisjoni väljendatud mure seoses sellega, kas iseseisva üksusena ümberkorraldamine võimendas New TT Banki ümberkorralduskulusid, sai lahenduse vabatahtlikult töölt lahkumise kava<sup>(121)</sup> näol, mille New TT Bank viis ellu 2013. aasta juulis iseseisva üksusena, ning panga müügiga Eurobankile. Täpsemalt viiakse ümberkorralduskulud miinimumini filiaalivõrgu ratsionaliseerimise ning T Banki täieliku ja reaalse integreerimise kaudu Eurobankiga.
- (257) Mis puutub aktsionäride ja allutatud laenude omanike vahel koormuse jagamisse, siis on komisjon juba New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 100 sätestanud, et aktsionäre ega allutatud laenude omanikke New TT Banki üle ei kantud, vaid nad jäid likvideerimisel olevasse TT Banki. Seepärast märkis komisjon, et aktsionäride ja allutatud laenude omanike vahel oli koormus piisavalt jagatud.
- (258) Seega leiab komisjon, et ümberkorralduskulude puhul on piirdutud miinimumiga ning saavutatud on piisav koormuse jagunemine. Nagu aga on juba järeldatud põhjenduses (251), tingis hüvitamise puudumine põhjaliku ümberkorraldamise vajaduse nii elujõulisuse kui ka konkurentsimoonusi piiravate meetmete näol.

<sup>(121)</sup> Kreeka finantsstabiilsuse fondi aruanne ajavahemiku jaanuar–juuni 2013 kohta: „Üks NHPB tegevuskulude vähendamise eeltingimusi pärast selle asutamist oli töötajate arvu vähendamine vabatahtlikult ennetähtaegselt pensionile jäämise kava raames. [...] 605 töötajat võtsid pakutud lahkumispaketid vastu ning kava kogukulu oli 35,7 miljonit eurot”. Aruanne on kättesaadav aadressil [http://www.hfsf.gr/files/HFSF\\_activities\\_Jan\\_2013\\_Jun\\_2013\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf)

#### 6.2.4.4. Konkurentsimoonutuste piiramise meetmed

- (259) Konkurentsimoonutuste piiramise meetmete kohta on ümberkorraldamisteatise punktis 30 öeldud, et komisjon lähtub selliste meetmete vajaduse hindamisel asjaomaste pankade tegevuse eeldatavast mahust, ulatusest ja liigist pärast usaldusväärse ümberkorraldamiskava rakendamist. Selliste meetmete olemus ja vorm sõltuvad kahest kriteeriumist: esiteks abisumma suuruselt ja selle andmise tingimustest ning teiseks selle turu või nende turgude iseloomust, kus abi saanud pank tegutseb.
- (260) Seoses saadud abi suurusega meenutab komisjon, et New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 104 on ta märkinud, et New TT Bank on saanud abi 4,6 miljardi euro eest (meetmed NTT1 ja NTT2), mis moodustab enam kui 70 % TT Banki riskiga kaalutud varast ja enam kui 90 % New TT Banki riskiga kaalutud varast. Lisaks märkis komisjon, et TT Bank (New TT Banki üle kantud majandustegevusega varem tegelenud juriidiline isik) oli juba saanud abi Kreeka pankade toetuskavast<sup>(122)</sup> – esmalt kapitalisüsti summas 224,96 miljonit eurot eelisaktiade vormis (meede TT), mis moodustas tol ajal 2,9 % panga riskiga kaalutud varast. Lisaks eraldati T Banki kriisi lahendamise raames TT Banki üle kantud tegevusvaldkondadele kriisilahendusabi kokku umbes 678 miljonit eurot (meede T), mis moodustas ühinemise kuupäeval (31. märts 2011) 37,7 % T Banki riskiga kaalutud varast. Selline abisumma koos hüvitamise puudumisega nõuab põhjalikku ümberkorraldamist.
- (261) Teisalt on komisjon New TT uurimise algatamise otsuse põhjenduses 104 toonud välja abi eraldamise tingimused. Täpsemalt tundub, et märkimisväärne osa TT Banki viimaste aastate kahjumist ei pärine tegevusriskist, vaid Kreeka riigivõlakirjade hoidmisest. Samuti märkis komisjon, et suured laenukahjumid era- ja äriklientidele laenamisel ei ole põhjustatud riskantsest laenamisest, vaid peamiselt erakordselt suurest ja pikaajalisest majanduslangusest. Seega tundub, et abi ei moonuta eriti konkurentsi. Siiski märkis komisjon, et kui vaadata TT Banki suurust, siis hoiti pangas proportsionaalselt märkimisväärselt rohkem Kreeka riigivõlakirju kui teistes Kreeka pankades ning see tekitab teatavat kohatut riskeerimist.
- (262) Nagu juba märgitud, lõpetas New TT Bank tegevuse kui eraldiseisev konkurent, kes kujundab oma poliitikat iseseisva üksusena. Eurobanki ümberkorraldamiskava põhineb New TT Banki täieliku integreerimise eeldusel, isegi kui Eurobank jätkab Hellenic Postbanki nime kasutamist mõne filiaali ja toote puhul.
- (263) Mis puudutab turgu, kus New TT Bank tegutses, on New TT Banki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 106 juhitud tähelepanu, et TT Bank oli keskmise suurusega pank (mille hoiuste turuosa moodustas umbes 6 %) ning sellest tulenevalt olid ka TT Bankist New TT Banki üle kantud vara ja kohustused Kreeka pangandussüsteemi mahuga võrreldes suhteliselt väikesed. Seepärast järeldas komisjon, et olenemata väga suurest abisummast võib pidada New TT Bankile antud abist põhjustatud konkurentsimoonutusi pigem piiratuks.
- (264) Hellenic Postbanki nimega filiaalivõrgu kavandatav vähendamine umbes 50 filiaali võrra<sup>(123)</sup> 196st kinnitab põhjenduses (263) esitatud hinnangut, mille kohaselt saab pidada New TT Bankile eraldatud abist põhjustatud konkurentsi moonutamist pigem piiratuks.
- (265) Lisaks toimus New TT Banki majandustegevuse pakkumine konkurentidele avatud ja mittediskrimineeriva enampakkumise kaudu.
- (266) Märkimisväärne osa abimeetmetest NTT1 ja NTT2 oli pigem vajalik võla kustutamise tõttu riigi kasuks (erasektori kaasamise programmi raames) ning erakordselt kauaaegse majanduslanguse, mitte kohatute laenamistavade tõttu. Lisaks oli New TT Banki tegevusmaht väike, müügiprotsess avatud, läbipaistev ja mittediskrimineeriv ning New TT Bank lõpetab tegevuse iseseisva konkurendina. Seepärast järeldab komisjon, et olenemata väga suurest abisummast ja antud riigiabi ebapiisavast hüvitamisest ei esine põhjendamatu konkurentsi moonutamist.

<sup>(122)</sup> Vt joonealune märkus 4.

<sup>(123)</sup> „Ettepanek New Hellenic Postbanki ühendamise kohta Eurobankiga”, Eurobank, 16. mai 2013.

#### 6.2.4.5. Järeldus abimeetmete T, TT, NTT1 ja NTT2 kokkusobivuse kohta ümberkorraldamisteatise

- (267) Komisjon järeldab, et New TT Banki müük Eurobankile ning seotud ümberkorraldused tagavad New TT Banki pikaajalise elujõulisuse, abi piiramise vajaliku miinimumiga ja põhjendamatu konkurentsi moonutamise ärahoidmise.
- (268) Kõik tabelis 8 loetletud abimeetmed tuleks lugeda kokkusobivaks siseturuga.

## 7. EUROBANKILE ANTUD ABI HINDAMINE

### 7.1. ABI OLEMASOLU JA SUURUS

- (269) Komisjon peab tegema kindlaks riigiabi olemasolu aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

#### 7.1.1. Abi olemasolu Kreeka pankade toetuskava raames võetud meetmete puhul

##### 7.1.1.1. Tagatisena ja riigivõlakirjadena antud riigi likviidsustoetus (meede L1)

- (270) Komisjon on oma otsustes Kreeka pankade toetuskava<sup>(124)</sup> heakskiitmise ja pikendamise kohta juba sätestanud, et kava raames antud likviidsustoetus kujutab endast abi. 15. aprilli 2011. aasta seisuga oli tagatissumma 13 600 miljonit eurot, 30. novembril 2013. aastal oli see tõusnud 13 932 miljonile eurole. Kava raames antav edasine likviidsustoetus kujutab samamoodi abi.

##### 7.1.1.2. Rekapitalizeerimiskava raames kohaldatud riigipoolne rekapitalizeerimine (meede A)

- (271) Oma 19. novembri 2008. aasta otsuses on komisjon juba sätestanud, et Kreeka pankade toetuskava raames võetud rekapitalizeerimismeede kujutab endast abi. Eurobankile on eraldatud 950 miljonit eurot eelisaktsiaid, mis moodustavad 2 % panga riskiga kaalutud varast<sup>(125)</sup>.
- (272) 2010. aastal viis Kreeka sisse mitmed muudatused eelisaktiate tehnilistesse parameetritesse. Et muudatused tõstavad riigihüvitist, st kupongimaksed kasvavad igal aastal 2 %, kui eelisaktsiaid ei ole viie aasta jooksul tagasi ostetud, järeldab komisjon, et tehniliste parameetrite muutmine ei too Eurobankile kaasa eelist ega sisalda seega täiendavat riigiabi.

#### 7.1.2. Abi olemasolu riigi tagatud likviidsusabi puhul (meede L2)

- (273) 2008. aasta pangandusteate punktis 51 selgitas komisjon, et keskpankade rahaliste vahendite eraldamine finantsasutustele ei kujuta abi juhul, kui on täidetud neli kumulatiivset tingimust seoses finantsasutuse maksevõimelisusega, laenu tagatusega, finantsasutuse suhtes kehtestatud intressimääraga ja riigi edasigarantii puudumisega. Et riigi tagatud erakorraline likviidsusabi ei ole nimetatud nelja kumulatiivse tingimusega kooskõlas (eeskätt riigi tagatise tõttu ja seepärast, et see eraldati koos muude toetusmeetmetega), kujutab see abi.
- (274) Riigi tagatud erakorraline likviidsusabi vastab aluslepingu artikli 107 lõike 1 tingimustele. Esiteks hõlmab meede riigitagatise andmist Kreeka keskpangale ning mis tahes kahjumi kannab riik. Seega hõlmab meede riigi vahendeid. Erakorraline likviidsusabi võimaldab pankadel saada rahalisi vahendeid olukorras, kus neil puudub juurdepääs hulgirahastamise turgudele ja eurosüsteemi tavapärastele refinantseerimistingimustele. Seega andis riigi tagatud erakorraline likviidsusabi Eurobankile eelise. Et erakorraline likviidsusabi piirdub pangandussektoriga, on meede valikuline. Ning kuna riigi tagatud erakorraline likviidsusabi võimaldas Eurobankil turul edasi tegutseda, vältida makseviivitusi ja turult lahkumist, on tegemist konkurentsi moonutamise. Kuna pank tegutseb ka muudel Euroopa finantsturgudel ja kuna teiste liikmesriikide finantsasutused tegutsevad või oleksid olnud huvitatud tegutsemisest omakorda Kreekas, mõjutab eelis ka liikmesriikidevahelist kaubandust.

<sup>(124)</sup> Vt joonealused märkused 4 ja 6.

<sup>(125)</sup> Vt Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjendus 36.



- (275) Riigi tagatud erakorraline likviidsusabi (meede L2) kujutab endast riigiabi. Nimetatud likviidsusabi suurus on olnud varieeruv. 31. detsembril 2012 oli see umbes 12 miljardit eurot.

### 7.1.3. Abi olemasolu Kreeka finantsstabiilsuse fondi võetud meetmete puhul

#### 7.1.3.1. Esimene ajutine rekapitalizeerimine (meede B1)

- (276) Eurobanki uurimise algatamise otsuse punktis 5.1 on komisjon juba järeldanud, et esimene ajutine rekapitalizeerimine kujutab endast riigiabi. Saadud kapital on 3 970 miljonit eurot.

#### 7.1.3.2. Teine ajutine rekapitalizeerimine (meede B2)

- (277) Meede B2 viidi ellu finantsstabiilsuse fondi vahenditest, mis hõlmasid riigi vahendeid, nagu on selgitatud Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjenduses 47.
- (278) Mis puutub eelise olemasollu, siis tõstis meede B2 Eurobanki omavahendite suhtarvu tasemele, mis võimaldas jätkata turul tegutsemist ja saada juurdepääsu eurosüsteemi rahalistele vahenditele. Lisaks kujutab meetme B2 hüvitamine intresside kogunemist Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) võlakirjadele, samuti täiendavat 1 % suurusel tasu. Et hüvitis on ilmselt väiksem sarnaste turul liikuvate kapitaliinstrumentide hüvitistest, ei oleks Eurobank kindlasti suutnud sellistel tingimustel samaväärsel hulgal kapitali turult hankida. Seega kujutas meede B2 Eurobankile riigi vahenditest eelise andmist. Et meede oli kättesaadav vaid Eurobankile, on see valikuline.
- (279) Meetme B2 tulemus on Eurobanki seisundi tugevnemine ja konkurentsi moonutamine, sest abisaaja käsutusse anti rahalisi vahendeid, mis olid vajalikud kapitalinõuete täitmiseks. Kuna Eurobank tegutseb ka muudel Euroopa pangandusturgudel ja kuna teiste liikmesriikide finantsasutused tegutsevad omakorda Kreekas, eeskätt kindlustusturul, mõjutab meede B2 tõenäoliselt ka liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (280) Komisjoni leiab, et meede B2 kujutab endast riigiabi. Riigi pädevad asutused käsitlesid oma teatises seda samuti abina. Saadud kapital on 1 341 miljonit eurot.

#### 7.1.3.3. Kohustuse võtmise kinnitus (meede B3)

- (281) Meetmega B3 võttis Kreeka finantsstabiilsuse fond kohustuse anda Eurobanki rekapitalizeerimise lõpuleviimiseks vajalikku täiendavat kapitali summa ulatuses, mille Kreeka keskpang 2012. aasta stressitesti raames kehtestab. Finantsstabiilsuse fondi vahendid tulevad riigilt. Seega järeldab komisjon, et kohustuse võtmise kinnitus hõlmab riigi vahendeid. Kreeka finantsstabiilsuse fondist finantsasutustele toetuse eraldamise tingimused on täpselt määratletud ja piiritletud seadusega. Seega võib riigi vahendite kasutamist käsitada riikliku meetmena. Finantsstabiilsuse fond võttis kohustuse eraldada täiendavat kapitali kuni 528 miljonit eurot.
- (282) Kohustuse võtmise kinnitus andis pangale eelise, kuna see taastas hoiustajate kindluse, et Eurobank suudab hankida kogu vajaliku kapitali, st saada finantsstabiilsuse fondist kapitali juhul, kui ta seda turult hankida ei suuda. Kohustus hõlbustab ka turult erakapitali hankimist, kuna investorid said kinnituse, et kui Eurobank ei suuda turult osa kapitali hankida, eraldab selle finantsstabiilsuse fond. Ükski erainvestor ei oleks enne rekapitalizeerimise tingimuste teatavaks tegemist nõustunud kohustusi võtma ning Eurobankil ei olnud sel ajal juurdepääsu kapitaliturule.
- (283) Kuna Eurobank tegutseb ka muudel Euroopa finantsturgudel ja kuna teiste liikmesriikide finantsasutused tegutsevad omakorda Kreekas, eeskätt kindlustusturul, mõjutab meede B3 tõenäoliselt ka liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutab konkurentsi.

- (284) Seega kujutab meede B3 endast abi ja Kreeka ametiasutused teatasid sellest kui abist 27. detsembril 2012.

*7.1.3.4. 2013. aasta kevadine rekapitalizeerimine (meede B4)*

- (285) 2013. aasta kevadine rekapitalizeerimine (meede B4) kujutab esimese ja teise ajutise rekapitalizeerimise (meetmed B1 ja B2) ning kohustuse võtmise kinnituse (meede B3) konverteerimist püsivaks rekapitalizeerimiseks väärtuses 5 839 miljonit eurot tavaaktsiate vormis. Et meede B4 kujutab juba antud abi konverteerimist, sisaldab see endiselt riigi vahendeid, kuid ei suurenda abi nominaalväärtust. Siiski suurendab see Eurobanki saadud eelist (ja seega konkurentsimoonusi), kuna tegemist on püsiva ja mitte ajutise rekapitalizeerimisega, nagu olid meetmed B1 ja B2. Võrreldes meetmega B3, mis on vaid kohustus ja mitte tegelik rekapitalizeerimine, tõstis meede B4 Eurobanki kapitali adekvaatsust ning andis seega suurema eelise.
- (286) Komisjon märgib, et kõik Kreekas tegutsevad pangad sellist abi ei saanud. Mis puudutab konkurentsi moonutamist ja mõju kaubandusele, märgib komisjon näiteks, et abi aitas Eurobankil jätkata oma tehinguid teistes liikmesriikides, nagu Rumeenias ja Bulgaarias. Panga likvideerimine oleks toonud kaasa tegevuse lõpetamise välisurgudel kas likvideerimise või ettevõtete müügi teel. Lisaks konkureerib Eurobank Kreekas oma kindlustusteenustega muudest liikmesriikidest pärit kindlustusettevõtete tütarettevõtjatega. Seega piiratakse meetmega konkurentsi ja see mõjutab liikmesriikide vahelist kaubandust. Meede B4 kujutab endast järelikult riigiabi.

*7.1.3.5. Järeldus meetmete B1, B2, B3 ja B4 kohta*

- (287) Meetmed B1, B2, B3 ja B4 kujutavad endast riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Meetmetes B1, B2, B3 ja B4 sisalduv riigiabi moodustab 5 839 miljonit eurot – summa, mille Kreeka finantsstabiilsuse fond ka tegelikult Eurobankile välja maksis.
- (288) Ümberkorraldamisteatise punktis 31 on märgitud, et lisaks abi absoluutsummale on komisjon võtnud arvesse ka panga riskiga kaalutud varaga seotud abi. Meetmed B1, B2, B3 ja B4 viidi ellu ühe aasta jooksul – 2012. aasta aprillist 2013. aasta maini. Sel ajal muutus panga riskiga kaalutud vara. Seoses sellega tekib küsimus, milline riskiga kaalutud vara näitaja aluseks võtta – kas perioodi alguse või lõpu oma. Meetmete B1, B2, B3 ja B4 eesmärk on katta Kreeka keskpanga 2012. aasta märtsis kindlaks määratud kapitalivajadus (2012. aasta stressitest). Teisisõnu oli meetmetega hõlmatud kapitalivajadus 2012. aasta märtsis juba olemas. Seega leiab komisjon, et meetmetes B1, B2, B3 ja B4 sisalduvat abisummat tuleb võrrelda Eurobanki riskiga kaalutud varaga seisuga 31. märts 2012. Samuti tuletatakse meelde, et Kreeka keskpank ei võtnud ajavahemikus 2012. aasta märtsist kuni 2013. aasta kevadise rekapitalizeerimiseni arvesse Kreeka pankade omandamisi, et korrigeerida nende kapitalivajadust kas üles- või allapoole. Asjaomasest tegurist nähtub, et meetmed B1, B2, B3 ja B4 kujutasid endast abimeetmeid, mis olid seotud Eurobanki näitajatega seisuga 31. märts 2012.
- (289) Esimene ja teine ajutine rekapitalizeerimine ning kohustuste võtmise kinnitus moodustasid kokku 5 839 miljonit eurot. Asjaomane summa moodustab 13,8 % Eurobanki riskiga kaalutud varast seisuga 31. märts 2012.

*7.1.3.6. 2014. aasta rekapitalizeerimise kohustus (meede C)*

- (290) 31. märtsil 2014 esitas finantsstabiilsuse fond Eurobankile kohustuse võtmise kinnituse lubadusega osaleda panga aktsiakapitali suurendamises kogusummas kuni 2 864 miljonit eurot (meede C). Põhjenduses 277 selgitatud põhjustel hõlmab meede riigi vahendeid. Meede andis Eurobankile eelise, kuna sellega tagati pangale vajaliku kapitali olemasolu, mis omakorda taastab hoiustajate usalduse ja hõlbustab kapitali hankimist erainvestoritelt.
- (291) Kui erainvestorid ei märgi kogu kapitali suurendamise summat, peab finantsstabiilsuse fond oma kohustuse võtmise kinnituse kohaselt tegema pangale tegeliku kapitalisüsti. Kapitalisüst annaks võrreldes kohustuse võtmise kinnitusega Eurobankile suurema eelise. Erinevalt kohustuse võtmise kinnitusest suurendab tegelik kapitalisüst Eurobanki kapitali adekvaatsust.
- (292) Ei kohustuse võtmise kinnitus ega selle võimalik rakendamine tegeliku kapitalisüstina ei ole kooskõlas turumajandusliku erainvestori põhimõttega. Isegi kui finantsstabiilsuse fond peaks ostma uusi aktsiaid erainvestoritega sama hinnaga, on fondi osalemine uusi aktsiaid märkivate erainvestorite omast väga erinev. Finantsstabiilsuse fond võttis kohustuse märkida vajaduse korral kogu suurendatav kapital juba enne seda, kui mis tahes erainvestor oli võtnud

ametliku kohustuse aktsiaid osta. Uusi aktsiaid ostvad erainvestorid võivad olla kindlad, et Eurobank saab igal ajal vajaliku kapitali, kuna finantsstabiilsuse fond tegutseb kaitsemehhanismina, ostes mis tahes erainvestorite märkimata aktsiaid. Teiseks osaleb fond üksnes juhul, kui erainvestorite nõudlusest jääb puudu, ning teeb seda vastavalt väljakuulutatud hinnavaheemikule. Nii tagab fond Eurobankile kapitali, mida pank turult sama aktsiahinnaga ei leia. Selle tagajärjel võimaldab finantsstabiilsuse fond kapitali ulatuses või hinnaga, mida turg ei oleks valmis pakkuma.

- (293) Meede C on valikuline, kuna see oli võetud üksnes Eurobanki suhtes. Eurobanki seisund tugevnes, sest abisaaja käsutusse anti rahalisi vahendeid, mis olid vajalikud Kreeka keskpanga kehtestatud kapitalinõuetele vastavuse säilitamiseks. Tegemist on seega eelise, mis moonutab konkurentsi. Kuna Eurobank tegutseb ka muudel Euroopa pangandusturgudel ja kuna teiste liikmesriikide finantsasutused tegutsevad omakorda Kreekas, eeskätt kindlustusturul, mõjutab meede C tõenäoliselt ka liikmesriikidevahelist kaubandust.
- (294) 2014. aasta rekapitalizeerimise kohustus kujutab riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Meetmega hõlmatud abisumma on 2 864 miljonit eurot, mis moodustas Eurobanki riskiga kaalutud varast 31. detsembri 2013. aasta seisuga 7,5 %<sup>(126)</sup>.
- (295) Kui finantsstabiilsuse fond eraldab oma kohustuse realiseerimiseks ka tegelikult Eurobankile kapitali, suurendab see Eurobankile antavat eelist ja konkurentsimoonutusi, kuid ei suurenda abi nominaalsummat<sup>(127)</sup>.

#### 7.1.4. Järeldus abi olemasolu ja kogusumma kohta

- (296) Meetmed A, B1, B2, B3, B4 ja C kujutavad riigiabi aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Table 11

#### Overview of the total aid received by the Bank

Viide	Meede	Meetme liik	Abisumma	Abi/riskiga kaalutud vara
A	Eelisaktsiad	Kapitalitoetus	950 miljonit eurot	2 %
B1 B2 B3 B4	Esimene ajutine rekapitalizeerimine Teine ajutine rekapitalizeerimine Kohustuse võtmise kinnitus 2013. aasta kevadine rekapitalizeerimine	Kapitalitoetus	5 839 miljonit eurot	13,8 %
C	2014. aasta rekapitalizeerimise kohustus	Kohustus anda kapitalitoetust	2 864 miljonit eurot	7,5 %
<b>Eurobankile antud finantsabi kokku</b>			<b>9 653 miljonit eurot</b>	<b>15,8 %</b>
<b>Eurobankile välja makstud kapital kokku</b>			<b>6 789 miljonit eurot</b> [võib tõusta 9 653 miljoni euroni, kui finantsstabiilsuse fond on kohustatud tagama kogu 2014. aasta aprilli suurendatava kapitali]	<b>23,7 %</b>
Viide	Meede	Meetme liik	Abi nominaalsumma	
L1	Likviidsustoetus	Tagatis	13 932 miljonit eurot	Seisuga 30. november 2013
L2	Riigi tagatud erakorraline likviidsusabi	Rahastamine ja tagatis	12 000 miljonit eurot	Seisuga 31. detsember 2012
<b>Eurobankile antud likviidsusabi kokku</b>			<b>25 932 miljonit eurot</b>	

<sup>(126)</sup> [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Pillar\\_3\\_2013\\_Final%20Values\\_2\\_310313.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Pillar_3_2013_Final%20Values_2_310313.pdf)

<sup>(127)</sup> Vt käesoleva otsuse põhjendus 285 meetme B3 kohta.

## 7.2. KOKKUSOBIVUSE HINDAMISE ÕIGUSLIK ALUS

- (297) Nagu on järeldatud põhjenduses 200, peaks abimeetmete hindamise õiguslik alus olema aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkt b <sup>(128)</sup>.
- (298) Finantskriisi ajal koostas komisjon kokkusobivuskriteeriumid eri abimeetmete jaoks. Abimeetmete hindamise põhimõtted kehtestati esmalt 2008. aasta pangandusteatises.
- (299) Juhised rekapiitalseerimismeetmete kohta asuvad rekapiitalseerimisteatises ja 2011. aasta pikendusteatises.
- (300) Ümberkorraldamisteatises on määratletud komisjoni lähenemisviis ümberkorralduskavade hindamisele, eeskätt vajadus taastada elujõulisus, tagada abisaaja nõuetekohane omaosalus ja piirata konkurentsi moonutamist.
- (301) Raamistikku täiendati 2013. aasta pangandusteatisega, mis kehtib pärast 1. augustit 2013 teatatud abimeetmete kohta.

## 7.2.1. Eurobankile eraldatud likviidsustoetuse (meede L1) kokkusobivuse hindamise õiguslik alus

- (302) Eurobankile juba eraldatud likviidsustoetus kiideti lõplikult heaks mitme järjestikuse otsusega, millega anti luba võtta meetmeid Kreeka pankade toetuskava raames, samuti kava muutmise ja pikendamise kaudu <sup>(129)</sup>. Iga edasine likviidsustoetuse andmine Eurobankile toimub kava alusel, mille on täielikult heaks kiitnud komisjon. Abi tingimused peab enne eraldamist heaks kiitma komisjon ning seetõttu ei ole vaja neid käesolevas otsuses põhjalikumalt hinnata.

## 7.2.2. Eelisaktsiate kokkusobivuse hindamise õiguslik alus (meede A)

- (303) 2009. aasta eelisaktsiate vormis rekapiitalseerimine (meede A) toimus 2008. aastal Kreeka pankade toetuskava osana heaks kiidetud rekapiitalseerimismeetme raames ja 2008. aasta pangandusteatisel. Seega ei ole seda vaja 2008. aasta pangandusteatisel uuesti hinnata ja piisab selle hindamisest ümberkorraldamisteatisel.

## 7.2.3. Riigi tagatud erakorralise likviidsusabi kokkusobivuse hindamise õiguslik alus (meede L2)

- (304) Riigi tagatud erakorralise likviidsusabi (L2) kokkusobivust tuleks kõigepealt hinnata 2008. aasta pangandusteatisel ja 2011. aasta pikendusteatisel. Pärast 1. augustit 2013 eraldatud riigi tagatud likviidsusabi kuulub 2013. aasta pangandusteatisel kohaldamisalasse.

## 7.2.4. Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapiitalseerimiste (meetmed B1, B2, B3 ja B4) kokkusobivuse hindamise õiguslik alus

- (305) Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapiitalseerimiste (meetmed B1, B2, B3 ja B4) ja eeskätt hüvitamise kokkusobivust tuleks esmalt hinnata 2008. aasta pangandusteatisel, rekapiitalseerimisteatisel ja 2011. aasta pikendusteatisel alusel. Eurobanki uurimise algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust meetme B1 kokkusobivuse suhtes nimetatud teatistega. Et nimetatud meetmed viidi ellu enne 1. augustit 2013, ei kuulu need 2013. aasta pangandusteatisel kohaldamisalasse. Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapiitalseerimiste (meetmed B1, B2, B3 ja B4) kokkusobivust tuleks hinnata ka ümberkorraldamisteatisel alusel.

## 7.2.5. 2014. aasta rekapiitalseerimise kohustuse (meede C) kokkusobivuse hindamise õiguslik alus

- (306) 2014. aasta rekapiitalseerimise kohustuse (meede C) kokkusobivust tuleks hinnata 2013. aasta pangandusteatisel alusel, milles on sätestatud uued nõuded allutatud võlausaldajate panuse ja juhtide tasustamise kohta, ning ka rekapiitalseerimisteatisel ja 2011. aasta pikendusteatisel alusel. Meetme C kokkusobivust tuleks hinnata lisaks ümberkorraldamisteatisel alusel.

<sup>(128)</sup> Samuti on öeldud, et Kreeka andis pangale abi Kreeka pankade toetuskava alusel, mille komisjon on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktist b lähtuvalt heaks kiitnud, ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi kaudu, mille asutamise on komisjon vastava otsusega samuti heaks kiitnud.

<sup>(129)</sup> Vt joonealused märkused 4 ja 3.

7.3. MEETME L2 KOKKUSOBIVUS 2008. AASTA PANGANDUSTEATISE, 2011. AASTA PIKENDUSTEATISE JA 2013. AASTA PANGANDUSTEATISEGA

- (307) Aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel on kokkusobiv abi, mis vastab järgmistele kokkusobivuse üldkriteeriumidele: asjakohasus, vajalikkus ja proportsionaalsus.
- (308) Kuna Kreeka pangad jäid hulgimüügiturust kõrvale ja muutusid täielikult sõltuvaks keskpanga rahalistest vahenditest (vt põhjendus (32)) ning kuna Eurobank ei saanud laenata piisavaid vahendeid tavaliste refinantseerimistehingute kaudu, vajas pank makseviivituste ärahoidmiseks piisava likviidsuse saamiseks riigi tagatud erakorralist likviidsusabi. Komisjoni arvates on meede L2 asjakohane mehhanism olulise häire kõrvaldamiseks, mille Eurobanki makseviivitused oleksid põhjustanud,
- (309) Et riigi tagatud erakorraline likviidsusabi põhjustas Eurobankile suhteliselt kõrgeid rahastamiskulusid, on pank piisavalt motiveeritud mitte toetuma oma tegevuse arendamisel nimetatud rahastamisallikale. Eurobank oli kohustatud maksma [...] baaspunkti võrra kõrgemat intressimäära kui eurosüsteemi tavapärase refinantseerimistehingute puhul. Lisaks oli Eurobank kohustatud maksma riigile tagatistasu [...] baaspunkti. Selle tulemusel on riigi tagatud erakorralise likviidsusabi kogumaksumus Euroopa Keskpanga refinantseerimise maksumusest palju suurem. Nende kahe erinevus on suurem kui 2011. aasta pikendusteatises nõutav tagatistasu. Seega võib riigi nõutavat koguhüvitist pidada piisavaks. Mis puudutab riigi tagatud erakorralise likviidsusabi summat, siis vaatavad Kreeka keskpank ja Euroopa Keskpank selle vastavalt panga tegelikele vajadustele korrapäraselt läbi. Selle kasutamist uuritakse tähelepanelikult ja tagatakse, et piirduks minimaalselt vajalikuga. Seega ei taga meede L2 pangale liigset likviidsust, mida pank võiks kasutada konkurentsi moonutava tegevuse rahastamiseks. Piirduks minimaalselt vajaliku summaga.
- (310) Riigi tagatud erakorralise likviidsusabi kasutamise sedavõrd põhjalik jälgimine ja korrapärane kontrollimine selgitamiseks, kas selle kasutamine piirdub minimaalselt vajalikuga, tagab ühtlasi, et likviidsus on proportsionaalne ja ei moonuta põhjendamatult konkurentsi. Komisjon märgib samuti, et Kreeka on võtnud kohustuse viia ellu mitmed meetmed, mille eesmärk on vähendada negatiivset ülekanduvat mõju (vt punkt 7.6), mis tagab veelgi paremini, et likviidsustoetusele tuginemine lõpetatakse võimalikult ruttu ja abi on proportsionaalne.
- (311) Seega on meede L2 2008. aasta pangandusteatis ja 2011. aasta pikendusteatisega kooskõlas. Et 2013. aasta pangandusteatis ei sisalda uusi nõudeid tagatiste kohta, on meede L2 ka nimetatud teatisega kooskõlas.

7.4. MEETMETE B1, B2, B3 ja B4 KOKKUSOBIVUS 2008. AASTA PANGANDUSTEATISE, REKAPITALISEERIMISTEATISE JA 2011. AASTA PIKENDUSTEATISEGA

- (312) Nagu on osutatud põhjenduses 201, on aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti b alusel kokkusobiv abi, mis vastab järgmistele kokkusobivuse üldkriteeriumidele: <sup>(130)</sup> asjakohasus, vajalikkus ja proportsionaalsus.
- (313) Rekapitalizeerimisteatises ja 2011. aasta pikendusteatises sätestati edasised juhised riigi kapitalisüstide puhul nõutavate hüvitise tasemete kohta.

**7.4.1. Meetmete asjakohasus**

- (314) Komisjoni arvates on Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapitalizeerimised (meetmed B1, B2, B3 ja B4) asjakohased, kuna need hoidsid ära Eurobanki pankroti. Ilma meetmeteta ei oleks pank suutnud tegevust jätkata, sest Eurobanki omakapital oli 2012. aasta lõpu seisuga negatiivne <sup>(131)</sup>.
- (315) Selle kohta märkis komisjon Eurobanki uurimise algatamise otsuses, et Eurobank on Kreeka üks suuremaid panku nii laenamise kui ka hoiuste kaasamise seisukohast. Seepärast on Eurobank Kreeka jaoks süsteemselt oluline pank. Panga makseviivitused oleksid seetõttu tekitanud tõsise häire Kreeka majanduses. Sellises olukorras oli Kreeka finantsasutustel raskusi rahastamisele juurdepääsuga. Rahastamisprobleemid piirasid nende suutlikkust laenata

<sup>(130)</sup> Vt komisjoni 10. oktoobri 2008. aasta otsus juhtum NN 51/2008 „Tagatisskeem Taani pankadele”, põhjendus 41 (ELT C 273, 28.10.2008, lk 1).

<sup>(131)</sup> <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank%20FY2012%20Results%20Press%20Release.pdf>

Kreeka majandusele. Sellises olukorras oleks Eurobanki makseviivitused häiret Kreeka majanduses veelgi süvendanud. Meetmed B1, B2, B3 ja B4 võeti lisaks peamiselt erasektori kaasamise programmi tõttu, mis oli ülimalt erakorraline ja ettenägematu sündmus, ning mitte panga oskamatu juhtimise või ülemäärase riskide võtmise tulemusel. Seega lahendatakse meetmetega põhimõtteliselt nimetatud programmi tagajärgi ja aidatakse säilitada Kreeka finantsstabiilsust.

- (316) Eurobanki uurimise algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust selle üle, kas olid võetud kõik meetmed panga abivajaduse vältimiseks tulevikus. Nagu on märgitud käesoleva otsuse põhjendustes 130–132, on Kreeka kohustunud võtma rea meetmeid panga üldjuhtimise ja äritehingute valdkonnas. Nagu on kirjeldatud põhjendustes 102–104 ja põhjenduses 111, on Eurobank oma tegevuse ka põhjalikult ümber korraldanud ja mitmed kulude vähendamised ja investeringutest väljumised on juba ellu viidud. Seega on komisjoni kahtlused hajutatud.
- (317) Eurobanki uurimise algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlusi ka seoses sellega, kas olid nähtud ette piisavad tagatised juhuks, kui panka hakkab näiteks kontrollima riik või kui eraaktsionäride kontroll säilib juhul, kui enamusosalus läheks riigi kätte. Komisjon märgib, et põhjendustes 131 ja 132 kirjeldatud kohustustega tagatakse Eurobanki krediitidehingute äriine iseloom ja igapäevapanganduse kaitsmine riigi sekkumise eest. Kreeka finantsstabiilsuse fondi ja Eurobanki vahel sõlmitud raamkõkkulepe tagab ka riigi kui põhiaktsionäri huvide kaitsmise panga juhtkonna ülemäärase riskide võtmise eest.
- (318) Meetmetega B1, B2, B3 ja B4 tagatakse seega finantsstabiilsuse säilitamine Kreekas. Võetud on olulisi meetmeid kahjumi ärahoidmiseks tulevikus ning selle tagamiseks, et ebapädev juhtimine ei seaks ohtu Eurobanki tegevust. Sellest lähtuvalt leiab komisjon, et meetmed B1, B2, B3 ja B4 on asjakohased.

#### 7.4.2. Vajalikkus – abi piiramine miinimumiga

- (319) 2008. aasta pangandusteatisel kohaselt peab abimeede oma suuruse ja vormi poolest olema eesmärgi saavutamiseks vajalik. See tähendab, et kapitalisüst peab olema eesmärgi saavutamiseks minimaalse vajaliku suurusega.
- (320) Kapitalitoetuse suuruse arvutas välja Kreeka keskpank stressitesti raames, et tagada esimese taseme omavahendite säilimine ajavahemikus 2012–2014 üle teatava taseme, nagu on osutatud tabelis 3. Seega ei antud Eurobankile liigset kapitali. Nagu on selgitatud põhjenduses 316, on võetud meetmeid panga edaspidise abivajaduse ohu ärahoidmiseks.
- (321) Mis puutub esimese ja teise ajutise rekapitalizeerimise (meetmed B1 ja B2) hüvitamise, tuletab komisjon meelde, et need toimusid 2012. aasta mais ja detsembris ning maksti välja mitterahalises vormis EFSFi võlakirjadena. EFSFi võlakirjade väljamaksmise kuupäevast alates kuni 2013. aasta kevadise rekapitalizeerimiseni on finantsstabiilsuse fond saanud hüvitiseks võlakirjadelt kogunenud intressi pluss 1 % tasu<sup>(132)</sup>. Nagu on rõhutatud Eurobanki uurimise algatuse otsuses, on nimetatud hüvitis madalam kui rekapitalizeerimisteatises kehtestatud vahemik 7–9 %. Madala hüvitismääraga periood piiritleti siiski meetme B1 puhul vaid ühe aastaga ja meetme B2 puhul viie kuuga (s.o kuni ajutise rekapitalizeerimise tavaaktsiatisesse konverteerimise kuupäevani ehk meetmeni B4). Kui esimene ja teine ajutine rekapitalizeerimine ei toonud kaasa olemasolevate aktsionäride osaluse olulist vähenemist, siis 2013. aasta kevade rekapitalizeerimine (esimese ja teise ajutise rekapitalizeerimise konverteerimine) lahjendas aktsionäride osalust märkimisväärselt, kuna nende osakaal panga aktsiakapitalis langes 1,4 protsendile. Sellega tehti lõpp esimesest ajutisest rekapitalizeerimisest alates kestnud ebanormaalsele olukorrale. Seega hajutati Eurobanki uurimise otsuses väljendatud kahtlused.

<sup>(132)</sup> Vt põhjendus 72: kogunenud intressimäärasid võetakse arvesse finantsstabiilsuse fondi täiendava panusena ning need vähendasid seetõttu fondist pangale 2013. aasta kevadise rekapitalizeerimise raames tehtavat makset.



- (322) Võttes lisaks arvesse Eurobanki raskuste ebatüüpilist põhjust ehk kahjumi teket peamiselt võla kustutamisest riigi kasuks (erasektori kaasamise programm ja võla tagasiosamine, mis andsid riigile märkimisväärse eelise võla vähenemise näol) ning pikaajalisest Kreeka majanduslangusest, on komisjon nõus aktsepteerima ajutist kõrvalekaldumist rekapiitalseerimisteatises sätestatud tavapäraest hüvitamise nõuetest<sup>(133)</sup>.
- (323) Meede B3 kujutas endast kapitali andmise kohustust. 2012. aasta detsembris võetud kohustus realiseeriti tegeliku kapitalisüstiga 2013. aasta mais-juunis, vaevu viis kuud hiljem. Sel ja põhjenduses 322 osutatud põhjustel on asjaomase kohustuse eest hüvitise mittermaksmine aktsepteeritav.
- (324) Mis puutub meetmesse B4, siis tuleks 2011. aasta pikendusteatisepunkti 8 kohaselt kapitalisüstide raames aktsiaid märkida aktsiahinna suhtes tehtava piisava diskontoga, mida on kohandatud lahjendusefekti arvesse võtmiseks, et anda riigi saadava asjakohase tulu suhtes piisav kindlus. Kuna aga rekapiitalseerimine ei toimunud aktsiahinna suhtes olulise diskontoga, mida on kohandatud lahjendusefekti arvesse võtmiseks, oli teoreetilise märkimisõiguseta hinnast märkimisväärselt madalama hinna saavutamine tegelikkuses võimatu<sup>(134)</sup>. Enne 2013. aasta kevadist rekapiitalseerimist oli Eurobanki kapital negatiivne ja turukapitalisatsioon üksnes paarsada miljonit eurot. Seetõttu tekib küsimus, kas oleks võinud olemasolevad aktsionärid täielikult kõrvale jätta. Komisjon märgib, et määratud emissioonihind oli keskmisest turuhinnast (arvestusperioodil 50 päeva enne emissioonihinna kindlaksmääramist) 50 % odavam. Komisjon märgib ühtlasi, et olemasolevate aktsionäride osaluse vähendamine on olnud väga ulatuslik, kuna pärast rekapiitalseerimist jäi nende osakaaluks panga aktsiakapitalis üksnes 1,4 %. Seega oleks turuhinna suhtes veelgi madalama hinna kohaldamine avaldanud üksnes halba mõju finantsstabiilsuse fondile makstavale hüvitisele. Võttes arvesse Kreeka pankade erilist olukorda (vt põhjendus 322) ning asjaolu, et abivajadus tekkis võla kustutamisest riigi kasuks, hindab komisjon emissioonihinna piisavalt madalaks.
- (325) Järelikult olid meetmed B1, B2, B3 ja B4 vajalikud päästmisabina nii oma suuruse kui ka vormi poolest.

#### 7.4.3. Proportsionaalsus – negatiivse ülekanduva mõju piiramise meetmed

- (326) Pank sai väga suures mahus riigiabi. See olukord võib seega viia tõsise konkurentsi moonutamiseni. Kreeka on aga võtnud endale kohustuse rakendada mitmeid meetmeid negatiivse ülekanduva mõju piiramiseks. Eelkõige näevad võetud kohustused ette, et panga tehingud toimuvad jätkuvalt äriarvestus alustel, nagu on selgitatud põhjendustes 131 ja 132. Kreeka on võtnud kohustuse järgida ka omandamiskeeldu ja väljuda mitmetest investeringutest välismaal ning loobuda pangaga mitteseotud teenustest, nagu on sätestatud põhjenduses 133. Konkurentsi moonutamise piiranguid hinnatakse põhjalikumalt punktis 7.6.
- (327) Pangas on ametisse nimetatud ka järelevalve eest vastutav usaldusisik, kes jälgib ettevõtte üldjuhtimise ja äritegevusega seotud kohustuste nõuetekohast täitmist. Sellega ennetatakse kahjulikke muutusi panga äritavades ja seega vähendatakse võimalikku negatiivset ülekanduvat mõju.
- (328) 16. aprillil 2014 esitati komisjonile uus põhjalik ümberkorralduskava, mida hinnatakse punktis 7.6.
- (329) Kokkuvõtlikult öeldes on Eurobanki uurimise algatamise otsuses tõstatatud kahtlused hajutatud. Meetmed B1, B2, B3 ja B4 on 2008. aasta pangandusteatisepunkti 15 valguses proportsionaalsed.

#### 7.4.4. Järeldused Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapiitalseerimiste kokkusobivuse kohta 2008. aasta pangandusteatises, rekapiitalseerimisteatises ja 2011. aasta pikendusteatises

- (330) Komisjon jõudis järeldusele, et Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapiitalseerimised (meetmed B1, B2, B3 ja B4) on 2008. aasta pangandusteatises, rekapiitalseerimisteatises ja 2011. aasta pikendusteatisepunkti 15 valguses asjakohased, vajalikud ja proportsionaalsed.

<sup>(133)</sup> Vt ka punkt 7.6.1.

<sup>(134)</sup> Teoreetilise märkimisõiguseta hind on üldkasutatav turumeetod aktsiakapitali suurendamisel tekkiva hajutusefekti koguseliseks määramiseks.

## 7.5. NEW TT BANKI JA NEA PROTON BANKI OMANDAMISE KOKKUSOBIVUS RESTRUKTUREERIMISTEATISEGA

- (331) Restruktureerimisteatise punktides 23 ja 40 selgitatakse, et see, kui abisaaja pank omandab ettevõtteid, on harilikult vastuolus kohustusega piirata ümberkorralduskulusid ja konkurentsi moonutusi. Lisaks võib selline tegevus seada ohtu või muuta keeruliseks elujõulisuse taastamise. Komisjon peab seega hindama, kas panga teostatud ettevõtete omandamine on kooskõlas ümberkorraldamisteatiseiga.

## 7.5.1. New TT Banki omandamise kokkusobivus ümberkorraldamisteatiseiga

## 7.5.1.1. New TT Banki omandamise mõju pikaajalisele elujõulisusele

- (332) Tegevusrentaabluse osas edendab ettevõtte omandamine panga pikaajalise elujõulisuse taastamist, kuna kahe panga liitmine ühel geograafilisel turul võimaldab ellu viia märkimisväärsed sünergiaid, näiteks vähendada töötajaid, sulgeda filiaale ja vähendada üldkulusid. Pank saab juurde kliente ja hoiustajaid, vähendades samal ajal oluliselt jaotuskulusid. Lisaks peakontorite tegevuse ratsionaliseerimisele sulgeb pank enamiku kaubamärgiga „T-Bank” seotud filiaale ja mõned kaubamärgiga „Hellenic Postbanki” seotud filiaalid.
- (333) Mis puudutab likviidsuspositsiooni, siis on tehingul positiivne mõju ka panga laenude ja hoiuste suhtarvule, tuues selle äärmuslikult kõrgelt tasemelt märkimisväärselt allapoole, kuna New TT Bankil on laenudest oluliselt rohkem hoiuseid. Kreeka keskpank märkis oma 8. juuli 2013. aasta kirjas Kreeka finantsstabiilsuse fondile eelkõige, et pank oli tehingule eelnenud kahe aasta jooksul suure surve all. Kreeka keskpank täheldas, et pank kaotas Kreekas turuosa ning sõltus suurel määral eurosüsteemi rahalistest vahenditest ja erakorralisest likviidsusabist. Kreeka keskpank osutas oma kirjas ulatuslikule rahastamispuudujäägile, 132-protsendilisele konsolideeritud laenude ja hoiuste suhtarvule ja klientide halvenenud arvamusele pangast. Nimetatud kirjas osutas Kreeka keskpank, et New TT Banki omandamine viis Eurobanki hoiuste olulisele suurenemisele, parandades seeläbi rahastamise üldprofiili, hoiustajate arvamust ja panga suutlikkust meelitada ligi uusi hoiuseid praegusest ahvatlevamatel tingimustel.
- (334) Seega aitab omandamine kaasa panga likviidsuspositsiooni parandamisele, mis on pikaajalise elujõulisuse taastamise seisukohast ülimalt oluline. Komisjon tunnistas omandamise positiivset mõju oma talituste 8. juuli 2013. aastal Kreeka finantsstabiilsuse fondile saadetud kirjas. Nimetatud kirjas osutas komisjon, et New TT Banki omandamise eel Kreeka esitatud panga esialgne ümberkorralduskava ei vastanud pikaajalise elujõulisuse taastamise nõuetele, kuna panga bilanss oli ümberkorraldusperioodi lõpus liiga haavatav. Samas kirjas osutas komisjon, et „hoiusterikka [New TT Banki] omandamine on [panga] bilansi parandamise ja seega selle pikaajalise elujõulisuse taastamise olulisim abivahend”. See hindamine kinnitas omandamise mõju Eurobanki likviidsuspositsioonile: „2012. aasta näitajate alusel langetaks ettevõtte omandamine laenude ja hoiuste suhtarvu kohe 155 protsendilt 123 protsendile ja nii oleks võimalik täita [komisjoni] nõuded 2017. aasta lõpuks.”
- (335) Komisjon on seega seisukohal, et ettevõtte omandamine mõjutab panga pikaajalise elujõulisuse taastamist positiivselt.

## 7.5.1.2. Omandamise mõju Eurobanki vajatava abi summale

- (336) Ümberkorraldamisteatise punkti 23 kohaselt ei tohi ümberkorraldusabi kasutada teiste ettevõtete omandamiseks, vaid ainult selliste ümberkorralduskulude rahastamiseks, mis on panga elujõulisuse taastamiseks vajalikud.
- (337) Eurobank maksis ostu eest uutest aktsiates, seega ei rahastatud omandamist riigiabi kaudu. Selle tulemusel kaeti ostuhinna tasumisega tekkinud kapitalivajadus kohe uute aktsiate emiteerimisega, nii et ostuhinna tasumine ei tekitanud Eurobanki kapitalivajaduste üldist suurenemist. Lisaks oli Kreeka finantsstabiilsuse fond New TT Banki 100-protsendiline omanik, mis tähendas seda, et kõik panga emiteeritud uued aktsiad anti Kreeka finantsstabiilsuse fondile ehk riigile.

- (338) Omandamine kui selline ei too kaasa täiendavat riigiabi, kuna New TT Bank vastas õigusaktidest tulenevatele kapitalinõuetele. Lisaks loodi see ajutine krediitiasutus ainult paariks kuuks enne selle omandamist. Kuna raskustes panga varad on enne ajutisele krediitiasutusele üle kandmist hinnatud õiglases väärtuses, siis võib eeldada, et New TT Banki laenud ei sisaldanud varjatud või asjakohatult reguleeritud kahjusid.
- (339) Kokkuvõttes, arvestades selle juhtumi konkreetseid asjaolusid, ei ole New TT Banki omandamine vastuolus põhimõttega, mille kohaselt peab abi piirduma vajaliku miinimumiga.

#### 7.5.1.3. Omandamise moonutav mõju konkurentsile

- (340) Ümberkorraldamisteatise punktide 39 ja 40 kohaselt ei tohi riigiabi kasutada konkureerivate ettevõtete omandamiseks abi mitte saavaid ettevõtteid kahjustades. Ümberkorraldamisteatise punktis 41 sätestatakse ka, et ettevõtte omandamine võib olla lubatud tingimusel, et see on finantsstabiilsuse taastamiseks ja tõhusa konkurentsi tagamiseks vajaliku konsolideerimisprotsessi osa, et omandamise protsess on õiglane ja et omandamisega tagatakse asjaomasel turul tõhusa konkurentsi tingimised.
- (341) New TT Bank ei olnud iseseisvana elujõuline pank. Selle panga konsolideerimist nõuti 15. mai 2013. aasta Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika memorandumis. Seega võib tehingut pidada konsolideerimisprotsessi osaks, mis on vajalik finantsstabiilsuse taastamiseks ümberkorraldamisteatise punktis 41 kirjeldatud viisil.
- (342) Mitte ükski abi mitte saav pakkuja ei esitanud New TT Banki omandamiseks kehtivat pakkumist ning müügi protsess oli avatud, läbipaistev ja mittediskrimineeriv. Seega ei tõrjunud pank eemale ühtegi abi mitte saavat pakkujat. Kuna Kreeka konkurentsiamet<sup>(135)</sup> kinnitas selle omandamise, siis eeldab komisjon, et müügi protsessi tulemusena tagatakse tõhusa konkurentsi tingimused Kreekas.
- (343) Seda arvesse võttes võib järeldada, et New TT Banki omandamine on kooskõlas ümberkorraldamisteatise 4. jaoga.

#### 7.5.1.4. New TT Banki omandamine

- (344) Komisjon jõuab järeldusele, et Kreeka keskpankade<sup>(136)</sup> ainulaadset olukorda ja New TT Banki omandamise eripärasid silmas pidades vastab see omandamine ümberkorraldamisteatise sätestatud nõuetele.

### 7.5.2. Nea Proton Banki omandamise kokkusobivus ümberkorraldamisteatise

#### 7.5.2.1. Nea Proton Banki omandamise mõju panga pikaajalisele elujõulisusele

- (345) Tegevusrentaabluse osas peaks Nea Proton Banki omandamine edendama panga pikaajalise elujõulisuse taastamist, kuna kahe ettevõtte liitmine ühel geograafilisel turul võimaldab teostada märkimisväärseid sünergiaid, näiteks vähendada töötajate arvu, sulgeda filiaale ja vähendada üldkulusid.
- (346) Nea Proton Banki omandamine annab Eurobankile võimaluse saada kasu sünergiatest. Eurobank saab juurde kliente ja hoiustajaid, sulgedes samas filiaale ja ratsionaliseerides infosüsteeme ja peakontorite tegevust. Tehing vähendas ka Eurobanki laenude ja hoiuste suhtarvu, kuna Nea Proton Banki vastav suhtarv on madalam. 2013. aasta juuni lõpus oli Eurobanki laenude netosumma ja hoiuste suhtarv umbes 135,79 %, samas kui Nea Proton Banki vastav suhtarv oli umbes 52,68 %.
- (347) Kokkuvõttes oli omandamisel positiivne mõju Eurobanki elujõulisusele.

#### 7.5.2.2. Nea Proton Banki omandamise mõju Eurobankile vajaliku abi suurusele

- (348) Ümberkorraldamisteatise punkti 23 kohaselt ei tohi ümberkorraldusabi kasutada teiste ettevõtete omandamiseks, vaid ainult selliste ümberkorralduskulude rahastamiseks, mis on panga elujõulisuse taastamiseks vajalikud.

<sup>(135)</sup> Kreeka konkurentsiameti otsus 584/VII/2013, veel avaldamata.

<sup>(136)</sup> Vt ka punkt 7.6.1.

- (349) Pank maksis Nea Proton Banki ostmisel sümboolse hinna (1 euro), samas oli omandatud üksus enne müüki piisavalt rekapitalizeeritud. See rekapitalizeerimine hõlmas tulevaste laenukahjude ja tegevuskahjude varu<sup>(137)</sup>. Sellest tulenevalt ei suurendanud piisavalt kapitaliseeritud panga omandamine Eurobanki kapitalivajadusi.
- (350) Kokkuvõttes ei ole Nea Proton Banki omandamine vastuolus põhimõttega, mille kohaselt peab abi piirduma vajaliku miinimumiga.

#### 7.5.2.3. Nea Proton Banki omandamise moonutav mõju konkurentsile

- (351) Ümberkorraldamisteatise punktide 39 ja 40 kohaselt ei tohi riigiabi kasutada konkureerivate ettevõtete omandamiseks, kahjustades sellega abi mitte saavaid ettevõtteid.
- (352) Nea Proton Bank ei olnud iseseisvana elujõuline pank. Selle panga konsolideerimist nõuti Kreeka teise kohandamiskava majandus- ja rahanduspoliitika 15. mai 2013. aasta memorandumis. Seega võib tehingut pidada osaks konsolideerimisprotsessist, mis on vajalik finantsstabiilsuse taastamiseks ümberkorraldamisteatise punktis 41 kirjeldatud viisil.
- (353) Komisjon täheldas samuti, et mitte ükski abi mitte saav pakkuja ei esitanud Nea Proton Banki omandamiseks kehtivat pakumust ning müügi protsess oli avatud, läbipaistev ja mittediskrimineeriv. Seega ei tõrjunud pank eemale ühtegi abi mitte saavat pakkujat. Kuna Kreeka konkurentsiamet<sup>(138)</sup> kinnitas selle omandamise, siis eeldab komisjon, et müügi protsessi tulemusena tagatakse tõhusa konkurentsi tingimused Kreekas
- (354) Seda arvesse võttes võib järeldada, et Nea Proton Banki omandamine on kooskõlas ümberkorraldamisteatise punktiga 4.

#### 7.5.2.4. Nea Proton Banki omandamine

- (355) Komisjon jõuab järeldusele, et Nea Proton Banki omandamise eripärasid silmas pidades vastab see omandamine ümberkorraldamisteatise sätetatud nõuetele.

### 7.6. MEETMETE A, B1, B2, B3, B4 ja C KOKKUSOBIVUS ÜMBERKORRALDAMISTEATISEGA JA MEETME C KOKKUSOBIVUS 2013. AASTA PANGATEATISEGA

#### 7.6.1. Raskuste allikad ja ümberkorraldamisteatise kohase hindamise tagajärjed

- (356) Nagu osutatud punktides 2.1.1 ja 2.1.2, tulenevad Eurobanki raskused peamiselt Kreeka võlakriisist ning Kreeka ja Lõuna-Euroopa majanduslangusest. Seoses eelnimetatud teguritega kaotas Kreeka valitsus juurdepääsu finantsturgudele ja pidi lõpuks pidama läbirääkimisi oma riigi ja rahvusvaheliste võlausaldajatega erasektori kaasamise programmi lepingu üle, mille tulemusel saavutati riigi vastu suunatud nõuete vähendamine 53,3 % võrra. Lisaks vahetati 31,5 % nõuetest madalama intressimäära ja pikemate tähtaegadega Kreeka uute riigivõlakirjade vastu. Kreeka ostis need uued võlakirjad Kreeka keskpangadelt 2012. aasta detsembris tagasi hinnaga, mis jäi 30,2 % ja 40,1 % vahele nende nominaalväärtusest, kujundades sel moel välja Kreeka pankade edasised kahjumid. Lisaks erasektori kaasamise programmi mõjule tema kapitalipositsioonile ja võla tagasiostmisele koges Eurobank aastast 2010 kuni 2012. aasta keskpaigani ka väga suurt hoiuste väljavoolu, mis tulenes ohust, et Kreeka väljub jätkusuutmatu riigivõla ja majanduslanguse tõttu euroalast.
- (357) Meetmete B1, B2, B3 ja B4 maksumus on 5 839 miljonit eurot, mis vastab umbes summale, mis kaotati erasektori kaasamise programmiga (5 781 miljonit eurot). 2011. aasta pikendusteatise punktis 14 sätestatakse, et sellisel juhul leevendab komisjon oma nõudeid, tingimusel, et raskused ei tulene eeskätt ülemäärasest riskikäitumisest.

<sup>(137)</sup> Vt põhjendus 53.

<sup>(138)</sup> Kreeka konkurentsiameti otsus 578/VII/2013, elektrooniliselt kättesaadav aadressil [http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis715\\_1\\_1391497451.pdf](http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis715_1_1391497451.pdf)

- (358) Komisjon tunnustab, et osa kapitalivajadustest tuleneb sellest, et finantsasutus on tavaliselt seotud oma koduriigi olukorraga seotud riskidega. See asjaolu toodi välja ka Eurobanki uurimise algatamise otsuse põhjendustes 58 ja 69. Seega peab pank oma ümberkorralduskavas pöörama moraalariski küsimustele vähem tähelepanu kui teised abi saavad finantsasutused, kes on liigselt riske võtnud. Kuna abimeetmed on konkurentsi vähem moonutavad, siis tuleks konkurentsi moonutamist piiravaid meetmeid proportsionaalselt leevendada. Kuna erasektori kaasamise programm ja võla tagasiostmine kujutavad endast võlanõudest loobumist riigi kasuks, siis võib pankade rekapi-taliseerimisel riigile vähem hüvitist maksta.
- (359) Kuna Kreeka majandus on alates 2008. aastast kahanenud ligikaudu 25 % võrra, siis peab Eurobank oma tulususe taastamiseks kohandama selle uue keskkonnaga oma korraldust, kulude ülesehitust ja äriõrgustikku. Seega peab pank hoolimata moraalariskiga seotud küsimuste puudumisest korraldama oma tegevuse Kreekas ümber, et tagada pikaajaline elujõulisus.
- (360) Komisjon täheldas samuti, et Eurobanki seotus Kreeka riigi olukorrast põhjustatud riskidega oli ulatuslikum kui mõnede teiste Kreeka pankade puhul. Sellest tulenevalt ei saa kogu Kreeka riigivõlakirjade kahju (erasektori kaasa-mise programmi kahju) kanda selle arvele, et finantsasutus on pidevalt seotud oma koduriigi olukorrast tulenevate riskidega.
- (361) Eurobanki kahjumi teine allikas on Kreeka kodumajapidamistele ja ettevõtetele antud laenudega seotud kahjum. Komisjon on seisukohal, et see kahjum tuleneb peamiselt erakordselt tõsisest ja pikast SKP vähenemisest – umbes 25 % võrra viie aasta jooksul – ning see ei ole seotud panga liiga riskantsete laenuandmise tavadega. Selle tulemusel ei teki selle kahjumi katmiseks antud abi puhul moraalariski, mis juhtub siis, kui abiga korvatakse panga varasemast riskikäitumisest tulenevaid tagajärgi. Seega on abi vähem moonutava iseloomuga <sup>(139)</sup>.
- (362) Osa Eurobanki kapitalivajadustest ja laenukahjust tuleneb siiski selle rahvusvahelistest tütarettevõtjatest (Rumeenia, Bulgaaria, Poola ja Ukraina). Näiteks 2012. aastal olid pangal kahjumid Rumeenias, Bulgaarias ja Ukrainas, samas kui need tütarettevõtjad said grupisisese rahastamisest 1,8 miljardi euro ulatuses kasu.
- (363) 2012. aastal Eurobanki kapitalivajaduste kindlaksmääramiseks läbi viidud stressitesti näitasid ka, et osa kapitali-vajadustest tulenes välislaenude kahjumitest. Nende laenude krediidikahjumi prognoosid ulatusid baasstsenaariumi puhul 1 228 miljoni euron ja ebasoodsa stsenaariumi puhul 1 622 miljoni euron.
- (364) Kokkuvõttes käsitletakse 2011. aasta pikendamisteatise punktis 14 olulist osa kahjustest ja sellest tulenevat vajadust abi järele, mis võimaldab komisjonil oma nõudeid leevendada. Osa abivajadusest tuleneb Kreeka laenukahjumist, mis on põhjustatud erakordselt sügavast ja pikast majanduslangusest ja mitte riskantsest laenamisest. Sellistes oludes antud abi ei teki moraalariski küsimusi ja on seega vähem moonutava iseloomuga.
- (365) Osa abivajadusest tuleneb ka Eurobanki enda riskide võtmisest, eelkõige seoses võõramaiste tütarettevõtjatega ja olulise osalusega Kreeka riigivõlakirjades.

#### 7.6.2. Elujõulisus

- (366) Ümberkorralduskavaga tuleb tagada, et finantsasutus on võimeline taastama ümberkorraldusperioodi lõpuks oma pikaajalise elujõulisuse (ümberkorraldamisteatise punkt 2). Käesoleval juhul on ümberkorraldusperiood aeg, mis jääb käesoleva otsuse vastuvõtmise ja 31. detsembri 2018 vahele.
- (367) Kreeka esitas kooskõlas ümberkorraldamisteatise punktidega 9–11 laiaulatusliku ja üksikasjaliku ümberkorraldus-kava, milles esitatakse kogu teave Eurobanki ärimudeli kohta. Kavas määratakse kindlaks ka Eurobanki raskuste põhjused ning kõigi kogetud elujõulisusega seotud probleemidega tegelemiseks võetud meetmed. Ümberkorraldus-kavas kirjeldatakse eelkõige strateegiat, mis valiti Eurobanki tegevuse tõhususe säilitamiseks ja selleks, et tegeleda viivislaenude suure osakaaluga, madala tegevustõhususega, haavatava likviidsus- ja kapitalipositsiooniga ning oma välismaiste ettevõtetega, mis on rahastamise ja kapitali osas seotud oma ematettevõttega.

<sup>(139)</sup> Vt ümberkorraldamisteatise punkt 28 ja komisjoni 5. aprilli 2011. aasta otsuse 2011/83/EL meetme C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 ja N 19/10) kohta, mida Madalmaad rakendasid ettevõtja ABN AMRO Group NV suhtes (ettevõtja loodi ettevõtjate Fortis Bank Nederland ja ABN AMRO N ühinemise järel) põhjendus 320 (ELT L 333, 15.12.2011, lk 1).

#### 7.6.2.1. Kreeka pangandustegevus

- (368) Seoses likviidsuse ja Eurobanki sõltuvusega eurosüsteemist saadavast rahastamisest nähakse ümberkorralduskavas ette bilansimahu piiratud kasv Kreekas, samas hoiuste baas peaks uuesti kasvama. Juba vähenenud erakorralisele likviidsusabile toetumine kahaneb jätkuvalt, mis aitab samuti pangal oma rahastamiskulusid vähendada.
- (369) Põhjenduses 127 kirjeldatud laenude ja hoiuste suhtarv tagab panga bilansi ülesehituse jätkusuutlikkuse ümberkorraldusperioodi lõpus. Väärtpaberite ja muu täiendava tegevuse müük tugevdab samuti panga likviidsuspositsiooni ja tagab, et see ei toetu hulgimüügiturgudele. Panga jätkuvalt pingelise likviidsuspositsiooni tõttu võib komisjon nõustuda Kreeka ametiasutuste taotlusega võimaldada pangale likviidsust tagatiste ja riigivõlakirjade kujul Kreeka pankade toetuskava raames.
- (370) Oma rahastamiskulude vähendamiseks võttis pank ka kohustuse jätkata hoiustelt makstavate intressimäärade vähendamist, nagu on kirjeldatud põhjenduses 127. Komisjon täheldab, et selline hoiusekulu vähendamine aitab oluliselt kaasa Eurobanki kasumlikkuse parandamisele enne proviseerimist.
- (371) Kriisi algusest saadik on Eurobank oma äriõrgustikku Kreekas oluliselt ratsionaliseerinud, vähendades filiaalide ja töötajate arvu. 2018. aastaks langevad panga kogukulud 2013. aastaga võrreldes veel [...] %<sup>(140)</sup>. Selle eesmärgi saavutamiseks on pank võtnud endale kohustuse vähendada 31. detsembriks 2017 oma filiaalide ja töötajate arvu Kreekas maksimaalselt vastavalt [...] ja [...], 800 miljoni euro suuruse maksimaalse kogukuluga Kreekas. Eurobanki loodetav kulude ja tulude suhtarv langeb ümberkorraldusperioodi lõpuks alla [...] %. Komisjoni arvates säilitatakse ümberkorralduskavaga Eurobanki tõhusus uues turukeskkonnas.
- (372) Üks teine oluline valdkond on viivislaenu haldamine, kuna need hõlmasid 31. detsembril 2013 portfelli 29,4 %<sup>(141)</sup>. Eurobank plaanib viivislaenudega tegelemiseks luua eraldi osakonna, mille krediitpoliitika peab olema kookõlas kõrgete standarditega, et maksimeerida panga jaoks krediitprotsessi iga etapi väärtust, nagu on kirjeldatud põhjendustes 131 ja 132.

#### 7.6.2.2. Ettevõtte üldjuhtimine

- (373) Teine tähelepanu vääriv koht on Eurobanki juhtimine, arvestades, et 31. detsembril 2013 kuulus Kreeka finantsstabiilsuse fondile 95,23 % panga osakutest. Kreeka riigi omanduses olevate pankade minevikku arvesse võttes leppisid Eurobank ja Kreeka finantsstabiilsuse fond 2013. aastal kokku konkreetsetes suhete raamistikus. Nimetatud kokkulepe kaitseb Eurobanki igapäevast äritegevust tema peamise aktsionäri liigse sekkumise eest, tagades samas, et Kreeka finantsstabiilsuse fond saab jälgida ümberkorralduskava elluviimist ja ennetada kohaste konsultatsioonimeetluste kaudu panga juhatuse ülemäärast riskide võtmist. Eurobank on võtnud endale ka kohustuse jälgida hoolikalt seotud laenuvõtjatega kaasnevaid riske.
- (374) 2014. aastal muudetud Kreeka finantsstabiilsuse fondi seaduses sätestatakse, et fondi 2013. aasta kevadisel rekapiitalseerimisel märgitud aktsiad muutuvad hääleõiguseks, kui vähemalt 50 % 2014. aasta kapitali suurenemisest märgivad erainvestorid. Panga pikaajalise elujõulisuse taastamisega seoses ei asu komisjon eraaktsionäride tagatud kontrolli suhtes negatiivsele seisukohale, kui nad investeerivad panka olulise summa enda raha. Komisjon täheldab, et Kreeka finantsstabiilsuse fondi hääleõiguse piiramist ei kohaldata Eurobanki põhikirja või olulisi otsuseid või muid strateegilisi otsuseid puudutavate hääletuste korral. Komisjon tervitab asjaolu, et Kreeka finantsstabiilsuse fond saab automaatselt oma täieliku hääleõiguse tagasi, kui Eurobank oma ümberkorralduskava ei rakenda. Nende sätetega tagatakse, et Kreeka finantsstabiilsuse fond, kes igapäevaselt Eurobanki tegevusse ei sekku, saab säilitada oma huvid aktsionärina ja ümberkorralduskava korraldiku rakendamise tagamise eest vastutava asutusena.

<sup>(140)</sup> Vt põhjendus 106.

<sup>(141)</sup> Kogu 2013. aasta tulemused, lk 3: [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank\\_4Q2013\\_Financial\\_Results.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank_4Q2013_Financial_Results.pdf)



#### 7.6.2.3. Rahvusvaheline tegevus

- (375) Eurobanki teatud rahvusvaheline tegevus on minevikus põhjustanud kapitali äravoolu ning likviidsuse ja tasuvuse vähenemist, nagu on selgitatud põhjendustes 362 ja 363.
- (376) Ümberkorralduskavas nähakse ette Eurobanki ärimudeli suunamine selle poole, et pank oleks rohkem keskendunud [...] Eurobank on juba müünud oma mittekasumliku tütarettevõtja Poolas, EFG Polandi. Samuti on ta alustanud teiste tütarettevõtjate ratsionaliseerimist, et tugevdada krediitdiprotsessi ja vähendada tütarettevõtjate rahastamispuudujääki. Kavas on loobuda [...] tütarettevõtja [...] <sup>(142)</sup>. Samuti korraldatakse ümber [...] ja [...] tütarettevõtja tegevus enne nende võimalikku müüki hilisemas etapis, nagu on osutatud põhjenduses 116.
- (377) Välistegevuse üldine kasumlikkus taastatakse alates [...]. Samal kuupäeval vähendatakse välismaistele tütarettevõtjatele eraldatavat rahastamist [...] võrra võrreldes 31. detsembri 2012. aasta tasemega.
- (378) Komisjon on seega seisukohal, et Eurobank korraldab piisaval määral ümber ja vähendab välismaiste tütarettevõtjate suurust, et vältida täiendavaid kapitalivajadusi ja likviidsuspuudujääki tulevikus. Põhjenduses 128 kirjeldatud kohustus hoiduda süstimast suuri kapitalisummasid panga rahvusvahelistesse tütarettevõtjatesse tagab samuti selle, et välismaised tütarettevõtjad ei ohusta kapitali või likviidsust.

#### 7.6.2.4. Järeldus elujõulisuse kohta

- (379) Punktis 2.4 kirjeldatud baasstsenaariumi kohaselt on Eurobank ümberkorraldusperioodi lõpus võimeline saama tulu, mis võimaldab katta kõik tema kulud, ja saavutab asjakohase omakapitali investeeringute tulususe, võttes arvesse oma riskiprofiili. Panga omakapitali investeeringute tulusus on baasstsenaariumi kohaselt 2018. aastal [...] %. Samal ajal jääb panga kapitalipositsioon prognooside kohaselt rahuldavale tasemele, kuna kapitali adekvaatsuse määr ei lange alates 2014. aastast alla [...] %.
- (380) Lõpuks võtab komisjon teadmiseks ka Kreeka ametiasutuste esitatud Eurobanki ümberkorralduskavas kirjeldatud ebasoodsa stsenaariumi. See stsenaarium põhineb Kreeka finantsstabiilsuse fondiga kokku lepitud eelduste kogumil. Selles võetakse arvesse pikemat ja sügavamat majanduslangust ning kinnisvarahindade tõsisemat deflatsiooni <sup>(143)</sup>. Ümberkorralduskavas näidatakse, et Eurobank on suuteline pidama vastu mõistlikule hulgal stressile, kuna ebasoodsa stsenaariumi kohaselt jääb pank ümberkorraldusperioodi lõpuks kasumlikuks ning 2018. aastal on tema omakapitali investeeringute tulusus [...] % ja esimese taseme põhiomavahendite suhtarv [...] %.
- (381) Kreeka keskpanga 2013. aastal ellu viidud stressitestid kinnitasid, et 2014. aastal suurendatava täiendava kapitali summa, 2 864 miljonit eurot, on piisav selleks, et saada ümberkorraldusperioodil hakkama baasstsenaariumi korral. Eurobank esitab Kreeka keskpangale ka tingimusliku kapitaliplaani koos meetmetega, mida tuleb rakendada siis, kui majanduskeskkond peaks veelgi halvenema. Komisjon tuletab meelde, et kapitalivajaduste hindamisel baasstsenaariumi kohaselt tegi Kreeka keskpank juba mitmeid kohandusi, mille tulemusel suurenesid hinnangulised kapitalivajadused võrreldes Eurobanki enda baasstsenaariumis hinnatud kapitalivajadustega. Kreeka keskpanga hinnatud kapitalivajadusi võib seega pidada stressitestiks. Jõudmaks järeldusele, et Eurobank on elujõuline, ei nõua komisjon, et pangal oleks piisavalt eelkapitali, et katta Kreeka keskpanga hinnatud stressistsenaariumi kapitalivajadused, kuna see hinnanguline tase sisaldab stressi kõrget taset.
- (382) Lisaks on positiivne, et Eurobank ei tee täiendavaid investeeringuid mitteinvesteerimisjärgu reitinguga väärtpabertesse, mis aitab tal säilitada oma kapitali- ja likviidsuspositsiooni.
- (383) Komisjon saab seega teha järelduse, et Eurobank on võtnud piisavalt meetmeid Kreeka kohaliku pangandustegevuse ja välismaise tegevuse elujõulisuse probleemidega tegelemiseks.

<sup>(142)</sup> [...] tütarettevõtja on tootnud kahjumit alates 2009. aastast, tal on väike turuosa (alla [...] % laenude ja hoiuste pealt), kõrge kulude ja tulude suhtarv ning suur rahastamispuudujääk.

<sup>(143)</sup> Ümberkorralduskavas osutatud finantsprognoosid erinevad Kreeka keskpanga läbiviidud stressitestide tulemustest, kuna need testid ei põhinenud samadel eeldustel ning sisaldasid Kreeka keskpanga täiendavaid kohandusi.

### 7.6.3. Omaosalus ja kulude jagamine

#### 7.6.3.1. Meetmete A, B1, B2, B3 ja B4 ümberkorraldamisteadisega kokkusobivuse hindamine

- (384) Nagu on sätestatud ümberkorraldamisteadises, peavad pangad ja aktsionärid aitama ümberkorraldusele kaasa nii palju kui võimalik, tagamaks, et abi piirdub vajaliku miinimumiga. Seega peaksid pangad kasutama ümberkorraldamise rahastamiseks omavahendeid, näiteks müüma varasid, ning aktsionärid peaksid võimaluse korral panga kahjumi katma. Eurobanki võetud kohustused peaksid tagama, et kasutatakse omavahendeid ning et algsed aktsionärid ja erainvestorid, kelle valduses on panga hübriidkapital, aitaksid ümberkorraldamisele kaasa.

#### 7.6.3.1.1. Eurobanki omaosalus: loovutamised ja kulude vähendamine

- (385) Eurobank on loovutanud märkimisväärse osa üksusi, et suurendada oma kapitali adekvaatsust. Oma suurte Poola ja Türgi tütarettevõtjate müük on tema kapitalipositsiooni parandanud umbes 750 miljoni euro võrra. Need müügid on parandanud ka Eurobanki likviidsuspositsiooni. Aktsiakapitali suurendamine ettevõtjas Eurobank Properties võimaldas pangal tõsta oma kapitali 200 miljoni euro võrra.
- (386) Ümberkorralduskavas sätestatakse edasine varade müük [...] ja [...] aastal. Eelkõige on Eurobank võtnud endale kohustuse vähendada oma välismaiste varade mahtu 8,77 miljardi euron. Võttes arvesse juba elluviidud finantsvõimenduse vähendamist ja loovutamisi, vähendab pank täiendava ärimahu kahandamisega [...] aastaks oluliselt oma geograafilist jalajälge.
- (387) Lisaks on Eurobank võtnud endale kohustuse vähendada veelgi välistegevuse mahtu, kui ta vajab Kreeka finantsstabiilsuse fondilt rohkem kui 1 miljardi eurost kapitalisüsti. Sellise stsenaariumi puhul vähendab pank oma rahvusvaheliste varade portfelli kõige enam 3,5 miljardi euron. Kui meetme C raames tehtav kapitalisüst jääb alla 1 miljardi euro, siis peavad erainvestorid tegema vähemalt 1,5 miljardi eurose süsti ehk rohkem kui Kreeka finantsstabiilsuse fond. See erainvestorite suurem osalemine vähendaks oluliselt vajatava abi summat, edendades seeläbi koormuse jagamist.
- (388) Eurobank võttis ka kohustuse müüa suure ja kasumliku tütarettevõtja, kes tegeleb kindlustusega.
- (389) Kapitalivajaduste piiramiseks on Eurobank võtnud kohustuse mitte kasutada kapitali oma välismaiste tütarettevõtjate toetamiseks või mahu suurendamiseks, nagu on kirjeldatud põhjenduses 128. Lisaks näevad kohustused ette, et Eurobank ei tegele enam omandamistega.
- (390) Eurobank on end sidunud ka kaugeleulatuva kulude vähendamise programmiga, nagu on osutatud punktis 2.4.2. Nii vähenevad ta kulud 2018. aastani veelgi. [...]
- (391) Kreeka on eelkõige võtnud kohustuse, et kuni [...] ei maksa Eurobank mitte ühelegi töötajale ega juhile aastast kogutasu (palk, pensionimaksud, preemia), mis ületab [...]. Lisaks, kui Kreeka finantsstabiilsuse fond märgib Eurobanki mõne aktsia, siis on Kreeka kohustatud kohaldama kooskõlas 2013. aasta pangandusteadisega palkade ülemmäära<sup>(144)</sup>.

#### 7.6.3.1.2. Kauaaegsete aktsionäride kulude jagamine ja uus turule ilmunud kapital

- (392) Eurobanki olemasolevate aktsionäride osalust vähendati oluliselt 2013. aasta kevadisel rekapiitalseerimisel (meede B4). Olemasolevate aktsionäride osalust vähendati 2013. aasta kevade rekapiitalseerimise eelselt 100 %lt vaid 1,44 %ni. Komisjon märgib samuti, et Eurobank ei ole alates 2008. aastast maksnud sularahadividende. Komisjon hindab positiivselt ka asjaolu, et Kreeka finantsstabiilsuse fond annab täiendavat kapitali üksnes siis, kui Eurobank ei suuda seda koguda turult mõistliku hinnaga, mis on kehtestatud kahe sõltumatu hindaja arvamuse alusel.

<sup>(144)</sup> Vt joonealune märkus 85.

### 7.6.3.1.3. Allutatud laenude omanike kulude jagamine

- (393) Eurobanki allutatud laenude omanikud on aidanud maksta panga ümberkorralduskulusid. Eurobank viis kapitali genereerimiseks läbi mitmeid kohustuste juhtimise menetlusi. Kohustuste vahetamise kogusumma ulatus 748 miljoni euroni, millest 565 miljonit oli kapitalikasum, nagu on kirjeldatud põhjendustes 122 ja 123.
- (394) Järelejäävatele vahenditele laieneb põhjenduses 133 kirjeldatud kupongikeeld. Komisjon on seetõttu seisukohal, et tagatud on asjakohane panga hübriidkapitali omavate erainvestorite kulude jagamine ja ümberkorraldamistaise kriteeriumid sellega seoses täidetakse.
- (395) Kokkuvõttes on komisjon punktis 7.6.1 kirjeldatud aspekte arvesse võttes seisukohal, et Kreeka on võtnud piisavaid omapanuse ja kulude jagamise meetmeid, et piirata meetmete A, B1, B2, B3 ja B4 abisummat vajaliku miinimumini.

### 7.6.3.2. Meetme C kokkusobivuse hindamine 2013. aasta pangandusteatisega

- (396) 2013. aasta pangandusteatis täiendab ümberkorraldamistestatist ning selles kutsutakse üles edendama kulude jagamist ja andma pankadele kapitalitoetust, et nad saaksid ellu viia täiendavaid meetmeid abi piiramiseks miinimumini. 2013. aasta pangandusteatis punktis 29 nõutakse, et liikmesriik näitaks, et kõik sellise abi miinimumini piiramise meetmed on maksimaalselt tarvitusele võetud. Selleks peab liikmesriik esitama kapitali suurendamise kava, tagama kohase kulude jagamise aktsionäride ja allutatud võlausaldajate vahel ning ennetama vahendite väljavoolu enne ümberkorraldusotsust. 2013. aasta pangandusteatis kohaselt peab kapitali suurendamise kava hõlmama õigusega seotud teemasid, vabatahtlikke kohustuste juhtimise menetlusi, kapitali kasvu toetavaid loovutamisi, finantsvõimenduse vähendamise meetmeid, kasumi jaotamata jätmist ja muid meetmeid nagu näiteks range kulude ja hüvitamise poliitika.
- (397) 2013. aasta pangandusteatis punktis 47 sätestatakse, et kapitalidefitsiidi tuvastamisel peab pank vältima vahendite väljavoolu mitmete meetmete abil, mille eesmärk on tagada samasugune tulemus nagu korrapäraste dividendide, kupongide, hinnaliidrina tegutsemise või reklaami keelu puhul. Komisjon märgib, et Eurobank juba järgib neid keelde, kuna need on lisatud Kreeka esitatud kohustuste nimekirja, nagu on kirjeldatud põhjenduses 133, ning Eurobank ei ole alates 2008. aastast maksnud sularahadividende.
- (398) 2014. aasta rekapitaliseerimise kohustuses (meede C) määratakse kindlaks likviidsusreserv, mis katab 2013. aastal Kreeka keskpanga läbiviidud ja 6. märtsil 2014 avaldatud stressitesti käigus kindlaks tehtud tulevase kahjumi. Stressitesti tulemused näitavad, et Eurobank vajab 2 945 miljoni euro ulatuses täiendavat kapitali, et katta stressisenaariumi kohased tulevased kahjumid. Meetmega C kaetakse kapitalivajadus, mis säilib, niivõrd kui võrd i) seda ei saa katta edasiste loovutamiste või kapitali suurendamise meetmete kaudu (komisjon on seisukohal, et Eurobank on analüüsinud võimalikke loovutamisi ja pühendunud neile, mis võivad kapitalivajadusi Kreeka keskpangale esitatud kapitalikava raamistikus vähendada); ii) mida ei kaeta erainvestorite aktsiakapitali suurendamise raamistikus 2014. aprillis. Seega ei anna see Eurobankile liigset kapitali.
- (399) Nagu on selgitatud põhjendustes 385 ja 395, on pank juba võtnud enne stressiteste meetmeid selleks, et piirata abi võimaliku miinimumini. Kui pank suudab praegu kapitali tõstmise menetluse käigus koguda suurema osa vajaminevast kapitalist erainvestoritelt ja Kreeka finantsstabiilsuse fondi väljamakstav täiendav abi jääb alla 1 miljardi euro, siis ei vaja Eurobank rohkem omapanust. Kui aga meetme C raames makstav abi ületab nimetatud piiri, siis peaks Eurobank loobuma veel enamatest tegevusaladest.
- (400) Seoses kulude jagamisega sätestatakse 2013. aasta pangandusteatises, et kohane kulude jagamine eeldab enne kapitalitoetuse vormis abi eraldamist aktsionäride, hübriidkapitali omanike ja allutatud laenude omanike panustamist. Komisjon märgib, et Kreeka on muutnud oma riiklikku õigusraamistikku sellisel, et enne igasugust täiendavat kapitalisüsti on tagatud allutatud võlausaldajate osalemine panga ümberkorralduskuludes. Komisjon märgib samuti, et Kreeka on võtnud kohustuse rakendada 2014. aastal muudetud Kreeka finantsstabiilsuse fondi seaduse artikli 6 lõikes a sätestatud meetmeid, millega nähakse ette, et krediitiasutuse kapitali puudujääk tuleb kanda vajaduse korral

üle asutuse kapitaliinstrumentide ja muude allutatud kohustuste omanikele. Kuna 2013. aasta pangandusteatisepunkti 45 alusel toimub selline kulude jagamine alles pärast 2014. aasta rekapiitalseerimise kohustuse (meede C) kuupäeva, siis järgnevad komisjoni arvates ebaproportsionaalsed tulemused, kui kohustuslik allutatud laenu ja hübriidkapitali konverteerimine toimub juba kohustuse hetkel. Kui Eurobank suudab koguda piisavalt erakapitali kogu oma Kreeka keskpanga läbiviidud stressitestiga kindlaks määratud kapitalivajaduse katmiseks, siis on allutatud laenu konverteerimine ebaproportsionaalne. Seega ei ole nõuetekohase kulude jagamise tagamiseks piisav Kreeka kohustus allutatud võlausaldajate nõudeõiguste teisendamine enne igasuguse kapitalitoetuse tegelikku maksmist Eurobankile.

- (401) Tagamaks Eurobanki omanike maksimaalse osalemise kogu ümberkorraldusperioodil nõuetekohase kapitalibaasi moodustamises, võttis Kreeka lisaks kohustuse, et Eurobank säilitab kuni ümberkorraldusperioodi lõpuni dividende ja ei maksa välja ühtegi kupongi, mille maksmiseks ta ei ole seadusega kohustatud. Seega ei kasuta Eurobank kooskõlas ümberkorraldamisteatisepunktiga 26 ja 2013. aasta pangandusteatisepunktiga 47 riigiabi selleks, et teha makseid omavahenditest, kui selliste maksete tegemiseks napib kasumit.
- (402) Eurobank võttis samuti kohustuse mitte maksta kuni 31. detsembrini 2017 mitte ühelegi töötajale või juhile aastast kogutasu (palk, pensionimaksud, preemia), mis ületab Kreeka keskpanga juhi aastase kogutasu (arvesse ei võeta pangajuhi vabatahtlikku osalist tasust loobumist). Lisaks, kui Kreeka finantsstabiilsuse fond märgib panga mõne aktsia, siis on Kreekas kohustatud kohaldama kooskõlas 2013. aasta pangandusteatisega palkade ülemmäära<sup>(145)</sup>.
- (403) Komisjon peab hindama, kas kahte stsenaariumi hõlmav kohustus täidab 2013. aasta pangandusteatises sätestatud nõudmised.
- (404) Esimese stsenaariumi korral, mille puhul Kreeka finantsstabiilsuse fond ei anna Eurobankile tegelikult uut kapitali, piirdub meetmega C ettenähtud abi pelgalt kapitali suurendamise tagamise kohustusega ning fond ei maksa mitte ühtegi eurot, kuna kõik uued aktsiad märgivad erainvestorid. 2013. aasta pangandusteatises sätestatakse, et hüvitamise piirang võib lõppeda siis, kui abi on tagasi makstud. Samas ei saa tagasi maksta abi, mis on lisatud sellisesse tagamise kohustusse seoses prognoositava kapitali suurendamisega, kui kõnealust kohustust ei ole kunagi jõustatud (kuna riik ei maksnud Eurobankile mingit raha). Sellises olukorras võib komisjon aktsepteerida seda, et hüvitamise piirang kehtib kindlaks määratud aja jooksul. Komisjon on seisukohal, et Kreeka võetud kohustus, mis kehtib kuni 31. detsembrini 2017 (ehk 3 aastat ja 8 kuud, lõppedes üks aasta enne ümberkorralduskava lõppu), on 2013. aasta pangandusteatisepunkti 38 viimase lõigu nõuetekohane kohaldamine. Kuna pangajuhi aastatasu on 2013. aasta pangandusteatisepunkti 38 teise lõigus sätestatud ülemmäärast väiksem ja see kohustus kehtib kogu grupile, siis on komisjon seisukohal, et Kreeka esitatud kohustus juhuks, kui Kreeka finantsstabiilsuse fond ei märgi kavandatud kapitali suurendamise raames mitte ühtegi aktsiat, on kooskõlas 2013. aasta pangandusteatisepunktiga 38.
- (405) Teise stsenaariumi korral, mille puhul Kreeka finantsstabiilsuse fond märgib Eurobanki aktsiaid, kohustus Kreeka muutma kohustust nii, et see oleks kooskõlas 2013. aasta pangandusteatisega. Komisjon märgib, et kui Kreeka finantsstabiilsuse fond märgiks mõne aktsia, siis selleks, et säilitada kooskõla 2013. aasta pangandusteatisega, tuleks tasustamise ülemmäära järgmist kestust muuta selliselt, et see kestaks vähemalt kuni ümberkorralduskava lõpuni – 31. detsembrini 2018 – või sooritatakse abi tagasimaksmisega samaväärne tehing. Kuna Eurobank ei saa tavaaktsiaid tagasi maksta, siis nõustub komisjon, et aktsiate kasumiga müüki järelturul loetakse abi tagasimaksmisega samaväärseks.
- (406) Kokkuvõttes on Kreeka sätestatud hüvitamise piiramise kohustus mõlema stsenaariumi puhul kooskõlas 2013. aasta pangandusteatisega.
- (407) Mis puudutab riigile tasu maksmist, siis nõutakse 2011. aasta pikendusteatises, et uued aktsiad emiteeritaks diskontoga turuhinna suhtes pärast lahendamise eesmärgil tehtud korrigeerimist. Komisjon täheldab, et selle nõude eesmärk on tagada, et riik saab oma osaluse eest Eurobankis piisavat tasu ja et kauaaegsete aktsionäride osalust vähendatakse vastavalt. Meetme C puhul on riik juba Eurobanki peamine aktsionär, omades rohkem kui 90 % aktsiatest. Seega vähendaks ülemäärane allahindlus turuhinna suhtes riigi saadavat tasu seoses meetmega B4 ja see võib kaasa tuua abi investoritele, kui allahindluse puhul alahinnatakse Eurobanki väärtust. Sellise olukorra

<sup>(145)</sup> Vt joonealune märkus 85.

vältimiseks ei saa märkimishind olla väiksem sõltumatute hindajate kahe hindamise alusel kindlaks määratud baashinnast. Seega kaitsevad hinna kindlaksmääramise üksikasjalikud kokkulepped Kreeka finantsstabiilsuse fondi uute investorite osaluse liigse vähendamise eest, tagades samas, et fond märgib uusi aktsiaid hinnaga, mis peegeldab Eurobanki väärtust. Sellises olukorras võib komisjon nõustuda, et uusi aktsiaid emiteeritakse madalama diskontoga turuhinna suhtes, kui on kavandatud 2011. aasta pikendusteatises, ning pidada baashinda vastuvõetavaks.

- (408) Kui aktsiad oleksid emiteeritud kõrgema hinnaga, siis oleks see võinud hirmutada erainvestoreid aktsiakapitali suurendamises osalemast ja see oleks piiranud erakapitali suurendamist.
- (409) Seega on komisjon seisukohal, et omapanuse ja kulude jagamise tase on meetme C jaoks kohane.

#### 7.6.3.3. Omapanuse ja kulude jagamise kokkuvõte

- (410) Komisjon täheldab, et võrreldes kogu riigipoolse rekapiitalseerimisega on omapanus ja kulude jagamine varade müümise näol palju madalam, kui komisjon harilikult piisavaks peaks. Arvestades aga punktis 7.6.1 kirjeldatud aspekte, mille alusel komisjon võib aktsepteerida madalamat omapanust ja kulude jagamist, võib ümberkorralduskava tunnistada piisavat omapanust ja kulude jagamist pakkuvaks kavaks.
- (411) Ka ümberkorralduskava on meetme C osas 2013. aasta pangandusteatisega kooskõlas.

#### 7.6.4. Konkurentsimoanutusi piiravad meetmed

- (412) Ümberkorraldamisteatises nõutakse, et ümberkorralduskavas pakutaks välja konkurentsi moonutamist piiravad ja pangasektori konkurentsivõimet tagavad meetmed. Lisaks peaksid need meetmed tegelema ka moraalariski küsimustega ja tagama, et riigiabi ei kasutata konkurentsivastase käitumise rahastamiseks.
- (413) Ümberkorraldamisteatise punkti 31 kohaselt peab komisjon abi suuruse ja konkurentsi moonutava mõju hindamisel arvesse võtma nii absoluutset kui ka suhtelist abisummat ning kulude jagamise ulatust ja finantsasutuse turupositsiooni pärast ümberkorraldamist. Sellega seoses tuletab komisjon meelde, et Eurobank sai riigilt kapitalisüsti, mis vastab 16 %le tema riskiga kaalutud varadest (välja arvatud meede C). Meetmega C kohustuti andma Eurobankile täiendavalt 2 864 miljardit eurot, misjärel ulatus finantsabi 23,7 protsendini Eurobanki riskiga kaalutud varadest. Kapitalitoetuse kõrval sai Eurobank ka 15. aprillil 2011. aastal 13 600 miljoni euro ja 30. novembril 2013. aastal 13 932 miljoni euro ulatuses likviidsustagatise, mis moodustasid samal kuupäeval 17 % panga bilansimahust. Eurobank sai 31. detsembril 2012. aastal 12 miljardi euro ulatuses kasu ka riigi tagatud erakorralisest likviidsusabist, mis moodustas sel kuupäeval 18 % panga bilansimahust. Seega on selle suhteliselt suure abisummaga seoses põhjendatud konkurentsi moonutamist piiravate meetmete kohaldamine. Lisaks on Eurobanki turuosa Kreekas suur, hõlmates 31. detsembril 2012 laenude puhul 17 % turust ja hoiuste puhul 12 % turust. New TT Banki ja Nea Proton Banki omandamine suurendas panga turuosa 2013. aasta septembris <sup>(146)</sup> 20,7 protsendini laenude osas ja 18,8 protsendini hoiuste valdkonnas.
- (414) Komisjon tuletab meelde, et Eurobanki raskused tulenevad peamiselt välistest šokkidest, nagu Kreeka võlakriis ja pikaajaline majanduslangus, mis on Kreeka majanduse alates 2008. aastast segi paisanud, nagu on märgitud Eurobanki menetluse algatamise otsuse põhjenduses 69. Vajadust tegeleda moraalariski küsimustega on vähendatud, kuna pank ei paista olevat võtnud liigseid riske. Nagu kirjeldatud punktis 7.6.1, on abimeetmete konkurentsi moonutav mõju ja ka vajadus konkurentsi moonutamist piiravate meetmete järele nende aspektide tõttu väiksem. Nimetatud põhjustel võib komisjon erandkorras nõustuda, et hoolimata suurest riigiabi summast ei kavandata ümberkorralduskavas bilansimahu ja laenude vähendamist Kreekas.
- (415) Komisjon märgib siiski, et riigipoolne rekapiitalseerimine võimaldas pangal jätkata oma pangandustegevust välis-turgudel ja oma kindlustustegevust Kreekas.

<sup>(146)</sup> Ümberkorralduskava lk 14.

- (416) Sellega seoses märgib komisjon ära lisaks juba elluviidud finantsvõimenduse vähendamisele ja ümberkorraldamisele Eurobanki võetud kohustuse müüa oma kindlustusetegevus [...] ning kohustuse vähendada oma rahvusvahelisi varasid 31. detsembriks 2018, mis toob endaga tõenäoliselt kaasa edasised loobumised [...] ja [...], ning tema kohustuse mitte kasutada abi nende ettevõtete kasvu rahastamiseks. Komisjon peab proportsionaalseks, et välismaiste varade vähendamine on ulatuslikum, kui Kreeka finantsstabiilsuse fond annab meetme C raames Eurobankile täiendavat finantsabi summas, mis ületab summa 1 miljard eurot. Nagu on osutatud põhjenduses 295, tooks selline makse kaasa abi suurema moonutava mõju kui lihtsalt kohustus osaleda kapitali suurendamises. Kui aga täiendav kapitalisüst jääb alla 1 miljardi euro, siis tooks see kaasa erainvestorite ulatuslikuma, vähemalt 1,5 miljardi euro suuruse osalemise. Lisaks tähendaks suurem eraosalus täiendavat kulude jagamist, nagu on selgitatud põhjenduses 388. Ümberkorraldamisteatise punktis 31 sätestatakse, et kulude jagamise meetmete hindamisel tuleb arvesse võtta nii riigilt saadud abi eest makstavat hinda kui ka kulude jagamise astet. Seega jääb konkurents täiendav moonutamine piiratuks, kui Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüst jääb alla 1 miljardi euro.
- (417) Ka võttis Kreeka kohustuse kehtestada omandamise keeld, tagamaks, et Eurobank ei kasuta saadud riigiabi uute ettevõtete omandamiseks. See keeld aitab tagada, et abi kasutatakse rangelt ainult Kreeka pangategevuse elujõulisuse taastamise toetamiseks ja mitte laienemiseks näiteks välisurgudel.
- (418) Kohustus vähendada Kreeka hoiustelt makstavat jätkusuutmatult kõrget intressi tagab samuti selle, et abi ei kasutata jätkusuutmatu hoiuse kogumise strateegiate rahastamiseks, mis moonutab konkurents Kreeka turul. Kohustus rakendada uute laenude hindade määramisel rangeid asjakohasel krediidiriski hindamisel põhinevaid suuniseid aitab samuti Eurobankil vältida klientide laenude puhul ebakohaste hinnamääramise strateegiatega konkurents moonutamist Kreeka turul.
- (419) Võttes arvesse punktis 7.6.1 kirjeldatud eriolukorda ja ümberkorralduskavas sätestatud meetmeid, on komisjon seisukohal, et konkurents moonutamise piiramiseks võetud kaitsemeetmed on piisavad.

#### 7.7. JÄRELEVALVE

- (420) Vastavalt ümberkorraldamisteatise punktile 5 nõutakse korrapäraste aruannete esitamist, et võimaldada komisjonil kontrollida ümberkorralduskava nõuetekohast rakendamist. Nagu on sätestatud kohustustes, <sup>(147)</sup> tagab Kreeka, et järelevalve eest vastutav usaldusisik, kelle Eurobank on komisjoni nõusolekul juba ametisse nimetanud, jälgib Kreeka kohustuste täitmist Kreekas ja välismaal seoses tegevuse ümberkorraldamise, ettevõtte juhtimise ja äritegevusega. Komisjon leiab seega, et ümberkorralduskava rakendamise nõuetekohane järelevalve on tagatud.

#### 8. JÄRELDUS

- (421) Komisjon leiab, et Kreeka on ebaseaduslikult rakendanud abimeetmeid SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/N), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C, ex 2012/NN) SA.31155 (2013/C) (2013/NN), rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, kuna meetmeid rakendati enne nende ametlikku teavitamist. Komisjon leiab aga siiski, et ümberkorralduskava, koos lisades loetletud kohustustega, tagab Eurobanki pikaajalise elujõulisuse, on kulude jagamise ja omanuse osas piisav ning tasakaalustab asjakohaselt ja proportsionaalselt käesolevas otsuses uuritud abimeetmete konkurents moonutavat mõju. Esitatud ümberkorralduskava ja lisatud kohustused vastavad ümberkorraldamisteatise kriteeriumidele ning abimeetmeid võib seega pidada kokkusobivaks siseturuga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

#### Artikkel 1

1. Järgmised Kreeka teostatud või kavandatud meetmed on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 alusel:

- a) Kreeka keskpanga antud ja Kreeka Vabariigi tagatud erakorraline likviidsusabi ettevõttele Eurobank Ergasias SA (Eurobank) (meede L2);

<sup>(147)</sup> Vt põhjendus 134.



- b) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2012. aasta detsembris Eurobankile võimaldatud teine ajutine rekapiitalseerimine summas 1 341 miljonit eurot (meede B2);
- c) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 21. detsembril 2012 Eurobankile antud kohustuse võtmise kinnitus summas 528 miljonit eurot (meede B3);
- d) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2013. aasta mais Eurobankile võimaldatud rekapiitalseerimine summas 5 839 miljonit eurot (meede B4);
- e) Kreeka finantsstabiilsuse fondi võetud rekapiitalseerimise kohustus summas 2 864 miljonit eurot, millele järgnes 12. aprillil 2014 toimunud aktsionäride erakorralisel koosolekul heaks kiidetud osakapitali suurendamine 2 864 miljoni euro võrra Kreeka finantsstabiilsuse fondi muudetud seaduse 3864/2010 alusel (meede C);
- f) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 28. augustil 2013 tehtud kapitalisüst Nea Proton Bankile summas 395 miljonit eurot (meede NP3).
2. Eurobanki grupp (Eurobank Ergasias S.A ja selle tütarettevõtjad (nii panganduse kui ka muuga tegelevad Kreekas ja Kreekast väljaspool asuvad tütarettevõtjad ja filiaalid)) puudutava 16. aprillil 2014 esitatud ümberkorralduskava ja Kreeka 16. aprillil 2014 esitatud kohustuste valguses on järgmine riigiabi siseturuga kokkusobiv:
- a) Kreeka 2009. aasta mais rekapiitalseerimise kava raames Eurobankile tehtud kapitalisüst summas 950 miljonit eurot (meede A);
- b) Kreeka keskpanga antud ja Kreeka Vabariigi alates 2011. aasta juulist tagatud erakorraline likviidsusabi Eurobankile summas 12 miljardit eurot 31. detsembril 2012 (meede L2);
- c) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2012. aasta mais Eurobankile võimaldatud esimene ajutine rekapiitalseerimine summas 3 970 miljonit eurot (meede B1);
- d) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2012. aasta detsembris Eurobankile võimaldatud teine ajutine rekapiitalseerimine summas 1 341 miljonit eurot (meede B2);
- e) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 21. detsembril 2012 Eurobanki suhtes võetud kohustuse kinnitus summas 528 miljonit eurot (meede B3);
- f) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2013. aasta mais Eurobankile võimaldatud rekapiitalseerimine summas 5 839 miljonit eurot (meede B4);
- g) Kreeka finantsstabiilsuse fondi rekapiitalseerimise kohustus summas 2 864 miljonit eurot Eurobanki suhtes, millele järgnes 12. aprillil 2014 toimunud aktsionäride erakorralisel koosolekul heaks kiidetud osakapitali suurendamine 2 864 miljoni euro võrra Kreeka muudetud finantsstabiilsuse seaduse 3864/2010 alusel (meede C);
- h) Kreeka 2009. aasta mais Proton Bankile tehtud kapitalisüst summas 80 miljonit eurot (meede Pr1);
- i) Proton Bankist Nea Proton Banki ülekantud tegevusega seotud rahastamispuudujäägi katmine 1 121,6 miljoni euro suuruses summas Kreeka hoiuste ja investeeringute tagamise fondi ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi poolt 2011. aasta oktoobris ja 2012. aasta mais (meede N1);
- j) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 2011. aasta oktoobris, 2012. aasta veebruaris, 2012. aasta augustis ja 2012. aasta detsembris Nea Proton Bankile tehtud kapitalisüst kogusummas 515 miljonit eurot (meede NP2);
- k) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 28. augustil 2013 tehtud kapitalisüst Nea Proton Bankile summas 395 miljonit eurot (meede NP3);
- l) T Bankist Hellenic Postbanki („TT Bank”) ülekantud tegevusega seotud rahastamispuudujäägi katmine 677 miljoni euro suuruses summas Kreeka hoiuste ja investeeringute tagamise fondi ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi poolt 2011. aasta detsembris ja 2013. aasta veebruaris (meede T);
- m) Kreeka 2009. aasta mais TT Bankile tehtud kapitalisüst summas 224,96 miljonit eurot (meede TT);
- n) TT Bankist New Hellenic Postbanki („New TT Bank”) ülekantud tegevusega seotud rahastamispuudujäägi katmine 3 732,6 miljoni euro suuruses summas Kreeka hoiuste ja investeeringute tagamise fondi ning Kreeka finantsstabiilsuse fondi poolt 2013. aasta jaanuaris ja juunis (meede NTT1);
- o) Kreeka finantsstabiilsuse fondi 29. jaanuaril 2013 New TT Bankile tehtud kapitalisüst summas 500 miljonit eurot (meede NTT2).

*Artikkel 2*

Käesolev otsus on adresseeritud Kreeka Vabariigile.

Brüssel, 29. aprill 2014

*Komisjoni nimel*  
*asepresident*  
Joaquín ALMUNIA

---

## LISA

## EUROBANK – KREEKA VABARIIGI KOHUSTUSED

Kreeka Vabariik tagab, et **Eurobank** rakendab 16. aprillil 2014 esitatud ümberkorralduskava. Kava põhineb Euroopa Komisjoni („komisjon”) I lisas esitatud makromajanduslikel ja reguleerivatel eeldustel.

Kreeka Vabariik esitab käesolevaga järgmised kohustused („**kohustused**”), mis moodustavad ümberkorralduskava lahutamatu osa. Kohustused sisaldavad ümberkorralduskava rakendamiseiga seotud kohustusi („**ümberkorraldamiskohustused**”) ning **ettevõtte juhtimise ja äritegevusega seotud kohustusi**.

Kohustused jõustuvad ümberkorralduskava heaks kiitva komisjoni otsuse vastuvõtmise kuupäeval („otsus”).

Ümberkorraldusperiood lõpeb 31. detsembril 2018. Kohustused kehtivad kogu ümberkorraldusperioodi jooksul, kui konkreetsetes kohustuses ei ole sätestatud teisiti.

Käesolevat teksti tõlgendatakse otsuse valguses ELi õigusaktide üldraamistikus ja viitega nõukogu määrusele (EÜ) nr 659/99.

## I PEATÜKK

## MÕISTED

Käesolevate kohustuste puhul kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „**Eurobank**” – Eurobank Ergasias S.A. ja kõik tema tütarettevõtjad. Seega on hõlmatud kogu Eurobanki grupp koos Kreekas ja väljaspool Kreekat asuvate tütarettevõtjate ja filiaalidega, kes tegelevad pangandus- või muu tegevusega;
- 2) „**kapitali suurendamise pakkumine pangandussektoris**” – pakkumine, mille tulemusel Eurobanki omakapitali suhtarv suureneb, võttes arvesse kõiki asjakohaseid elemente, eelkõige tehingu kasumit ja kahjumit ning müügist tulenevat riskiga kaalutud varade vähenemist (vajaduse korral korrigeeritud alles jäänud rahastamisest tuleneva riskiga kaalutud varade suurendamiseks);
- 3) „**kapitali suurendamise pakkumine kindlustussektoris**” – pakkumine, mille tulemusel panga omakapitali suhtarv suureneb. Kõiki panga arvel oleva kindlustustegevuse arvestuslikust väärtusest kõrgemaid pakkumisi loetakse automaatselt kapitali moodustamiseks;
- 4) „**sulgemine**” – loovutatava äriettevõtte juuriidilise omandiõiguse ostjale ülekandmise kuupäev;
- 5) „**loovutatavad äriettevõtted**” – kõik äriettevõtted ja varad, mida pank müüa kavatseb;
- 6) „**jõustumiskuupäev**” – otsuse vastuvõtmise kuupäev;
- 7) „**ümberkorraldusperioodi lõpp**” – 31. detsember 2018;
- 8) „**välismaised varad või väljaspool Kreekat asuvad varad**” – klientide väljaspool Kreekat toimuva tegevusega seotud varad, sõltumata riigist, kus need varad arvel on. Näiteks ei ole käesoleva mõistega hõlmatud Luksemburgis arvel olevad varad, mis on seotud klientide tegevusega Kreekas. Samas loetakse välismaiseks varaks ja käesoleva mõistega hõlmatuks Luksemburgis või Kreekas arvel olevaid varasid, mis on seotud klientide tegevusega mõnes muus Kagu-Euroopa riigis;
- 9) „**välismaised ettevõtted**” – panga välismaised tütarettevõtjad ja filiaalid, kes tegelevad pangandus- või muu tegevusega;

- 10) „välismaised tütarettevõtjad” – kõik panga väljaspool Kreekat asuvad tütarettevõtjad, kes tegelevad pangandus- või muu tegevusega;
- 11) „Kreeka pangandustegevus” – Eurobanki pangandustegevus Kreekas, sõltumata sellest, kus varad registreeritud on;
- 12) „Kreeka pangandusväline tegevus” – Eurobanki pangandusväline tegevus Kreekas, sõltumata sellest, kus varad registreeritud on;
- 13) „Kreeka tütarettevõtjad” – kõik pangandus- või muu tegevusega tegelevad Eurobanki tütarettevõtjad Kreekas;
- 14) „järelvalve eest vastutav usaldusisik” – üks või mitu pangast sõltumatut, komisjoni heakskiidetud ja panga poolt ametisse nimetatud füüsilist või juriidilist isikut; järelvalve eest vastutava usaldusisiku ülesanne on jälgida panga kohustustest kinnipidamist;
- 15) „ostja” – üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut, kes omandavad täielikult või osaliselt loovutatava äriettevõtte;
- 16) „müük” – panga osaluse 100-protsendiline müük, kui konkreetsetes kohustuses ei ole märgitud teisiti.

Käesolevate kohustuste puhul hõlmab tingimuste ainsus ka mitmust (ja vastupidi), välja arvatud juhul, kui kohustustes on sätestatud teisiti.

## II PEATÜKK

### ÜBERKORRALDAMISEGA SEOTUD KOHUSTUSED

- 1) **Filiaalide arv Kreekas:** Kreeka filiaalide arv ulatub 31. detsembriks 2017 maksimaalselt [...] -ni.
- 2) **Töötajate arv Kreekas:** täistööajaga töötajate arv ulatub Kreekas (Kreeka pangandus- ja muu tegevus) 31. detsembriks 2017 maksimaalselt [...] -ni.
- 3) **Kogukulud Kreekas:** kogukulud Kreekas (Kreeka pangandus- ja muu tegevus) ulatuvad 31. detsembriks 2017 maksimaalselt 800 miljoni euroni.
- 4) **Hoiusekulud Kreekas:** proviseerimisele eelnenud kasumlikkuse taastamiseks Kreeka turul vähendab pank oma rahastamiskulusid Kreekas kogutud hoiusekulude vähendamise kaudu (sealhulgas säästud, nõude- ja tähtajalised hoiused ning muud klientidele pakutavad sarnased tooted, mille kulud kannab Eurobank) [...].
- 5) **Laenude ja hoiuste suhtarv Kreekas:** Kreeka pangandustegevuse puhul ulatub netolaenude ja hoiuste suhtarv 31. detsembriks 2017 maksimaalselt 115 protsendini. [...]
- 6) **Välismaiste tütarettevõtjate toetus:** pank ei anna ühelegi välismaisele tütarettevõtjale kumulatiivselt alates jõustumiskuupäevast kuni 30. juunini 2018 täiendavat omakapitali või allutatud kapitali summas, mis ületab i) 31. detsembril 2012 [...] % vastava tütarettevõtja riskiga kaalutud varast või ii) [...] miljonit eurot. Kui pank kavatses eraldada mõnele tütarettevõtjale sellest suurema kapitali või allutatud võla summa, siis peab ta pöörduma Kreeka ametiasutuste poole taotlemaks komisjoni otsusega ümberkorralduskava muutmist.

[...]

a) [...]

b) [...].

c) [...]

d) [...]

e) [...]

[...]

- 7) **Väljaspool Kreekat asuvate varade finantsvõimenduse vähendamine 30. juuniks 2018:** välisvarade portfelli kogumahtu vähendatakse 30. juuniks 2018 kuni summani 8,77 miljardit eurot.

7.1) Kui pank saab 1 miljardit eurot ületavat täiendavat abi, mis on teavitatud abisummast väiksem, siis vähendatakse välisvarade portfelli kogumahtu 30. juuniks 2018 maksimaalse summani 3,5 miljardit eurot. Kui eesmärgi saavutamiseks kasutatakse välismaiste ettevõtete müüki, siis müükide lõpetamise kuupäev ei tohi olla hilisem kui 31. detsember 2018.

7.2) [...]

7.3) [...]

- 8) **Kindlustustegevuse müük:** kindlustustegevuse (elu- ja muu kindlustus) müük viiakse lõpule (st suletakse) [...] -ks. [...]

Eurobank ja tema konsultandid kutsuvad võimalikke ostjaid üles esitama minimaalselt 80 % osaluse pakkumine ning pank näitab üles tahet sõlmida oma jaotusvõrgustikku pakkuv pangakindlustuse partnerlusleping ja säilitada kuni 20 % vähemusosalus.

- 9) **Kinnisvaraga tegeleva tütaretevõtja müük:** Eurobank vähendab oma osalust ettevõttes Eurobank Properties REIC 2016. aasta 31. detsembriks 20 protsendini. [...]

- 10) **Omakapitali investeeringute, allutatud võlakirjade ja hübriidvõlakirjade müük:** Eurobanki väärtpaperiportfelli arvestuslik väärtus (välja arvatud reguleeritud kindlustusvaldkonna tütaretevõtjad) peab 31. detsembriks 2015 olema alla 35 miljoni euro. [...]

- 11) Müügi puhul võtab Kreeka Vabariik kohustuse, et:

a) ostja on Eurobankist sõltumatu ja ei ole sellega seotud;

b) loovutatavate äriettevõtete omandamisel ei ole ostja otseselt või kaudselt Eurobanki rahastatud;

c) Eurobank ei omanda pärast müügi lõpetamist 5 aasta jooksul ilma komisjoni eelneva heakskiiduta otsest või kaudset mõju terve või osa loovutatud ettevõtte üle.

- 12) **Investeeringupoliitika:** kuni 31. detsembrini 2017 ei osta Eurobank ühtegi mitteinvesteeringujärguta väärtpaperit.

[...]

- 13) **Palga ülemmäär:** kuni [...], Eurobank ei maksa mitte ühelegi töötajale ega juhile aastast kogutasu (palk, pensionimaksud, preemia), mis ületab [...]. Kreeka finantsstabiilsuse fondi kapitalisüsti korral hinnatakse palga ülemmäära 1. augusti 2013. aasta Euroopa pangandusteatise kohaselt uuesti.

### III PEATÜKK

#### ÜLDJUHTIMISE JA ÄRITEGEVUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED – PIKENDAMINE JA MUUDATUSED

- 1) Eurobank rakendab kuni 30. juunini 2018 ettevõtte üldjuhtimise ja äritegevusega seotud kohustusi, mille Kreeka Vabariik esitas 20. novembril 2012, koos kohustuste III peatükis tehtud hilisemate muudatustega. III peatüki A jao punktis 3 (vastavus Kreeka finantsstabiilsuse fondi suhete raamistikule), C jao lõikes 27 (dividendide, kupongide, tagasiostmise ja ostuoptsioonide keeld), C jao lõikes 28 (omandamiskeeld) ning IV peatükis (järelevalve eest vastav usaldusisik) seoses ettevõtjaga Eurobank Properties REIC sätestatud kohustuste kehtivus lõpeb tütaretevõtja suhtes hetkel, mil Eurobanki osalus ettevõtjas Eurobank Properties REIC langeb alla [...] %.
- 2) Kui mõnda konkreetset kohustust ei kohaldata Eurobanki tasandil, siis ei tohi pank kasutada selle kohustusega mitte hõlmatud tütaretevõtjaid või tegevust selleks, et kohustusest kõrvale hiilida.

### A jagu

#### *Tõhusa ja asjakohase sisekorralduse loomine*

- 3) Eurobank, välja arvatud tema välismaised tütaretevõtjad, peab alati järgima ettevõtte üldjuhtimist käsitleva seaduse 3016/2002 ja äriühinguid käsitleva seaduse 2190/1920 sätteid ning eelkõige sätteid, mis on seotud juriidiliste isikute ülesannetega, mida täidavad näiteks aktsionäride üldkoosolek ja direktorite nõukogu, et tagada vastutuse selge jagunemine ja läbipaistvus. Aktsionäride üldkoosoleku volitusi piiratakse kooskõlas äriühinguõigusega üldkoosoleku ülesannetega, eelkõige mis puudutab teabega seotud õigusi. Tühistatakse muud, ulatuslikumad õigused, mille kaudu on võimalik ettevõtte juhtimist üleliigselt mõjutada. Igapäevase tegevuse juhtimise eest jääb vastutus selgelt pangategevusdirektoritele.
- 4) Eurobank, välja arvatud tema välismaised tütaretevõtjad, peab alati vastama Kreeka finantsstabiilsuse fondi suhete raamistikule.
- 5) Eurobank järgib kehtivat pangajuhi seadust 2577/9.3.2006, et säilitada individuaalsel ja rühma tasandil tõhus organisatsiooniline ülesehitus ja kohane sisekontrollisüsteem, mis hõlmab kolme alustala: siseaudit, riskijuhtimine ja vastavuskontroll, ning ettevõtte üldjuhtimise parimad rahvusvahelised tavad.
- 6) Eurobankil on tõhus organisatsiooniline ülesehitus, mis tagab siseauditi ja riskihaldamise osakondade täieliku sõltumatuse äriühingust ja aruandluse otse direktorite nõukogule. Direktorite nõukogus loodud auditikomisjon ja riskikomisjon hindavad vastavate osakondade töstatatud küsimusi. Asjakohastes siseauditi hartas ja riskihaldamise hartas sätestatakse vastavate osakondade ülesanded, vastutus ja vahendid. Nimetatud hartad on kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ja tagavad osakondade täieliku sõltumatuse. Krediidipoliitikaga kehtestatakse laenu andmisega seotud suunised ja juhised, mis hõlmavad laenu hindade määramist ja laenu ümberkorraldamist.
- 7) Eurobank avaldab pädevate asutuste jaoks nimekirja aktsionäridest, kellel on vähemalt 1 % tavaaktsiastest.

### B jagu

#### *Äritavad ja riski seire*

#### Üldpõhimõtted

- 8) Krediidipoliitikas täpsustatakse, et kõiki kliente tuleb kohelda õiglaselt, kasutades diskrimineerimist välistavaid menetlusi küsimuste puhul, mis ei ole seotud krediidiriski ja maksevõimega. Krediidipoliitikas määratakse kindlaks lävi, millest suuremate laenu andmisega peab heaks kiitma kõrgema taseme juhatuse. Samasugune lävi määratakse kindlaks ka laenu ümberkorraldamise ning nõuete ja vaidlustega tegelemiseks. Krediidipoliitika keskendub riikliku tasandi otsuste tegemise protsessi kesksetele valitud punktidelt ning selles sätestatakse selged kaitsemeetmed, et tagada juhist järjepidev rakendamine kogu Kreeka pangandustegevuses.
- 9) Kogu Kreeka pangandustegevuse puhul lisab Eurobank krediidipoliitika eeskirjad oma laenu väljastamise ja laenu refinantseerimise töövoos ja hüvitamise süsteemidesse.



## Eri sät t e d

- 10) Kohustuste III peatüki lõigetes 8–18 loetletud erisätteid kohaldatakse Kreeka pangandustegevusele, kui ei ole selgesõnaliselt sätestatud teisiti.
- 11) Krediidipoliitikas nõutakse, et laenude ja hüpoteekide hindade määramine vastaks rangetele suunistele. Need suunised hõlmavad kohustust pidada rangelt kinni krediidipoliitika intressimäärade (vahemike) standardtabelitest sõltuvalt laenu tähtajast, kliendi krediidiriski hindamisest, tagatise oodatavast sissenõutavusest (sealhulgas võimaliku likvideerimise ajaraamistik), üldisest suhtest pangaga (näiteks hoiuste tase ja stabiilsus, tasude struktuur ja ristmüügitegevus) ning panga rahastamiskuludest. Luuakse konkreetseid laenuvarade klassid (näiteks kommerts-laen, hüpoteek, tagatud/tagamata laen jne) ning nende hindade määramise raamistik on esitatud tabelina vastavas krediidipoliitika tabelis, mida krediidikomisjon korrapäraselt uuendab. Kõik erandid peavad olema saanud krediidikomisjoni või kui krediidipoliitika seda võimaldab, siis madalama taseme instantsi nõuetekohase loa. Kliendi soovi järgi kujundatud tehingute, nagu sündikaatlaenu või projektide rahastamine, puhul tuleb järgida samu põhimõtteid, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et need ei pruugi mahtuda krediidipoliitika standarditud tabelitesse. Kõnealuse hinna määramise poliitika rikkumistest tuleb teada anda järelevalve eest vastutavale usaldusisikule.
- 12) Riskijuhtimise osakond vastutab krediidiriski ja tagatise väärtuse hindamise eest. Laenukvaliteedi hindamisel tegutseb riskijuhtimise osakond sõltumatult, andes oma kirjaliku arvamuse, tagamaks, et hindamisel kasutatud kriteeriume kohaldatakse ajas ja klientide hulgas järjepidevalt ning panga krediidipoliitikat järgides.
- 13) Seoses era- ja juriidilistele isikutele antavate laenudega kohaldab Eurobank kogu Kreeka pangandustegevuse suhtes parimate rahvusvaheliste tavade alusel rangeid individuaalseid ja koondpiiranguid ühele krediidiriskile eraldatava maksimaalse laenusumma määramisel (kui see üldse Kreeka ja ELi õigusaktidega lubatud on). Kõnealustes piirangutes võetakse arvesse laenu pikkust ja kõigi esitatud tagatiste kvaliteeti ning need sätestatakse, lähtudes peamistest võrdlusalustest, sealhulgas kapitalist.
- 14) Keelatud on anda ükskõik millistele laenuvõtjatele <sup>(1)</sup> laenu <sup>(2)</sup> Eurobanki või muude pankade <sup>(3)</sup> aktsiate või hübriidinstrumentide ostmiseks. Seda sätet kohaldatakse ja jälgitakse Eurobanki tasandil.
- 15) Kõigist mitteseotud laenuvõtjate laenuaotlustest, mis ületavad [...] % Eurobanki riskiga kaalutud varadest], või muudest laenudest, mis hoiavad ühe rühma (ehk seotud laenuvõtjate rühm, mis kujutab endast ühte krediidiriski) riski kõrgemal kui [...] % panga riskiga kaalutud varadest], tuleb teada anda järelevalve eest vastutavale usaldusisikule, kes võib krediidiliini või laenu andmise [...] tööpäeva edasi lükata, kui tingimused ei ole sätestatud reaalturuväärtusel või kui järelevalve eest vastutavale usaldusisikule ei ole antud piisavalt teavet. Eriolukordades võib seda perioodi lühendada [...] tööpäevani, tingimusel, et järelevalve eest vastutavale usaldusisikule on antud piisavalt teavet. See ajavahemik võimaldab järelevalve eest vastutaval usaldusisikul juhtumi kohta komisjonile ja Kreeka finantsstabiilsusfondile aru anda enne panga lõpliku otsuse tegemist.
- 16) Krediidipoliitikas antakse seoses laenude ümberkorraldamisega selged juhised. Selles määratakse selgelt kindlaks, millised laenud on millistes oludes rahastamiskõlblikud, ning osutatakse tingimustele, mida võib rahastamiskõlblikele klientidele pakkuda. Eurobank tagab kogu Kreeka pangandustegevuse puhul, et ümberkorralduste eesmärk oleks Eurobanki tulevase taastamise edendamine ja seega panga huvide kaitsmine. Ümberkorralduspoliitika ei tohi ühelgi juhul seada ohtu Eurobanki tulevast kasumlikkust. Seetõttu vastutab panga riskijuhtimise osakond järgmise eest: ümberkorraldusi käsitlevate tõhusate aruandmismehhanismide arendamine ja kasutuselevõtt, asutuse siseste ja väliste parimate tavade süvaanalüüsi läbiviimine, krediidikomisjonile ja riskikomisjoni juhatusele vähemalt kord kvartalis oma tulemuste kohta aru andmine, protsesse ja poliitikat puudutavate konkreetsete paranduste pakkumiste ning nende rakendamise kontrollimine ning sellest krediidikomisjonile ja riskikomisjoni juhatusele aru andmine.
- 17) Eurobank kehtestab kogu Kreeka pangandustegevuse jaoks nõuete ja õigusvaidluste poliitika, mille eesmärk on maksimeerida sissenõudmist ja ennetada igasugust diskrimineerimist või sooduskohtlemist vaidluste haldamisel. Eurobank tagab, et panga jaoks sissenõudmist maksimeerimiseks ja tema pikaajalise finantspositsiooni tagamiseks on võetud kõik vajalikud meetmed. Kõnealuse poliitika kõigist rikkumistest tuleb teada anda järelevalve eest vastutavale usaldusisikule.

<sup>(1)</sup> Selgituseks, käesoleva kohustusega on hõlmatud kõik laenuvõtjad, sealhulgas panga erapanganduskliendid.

<sup>(2)</sup> Käesoleva kohustuse raames tõlgendatakse mõistet „laenu“ selle laiemas tähenduses ehk igasuguse rahastamisena, näiteks krediidivõimalus, tagatis jne.

<sup>(3)</sup> Selgituseks, „muud pangad“ osutab igasugusele pangale või finantsasutusele kogu maailmas.

- 18) Eurobank kontrollib krediidiriski hästi välja arendatud ohuhoiatuste ja aruannete kogumi kaudu, mis võimaldab riskijuhtimise osakonnal i) teha kindlaks laenukahju ja maksejõuetuse varased signaalid, ii) hinnata laenuportfelli sissenõutavust (sealhulgas, aga mitte ainult, alternatiivsed tagasimaksmise allikad nagu kaasvõlgnikud ja käendajad ning panditud tagatised või olemasolevad, aga pantimata tagatised); iii) hinnata panga üleüldist riski üksiku kliendi või portfelli alusel; iv) pakkuda vajaduse korral direktorite nõukogule parandusmeetmeid. Järelevalve eest vastutavale usaldusisikule antakse juurdepääs kõnealusele teabele.

#### Seotud laenuvõtjate suhtes kohaldatavad sätted

- 19) Kõiki seotud laenuvõtjate suhtes kohaldatavad sätteid kohaldatakse panga tasandil.
- 20) Krediidipoliitikas pühendatakse eraldi jagu eeskirjadele, millega hallatakse suhteid seotud laenuvõtjatega. Seotud laenuvõtjad hõlmavad töötajaid, aktsionäre, direktoreid, juhte ning nende abikaasasid, lapsi, õdesid ja vendi ning kõiki juriidilisi isikuid, kes on otseselt või kaudselt põhitöötajate (st töötajad, kes on kaasatud krediidipoliitika otsuste tegemise protsessi), aktsionäride, direktorite või juhtide või nende abikaasade, laste või õdede ja vendade kontrolli all. Samuti loetakse seotud laenuvõtjaks kõik avalik-õiguslikud asutused või valitsuse kontrollitavad organisatsioonid, avalikud ettevõtted või riigiasutused. Ka erakondi koheldakse krediidipoliitikas seotud laenuvõtjatena. Erilist tähelepanu osutatakse igasugust ümberkorraldamist puudutavatele otsustele ning praegustele või endistele töötajatele, direktoritele, aktsionäridele, juhtidele ja nende sugulastele tehtud allahindlustele ning poliitikale, mis puudutab sobivust, väärtuse hindamist, pandiõiguse registreerimist ja laenuvatagatise sundmüüki. Seotud laenuvõtjate mõistet on rohkem täpsustatud eraldi dokumendis.
- 21) Riskijuhtimise osakond vastutab kõigi nende seotud laenuvõtjate rühmade kaardistamise eest, kes esindavad üht kindlat krediidiriski; selle eesmärk on krediidiriski koondumist korralikult jälgida.
- 22) Eurobank kohaldab era- ja juriidilistele isikutele laenu andmisel parimate rahvusvaheliste tavade alusel rangeid individuaalseid ja koondpiiranguid ühe krediidiriski puhul eraldatava maksimaalse laenusumma määramisel (kui see üldse Kreeka ja ELi õigusaktidega lubatud on).
- 23) Eurobank järgib eraldi oma seotud laenuvõtjatega seotud riske, sealhulgas seoses avaliku sektori asutuste ja erakonnadega. Seotud laenuvõtjatele antavate uute laenude <sup>(4)</sup> maht (aastas % eelmise aasta varust) <sup>(5)</sup> ei tohi olla suurem Kreeka kogu laenuportfelli uute laenude mahust (aastas % eelmise aasta varust). Kõnealune kohustus peab olema kooskõlas igat liiki seotud laenuvõtjatega (töötajad, aktsionärid, juhid, avalik-õiguslikud asutused, erakonnad). Seotud laenuvõtjate krediidireiting ning hinna määramise tingimused ja neile pakutav võimalik ümberkorraldamine ei tohi olla soodsam võrreldes sarnastele, aga mitte seotud laenuvõtjatele pakutavate tingimustega, et tagada Kreeka majanduses võrdsed võimalused. Kõnealust kohustust ei kohaldata olemasolevatele üldskeemidele, millest töötajad kasu saavad, pakkudes neile subsideeritud laenusid. Pank saadab iga kuu krediidikomisjonile aruande selle riski arengu, uue tootluse summa ja hiljutiste taotluste kohta, mis ületavad [...] % panga riskiga kaalutud varadest].
- 24) Töötajate/juhtide/aktsionäride suhtes kohaldatavad krediidikriteeriumid ei tohi olla vähem ranged kui mitteseotud laenuvõtjate suhtes kohaldatavad kriteeriumid. Kui töötaja/juhi/aktsionäri krediidi kogurisk ületab summat, mis võrdub [...] tagatud laenude puhul tema fikseeritud töötasuga, või summat, mis võrdub [...] tagamata laenude puhul tema fikseeritud töötasuga, siis tuleb riskist viivitamatult teada anda järelevalve eest vastutavale usaldusisikule, kes võib vastavalt kohustuste III peatüki lõikes 25 kirjeldatud menetlusele sekkuda ja lükata laenu andmise edasi.
- 25) Kõigist seotud laenuvõtjate laenuaotlustest, mis ületavad [...] % panga riskiga kaalutud varadest], või muudest laenudest, mis hoiavad ühe rühma (ehk seotud laenuvõtjate rühm, mis kujutab endast ühte krediidiriski) riski kõrgemal kui [...] % panga riskiga kaalutud varadest], tuleb teada anda järelevalve eest vastutavale usaldusisikule, kes võib krediidiliini või laenu andmise [...] tööpäeva edasi lükata, kui tingimused ei ole sätestatud reaalturuväärtusel või kui järelevalve eest vastutavale usaldusisikule ei ole antud piisavalt teavet. Eriolukordades võib seda perioodi lühendada [...] tööpäevani, tingimusel, et järelevalve eest vastutavale usaldusisikule on antud piisavalt teavet. See ajavahemik võimaldab järelevalve eest vastutaval usaldusisikul juhtumi kohta komisjonile ja Kreeka finantsstabiilsusfondile aru anda enne panga lõpliku otsuse tegemist.

<sup>(4)</sup> Selgituseks, uute laenude andmine hõlmab ka laenude pikendamist ja olemasolevate laenude ümberkorraldamist.

<sup>(5)</sup> Selgituseks, „aastas % eelmise aasta varust“ osutab uutele laenudele kui protsendile eelmise aasta lõpu varudest. Riskiga kaalutud varade summa vastab aasta lõpu omale.

- 26) Soetud laenuvõtjate laenude ümberkorraldamine peab vastama samadele nõuetele kui mitteseotud laenuvõtjate puhul. Lisaks tuleb vajaduse korral hinnata ja parandada probleemseid varasid käsitlevaid raamistikke ja poliitikat. Seotud laenuvõtjate ümberkorraldatud laenudest tuleb siiski eraldi aru anda, vähemalt laenuvara klassi ja seotud laenuvõtja liigi järgi.

### C jagu

#### Muud piirangud

- 27) **Dividendide, kupongide, tagasiostmise ja ostuoptioonide keeld:** välja arvatud juhul, kui komisjon nõustub tegema erandi, võtab Kreeka Vabariik kohustuse:
- a) pank ei maksa hübriidkapitaliinstrumentidelt (või muudelt instrumentidelt, mille puhul kupongimakset teostatakse oma äranägemise järgi) ühtegi kupongi või omavahendite instrumentidelt ja allutatud võlainstrumentidelt ühtegi dividendi, kui ta selleks õiguslikult kohustatud ei ole. Eurobank ei vabasta reserve selleks, et end sellisesse positsiooni asetada. Kahtluse korral, kas käesoleva kohustuse puhul selline õiguslik kohustus eksisteerib, esitab pank kupongi või dividendi makse komisjonile heakskiitmiseks;
  - b) Eurobank ei osta uuesti mitte ühtegi oma aktsiast ega kasuta ostuoptioone seoses nende omavahendite instrumentide ja allutatud võlainstrumentidega;
  - c) Eurobank ei osta hübriidkapitaliinstrumente tagasi.
- 28) **Omandamise keeld:** Kreeka Vabariik võtab kohustuse mitte omandada üheski ettevõttes mitte ühtegi osalust, ei vara ega aktsia ülekande kujul. Omandamiskeeld hõlmab nii õiguslikus vormis ettevõtteid kui ka igasugust varade paketti, mis moodustab äriettevõtte <sup>(6)</sup>.
- i) **Komisjoni eelnevat heakskiitu nõudvad erandid:** hoolimata sellest keelust võib pank pärast komisjonilt nõusoleku saamist ja vajaduse korral Kreeka finantsstabiilsuse fondi ettepanekul omandada äriettevõtteid ja ettevõtteid, kui see kujutab endast erakordset asjaolu, mis on vajalik finantsstabiilsuse taastamiseks või tõhusa konkurentsi tagamiseks.
  - ii) **Komisjoni eelnevat heakskiitu mittevajavad erandid:** pank võib omandada ettevõtetes osalust, eeldusel et:
    - a) panga igasuguse omandamise eest makstav ostuhind jääb alla [...] % panga bilansimahust <sup>(7)</sup> kohustuste jõustumiskuupäeval <sup>(8)</sup> ning
    - b) panga igasuguste alates kohustuste jõustumiskuupäevast kuni ümberkorralduskava lõpuni teostatud omandamiste eest makstavad kumulatiivsed ostuhinnad jäävad alla [...] % panga bilansimahust kohustuste jõustumiskuupäeval.
  - iii) **Omandamiskeeluga hõlmamata tegevus:** omandamiskeeld ei hõlma tavapärase pangandustegevuse käigus raskustes ettevõtete vastu suunatud nõudeid hallates toimuvaid omandamisi.
- 29) **Reklaamikeeld:** Kreeka Vabariik võtab kohustuse, et pank hoidub riigiabile viitavast reklaamist ja igasuguste selliste agressiivsete äristrateegiatega kasutamisest, mis ilma Kreeka Vabariigi toetuseta ei toimuks.

<sup>(6)</sup> Selgituseks, kõnealuse kohustuse raames jäetakse kohustuse reguleerimisalast välja panga erakapital ja riskikapitaliettevõtted. Sellega seoses esitab pank komisjonile ametliku taotluse, mis sisaldab nimetatud ettevõtte äriplaani.

<sup>(7)</sup> Selgituseks, selle kohustuse puhul võrdub bilansimaht panga koguvaredega.

<sup>(8)</sup> Selgituseks, kui komisjoni nõusolek omandamise keelu mahavõtmiseks saadakse kohustuste III peatüki lõike 28 punkti i alusel, siis arvutatakse kohustuste jõustumiskuupäeva panga bilansimahu sisse ka omandatud asutuse varad või omandamise kuupäeval omandatud varad.

**IV PEATÜKK****JÄRELEVALVE EEST VASTUTAV USALDUSISIK**

- 1) Kreeka Vabariik võtab kohustuse, et pank muudab ja pikendab komisjoni heakskiidetud ja panga 22. veebruaril 2013 ametisse nimetatud järelevalve eest vastutava usaldusisiku volitusi kuni ümberkorraldusperioodi lõpuni. Pank avardab ka kõnealuste volituste reguleerimisala, lisades sinna i) ümberkorralduskava ja ii) kõigi käesolevas nimekirjas sätestatud kohustused.
- 2) Neli nädalat pärast kohustuste jõustumiskuupäeva esitab Kreeka Vabariik komisjonile muudetud volituste lõppversiooni, kuhu on lisatud kõik sätted, mis on vajalikud selleks, et järelevalve eest vastutav usaldusisik saaks kõnealuste kohustuste raames oma ülesandeid täita.
- 3) Järelevalve eest vastutavat usaldusisikut puudutavad täiendavad sätted on täpsustatud eraldi dokumendis.

---

## Liide

## KREEKA KODUMAISTE TEHINGUTE MAKROMAJANDUSLIKUD PROGNOOSID

% aastane kasv (kui ei ole märgitud teisiti)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kumulatiivne kasvumäär 2013–2017
Tegelik SKP	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominaalne laenukasv Kreekas	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
SKP deflaator	- 0,8	- 1,1	- 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Kinnisvarahinnad	- 11,7	- 10	- 5	0	2	3,5	
Leibkonna kasutada jääv nominaaltulu	- 8,8	- 9,5	- 0,3	- 0,4	2,6	3,6	- 4,5
Erasektori hoised	- 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Töötus (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
EKP refinantseerimise määr (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Halbade laenude moodustamise kõrghetk			2H2014				
3 kuu Euribor (keskmine, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Juurdepäas kapitaliturgudele – repotehingud		JAH – ülempiirita					
Juurdepäas kapitaliturule – tagatud / kõrgema nõudeõiguse järguga tagamata		JAH – kuni 500 miljonit eurot/igäüks	JAH – kuni 1 miljardit eurot igäüks	JAH – ülempiirita			









ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)  
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)



**Euroopa Liidu Väljaannete Talitus**  
2985 Luxembourg  
LUKSEMBURG

**ET**